

KLAPALEKIANA

VOL. 34, SUPPLEMENTUM

ISSN 1210-6100

1998

Pokračování titulu *Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV* (ISSN 0862-478X). Vydává Česká společnost entomologická.

A continuation of *Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV* (ISSN 0862-478X). Published by the Czech Entomological Society.

Redakční rada/Editorial Board:
David S. Boukal, Zdeněk Černý, Jan Horák, Karel Hůrka, David Král, Jan Liška, Jan Růžička (předseda/Chairman), Jaromír Strejček, Jiří Vávra (Ostrava), Jan Vitner (výkonný redaktor/Executive Editor), Vladimír Vrabec.

Rozšiřuje vydavatel. Objednávky a rukopisy zasílejte na adresu:
Česká společnost entomologická, Viničná 7, 128 00 Praha 2.

Distributed by the Publisher. Orders and the manuscripts of the articles should be sent to the Czech Entomological Society, Viničná 7, CZ-128 00 Praha 2, Czech Republic.

Cena ročníku (bez supplement): Česká republika: 400,- Kč
zahraničí: 30,- USD (US$)
Annual subscription rates (excl. supplements): Czech Republic: CZK (Kč) 400.-
All other countries: USD (US$) 30.-

Sazba/Typeset by: Bi-MAC Graphics Inc.
Vytiskla/Printed by: Tiskárna Flora s.r.o., Praha.

Toto číslo vyšlo za podpory MŠMT ČR a firmy Bi-MAC Graphics Inc. (zastoupené p. Jakubem Rolčíkem).
This issue was supported by the Ministry of Education of the Czech Republic and Bi-MAC Graphics Inc. (represented by Mr. Jakub Rolčík).

ISSN 1210-6100

Klapalekiana Vol. 34, Supplementum 1998 Dec. 22

© Česká společnost entomologická, Praha, 1998.

Excerpováno/Covered by: Entomology Abstracts, Zoological Record.

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 511/1994 ze dne 15.3.1994.

Klapalekiana, **34** (Suppl.): 1-238, 1998
ISSN 1210-6100

Seznam biografií československých entomologů (entomologové nežijící) II. Dodatky, doplňky a opravy biografických hesel „Seznamu biografií čs. entomologů (entomologové nežijící) I" ve svazcích 1-15 z let 1979-1995

Zdeněk KOLEŠKA

Litvínovská 521/34, CZ-190 00 Praha 9

Závěrem k ukončení biografického díla

Po více než dvaceti letech trpělivé a systematické práce zjišťování a vyhledávání, excerpování, shromažďování a zpracovávání biografických dat a údajů o nežijících osobách zabývajících se v českých zemích a na Slovensku entomologickou vědou, předkládám členské základně České společnosti entomologické a celé entomologické veřejnosti ukončený „Biografický slovník československých entomologů". Prvá část tohoto díla byla ukončena vydáním svazku č. 15 v roce 1995, druhou část s dodatky, doplňky a opravami předkládám v tomto svazku. Můj veliký dík za poskytnuté cenné rady, životopisné údaje, biografické materiály apod. patří in memoriam nestorům české entomologie J. Roubalovi, dr. C. Blattnému, dr. L. Heyrovskému, dr. A. Pfefferovi, dr. Zdeňku Tesařovi, dr. Aug. Hofferovi, dr. V. Teyrovskému a dr. J. Mouchovi. Mé díky rovněž patří řadě státních, krajských, okresních i městských archivů a matričních oddělení OÚ a MÚ mnoha obcí a měst za poskytnutí mnoha cenných a důležitých dat a informací o osobách entomologů, po kterých jsem jejich prostřednictvím pátral. Poděkovat za poskytnutou pomoc nutno též řadě podnikových archivů různých závodů, archivům státních úřadů, ministerstev, čs. armády a vysokých škol. V řadě případů patří můj dík za poskytnutou pomoc při zjišťování dat a údajů i mnohým členům České společnosti entomologické a na Slovensku jsem povinován svými díky RNDr. I. Okálimu ze Slovenského národního muzea v Bratislavě. Za podporu a zvláště materiální pomoc při rozsáhlém písemném zjišťování dat a informací o jednotlivých osobách, patří díky též mému bývalému pracovišti katedře ochrany rostlin AF-VŠZ v Praze Suchdole a rovněž tak i sekretariátu a výboru České spol. ent. za konkrétní realizaci a vydání prvé části mého biografického díla. Zvláště srdečně nutno poděkovat redaktorovi panu Zdeňku Černému, který se aktivně redakčně ujal vydávání „Biografií" v prvých svazcích Zpráv Čs. spol. ent. při ČSAV.

Chci věřit, že touto prací přispěji nejen k zachování historické památky na mnohé české i slovenské entomology, kteří svou badatelskou činností obohatili entomologickou vědu o řadu významných poznatků, ale i tomu, že bude moje práce informačně a poučně sloužit i současným entomologickým pracovníkům.

Praha, 1. března 1998 Ing. Zdeněk Koleška

A

ADAMEC František

nar. 6.IV.1903 - zemř. I.1980.

Národnost česká. Entomolog amatér, členem Čs. spol. ent. od r. 1946.

Žil a pracoval v Praze. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v pražském okolí, na různých lokalitách středních Čech a zajížděl též na občasné sběratelské exkurze do sběratelsky zajímavých oblastí v Čechách a na Moravě.

ADAMEC František, Msgre.

nar. 12.XI.1866 Nemojany, okr. Vyškov - zemř. 6.VIII.1946 Bystrc - Brno.

Národnost česká. Kněz v Havraníkách v okr. Znojmo, děkan a konzistorní rada v Bystrci u Brna. Přední včelařský odborník, čestný předseda Zemského ústředí včelařských spolků na Moravě, odborný spisovatel, znalec úlové otázky a plemenného chovu včel.

Po absolvování střední školy vystudoval bohoslovectví a po vysvěcení na kněze působil v různých moravských farnostech. V letech 1900-1904 byl farářem v Havraníkách p. Šatov a později zastával děkanský úřad v Bystrci u Brna. Již v době bohosloveckých studií si zamiloval včely a začal se věnovat praktickému včelaření. Studoval včelařskou literaturu a od r. 1889 začal sám působit jako odborný včelařský spisovatel. Psal články do Českého včelaře i Moravské včely a přispíval též do zahraničních včelařských časopisů. Je autorem knih „Včelařské právo v zemích našich" (Praha, 1901) a „Jubilejní památník včelařů moravských" (Brno, 1904). Četnými Adamcovými příspěvky jsou obohaceny publikace „Kapesní kalendář včelařský" z r. 1886, „Včelařova čítanka" vyd. v r. 1909 a 1925. Jako aktivní organizátor činnosti moravských včelařů byl zvolen místopředsedou Zemského ústředního včelařského spolku a v r. 1903 byl jmenován jeho čestným členem. Udržoval styk se zahraničními včelaři, především slovanskými, hlavně polskými, chorvatskými a srbskými. Z tohoto hlediska byl velmi významným jeho příspěvek věnovaný otázce včelaření slovanských národů ve velké Ludwigově encyklopedii „Unsere Bienen" z r. 1906. Vysokou odbornou hodnotu měla též jeho „Dotazovna" ve včelařských časopisech, která svým pojetím i obsahem byla sbírkou rad a poučení jak včelařům začínajícím, tak i velmi pokročilým. Je znám jeho zájem o uplatnění družstevních zásad ve včelařství a jeho přímá podpora všech družstevních snah mezi včelaři. Na Zemské jubilejní včelařské výstavě v Brně r. 1904 vystavoval včelařskou literaturu a nízkoširoký úl, tzv. Adamcův, zkonstruovaný dle vlastních dlouholetých zkušeností.

Biografie:

Wohnout F.: Adamec František. Včelařova čítanka, II.díl, 1909, p. 758, portrét p. 760.
Schönfeld A.: Šedesátiny p. Františka Adamce, čestného předsedy Zemského ústředí spolků včelařských na Moravě. Český včelař, r. 60., 1926, p. 316-317.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Adamec Fr., p. 187, portrét). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Adamec Fr., p. 309, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Adamec Fr., p. 7). Vyd. Príroda - Bratislava, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky. (Adamec Fr., p. 146). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Adamec Fr., p. 5). Biografický slovník českého venkova a zemědělství. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.
Kolektiv: Biografický slovník českých zemí. (Ukázkový sešit). (Adamec Fr., p. 26). Vyd. Historický ústav AV ČR, Praha 1994.

ADAMÍČEK Vladislav

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér. V r. 1905 uveden z Moravy v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

V období konce 19. a počátku 20. století žil a působil v obci Vavřinec u Sloupu v okrese Blansko. Zabýval se sběratelstvím brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na Moravě.

ALBERTÝN Václav

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od r. 1943.

Byl rolníkem a hospodařil v Hostomicích pod Brdy v okrese Hořovice. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Hostomic a na dalších

lokalitách v Brdech a Podbrdsku. Významný faunistický nález se mu podařil u Hostomic v červenci r. 1940, když ulovil samečka letní generace motýla Pieris brassicae L. a. obenbergeri Tykač.

ALBOTH Johann

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér, člen Německého entomologického spolku v Karlových Varech (Entomologischen Vereines Karlsbad). V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v období 1921 - 1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Byl učitelem na obecné škole ve Staré Roli u Karlových Varů, kde od r. 1921 byl jmenován řídícím učitelem. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na Karlovarsku. Uveřejnil práce: „Die II. Generation von Papilio podalirius L." (Int. Ent. Ztschr., 14/1921) a „Einiges über Papilio podalirius" (Int. Ent. Ztschr., 16/1922).

ALBRECHT Ignác

nar. - zemř.
Národnost česká. Zaměstnanec ČSD. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Pracoval jako strojvedoucí v depu nádražní stanice Mezimostí u Veselí nad Lužnicí. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry konal na různých lokalitách v jižních Čechách.

ALTHABER*)

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér - lepidopterolog.

Žil a působil v Praze. Náležel ke staré generaci entomologických sběratelů. Sbíral v pražském okolí a na Plzeňsku. Z Prahy jezdil do Plzně za entomologem, finančním vládním radou Josefem Částkem (1872-1941) ve věci lepidopterologických konzultací a konání společných entomologických exkurzí do plzeňského okolí.

*)Pozn. - křestní jméno a osobní data se nepodařilo zjistit.

AMBROS Gustav

nar. - zemř.
Národnost německá. Obchodník. Entomolog amatér. V. r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na rozhraní 19. a 20. stol. žil a pracovně působil v Karlových Varech, kde měl na třídě Kaiser Franz Josef Strasse obchod s drogistickým zbožím. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl převážně na Karlovarsku.

AMBROŽ Josef, PhDr.

nar. 18.II.1885 Štěpánovice - zemř. 5.IX.1950 Třeboň.
Národnost česká. Středoškolský profesor, konzervátor státní ochrany přírody. Entomolog a botanik. Člen Čs. spol. ent. - moravsko-slezského odboru v Brně v letech 1928-1930.

Po vysokoškolských studiích, kde získal doktorát filozofie, se věnoval pedagogické práci. Nejprve jako odborný učitel, později byl jmenován středoškolským profesorem a vyučoval přírodní vědy na středních školách v Jihlavě a Třeboni. V entomologii se hlavně věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera) a zajímal se o hmyz i z jiných řádů. Vedle entomologie měl též veliký zájem o botaniku. Své entomologické sběry a faunistické i floristické průzkumy konal na Českomoravské vysočině, na Jihlavsku a v Podyjí, později sbíral na Třeboňsku. V r. 1931 v ochranářském časopise Krása našeho domova (r. 23., č. 6., 1931, p.90-92) uveřejnil svůj obsáhlý článek „Z přírodopisu Znojemského kraje". V této práci uvedl řadu významných hmyzích druhů i různé druhy vzácných rostlin vyskytujících se v tomto regionu.

Biografie:
Klika J., Krása našeho domova, r. 41., 1950, p. 129-131.
Novák F. A., Čs. botanické listy, r. 3., 1950, p. 64.
Veselý J., Ochrana přírody, r. 5., 1950, p. 140.

AMMERLING Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech 20. století žil v obci Ledvice u Duchcova. V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera). Sběry konal v okolí Duchcova a na lokalitách v regionu severozápadních Čech.

AMORT Vavřinec Emanuel Antonín

nar. před r. 1760 - zemř. před r. 1808.

Národnost česká. Učitel a propagátor hedvábnictví, odborný spisovatel. Od r. 1787 člen Svobodné hospodářské společnosti v Petrohradě.

Byl učitelem školy u sv. Štěpána na Novém Městě v Praze, při které zřídil v r. 1783 hedvábnický kurs pro výcvik učitelek a učitelů hedvábnictví v Čechách. Zabýval se pěstováním a chovem bource morušového (Bombyx mori L.), na vhodná místa vysazoval moruše a od r. 1780 začal učit mládež jak bource pěstovat a jak přísti a barviti hedvábí. Amortova manželka Lidmila (se kterou uzavřel sňatek v r. 1769 v kostele sv. Štěpána v Praze) cestovala po Čechách jako kočovná učitelka hedvábnictví. V r. 1783 vydal Amort českou knihu „Uvedení jak snadným a sprostným způsobem se hedvábné dílo konati má". Za své zásluhy o český hedvábnický průmysl a zásluhy o vzdělání mládeže byl v r. 1784 císařem Josefem II. vyznamenám čestnou medailí.

Biografie:

Kryšpín V.: Amort Vavřinec Emanuel. In: Obraz činnosti literární učitelstva čechoslovanského. Vyd. Knapp Praha, 1885, p. 50-51.
Strnad E.: Vavřinec Emanuel Amort. Učitelské noviny, r. 5.,č. 45., ze 6.11.1955. p. 3.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Amort V. E. A., p. 10). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A -L. (Amort V. E. A., p. 9). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., 1993 Praha.

ANDOLENSKÝ František

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér. V r. 1906 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na rozhraní 19. a 20. století žil a pracovně působil v obci Záboř v okrese Náchod. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry konal převážně na různých lokalitách východních Čech.

ANDRYSÍK Miloš, MVDr.

nar. 6.XII.1921 Brno - Žabovřesky - zemř. 23.VII.1990 Kovalovice, okr. Brno - venkov.

Národnost česká. Veterinární lékař. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1971.

Po vysokoškolských studiích získal diplom veterinárního lékaře - MVDr. Pracoval jako obvodní veterinář v okresním veterinárním zařízení v Opatově. V entomologii se zaměřil na sběr a studium motýlů ČSR (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry a faunistický průzkum prováděl na Hlučínsku, Opavsku a v okolí Brna.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. Čs. ent., sv. 1., r. 1979, p. 5.

ANGER Leopold

nar. 23.IV.1875 Pelešany, okr. Semily - zemř. 30.III.1947 Turnov.

Biografie:

Kulturní adresář ČSR, II. roč. (Anger L., p. 13). Praha 1936.
Frič J. a kol.: Velké vzory našeho lesnictví. (Anger L., p. 237 - 238, portrét). Vyd. ČSAZV - SZN, Praha 1958.
Kunovský: Anger Leopold. Naučný slovník lesnický. I. díl A-J. vyd. ČSAZV - SZN, Praha 1959, p. 40.
Skala L.: Malý seznam biografií IV. - Dodatky. (Anger L., p. 149). Sborník ČSAZ č. 140 Praha, 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Anger L., p. 11). Biografický slovník Českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

ANTON Hermann

nar. - zemř.

Národnost německá. Státní úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

V období konce 19. a počátku 20. století bydlel a pracoval v Litoměřicích, kde vykonával funkci kontrolora telegrafů c.k. státních drah. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry převážně prováděl na Litoměřicku a v Českém středohoří.

ANTOŠ Rudolf, RNDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1927-1938. Člen Klubu přírodovědeckého v Praze. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v Praze - Karlíně, kde též ve druhé polovině dvacátých let studoval karlínskou reálku. V letech 1930 - 1936 studoval na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity a získal doktorát přírodních věd. Po studiích začal působit jako středoškolský profesor a z období let 1937-1938 byl znám jeho pobyt v obci Dolní Háj u Duchcova (Unter-Haan bei Dux), kde žil i po druhé světové válce. Z okolí této obce uvedl v r. 1952 nález vzácného a největšího druhu brouka z rodu listopasů Sitona gressorius Fabr. (Curculionidae, Col.). Dne 8.5.1931 přednesl na schůzi Akademického odboru Klubu přírodovědeckého v Praze přednášku na téma „Sbírání a preparace hmyzu". V entomologii se věnoval studiu a sběru hmyzích zástupců řádů Thysanura, Collembola a částečně i Diptera. Faunistický průzkum a sběry Thysanur prováděl v pražském okolí (např. na Říčansku) a výsledky svých poznatků zhodnotil v práci „O nejhojnějších šupinuškách (Apterygogenea) v pražském okolí" (Čas. Nár. muz., odd. přír. 105., 1931).

ASBÓTH Johann

nar. 13.XII.1768 Nemescó, Maďarsko - zemř. 19.VI.1823, Sombor, Jugoslávie.

Národnost maďarská. Středoškolský profesor, hospodářský správce. Přírodovědec, zoolog, botanik, mineralog, přírodovědecký publicista.

Ve svých 14-ti letech odešel studovat gymnázium v Soproni a v letech 1788-1791 studoval na univerzitě v Göttingenu. Po třech letech studia začal v r. 1791 vyučovat jako profesor evangelického lycea v Levoči a od r. 1796 byl profesorem v Kežmaroku, kde působil 4 roky. V r. 1801 opustil Slovensko a přijal místo ředitele a vyučujícího profesora hospodářských nauk v hospodářském ústavu Georgicon v Keszthely. Od r. 1806 byl správcem panství grófa Festetiče a v r. 1820 byl uherskou dvorní komorou jmenován ředitelem župních statků v Sombore v Bácské stolici. Asbóth byl autorem přírodovědeckých článků o slovenské části Karpat a věnoval se vlastivědnému výzkumu Tater. V r. 1799 publikoval jednu z prvých specializovaných entomologických prací z území Slovenska, ve které v časopise Literärischer Anzeiger für Ungern popsal druh dvoukřídlého hmyzu Tipula glacialis, který našel zmrzlý v ledu řeky Poprad. Popsal také přírodu v okolí Zeleného plesa, Bílých ples a doliny Bílé vody. Byl členem mineralogické společnosti v Jeně a vědeckých společností ve Štajersku a Göttingenu. Jeho entomologická práce měla název „Besschreibung eines neu antdeckten Insektes" (Literärischer Anzeiger für Ungern, Pešť, 1799, č. 29-30, p. 124 . 129. Příloha časopisu „Pesther Zeitung").

Biografie:

Országh I., Okáli I.: Vývoj dipterologie na území Slovenska v polinnéovskom období 1758 - 1918. (Asbóth J., p. 150. Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov., Bratislava, 24., 1978.

Houdek I., Bohuš I.: Osudy Vysokých Tatier. (Asbóth J., p. 62, 67-68, 259). Bratislava 1976.

Bohuš I.: Kto bol kto vo Vysokých Tatrách. (Asbóth J., p. 31). Vysoké Tatry 8., č.4 ., 1969.

Tibenský J. a kol.:Biobliografia prírodních, lekárskych a technických vied na Slovensku do r. 1850. I. zv. (Asbóth J., p. 46). Matica Slovenská, Martin 1976.

Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Asbóth J., p. 75). Vyd. Veda - SAV, Bratislava 1977.

Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Asbóth J., p. 80). Matica Slovenská, Martin 1986.

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Asbóth J., p.10). Bratislava 1996.

AXAMIT Josef

nar. 1885 - zemř. 1947.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Včelař a pracovník včelařských organizací.

Žil a působil v Praze, kde pracoval jako středoškolský profesor na Průmyslové škole elektrotechnické. Zájmově se věnoval praktickému včelaření a funkcionářské činnosti v Zemském ústředí českých včelařů. Uveřejnil práci „Upotřebení elektřiny ve včelařství" (Český včelař, 1940).

B

BAAR Josef

nar. 31.X.1835 Klenčí u Domažlic - zemř. 1907.

Národnost česká. Katolický kněz. Včelařský odborník, spisovatel a organizátor.

Byl farářem v Putimi u Písku, kde sám aktivně včelařil. Účastnil se založení Jednoty včelařské v Písku a svou organizační činností pomáhal v r. 1872 při založení Včelařského spolku pro Čechy. V Písku založil výrobu úlů a pečoval o to, aby písecká včelařská Jednota zajistila levnou výrobu kvalitních slaměných úlů. Přednášel o včelařství na písecké reálce i střední hospodářské škole a aktivně přispíval odbornými články do Českého včelaře.

Biografie:

Wohnout Fr.: Baar Josef. Včelařova čítanka, díl II., p. 760, portrét p. 762. Praha 1909.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Baar J., p. 309). VYd. SZN Praha, 1971.

Skala J.: Naši předchůdci. A-L. (Baar J., p. 14). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BABKA Juraj (pseud. Hermuškin)

nar. 17.XI.1868 Háj, okr. Martin - zemř. 14.V.1942 Banská Bystrica.

Národnost slovenská. Pedagogický a osvětový pracovník. Včelařský odborník, organizátor slovenského včelařství.

Po studiích v Kláštore pod Znievom působil jako učitel v Liptovské Kokave, Lazoch pod Makytou, v Lupči a v Sielnici. Po r. 1918 byl ustanoven školním inspektorem v Banské Bystrici. Před I. světovou válkou byl za účast v slovenském národním životě pronásledován a vězněn. V letech 1900-1904 redigoval časopis Obzor a přispíval do časopisu Dom a škola. Mimo svou pedagogickou práci a osvětovou činnost se zabýval ovocnářstvím a hlavně včelařstvím. Vypracoval se na předního včelařského odborníka na Slovensku a stal se aktivním organizátorem slovenského včelařství. Vydával časopis Včelár a v letech 1923-1929 byl prvním redaktorem časopisu Slovenský včelár, kde uveřejnil mnoho vlastních článků. Byl také spoluredaktorem Českého včelaře (1919-1920) a Jakšovu knihu „Včelař začátečník" přeložil do slovenštiny.

Biografie:

Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Babka J., p. 11). Vyd. Príroda, Bratislava 1971.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Babka J., p. 309). Vyd. SZN Praha, 1971.

Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Babka J., p. 94). Vyd. Veda - SAV, Bratislava 1977.

Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Babka J., p. 152). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Babka J.,p. 21). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

BAČKORA Štěpán

nar. 2.VII.1813 Malín, okr. Kutná Hora - zemř. 17.XII.1887 Praha.

Národnost česká. Učitel, spisovatel, popularizátor přírodních věd.

Vychodil základní školu v Kutné Hoře a později absolvoval učitelský kurs v Praze. V r. 1836 byl ustanoven substitutem na první pražské opatrovně, odkud byl v r. 1850 jako podučitel povolán do školy u sv. Jindřicha. V r. 1860 byl ustanoven učitelem české obecné školy u Matky Boží Vítězné na Malé Straně v Praze, kde se v r. 1880 stal ředitelem. Šířil české národní vědomí, zakládal školní knihovny a po řadu let zastával čestný úřad předsedy v Pražském učitelském spolku a byl též přesedou Matice Komenského. Byl literárně činný, psal samostatné výchovné spisy a přispíval do mnohých tehdejších časopisů. V r. 1848 napsal a vydal první čítanku pro české obecné školy. V časopise Posel z Budče uveřejnil řadu populárně přírodovědeckých příspěvků, z nichž o hmyzu byly články „O motýlcích" (Posel z Budče 1/1848) a „O mravencích" (Posel z Budče 3/1849).

Biografie:

Kryšpín V.: Bačkora Štěpán. In: Obraz činnosti literární učitelstva československého. Praha 1885, p. 55-57, portrét.

Ottův slovník naučný, sv. 3. (Bačkora Š., p. 46-47). Praha 1890.

Chaloupka O., Voráček J.: Kontury české literatury pro děti a mládež od začátků 19. století po současnost. (Bačkora Š., p. 51-52). Vyd. Albatros Praha, 1984.

BACHMAN Jan

nar. - zemř.

Národnost česká. Praktický včelař, včelařský organizátor.

Žil a působil v Brně, kde vystupoval jako propagátor a aktivní organizátor moravského včelařství. V letech 1880-1883 vykonával funkci starosty moravských včelařů.

BAIERL Josef

nar. 9.X.1885 Staré Sedliště, okr. Tachov - zemř.

Národnost německá. Poštovní úředník. Entomolog amatér, člen Entomologického spolku v Karlových Varech (Der Entomologische Verein Karlsbad). V letech 1921-1930 uveden z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po středoškolských studiích byl 26.11.1904 přijat do služeb c.k. státní pošty a začal pracovat jako nižší úředník postupně na několika poštovních úřadech. Po vzniku Československé republiky byl v r. 1921 jmenován do služební funkce poštovního oficiála u poštovního úřadu Karlovy Vary 1. Počátkem r. 1926 byl vrchním oficiálem a 10.12.1926 byl jmenován poštovním tajemníkem. Bydlel v Karlových Varech v domě „Phaeton" a byl tam členem karlovarského entomologického spolku. Zabýval se sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum konal v regionální oblasti Karlovarska.

BALOGH Valentin

nar. 1885 - zemř. 1945.

Národnost slovenská. Úředník. Včelař, organizátor úlové techniky a redaktor včelařského tisku.

Od r. 1904 působil jako bankovní úředník v Galantě a v r. 1907 se začal zabývat včelařstvím. V r. 1912 sestrojil prvý nástavkový úl na Slovensku, jehož prototyp byl na mezinárodní včelařské výstavě v Bratislavě r. 1914 odměněn první cenou a velkou stříbrnou medailí. Hojně publikoval a redigoval maďarské včelařské časopisy v Budapešti, Galantě a Nových Zámcích.

Biografie:

Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Balogh V., p. 11). Vyd. Príroda Bratislava, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Balogh V., p. 26). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Balogh V., p. 26). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1995.

BALATÝ Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Úředník, externí preparátor Muzea v Soběslavi. Entomolog.

Žil a bydlel v Českých Budějovicích, kde pracoval jako úředník. V entomologii se zaměřil na studium blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera) a motýlů (Lepidoptera). Byl přítelem jihočeského entomologa Leontina Bati (1885-1952) se kterým podnikal občasné sběratelské exkurze. Faunistický průzkum prováděl v jihočeském regionu, hlavně v okolí Českých Budějovic a na Soběslavsku, kde byl také externím spolupracovníkem soběslavského muzea. Při svých faunistických průzkumech učinil v okolí Soběslavi řadu nálezů vzácných druhů blanokřídlých a motýlů, z nichž nejvýznamnější byl v červenci 1934 chycený jeden ex. samečka cizopasného druhu lištníka Pseudogonalos hahni Spin. (Trigonalidae, Hym.) a v r. 1938 pro Čechy nový druh motýla stužkonosku trnkovou Catocala hymenaea D.Sch. (Catocalinae, Lep.). Balatého sbírka motýlů, zejména makrolepidoptera o rozsahu 7960 ex. z Čech a palearktické oblasti je uložena v Muzeu jihočeských blat v Soběslavi.

BALTHASAR Vladimír, PhDr., RNDr.

nar. 21.VI.1897 Praha - zemř. 10.XI.1978 Praha.

Národnost česká. Entomolog, muzejní pracovník, vědecký redaktor nakladatelství Academia ČSAV, člen redakční rady přírodovědeckého časopisu Živa, delegát mezinárodních entomologických kongresů a sympozií. Člen Čs. spol. ent. od r. 1926, čestný člen Čs. spol. ent., člen Čs. zoologické společnosti. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po absolvování gymnázia v Praze se zapsal ke studiu na Filozofickou fakultu Karlovy univerzity, kde se věnoval studiu estetiky, dějin hudby, výtvarných umění a kulturních dějin. V r. 1920 po předložení dizertace „Dějiny

koncertního života v Praze" byl promován doktorem filozofie. Po studiích napsal několik odborných knih o dějinách hudby a po několik let se uplatňoval jako odborný publicista a redaktor výtvarného časopisu Dílo. Vzhledem k nezaniklé lásce k přírodním vědám z mládí, která se u něho stále mohutněji projevovala, rozhodl se ve věku 29 let k dalšímu vysokoškolskému studiu. V r. 1926 se stal řádným posluchačem Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity, kde v roce 1933 předložil dizertaci na téma „Nástin zeměpisného rozšíření coprophagních Scarabaeidů" a byl promován doktorem přírodních věd. Po promoci byl v r. 1933 jmenován kustodem zoologicko-botanického oddělení Slovenského vlastivědného muzea v Bratislavě, kde byl současně i externím asistentem v anatomickém, později histologicko-embryologickém ústavu bratislavské lékařské fakulty a zastával i funkci konzervátora Státní památkové péče o přírodu pro celé jižní Slovensko. Až do r. 1938, kdy Slovensko opustil, se velmi intenzivně věnoval zoologickému a entomologickému průzkumu Slovenska, o čem svědčí i jeho studijní a sběratelská cesta po Slovensku a býv. Podkarpatské Rusi, kterou podnikl v r. 1935 a která sloužila k informovanosti o některých pozoruhodných koleopterologických lokalitách ve východní části čs. státu. Na základě průzkumu Slovenska vznikla též řada jeho prací o plošticích (Heteroptera) z konce třicátých let. Byly to práce: „Z entomologického výzkumu Slovenska" (Bratislava 10., 1937), „Slovenské ploštice, katalog a pokus o rozbor složek fauny slovenských Heteropter" (Bratislava 11., 1937), „Nový rod a druh čeledi Pentatomidae ze Slovenska" (Čas. Čs. spol. ent. 34., 1937), „Pozoruhodné nálezy ploštic na Moravě a na Slovensku" (Ent. listy 5., 1942). Za svou vědeckou práci a úspěšnou práci muzejní i popularizační byl v r. 1938 jmenován řádným členem Učené Společnosti Šafaříkovy. Po odchodu ze Slovenska byl v časovém období 1938-1947 vedoucím biologického oddělení Přírodovědeckého studijního ústavu Baťových závodů ve Zlíně, kde rovněž vybudoval vzorné přírodovědecké muzeum a věnoval se entomolgickému průzkumu Moravy. V r. 1947 přešel jako vědecký asistent na biologický ústav Lékařské fakulty KU v Hradci Králové, kde byl současně pověřen přednáškami zoologie na tamní pedagogické fakultě. V období let 1951-1957 zastával funkci vedoucího pracovníka přírodovědeckého oddělení Krajského muzea v Hradci Králové. V r. 1957 odešel z ředitelské funkce přírodovědeckého oddělení hradeckého muzea do důchodu a po mnohaletém odloučení se vrátil trvale do Prahy, kde se začal věnovat výhradně entomologické práci.

Jeho publikační činnost je velmi bohatá s těžištěm v koleopterologii a hymenopterologii, jak to dokumentují jeho monografie o zlatěnkách a listorohých broucích, vydané ČSAV ve sbírce Fauna ČSR. Jeho vrcholnou životní prací, které se dostalo plného uznání v celém vědeckém světě, je obsáhlá „Monographie der Scarabaeidae und Aphodiidae der palaearktischen und orientalischen Region", vyšla ve třech dílech v letech 1963-1964. Jako uznávaný odborník byl požádán o zpracování sběrů vrubounovitých z výzkumných výprav zahraničních institucí na Jávu, Sumatru, na Hindukuš, do Pamiru, do Fukienu v Číně, Tibetu, východní Afriky, francouzského Sudánu a do Jižní Ameriky. V prvé polovině 60. let zpracoval nesmírně početný materiál afghánských vrubounovitých ze sbírek Moravského muzea v Brně. V průběhu let podnikl větší počet studijních cest do evropských muzeí a výzkumných ústavů do Paříže, Janova, Milána, Terstu, Říma, Neapole, Vídně, Monte Carla, Splitu aj. Zahraniční sběratelské cesty konal do Tunisu, Alžíru, do střední a jižní Itálie, na Sicilii, Korsiku, do jižní Francie, Jugoslávie a do Alp. V letech 1963-1965 uskutečnil sběratelské exkurze do různých částí Bulharska a v r. 1966 do jižní Dalmácie a k ústí Neretvy, kde věnoval hlavní pozornost sběru akuleátních blanokřídlých.

V Praze se aktivně zúčastňoval entomologického života, zejména organizační činnosti. Byl zvolen do výboru Čs. spol. entomologické při ČSAV, v němž zastával funkci místopředsedy a po odchodu prof. dr. J. Obenbergera po určitý čas i funkci předsedy. V r. 1968 mu byla za zásluhy o rozvoj biologických věd udělena ČSAV Stříbrná plaketa G. J. Mendela. K jeho poctě pojmenovali někteří autoři jeho jménem nově popsané taxony brouků. Jsou to druhy: Taphrocerus balthasari Obenb. (1934), Coroebina balthasari Obenb. (1934), Meliboeus balthasari Obenb. (1935) (Buprestidae, Col.), Aphodius rectus Motsch. a. balthasari Tesař (1934) (Scarabaeidae, Col.), Orthogonius balthasari Jedl. (1935) (Carabidae, Col.) a Onthophagus balthasari Všetečka (1939) (Scarabaeidae, Col.). Balthasarova sbírka Coleopter (Buprestidae 3506 ex. a Cerambycidae 5054 ex.) z palearktické oblasti obsahující typový materiál je uložena ve Slovenském nár. muzeu v Bratislavě. Sbírka Coleoptera - koprofágní Scarabaeidae obsahující množství typů je uložena v Entomologickém odd. Nár. muzea v Praze. Sbírka Coleoptera v rozsahu 45000 ex. a Hymenoptera v rozsahu 5700 ex. je uložena v přírodověd. odd. Krajského muzea v Hradci Králové.

Biografie:

Heyrovský L.: PhDr. a RNDr. Vladimír Balthasar šedesátníkem. Čas. Čs. spol. ent. 54., 1957, p. 297-299.
Miller F.: K šedesátinám Dr. Vladimíra Balthasara. Zoologické listy 7., 1958, p.95-96.
Heyrovský L.: PhDr. a RNDr. Vladimír Balthasar sedmdesátníkem. Acta Ent. Bohemoslov. 64., 1967, p. 402.

Heyrovský L.: PhDr. a RNDr. Vladimír Balthasar. Živa 15., 1967, p. 183.
Tesař Z.: PhDr. a RNDr. Vladimír Balthasar sedmdesátníkem. Časopis Slez. muzea. A. Vědy přír. 16., 1967, 2 str. příl.
Pádr Z.: RNDr., PhDr. Vladimír Balthasar. Práce Muzea v Hradci Králové. Serie A., Vědy přír. 15., 1974, p. 183-184.
Pádr Z.: PhDr., RNDr. Vladimír Balthasar. 21.6.1897-10.11.1978. Acta Ent. Bohemoslov. 76., 1979, p. 349-351.
Hrdý I.: Zemřel PhDr., RNDr. Vladimír Balthasar. Vesmír 58., 1979, p. 251.
Skuhravý V.: Za dr. Vladimírem Balthasarem. Živa 27., 1979, p. 62.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Balthasar V., p. 23). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Balthasar V., p. 17). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územi Slovenska. (Balthasar V., p. 12). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Časopis Čs. spol. ent. 54., 1957, p. 299-304 (práce za období 1929-1957).
Acta Ent. Bohemoslov. 64., 1967, p. 402-404 (práce za období 1957-1967).
Acta Ent. Bohemoslov. 76., 1979, p. 349-351 (práce za období 1966-1974).
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Balthasar V., p. 30, 79, 80, 92, 93, 285, 292). Vyd. Academia Praha, 1969.

BANNERT Max

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V období 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmannna, Vídeň. Člen entomologické sekce Přírodovědecké společnosti v Ostravě.

Žil a pracovně působil v Novém Jičíně. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry prováděl ve Slezsku v okolí Nového Jičína, na Opavsku a Ostravsku a občas zajížděl také na Slovensko. Dne 17.7.1934 ve slovenském pohoří Roháče zjistil gynandra motýla Parnassius apollo L. - samec vlevo, samice vpravo. Bannertova sbírka Lepidopter v rozsahu cca 6000 ex. je uložena ve Slezském muzeu v Opavě.

BÄNSCH Robert

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Bydlel a žil v obci Hejtmánkovice u Broumova. V entomologii se věnoval sběru a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera).

BÄR Albin

nar. 15.V.1854 - zemř. 31.V.1914.
Národnost německá. Soukromník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil jako soukromník v Karlových Varech, kde bydlel v penzionu „Freya", Schulgasse 996. Byl členem zastupitelstva obecního úřadu a působil jako městský zmocněnec v lázeňské a stavební sekci. Dále byl členem komise pro správu městského zahradnictví a lázeňských sadů. V entomologii se zabýval studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry prováděl v širším karlovarském okolí.

BARTEL František

nar. - zemř.
Národnost česká. Obecní zaměstnanec. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a pracoval v Hanušovicích na Moravě, kde vykonával službu obecního strážného. V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Hanušovic, Starého Města a na Šumpersku.

BARTHOLOMEIDES (Bartolomeides) Ladislav Bohuslav

nar. 16.XI.1754 Klenovec, okr. Rimav. Sobota - zemř. 18.IV.1835, Ochtiná, okr. Rožňava.
Národnost slovenská. Evangelický farář, osvícenec, buditel, učitel a vlastivědný badatel.

V letech 1768-1772 navštěvoval školu v Dobšiné a potom studoval na lyceu v Kežmaroku. Od r. 1781 absolvoval tři semestry na univerzitě ve Wittenbergu. Po studiích krátce působil jako učitel v Rimavské Bani, Ožďanech a Ratkové. V r. 1783 nastoupil jako evangelický farář do obce Ochtiná v okrese Rožňava, kde působil až do smrti. Psal a vydával školní učebnice, osvícenské úvahy a naučná populárně vědecká díla. Byl autorem

prvých slovenských učebnic zeměpisu a přírodopisu. Přírodovědecké zaměření měl také jeho spisek z r. 1798 „Kratičká hystorie přirozenj, k pomocy a k dobrému gak učitelu, tak y mládeže sskolské sepsaná, ano y k rozssjřenj lepsy a k Bohu wedaucý známosti tohoto světa wubec na světlo wydaná". Spis obsahoval poznatky z botaniky, zoologie a mineralogie a v zoologické části byly uvedeny stručné údaje o dvoukřídlém hmyzu, především o střečcích (Hypodermatidae) a ovádech (Tabanidae). V r. 1799 vydal monografii Štítnické doliny a v letech 1806-1808 vyšla v Levoči obsáhlá vlastivědná monografie o Gemerské stolici „Inclyti superioris Ungariae comitatus Gömöriensis notitia historico-geographico statistica". Z faunistického hlediska je cenná z toho důvodu, že v ní autor uvedl 17 druhů dvoukřídlého hmyzu z okolí Gemeru z období počátku 19. stol. Významným bylo i to, že autor všechny své práce doplňoval vlastnoručními nákresy a rytinami.

Biografie:

Martinka J.: Ladislav Bartolomeides, vlastivedný priekopnik. Vyd. Osveta, Martin 1946, 110 pp.
Madlen J.: Ladislav Bartolomeides priekopnik slovenskej prírody. Acta fac. paedag. Banská Bystrica, ser. Biolg. - Geolog. 4., 1972, p. 85-146.
Urbancová V.: Ladislav Bartholomeides a jeho dielo o živote Gemerského ľudu. Gemer. národopis. Štúdie 1., 1973, p. 39-66. Vyd. Osveta - Martin.
Johanes H.: Výročie autora prvých slovenských učebnic (L. Bartolomeides). Vesmír 53., 1974, p. 280.
Prikril L. V.: Ladislav Bohuslav Bartolomeiodes. (K 150. výročiu smrti gemerského vedca). Obzor Gemera 6., 1975, p. 105-107.
Okáli I.: Ladislav Bartholomeides - jeho botanické a zoologické práce. Vlastived. časopis 25., 1976, p. 142.
Okáli I.: Kapitola „Dejiny výskumu dvojkrídlovcov na území Slovenska". (údaje o L. Barholomeidesovi). In: Čepelák J. a kol.: Diptera Slovenska. Veda, Bratislava, 1984.
Tibenský J. a kol.: Biobibliografia prírodných, lékarskych a technických vied na Slovensku do roku 1850. (Barholomeides L., p. 58-59). I. zv. Matica Slovenská, Martin 1976.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Bartholomeides L., p. 154). Vyd. Veda - SAV, Bratislava 1977.
Országh I., Okáli I.: Vývoj dipterologie na území Slovenska v polinnéovskom období 1758-1918. (Batholomeides L.,p. 154-155). Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov., vol. 24., 1978, Bratislava.
Hrabovec I.: Z dejín botaniky a zoológie na Slovensku do polovice 19. storočia. (Bartolomeides L., p. 76-77). Vyd. Veda - SAV, Bratislava, 1990.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Barholomeides L., p. 13). Bratislava, 1996.

BARTSCH Eduard Samuel, Med. Dr.

nar. 1796 Sabinov - zemř. 31.VIII.1871 Prešov.

Národnost slovenská. Lékař, přírodovědec.

Studoval medicinu na univerzitě v Pešti, kde byl prohlášen doktorem mediciny v r. 1820. Po studiích pracoval jako hlavní úřední lékař šarišské župy, kde působil po celý svůj život. Měl zájem o přírodu a patřil mezi ty pracovníky, kteří věnovali pozornost přírodním poměrům svého pracovního regionu, který velmi dobře znal. V r. 1846 napsal a vydal drobnou knižní publikaci o názvu „Saros megye helyirata" (Místopis Šarišské župy), v níž uvedl rovněž některé druhy hmyzu z této oblasti Slovenska. Své příspěvky též zasílal do odborných lékařských časopisů.

Biografie:

Tibenský J. a kol.: Biobibliografie prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do roku 1850. (Bartsch E. S., p. 61). I. zv. Matice Slovenská, Martin 1976.
Okáli I.: Kapitola „Dejiny výskumu dvojkrídlovcov na území Slovenska". (cit. údaje o E. S. Bartschovi). In: Čepelák J. a kol.: Diptera Slovenska. Vyd. Veda, Bratislava, 1984.

BARTŮNĚK Karel

nar. 1864 - zemř. 1934.

Národnost česká. Učitel. Včelař a včelařský publicista.

Pracoval jako řídící učitel školy ve Velkém Meziříčí na Moravě. Aktivně včelařil a o svých poznatcích a zkušenostech psal odborné články do českých i moravských včelařských časopisů. Zabýval se též fotografováním a pořídil mnoho fotografií ze života včel.

Biografie:

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Bartůněk K., p. 20). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BAŤHA Václav

nar. 1888 - zemř. 1952.

Národnost česká. Zaměstnanec ČSD. Praktický včelař, chovatel, včelařský organizátor a publicista.

Pracoval jako úředník čsl. státních drah ve stanici Loděnice u Berouna, odkud byl později přeložen a jmenován do služební funkce přednosty stanice v Nové Huti pod Nižborem. Byl význačným včelařským pracovníkem, zkušeným chovatelem včelích matek a odborným včelařským spisovatelem. Svými články přispíval do Českého

včelaře a se spoluautory vydal samostatné publikace. Z jeho prací to např. byly: „Vliv způsobu výchovy na jakost a dlouhověkost matky" (Č. vč., 1926), „Objednávejte plemenný chov ze stanic vyzkoušených a uznaných" (Č. vč., 1926), „Nadmořská výška a snůškové poměry oplozovacích stanic" (Č. vč., 1926). Z knih např. „Zásady dobrého včelaře" (Milotice n. Bečvou, 1940), „Z chovatelské teorie a praxe" (spolu s J. Rytířem, Praha 1932, 2. vyd. 1934).

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Baťha V., p. 309, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky. (Baťha V., p. 155). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L (Baťha V., p. 2). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BAUER Ernst

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. Člen entomologického spolku v Děčíně. Z období 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil, bydlel a pracovně působil v Podmoklech u Děčína. V předmnichovské ČSR byl členem místního entomologického spolku v Děčíně, jehož předsedou byl německý entomolog Ed. Knobloch. Schůzky spolku se konaly v Benešově nad Ploučnicí. Bauer se zabýval, jako většina členů tohoto spolku, sběrem, studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera). Sbíral na lokalitách v okolí Děčína a v severozápadních Čechách.

BAUER Franz

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Byl učitelem a správcem obecné školy v Osvinově u Jáchymova. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl v okolí Jáchymova, Ostrova nad Ohří a na Karlovarsku.

BAUER Ondřej

nar. - zemř.
Národnost česká. Středoškolský profesor, včelař.

Žil v jihočeském Písku, kde pracoval jako profesor gymnázia. Zájmově se věnoval včelařství a získal v tomto oboru bohaté teoretické vědomosti i praktické zkušenosti. Svým technickým zlepšením přispěl k úpravě Hruškova medometu, který byl vyráběn v Písku.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent. sv. 1., r. 1979, p. 8.

BAUM Jiří, RNDr.

nar. 20.IX.1900 Praha - zemř. 30.VI.1944 Varšava (Polsko).

BAUMANN (Bauman) Jindřich

nar. 1853 - zemř. 1929.
Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, reformátor úlové techniky, odborný publicista.

Působil jako řídící učitel obecné školy v Rynholci u Nového Strašecí ve středních Čechách. Od svého mládí se věnoval včelařství, kdy byl žákem významného včelaře a předsedy Včelařského spolku pro Čechy Jana Datla (nar. 1840). V r. 1879 byl účastníkem mezinárodního shromáždění včelařů v Praze. Většinu svého zájmu věnoval úlové otázce a svými podněty v letech 1885-1904 vyvolal velké reformní úlové hnutí. Sám sestavil nový typ úlu zvaný „český úl národní". Odborné články psal do časopisu Český včelař, se kterým aktivně spolupracoval. Z jeho četných příspěvků to např. byly články: „Medovina" (Č. vč., 1886), „Jaké zásady lze uznati za dobré při přezimování" (Č. vč., 1887), „Medomet" (Č. vč., 1888), „Rozmnožujeme včelám pastvu" (Č. vč., 1890), „Jak zamezíme rojení" (Č. vč., 1890), „Vývoj úlů s dílem pohyblivým" (Č. vč., 1890), „O plemenném chovu včel" (Č. vč., 1902) aj.

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Bauman J., p. 162). Včelařství r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Bauman J., p. 309-310). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky. (Bauman J., p. 155). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Bauman J., p. 22-23). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BAUME Max

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v severočeském městě Ústí nad Labem. V letech 1922-1945 se na Ústecku věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Ústí n. Lab. a sbíral též v Českém středohoří (např. Sedlo, Průčelská rokle). Některé exempláře jím sbíraných motýlů jsou uloženy v entomologické sbírce Okresního vlastivědného muzea v Ústí nad Labem. Jako bývalý ústecký sběratel je citován v publikaci Vysoký V. a kol.: „Motýli okresu Ústí nad Labem" (1987), kde jsou jeho nálezy uvedeny pod zn. „B".

BAUMGÄRTEL Christian Ernst

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1897 v seznamu členů Entomologen Vereines für Karlsbad und Umgebung. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na rozhraní 19. a 20. století žil v Karlových Varech, kde byl nejprve odborným učitelem, později ředitelem II. chlapecké obecné školy. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry motýlů a jejich faunistický průzkum konal samostatně nebo s jinými členy karlovarského ent. spolku v okolí Karlových Varů, Bochova a Chodova.

BAYER Karl

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1921 z Rakouska uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Nejprve působil v Čechách v Kamenickém Šenově, později vykonával funkci vedoucího podniku v městyse Fischamend v Dolním Rakousku. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). V Čechách prováděl sběry a faunistický průzkum v okolí Kamenického Šenova, Doks a Dubé. Údaje o významných nálezech motýlů z uvedených lokalit poskytl dr. J. Sterneckovi pro Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens (1929), kde jsou uvedeny pod značkou (Bay).

BAYERWECK (Beierwek) Jan

nar. - zemř. 1831.

Národnost německá. Státní úředník, řádný člen Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze. Organizátor počátků českého cukrovarnictví.

Od r. 1788 působil jako vrchní hospodářský správce v Poděbradech, později byl krajským komisařem v Písku, Plzni a Litoměřicích. V letech 1808-1810 vykonával funkci krajského hejtmana v Čáslavi, kde byl v roce 1808 jmenován guberniálním radou. Zajímal se o zemědělskou rostlinnou produkci a sledoval výskyt a hmyzích škůdců zemědělských plodin. V r. 1798 byl zvolen dopisujícím a v r. 1807 řádným členem Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze. V r. 1810 napsal v češtině brožurku „Krátké potřebné poučení, kterak by se budoucně buď docela vyplenit nebo aspoň zmalit mohly housenky od bílého motýla". Spisek vydala VHS v důsledku katastrofálního rozmnožení motýla běláska ovocného (Aporia crataegi L.) v roce 1810 v Čechách.

Biografie:

Volf M.: Významní členové a spolupracovníci Vlastenecko-hospodářské společnosti v Království Českém. (Bayerweck J., p. 21). Praha, 1967.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Bayerweck J., p. 36). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci A-L. (Bayerweck J., p. 24). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BAZOVSKÝ Pavol

nar. 1819 - zemř. 1898.

Národnost slovenská. Učitel, kulturně osvětový pracovník. Včelař, propagátor včelařství a včelařský publicista.

Po získání učitelského vzdělání začal od r. 1842 na škole v Hronseku (nyní Garansek), odkud v r. 1852 přešel na školu v Sučanech. Byl aktivním včelařem a propagátorem Dzierzonovy soustavy včelaření na základě pohyblivého díla. V r. 1890 uveřejnil seriál odborných článků o včelaření ve slovenském časopise Obzor.

BÉBAR Jaroslav

nar. 28.X.1879 Brušperk, okr. Frýdek-Místek - zemř.
Národnost česká. Odborný učitel. Entomolog amatér, člen moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. od r. 1921. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V období 1892-1894 navštěvoval měšťanskou školu v Příboře a v období 1895 až 1898 studoval Učitelský ústav v Příboře. Po absolvování a získání aprobace se v r. 1898 stal učitelem obecné chlapecké školy ve Zlíně, kde vyučoval do r. 1908. Od r. 1908 byl učitelem na měšťanských školách v Bzenci (1908-1909), Napajedlích (1909-1915) a ve Zlíně (1915-1928). Na zlínské chlapecké měšťance byl v r. 1928 ustanoven ředitelem a od r. 1929 byl jmenován ředitelem měšťanské školy ve Starém Městě u Uherského Hradiště. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum konal v okolí svých pracovních působišť (Zlín, Bzenec, Napajedla, Staré Město) a v r. 1930 uskutečnil sběratelskou exkurzi do Bulharska.

BEČVÁŘ František, MUDr.

nar. 19.IX.1897 - zemř. 22.VIII.1980 Ejpovice, okr. Rokycany.
Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1974.

Po lékařských studiích pracoval jako lékař dvacet let v podhorské obci Bozkov u Semil a později byl obvodním lékařem v Plzenci a Plzni-Bolevci. V posledním období před odchodem do důchodu byl závodním lékařem v podniku Pozemní stavby n.p. Za svou svědomitou lékařskou práci byl vyznamenán Řádem ministerstva zdravotnictví a řadou čestných uznání. V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na Semilsku, v Krkonoších, v Ejpovicích a v širším okolí Plzně.

BEER Karl

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. Člen spolku Entomologischer Verein Turn-Teplitz. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech dvacátého století žil v Trnovanech u Teplic v Čechách, kde byl též členem místního entomologického spolku. Zabýval se sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum konal na Teplicku, v Českém středohoří a na jiných lokalitách severozápadních Čech.

BECHER Johann

nar. 5.IV.1813 - zemř. 1.IV.1895.
Národnost německá. Továrník. Entomolog amatér, člen Entomologischen Vereines für Karlsbad und Umgebung.

Byl majitelem továrny na likéry „Bechers Likörfabrik" v Karlových Varech. Působil též v městské správě Karlových Varů jako člen odhadní komise pro důchodové daně z příjmů. V letech 1887-1895 byl řádným členem Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí. Zabýval se sběratelstvím motýlů.

BECHER William, Rev.

nar. - zemř.
Duchovní. Entomolog.

Ve druhé polovině 19. století žil a působil v Karlových Varech, kde prováděl faunistický průzkum motýlů (Lepidoptera). O svých poznatcích napsal v r. 1884 práci „Rhopalocera of Carlsbad", kterou uveřejnil v časopise The Entomologist, r. 17., 1884, p. 74.

BEJBL Antonín

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. letech dvacátého století žil a působil v Kutné Hoře. V entomologii se věnoval sběru, faunistice a studiu motýlů (Lepidoptera).

BENDA Josef Ferdinand

nar. 1836 - zemř. 1907.
Národnost česká. Kněz. Praktický včelař, redaktor včelařského tisku a včelařský organizátor.

Byl katolickým knězem a děkanem farního úřadu v Cholíně na Dobříšsku. Aktivně se zabýval včelařením a v mladším věku se zasloužil o rozšíření včelaření ve Slezsku, kde byl redaktorem německy psaného časopisu Slezský včelař. Zastával funkci místopředsedy sjezdů rakouských a německých včelařů.

Biografie:
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Benda J. F., p. 26). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BENDA Pius

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. letech dvacátého století žil a pracovně působil v Českém Těšíně ve Slezsku. Zabýval se sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně ve Slezsku.

BENEŠ Jaroslav, MUDr.

nar. - zemř. 30.X.1932 Praha.
Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1919. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Praze, kde působil jako odborný lékař. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera), blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera) a pavouků (Araneidea).

BENEŠ Rudolf

nar. 4.VI.1881 Vídeň (Rakousko) - zemř. 25.XII.1945 Nymburk.
Národnost česká. Učitel. Entomolog, mykolog, botanik.

Obecnou školu vychodil v Sadské a později studoval na Učitelském ústavu v Jičíně. Po absolvování nastoupil jako mladý učitel v r. 1900 učitelskou praxi ve škole Žďárky u Náchoda. V r. 1902 se vrátil do Polabí na poděbradský okres, kde po několikaletém působení na malotřídních venkovských školách (Krchleby, Dvory, Loučeň) se v r. 1919 stal řídícím učitelem v Jizbicích u Loučeně, kde působil až do odchodu do penze v r. 1939. Posledních šest let svého života strávil na odpočinku v Nymburce.

V popředí jeho zálib, které vždy souvisely s jeho povoláním (vyučoval přírodopis), bylo studium a sběr přírodnin. V mladších letech se aktivně zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum konal převážně na četných lokalitách v Polabí. V r. 1941 napsal a v přírodovědeckém časopise Vesmír (19/1941) uveřejnil entomologickou práci „Housenice". V pozdějším období zaměřil svůj zájem na mykologii a botaniku.

Biografie:
Smotlacha F.: Rudolf Beneš. Časopis Čs. houbařů 24., 1945-1947, p. 119-120, portrét.
Šebek Sv.: Za Rudolfem Benešem. Nový Nymburk 1. z 12.6.1946.
Šebek Sv.: Rudolf Beneš - zapomenutý český mykolog. Mykologický sborník, Praha 49., č.1-2, 1972, p. 25-26, portrét.
Šebek Sv.: K 100. výročí narození mykologa Rudolfa Beneše. České Mykologie 34., č. 4., 1980, p. 231-235, portrét.

BENEŠ Václav

nar. - zemř. 1918.
Národnost česká. Studující. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1915.

Studoval na české technice v Praze. Ve své době byl nejmladším členem České společnosti entomologické. Zabýval se sběratelstvím, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera). Z r. 1915 jsou z literatury známy jeho faunistické průzkumy z pražského okolí a sbíral též na Kolínsku. Tragicky zahynul - utonul při koupání.

BERAN František

nar. 1869 - zemř. 1922.
Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, chovatel, včelařský organizátor.

Působil jako řídící učitel školy v Drahotěšicích u Ševětína v jižních Čechách. Byl praktickým včelařem, měl vlastní bohatá včelstva a věnoval se chovatelství včelích matek. Byl horlivým organizačním pracovníkem ve včelařském hnutí a znám též jako zakladatel a správce plemenných včelařských stanic. Byl přispěvatelem a spolupracovníkem včelařských časopisů.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Beran F., p. 310, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Beran F., p. 27). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BERGMANN Wilhelm

nar. - zemř.
Národnost německá. Obchodník. Entomolog amatér, v r. 1897 v seznamu členů Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí, v r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

V období na rozhraní 19. a 20. století žil a bydlel v Karlových Varech v domě „Sachs", Pragerstrasse 188. Měl svou živnost - obchod s jízdními koly. Působil též jako dozorce při sportovní hře lawn-tennis (zastaralé pojmenování sport. hry tenis). V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry a faunistický průzkum konal v regionální oblasti Karlovarska.

BERKA Karel

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v moravské obci Čtyřicet Lánů v okrese Svitavy. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na lokalitách v regionu Moravské Třebové a na Svitavsku.

BERKOVSKÝ František

nar. 1890 - zemř. 1960.
Národnost česká. Zahradník, organizátor turistiky, včelař.

Pocházel z jižních Čech, kde se po ukončení školní docházky vyučil zahradníkem. V r. 1912 odešel na Slovensko a působil ve Vysokých Tatrách, kde jako zahradník prováděl parkové úpravy a upravoval sportoviště v tatranských střediscích. V období let 1920-1960 vedl meteorologické pozorování ve Starém Smokovci. Zájmově se zabýval včelařstvím a aktivně propagoval jeho rozšíření v podtatranské oblasti. Byl též publikačně činný a své práce uveřejňoval v časopisech Krásy Slovenska a Vysoké Tatry.

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií. Sv. I. (Berkovský Fr., p. 44). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Berkovský Fr., p. 30). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep.,Praha 1993.

BERNARD Karel

nar. - zemř 19.I.1905.
Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér.

V r. 1858 pracoval jako nadlesní v polesí Nové Dvory u Kutné Hory a od r. 1859 spravoval též polesí Zbraslavice a Hetlín u Čáslavi. Od r. 1871 vystřídal další služební působiště Kysibl na Karlovarsku a Čisovice u Mníšku pod Brdy. V entomologii byl žákem prof. PhDr. Františka Nickerla a věnoval se sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí svých služebních působišť na Kutnohorsku, v okolí Čáslavi a Karlových Varů a v lesnaté krajině v okolí Mníšku p. B. Rozvíjel intenzivní sběratelskou činnost a přispěl nálezy mnohých vzácných druhů motýlů k poznání české lepidopterofauny. Jeho údaje zpracoval MUDr. O. Nickerl ve svých seznamech českých motýlů.

BERNHART Karl

nar. - zemř.
Národnost německá. Úředník, majitel domu. Entomolog amatér, v r. 1897 v seznamu členů Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí, v r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1928 v členském seznamu spolku Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau.

Kol roku 1897 byl účetním v obci Kysibl na Karlovarsku. Později žil v Karlových Varech, kde byl nejprve zaměstnán jako úředník spořitelny a ve dvacátých letech byl majitelem domu. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Karlovarsku.

BERNHART Theodor

nar. - zemř.

Národnost německá. Zahradník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Vídeň.

Na rozhraní 19. a 20. století žil v Karlových Varech, kde pracoval jako zahradník v městském lázeňském zahradnictví. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera) v karlovarském regionu.

BEYER Jaroslav, Ing.

nar. 19.VI.1918 Tržek u Litomyšle, okr. Svitavy - zemř. 1985.

Národnost česká. Zemědělský inženýr, výzkumný zemědělský pracovník. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1932, člen Čs. zoolog. spol. od r. 1941.

Středoškolské studium absolvoval na reálném gymnáziu v Litomyšli a zemědělské inženýrství studoval v letech 1939-1946 (s okupačním přerušením) na VŠZLI-ČVUT v Praze. Ve válečném období prvé poloviny čtyřicátých let pracoval v oddělení ochrany rostlin zemědělského podniku Selecta a byl též členem německé společnosti pro užitou entomologii. Po okupaci dokončil vysokoškolské studium a v letech 1946-1948 byl asistentem zoologického ústavu VŠZLI-ČVUT, odkud přešel do Státních výzkumných ústavů zemědělských v Praze. Po jejich zrušení působil jako výzkumný pracovník v pražském Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském (ÚKZÚZ). V období 1958-1969 byl pracovně nasazen v továrně ČKD-Sokolovo. V r. 1969 se vrátil zpět na pracoviště v ÚKZÚZ Praha.

V mládí věnoval svůj entomologický zájem sběratelství brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera), brzy však se začal zajímat o vědecké studium blanokřídlých (Hymenoptera) a specializoval se na lumčíky (Braconidae). Z podčeledi Cheloninae zpracoval rody Ascogaster Wesm. a Chelonus Jur. Uveřejnil práce „Eubadizon punctatus n. sp. aus Südmähren, Tschechoslowakei (Hym., Braconidae)" Sbor. ent. odd. N. M. Praha, 33., 1959 a „Cis boleti Scop. (Cisidae, Col.) jako škůdce zázvoru". Zool. ent. listy 1., 1952. Na XI. Mezinárodním entomologickém kongresu ve Vídni v srpnu 1960 přednesl referát na téma „Spathius exarator L. (Spathininae, Braconidae, Hym.)". Rozsah jeho hymenopterologické sbírky byl cca 30.000 exemplářů, z toho zástupců čeledi Braconidae měl kolem 8.000 jedinců. Mimo své hymenopterologické specializace se také zabýval hmyzími skladištními škůdci.

BIČÍK Ladislav

nar. 16.VI.1910 Praha-Košíře - zemř.

Národnost česká. Obchodní příručí, zaměstnanec Elektrických podniků hl. města Prahy. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1938.

Po ukončení základní školní docházky absolvoval 3 třídy školy měšťanské a 2 ročníky obchodní školy pokračovací. Vyučen byl obchodním příručím. Po vyučení pracoval u firmy Basch a Braun, obchod se střižním zbožím na Poříčí v Praze II. K elektrickým podnikům hl. města Prahy nastoupil 10.7.1935 a definitivu zde získal 1.8.1937. Nejprve působil jako dopravní zřízenec a od r. 1946 jako stálý průvodčí. Po složení předepsaných zkoušek pracoval od r. 1950 jako tramvajový řidič ve vozovnách Motol a Košíře. Do důchodu odešel k 15.6.1970. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum a lepidopterologické sběry prováděl převážně v pražském okolí a na některých lokalitách středních Čech. Např. v r. 1939 sbíral na zbraslavské Závisti, hodně sběrů konal v Praze-Motole a v Šárce. Sbíral též v okolí Dobříše a na dalších středočeských lokalitách.

BIENER Alfred

nar. - zemř. 1954.

Národnost česká. Entomolog, člen entomologické sekce Přírodovědecké společnosti v Ostravě. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil ve Slezsku v Petrovicích u Bohumína. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Pozornost soustředil na studium a faunistiku čeledi okáčovitých (Satyridae), v jejichž znalosti se vypracoval na předního specialistu. Byl znalcem okáčů Československé republiky a velmi důkladně zpracoval rod Erebia Dalm. na Slovensku. V letech 1914-1918 sbíral také na Dálném východě v oblastech Verchně Udinsk a Vladivostok. V období let 1900-1944 prováděl rozsáhlý regionální faunistický průzkum ve Slezsku v okolí Nového Bohumína a na četných dalších lokalitách slezského regionu. Z motýlů čeledi Satyridae sestavil speciální sbírku všech dosažitelných druhů. Jeho sbírka řádu Lepidoptera v rozsahu cca 2.000 ex. a speciální sbírka čele-

di Satyridae o rozsahu cca 3.000 ex z různých oblastí (ČSR, Balkán, Malá Asie, Sibiř) je uložena ve Slezském muzeu v Opavě.

BÍLÝ Antonín

nar. 7.V.1939 - zemř. 1988 Praha.

Národnost česká. Entomolog amatér. Člen Čs. spol. ent. od r. 1973. Žil a pracoval v Praze.

V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera). Zvláště se zaměřil na faunistiku, ekologii a studium systematiky čeledí střevlíkovitých (Carabidae) a tesaříkovitých (Cerambycidae) Československa. Faunistické údaje o významných nálezech střevlíkovitých brouků poskytl RNDr. J. Pulpánovi pro jeho „Prodromus Carabidů Československa".

BIOLEK František

nar. 1888 - zemř. 1943.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař a včelařský organizátor.

Vyučoval na obecné škole v Petřvaldě na Bohumínsku ve Slezsku. Aktivně se věnoval praktickému včelařství a působil jako odborný učitel včelařství. Byl předsedou Slezského včelařského ústředí a zakladatelem spolkového věstníku Slezský včelař. V r. 1936 byl členem Včelařské delegace v SSSR a napsal o tom zprávu do časopisu Včela moravská (1936).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Biolek F., p. 310). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Biolek F., p. 162). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Biolek F., p. 33). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BINDER Emil

nar. 13.X.1860 - zemř.

Národnost česká. Účetní, později soukromník a majitel domu. Přírodovědec, botanik, entomolog. Od r. 1889 člen Klubu přírodovědeckého v Praze a kustod jeho přírodovědeckých sbírek. Od r. 1904 člen Č. spol. ent., v r. 1905 z Čech uveden v Entomologen A dressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Praze, kde pracoval jako účetní, později byl soukromníkem a majitelem domu v Karlově ul. čp. 188 na Starém Městě pražském. V r. 1889 se stal zakládajícím členem Klubu přírodovědeckého v Praze a od té doby pro Klub aktivně pracoval jako kustod a organizátor četných klubových akcí. Zabýval se botanikou, pečoval o klubovní herbáře a sestavoval prodejné botanické exikáty. Kolem 1.800 ks. jím sebraných herbářových položek bylo v r. 1940 zařazeno do herbáře botanického odd. Már. muzea v Praze. Vedle botaniky se velmi aktivně zajímal o entomologii. Věnoval se sběru dvoukřídlých (Diptera) a blanokřídlých (Hymenoptera) a speciálně se zaměřil na lumky (Ichneumonidae). Sbíral v širším pražském okolí i na vzdálenějších lokalitách, např. vrch Raná v Českém středohoří (r. 1903), Polabí, Velký Osek (r. 1905), Nová Huť u Berouna, Závist (r. 1906) a j. V rozmezí deseti let (1912 -1922) pomáhal dipterologovi A. Vimmerovi při výzkumu dipterofauny v Čechách. Druhy z jeho sběrů zjištěné jako nové pro Čechy publikoval A. Vimmer v Čas. Čs. spol. ent. 19., 1922, p. 77-78.

Na svých četných sběratelských exkurzích v Čechách sbíral také brouky pro klubovní entomologickou sbírku a řadu druhů brouků ze svých nálezů věnoval Národnímu muzeu v Praze pro v té době zamýšlené sestavení národní sbírky českých brouků. V rámci Klubu přírodovědeckého a jeho entomologické podpory začínajícím sběratelům, připravil E. Binder z dubletních materiálů v r. 1900 a r. 1907 dvě kolekce prodejných koleopterologických sbírek, o které byl mezi mladými členy Klubu velký zájem a brzy byly rozprodány. K Binderově poctě byly některé nové taxony brouků pojmenovány jeho jménem. Jsou to: Olibrus pygmaeus Sturm v. binderi Roubal (1913) (Phalacridae, Col.), Xenagrilus binderi Obenb. (1924), Leiopleura binderi Obenb. (1924), Lius binderi Obenb. (1924), Pachyschelus binderi Obenb. (1925) (Buprestidae, Col.). Binderova speciální sbírka Diptera a Hymenoptera je uložena v Ent. odd. Nár. muzea v Praze (cit.: Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlungen, 1. Teil, 1935, p. 19. a Horn W., Kahle I., Friese G., Gaedike R.: Collectiones entomologicae, Teil I.: A-K, Berlin DDR, 1990, p. 40).

BITTMANN Otto, Ing.

nar. - zemř.

Národnost německá. Lesnický inženýr, lesní správce. Mykolog, entomolog, pracovník v ochraně lesů.

Nejprve pracovně působil v Rakousku na panství Judenau západně od Vídně, odkud v letech 1907-1908 přešel na Moravu do služeb lichtensteinského panství v Úsově u Mohelnice. Pracoval jako lesnický úředník a inspektor lichtensteinského polesí. Řídil lesnické práce a pečlivě sledoval výskyt lesních hmyzích škůdců a ogranizoval proti nim nutnou ochranu. Zabýval se sběrem, preparací a konzervací hub z oblastí jím spravovaných polesí a shromáždil sbírku cca 2.000 preparátů ve formolu v živých barvách zachovaných různých druhů hub. Na úsovském zámku založil také bohatou sbírku hmyzu, převážně lesního, preparovaných housenek motýlů, hálek (zoocecidií) a hmyzem způsobených požerků různých částí rostlin a dřevin. Přírodovědecké sbírky v úsovském zámku má na starosti Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku, kde je též uložen rukopis Gába Zd.: „Přehled držeb knížete Johanna II. z Lichtenštejnu se zřetelem ke sbírkám úsovského musea" (z 9.9.1973, 31 pp.).

BITTNER Alfred

nar. 4.IX.1896 Šelty, okr. Česká Lípa - zemř.

Národnost německá. Dělník. Entomolog amatér. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Pracoval jako dělník, zaměstnáním topič v Německé obchodní akademii v Plzni. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v širším okolí Plzně.

BÍZEK Rudolf

nar. - zemř.

Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér. Člen Čs. spol. ent. v období 1904-1914.

Byl správcem skladů železáren v Komárově u Hořovic. Patřil mezi prvé členy České společnosti entomologické po jejím založení v r. 1904. Zabýval se sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Hořovicku.

BLATTNÝ Ctibor, akademik, Dr., Ing., dr.h.c., DrSc.

nar. 8.IX.1897 Česká Skalice - zemř. 15.XII.1978 Praha.

Národnost česká. Vedoucí osobnost čs. ochrany rostlin, fytopatolog, botanik, mykolog, rostlinný virolog, entomolog, spoluzakladatel rostlinolékařské služby ČSR. Místopředseda a čestný člen Čs. botanické společnosti. Členem Čs. spol. ent. od r. 1925, zakládajícím členem od r. 1944. Laureát státní ceny (1958), nositel Mezinárodního chmelařského řádu (1966) a Pamětní medaile ruského virologa D. J. Ivanovského (1964). Čestný doktor Schillerovy univerzity v Jeně.

Studoval na klasickém gymnáziu v Praze 2, Žitné ul., kde absolvoval v r. 1915. Po maturitě se zapsal na Vysokou školu zemědělskou ve Vídni, studium však musel přerušit a nastoupit vojenskou válečnou službu. Léta 1915-1918 prožil na frontách prvé světové války. V období 1918-1922 studoval na Vysoké škole zemědělského a lesnického inženýrství (VŠZLI-ČVUT) v Praze, kde v r. 1923 získal titul inženýra zemědělství. V té době byl též zapsán na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity. V únoru 1924 byl promován doktorem technických věd po obhájení dizertace na téma „Roztoči sýroví". Během vysokoškolského studia byl asistentem prof. dr. J. Uzla v ústavu zoologie VŠZLI-ČVUT. V r. 1924 nastoupil jako odborný pracovník ve Státních výzkumných ústavech v Praze do Ústavu pro ochranu rostlin, jehož vedoucím se stal v r. 1939. Po druhé světové válce přešel v r. 1947 na kratší období do Výzkumného ústavu chmelařského v Žatci, odkud se v r. 1951 vrátil zpět do Prahy, aby řídil nově založené fytopatologické oddělení Biologického ústavu ČSAV. V r. 1962 byl založen Ústav experimentální botaniky ČSAV, jehož se stal dr. C. Blattný ředitelem. Tento ústav několik let vedl a budoval a z tohoto pracoviště odešel do důchodu.

Obor fytopatologie obsáhl C. Blattný v celé teoretické i praktické šíři a byl vždy nebojácným průkopníkem moderních směrů. V organizačních otázkách ochrany rostlin byl aktivním spoluzakladatelem rostlinolékařské služby ČSR, autorem většiny návrhů zákonných opatření v ochraně rostlin až do r. 1947, tvůrcem vymezení sadbových bramborářských oblastí a autorem směrnic pro obnovu českých chmelnic. Vedle četných výzklumných prací z ochrany proti chorobám a škůdcům polních zemědělských plodin (chmel, brambory, obilniny, pícniny) měl velmi blízký vztah i k ovocnářství a zahradnictví o čem svědčí mnoho jeho odborných ochranářských článků

v různých zahradnických časopisech, členství v jejich redakčních radách a jeho knižní publikace: „Studie o puklici švestkové" (1926), „Atlas škodlivých činitelů našich ovocných plodin" (se spoluaut. 1940, 1945), „Ochrana zeleniny před škodlivými činiteli" (se spoluaut. 1948), „Sviluška ovocná a mera jabloňová, velmi nebezpeční škůdcové stromů" (se spoluaut. 1946), „Červec San José - nejhorší škůdce ovocných plodin" (se spoluaut. 1947), „Choroby a škůdci ovocných rostlin" (se spoluaut.). Byl členem vědeckých rad několika výzkumných ústavů a členem vědeckých rad VŠZ v Praze a Českých Budějovicích. Vedle fytopatologických prací měl také velké množství příspěvků z užité zemědělské entomologie. Psal o třásněnkách na obilninách (1923), o hubení dřepčíků na chmelu (1930), o přemnožení běláska ovocného v jižních Čechách (1933), o hubení pilousů (1933), o nových poznatcích svilušky chmelové (1935), o plošticích na obilninách (1937), uvedl poznámky k biologii a hubení krytonosce makového (1938). Ve svých odborných příspěvcích dával instrukční návody jak úspěšně hubit puklici švestkovou, vrtuli třešňovou, žlabatku malinovou, molas pupenového, pilatku třešňovou, mšici zelnou, drtníka ovocného, obaleče jablečného a jiné hmyzí škůdce v ovocných sadech a zahradách. Již v r. 1945 upozornil na nebezpečnou mandelinku bramborovou a uvedl způsoby ochrany proti ní.

Lásku k přírodě a blízký vztah k entomologii již od mládí u C. Blattného podporoval jeho otec, sám entomolog a velmi dobrý znalec motýlů. Společně se starším bratrem Vladimírem se ve studentských letech C. Blattný věnoval sběru hmyzu, především brouků (Coleoptera). Speciálně se začal zajímat o čeledě Pselaphidae a Scydmaenidae. Svým bystrým pozorovacím talentem se za krátký čas již v mládí vypracoval na výborného znalce zástupců těchto čeledí. Jeho literárně zpracované studie o těchto broucích z oblasti střední a jižní Itálie (1914), Kréty (1916), Sumatry (1926, 1935) a Filipin (1929) vyšly v zahraničních entomologických časopisech. Několik příspěvků o zástupcích Pselaphidů a Scydmaenidů zpracoval a publikoval také se svým bratrem Vladimírem. Jsou to: „Euplectus reissi n. sp." (Ent. Mitteilungen 3., 1914, p. 59-61), „Ein neuer Scotoplectus aus Kroatien" (Verh. Zool. Ges., 1914, p. 934-935), „Neues und interessantes von Euplectus Leach and Plecophloeus Reitt." (Col. Rundschau 2., 1913, p. 200-202), „Plecophloeus moczarskii n. sp. und Notizen zu den Pselaphiden" (Col. Rundschau 3., 1914, p. 36-37), „Zwei neue Neuraphes-Arten aus Südböhmen" (Ent. Mitteilungen 3., 1914, p., 257-258). Tyto dva v jižních Čechách Blattným nově zjištěné druhy jsou Neuraphes holdhausi Blattný (1914) a Neuraphes schwarzenbergeri Blattný (1914). Další společnou prací obou bratrů je příspěvek „Trimium punctuferum n. sp. aus Transsylvanien" (Col. Rundschau 3., 1914, p. 76). V pražském Národním muzeu provedl v r. 1925 revizi Pselaphidů pověstné Helferovy ent. sbírky a zpracoval rovněž materiál Pselaphidů sebraný prof. dr. J. Uzlem při jeho pobytu na Ceylonu. Ve Sbor. ent. N. M. Praha, 1., 1923 publikoval „Poznámky o skupině druhů rodu Trimium Aubé (Col. Pselaphidae)". V r. 1935 prací o fauně Scydmaenidů Sumatry (Fauna Sumatrensis, Scydmaenidae II. Tijdschr. Ent. 78., 1935, p. 240-248). C. Blattný své taxonomické studie v koleopterologii ukončil. Svým rozhledem a důkladným studiem obou čeledí přispěl k poznání mnoha zástupců čeledí Pselaphidae a Scydmaenidae z palearktické oblasti i tropů.

Biografie:

Pilát A.: Ctibor Blattný šedesátníkem. Živa 5., 1957, p. 200.
Pilát A.: K šedesátinám Ctibora Blattného. Česká Mykologie 11., 1957, p. 250-252.
Smolák J.: 60 let dr. Ctibora Blattného. Za vysokou úrodu 5., 1957, p. 431.
Pintera A.: Člen korespondent ČSAV Dr. Ing. Ctibor Blattný se dožil 8. září 1957 šedesáti let. Časopis čs. spol. ent. 55., 1958, p., 98-100.
Bojňanský V.: Akademik Ctibor Blattný 70 ročný. Biológia 22., 1967, p. 634-636.
Bojňanský V.: K sedmdesátinám akademika Ctibora Blattného. Agrochémia 7., 1967, p., 253.
Brčák J.: Ctibor Blattný septuagenarium. Biologia plantarum 9., 1967, p. 4.
Černohorský Z.: Ctibor Blattný 70 let. Vesmír 46., 1967, p. 260.
Hervert V.: Akademik Ctibor Blattný. Zahradnické listy 60., 1967, p. 284.
Hervert V.: Významné jubileum akademika Ctibora Blattného. Za vysokou úrodu 15., 1967, p. 342-343.
Hervert V.: Akademik Ctibor Blattný - 70 let. Preslia 39., 1967, p. 436-437.
Hervert V.: Akademik Ctibor Blattný sedmdesátníkem. Ochrana rostlin 3(40), 1967, p. 157-168.
Hervert V.: Sedmdesáté narozeniny akademika Ctibora Blattného. Chmelařství 40., 1967, p. 126-127.
Kočí A., Maštalka O.: K sedmdesátým narozeninám akademika Ctibora Blattného. Věstník výzk. ústavů zemědělských 14., 1967, p. 432-433.
Maštalka O.: Akademik Ctibor Blattný sedmdesátníkem. Lesnická práce 46., 1967, p. 1.
Pilát A.: K sedmdesátinám akademika Ctibora Blattného. Česká Mykologie 21., 1967, p. 133-135.
Pilát A.: Akademik Ctibor Blattný sedmdesátníkem. Živa 15., 1967, p. 180.
Vávra M.: Akademik Ctibor Blattný sedemdesiatnikom. Vinohrad 5(60), 1967, p. 129-130.
Bojňanský V.: Akademik Ctibor Blattný 75-ročný. Poľnohospodárstvo 19., 1972, p. 741-742.
Bojňanský V.: K sedemdiesatym piatym narodeninám akademika Ctibora Blattného, DrSc.. Věstník Čs. akademie zemědělské 19., 1972, p. 429-431.
Bojňanský V.: Život a dielo akademika Ctibora Blattného. Agrochémia 12., 1972, p. 382-383.

Anonym: 75 let akademika Ctibora Blattného. Zemědělské noviny z 12.9.1972, p. 5.
Anonym: 75 let akademika Ctibora Blattného. Chmelařství 45., 1972, p. 125-127.
Pilát A.: K 75. narozeninám akademika Ctibora Blattného. Česká Mykologie 26., 1972, p. 179-181.
Vanek G.: K 75. narodeninám akademika Ctibora Blattného. Vinohrad 11(65), 1973, p. 22.
Anonym (J. K.): Ctibor Blattný - 80 let. Vesmír 56., 1977, p. 374.
Anonym (ms): Akademik C. Blattný osmdesátiletý. Rudé Právo 57., č. 212 z 8.9.1977, p. 2.
Anonym (-bk-): K osmdesátinám akademika Ctibora Blattného (nar. 8.9.1897). Kvasný průmysl 23., 1977, p. 262.
Hervert V.: Akademik Ctibor Blattný osmdesátníkem. Česká mykologie 31., 1977, p. 223-224.
Pozděna J.: K osmdesátinám akademika Ctibora Blattného. Biologické Listy 42., 1977, p. 226.
Hervert V.: K osmdesátinám akademika Ctibora Blattného. Agrochémia 17., 1977, p. 241-242.
Peleška S.: Osmdesátka nestora československých fytopatologů. Zahrádkář 9., 1977, p. 195.
Bojňanský V.: K osmdesátinám akademika Ctibora Blattného. Ochrana rostlin - Sborník ÚVTIZ 13., 1977, p. 157-160.
Brčák J.: Akademik Ctibor Blattný - 80 let. Preslia 49., 1977, p. 281.
Hervert V.: Akademik Blattný osmdesátníkem. Živa 25., 1977, p. 218-223.
Pfeffer A.: Zum 80. Geburstag des Akademikers Ctibor Blattný. Acta Entomolog. Bohemoslov. 74., 1977, p. 143-144.
Pfeffer A.: Akademik Ctibor Blattný osmdesátníkem. Zprávy Čs. spol. ent. při ČSAV 14., 1978, p. 95.
Srp A.: Akademik Ctibor Blattný osmdesátiletý. Chmelařství 50., 1977, p. 115.
Šedivý J.: K osmdesátinám akademika Ctibora Blattného. Rostlinná výroba 23., 1977, p. 785-786.
Anonym: Akademik Ctibor Blattný. Zahradnické listy 48., 1975, p. 150.
Bulánek F. D.: Lékař rostlin (akademik C. Blattný). Lidová Demokracie, r. 33, č. 2133 z 9.9.1977, p. 6.
Černohorský Z.: Akademik Ctibor Blattný mrtev. Vesmír 58., 1979, p. 56.
Hervert V.: Vzpomínka na akademika Ctibora Blattného. Academicus Ctibor Blattný (8.IX.1897-15.XII.1978) in memoriam. Česká Mykologie 33., 1979, p. 65-67.
Hron F.: Vzpomínka na akademika Ctibora Blattného (8.9.1897-15.12.1978). Rostlinná výroba 25., 1979, p. 883-884.
Bojňanský V.: Rozlúčka s akademikom Ctiborom Blattným. (8.9.1897-15.12.1978). Rostlinná výroba - Sborník ÚVTIZ 15., 1979, p. 1-2.
Editorial board: In Memoriam of Academician Ctibor Blattný. Biologia plantarum 21., 1979, p. 83-84.
Klapal M.: Za akademikem Ctiborem Blattným. (8.9.1897-15.12.1978, čes. virolog, vědec a pedagog). Kvasný průmysl 25., 1979, p. 46-47.
Pozděna J.: K úmrtí akademika Ctibora Blattného. Agrochémia 19., 1979, p. 96.
Srp A.: Odešel akademik Ctibor Blattný. Chmelařství 52., 1979, p. 32.
Šedivý J.: Za akademikem Ctiborem Blattným. Věstník ČSAZ 26., 1979, p. 79-80.
Vyskot M.: Památce akademika Ctibora Blattného. Lesnictví 25., 1979, p. 385-386.
Anonym: Akademik Ctibor Blattný zemřel v Praze ve věku 81 let. Lidová Demokracie, roč. 34., č. 299 z 19.12.1978, p. 4.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Blattný C., p. 51-52). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-l. (Blattný C., p. 34-35). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.
Macek J.: Akademik Ctibor Blattný v počátcích našeho rostlinolékařství. Rostlinolékař 4., 1991, p. 17-18.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Blattný C., p. 52). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia Praha, 1992.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Blattný C., p. 18). Bratislava, 1996.

Bibliografie:

Publikace vědeckých sil ze Zoologického ústavu české techniky (Blattný C., p. 18-20). In: Životní dílo Phil. Dr. Jindřicha Uzla. Publikace Zoologického ústavu VŠZLI Praha, 1938.
Vítková J.: Knihopis české ochrany rostlin za léta 1942-1945. (Blattný c., p. 63-65). Ochrana rostlin 21., 1948.
Vítková J.: Knihopis české ochrany rostlin za rok 1946 a 1947. (Blatný C.,p. 85-86). Ochrana rostlin 21., 1948.
Vítková J.. Knihopis české ochrany rostlin za rok 1948 a 1949. Ochrana rostlin 23., 1950, p. 257-266.
Časopis československé společnosti entomologické 55., 1958 (Blattný C., p. 99-100).
Ochrana rostlin 3 (XL), č. 3., 1967 (Blattný C., p. 158-168).
Ochrana rostlin - Sborník ÚVTI 8., (XLV), č. 3.,1972. (Blattný C., p. 150-154).
Česká Mykologie 26., č. 3., 1972 (Blattný C., p. 181).
Acta Entomologica Boehemoslovaca 74., 1977 (Blattný C., p. 144).
Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od roku 1800-1940. (Blattný C., p. 238, 276, 279, 287, 302, 312). Časopis Čs. spol. ent. 47., č. 4., 1950.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Blattný C., p. 71, 150-152, 166, 180, 192, 285). Vyd. Academia, Praha 1969.

BÖCKH Juraj, MUDr.

nar. 3.VI.1822 Bratislava (Slov. rep.) - zemř. 12.I.1874 Bratislava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Lékař, přírodovědec, středoškolský profesor. Entomolog, arachnolog. Člen Lékařsko-přírodovědeckého spolku v Bratislavě.

Vystudoval gymnázium v Bratislavě a potom v letech 1840-1846 studoval medicinu na univerzitě ve Vídni. V r. 1846 mu byl udělen lékařský titul MUDr. a získal též diplom z chirurgie a porodnictví. Po promoci od r. 1846 působil jako úřední lékař Bratislavské stolice a v letech 1849-1864 byl soudním lékařem. V r. 1861 přijal též místo profesora přírodopisu, fyziky a chemie na vyšší reálce v Bratislavě a od r. 1873 byl jeden rok profesorem soud-

ního lékařství na Právnické akademii v Bratislavě. Ve svém přírodovědeckém zájmu se věnoval zoologii a botanice. Byl evropským odborníkem ve studiu pavouků (Arachneidae). Napsal práci o pavoucích bratislavského okolí pod názvem „Über die Spinne der Umgebung Pressburg" (1857). Další jeho práce o pavoucích má název „Über das periodische Erscheinen der Spinnen und das zweckmässigste Einsameln derselben" (In: Correspondenzblatt des Vereins für Naturkunde zu Pressburg 1., 1862). Pro Lékařsko-přírodovědecký spolek sestavil katalog jeho knihovny a svými články přispíval do spolkového časopisu a ročenky.

Biografie:
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Böckh J.,p. 211). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1977.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I.zv. A-D. (Böckh J., p. 270). Matica Slovenská, Martin 1986.

BOEHM Joseph

nar. - zemř.
Národnost německá. Lesník, lesnický ochranář.

Je uváděn jako vrchní lesmistr z Moravy. Napsal a v r. 1808 v Brně publikoval německy psanou práci o kůrovcích „Unterricht, wie den höchst schädlichen Verwüstungen in Wälden am Nadelholze durch den sogenannten Borkenkäfer Einhalt gethan werden kann". Jeho práce je citována v Index Litteraturae Entomologicae, Serie I. A-F. (Berlin-Dahlem, 1928, p. 93) a v Trédl-Kleinově „Světové bibliografii kůrovců za léta 1758-1910" (Berlin, 1911, p. 16).

Oprava a doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent.,sv. 1., r. 1979, p. 13-14.

BOGSCH Johann

nar. 1745 Poprad (Slov. rep.) - zemř. 21.I.1821 Bratislava (Slov. rep.).
Národnost rakouská. Učitel, středoškolský profesor. Zahradnický a včelařský odborník.

Studoval v Levoči, Banské Štiavnici a Bratislavě. V letech 1769-1785 působil jako učitel v Levoči, v období 1785-1817 byl profesorem bratislavského gymnázia a organistou na evangelické škole v Bratislavě. Byl autorem knih o zahradnictví a včelařství. Z oboru včelařství napsal práci „Kurzen Unterricht zu einer auf vieljährige Versuche gegründeten natürlichen Bienenzucht zur Belehrung für Unerfahrene" (Vídeň 1795, 100 pp., v maďarštině Komárno 1795, 87 pp.).

Biografie:
Tibenský J. a kol.: Bibliografie prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do r. 1850. (Bogsch J., p. 83). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1976.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Bogsch J., p. 215). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1977.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Bogsch J., p. 54). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

BOGSCH Ján (János)

Nar. 7.VI.1830 Tvarožná, okr. Poprad (Slov. rep.) - zemř. 17.III.1911 Bratislava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Středoškolský profesor. Přírodovědec, botanik, entomolog. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín.

Studoval na evangelickém lyceu v Kežmarku. Po studiích působil jako soukromý učitel a vychovatel v Kežmarku, Pešti a Aszóde. Byl účastníkem maďarské buržoazní revoluce v letech 1848-1849 a v bitvě u Szolnoku byl vážně zraněn. V období 1869-1901 byl profesorem na reálném gymnáziu v Bratislavě. Od konce 50. let 19. stol. se věnoval studiu přírodních věd. Zprvu se zabýval botanikou a po příchodu do Bratislavy si oblíbil entomologii. Specializoval se na motýly (Lepidoptera) a sběry prováděl v okolí Bratislavy, ve Vysokých Tatrách a na přelomu 19. a 20. století sbíral v chorvatském přímoří a krasu. Svou lepidopterologickou sbírku věnoval Maďarskému národnímu muzeu v Budapešti. Je autorem seznamu motýlů okolí Bratislavy „Die Schmetterlinge des Komitats Pozsony" (In: Bericht Staats-Oberrealschule 1891-1892 Pozsony, 15 pp.). Rovněž uveřejnil článek o perleťovci „Az Argynnis Freija Thunberg 1791" (Rovartani Lapok 9., 1902, p. 152, Budapest). Sledoval výskyt fyloxéry a příčiny jejího pustošení v okolí Bratislavy a zprávu o tom podal v práci „Über den Stand der Phyloxera in und bei Pressburg" (Verhandlungen des Vereines für Natur- und Heilkunde zu Pressburg 5.,1881-1883, p. 160-165).

Biografie:
Csiki E.: Nekrolog - Bogsch J. Rovartani Lapok 19., 1912, p. 181-182.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Bogsch J., p. 279). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Bogsch J., p. 18). Bratislava 1986.

BOHÁČ Jan

nar. 1863 - zemř. 1939.

Národnost česká. Učitel. Včelař, propagátor a učitel včelařství. Působil jako odborný učitel v Plané nad Lužnicí, kde se také aktivně věnoval praktickému včelaření. Propagoval včelaření mezi venkovským lidem a doporučoval slaměné úly. Byl správcem pozorovací včelařské stanice a regionálním učitelem včelařství. Řadu let přispíval cennými články do časopisu Český včelař, např. „Přizpůsobení Datheova stojanu k českému úlu národnímu" (Č. vč., 1887), „Kam s medem?" (Č. vč., 1896), „Nadvýroba medu" (Č. vč., 1902), „Převčelnění krajiny" (Č. vč. 1906) aj. V r. 1898 vydal v Praze příručku „Včelaření v slaměných koších a jejich výroba" (spoluautor V. Švarc).

Biografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka, díl II. (Boháč J., p. 762-763, portrét uveden v I. díle, p. 230). Praha 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Boháč J., p. 310, portrét). Vyd. SZN Praha 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Boháč J., p. 164). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Boháč J., p. 36). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BOHATSCH Ottokar Zdenko

nar. 28.XII.1843 Blansko, Morava - zemř. 21.IX.1912 Blansko, Morava.

Národnost rakouská. Obchodník, odborník výroby hedvábných tkanin a obchodní zástupce textilních firem. Entomolog amatér, od. r. 1873 člen Zoologicko-botanické společnosti ve Vídni, sekce pro lepidopterologii. V r. 1905 v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

V době Bohatschova narození byl jeho otec na Moravu přidělen jako státní inženýr u stavby Severní dráhy. Brzy se však celá rodina přestěhovala do Vídně, kde později mladý O. Z. Bohatsch absolvoval reálku a obchodní akademii. Po dokončení obchodního vzdělání se začal odborně věnovat textilnímu hedvábnictví a pracovně byl činný u různých textilních firem, až se stal obchodním zástupcem firmy Reichert a syn, odkud v r. 1908 odešel do výslužby.

Povzbuzen svým otcem začal se zajímat od chlapeckých let o sběratelství přírodnin, spolu se svými dvěma bratry. Starší bratr Ferdinand se zabýval botanickými sběry a mladší Albert sbíral brouky. Ottokar zůstal věren motýlům (Lepidoptera) a položil základ ke sbírce, která se později stala jednou z nejvýznamnějších soukromých sbírek monarchie. Ve svém zájmu o sběr motýlů byl podporován kustodem A. F. Rogenhoferem (1831-1897), který mu umožnil přístup do c.k. přírodopisného kabinetu a uvedl jej do společnosti vídeňských lepidopterologů, kde získal významné známosti a kontakty s četnými odborníky. Bez předběžných vědeckých studií dosáhl vlastním samostudiem velmi dobrý přehled o morfologických znacích motýlů a stal se jedním z výborných znalců palearktických makrolepidopter. Vedl rozsáhlou korespondenci, měl široce rozvětvená výměnná spojení s většinou vnitrozemských sběratelů a byl rovněž dobře obeznámen s odbornou literaturou. Měl pověst spolehlivého determinátora a byl žádán o určování hromadných sběrů z různých oblastí. Jeho četné obchodní cesty jej přiváděly do různých částí rakousko-uherské monarchie, kde volný čas využíval ke sběratelským vycházkám. V českých zemích prováděl sběry a faunistický průzkum v okolí Prahy, Plzně, Českých Budějovic a Brna. Dále sbíral též v okolí Štýrského Hradce, Lublaně, Terstu, Budapešti a jiných měst monarchie. Ve Vídni sbíral v jejím okolí, nejčastěji v tehdejším Městském příkopu (Stadtgraben von Wien), kde byl velice vhodný sběratelský terén.

Svůj zájem věnoval všem čeledím velkých motýlů, ale v oblibě měl nejvíce můrovité (Noctuidae) a píďalkovité (Geometridae). Po řadu let byl ve spojení s nejznámějšími uherskými sběrateli jako byli L. Aigner-Abafi, K. Anker, K. Jámbory, A. Viertl. F. Zach aj. Z rakouských a německých entomologů byl ve styku s M. Schieferem, H. W. Calberlou, E. Eppelsheimem, A. Speyerem, M. R. Standfussem, O. Staudingerem a jinými. Od dr. O. Staudingera dostal ke zpracování velký materiál zástupců rodu Eupithecia Curt. (Geometridae - píďalkovití), z nichž popsal několik nových asijských druhů. V rakouských odborných časopisech uveřejnil řadu prací, z nichž to např. byly: „Nachtrag zur Lepidopterenfauna Syriens" (1879), „Eine neue Boarmia aus Ungarn - Boarmia viertlii" (1883), „Beitrag zur Lepidopterenfauna Transkaukasiens" (1886), „Beitrag zur Lepidopterenfauna Slavoniens" (1891), „Beitrag zur Lepidopterenfauna des Schneeberggebietes" (1893), „Neue paläarktische Macrolepidoptera" (1909) a jiné. Bohatschovu systematickou sbírku lepidopter o rozsahu cca 4 200 druhů za-

s ovocných stromů" (Praha 1948), „Obsah díla včelařství" (Praha, 1948). V r. 1949 uspořádal a vydal „Včelařský kalendář". Největší jeho práce „Úplná encyklopedie včelařství" zůstala nedokončena a nevydána v rukopise.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Böhm L., p. 311). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Böhm L., p. 164). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Böhm L., p. 37-38). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BOHÚŇ Jozef (pseud. Belan)

nar. 1847 Lúčky v Liptově (Slov. rep.) - zemř. 4.XII. 1924 Bielý Potok (Slov.rep.).
Národnost slovenská. Odborník v dřevařském průmyslu, technik provozu parních pil. Praktický včelař, organizátor slovenského včelařství, lidovýchovný pracovník a publicista.

Měšťanskou školu ukončil v Ružomberku a vyučil se mlynářskému řemeslu. Po vyučení odešel jako tovaryš k mlynáři v Lubochni, kde se seznámil s mistrem státní pily Františkem Kuskem. Pod jeho vedením se v krátkém čase vyučil pilařem a stal se v tomto oboru dobrým pracovníkem, což mu umožnilo získat zaměstnání na velké parní pile v Sulíně. V 70. letech 19. stol. byl povolán jako technický vedoucí do nově založené továrny na dýhy a sudy v Krupině. Továrnou byl vyslán ke zvýšení vzdělání do Prahy, kde absolvoval středoškolské studium. Po návratu na Slovensko začal pracovat jako samostatný odborník na státní pile v Osadě u Ústí nad Oravou. V 80. letech 19. stol. se stal technickým správcem v nově založené továrně na lepenku v Revúckej dolině. Lásku ke včelám zdědil po svém otci. Vždy se o včelařství živě zajímal a včelařil na včelíně o osmdesáti úlech. Nabádal ke včelaření též své závodní spolupracovníky a spoluobčany. Jeho med byl známý pod názvem „Liptovský hôlny med". Byl také známým konstruktérem úlů, za které v r. 1896 na Jubilejní výstavě v Budapešti získal diplom a čestnou medaili. Psal včelařské články do časopisů Národní hlásník, Obzor, Tovarišstvo, Slovenské listy, Praktický včelár, Český včelař a do Salvových kalendářů.

Biografie:
Bohúň J.: Vlastný životopis. Praktický včelár, r. 1908.
Roháček Š.: Jozef Bohúň. Slovenský včelár 1., 1924.
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Bohúň J., p. 409-411, portrét). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda, Bratislava, 1969.
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Bohúň J., p. 15). Príroda Bratislava, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Bohúň J., p. 56). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Bohúň J., p. 49). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

BOLLINGER Andreas

nar. - zemř.
Národnost německá. Výtvarník. Entomolg amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Bydlel a žil v Karlových Varech - městské čtvrti Rybáře. Zaměstnáním byl sochař. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na Karlovarsku.

BOREK Václav

nar. 29.V.1932 Česká Třebová - zemř. 28.I.1981 Ústí nad Orlicí.
Národnost česká. Chemik, samostatný vývojový pracovník. Zoolog, entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1957.

V letech 1947-1949 studoval Státní průmyslovou školu chemickou v Pardubicích a v období 1963-1965 Večerní školu chemickou v České Třebové, kde získal maturitu. V letech 1949-1955 pracoval jako laborant v nár. podniku Ramo Pardubice, 1955-1981 v nár. pod. Tesla Lanškroun.

Sbíral a vědecky zpracoval stonožky (Chilopoda). V letech 1956-1973 konal sběry a faunistický průzkum na většině významných lokalit Čech, Moravy i Slovenska. V Čechách sbíral v okolí České Třebové, Svitav, Chocně, Lanškrouna, v okolí Podštejna, Jablonného nad Orlicí, Lomnice nad Popelkou. Prozkoumal Orlické hory, Krkonoše, Žďárské vrchy, okolí Mariánských Lázní, Lázní Kynžvart a lokality na Prachaticku. Na Moravě konal sběry v okolí Šumperka, v Beskydech a Jeseníkách, v okolí Blanska, Šternberka a Teplic nad Bečvou. Na Slovensku sbíral v Nízkých Tatrách (Tále, Srdiečko, Chopok) a v Malé Fatře. Mimo Československo prováděl sběry stonožek v Maďarsku (1969), SSSR (1970, 1973) a v deltě Dunaje v Rumunsku (1972).

V letech 1957-1969 publikoval v předních českých přírodovědeckých časopisech své práce o fauně sekáčů

koupil německý obchodník hmyzem Max Korb v Mnichově. Speciální sbírka čeledí Sesiidae a Psychidae je uložena v městské zoologické sbírce v Mnichově a část sbírky s typy je uložena v Zoologickém muzeu v Berlíně.

Biografie:
Anonym: Ottokar Zdenko Bohatsch. Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, Bd. 62., 1912, p. 204-209, portrét. Entomologische Zeitschrift 26., 1912 (Bohatsch O. Z., p. 128).

Bibliografie:
Verhandlung der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, Bd. 62., 1912, p. 208-209.
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 1. A-E. (Bohatsch O.Z., p. 310). DDR-Berlin, 1963.

BOHATSCHEK Leopold

nar. 7.II.1872 Michálkovice, okr. Ostrava-město - zemř.
Národnost německá. Státní zaměstnanec. Entomolog amatér. V r. 1905 ze Slezska uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1921 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po středoškolském studiu byl dne 21.5.1893 přijat do služeb c.k. státní pošty. Jako praktikant zprvu působil na několika menších poštách, až v r. 1908 dostal služební funkci c.k. poštovního asistenta u poštovního úřadu v Bílsku na Moravě. Později, až do r. 1921, kdy odešel do výslužby, pracoval ve funkci poštovního kontrolora poštovního úřadu v Ostravě.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl ve Slezsku a na Moravě, ponejvíce v okolí svých pracovních působišť. Zvláště aktivně sbíral v období let 1909-1915 na Ostravsku. Je známa jeho publikovaná práce o motýlu hřbetozubci jarním z čeledi Notodontidae o názvu „Odontosia sieversi Mén." (Internationale entomologische Zeitschrift 11., Nr. 4-5, 1917-18).

Biografie:
Post-Telegraphen Almanach 1908. (Bohatschek L., p. 169). 39. Jahr., 1908, Wien.

BÖHM Jan

nar. 1824 - zemř. 1909.
Národnost česká. Katolický kněz. Praktický včelař a včelařský organizátor.

Byl farářem farnosti obce Hrabyně v okrese Opava ve Slezsku. Aktivně se zabýval praktickým včelařením a podněcoval zájem o včelařství ve svém okolí. Za zásluhy byl vyznamenán Zlatým křížem s korunou. Byl spoluzakladatelem Českého včelařského spolku pro západní Slezsko.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Böhm J., p. 310). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. Böhm J., p. 164). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Böhm J., p. 37). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BÖHM Jaroslav

nar. - zemř. 1947.
Národnost česká. Úředník ČSD. Včelař a včelařský organizátor.

Žil a působil v Praze, kde vykonával služební funkci železničního rady v úřadě ředitelství ČSD. Zájmově se zabýval organizační činností pro rozvoj českého včelařství. Byl členem ústředí českých včelařských spolků a jako spolkový organizátor aktivně propagoval včelaření, zvláště u zemědělské, ovocnářské a lesnické veřejnosti. Publikoval práci „Jak kočovati - putovati za včelí pastvou". Praha 1948.

BÖHM Ladislav

nar. 1886 - zemř. 1972.
Národnost česká. Duchovní, politik, zemědělský pracovník, redaktor. Včelař, včelařský funkcionář a publicista.

Původně působil jako farář Církve československé v obci Panošův Újezd v okrese Rakovník. Později byl tajemníkem Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu v Klatovech. V době německé okupace byl včelařským spolupracovníkem redakce časopisu Rádce z Předmostí a v letech 1945-1949 působil jako zemědělský pracovník v okrese Dubá. V období 1948-1949 byl národním správcem Jednoty včelařů v Praze. Samostatně publikoval několik včelařských příruček, např.: „Předjaří a jaro na včelnici" (Praha 1946), „Snůška

(Opilionidea) a faunistické práce o stonožkách (Chilopoda). Jsou to např.: „Mnohonožky v bramboříšti" Živa, 1957), „Z biologie sekáče domácího" (Vesmír, 1957)), „Nové poznatky o našich Chilopodech" (Acta Mus. Reginaehrad., 1958), „O druzích rodu Monotarsobius Verh. (Chilopoda) z východních Čech" (Acta Mus. Reginaehrad., 1959), „Příspěvek k znalosti fauny českých stonožek a mnohonožek" (Acta Mus. Reginaehrad., 1960), „Nové nálezy mnohonožky Orthochordeuma germanicum Verh." (Přír. čas. slez., 1962), „Naše mnohonožky" (Živa, 1965), „Beitrag zur Kenntnis der Variabilität der Art Lithobius lucifugus L. Koch, 1862 - Chilopoda" (Věst. čs. spol. zool., 1967), „Nález gynandromorfa Monotarsobius austriacus Verhoeff, 1937 - Chilopoda" (Acta Mus. Reginaehrad., 1969). Při své faunistické, sběratelské a determinační práci byl V. Borek ve styku s řadou dalších odborníků (např.: J. Paclt, I. Flasar, L. J. Dobroruka, V. Šilhavý, B. Folkmanová, J. Lang aj.), se kterými korespondoval, konzultoval nebo vyměňoval sběratelský materiál. Faunistické údaje o jednotlivých druzích stonožek měl přesně vedeny v přehledně zpracovaném deníku vždy s datem sběru, názvem lokality, popisem biotopu a počtem zjištěných exemplářů. Ve sbírce je v epruvetách uloženo cca 1 770 Chilopodů přesně lokalitovaných a determinovaných. Sbírka zůstala po smrti sběratele ve vlastnictví rodiny.

BOROŠKAY Ján

nar. 25.VIII.1841 Brezno (Slov. rep.) - zemř. 4.III.1923 Zvolen (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Učitel, notář, lesmistr. Přírodovědec, ornitolog, entomolog, preparátor, sběratel přírodnin.

Studoval na gymnáziu v Levoči a Rožňavě a později na Báňské a lesnické akademii v Banské Štiavnici. Nejprve působil jako učitel na škole v obci Kozelník v okrese Banská Štiavnica, později vykonával funkci notáře v Ostré Lúke a ve Zvolenu. Od r. 1877 byl městským lesmistrem ve Zvolenu. Zabýval se přírodními vědami a byl aktivním sběratelem přírodnin (nerosty, zkameněliny, ptačí vejce a hnízda, jelení parohy a srnčí parůžky), shromáždil pozoruhodnou sbírku mincí a vlastnil bohatý herbář. Jako přírodovědec se zejména věnoval ornitologii. Od r. 1885 spolupracoval s Uherským ornitologickým ústavem a Uherskou ornitologickou společností, kterým pravidelně zasílal svoje pozorování o výskytu, hnízdění a tazích ptáků. Měl styky také s Národním muzeem v Budapešti. Jeho sbírku ptáků a minerálů vlastní Přírodovědecké oddělení Slovenského národního muzea v Bratislavě. Vedle uvedených přírodovědeckých a sběratelských zájmů věnoval pozornost také entomologickému sběratelství, o které měl jako lesník též velký zájem. Vytvořil velkou sbírku hmyzu různých řádů a speciální sbírku brouků (Coleoptera). Informace o osudu jeho entomologické sbírky se nepodařilo zjistit.

Biografie:
Nelišerová E., Matoušek B.: Výstava Ján Boroškay - významný slovenský zberatel prírodnin. Múzeum 24., č. 3-4, 1979, p. 108-109.
Sládek J.: Boroškay - zvolenský lesník a prírodovedec. Vpred 19., č. 10., 1978.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Boroškay J., p. 299). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.

BORUTKA Emil

nar. - zemř.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v osadě Keilbauden obce Volský Důl u Vrchlabí. V entomologii se věnoval sběratelství brouků (Coleoptera). Sběry prováděl v okolí Vrchlabí, na různých místech v Podkrkonoší a často sbíral na různých lokalitách v horských partiích Krkonoš.

BOSÁK Vincenc (Vincent), PhMr., RNDr.

nar. 15.VII.1908 Praha - zemř.
Národnost česká. Lékárník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1923. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od mládí žil a bydlel na Žižkově v Praze. V období 1922-1925 studoval gymnázium a po maturitě začal od r. 1926 studovat pharmacii a přírodní vědy na Karlově univerzitě v Praze. Po studiích převzal do své správy lékárnu „U Karla" na Poděbradově tř. (v letech 1940-1947 Brněnské tř.) v Praze na Žižkově, kde pracoval řadu let jako lékárník.

V entomologii se od mládí věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera), z nichž v pozdějších letech začal speciálně věnovat pozornost studiu a faunistice slunéček (Coccinellidae, Col.). Sběry prováděl v pražském okolí a na dalších četných lokalitách v Československu. Napsal práci „Nové aberace slunéček (Coccinellidae,

Col.)" do Čas. Čs. spol. ent.,38., 1941. K Bosákově poctě popsal a pojmenoval dr. J. Obenberger novou aberaci slunéčka Clitostethus arcuatus Rossi a. bosáki Obenb. (1942) a dr. Z. Tesař nový taxon hnojníka z Číny Aphodius bosáki Tesař (1945). Speciální Bosákova sbírka čeledi Coccinellidae o rozsahu 10 920 exemplářů z palearktické oblasti s typy 2 nových druhů a 1 paratypem je uložena v entomologickém oddělení Moravského muzea v Brně.

BOŠIANSKY Jozef (pseud. Bossányi Jozef)

nar. 4.III.1853 Senica (Slov. rep.) - zemř. 4.XII.1946 Nitrianske Pravno (Slov.rep.).
Národnost slovenská. Duchovní, pedagog, publicista. Přírodovědec, botanik a entomolog.

Střední školu a kněžský seminář absolvoval v Nitře, později studoval na univerzitě v Budapešti. Od r. 1877 vyučoval latinu, řečtinu a němčinu na Piaristickém gymnáziu v Nitře a od r. 1882 působil jako katolický farář v Novákách. V r. 1890 založil ve Chvojnici řezbářskou školu a dílnu na výrobu dřevěných hraček. V letech 1906-1926 byl členem dozorčího výboru Prievidzké rolnické banky a v období 1912-1925 ještě působil jako profesor na gymnáziu v Prievidzi. Na odpočinku žil v Nitranském Pravně a dožil se vysokého věku 91 let. V době svého církevního působení v Novákách se věnoval studiu biblistiky a literárně přispíval do regionálního tisku. Pracoval také v botanické a entomologické sekci Lékařsko-lékárnického přírodovědeckého spolku Nitranská stolice a od r. 1888 byl členem Přírodovědeckého spolku v Trenčíně. V době působení v Nitranském Pravně faunisticky a floristicky zkoumal oblast Kľaku a Reváně a podnikal faunistické a floristické exkurze na pohoří Vtáčník. V entomologii se zajímal hlavně o studium motýlů (Lepidoptera). V r. 1889 popsal novou aberaci motýla jasoně červenookého (Parnassius apollo L.) z Trenčanských Teplic a v r. 1900 zjistil výskyt tohoto druhu též v okolí Novák. Napsal práce: „Parnassius apollo L. aberratio" (Jahresheft d. Naturwiss. Vereines d. Trencsiner Komitates, 13-14, 1890-1891, p. 79, Trencsén), „Parnassius apollo" (Rovart. Lapok 7., 1900, p. 195., Budapest).

Biografie:
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Bošiansky J., p. 304-305). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Bošiansky J., p. 20). Bratislava 1996.

BOTHE Josef

nar. - zemř.
Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a pracoval jako úředník v obci Svatava (Zwodau) u Falknova nad Ohří (Sokolov). V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum konal v okolí svého bydliště, na Sokolovsku a Karlovarsku.

BOUČEK Vladislav

nar. 1862 - zemř.
Národnost česká. Český vystěhovalec. Včelař a včelařský publicista.

Ve svých dvaceti osmi letech se v r. 1890 vystěhoval z Čech do Austrálie, kde byl v Ervertonu správcem včelína. Aktivně se zabýval praktickým včelařením a na základě svých zkušeností a poznatků psal odborné články, kterými přispíval do českých včelařských časopisů. Později odešel do jižní Afriky a působil v Mbangeolu.

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Bouček V., p. 59). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Bouček V., p. 40). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BOUDA Josef

nar. - zemř. 9.II.1947, Rousovice, okr. Mělník.
Národnost česká. Úředník ČSD. Entomolg amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1945.

Byl vrchním inspektorem Československých státních drah (ČSD) a ve výslužbě žil v obci Rousovice u Mělníka. V entomologii se věnoval sběratelství brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběratelskou činnost a faunistický průzkum prováděl převážně na Mělnicku.

BOUŠA Jiří

nar. - zemř. 25.II.1945 Praha.

Národnost česká. Student. Entomolog amatér, člen Čs. spol ent. od r. 1942.

Jako studující byl v prvé polovině čtyřicátých let jedním z nejmladších členů České společnosti entomologické. Zabýval se sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera), které v době německé okupace a válečném období sbíral na lokalitách v pražském okolí a středních Čech. Např. v r. 1941 prováděl sběry v okolí Roblína na Zbraslavsku, Dobřichovic a Černošic. V r. 1944 uveřejnil v Časopise Čs. spol. ent. prvou, ale i bohužel poslední práci o názvu „K nálezu Zygaena purpuralis Brünnich f. grossmanni Rühl. v Čechách". Jiří Bouša tragicky zahynul při leteckém náletu na Prahu v březnu 1945.

BRAUN Julius, MUDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Lékař. Entomolog - bibliofil. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

V počátečních letech 20. stol. žil v Praze na Královských Vinohradech, kde působil jako lékař a zdravotnický pracovník. Zájmově se zabýval sběratelstvím entomologické literatury.

BRÁZDA Silvestr, JUDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Právník, advokát. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil v Praze na Královských Vinohradech, kde měl advokátní kancelář. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera).

BRÁZDIL Michael

nar. 1853 - zemř.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a publicista.

Byl řídícím učitelem školy v obci Přibice u Brna. Aktivně se věnoval praktickému včelaření a organizátorské práci ve včelařských spolcích. Založil Sdružení českých samostatných spolků včelařských na Moravě. V letech 1913-1914 byl redaktorem časopisu Pokrokový včelař. Napsal a vydal příručku „Chov královen dle method amerických" (Praha 1907).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Brázdil M., p. 311, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Brázdil M., p. 168). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Brázdil M., p. 42). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BRČÁK Jaroslav, RNDr., DrSc.

nar. 21.VII.1925 Jickovice, okr. Písek - zemř. 21.X.1983 Praha.

Národnost česká. Přírodovědec, rostlinný virolog, vědecký pracovník. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1941. Laureát Státní ceny (1970), nositel Ceny ČSAV (1981), člen četných vědeckých společností.

Dětství prožil v Jickovicích na Milevsku a obecnou školu vychodil v Dráchově. Reálné gymnázium navštěvoval v Táboře a později v Soběslavi, kde v r. 1944 maturoval. Po maturitě, ku konci německé okupace, kratší dobu pracoval jako pomocný dělník u traťové stavební dráhy ČSD ve Veselí nad Lužnicí a po osvobození se v r. 1945 zapsal ke studiu na Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Byl žákem prof. J. Komárka a v r. 1949 studium dokončil a promoval. Již během studií se ukázalo, že jeho zájem o entomologii nebyl jen chlapeckým vzplanutím, protože v té době již publikoval své velmi hodnotné lepidopterologické příspěvky z jižních Čech, lepidopterologickým průzkumem se zúčastnil komplexního výzkumu Vysokých Tater a v létě r. 1948 byl členem přírodovědecké expedice na Island. Po dokončení vysokoškolského studia byl zaměstnán v Ústavu pro ochranu rostlin Státních výzkumných ústavů zemědělských v Praze, odkud v r. 1952 přešel do Ústředního ústavu biologického (změněného později na Biologický ústav ČSAV). Po rozdělení tohoto ústavu v r. 1962 se stal vedoucím fytopatologického oddělení Ústavu experimentální botaniky ČSAV a v r. 1968 ředitelem tohoto ústavu.

Jako vědecký pracovník nejprve pracoval pod vedením akademika C. Blattného a později samostatně na řešení otázek vztahů fytopatogenních virů k hmyzím přenašečům a k hostitelským rostlinám. V r. 1957 úspěšně obhájil kandidátskou disertaci zaměřenou na problémy efektivity přenosu rostlinných virů hmyzem. Hodnost doktora věd získal v r. 1966 po předložení svých prací z fytovirologie, v nichž se zabýval studiem možností kontaminativního přenosu fytovirů hmyzem s kousacím ústrojím a vlivem abiotických faktorů na účinnost přenosu fytovirů mšicemi. Přechod z entomologie do fytovirologie byl u dr. Brčáka charakterizován snahou využít entomologických znalostí ve virologii. Začal se zabývat především studiem vztahů fytopatogenních virů k hmyzu, který patří k nejvýznamnějším činitelům při šíření rostlinných virů. Zajímal ho osud virů v zažívacím traktu hmyzu, studoval efektivitu přenosu rostlinných virů hmyzem a také ekologické podmínky rozšíření a škodlivosti některých virů v závislosti na jejich přenašečích. Pro svou práci využíval s oblibou elektronovou mikroskopii, která mu umožňovala studovat velikost, tvary a stavbu virů v jejich rostlinných hostitelích i v hmyzích přenašečích - vektorech. Jako první na světě vyfotografoval se svými spolupracovníky na elektronovém mikroskopu virus Morator aetatulae, který způsobuje hynutí včelího plodu. Stal se velmi uznávanou kapacitou v rostlinné virologii, o čem svědčí i jeho aktivní účast na zahraničních vědeckých konferencích (Poznaň 1963, Holandsko 1964, New Delhi v Indii 1967, Budapešť 1971). Podnikl studijní cesty k návštěvě výzkumných pracovišť různých států (Belgie, Norsko, Švédsko, Německo, SSSR, Bulharsko). V r. 1968 byl členem výpravy čs. fytopatologů do Rumunska a jako expert ČSAV působil v Kambodži, Vietnamu a Mongolsku.

V domácích i zahraničních časopisech publikoval více něž 125 původních vědeckých prací a sdělení. Hlavním jeho dílem byla kniha „Vztahy rostlinných virů k přenášečům", která v r. 1971 vyšla v nakladatelství ČSAV - Academia. V entomologii měl od středoškolských let aktivní vztah ke studiu motýlů (Lepidoptera), především k jejich faunistice, biocenologii i systematice. Významné jsou jeho práce „Příspěvek k faunistice Lepidopter jižních Čech" (1946), „Biocenologická studie Mikrolepidopter na rašeliništích SZ od Veselí nad Lužnicí v Čechách" (1948), „Příspěvek k poznání motýlů Vysokých Tater" (1951), „Rozdíly geografických ras Cidaria caesiata Schiff. z Vysokých Tater a z Islandu a poznámky k jejich bionomii (Lep., Geometridae)" (1956), „Nový škodlivý výskyt vakonoše ovocného" (1953), „K morfologii housenky Carpocapsa pomonella L. (Lep., Tortricidae)" (1953), „Neparasitní úmrtnost v potomstvu některých motýlů" (1953) aj. Zajímal se též o tatranské mravence, o kterých podal faunistickou zprávu v práci „K poznaniu mravcov Vysokých Tatier" (Biolog. zborník 7., 1952).

Biografie:

Hervert V.: Vzpomínka na RNDr. Jaroslava Brčáka, DrSc. Sborník ÚVTIZ - Ochrana rostlin 20., č. 1., p. 45-46.
Pospíšil F.: In Memoriam of RNDr. Jaroslav Brčák, DrSc. Biologia plantarum 26., č. 4., 1984, p. 319-320.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Brčák J., p. 65). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Brčák J., p. 43). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Brčák J., p. 21). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Brčák J., p. 19, 21, 43-44, 71-72, 83, 93, 118, 151, 152-153, 192, 252). Vyd. Academia Praha, 1969.

BREICHA Jan

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

V počátečních letech 20. stol. žil v Praze a působil jako učitel na škole v Karlíně. V entomologii se zajímal o sběr a studium brouků (Coleoptera).

BREINDL Václav, Prof., PhDr.

nar. 29.XII.1890 Praha - zemř. 14.VI.1948 Praha.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, zoolog, parazitolog. Činný člen Klubu přírodovědeckého v Praze od r. 1912, zakládající člen od r. 1931. Člen Královské společnosti nauk, Masarykovy akademie práce a České akademie věd a umění.

Studoval na gymnáziu v Žitné ulici v Praze a po maturitě vstoupil na Filozofickou fakultu Karlovy univerzity na studium vědního oboru zoologie, kde byl žákem a asistentem prof. dr. Fr. Vejdovského. V r. 1912 studium ab-

solvoval a získal titul doktora filozofie - PhDr. V r. 1913 byl na vědecké stáži v rakouské přímořské biologické stanici v Terstu a po vypuknutí I. světové války působil od r. 1915 v Albánii, kde pracoval v parazitologické a bakteriologické vojenské laboratoři v Elbasanu. Zde se jako zoolog věnoval studiu malárie. Po ukončení války odešel v r. 1919 do Brna jako asistent na Vysokou školu zvěrolékařskou. Po kratším působení na této vysoké škole a pro názorové neshody s ostatními členy pedagogického sboru se vrátil do Prahy a 15 let pracoval jako středoškolský profesor přírodopisu. V r. 1925 se habilitoval ze zoologie na pražské univerzitě a zapojil se do výzkumů o etiologii polyedrického viru housenek bekyně mnišky (Lymantria monacha L., Lep.) v rámci nového Státního ústavu pro ochranu lesů. V r. 1935 byl jmenován profesorem zoologie na pražské univerzitě a správcem zoologického ústavu. Po uzavření vysokých škol v r. 1939 pracoval po dobu okupace za stísněných poměrů doma a podílel se spolu s prof. J. Komárkem na zpracování obecně vzdělávací knihy o životě bezobratlých „Život zvířat. Bezobratlí I." (Nakl. Sfinx, Praha 1943). Druhý díl této knihy Bezobratlí II. vyšel v Nakl. Sfinx až po Breindlově smrti v r. 1950. Po osvobození v r. 1945 začal prof. Breindl opět s velikým elánem nově budovat zoologické pracoviště, jehož konečnou podobu dle svých představ pro onemocnění a úmrtí již nedokončil.

V. Breindl se ve své vědecké činnosti hlavně zabýval studiem prazitických prvoků a hmyzích virů. Napsal několik prací o polyedrickém viru bekyně mnišky, např. „O původci a průběhu polyedrické nemoci mnišky L. monacha" (spolu s J. Komárkem, 1923), „Polyedry a polyedrický virus ve světle nukleární reakce Feulgenovy" (spolu s O. Jírovcem, 1935), „Příspěvek ke studiu histologie a etiologie polyedrické nemoci u L. dispar a L. monacha" (1937). Dále také sledoval přenosy onemocnění malárií a rozšíření malariových komárů v našich zemích. Z oblasti tohoto výzkumu uveřejnil práce: „Příspěvek k cytologii malarie" (1918), „Vývoj gametocytů u tropické malarie" (1919), „Anofelismus Čech a Moravy" (1940), „Rozšíření malariových komárů a otázka malarie u nás" (spolu s J. Komárkem, 1941), „O několika případech dlouhodobého recidivování válečné malarie" (1944). V r. 1940 vydalo nakladatelství Melantrich Breindlovu učebnici „Všeobecná zoologie", kterou zpracoval společně s prof. J. Komárkem. V r. 1944 vznikla a byla vydána učebnice biologie pro hlavní školy s názvem „Nauka o životě". K Breindlově poctě pojmenoval dr. J. Obenberger nově popsaný druh krasce Sphenoptera breindli Obenb. (1926) (Buprestidae, Col.) a L. Halík nový druh afrického roztoče Limnesia breindli Halík (1944).

Biografie:
Komárek J.: Prof. Dr. Václav Breindl. Věstník Čs. zoolog. spol., sv. 13., 1949, p. 3-5.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Breindl V., p. 66). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Breindl V., p. 43-44). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd.Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Bibliografie:
Věstník Československé zoologické společnosti, sv. 13., 1949, p. 5-7.
Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od roku 1800-1940 (Breindl V., p. 318, 323). Časopis Čs. spol. ent. 47., č. 4., 1950.

BREITFELDER Karl

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Bydlel, žil a pracoval jako úředník ve městě Stará Role u Karlových Varů (dnes jedna z městských čtvrtí KV). V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Staré Role a na dalších lokalitách karlovarského regionu.

BREJCHA Vladimír, Ing., dr.tech., CSc.

nar. 7.VII.1908 Praha - zemř. 1991.

Národnost česká. Odborník v oblasti výzkumu agrochemikálií, ochrany rostlin a chemických přípravků proti hmyzím škůdcům.

Studoval a v r. 1927 maturoval na reálném gymnáziu v Praze. Po maturitě studoval na VŠZLI v Praze zemědělské inženýrství, v r. 1931 absolvoval a získal titul zemědělského inženýra. V r. 1934 dosáhl hodnosti doktora technických věd. Během studia a po jeho ukončení vykonal četné zahraniční studijní cesty (Francie, Anglie, Belgie, Německo, Švýcarsko). Od r. 1939 byl vedoucím prodejního oddělení octa a škrobu Spolku pro chemickou a hutní výrobu a od r. 1941 vedoucím nově zřízeného zemědělského výzkumu. V r. 1946 byl převeden do Čs. chemic-

kých závodů ve funkci vedoucího agrobiochemického výzkumu. Jako vývojový technolog se podílel na podkladech pro standardizaci čs. domácích přípravků na ochranu rostlin. Po r. 1948 se stal vývojovým technologem pro fytofarmacii a v této funkci zůstal do zrušení Čs. chemických závodů koncem r. 1951. Odtud byl Brejcha převeden do n.p. Biogena a od 1. ledna 1952 do Výzkumného ústavu léčivých rostlin, který byl v r. 1967 administrativně vřazen do Výzkumného ústavu pro farmacii a biochemii. Zde se stal vedoucím laboratoře fytopatologie, která řešila úkoly vyplývající z potřeb podniku Léčivé rostliny n.p. Zbraslav. Řešil účinnou ochranu pěstovaných kultur heřmánku, máty, proskurníku, náprstníku aj. před napadením chorobami a hmyzími škůdci. Ve druhé polovině sedmdesátých let působil na horské pokusné stanici Výzk. ústavu pro farmacii a biochemii ve Vítkovicích v Krkonoších, kde zkoušel pěstování vybraných léčivých rostlin ve vysoké poloze (830 m n.m.) s předpokladem podstatně menšího výskytu chorob a škůdců léčivek než v běžných podmínkách.

V. Brejcha samostatně či se spoluautory publikoval četné práce vzešlé z jeho výzkumných poznatků z výroby námelových alkaloidů, granulace rostlinných semen ochrannými přípravky a využití matematicko-statistických metod v zemědělském výzkumu. Pro užitou zemědělskou entomologii mají význam jeho ochranářské příručky pro signalizátory ochrany rostlin z r. 1954 a 1955 a některé jeho práce o ochraně kultur pěstovaných léčivých rostlin. Např.: „Poznámky ke zdravotnímu stavu léčivých rostlin a použití chemických přípravků k jejich ochraně" (1956), „Zkušenosti s ochranou některých léčivých rostlin" (1959), „Ochrana léčivých rostlin ve skladech" (1962).

Biografie:
Hrabětová-Uhrová A.: Ing. dr. techn. Vladimír Brejcha. Preslia 40., 1968, p. 438-439.
Morávek A.: Ing. dr. techn. Vladimír Brejcha, CSc. Preslia 50., 1978, p. 375.
Obenberger J., jun.: Dr. Ing. Vladimíru Brejchovi,CSc. k narozeninám. Agrochémia 28., č. 7., 1988, p. 224.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Brejcha V., p. 44). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Brejcha V., p. 153). Vyd. Academia Praha, 1969.
Preslia 40., 1968, p. 438-439.
Preslia 50., 1978, p. 375.

BRENNER Otakar

nar. 1886 - zemř. 1975.
Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský odborník, spisovatel a popularizátor včelařství.

Zaměstnáním byl učitel a pracoval jako ředitel obecné školy v Babicích u Říčan. Aktivně se zabýval praktickým včelařením a působil jako učitel včelařství. V letech 1933-1948 byl znám jako vedoucí představitel českého včelařství. Vykonával funkci předsedy České včelařské župy a v letech 1939-1942 byl šéfredaktorem časopisu Český včelař a spolupracovníkem dalších včelařských časopisů, zejména Včelařských rozhledů a Včelařského obzoru. Napsal a vydal řadu odborných včelařských publikací, především praktických instrukčních příruček, z nichž některé dosáhly několika vydání. Z jeho prací možno uvést: „Včelařovy zápisky" (Praha 1935), „Včelařova dílna „ (Praha 1936), „Přezimování včelstev I. - Příprava včel na zimu" (1938, 1947), „Včelař začátečník" (1940, 1947, 1948), „Tlumení včelích nákaz" (1941), „Zákonitosti v životě včely medonosné" (1960), „Zákonitosti života včelstev" (1969), „Nástavkový úl - úl budoucnosti" (1967), „Nástavkový úl z hlediska života včelstva" (Plzeň 1968) aj.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Brenner O., p. 311). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Brenner O., p. 169). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Brenner O., p. 44). Biografický slovník českého zemědělstvía venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BRODSKÝ Otakar

nar. 7.I.1940 Praha - zemř. 7.VI.1986 Hoa-Binh, Vietnam.
Národnost česká. Odborný zaměstnanec zoologické zahrady. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1966. Člen Společnosti Národního muzea od r. 1965, Pražského střediska stát. památ. péče a ochr. přírody od r. 1967, Čs. svazu ochránců přírody od r. 1967 a Socialistické akademie ČSSR od. r. 1983.

Vystudoval gymnázium v Praze a v r. 1958 nastoupil zaměstnání v Pražské zoologické zahradě, kde pracoval 28 let v různých funkcích, naposledy jako inspektor zvěře. Pro zvýšení kvalifikace vystudoval při zaměstnání střední zemědělskou školu a v rámci své profese se zabýval rozsáhlou a různorodou činností, např. chovem

velkých kočkovitých šelem, zvířaty uváděnými na listině vymírajících druhů (některé poloopice) i chovem terarijních zvířat. Své přírodovědecké zájmy uplatňoval též v botanice a mineralogii.

Hlavním jeho zájmem od chlapeckého věku byla entomologie, především brouci (Coleoptera). S postupem let se jeho zájem prohluboval a upřesňoval, až vyústil v přednostní specializaci na taxonomicky značně nesnadnou čeleď Cleridae, ve které kritickým studiem získal znamenitý přehled a stal se vyhledávaným determinátorem. V některých rodech, kterým věnoval speciální zájem, hlavně v nesnadném, taxonomickými konfusemi značně poznamenaném rodu Trichodes, byl jedním z nejlepších znalců na světě. V tomto rodu, jehož revizi připravoval, objevil četné novinky, z nichž bohužel jenom malou část stačil připravit ke zveřejnění. Se spoluautory publikoval dvě odborné práce, ve kterých popsal některé nové druhy tohoto rodu. Byly to: Bílý S., Brodský O.: „Taxonomical, biological and faunistical notes on Buprestidae and Cleridae from East Mediterranean" (Türk. Bit. Kor. Derg. 6., 1982, p. 185-194) a Brodský O., Winkler J. R.: „Results of Czechoslovak-Iranian entomological expeditions to Iran, 1970, 1973 and 1977. Coleoptera, Cleridae".(Acta ent. Mus. nat. Prague 42., 1987, 10 pp.). Od počátku osmdesátých let rovněž intenzivně pracoval na některých rodech čeledi Cleridae tropické jihovýchodní Asie. Byl v častém styku s předními odborníky v čeledi Cleridae a sám podnikl řadu zahraničních sběratelských cest. Procestoval celou sovětskou Střední Asii, navštívil Bulharsko, Řecko, Turecko, Sýrii, Libanon, Alžír a dvakrát Vietnam. Všechny jeho sběratelské exkurze mu umožnily vybudovat rozsáhlou koleopterologickou sbírku, která zůstala v majetku a péči jeho rodiny. Odborně byl v častém a bezprostředním kontaktu s předními čs. entomology, z nichž někteří na jeho počest pojmenovali jeho jménem některé nové taxony. Např. nový druh krasce z Kréty Anthaxia brodskyi Bílý (1982) (Buprestidae, Col.). Dále nový rod Brodskyiella (Mordellidae) a druhy Raiboscelis corvinus brodskyi, Aphaleria brodskyi (Tenebrionidae, Col.), Clanoptilus brodskyi (Melyridae, Col.), Micromerus brodskyi (Meloidae, Col.) aj.

Biografie:
Winkler J. R.: Za Otakarem Brodským. Živa, r. 35., 1987, p. 61, portrét.

BROSCH Adolf

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1921 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve dvacátých letech 20. stol. žil a působil v Koryčanech u Kyjova na Moravě. Zabýval se sběratelstvím a faunistikou motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry prováděl převážně na moravských lokalitách.

BROŽ Václav

nar. - zemř. 1937 Praha.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1933.

Žil, bydlel a pracoval v Praze 8 - Libni. V entomologii se zabýval sběratelstvím brouků (Coleoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v Praze a v pražském okolí.

BROŽÍK Josef, junior

nar. 23.I.1912 Plzeň - zemř. 11.III.1985 Plzeň.
Národnost česká. Účetní úředník, státní zaměstnanec, soustružník. Syn plzeňského entomologa Josefa Brožíka. Entomolog amatér, významný plzeňský průzkumník čs. koleopterofauny. Člen Čs. spol. ent. od r. 1948, člen Klubu přírodovědeckého v Plzni.

Obecnou a měšťanskou školu navštěvoval v letech 1918-1927 v Plzni a poté absolvoval v letech 1927-1931 čtyřletou plzeňskou obchodní akademii, kde studium úspěšně ukončil maturitou. Po studiích byl zaměstnán jako účetní úředník Finančního úřadu v Plzni. Pro své názory a postoje ideologicky se neslučující s požadovaným myšlením padesátých let i pro svůj živnostenský původ (jeho otec byl soukromý majitel krejčovského závodu) nebyl kádrově prověřen pro další práci ve státním úřadě a od září 1951 začal pracovat jako dělník - soustružník podniku Československé automobilové opravny (ČSAO) v Plzni. V červenci r. 1955 přešel do plzeňské Škodovky jako soustružník oddělení úpravny elektrooceli. V tomto oddělení pracoval do 24.2.1972, kdy odešel do důchodu.

V entomologii se zabýval, stejně jako jeho otec, sběratelstvím, studiem, systematikou a faunistickým průzkumem brouků (Coleoptera). Od chlapeckých let sbíral brouky pro otce, od. r. 1941 začal zakládat vlastní

koleopterologickou sbírku. Faunistický průzkum zaměřil na region západních Čech. Sbíral v užším i širším okolí Plzně i na dalších četných západočeských lokalitách. V r. 1928 uskutečnil s otcem sběratelskou exkurzi na bývalou Podkarpatskou Rus a od r. 1948 konal s otcem i samostatně každoroční sběratelské exkurze na Slovensko. Sbíral na klasických entomologických lokalitách v okolí Štúrova, na Kováčovských kopcích, v okolí Rematy a Handlové, dále na lokalitách Plešivec, Kamenica nad Hronem, Remetské Hámre, Stakčín, Snina, Silická planina, Belánské kopce, Turňa nad Bodvou, Zadiel a jinde. V květnu r. 1970 podnikl sběratelský zájezd do Maďarska, kde prováděl sběry v okolí města Pětikostelí (Pécs). Jako člen Přírodovědeckého klubu v Plzni pracoval v období 1943-1944 v jeho výboru, kde zastával funkci pokladníka. V té době se také částí své rozsáhlé sbírky zúčastnil přírodovědecké výstavy, kterou Klub uspořádal pro plzeňskou veřejnost. Brožík jun. sám své četné a významné údaje o faunistických výzkumech nepublikoval, dával však zajímavé nálezy ze svých sběrů k dispozici jiným entomologům, kteří je zveřejňovali. Např. četné jeho nálezy ze Slovenska uveřejnil entomolog Jaromír Havelka v práci „Doplňky k Roubalovu katalogu Coleopter" z let 1964-1965 a řadu pozoruhodných nálezů z Brožíkových sběrů též uvedl ve svých faunistických příspěvcích Ing. Josef Gottwald. Brožík jun. rovněž přispěl svými zkušenostmi a praktickým vedením k výchově několika plzeňských entomologů z řad mladých zájemců o tento obor.

BROŽOVSKÝ Josef

nar. 28.V.1917 Plzeň - zemř. 3.II.1986 Plzeň.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, členem Čs. spol. ent. v letech 1936-1985.

Po ukončení základního školního vzdělání začal studovat na Učitelském ústavu v Plzni, kde maturoval v r. 1936. V r. 1940 získal učitelskou aprobaci pro obory přírodopis, fyzika, matematika a chemie a tyto předměty vyučoval na měšťanských školách v Plzni. V r. 1942 svou aprobaci ještě rozšířil na obory historie, zeměpis a český jazyk. Po druhé světové válce začal pracovat jako odborný učitel matematiky a fyziky na odborném učilišti Pozemních staveb v Plzni.

V entomologii se věnoval sběru, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Zabýval se též systematikou Coleopter a studiem koleopterologické literatury, kterou pro svoji odbornou knihovnu aktivně získával. Měl rozsáhlou sbírku čsl. brouků, jejichž sběry hlavně prováděl na četných exkurzích v plzeňském okolí. Sbíral však také na Šumavě, Českomoravské vrchovině a na Slovensku ve Vysokých Tatrách.

BRTEK František

nar. - zemř.
Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a jako lesník pracoval ve Vrchotových Janovicích u Votic. V entomologii se zabýval koleopterologií a z hlediska své lesnické práce si též všímal lesních hmyzích škůdců a staral se o ochranu svěřených lesů proti nim. Sběry a faunistický průzkum brouků (Coleoptera) prováděl na různých lokalitách středních Čech, hlavně na Voticku a Benešovsku.

BRŮČKOVÁ Božena, RNDr.

nar. 2.VI.1908 - zemř. 30.XII.1972.
Národnost česká. Doktorka přírodních věd, vědecká pracovnice Národního muzea v Praze, profese entomologie. Od r. 1932 členka Klubu přírodovědeckého v Praze.

Pocházela z obce Orlov u Březových Hor na Příbramsku, odkud počátkem třicátých let odešla do Prahy studovat Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy. Po absolvování vysoké školy získala titul doktora přírodních věd (RNDr.). Na doporučení prof. dr. Julia Komárka byla v r. 1943 přijata jako stipendistka do entomologického oddělení Národního muzea v Praze. Ku konci německé okupace byla nasazena v německém městě Freiburgu, kde pracovně působila na tamní univerzitě. Po květnové revoluci r. 1945 se vrátila do Prahy a pomáhala v Nár. muzeu při záchraně ohrožených entomologických sbírek. V entomologickém oddělení pak dále pracovala na místě pro obor lepidopterologie. Po zestátnění Národního muzea na základě usnesení vlády Čs. republiky ze dne 29.3.1949, byla B. Průčková spolu s ostatními muzejními zaměstnanci převedena do státních služeb.

Ve své pracovní činnosti pečovala o lepidopterologické muzejní sbírky a publikovala též několik samostatných prací. Byly to např.: „Studie o českých druzích rodu Boarmia Treitschke" (Acta Entom. Mus. Nat. Prague, 23., 1945), „Variabilita druhu Amphidasis betularia L. v Čechách" (Sbor. ent. odd. Nár. mus. 26., 1948-50),

„O českých druzích rodu Poecilopsis Harrisson" (Sbor. ent. odd. Nár. mus. 26., 1948-50), „Study of the Bohemian species of the genus Erannis Hübner (Lep.)" (Sbor. ent. odd. Nár. mus. 27., 1951).

Biografie:
Zahradník J.: Za RNDr. Boženou Brůčkovou. Časopis Národního muzea, Přír. 142 (1973), 1975, p.116-117, portrét.

BRUJ Matěj

nar. 23.XII.1879 Horomyslice, okr. Rokycany - zemř. 9.III.1947 Dvůr Králové nad Labem.
Národnost česká. Lesník, včelař, lesnický ochranář, odborný publicista. Od. r. 1907 člen Jednoty českých lesníků.

Po absolvování nižší reálky v Plzni, vystudoval revírnickou školu a pak Vyšší lesnickou školu v Písku. Po studiích pracovně působil na velkostatku Smečno, Lnáře a Zelená Hora, odkud v r. 1909 odešel do služeb města Dvora Králové n. Lab., kde dosáhl služebního titulu lesní rada. Při své lesnické práci se věnoval sledování výskytu lesních hmyzích škůdců a značnou pozornost věnoval ochraně lesa před škodlivými činiteli. V přírodě byl zkušeným pozorovatelem lesního života a některá svá pozorování uveřejnil tiskem. Např. „Pěnkava ničitel mola modřínového" (Háj, 35., 1906), „Mniška" (Čsl. Les, 1., 1921). Vedle své lesnické práce se na vědeckém základě aktivně věnoval včelařství. Vynikal jako houževnatý chovatel černé české včely (= včela středoevropská) a chovatel včelích matek. Byl pokrokový a předvídavý včelařský hospodář, který již dávno před ostatními včelaři měl vlastnoručně zhotovené úly s libovolně rozšiřitelným produkčním prostorem ve vertikálním směru. Věnoval mnoho času spolkovému životu a to jak v organizacích lesnických a mysliveckých, tak i včelařských. Organizoval chovatelské včelařské kurzy a působil jako činovník včelařského spolku. Svými včelařskými zprávami a články přispíval do časopisu Český včelař.

Biografie:
Frič J. a kol.: Velké vzory našeho lesnictví. (Bruj M., p. 152). Vyd. ČSAZV ve Státním zeměd. nakl. Praha, 1958.

BRYNICH Rudolf

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Na rozhraní 19. a 20. století žil a pracovně působil v Teplicích - Šanově a pravděpodobně byl členem některého z tamních severočeských entomologických spolků. Zabýval se sběratelstvím a studiem brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Teplicku, v Českém středohoří a na dalších lokalitách severozápadních Čech.

BŘICHÁČEK Antonín

nar. 25.IV.1908 Nový Knín, okr. Příbram - zemř. 17.VII.1985 Miletín, okr. Jičín.
Národnost česká. Učitel, ředitel školy. Entomolog, botanik, rostlinolékař. Členem Čs. spol. ent. od r. 1963, činný člen Čs. botanické společnosti. Od r. 1946 okresní konzervátor Státní ochrany přírody pro okres Hořice (od r. 1961 okr. Jičín).

Po absolvování nižší reálky na Malé Straně v Praze studoval na Učitelském ústavu ve Svatém Janě pod Skalou, kde r. 1928 maturoval. Působil pak jako učitel na Hořicku v obcích Vřesník, Bašnice a Miletín. V r. 1937 získal aprobaci II. odboru pro měšťanské školy a učil na měšťance v Hořicích a později jako odborný učitel a ředitel školy v Miletíně. Po zřízení ZDŠ byl jmenován zástupcem ředitele. V r. 1964 mu Ministerstvo školství udělilo titul „Vzorný učitel".

Od studentských let měl vyhraněný zájem o přírodu. Začal se zajímat o entomologii a věnoval se sběru, studiu a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). V období svých pražských studií konal sběratelské vycházky do pražského okolí, sbíral ve svém rodišti Novém Kníně na Příbramsku a na lokalitách v okolí Svatého Jana pod Skalou. Po maturitě se zásluhou novoknínského učitele Jaroslava Váchy dostal k floristice a ta ho plně a natrvalo zaujala. Jeho herbář, který si tehdy začal zakládat, zaplňuje 130 krabic se 6 000 položkami. Při svých botanických exkurzích, které konal v oblasti Podzvičinska, na Hořicku, na Slovensku ve Vysokých Tatrách a v zahraničí v Jugoslávii, sbíral současně také ještě brouky a motýly pro svou sbírku. Jako rostlinolékař zemědělské komise Městského národního výboru se zabýval též hmyzími škůdci a chorobami zemědělských plodin a podával návrhy opatření na ochranu proti nim. Břicháčkova entomologická sbírka zůstala v majetku a opatrování členů jeho rodiny, kteří ji ošetřili a ponechali v rodině jako památku na otce.

Biografie:
Morávek A.: Jubilea členů ČSBS. (Břicháček A., p. 439). Preslia, 40., 1968, p. 438-441.
Klášterský I., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravskoslezském území od nejstarších dob. (Břicháček A., p. 62). Zprávy Čs. spol. pro dějiny věd a techniky při ČSAV, č. 14-15 (34-35), Praha 1970.

BUDAY Andrej

nar. 1859 Tajov, okr. Banská Bystrica - zemř. 31.XII.1907 Gyula (Maďarsko).
Národnost slovenská. Úředník, vlastivědný pracovník, publicista.

Pracoval jako úředník Kremnické mincovny. Ve volném čase působil jako aktivní vlastivědný pracovník a autor početných vlastivědných příspěvků v slovenských novinách a časopisech. Pro slovenskou entomologii má z historického hlediska význam jeho spolupráce s přírodovědcem MUDr. K. Brančíkem na koleopterologickém průzkumu Trenčínské župy. Svými sběry z této oblasti přispěl do doplňků Brančíkova Seznamu Coleopter z r. 1906.

Biografie:
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Buday A. p. 275). Vyd. Veda, Bratislava 1977.

BUDĚJICKÝ (Budiegický) Gustav

nar. - zemř.
Národnost česká. Hraběcí úředník. Včelařský organizátor, funkcionář a publicista.

Pracoval jako tajemník na panství hraběte Černína v Libědicích (Libotitz) na Kadaňsku. Zajímal se velmi živě o včelařství, proto byl členem a aktivistou Spolku pro zvelebení včelařství v Čechách. Po řadu let byl též redaktorem časopisu „Der Bienenvater". Za svojí aktivní práci pro české včelařství byl oceněn čestným uznáním.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Budějický G., p. 311). Vyd. SZN Praha, 1971.

BUCHAR Josef

nar. 6.III.1841 Košov, okr. Semily - zemř. 1912.
Národnost česká. Katolický kněz, správce farnosti v Horních Krůtech, okr. Kolín. Včelařský odborník, popularizátor včelařství, redaktor včelařských časopisů, organizátor a funkcionář včelařských spolků.

Vstoupil do kněžského semináře, po jehož absolvování a vysvěcení na kněze začal působit v Hradešíně na Českobrodsku. Později přešel na faru v Uhřiněvsi u Prahy, kde v r. 1872 založil včelařský spolek, jehož byl do r. 1879 předsedou. Při spolku zřídil spolkovou dílnu na výrobu úlů. Z Uhřiněvsi byl přeložen do farnosti Horní Krůty na Kouřimsku. Jako včelařský výzkumník se zabýval otázkou, jak nahradit zbytečné dřevo v úlech a jak upravit úl, aby vyhovoval snůškovým poměrům v těch oblastech, kde byla pěstovaná řepka. Záměr se mu zdařil v podobě tzv. „uhřiněvského úlu", který v českých krajích došel velikého rozšíření. V r. 1894 na Sjezdu včelařů československých v Příbrami byl Bucharův uhřiněvský úl i s rámky nových rozměrů přijat za doporučený úl ústředního spolku. Buchar byl i vynikajícím propagátorem a organizátorem českého včelařství. Ochotně konal četné přednášky na schůzích včelařských spolků a zvláště pak při včelařských sjezdech v Praze, Plzni, Roudnici, Příbrami, Rakovníku a Kutné Hoře, kde propagoval a doporučoval pěstování včely domácí. Byl aktivně činným při zřizování Ústředního spolku včelařského a po řadu let byl jeho spolupracovníkem. V letech 1876-1880 byl redaktorem časopisu Český včelař. Jako potřebnou včelařskou pomůcku vynalezl odvíčkovacího ježka a zhotovil jednoduchý medomet na rámky své míry. Zasloužil se též o otevření prodejny včelího medu v Praze r. 1875.

Biografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka, díl II. (Buchar J., p. 763-764, portrét p. 764). Praha 1909.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Buchar J., p. 162). Včelařství 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Buchar J., p. 311). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Buchar J., p. 69), Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988. Malý slovník biografií IV. - Dodatky. (Buchar J., p. 172). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Buchar J., p. 49). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

BURGHAUSER August

nar. - zemř.
Národnost německá. Geometr, muzejní pracovník. Entomolog, botanik. V letech 1921-1930 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Brně, kde pracoval ve funkci vrchního státního geometra a působil též v Moravské muzejní společnosti jako její konzervátor.

V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera). Sběry prováděl v okolí Brna, Uherského Hradiště a Moravského Krumlova. Vedle entomologie se věnoval také floristice a sběry rostlin konal na lokalitách společně se sběrem brouků. Jeho botanické sběry byly uloženy v přírodovědeckých sbírkách spolku Naturforsch. Verein Brünn, později předány do univerzitního herbáře Masarykovy univerzity v Brně. Burghauserova sbírka brouků je zahrnuta ve sdružené koleopterologické sbírce Moravského muzea v Brně.

BURKET Ladislav

nar. 22.X.1855 Ľubovňa, okr. Stará Ľubovňa (Slov. rep.) - zemř. 23.XI.1933 Písek.
Národnost česká. Lesnický a zemědělský odborník, ředitel vyšší lesnické školy.

V letech 1879-1883 působil nejprve v cizině a poté jako lidový učitel zemědělství na různých místech v českých zemích. Od r. 1883 byl pověřen reorganizací rolnické školy v Písku, ke které v r. 1885 připojil lesnické učiliště, které bylo od r. 1889 změněno na Vyšší lesnický ústav, který L. Burket do r.1921 vedl jako ředitel. Byl organizačně a literárně činný a v r. 1907 založil odborný časopis „Les a lov". Uveřejnil řadu zemědělských a lesnických spisů a učebnic. V lesnické praxi si všímal též ochrany lesů před chorobami a lesními škůdci, čehož je důkazem učebnice „Nauka o ochraně lesů" (Nakl. J. Burian, Písek, 1905).

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Burket L., p. 73-74). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Burket L., p. 53). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. čes. rep., Praha 1993.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Burket L., p. 77). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha 1992.

BUŠEK Alois

nar. - zemř.
Národnost česká. Učitel. Entmolog amatér, člen Čs. spol. ent. v letech 1906-1912.

Žil a bydlel v městě Lysá nad Labem, kde vyučoval na obecné škole. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry a faunistický průzkum konal ve středních Čechách, převážně v okolí svého bydliště Lysé nad Labem, v Čelákovicích a na jiných místech ve středním Polabí.

BUTZKE Eduard

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na rozhraní 19. a 20. stol. žil v Hrádku nad Nisou (Gottau), kde pracoval jako učitel v místní škole. V oboru entomologie se zabýval studiem hmyzu všeobecně, jeho speciální zájem o některý hmyzí řád nebyl zjištěn.

BUŽEK Jaromír, Ing.

nar. 29.X.1920 - zemř. 30.IV.1978 Zádveřice, okr. Zlín.
Národnost česká. Strojírenský pracovník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od. r. 1968.

Žil a bydlel v obci Zádveřice u Vizovic a pracoval v Závodech přesného strojírenství (ZPS) v Gottwaldově (Zlíně). V entomologii se věnoval studiu a sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sbíral denní motýly (Rhopalocera) a věnoval se jejich faunistice, systematice a taxonomii. Speciálně se zabýval studiem čeledi Pieridae, jejíž zástupce též dobře determinoval. Sběry a faunistický průzkum prováděl na moravských lokalitách.

BŮŽEK František

nar. 1836 - zemř. 18.VI.1892 Rakovník.
Národnost česká. Učitel. Zájemce o zemědělskou entomologii, ochranář zemědělských plodin.

Žil v Rakovníku, kde působil jako učitel na měšťanské škole. Byl spolupracovníkem místních zemědělců a družstev, zabývajících se pěstováním chmelu. Bůžek se zabýval ochranou zemědělských plodin před hmyzími škůdci a speciálně si všímal škodlivého hmyzu chmelové révy. Měl speciální sbírku škodlivého hmyzu.

C

CAHA Vladimír

nar. - zemř.

Národnost česká. Studující mediciny - MUC. Entomolog amatér, člen Přírodovědeckého klubu v Třebíči.

Ve třicátých letech 20. stol. žil a bydlel v Třebíči na Moravě, kde také prováděl své koleopterologické sběry a faunistický průzkum brouků (Coleoptera). Na místní třebíčské lokalitě zvané „Pod Holoubkem" našel vzácnější odchylku tesaříka druhu Strangalia quadrifasciata L. a. abbrevitata Gabr. (Cerambycidae, Col.). Tento jeho nález cituje entomolog, učitel Antonín Růžička v práci „Poznámky k broučí fauně třebíčského kraje" (Sborník Přírodověd. klubu v Třebíči za r. 1937).

CAPOUCH Ivan

nar. 29.VIII.1945 Sezimovo Ústí - zemř. ? XI.1994 Sezimovo Ústí.

Národnost česká. Mechanik. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1967.

Původně žil v Plzni, kde pracoval jako mechanik v podniku Kancelářské stroje. Po přestěhování do svého rodiště Sezimova Ústí nastoupil práci v masokombinátu Jihočeského průmyslu masného n.p. v Plané nad Lužnicí. V tomto závodě pracoval jako zahradník.

V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Sbíral jen brouky z Československa a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Plzně, zajížděl sbírat na Šumavu a po přestěhování do jižních Čech faunisticky zkoumal jihočeské lokality. Zabýval se též ochranou přírody.

CEJP Karel, Prof., RNDr., DrSc.

nar. 22.II.1900 Rokycany - zemř. 22.IX.1979 Rokycany.

Národnost česká. Univerzitní profesor, mykolog, botanik, fytopatolog, entomolog. Člen Král. české společnosti nauk, čestný člen Čs. botanické společnosti, člen Mykologické společnosti a člen botanických a mykologických společností v Anglii, Franici a USA. V r. 1930 vyznamenán Opizovou cenou. Členem Čs. spol. ent. se stal v r. 1941.

V r. 1919 absolvoval reálné gymnázium v Rokycanech a přírodovědecká studia konal od r. 1919 na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Ještě v době studií začal pracovat v botanickém ústavu KU pod vedením prof. dr. J. Velenovského. Zde byl ustanoven demonstrátorem a zanedlouho i asistentem. Doktorem přírodních věd byl prohlášen v r. 1923 na základě disertační práce „Příspěvek k srovnávací morfologii dimerických květů". Dne 1.3.1933 se habilitoval ze systematické botaniky na základě předložené práce „Revise středoevropských druhů skupiny Omphalia - Mycena se zvláštním zřetelem k druhům československým". Za druhé světové války pracoval ve Výzkumných ústavech zemědělských v Praze, kde mu praktické studium fytopatologie a zemědělské entomologie umožnilo doplnění znalostí z těchto důležitých oborů. Po osvobození a novém otevření vysokých škol v r. 1945 se vrátil zpět do botanického ústavu KU, kde byl v r. 1948 jmenován profesorem systematické botaniky.

V prvých letech vědecké činnosti se věnoval morfologii a teratologickým studiím vyšších rostlin a současně začal publikovat výsledky svých systematických a biologických studií z mykologie, v níž spočívá hlavní význam jeho celoživotní vědecké činnosti. Mimo systematická studia vyšších hub věnoval svoji pozornost průkopnickému studiu různých skupin nižších hub (Phycomycetes). Při studiu plísní a jejich fylogenese, ekologie, symbiosy a konkurenčních vztahů se také věnoval entomofytním houbám a byl jedním z těch, kteří opakovaně poukazovali na jejich význam v biologickém boji proti hmyzím škůdcům.

K. Cejp byl redakčním spolupracovníkem časopisů Mykologia, Česká mykologie a Věda přírodní. Rovněž měl velkou zásluhu o československou botanickou bibliografii, pravidelně publikovanou v letech 1934-1947.

Z vlastní entomologické vědy měl velmi dobré znalosti, které uplatňoval hlavně ve fytopatologii. Jeho milou zálibou, které zůstal věrný od doby svých středoškolských studií, byla lepidopterologie. Vlastnil pěknou sbírku domácích motýlů sbíraných v regionu Rokycanska a měl též kolekci motýlů z tropů. Napsal a publikoval přes 160 původních vědeckých prací s mnoha velmi významnými a zásadními poznatky, včetně řady často značně rozsáhlých monografií. Z entomologického hlediska jsou významné některé práce, které mají vztah k zemědělské entomologii nebo pojednávají o entomofytních houbách. Jsou to např.: „Rozšiřování hub mravenci" (1947), „Jak se

zbavit housenky běláska zelného" (1949), „Černý kořen potravou pro housenky bource" (1949), „Houby v biologickém boji proti rostlinným škůdcům" (spoluaut. O. Fassatiová, 1951), „Základy všeobecné a speciální fytopatologie" (1953), „Hynutí vos housenicí Ditmarovou (Cordyceps ditmari Quel.)" (1956).

Biografie:

Fott B.: Prof. Dr. Karel Cejp padesátníkem. Československé botanické listy 2., 1950, p. 110-112.
Pilát A.: To the 50th Birthday of Professor Karel Cejp. Stud. Bot. Čechoslovaca 11., 1950, p. 1-6.
Šebek S.: K padesátinám prof. Dr. Karla Cejpa. Česká Mykologie 4., 1950, p. 1-3.
Urban Z.: Profesor Karel Cejp - 60 let. Preslia 32., 1960, p. 185.
Pilát A.: K šedesátinám prof. dra Karla Cejpa, doktora biologických věd. Česká Mykologie 14., 1960, p. 1-3.
Veselý J.: Univ. prof. Dr. Karel Cejp šedesátníkem. Ochrana přírody 15., 1960, p. 62.
Fassati M.: Univerzitní profesor Dr. Karel Cejp, DrSc., pětašedesátiletý. Acta Ent. Bohemoslov. 62., 1965, p. 314-315.
Fassati M.: Sedmdesát let profesora Dr. Karla Cejpa, DrSc. Acta Ent. Bohemoslov. 67., 1970, p. 347, portrét.
Lizoň P.: Prof. Karel Cejp, DrSc., 70-ročný. Biológia 25., 1970, p. 259-260.
Urban Z.: Prof. RNDr. Karel Cejp, DrSc. - 70 let. Preslia 42., 1970, p. 282-283.
Svrček M.: K sedmdesátinám prof. dr. Karla Cejpa, DrSc. Živa 18., 1970, p. 100.
Holubová-Jechová V.: K pětasedmdesátinám univ. prof. RNDr. Karla Cejpa, DrSc. Česká Mykologie 29., 1975, p. 1-4.
Fassati M.: Zum fünfundsiebzigsten Geburstag von Professor RNDr. Karel Cejp, DrSc. Acta Ent. Bohemoslov. 72., 1975, p. 429.
Fassatiová O.: K 75letému životnímu jubileu univ. prof. dr. Karla Cejpa. Zpr. muzea Západočes. kraje Plzeň. Příroda 17., 1975, p. 3-4.
Rous J.: Karel Cejp. Biografie západočeských geografů. Sborník Západočes. muzea Plzeň. Příroda 13., 1975, p. 9-11.
Urban Z.: Karel Cejp - 75 let. Vesmír, 54., 1975, p. 59.
Zikmund K.: RNDr. Karel Cejp, DrSc. - 75 let. Zahradnické listy 68., č. 2., 1975, p. 63.
Anonym: Zemřel RNDr. Karel Cejp, DrSc. Lidová Demokracie r. 35., č.235 z 5.10.1979, p. 6.
Holubová-Jachová V.: Prof. RNDr. Karel Cejp, DrSc. (22.2.1900-22.9.1979). Preslia 52., 1980, p. 283-285, portrét.
Dolejš K.: Za profesorem Karlem Cejpem. Lesnická práce 59., 1980, p.140-141.
Nečásek J.: Zemřel prod. dr. K. Cejp, DrSc. Česká Mykologie 34., 1980, p. 1-2, portrét.
Jaroš V.: Náš profesor Cejp. Mykologický sborník 58., č. 4., 1981, p. 117-121.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Cejp K., p. 80). vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Cejp K., p. 55). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

CIHLÁŘ Tomáš

nar. 11.XII.1928 Sušice - zemř. 1994 Sušice.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1990.

Žil v Sušici, kde jako pedagogický pracovník zastával funkci ředitele školy v přírodě. Zajímal se o sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera), z nichž se věnoval motýlům denním (Rhopalocera). Sběry motýlů konal na Sušicku a na Šumavě.

CIKL Josef, PhMr.

nar. 5.I.1893 Prostějov - zemř.

Národnost česká. Lékárník. Entomolog amatér. Člen entomologické sekce Přírodovědecké společnosti v Ostravě, člen České spol. ent. od r. 1941.

Vystudoval farmacii, získal titul magistra pharmacie a pracoval pak jako lékárník v Ostravě. Byl členem výboru Ostravské přírodovědecké společnosti, kde v padesátých letech 20. stol. zastával funkci místopředsedy. Entomologií se začal zabývat již v chlapeckém věku od dvanácti let, kdy měl zájem o všechen hmyz. V pozdějších letech se zaměřil na sběratelství brouků (Coleoptera). Koleopterologické sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Prostějova, na Ostravsku v Poodří a v okolí Kníničské přehrady. V r. 1951 sbíral na Slovensku v okolí Bojnice. Ve své sbírce měl brouky z domácích lokalit, ale obsahovala též zástupce jiných zoogeografických oblastí, zvláště z Etiopie a Vietnamu. Ciklova koleopterologická sbírka je uložena v Moravském muzeu v Brně.

CÍSAŘ František

nar. 1855 - zemř. 1927.

Národnost česká. Truhlář. Praktický včelař, výrobce včelařských potřeb.

Žil v Hořovicích, kde provozoval truhlářskou živnost. Zaměřil se na výrobu včelařských pomůcek, z nichž byl významným jeho vynález přepážkového krmítka, a zavedl výrobu lisů na mezistěny z cementové hmoty. Z počátku byl o tyto lisy ve včelařské veřejnosti zájem, později však nemohly konkurovat kovovým lisům na mezistěny, které začaly vyrábět obecnické železárny. V praktickém včelaření byl vlastníkem včelínu s několika včelstvy.

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Císař F., p. 258). Včelařství 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Císař F., p. 311). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Císař F., p. 175). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A - L. (Císař F., p. 56). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

COCHIUS (Czochius) Jozef

nar. 26.III.1798 Veličné, okr. Dolný Kubín (Slov. rep.) - zemř. 26.I.1867 Lubietová, okr. B. Bystrica (Slov. rep.). Národnost slovenská. Mistr barvířský. Včelař, chovatel včelích matek, propagátor nového způsobu včelaření dle Dzierzona, včelařský publicista.

V r. 1836 se přistěhoval do města Lubietová, kde si zřídil barvířskou dílnu a trvale se tam usadil. Vykonal pro město záslužné práce, takže byl jmenován čestným měšťanem a zvolen městským radním. Byl slovenským vlastencem, který odebíral a četl slovenské časopisy a štědře podporoval různé národní organizace. Patřil mezi prvé zakladatele Matice slovenské a slovenského evangelického gymnázia v Revúci. V r. 1848 byl členem revolučního výboru.

Jeho velikou zálibou bylo včelaření, kterému se aktivně věnoval až do své smrti. Jako praktický včelař hledal nové cesty a přiklonil se k včelaření podle dzierzonského způsobu, který horlivě propagoval. Věnoval se rozmnožování matek italského plemene včel Apis mellifica ligustica a dosáhl v této práci velké úspěchy. Jako první na Slovensku expedoval včelí matky i do okolních zemí (Maďarsko, Polsko, Morava, Čechy). V časopise Obzor (č. 5, 1867) byla uvedena zpráva, že jen za jeden rok rozprodal do různých zemí včelí matky za 300 zlatých. Zprávy o svých chovatelských výsledcích uveřejňoval ve „Slovenských novinách", které vycházely ve Vídni. V letech 1860-1861 uveřejňoval též svůj nabídkový inzerát: „Matky - kráľovny včiel sú k dostaniu na Slovensku, v kr. meste Lubietovej u pána J. Cochiusa". Obhospodařoval 100 úlů a při svém včelíně zřídil izolovanou oplodňovací stanici. Po Cochiusově smrti převzal otcova včelstva jeho syn Jozef Cochius jun., který ve včelařské činosti dále pokračoval až do 24.dubna 1884, kdy mu dva mladí zločinci včelín podpálili a vše požárem zničili.

Biografie:
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Cochius J., p. 381-382). Vyd.Slovenský svaz včelárov. Priroda Bratislava, 1969.
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Cochius J., p. 20-21). Vyd. Príroda, Bratislava, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Cochius J., p. 82). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Cochius J.,p.70). Biografický slovník zahraničních osobností z oboru zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

CORI Eduard

nar. - zemř. 1889.
Národnost německá. Úředník. Praktický včelař a plemenný chovatel včel. Člen Spolku pro zvelebení chovu včel v Čechách.

Pracovně působil jako správní úředník (ředitel) v severočeském Mostě. Aktivně se věnoval včelařství a spolupracoval se dvěma významnými včelaři, hrabětem Rudolfem Kolovratem Krakovským (1830-1903) a farářem Janem Stáhalou (1813-1884) v uplatňování plemenného chovu včel. Byl předsedou Spolku pro zvelebení chovu včel v Čechách.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Cori E., p. 311, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Cori E., p. 176). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Cori E., p. 57). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

CSEREY (původně Löh) Adolf, PhDr.

nar. 28.X.1851 Banská Bystrica (Slov. rep.) - zemř. 28.VII.1928 Budapešť (Maďarsko).
Národnost slovenská. Středoškolský profesor. Botanik, entomolog. Člen Bansko-štiavnické lékařsko-přírodovědecké společnosti a Zoologicko-botanické společnosti ve Vídni. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Studoval na gymnáziu v Banské Bystrici a v maďarském Egeru. V letech 1869-1884 v členem cisterciáckého řádu, ze kterého v r. 1884 vystoupil a konvertoval na evangelickou víru. Přírodní vědy studoval na univerzitě v Budapešti, kde byl v r. 1881 prohlášen doktorem filozofie (PhDr.). Jako středoškolský profesor vyučoval přírodopis, zeměpis a chemii. V období 1874-79 učil na gymnáziu v maďarském Pécsi, v letech 1879-1880 v Baji

a v letech 1880-1884 v Székesfehérváru. V období 1884-1885 pracoval jako redaktor a korektor v Budapešti. Od r. 1885 byl profesorem na evangelickém lyceu v Banské Štiavnici, kde zastával též funkci kustoda přírodovědeckých sbírek. Později učil na gymnáziích v Košicích (1893-1895), v Egeru (1895-1903) a od roku 1903 trvale v Budapešti. V r. 1921 odešel do výslužby.

Svůj přírodovědecký zájem věnoval hlavně botanice a entomologii. Zabýval se však také antropologií, paleontologií a pedagogikou. V době pobytu v Banské Štiavnici botanicky a entomologicky zkoumal její okolí a popsal výskyt a fenologii tamních druhů rostlin. Jeho nejznámější prací byl „Klíč k určování rostlin", který vyšel v několika vydáních. V entomologii se věnoval hlavně faunistickým výzkumům brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera), které prováděl společně s průzkumem floristickým. Byl autorem hesel botanického slovníku a přispíval přírodovědeckými články do odborných časopisů, novin a ročenek škol na kterých vyučoval.

Biografie:
Herčko I.: Významní štiavničtí botanici. Technické noviny, r. 30, č. 1., 1928.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Cserey A., p. 335). Vyd. Veda, Bratislava 1977.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Cserey A., p. 382-383). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Cserey A., p. 24). Bratislava 1996.

CSIBA Štefan

nar. 28.X.1673 Trnava (Slov. rep.) - zemř. 9.VIII.1719 Košice (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Jesuita, vysokoškolský profesor, pedagog, přírodovědec.

Působil jako profesor filozofie na univerzitách v Trnavě a Košicích. Zabýval se přírodovědou, hlavně botanikou a zoologií. Kromě četných lokalit na území Maďarska zkoumal též floristicky a faunisticky slovenská pohoří a výsledky svých průzkumů z těchto lokalit uveřejnil v práci, která v r. 1714 vyšla v Trnavě pod názvem „Dissertacio historico-physica de montibus Hungariae". V práci uvedl ze slovenských lokalit vzácně nebo málo se vyskytující druhy rostlin a živočichů, u nichž se zmínil také o hmyzu.

Biografie:
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Csiba Š., p. 335). Vyd. Veda Bratislava, 1977.

CSIKI Ernö (Ernest), MVDr.

nar. 22.X.1875 Zsil-Vajdej-Vulkan (Rumunsko) - zemř. 10.VII.1954 Budapešť (Maďarsko).
Národnost maďarská. Veterinář, zoolog, entomolog, muzejní pracovník.

Působil jako správce zoologického oddělení Maďarského národního muzea v Budapešti a po řadu let byl redaktorem maďarského entomologického časopisu „Rovartani Lapok". Významný taxonom, specialista koleopterolog. Pro slovenskou entomologii byl významný tím, že jeho četné práce se hojně vztahovaly na lokality v různých regionech Slovenska. Český entomolog prof. Jan Roubal v I. dílu svého Katalogu Coleopter Slovenska a Podkarpatska z r. 1930 uvedl v bibliografii 46 Csikiho prací se vztahem k slovenskému území, z nichž čerpal údaje pro svůj katalog. Csikiho koleopterologická sbírka je uložena v Maďarském národním muzeu v Budapešti.

Biografie:
Szekessy V.: Dr. Csiki Ernö irodalmi mukássága 1927čta. Folia ent. Hungarica (s.n.) 7., Nr. 1., 1954, p. 3-20, portrét.
Sachtleben H.: Dr. Csiki Ernö. Beiträge zur Entomologie 5., 1955, p. 454-455.
Schmidt G.: Dr. Csiki Ernö. Entomologische Blätter 51., 1956, p. 97.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Csiki E., p. 24). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Roubal J.: Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatska. I. díl. (Csiki E., p. 56-58). Praha 1930.
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 1., A-E. (Csiki E., p. 551). DDR - Berlin, 1963.

CYPERS LANDRECY Victor von

nar. 1857 Harta u Vrchlabí - zemř. 1931 Harta u Vrchlabí.
Národnost německá. Továrník. Přírodovědec, botanik, zoolog. Zakladatel a kustod vrchlabského muzea, založeného r. 1883. Byl majitelem továrny v obci Harta (Podhůří) v okrese Trutnov. Zabýval se přírodovědou krkonošského regionu se zájmy o floristiku, entomologii a malakozoologii. Floristicky prozkoumal Krkonoše i jejich předhůří a ve svém herbáři soustředil 31 392 položek rostlin, včetně vyšších tajnosnubných. (Od r. 1947 je jeho herbář uložen v botanickém oddělení Národního muzea v Praze). Zabýval se též sběrem a studiem krkonošské

entomofauny a měkkýšů. Cypersovy entomologické sbírky se bohužel v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí nedochovaly, je tam pouze uloženo a evidováno 1 196 jím určených exemplářů měkkýšů. Ve vlastivědném časopise „Das Riesengebirge im Wort und Bild" uveřejnil v r. 1885 Cypers práci o měkkýších Krkonoš „Die Molluskenfauna des Riesengebirges".

Biografie:
Maiwald V.: Victor Cypers Landrecy. Jahrbuch des Deutschen Riesengebirgsvereines (Sitz Hohenelbe). Jg. 19., 1931, p. 2.

CZAMEK Franz

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve dvacátých a třicátých letech 20. stol. žil, bydlel a pracovně působil v Brně. Věnoval se sběratelství motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Brna a na jižní Moravě.

CZEGLEY Johann

nar. - zemř.
Národnost německá. Muzejní pracovník. Kol r. 1871 člen Entomologického spolku ve Štětíně.

Žil a působil v Opavě, kde byl ve druhé polovině 19. stol. přednostou Opavského muzea. Zabýval se užitou entomologií, hlavně problematikou chovu bource morušového (Bombyx mori L.), propagací hedvábnictví a praktickou pomocí slezským chovatelům. Dále se také věnoval sledování lesních hmyzích škůdců a ochraně proti nim. Od r. 1860 byl v aktivním písemném styku s rakouským entomologem, kustodem c.k. zoologického kabinetu ve Vídni, Johannem Angelo Ferrarim (1806-1876). Czegley uveřejnil několik prací, z nichž to např. byly: „Ueber die Forstschädlichkeit von Orgyia antiqua", „Ueber Sphinx nerii" (Verh. zool.-bot. Gesellsch. Wien, 10., 1860, p. 17-18, 18-19), „Sind die sogenannten Polyvoltini-Seidenraupen für den slesischen Seidenzüchter zu empfehlen?" (Jahresber. Österr.-Schles. Seidenbauver. B., 1866, p. 74-77).

CZECH Josef

Nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Z dvacátých let 20. stol. je známo jeho bydliště a pracovní působiště z Ústí nad Labem. V entomologii se zabýval sběratelstvím a faunistikou motýlů (Lepidoptera) v severočeském regionu. S velkou pravděpodobností byl členem některého entomologického spolku v českém severozápadním pohraničí.

CZERNY Florian Rudolf Raimund

nar. 13.VIII.1815 Trutnov - zemř.
Národnost německá. Lékárník. Entomolog - lepidopterolog.

Pocházel z lékárnické rodiny v Trutnově. Po studiích odešel do Moravské Třebové, kde v r. 1842 koupil dům s lékárnou. Začal provozovat lékárnickou praxi a ve věku 45 let se v r. 1860 oženil. V Moravské Třebové nezemřel, kam se v pozdějším věku odstěhoval, nebylo zjištěno.

V entomologii se aktivně věnoval studiu a sběratelství motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologický faunistický průzkum prováděl v regionu Moravské Třebové a zjištěné výsledky uveřejnil ve třech pracích, které publikoval v letech 1856-1859 v německých a rakouských časopisech. Napsal: „Lepidopteren-Fauna von Mährisch-Trübau". (Ber. Lepidopterolog. Tauschver. 1856, p. 39-47), „Lepidopteren-Fauna von Mährisch-Trübau". (Verh. zool.-bot. Ver. Wien 7., 1857, p. 217-224) a „Nachtrag zur Schmetterlingsfauna von M. Trübau". (Verh. zool.-bot. Ver. Wien 9., 1859, p. 18-20). V r. 1857 byl Czerny v písemném styku s kustodem c.k. zoologického kabinetu ve Vídni, Johannem Angelo Ferrarim (1806-1876). Z dalších uveřejněných Czerného lepidopterologických prací to byly příspěvky: „Ueber den Geruchssin der Schmetterlinge", „Ueber Vanessa porima" (Ber. Lepidopterol. Tauschver. 1857, p. 76-77, 77-80), „Ein zirpender Schmetterling", „Ueber das Tödten grösserer Schmetterlinge". (Ber. Lepidopterol. Tauschver. 1858, p. 95-97, 97-98).

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie I., Bd. 1. A-F. (Czerny F.R.R., p. 232). Berlin-Dahlem, 1928.

CZERNY Friedrich

nar. - zemř.

Národnost německá. Účetní. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Počátkem 20. stol. žil v Litoměřicích, kde pracoval jako vedoucí účetní (Rechnungsführer). V entomologii se zajímal o brouky (Coleoptera) a motýly (Lepidoptera). Entomologické sběry a faunistický průzkum prováděl v regionu severozápadních Čech na Litoměřicku, v okolí Teplic a na lokalitách Českého středohoří.

CZÓGLER Koloman (Kálmán)

nar. 4.VI.1884 Szeged (Maďarsko) - zemř. 26.XII.1952 Szeged (Maďarsko).

Národnost maďarská. Středoškolský profesor. Přírodovědec, botanik, zoolog. Člen Prírodovedného spolku Župy Trenčianskej.

Byl profesorem přírodopisu trenčínského gymnázia, kde působil v letech 1907-1914. Jako člen Přírodovědného spolku trenčínské župy byl na výroční schůzi dne 21. listopadu 1909 zvolen do funkce zástupce tajemníka výboru. Floristický výzkum prováděl v okolí Trenčína, na Ostrém Vrchu a v Manínské soutěsce. MUDr. Karlu Brančíkovi (1842-1915) poskytoval entomologické informace pro jeho práce o hmyzu z okolí Trenčína a sám publikoval několik prací, ze kterých dvě uveřejnil ve výročních zprávách trenčínského gymnázia. Pro entomologický výzkum Slovenska je z nich významná studie o názvu „Természetrajzi kirándulások". (In: A trencséni királyi kath. fögymnázium Értesitöje az 1908-1909 tanévröl, p. 17-25). V této práci podal údaje o broucích, plošticích a rostlinách zjištěných v nejbližším okolí Trenčína. Často též přednášel o přírodovědeckých otázkách v trenčínské sekci Společnosti svobodného lycea. Jako slovenského entomologa cituje K. Czóglera v úvodu svého „Přehledu brouků ČSR" (p. 7) MUDr. Antonín Fleischer.

Biografie:

Hrabovec I.: Prírodovedný spolok Župy Trenčianskej 1877-1911. (Czógler K., p. 50). Vyd. SAV Bratislava, 1960.
Okáli I.: Prírodovedný spolok Župy Trenčianskej a jeho prínos k entomologickému výskumu Slovenska. (Czógler K., p. 28, 30). In: Zborník referátov zo seminára k. 100. výročiu založenia Prírodovedného spolku Župy Trenčianskej a múzea v Trenčíne. Trenčín 1977.
Okáli L. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Czógler K., p. 25). Bratislava 1996.

Č

ČAJDA Ján

nar. 27.I.1840 Velké Rovné, okr. Žilina (Slov. rep.) - zemř. 14.X.1919 Kolárovice, okr. Žilina (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Učitel. Včelařský odborník, ovocnář, řádný člen Prírodovedeckého spolku Župy Trenčianské.

Obecnou školu navštěvoval ve Velkém Rovném a učitelský ústav v Banské Bystrici. Po ukončení studia nastoupil v r. 1860 jako učitel školy v obci Kolárovice, kde zároveň působil jako varhaník v místním kostele. V r. 1872 zanechal učitelského povolání a převzal v Kolárovicích úřad notáře, který vykonával až do r. 1916, kdy odešel do výslužby.

Čajda patřil k uvědomělým Slovákům a jako vzdělaný národovec vynakládal značné úsilí k tomu, aby povznesl a podpořil chudobný lid v obci i v okolí svého působiště. Založil vzornou ovocnou zahradu a své spoluobčany učil pěstovat ovocné stromy a sklízet zdravé ovoce. Především však byl významný včelařský odborník, organizátor a aktivní člen Spolku slovenských včelařů v Horních Uhrách, při jehož založení se podílel na ustavující schůzi v Pružině dne 12.7.1869. Ve své době včelařil nejmodernějším dzierzonským způsobem zřízením rozběrného díla, pomocí úlových rámků a zavedením italských včelích matek (vlašek) do chovu. S kolárovickým farářem Andrejem Tvrdým učinil Čajda pokus vydávat samostatný slovenský včelařský časopis o názvu „Včelársky vestník", k jehož odběru se však přihlásil jen velmi malý počet odběratelů, takže nebylo možno vydávání časopisu uskutečnit. Aby byl odčiněn nedostatek slovenské včelařské literatury, ujal se Čajda úkolu napsat pro slovenské včelaře moderní odbornou publikaci s poučkami o racionálním včelaření. Ve spolupráci se včelařem

Š. Závodníkem napsal knihu „Včelár na Slovensku", kterou v r. 1871 vydala Matica Slovenská jako matiční spis č. 26. V období let 1864-1874 publikoval své včelařské příspěvky v Lichardově časopise Obzor, ale též v Českém včelaři. Z jeho prací v Obzoru to např. byly články: „Ešte o spôsobe prechovávania včiel v zime" (1864), „Stručný opis včiel Talianskych" (1868), „Osádzanie talianskej matky včelnej" (1868), „Podrobnejšie zprávy o stroji odmädňovacom" (1870), „Očistenie plástov od padlých včiel" (1874) aj.

Biografie:

Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Čajda J., p. 396-400). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda, Bratislava 1969 (uveden portret).
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Čajda j., p. 23). Vyd. Príroda, Bratislava, 1971.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Čajda J., p. 395). Matica Slovenská, Martin 1986.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Čajda J., p. 89-90). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

ČAPEK Miloslav

nar. 20.X.1925 - zemř. 1.VI.1981 Praha.
Národnost česká. Státní zaměstnanec. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1963.

Žil a pracovně působil v Praze jako státní zaměstnanec Ministerstva národní obrany. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera), z nichž se speciálně zaměřil na faunistiku a systematiku můrovitých (Noctuidae).

ČAPLOVIČ (Csaplovics, Jasenovský) Ján

nar. 22.IX.1780 Horné Príbelce, okr. Vel. Krtíš (Slov. rep.) - zemř. 29.V.1847 Vídeň (Rakousko).
Národnost slovenská. Advokát, úředník správy šlechtických panství, příznivec a zastánce slovenských vlastenců. Včelařský odborník a publicista. Vyznamenán Diplomem Srbské akademie v Bělehradě.

Své dětství prožil s rodiči v Ponikách u Banské Bystrice, kde chodil též do základní školy. Později s podporou zvolenského podžupana Juraja Radvanského studoval na nižším gymnáziu v Banské Bystrici a v letech 1795-1796 na reformátorském gymnáziu v Lučenci. V červenci 1798 studium dokončil v Banské Štiavnici. Po studiích vstoupil do služeb bystrických advokátů, odkud po roční praxi dne 1.12.1799 přijal službu v úřadě Zvolenské Župy, kde se stal podžupanským notářským kancelistou. Dne 26.10.1805 získal advokátský diplom, ze župních služeb odešel do Vídně, odkud pak v září 1809 přesídlil do Slovinska, kde přijal místo tajemníka a konzistoriálního právního poradce pravoslavného biskupa Josefa Putnika v Pakraci. Po odchodu ze Slovinska nastoupil 13.4.1813 do služeb hraběte Františka Filipa Schönborna ve Vídni, kde byl nejprve tajemníkem, od r. 1815 správcem a od r. 1819 ředitelem schönbornovských majorátních statků. V hraběcích schönbornovských službách zůstal až do smrti.

Ján Čaplovič byl osvícenským propagátorem progresivních postupů v zemědělství a měl velkou iniciativu a účast na všech novátorských opatřeních, která se na jím spravovaných hospodářstvích prováděla. Po řadu let se velmi aktivně zabýval včelařstvím a dosáhl v tomto oboru velkých vědomostí i praktických zkušeností. Publikoval včelařské příspěvky v časopise Česká včela a samostatně napsal knihu o včelařství, která vyšla v pěti jazycích. Kniha měla název „Zpráva včelařská o opatrování včel v dvojitých úlech se zvláštním ohledem na magacíny, kláty a koše". Prvé vydání této knihy bylo v jazyce latinském a vyšlo ve Vídni v r.1814. Další vydání byla v němčině (1814, 1815, 1816), v maďarštině (1816), ve slovenštině (překlad J. Blaškoviče, 1817) a v polštině (1821). Za tuto včelařskou literární práci byl J. Čaplovič v r. 1814 poctěn členstvím v c.k. Přírodovědecké společnosti ve Vídni a v r.1815 v Přírodovědecké společnosti v německém městě Halle.

Biografie:

Jankovič J.: Ján Čaplovič - život, osobnosť, dielo. Martin 1945. Mičieta R.: Z dejín včelársta na Slovensku. (Čaplovič J., p. 377-381, portrét p. 378). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda, Bratislava 1969.
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Čaplovič J., p. 23). Vyd. Príroda Bratislava 1971.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Čaplovič J., p. 354). Vyd. Veda, Bratislava 1977.
Tibenský J.: Dejiny vedy a techniky na Slovensku. (Čaplovič J., p. 173-174). Martin 1979.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Čaplovič J., p. 404-405). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Čaplovič J., p. 90). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Čaplovič J., p. 79). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.
Encyklopedie pszczelarska. (Čaplovič J., p. 22). Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Lešne. Warszawa 1989.

ČEJKA Jaroslav

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér.

Zabýval se sběratelstvím, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera). Sběry prováděl převážně ve východních Čechách, hlavně v širším okolí Hradce Králové (Týniště n. Orlicí, Vřešťov, Chlumec n. Cidlinou aj.). Zajížděl sbírat též na Slovensko, kde navštívil řadu lokalit, hlavně však okolí Banské Bystrice. Byl ve styku s prof. Janem Roubalem, který s ním koleopterologický materiál vyměňoval a z velké části jeho sběry determinoval a revidoval. Sbírka Coleopter Jaroslava Čejky o rozsahu cca 7 500 kusů je uložena v oddělení ochrany rostlin Výzkumného ústavu rostlinné výroby v Praze-Ruzyni.

ČEJKA Jindřich

nar. 15.VII.1862 Bystré u Poličky - zemř. 18.XII.1948 Cerekvice n. Bystřicí u Hořic.

Národnost česká. Lesmistr. Praktický včelař, odborný včelařský učitel a spisovatel.

Pocházel z rodiny lesníka a sám se o lesnictví velmi zajímal. Vystudoval lesnickou školu v Bělé pod Bezdězem, kde v r. 1881 složil nižší a v r. 1894 vyšší státní zkoušku lesnickou. Po studiích sloužil až do r. 1918 na bývalých císařských statcích. Po převratu a vzniku samostatné ČSR přešel v r. 1919 do služeb čs. státních lesů. Byl jmenován lesmistrem polesí v Cerekvici u Hořic, kde pracoval až do 31.12.1926, kdy s titulem lesního rady odešel do výslužby. Včelařit začal v r. 1896 jako polesný v Kališti u Červeného Poříčí a od r. 1904 začal používat úly vlastní konstrukce, které se pak začaly ve včelařské praxi uplatňovat pod jménem „Čejkův úl". Jako včelařský odborník aktivně spolupracoval s časopisem Český včelař, kde uplatňoval své literárně zpracované poznatky a zkušenosti. Např. „Červec smrkový" (Čes. včelař., 1910), „Ke článku o medovici" (Čes. vč., 1939), aj. Mimo to vydal dva samostatné spisy „Čejkův úl a včelaření v něm" (Praha, 1936, 1946) a „Můj troják" (Praha, 1941, 1944).

Biografie:

Frič a kol.: Velké vzory našeho lesnictví. (Čejka J., p. 150-151). Vyd. ČSAZV - SZN, Praha 1958.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Čejka J., p. 311). Vyd. SZN Praha, 1971.

Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Čejka J., p. 177). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Čejka J., p. 63). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

ČEJKA Václav

nar. - zemř.

Národnost česká. Zahradník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na přelomu 19. a 20. století bydlel a žil v Karlových Varech. Pracoval jako zahradník a bydlel v domě Königsvilla. Pravděpodobně byl členem Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí (Der entomologische Verein für Karlsbad und Umgebung) a zabýval se sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) na Karlovarsku.

ČERMÁK Bohumil

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel, přírodovědecký publicista, entomolog.

V období na rozhraní 19. a 20. stol. žil a pracoval v Příbrami, kde vykonával povolání učitele měšťanské školy.

V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera) a speciálně se zabýval chovem motýlů. O této chovatelské činnosti uveřejnil odborný článek v přírodovědeckém časopise Vesmír s názvem „O chovu motýlů" (Vesmír 27., 1898, p. 127-128). Sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl na Příbramsku.

ČERMÁK Bohumil, JUDr.

nar. 1860 - zemř. 1.V.1926

Národnost česká. Doktor práv, advokát, spisovatel a básník, historik. Entomolog amatér, člen České spol. ent. v letech 1910-1914. V období 1921-1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po právnických studiích byl od r. 1898 advokátem v Hořovicích, kde se též zabýval historií a folklórem tohoto kraje. Vedle své advokátské praxe byl rovněž literárně činný. Psal básně, balady a povídky do časopisů Světozor a Květy. Některé své příspěvky psal pod pseudonymem M. Červenka. Literárně vynikl zejména ke konci let osmdesátých a počátkem devadesátých let 19. stol. v četných povídkách a básních psaných pro mládež, které uveřej-

ňoval v časopise „Naší mládeži" (v období 1874-1892 vycházel v Praze v nakladatelství Vilímkově). Také byl aktivním spolupracovníkem Ottova naučného slovníku.

V entomologii se věnoval sběratelství brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl nejvíce ve středních Čechách, především v širším okolí Hořovic a na Berounsku. Zjistil pro českou faunu nový druh dřepčíka Chalcoides lamina Bedel, bohužel, podle špatného zvyku starých entomologů, jen se stručným lokalitním označením „Bohemia" (cit.: Fr. Rambousek v článku „Několik dřepčíků nových pro Čechy". Čas. Čs. spol. ent. 28., 1931, p. 44).

Biografie:
Navrátil M.: Almanach čs. právníků. (Čermák B., p. 62). Praha 1930.

ČERMÁK František

nar. 1821 - zemř. 1903.
Národnost česká. Zemědělec, praktický včelař, výrobce včelařských pomůcek.

Byl rolníkem a hospodařil v Cerhenicích u Kouřimi v kolínském okrese, kde se s úspěchem věnoval praktickému včelaření. Ve včelařských kruzích byl znám jako svědomitý a důmyslný včelař, který se zabýval výrobou cementových lisů na úlové mezistěny.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Čermák Fr., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Čermák Fr., p. 178). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Čermák Fr., p. 64). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

ČERMÁK Jiří

nar. 8.IX. 1959 Praha - zemř. po r. 1981 Praha.
Národnost česká. Studující. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1980.

Po vychození základní školy v Praze byl přijat ke studiu na Střední technickou školu lesnickou v Trutnově, kde v r.1981 studoval 3. ročník. Od chlapeckých let měl zájem o sběratelství a studium hmyzu z něhož si oblíbil brouky (Coleoptera). Při svém lesnickém studiu se začal zajímat o biologický boj s hmyzem a o užitou lesnickou entomologii. Své koleopterologické sběry prováděl v širším pražském okolí a v jižních Čechách, např. v okolí Kaplice. Bohužel zákeřná zhoubná nemoc předčasně zmařila jeho rozvíjející se entomologický talent a ukončila navždy v mladém věku jeho životní dráhu.

ČERMÁK Josef

nar. - zemř.
Národnost česká. Komerční úředník. Entomolog amatér. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Českých Budějovicích, kde vykonával funkci obchodního správce. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Českých Budějovic a na dalších lokalitách jižních Čech.

ČERMÁK Josef, JUDr.

nar. 11.I.1871 Velvary, okr. Kladno - zemř. 21.XI.1952 Velvary, okr. Kladno.
Národnost česká. Právník, soudce, spoluzakladatel velvarského muzea, organizátor a pořadatel městského archivu ve Velvarech. Člen Společnosti přátel Národního muzea v Praze. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1921. V letech 1921-1930 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po ukončených právnických studiích na Karlově univerzitě v Praze nastoupil jako právník na ředitelství c.k. státních drah. V říjnu r. 1898 přešel do soudních služeb, kde nejprve působil jako soudní praktikant (od 27.10.1898 do 19.1.1899). V období od 20.1.1899 do 27.3.1905 byl ve služební hodnosti právníka v přípravné soudcovské službě (auskultant) a poté jako soudní adjunkt působil až do r. 1912 u okresních soudů v Českém Krumlově, Touškově, Kynžvartu, Stříbře, Českém Brodě a u krajského soudu v Liberci. Od r. 1918 do r. 1925 byl přednostou okresního soudu ve Velvarech, odkud byl v r. 1925 přeložen ke krajskému soudu v Litoměřicích v hodnosti vrchního soudního rady. Tam pracoval do 1.10.1930, kdy odešel do důchodu. Na odpočinku žil ve Velvarech. Vedle své soudcovské práce byl aktivistou některých místních institucí. Působil jako jednatel akademického spolku „Říp", v r.

1894 uspořádal ve Velvarech výstavu kulturních památek z Velvarska, jež byly základem sbírek pozdějšího městského velvarského muzea, jehož byl spoluzakladatelem a od r. 1895 pracoval ve velvarském městském archivu.

Mimo kulturně-historickou a památkářskou činnost se ve volném čase aktivně zabýval entomologií. Věnoval se sběratelstvím brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera), z nichž shromáždil rozsáhlou sbírku, obohacenou o četné exempláře brouků i motýlů z různých tropických oblastí světa. Své entomologické sběry prováděl na různých místech Čech, především v okolí svých pracovních působišť. Nejraději a nejčastěji sbíral v jižních Čechách (Českokrumlovsko, Českobudějovicko, Písecko, v oblasti Nové Vráže u Písku a jinde). Dle sdělení syna p. Z. I. Čermáka, převzalo v celistvosti entomologickou sbírku jeho otce Národní muzeum v Praze.

Biografie:

Žalman V.: Velvarští rodáci a vynikající osoby, působící ve Velvarech. (Čermák J., p. 60-61). In: Padesát let Městské spořitelny ve Velvarech 1891-1941. Velvary, 1941.

ČERMÁK Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský ekonom a spolkový funkcionář.

Bydlel a žil v Praze - Ďáblicích, kde působil jako učitel místní obecné školy. Věnoval se praktickému včelaření i včelařskému výzkumu, při kterém sledoval hospodářské výsledky včelařské produkce (výnosy i náklady). Byl zastáncem názoru, že bez sledování hospodářských výsledků nemohou být otázky lidového výzkumu ve včelařství uspokojivě řešeny. Vydal proto již v r. 1907 brožuru „Včelařské účetnictví" jako pomůcku pro poučení racionálního včelaře. Po řadu let zastával funkci jednatele včelařského spolku Včela Podladevská.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Čermák J., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Čermák J., p. 236). Včelařství, r. 22., 1969.

ČERMÁK Květoň, Prof., Ing.

nar. 27.II.1911 - zemř. 30.VI. 1981 Brno.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, lesnický odborník, vědecko-výzkumný pracovník, vedoucí katedry na LF VŠZ v Brně. Nositel bronzové a stříbrné medaile VŠZ v Brně a pamětní medaile k 50. výročí vzniku ČSR.

Po studiích působil v letech 1934-1938 jako asistent v Ústavu zoologie Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze. Po uzavření českých vysokých škol pracoval v období 1939-1942 v Lesnickém muzeu a od r. 1942 ve Státním výzkumném ústavu lesnickém v Praze ve funkci vrchního komisaře. Po okupaci se velmi zasloužil o budování Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti ve Zbraslavi-Strnadech a po určité období byl též pracovníkem Zemědělského muzea. Inicioval založení Čs. vědecké společnosti lesnické a jako spolupracovník UNESCO, reprezentoval čs. lesnickou vědu na mezinárodním fóru (1947 konference FAO v Mariánských Lázních, 1954 IV. Světový kongres FAO v Delhi, 1956 studijní cesta FAO po ČSR). Od r.1948 byl členem Československé akademie zemědělské a pracoval v jejím lesnickém odboru. Redigoval časopis Lesnická práce, založil edici Lesnický průvodce a časopis Zprávy VÚLH. Od r. 1962 působil jako vedoucí katedry lesní těžby a zpracování dřeva Lesnické fakulty VŠZ v Brně.

Jako lesnický odborník měl zájem též o ochranu lesa před škodlivými činiteli, proto se ve své práci věnoval také otázkám lesnické ochrany a užité lesnické entomologie. Ještě za svého pobytu v Zoolog. ústavu VŠZLI-ČVUT v Praze uveřejnil v r. 1937 v časopise Čsl. háj práci „O významu užité entomologie" a poté i několik dalších entomologických příspěvků, např. „Brvorýžec zprahlý - Chaetocnema aridula Gyll." (Zeměd. arch., 1937), "Příspěvek k monografii housenek s jedovatými chloupky" (Les. práce, 1937), „Brouci-zahradníci" (Vesmír, 1938) a „Výstavka biologického materiálu prof. Dr. Uzla z Jirenského lesa u Prahy" (Lesnická práce, 1938). V prvé polovině čtyřicátých let uveřejnil práce: „Kontrola mnišky" (Naší přírodou, 1940-41) a „Zwei Tannensamen zerstörende Fliegen - Lonchaea viridana Meig. und Resseliella piceae Seitner in Böhmen und Mähren" (Les. práce. 1943). V r. 1952 publikoval práci o názvu „Hmyzí škůdci semen našich lesních dřevin" (Práce Výzk. úst. 1., 1952, p. 5-87).

Biografie:

Redakce: Za prof. Květoněm Čermákem. Lesnická práce 60., 1981, p. 140-141.
Redakce. Za prof. Květoněm Čermákem. Lesnická práce 60., 1981, p. 427-428.
Tempír Z., Kokeš O.: Zemřel prof. ing. Květoň Čermák. Vědecké práce Zeměděl. muzea 21., 1981, p. 31-33.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Čermák K., p. 64 - 65). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměď. Čes. rep., Praha 1993.

ČERMÁK Petr

nar. 30.V. 1900 Lhota, okr. Kladno - zemř. 29.VI.1984 Praha.
Národnost česká. Pracovník čs. pošty. Entomolog amatér, botanik, mykolog. Člen Čs. spol. od r. 1953.

Po vychození obecné školy vystudoval kladenskou reálku, odkud po maturitě vstoupil v r. 1920 do služeb československé pošty. Byl přidělen k vlakové poště, kde dlouhá léta pracoval a projezdil všechny hlavní a důležité železniční tratě čs. republiky. Po čtyřicetileté aktivní službě v čs. poštovnictví odešel do důchodu v r. 1960.

Od mládí zaměřil svůj zájem na přírodní vědy, jejichž studiem se jako amatér zabýval po celý život. Zajímal se o prakticlou mykologii, především o studium vyšších hub, dále o systematickou botaniku. Z oblasti jeho floristických zájmů pochází poutavý článek „Za květenou do Prokopského údolí", který uveřejnil ve IV. roč. známého časopisu „Naší přírodou" (1940-1941). Od r. 1945 se začal věnovat entomologii a hlavní zájem soustředil na sběr a studium brouků (Coleoptera), z nichž se později speciálně zaměřil na čeleď kovaříkovitých (Elateridae) Československa. Faunistický průzkum kovaříků prováděl na celém území republiky a hlavní pozornost soustředil na podhorské oblasti a horská pásma. Provedl podrobný průzkum kovaříkovitých Krkonoš, Krušných hor, Nízkých i Vysokých Tater. Faunistický průzkum krkonošských kovaříků zhodnotil v práci „Elateridae v západní části Krkonoš" (1975). Mimo Československo prováděl sběry kovaříků také na několika sběratelských exkurzích v Bulharsku, kde prozkoumal řadu entomologicky významných lokalit. Shromáždil rozsáhlou sbírku čeledi Elateridae palearktické oblasti, v níž část s druhy čs. kovaříků byla téměř úplná. V r. 1977 uveřejnil se spoluautorem Kr. Pospíšilem práci „Tesaříkovití z Krkonoš a Jizerských hor (Col., Cerambycidae)" (Zpr. čs. spol. ent. ČSAV, 1977). Petr Čermák byl rovněž velmi aktivním členem Čs. spol. ent. Od r. 1965 pracoval v ústředním výboru Společnosti, kde až do svých osmdesáti let působil jako spolehlivý pokladník. Pravidelně a pilně se zúčastňoval schůzek pražských entomologů a docházel na entomologické výměnné srazy, přednášky i na jiné akce Společnosti.

Biografie:
Koleška Zd.: Za entomologem Petrem Čermákem. Zprávy Čs. spol. ent. při ČSAV 21., 1985, p. 97-98, portrét.

ČERMÁK Václav

nar. 28.VII.1835 Skorkov - zemř. Baumgarten (Dolní Bavorsko).
Národnost česká. Katolický kněz, farář. Praktický včelař, včelařský organizátor a publicista.

Byl farářem a správcem farnosti v obci Hradešín u Českého Brodu. Aktivně se zabýval praktickým včelařením a byl častým přispěvatelem do časopisu Včelař, kde uveřejňoval četná statistická data a konkretní údaje o včelařské činnosti z okolí svého regionu. Napsal a vydal příručku „Praktické zápisenky pro začátečníky i zkušenější včelaře a vůbec všechny milovníky včel" (Praha, 1874). V r. 1875 vydal „Kalendář českých včelařů" a v r. 1877 knižní příručku „Jádro theoreticko-praktického včelařství". V r. 1894 odešel do výslužby, odstěhoval se do Německa a žil na odpočinku v městě Baumgartenu v Dolním Bavorsku.

Biografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka. II. díl. (Čermák V., p. 767, portrét p. 768). Praha 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Čermák V., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.

ČERNIANSKY Andrej Metod

nar. 12.X.1841 Rajec, okr. Žilina (Slov. rep.) - zemř. 1.II.1923 Martin (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Úředník, literární autor, redaktor a vydavatel. Přírodovědec, včelař.

Studoval římsko-katolické bohosloví v Banské Bystrici, které však nedokončil a začal se věnovat literární činnosti. V r. 1870 se odstěhoval do Martina, kde se usadil a po řadu let pracoval jako bankovní úředník. Ve spolupráci s martinskou knihtiskárnou psal a vydával poučné a zábavné knihy a založil humoristické časopisy Rarášek, Veselé listy a Černokňažník. Jako přispěvatel do těchto časopisů používal pseudonym „Monte Čerigo". Vedle své literární záliby byl velkým milovníkem přírody a v souvislosti s tím i horlivým včelařem. Ještě v době svého pobytu v banskobystrickém semináři napsal dvě básně o včelách s názvem „Trpezlivosť" a „Včela", což naznačilo, že měl již v mladém věku ke včelám a včelaření vztah. Samostudiem se teoreticky o včelách a včelařství velmi vzdělal, dopisoval si s četnými včelaři v Čechách a v Německu a získané vědomosti rád předával jiným. Sám si zhotovoval ozdobné úly dvojáky i trojáky a podle svého vkusu si zdokonaloval i včelařské nástroje. Do dějin slovenského včelařství se zapsal jako redaktor slovenského včelařského časopisu „Včelár a ovocinár", který měl vysokou odbornou úroveň a vycházel v Martině v letech 1893-1896.

Biografie:
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Černiansky A. M., p. 408-409). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda Bratislava, 1969.
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Černiansky A. M., p. 24). Vyd. Príroda Bratislava, 1971.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. I. zv. A-D. (Černiansky A. M., p. 362). Vyd. Veda-SAV Bratislava, 1977.

ČERNÍK Lev František, MUDr.

nar. 24.I.1878 Erzensdorf u Vídně (Rakousko) - zemř. 7.I.1943 Olomouc.
Národnost německá. Lékař. Přírodovědec, botanik, fytopatolog, entomolog.

Obecnou školu vychodil v Klosterneuburgu a po absolvování gymnázia ve Vídni začal studovat lékařství. Po studiích začal pracovat na klinice prof. Albrechtse a působil též jako asistent výtvarného kolektivu pro zpracování anatomického atlasu. Po svém otci zdědil náklonnost a vztah k botanice a biologii, proto si prohloubil vědomosti z těchto disciplín hlubším studiem u prof. Wiesnera. Podnikl též několik studijních cest do Rumunska, na Balkán, do Ruska a do Afriky. Za prvé světové války působil jako lékař v Krakově a od r. 1916 v nemocnici v Olomouci. Po válce se v Olomouci trvale usadil a pracoval tam jako odborný lékař. Začal se vědecky zabývat studiem rostlinných hálek (cecidií), které sbíral na Moravě, hlavně v okolí Olomouce a Prostějova. Zanechal rozsáhlý fytopatologický herbář, který je deponován ve Vlastivědném ústavu v Olomouci. Uveřejnil řadu prací, především o rostlinných hálkách (zoocecidiích) způsobených hmyzem a roztoči a všímal si též škodlivých druhů, hlavně z řádu dvoukřídlých (Diptera) z čeledí Cecidomyiidae, Agromyzidae, Scatophagidae, Tephritidae, Drosophilidae, Syrphidae aj. Z jeho prací možno uvést: „Krakheiten der Olmützer Flora I. - II.", „Fytopatologické zprávy o rostlinách širšího okolí olomouckého" a jiné. Práce uveřejňoval v Časopise Vlastenecké společnosti muzejní v Olomouci a ve Sborníku německého přírodovědeckého spolku (Verhandlungen des Naturforschenden Vereines in Brünn).

Biografie:
Otruba J.: F. L. Černík. Časopis Vlast. spol. mus. Olomouc 51., 1938, p. 183-185.
Schirmeisen K.: Dr. Leo Franz Černík +. Verh. naturf. Ver. Brünn, Bd. 74., 1942 (1943), p. 15-16.
Klášterský I., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravskoslezském území od nejstarších dob. (Černík L. F., p. 70). Zprávy Čs. spol. pro dějiny věd a tech. ČSAV, č. 14-15 (34-35), Praha 1970.

ČERNÍN František

nar. 1859 - zemř. 1928.
Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor.

Působil jako český řídící učitel v obci Pusté Polomi na Opavsku ve Slezsku. Byl aktivním včelařským praktikem a podílel se jako spoluzakladatel na ustanovení Slezského včelařského ústředí. Byl učitelem včelařství a šířil včelařskou osvětu a praktické poznatky mezi slezskými včelaři.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Černín Fr., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Černín Fr., p. 187). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Černín Fr., p. 65). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

ČERNÝ Adolf

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1940.

Ve čtyřicátých letech 20. stol. žil, bydlel a pracovně působil ve Zlíně na Moravě. Byl členem moravskoslezského odboru Čs. spol. ent. v Brně a hlavní svůj zájem věnoval sběru, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Sběratelskou pozornost věnoval též plošticím (Heteroptera) a jeho zajímavé nálezy jsou citovány v práci RNDr. V. Balthasara: „Pozoruhodné nálezy ploštic na Moravě a ve Slezsku" (Ent. listy 5., 1942, p. 25-29). Své sběry prováděl v okolí Zlína a na jiných, zvláště jihomoravských lokalitách.

ČERNÝ Aleš

nar. 3.V.1895 Praha - zemř.
Národnost česká. Státní zaměstnanec, poštovní úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1934.

K československé poště nastoupil 7.1.1925 a začal pracovat na poštovním úřadě Parkan 2., okres Štúrovo na Slovensku. V letech 1934-1937 působil jako poštovní tajemník v Bratislavě, odkud v r. 1938 odešel do Prahy, kde byl úředníkem poštovního úřadu č. 6.

V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera), z nichž se speciálně zaměřil na střevlíkovité (Carabidae). Faunistický průzkum a sběry na Slovensku prováděl hlavně v okolí Bratislavy, prozkoumal

Kováčovské kopce a jiné lokality. Byl též odborně organizačně činný a od 3.3.1936 do r. 1938 působil jako spolupracovník zoologicko-botanického odboru Slovenského vlastivědného muzea v Bratislavě. Po příchodu do Prahy sbíral v pražském okolí a na různých lokalitách v Čechách.

ČERNÝ František

nar. - zemř. 17.V.1949 Praha.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1937.

Žil v Praze, kde pracoval jako dílovedoucí továrního provozu. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Často konal noční sběry na světlo a mimo lokalit v blízkém pražském okolí, sbíral nejčastěji v Suchomastech a Srbsku na Berounsku a ve Velkém Oseku v okrese Kolín.

ČERNÝ František

nar. 30.XI.1909 - zemř. 1982.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1974.

Žil a pracovně působil v Českých Budějovicích. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera) v jižních Čechách, převážně na lokalitách českobudějovického regionu.

ČERNÝ Jan, Ing.

nar. 8.V.1943 - zemř. 27.XII.1990 Praha.
Národnost česká. Zemědělský inženýr, vysokoškolský pracovník v oboru zemědělské mechanizace. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1973.

Vystudoval Mechanizační fakultu Vysoké školy zemědělské v Praze a po ukončení studia začal na fakultě pracovat jako odborný asistent katedry traktorů a automobilů.

V entomologii se věnoval sběru a studiu československých brouků (Coleoptera). Zvýšenou pozornost zaměřil hlavně na druhy z čeledi Carabidae, Cerambycidae, Chrysomelidae a Elateridae, zájem však měl i o druhy brouků z jiných čeledí. Sběry konal na různých lokalitách v okolí Prahy, na Šumavě, na jižní Moravě. Na Slovensku nejčastěji sbíral na Kováčovských kopcích, v okolí Štúrova a ve Vysokých Tatrách. Zabýval se též faunistikou a systematikou českých Coleopter.

ČERNÝ Josef

nar. 8.III.1920 Mořkov, okr. Nový Jičín - zemř. 28.V.1984 Nový Jičín.
Národnost česká. Důchodce. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1969.

Žil na Moravě v Novém Jičíně, kde v produktivním věku působil jako technický pracovník. Entomologii se začal věnovat až po svém odchodu do důchodu a svůj zájem soustředil na sběratelství a studium československých motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum konal převážně na Moravě, hlavně v okolí Nového Jičína.

ČERNÝ Václav

nar. 8.IX.1901 Praha - zemř. 7.VII.1985 Praha.
Národnost česká. Zřízenec Dopravních podniků hl.m. Prahy. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1938.

Po vychození obecné a měšťanské školy se vyučil strojním zámečníkem. Absolvoval odborný výcvik na řidiče a průvodčího elektrické dráhy a od 16. března 1927 se stal řádným zaměstnancem Dopravního podniku hl. m. Prahy ve vozovně Motol. Po 34 letech práce v pražské tramvajové dopravě odešel 7.9.1961 do důchodu.

Po svém vstupu do Československé entomologické společnosti se začal zabývat sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v blízkém pražském okolí, převážně ve svém pracovním působišti Motole a na sběratelské exkurze zajížděl na Berounsko, Karlštejnsko, do středního Povltaví a dolního Posázaví. Byl v odborném i přátelském styku s řadou pražských sběratelů motýlů, se kterými konzultoval odborné otázky a vyměňoval své dubletní exempláře motýlů.

ČERVINKA Ladislav

nar. 31.III.1944 Praha - zemř. 26.III.1996 Praha.
Národnost česká. Státní zaměstnanec. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1961.

Žil a působil v Praze. Nejprve pracoval jako dělník-nástrojař v n.p. Tesla Praha - Vršovice, později se stal zaměstnancem Federálního ministerstva vnitra ČSSR v Praze.

V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistickým průzkumem motýlů (Lepidoptera). Sbíral a sledoval motýly denní (Rhopalocera) a z nočních motýlů (Heterocera) se speciálně věnoval studiu čeledí Noctuidae a Geometridae v rozsahu palearktu. Lepidopterologický faunistický průzkum prováděl v pražském okolí a na lokalitách středních Čech, zejména na Karlštejnsku, v okolí Berouna, Slaného a jinde. Např. koncem osmdesátých let zjistil bohatý výskyt nesytky druhu Pennisetia bohemica (Kr. et Pov.) (Sesiidae, Lep.) v okolí obce Odolená Voda v okr. Praha-východ. Sbíral též na Slovensku, odkud údaje o zajímavých nálezech motýlů poskytl do „Dodatků k Prodromu Lepidopter Slovenska" (Reiprich A., Okáli I., Bratislava 1988). Jeho údaje jsou uváděny pod značkou „Čv".

ČIHÁK Zdeněk

nar. 2.IX.1927 - zemř. 22.I.1980 Praha.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1942.

Žil a působil v Praze. Členem České ent. spol. se stal jako student ještě v období německé okupace.

Začal se zabývat sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera). Byl specialistou na pěstování motýlů z housenek a kukel a v této činnosti dosahoval velmi dobré výsledky. Svůj zájem soustředil na noční motýly a faunisticky sledoval druhy můrovitých čeledi Noctuidae. Sběry prováděl na četných lokalitách v ČSR a často jezdil na sběratelské exkurze do Bulharska. Jeho lepidopterologická sbírka zůstala v majetku rodiny.

D

DANIHELKA V.*)

nar. - zemř.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér.

Ve 20. a 30. letech 20. stol. žil a pracoval na bývalé Podkarpatské Rusi.

Byl učitelem v základní škole v obci Velké Komňaty v okrese Sevluš, kde v okolí prováděl sběry hmyzu a faunistický průzkum. Často sbíral též na lokalitách v okolí Berehova. Po řadu let posílal z tohoto regionu sběry hmyzu entomologickému oddělení Národního muzea v Praze. V okolí Velkých Komňat zjistil novou formu střevlíkovitého brouka Patrobus excavatus Payk., kterou k jeho poctě pojmenoval dr. J. Mařan v r. 1936 v. danihelkai Mařan. Arachnologické sběry z Podkarpatské Rusi předal V. Danihelka v r. 1934 ke zpracování RNDr. Jiřímu Baumovi.

*)Celé znění křestního jména a základní data se nepodařilo zjistit.

DANZ Franz

nar. 1.VIII.1856 Karlovy Vary - zemř. 17.X.1930 Karlovy Vary.

Národnost německá. Městský úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Z počátku 20. stol. je znám jeho pobyt z penzionu „Würzburg" na Jakobsbergu v Karlových Varech. Pracoval v karlovarské městské správě jako důchodní. V entomologii se zajímal o sběratelství motýlů (Lepidoptera) v regionální oblasti Karlovarska.

DANZER Artur Maxmilian

nar. 28.III.1863 Praha - zemř. 5.IX. 1930 Karlovy Vary.

Národnost německá. Úředník spořitelny. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátku 20. stol. žil v Karlových Varech, kde pracoval jako kontrolor místní spořitelny, od druhé poloviny dvacátých let byl jmenován ředitelem Městské spořitelny v Karlových Varech. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem brouků (Coleoptera) a faunistický průzkum i sběry prováděl převážně na Karlovarsku.

DATEL Jan

nar. 1840 Praha-Malešice - zemř.

Národnost česká. Hospodářský správce, statkář. Praktický včelař, včelařský funkcionář a spisovatel.

Po gymnazijních studiích byl posluchačem Vyšší hospodářské školy v Libverdě u Děčína a po jejím absolvování působil jako hospodářský úředník na panství knížete Kinského. Procestoval Rusko a po návratu se stal ředitelem Šebkova velkostatku. Od r. 1891 byl ředitelem královských panství v Srbsku se sídlem v Topčideru. Po návratu do Čech zakoupil vlastní statek ve Velké Skalici na Kutnohorsku, kde hospodařil. Včelařstvím se činně začal zabývat od r. 1872. Byl zvolen starostou Včelařského spolku pro Čechy v Praze a v r. 1882 byl zvolen do Rady zemědělské Království českého. Přispíval svými články do různých hospodářských a včelařských časopisů, zejména do Pražské včely a Včelařských listů. Samostatně vydal knihu „Praktický včelař. Stručný návod ku včelaření v úlech dzierzonských", která poprvé vyšla v r. 1883 v pražském nakladatelství Ant. Reinwarta. Do r. 1903 dosáhla tato kniha celkem pěti vydání a stala se nejoblíbenějším a nejrozšířenějším včelařským spisem.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Datel J., p. 768-769), portrét na p. 749). Praha 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Datel J., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Datel J., p. 103). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Datel J., p. 74). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

DAUSCHE Johann

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér, člen Zool.-Entomolog. Verein Varnsdorf. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a pracoval ve Varnsdorfu, kde byl ve dvacátých a třicátých letech 20. stol. členem místního německého zoologicko-entomologického spolku. V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera).

DAVID Alois

nar. Praha - zemř.

Národnost česká. Český krajan v Africe, příznivec a mecenáš entomologického oddělení Národního muzea v Praze, entomologický sběratel v Kamerunu. Od r. 1930 dopisující člen Přírodovědeckého sboru Nár. muz. Praha.

Ve 20. a 30. letech 20. stol. pracovně působil v Douale v Kamerunu v západní Africe. Po vzoru českého krajana Jaro Mráze v Brazílii se nabídl, že bude ve svém západoafrickém působišti sbírat pro entomologické oddělení Nár. muzea hmyz. Brzy po dohodě s dr. Obenbergerem začaly do muzea doocházet pečlivě balené a odborně ošetřené materiály hmyzu i jiných zoologických objektů z Davidových lovů v okolí Doualy. Především hmyz byl v zásilkách zastoupen v tisících kusech. Po svém návratu z Afriky do vlasti v r. 1938 docházel A. David jako dobrovolný spolupracovník vypomáhat do Ent. odd. Nár. muz. v Praze. V zaslaných koleopterologických materiálech našel dr. J. Obenberger dva nové druhy krasců (Buprestidae), které pojmenoval k poctě A. Davida, aby tak zdůraznil vděčnost ent. odd. tomuto sběrateli za jeho nevšední ochotu a dary. Byly to druhy Aphanisticus davidi Obenb. (1937) a Aphanisticus aloisii Obenb. (1937). Z dalších nově popsaných krasců pojmenoval Obenberger k Davidově poctě druhy: Trachys davidiana Obenb. (1930) z Kamerunu a jihoamerický druh Pachyschelus davidi Obenb. (1932). Údaje o Davidových sběrech v Kamerunu uvedl dr. J. Obenberger v článcích: „Insecta Davidiana I." (Čas. Čs. spol. ent. 27., 1930, p. 116-118) a „Nové druhy rodu Aphanisticus nalezené panem A. Davidem v Kamerunu" (Sbor. ent. odd. Nár. mus. Praha XV., 1937, p. 40-41).

DECHAUSE E.*)

nar. - zemř.

Národnost německá. Středoškolský učitel. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od dvacátých let 20. stol. žil v Českých Budějovicích, kde jako středoškolský profesor vyučoval na německé reálce. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Českých Budějovic a na jiných lokalitách jihočeského regionu.

*)Celé znění křestního jména se nepodařilo zjistit.

DEMEL Jan Rudolf

nar. - zemř.

Národnost česká. Středoškolský učitel. Entomolog amatér. Od r. 1862 člen spolku Naturforschendes Verein in Brünn.

Před rokem 1837 působil nejprve v Čechách a kol r. 1862 přesídlil na Moravu, kde byl učitelem na c.k. vyšší reálce v Olomouci. Byl entomologem z doby F. A. Nickerla a zabýval se sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera). V období své působnosti v Čechách sbíral v pražském okolí - např. v Chuchli a v oboře Hvězda. Údaje o jeho význačnějších nálezech motýlů cituje F. A. Nickerl v práci „Böhmens Tagfalter" z r. 1837.

DEZORT Jan, JUDr.

nar. 6.II.1899 - zemř. 1979.

Národnost česká. Právník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1966.

Žil a působil v Židlochovicích na Moravě. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Zabýval se faunistickým průzkumem a systematikou druhů střevlíkovitých čeledi Carabidae. Své sběry prováděl v okolí Židlochovic a na řadě dalších lokalit jižní Moravy. Faunistické údaje o lokalitách nálezů významnějších druhů Carabidů ze své sbírky poskytl RNDr. J. Pulpánovi pro jeho „Prodromus Carabidů ČSR".

DIAS František

nar. - zemř.

Národnost česká. Slezský sběratel, entomolog amatér.

Žil a působil v obci Morávka ve Slezsku. Jako entomolog se zabýval faunistikou a sběrem motýlů (Lepidoptera) v Beskydech. Jako ukázku regionálního zastoupení beskydské lepidopterofauny sestavil ze svých sběrů do deseti krabic kolekci motýlů chycených na lokalitách v Beskydech a věnoval jí do přírodopisné sbírky slezských Beskyd v obci Morávka.

DIEBL František

nar. 8.IX.1770 Častolovice, okr. Rychnov n. Kněžnou - zemř. 13.VIII.1859.

Národnost česká. Zemědělský odborník, praktický hospodář, zemědělský spisovatel, člen zemědělských společností v Praze, Brně, Moskvě, Rize, Pešti, Berlíně, Lublani a Stuttgartu.

Vyrůstal v zemědělském prostředí. Gymnázium studoval v Rychnově a v Litomyšli. V r. 1785 při josefinském katastru vypomáhal při zeměměřičských pracech. Ve filosofických studiích pokračoval soukromě na Olomoucké univerzitě, kde skládal v letech 1787-1788 zkoušky. V r. 1790 se stal správcem v Německé Bělé. Později ještě vystudoval práva a věnoval se cele zemědělství. Procestoval řadu evropských zemí a od r. 1829 byl jmenován učitelem stolice zemědělské a stolice obecného přírodopisu na brněnském filosofickém učilišti. V období 1832-1850 byl v Brně profesorem zemědělství. V letech 1842-1846 v Brně vydával první český zemědělský časopis na Moravě s názvem „Moravskoslezský časopis pro lid o polním, lesním a domácím hospodářství".

Vedle řady odborných zemědělských otázek ekonomických, správních, provozních a pěstebních, věnoval ve svých literárních příspěvcích pro zemědělskou praxi také pozornost ochraně rostlin a užité entomologii. Ve vydavatelství Rudolfa Rohrera v Brně vydal v r. 1843 samostatný spis „Katechismus o chování ovocných stromů, aneb krátké ponaučení o štěpařství, šlechtění a užívání ovoce". O hmyzích škůdcích ovocných stromů a ovoce pojednal v kapitole na str. 51-54. Ve vydávaném zemědělském Moravskoslezském časopise pro lid uveřejňoval příspěvky o hmyzích škůdcích i hmyzu užitečném. Např. „Zapuzení stinek", „Prostředek proti mravencům v komorách a světnicích", „Duběnky", „Hedvábnictví v Čechách", „Nový druh hedvábců", „Červec nopálový", „Chování hedvábníků, sázení a užívání morušového stromu" a další. Významně se zasloužil o rozvoj zemědělství na Moravě.

Biografie:

Anonym: Život a dílo prof. Františka Diebla. Věstník ČSZ, 1940.

Lom F.: Vývoj zemědělství a zemědělského vzdělání v Čechách. (Diebl F., p. 101). Sborník Vysoké školy zemědělské v Praze 1957 (1958).

Vávra M.: Vědecká činnost profesora zemědělství Františka Diebla (1770-1859). Acta Univ. Agric. A. Fac. agronoma. Brno 20., 1972 (1973), p. 479-486.

Vávra M.: Profesor zemědělství František Diebl (1770-1859), první český novinář na Moravě a ve Slezsku. Acta Univ. Agric. A. Fac. agronom. 21., 1973, p. 153-162.

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Diebl F., p. 71). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

DITTRICH Friedrich

nar. 19.VI.1873 Kamenický Šenov, okr. Čes. Lípa - zemř.
Národnost německá. Malíř skla. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Bydlel a žil v obci Prácheň (Parchen) v okrese Česká Kamenice (od r. 1961 okr. Čes. Lípa). Zaměstnán byl jako malíř skla ve sklárně v Kamenickém Šenově. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí svého bydliště Práchně, Kamenického Šenova, na lokalitách v regionu České Kamenice, na Děčínsku, Českolipsku i na jiných místech severních Čech.

DOBIAS Ferdinand

nar. 1829 - zemř. 1913.
Národnost česká. Úředník. Praktický včelař a jihočeský včelařský organizátor.

Působil jako soudní úředník v jihočeských Vodňanech. Aktivně se věnoval praktickému včelaření a byl horlivým včelařským organizátorem na Písecku, kde se stal zakládajícím členem Včelařské jednoty písecké. Propagoval kočování včelstev do kvetoucí řepky a vřesu.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Dobias F., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Dobias F., p. 186). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši přechůdci. A-L. (Dobias F., p. 79). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

DOLEŽAL Jan

nar. 30.VI.1847 Nové Hrady, okr. Chrudim - zemř. 25.XII.1901 Žďár nad Sázavou.
Národnost česká. Lesnický buditel a spisovatel, nakladatel, první český lesnický redaktor.

Narodil se v Posekanické myslivně a vyrůstal v lesním prostředí novohradského panství, kde již v mládí získal od svého otce řadu lesnických zkušeností. Po absolvování německé vyšší reálky v Poličce, vstoupil do lesnické praxe v polesí města Poličky, odkud přešel k lesní správě thurntaxiského velkostatku v Rychmburku (Předhradí) u Skutče. Ve věku 21 let onemocněl plicní chorobou, která jej vyřadila z praktické lesnické služby a činnosti. Pojal úmysl věnovat se českému lesnickému písemnictví. Založil a začal vydávat první český lesnický časopis „Háj", jehož prvé číslo vyšlo 20. ledna 1872 u vydavatele J. J. Skrejšovského v Praze a vydával jej až do r. 1901. V tomto časopise byly Doležalem i jinými přispěvateli uveřejňovány příspěvky o různém škodlivém hmyzu a otázkách ochrany lesa. V r. 1865 napsal samostatný německý spis o lesní ochraně a v Hospodářských novinách v r. 1869 vycházela na pokračování jeho práce z lesnické entomologie „O škodlivém lesním hmyzu" (Hospod. noviny, r. 20., 1869).

Přispíval zpracováním hesel o škodlivém hmyzu do naučných slovníků (Ottova, Hospodářského) a byl obnovitelem snah o zřízení českého lesnického školství. K poctě tohoto významného pracovníka se zásluhami o rozvoj lesnické literatury a povznesení úrovně českého lesnictví, byl ve Žďáru nad Sázavou dne 15.8.1910 odhalen Doležalův pomník.

Biografie:
Anonym („n"): Úmrtí - Jan Doležal, redaktor časopisu Háj. Vesmír 31., 1902, p. 120.
Haša R.: O Janu Doležalovi. Lesnická práce, 1934.
Frič J. a kol.: Velké vzory našeho lesnictví. (Doležal J., p. 138-142). Vyd. ČSAZV-SZN Praha, 1958.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Doležal J., p. 82). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

DOLEŽAL Ludvík

nar. 1849 Kynice, okr. Jihlava - zemř. 14.II.1932 Třebíč.
Národnost česká. Učitel, ředitel školy. Vynikající včelař, organizátor moravského včelařství, zemský včelmistr, čestný protektor moravských včelařů. Od r. 1926 nositel Zlaté medaile Včelařského svazu.

Po pedagogických studiích působil po řadu let jako učitel na obecné škole v Třebíči na Moravě, odkud byl povolán jako řídící učitel na školu v Čáslavicích u Třebíče. V r. 1905 se vrátil zpět do Třebíče, kde byl jmenován ředitelem třebíčských škol. Vedle povolání učitelského se velice aktivně věnoval včelařství a byl předním včelařem moravským. Na základě svých praktických zkušeností zdokonalil úl, který byl pod názvem „Doležalův" (s nástavkovým medníkem) poprvé předveden na včelařské výstavě v Protivíně. Pro svou účelnost se později

rozšířil po Čechách i Moravě. Hlavní Doležalův význam však spočíval v jeho neúnavné organizátorské práci pro zvelebení moravského včelařství. V r. 1896 založil první samostatný krajinský včelařský spolek „Pohoran" v Třebíči, jemuž po léta stál v čele jako předseda. Tento spolek vyrostl pod jeho vedením na nejsilnější a nejlépe organizovaný včelařský spolek na Moravě. Z jeho podnětu bylo rovněž usilováno o přeměnu Moravského včelařského spolku v Brně na zemský ústřední moravský spolek. Organizačně se podílel na dokončení reformy moravského včelařství a pro své mimořádné schopnosti se stal prvním a také jediným moravským zemským včelmistrem. Byl dlouholetým předsedou Zemského ústředí včelařských spolků moravských, od r. 1903 jeho čestným členem a posléze i protektorem moravských včelařů. V prvých letech 20. stol. soustředil svůj zájem též na otázku včelařské svépomoci a vypracoval návrh na založení zemského včelařského družstva. V r. 1918 byl v ČSR založen Svaz zemských Ústředí spolků včelařských v Republice československé, v němž byl Doležal v letech 1919-1928 prvním náměstkem starosty. Jako odborný včelařský publicista byl přispěvatelem a horlivým spolupracovníkem časopisu Včela moravská.

Biografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Doležal L., p. 770-771, portrét). Praha 1909.
Vančura B.: Památce zesnulého přítele Ludvíka Doležala. Český Včelař 66., 1932, p. 102-103, portrét.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Doležal L., p. 278, portrét). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo".(Doležal L., p. 312, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L. Malý slovník biografií I. (Doležal L., p. 115). Sborník ČSAV č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Doležal L., p. 83). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

DOMBROVSKÝ Augustin, MUDr.

nar. 18.III.1914 Riga (Lotyšsko) - zemř. 1.IX.1985 Tachov.
Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1931 a po přerušení znovu od r. 1945.

Základní školní vzdělání získal v období 1919-1925 na škole v Písku a v letech 1925-1933 studoval na písecké klasickém gymnáziu, kde v r. 1933 maturoval. Poté studoval Lékařskou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde promoval 14.11.1945. Pracovně působil jako obvodní a závodní lékař na Poliklinice OÚNZ v Tachově.

Entomologií se začal zabývat při středoškolském studiu v r. 1929. Věnoval se sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Prováděl faunistický koleopterologický průzkum jižní části Českého Lesa a přilehlého podhůří a pravidelně sbíral na Tachovsku. Do ciziny podnikl sběratelské exkurze v r. 1936 do Lotyšska, r. 1945 do Dolního Rakouska, kde sbíral v okolí Burgenlandu, a r. 1968 do Bulharska. Jeho koleopterologická sbírka obsahovala cca 2 600 druhů brouků různých čeledí a v zásobě měl mnoho nezpracovaného entomologického materiálu.

Biografie:
Anonym: Broučku... (o sběratelské činnosti MUDr. A. Dombrovského). Zdravotnické noviny, r. 29., č. 50 z 11.12.1975, p. 9.

DONAY Ján

nar. 24.V.1807 - zemř. 26.VII.1880.
Národnost slovenská. Katolický kněz. Praktický včelař a spisovatel.

Studoval teologii v Trnavě a vysvěcený na kněze byl 30.9.1830. Z počátku byl kaplanem v Dolnej Krupej u Trnavy a později v Budapešti v kostele sv. Josefa. Od 16.10.1834 působil jako církevní administrátor v obci Skýcov u Topolčianek. Po r. 1847 administroval v Bratislavě, kde byl též katechetou na elementární škole. V r. 1856 přešel do Trnavy a odtud jako farář do obce Beš a později do Lamače u Bratislavy. V r. 1873 byl přijat do Spolku sv. Vojtěcha v Trnavě, kde pracoval až do konce života. Měl bohaté včelařské vědomosti, které soustředil v obsáhlém slovensky psaném díle, které bohužel zůstalo jen v rukopise. O této Donayově včelařské práci referovali v časopise Obzor M. Klena (Obzor č. 16., 1871, p. 123) a Š. Závodník (Obzor č. 21., 1871, p. 166).

DÖRR Anton

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel, ředitel školy. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V počátečních letech 20. stol. působil jako ředitel školy v Podbořanech, ve dvacátých letech byl řídícím učitelem v Kolešovicích na Rakovnicku, odkud po roce 1930 přešel na místo ředitele obecné školy v Žatci. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Zajímal se o druhy palearktické oblasti a sbíral i exoty. Měl

speciální sbírku zástupců čeledi Lucanidae. Údaji o významných nálezech čs. tesaříků ze své sbírky přispěl do Katalogu tesaříků (Cerambycidae) Republiky československé z r. 1930 od JUDr. Leopolda Heyrovského.

DOSKOČIL Jaromír, Prof., RNDr., CSc.

nar. 1.VIII.1921 Praha - zemř. 24.VI.1990 Strakonice.
Národnost česká. Profesor entomologie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Člen Čs. spol. ent. od r. 1943.

Studoval na libeňském gymnáziu v Praze, kde maturoval v r. 1940. V období německé okupace byl totálně nasazen v ČKD-Praha. Po válce se v r. 1945 zapsal na Přírodovědeckou fakultu Karlovy Univerzity a to ke studiu učitelského směru s kombinací přírodopis a chemie. Studium ukončil státní závěrečnou zkouškou a vypracováním disertační práce z entomologie, po jejíž úspěšné obhajobě vykonal rigorózum ze zoologie a chemie. Po ukončení studia byl přijat na aspiranturu, kde jeho školiteli byli prof. J. Komárek a prof. K. Wenig. V období aspirantury nastoupil místo asistenta v oddělení živočišné fyziologie, později v oddělení entomologie, kde dokončil kandidaturu věd. Vypracoval práci, v níž se zabýval diapauzou některých motýlů a obhájil ji v r. 1959. V r. 1964 se habilitoval a tématem jeho habilitačního spisu byla ekologie dvoukřídlých na obdělávaných polních plochách. V tomtéž roce byl jmenován a ustanoven docentem entomologie. Jako pedagog přednášel posluchačům přír. fakulty obecnou i systematickou entomologii a ekologii hmyzu, byl školitelem diplomantů a vedl praktické exkurze do terenu. V r. 1980 byl jmenován a ustanoven profesorem entomologie. Jako vysokoškolský pracovník se na fakultě též zapojil do organizačně-správní činnosti a vykonával funkce tajemníka katedry, zástupce vedoucího katedry a v r. 1963 byl jmenován proděkanem. Funkci proděkana vykonával v období 1963-1973 a znovu v době 1976-1981. Mimo fakultu byl zapojen do činnosti v poradních sborech ministerstva školství, byl předsedou celostátní komise expertů pro biologii a chemii a předsedou oborové rady pro biologii systematickou. Byl členem vědecké rady Krkonošského národního parku a pracoval v redakční radě krkonošského sborníku Opera Corcontica.

Entomologií se začal zabývat v době studia na střední škole. Zprvu jej zaujali motýli, ale věnoval pozornost i ostatnímu hmyzu. Sbíral v okolí Prahy a v létě zajížděl do jižních Čech, zejména na Soběslavská blata. Ve vědecké práci se nejdříve zabýval u nás ojedinělou problematikou dýchání hmyzu v umělé atmosféře, potom některými obecně entomologickými otázkami, např. růstem a vývojem, později u prof. J. Komárka diapauzou hmyzu. Po skončení této etapy výzkumů se začal zabývat ekologickými studiemi hmyzu žijícího na bramboříštích a jiných obdělávaných plochách i lučních porostech. Studoval též faunistiku a systematiku některých čeledí dvoukřídlých (Diptera) a věnoval se rovněž studiu denních a sezónních rytmů u hmyzu. Publikoval více než 30 vědeckých prací a jako autor nebo spoluautor uveřejnil několik knižních publikací. Byl editorem publikace a autorem několika kapitol v V. dílu Klíče zvířeny ČSSR-Dvoukřídlí (Academia, 1977). Z jeho publikovaných prací možno např. uvést: „Vliv CO_2 na vývoj hmyzu" (1952), „Příspěvek k poznání diapauzy hmyzu I. Vliv délky osvětlení na vznik diapauzy" (1954), „Příspěvek k poznání diapauzy hmyzu II. Vliv délky osvětlení na vznik diapauzy vajíček" (1957), „Dvoukřídlí (skupina Acalyptrata) Rychlebských hor" (1962), Dvoukřídlí (Diptera, Acalyptrata) Pančické louky v Krkonoších" (1973), „Dvoukřídlí jako modelová skupina pro hodnocení stupně podobnosti hmyzích společenstev" (1978) aj.

Biografie:
Kramář J.: 60 let prof. RNDr. Jaromíra Doskočila, CSc. Živa 30., č. 2., 1982, p. 60-61, portrét.
Kramář J.: Sixtieth birthday of Professor RNDr. Jaromír Doskočil, CSc. Acta Entomolog. Bohemoslov. 81., č. 2., 1984, p. 158-159, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Doskočil J., p. 115). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia Praha, 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Doskočil J., p. 84). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.
Okáli I a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Doskočil J., p. 30-31). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Doskočil J., p. 22, 39-40, 136, 156, 286). Academia Praha, 1969.
Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758-1965. (Doskočil J., p. 55-56). Vyd. Univerzita J. E. Purkyně v Brně, 1971.
Rozkošný R.: Czechoslovak Dipterological Literature 1966-1975. (Doskočil J., p. 33-34). Folia Facultatis scientiarum naturalium Universitatis Purkynianae Brunensis, XVIII., 6., 1977.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 81., 1984, p. 159-160.

DOSKOČIL Jiří, RNDr., DrSc.

nar. 3.X.1922 Jičín - zemř. 20.IV.1995 Praha.
Národnost česká. Vědecký pracovník, biochemik. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1937, po přerušení znovu od r. 1988.

Vystudoval reálné gymnázium v Jičíně a v letech 1945-1948 Přírodovědeckou fakultu Karlovy Univerzity v Praze. Po studiích pracoval v období let 1948-1950 jako chemik ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem. V letech 1950-1959 se věnoval biochemii ve Výzkumném ústavu antibiotik - Penicilin n.p. v Roztokách u Prahy, odkud v r. 1960 přešel jako vědecký pracovník do Ústavu organické chemie a biochemie ČSAV. Od r. 1977 působil v Ústavu molekulární genetiky ČSAV v Praze, kde se zabýval problematikou molekulární a teoretické biologie. V období let 1962-1965 zkoumal genetiku bakterií a jako prvý prokázal přítomnost modifikovaného nukleotidu v genetickém materiálu bakterií. Z oboru biochemie byl autorem a spoluautorem přes 100 vědeckých prací.

V entomologii se začal zájmově věnovat sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera), jejichž sběry prováděl v období středoškolských studií na rozhraní 30. a 40. let na Jičínsku. Po obnově členství v Čs. spol. ent. se začal zabývat studiem a faunistikou ploštic (Heteroptera).

DOSTÁL Josef

nar. 20.VIII.1895 - zemř. 28.VIII.1980 Praha.

Národnost česká. Plánovač. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1948.

Bydlel a žil v Praze, měl středoškolské vzdělání a pracoval ve funkci vedoucího podnikového plánovacího oddělení.

V entomologii se zajímal o brouky (Coleoptera), z nichž se speciálně věnoval vodní čeledi potápníkovitých (Dytiscidae). Mimo brouků měl zájem i o jiný vodní hmyz. Sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v pražském okolí, ve středních Čechách i v jiných oblastech ČSR. Napsal dvě entomologické práce, které uveřejnil v časopise „Československé rybářství". Byly to články: „Brouci našich vod" a „Vodní ploštice" (Čs. rybářství r. 12., 1966).

DOŠEK Josef František

nar. 12.I.1842 Jílové u Držkova, okr. Jablonec n. Nis. - zemř. 22.IX.1871 Hořice.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský chovatel, organizátor a funkcionář.

Pracoval jako učitel obecné školy v Hořicích a od mladých let se zabýval praktickým včelařením. Jako vzdělaný včelař se vypracoval na výborného chovatele vlašských včelstev. V letech 1867-1871 byl aktivním spolupracovníkem časopisu Včelař a v r. 1868 byla z jeho podnětu založena Jednota včelařská v Hořicích, v jejímž výboru pracoval jako jednatel až do své předčasné smrti (zemřel na plicní chorobu). Ve včelařských kruzích byl uznáván jako jeden z mála výborných představitelů českého včelařství v období 1864-1871.

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Došek J. F., p. 138). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Došek J. F., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Došek J. F., p. 85). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

DOUBRAVA Vilém Jan

nar. - zemř.

Národnost česká. Obchodník přírodninami. Entomolog.

Žil v Praze, kde kol roku 1889 otevřel na Malé Straně (Praha III., č. 607) obchod s přírodninami a hmyzem. V r. 1907 začal vlastním nákladem vydávat v sešitovém vydání lepidopterologický atlas o názvu „Motýlové Čech a spolu lepidopterologický kalendář všech Macrolepidopter země České". Jednotlivé sešity s četnými vyobrazeními v textu měly být prodávány po 50 haléřích rakouské měny. Vyšel však pouze 1 sešit tohoto díla o 52 stranách se 46 obrázky v textu. Pak bylo pro nedostatek finančních prostředků vydávání zastaveno. Po ukončení Doubravovy obchodní činnosti byly jeho prodejní kolekce hmyzu prodány anglické přírodovědecké firmě Watkins a Doncaster v Londýně.

DOUBRAVA Vilém

nar. - zemř.

Národnost česká. Městský úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. V r. 1928 je též uveden v adresáři členů spolku Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau.

Žil v Praze, bydlel na Smíchově a pracoval v městské správě, kde působil jako vrchní účetní rada. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) a denních motýlů (Lepidoptera - Rhopalocera). Svou koleopterologickou sbírku rozšiřoval o druhy v rámci palearktu a zajímal se hlavně o zástupce čeledí Cicindelidae, Carabidae, Buprestidae a Cerambycidae.

DRÁBEK Karel

nar. 2.VIII.1932 Kolín - zemř. 30.X.1993 Kolín.
Národnost česká. Elektrotechnik. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1983.

Žil, bydlel a pracoval v Kolíně. Zaměstnán byl jako elektrotechnik v závodě Frigera n.p. Kolín.

V entomologii se začal aktivně zabývat sběrem, studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera) na Kolínsku. Spolu se synem Tomášem prováděl v letech 1982-1991 regionální faunistický výzkum denních motýlů v okolí obcí Třemošnice, Závratec a na kopci Lichnice v Železných horách. Výsledky tohoto průzkumu byly shrnuty do práce „Denní motýli (Lepidoptera: Rhopalocera) okolí Třemošnice", kterou autoři uveřejnili v 1. roč. sborníku Práce muzea v Kolíně, řada přír. 1994. Na sledované lokalitě byl průzkumem potvrzen výskyt 49 druhů denních motýlů.

DRAGOUN Josef, RNDr.

nar. 4.VIII.1906 Písek - zemř. 12.IX.1982 Písek.
Národnost česká. Přírodovědec, učitel, advokát. Zoolog - entomolog, člen Čs. spol. ent. v letech 1927-1933, po přerušení znovu od r. 1964. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Do obecné školy v Písku chodil v letech 1912-1917 a státní písecké gymnázium studoval v období 1917-1925. Maturitní zkoušku složil dne 8.6.1925. Po středoškolských studiích přesídlil do Prahy, kde v letech 1925-1930 studoval na Přírodovědecké fakultě Karlovy Univerzity. Zvolil si studijní obor přírodopis - chemie a složil rigorózní zkoušky ze zoologie a antropologie. Disertační práci zpracoval jako morfologicko-fylogenetickou studii na téma „Ústní orgány čes. Cerambycidů". Promoval dne 20.6.1930. Ještě v období vysokoškolského studia pracoval v letech 1927-1930 jako volontér v entomologickém oddělení Národního muzea v Praze pod vedením doc. dr. J. Obenbergera. Od 17.12.1930 do 30.9.1932 byl pracovníkem fytopatologického oddělení Výzkumného ústavu čsl. průmyslu cukrovarnického v Praze u PhDr. Fr. Rambouska. Ve školním roce 1932-1933 působil jako učitel na měšťanské škole v Lipnici nad Sázavou. V důsledku hospodářské krize a nemožnosti dosáhnout honorovaného místa v přírodovědeckém oboru, opustil započatou vědeckou dráhu, dodatečně absolvoval Právnickou fakultu a začal se věnovat advokacii. Po likvidaci soukromých advokátních kanceláří přešel do podnikové administrativy a od 27.5.1969 byl v důchodu. V období své volontérské působnosti v muzejním entomologickém oddělení publikoval v r. 1927 v jeho ent. sborníku práci „Morfologie ústního ústrojí českých Rhagií (Col., Ceramb.)." (Sbor. ent. odd. N. M. v Praze, 5., 1927, p. 181-189). V době své pracovní činnosti ve Výzk. úst. cukrov. napsal práci o mšicomaru „Biologie lumčíka Aphidius fabarum Marsh." (Listy cukrovarnické, 1932, p. 137-140). Jako entomolog se zabýval faunistikou a systematikou brouků (Coleoptera), z nichž nejvíce zájmu věnoval tesaříkům (Cerambycidae). Sběry a faunistický průzkum prováděl v pražském okolí, v okolí Písku a na dalších lokalitách v regionu jižních Čech.

DRASTICH Ludvík, Prof., MUDr.

nar. 2.I.1887 Horní Lhota u Ostravy - zemř. 30.III.1961 Brno.
Národnost česká. Lékař, vysokoškolský profesor. Entomolog, člen Moravské přírodověd. spol. v Brně od 20.2.1934.

Studoval 4 třídy českého gymnázia v Opavě a učitelský ústav ve Slezské Ostravě, kde v r. 1908 složil maturitu. Poté působil jako učitel na obecné a měšťanské škole. Doplňovací maturitu na gymnáziu v Moravské Ostravě složil v r. 1919. Vysokoškolské studium konal od r. 1919 na univerzitě vídeňské a od r. 1920 na Lékařské fakultě Univerzity v Brně, kde byl promován v r. 1925 doktorem mediciny. V letech 1923-1935 byl asistentem fysiologického ústavu a v r. 1928 získal soukromou docenturu na lékařské fakultě brněnské univerzity, která mu byla v r. 1931 rozšířena též na přírodovědeckou fakultu. V r. 1933 byl jmenován mimořádným profesorem lékařské fakulty a v r. 1937 mimořádným profesorem fysiologie na brněnské lékařské fakultě. V letech 1937-1951 byl přednostou Fysiologického ústavu v Brně. V období 1936-1951 byl vedoucím redaktorem periodika „Spisy lékařské fakulty" (sv. 15-24), které od r. 1949 začaly z jeho popudu vycházet pod názvem „Scripta Medica". V r. 1951 odešel do výslužby.

Vedle zájmů lékařských se z přírodních věd začal aktivně zajímat o entomologii. Věnoval se biologii mšic (Aphidoidea), nejdříve na Ostravsku a poté na území celé Československé republiky. Zpracoval první českou systematickou práci o mšicích, která byla u nás v jeho době průkopnická. K práci připojil též určovací klíč a nazval ji „Mšice Republiky československé, zvláště okolí Ostravského" (Ent. příručky č. 12., vyd. Čs. spol. ent., 1932). Zjistil v ČSR 40 rodů a 80 druhů mšic, které studoval rovněž po stránce biologické a hospodářské. Sledoval cykly generací mšic, jak za sebou následují (heterogonie) a individuální životní cykly některých druhů a migraci mšic. Z této problematiky napsal práci „Z biologie mšic" (Příroda 13.,1920) a „Mšice hrachová (Macrosiphum pisi Kalt.) a Entomophthora aphidis Hoffm." (spoluaut. J. Rozsypal - Práce Mor. přír. spol. 4., 1927). Jako odborník a znalec mšic byl autoritou uznávanou doma i v zahraničí.

Biografie:

Anonym: Drastich Ludvík. In: České biografie, serie 31 ze 7.7.1941. Vyd. Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava v Praze.
Kruta V.: Prof. MUDr. Ludvík Drastich. Scripta Medica, Tom. 34., č. 4., 1961, p. 109-115, portrét.

DRESSLER Franz

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V prvé polovině dvacátých let 20. stol. žil a bydlel v obci Ostašov (Berzdorf) u Liberce, odkud v r. 1926 přesídlil do Liberce. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na Liberecku a na lokalitách severních Čech.

DREXLER Vojtech (Béla)

nar. 24.VIII.1889 Ladendorf (Rakousko) - zemř. 7.I.1962 Tešedíkovo (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Úředník, státní zaměstnanec, prodavač. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1948. V letech 1921-1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. Čestný člen Maďarské akademie věd v Budapešti.

V dětském věku se s matkou přestěhoval do obce Rožindol u Trnavy, kde po určitou dobu bydleli. Absolvoval 6 tříd gymnázia v Nitře a v r. 1907 přesídlil do Peredu (dnes Tešedíkovo) v bývalém okrese Šala. Po vypuknutí I. světové války narukoval na frontu, kde byl zraněn a po vyléčení zůstal jako válečný invalida a žil dále se svojí rodinou v Peredu. V r. 1939 byl i s rodinou pro nelibost vedení obce k jeho osobě z Peredu vypovězen a žili do r. 1944 v Berlíně, kde pracoval jako úředník v pojišťovně. Koncem r. 1944 se vrátili zpět na Slovensko do Peredu (Tešedíkova). Do r. 1945 pak pracoval jako policejní inspektor a po druhé svět. válce až do r. 1949 byl prodavačem (trafikantem) tabákových výrobků.

V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem brouků (Coleoptera) a částečně i motýlů (Lepidoptera). Jeho učitelem byl významný entomolog prof. Vladimír Zoufal z Prostějova. Sběry a faunistický průzkum prováděl na řadě míst Slovenska, hlavně však v okolí Bratislavy, Šaly, Peredu (Tešedíkova), Galanty, Žigardu a na dalších lokalitách. Spolupracoval se Slovenským národním muzeem, kterému dodával entomologický materiál. Ve dvacátých letech publikoval v německém časopise Societas entomologica Stuttgart drobné práce, popisující rozličné aberace hmyzu. Některé významnější Drexlerovy nálezy brouků citovali ve svých katalozích A. Fleischer i J. Roubal. Údaje o nálezech slovenských tesaříků poskytl též JUDr. L. Heyrovskému pro jeho Seznam brouků ČSR - 1. Cerambycidae - Tesaříci z r. 1930. Drexlerovy nálezy Carabidů ze Slovenska zahrnul RNDr. J. Pulpán do svého „Prodromus Carabidů ČSR".

DRGOŇ Štefan, RNDr., CSc.

nar. 27.XII.1929 Malženice, okr. Trnava (Slov. rep.) - zemř. 19.III.1981 Malženice, okr. Trnava (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Fytopatolog, entomolog, výzkumný pracovník.

V letech 1941-1949 studoval na gymnáziu v Trnavě a v období 1951-1955 studoval biologii a chemii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, kde po absolvování získal titul RNDr. Titul kandidáta věd (CSc.) získal v r. 1967. Před zahájením vysokoškolského studia pracoval v letech 1949-1951 jako úředník Investiční banky v Bratislavě. Po ukončení vysokoškolského studia nastoupil v r. 1956 jako vědecký pracovník do slovenského Ústavu experimentální fytopatologie a entomologie SAV v Ivance při Dunaji, kde pracoval do r. 1980.

Ve výzkumu se zaměřil na využití entomopatogenních mikroorganismů v kombinaci s pesticidy proti hospodářsky významným hmyzím škůdcům. V letech 1967-1968 byl vyslán na Kubu, kde spolupracoval s Biologickým ústavem Kubánské akademie věd v Havaně. Zabýval se tam problematikou vlivu ekologických faktorů na reziduální toxicitu organofosforových pesticidů na hospodářsky důležitý hmyz. V r. 1973 zkoumal v Egyptě využití entomopatogenních mikroorganismů v kombinaci s pesticidy proti škůdcům bavlníku. Uveřejnil 10 vědeckých studií v různých sbornících a články v odborných časopisech. Z jeho prací možno např. uvést: „Výskum V-K kriedy a možnosti jej použitia v ochrane rastlín" (se spoluaut., 1956), „Výskum V-K kriedy ako ochranného prostriedku skladovaného obilia pred zrnojedem čiernym (Calandra granaria L.)" (se spoluaut., 1956), „Príspevok k otázke chemického boja proti červcovi sanjonskému (Quadraspidiotus perniciosus Comst.)" (se spoluaut., 1959), „Možnosti požití organofosforových insekticidů v kombinaci s minerálními oleji v boji proti červci San José" (1962), „Studium vlivu některých ekologických faktorů na reziduální toxicitu pesticidů při hospodářsky důležitém hmyzu" (1976) a jiné.

Biografie:
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Drgoň Š., p. 503). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Drgoň Š., p. 121). Sbrorník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

DRUM Anton

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na přelomu 19. a 20. stol. žil a působil v Karlových Varech. Bydlel ve Školní ulici v penzionu „Baumbach" a pracoval jako učitel kreslení. V entomologii se zajímal o sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na Karlovarsku.

DRUMM Josef

nar. 13.III.1847 - zemř. 7.IV.1907 Karlovy Vary.
Národnost německá. Soukromník. Entomolog amatér, člen Karlovarského entomologického spolku.

Ve druhé polovině 19. stol. žil v Karlových Varech, kde byl majitelem domu. V letech 1887-1897 byl přispívajícím členem spolku Entomologisches Verein für Karlsbad und Umgebung. Jako v převážné většině ostatní členové tohoto entomologického spolku, zabýval se i on sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Karlovarsku.

DUDA Antonín

nar. 13.VI.1820 Blevice u Velvar - zemř. 1898.
Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a publicista.

Působil jako učitel na různých obecných školách, jmenovitě v Litoměřicích, Jaroměři, Vodňanech a posléze jako cvičný učitel na Učitelském ústavu v Soběslavi. Po ukončení své aktivní služby ve školství žil na odpočinku v Jindřichově Hradci a později v Praze na Královských Vinohradech.

Byl zkušeným včelařským praktikem a zabýval se pozorováním a léčením nákazy včelího plodu. Ve včelařských odborných kruzích prosazoval pro toto onemocnění odborné označení „mor plodu". Byl jednatelem Včelařské jednoty v Písku a svou pomocí a organizační činností si získal zásluhy o rozvoj včelařského odboru Vodňanského a o rozvoj Včelařského spolku v Jindřichově Hradci. Uveřejnil řadu odborných článků v Českém včelaři a samostatně uveřejnil práce „Přezimování včel" (1872, Praha), „Čtení o včelách pro mládež odrostlejší" (1874, Praha).

Biografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka. II. díl. (Duda A., p. 771-772, portrét). Praha 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Duda A., p. 312). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Duda A., p. 191). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Duda A., p. 89). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

DUDICH Andrej (Endre), Prof., PhDr., akademik

nar. 20.III.1895 Tekovské Lužany, okr. Levice (Slov. rep.) - zemř. 5.II.1971 Budapešť (Maďarsko).
Národnost slovenská. Vysokoškolský profesor, zoolog, entomolog. Od r. 1964 řádný člen Maďarské akademie věd. V letech 1921-1930 z Maďarska uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. Čestný člen

Maďarské entomologické společnosti. Od r. 1957 nositel Kossuthovy ceny.

Byl slovenský rodák, studovat však odešel do Maďarska, kde navštěvoval gymnázium v Esztergomu a v r. 1913 tam maturoval. Přírodopis a zeměpis studoval na univerzitě v Budapešti, kde byl v r. 1922 promován doktorem filosofie (PhDr.) a v r. 1925 získal docenturu. Od r. 1919 působil jako kustod zoologického oddělení Maďarského národního muzea v Budapešti, odkud později přešel do pedagogické práce na budapešťskou univerzitu, kde od r. 1934 přednášel jako mimořádný profesor. Byl zakladatelem a vedoucím univerzitního zoologického ústavu a v r. 1936 byl jmenován a ustanoven univerzitním profesorem.

V entomologické činnosti věnoval svůj zájem nejprve studiu brouků (Coleoptera), speciálně čeledi Lucanidae a všímal si též zástupců řádu vší (Anoplura). V pozdějším období se věnoval též studiu korýšů (Crustacea). Byl průkopníkem matematicko-statistických metod při studiu variability hmyzu a zabýval se faunistikou a taxonomií hmyzu i korýšů. Pro slovenskou entomologii mají velký význam Dudichovy velmi časté návštěvy a faunistické průzkumy regionální oblasti Tekova, odkud zpracoval četné studie věnované výskytu brouků (Coleoptera), stonožek (Chilopoda) a mnohonožek (Diplopoda). Zajímavou studii věnoval též vodní fauně řeky Hronu. Své práce publikoval v časopisech Rovartani Lapok, Entomologische Blätter, Acta zoologica Hungarica, Fragmenta faunistica Hungarica aj.

Biografie:
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. I. zv. A-D. (Dudich A., p. 517-518). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1986.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Dudich A., p. 31). Bratislava 1996.

DUCHEK*)

nar. - zemř.
Národnost česká. Voják z povolání. Entomolog amatér.

V období I. České republiky žil a pracovně působil na Slovensku v Košicích, kde byl praporčíkem v místní vojenské posádce.

V entomologii se věnoval sběratelství brouků (Coleoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Košic a na jiných lokalitách východního Slovenska. V Košicích sběratelsky a odborně spolupracoval s významným českým entomologem Ing. Václavem Machulkou (1889-1949), který v r. 1935 k Duchkově poctě pojmenoval novou varietu drabčíka Homalota plana Gyll. v. ducheki Mach. (Staphylinidae, Col.). O entomologické činnosti praporčíka Ducheka na Slovensku se zmiňuje též RNDr. Miloš Záleský v časopise Věda přírodní r. 19., 1938, p. 55.

*)Křestní jméno a osobní data se nepodařilo zjistit.

DVORSKÝ František, PhDr.

nar. 1846 Strážnice na Moravě - zemř.
Národnost česká. Středoškolský profesor v.v., redaktor, spisovatel v oboru přírodních věd a historie.

Žil v Brně, kde v aktivním věku pracoval jako středoškolský profesor a mimo to působil jako redaktor Vlastivědy Moravské. Pro tento sborník zpracoval kapitolu „Brouci" a uveřejnil ji ve Vlastivědě Moravské z roku 1898.

DVOŘÁK Bohumil

nar. 10.X.1886 - zemř. 28.VI.1968 Teplice.
Národnost česká. Důchodce. Entomolog amatér.

V důchodovém věku žil v Duchcově. Z období let 1956-1958 je známo jeho členství v entomologické sekci Vlastivědného kroužku při Muzeu v Teplicích. Zabýval se sběratelstvím brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Duchcova a na jiných lokalitách severozápadních Čech.

DVOŘÁK František

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1921 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátečních let 20. stol. do let dvacátých je známo jeho byldiště a působiště z Prahy-Dejvic. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera), motýlů (Lepidoptera) a blanokřídlému hmyzu (Hymenoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl ponejvíce v pražském okolí a na lokalitách středních Čech.

DVOŘÁK Jan

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1918. V letech 1926-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a pracoval v Praze, bydlel na Žižkově a v entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Byl v přátelském styku s významným českým lepidopterologem Františkem Pokorným (1863-1935). Při společné sběratelské exkurzi na stráních Prokopského údolí v Praze-Hlubočepích našel Dvořák několik kusů housenek můry Agrotis luciperta F., z nichž se vyvinul též jeden exemplář neznámé aberace. F. Pokorný ji v r. 1934 popsal a pojmenoval Agrotis luciperta F. a. monochroma Pokorný (1934). Dvřořák prováděl sběry a faunistický průzkum motýlů na lokalitách v pražském okolí a zajížděl na sběratelské exkurze na různá místa v Čechách.

DVOŘÁK Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Zemský úředník. Entomolog amatér, od r. 1890 člen německého přírodovědného spolku v Brně.

V devadesátých letech 19. stol. žil a bydlel v Brně, kde pracoval jako moravský zemský úředník. V entomologii se věnoval sběratelství a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl převážně na lokalitách v brněnském okolí. Dubletním entomologickým materiálem přispíval do centrální sbírky hmyzu německého přírodovědeckého brněnského spolku (Naturforschender Verein in Brünn).

DVOŘÁK Ladislav

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér.

Žil a bydlel v Nových Hradech u Vysokého Mýta. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) a v r. 1941 měl soustředěnu sbírku motýlů v rozsahu 40 entomologických krabic. Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Nových Hradů, na Vysokomýtsku a na jiných lokalitách východních Čech.

Biografie:

Anonym (-an.): Galerie typických samouků a sběratelů. (Zmínka o L. Dvořákovi). Národní Politika z 27.4.1941.

DYK Václav, Prof., MVDr., DrSc.

nar. 27.II.1912 Strakonice - zemř. 5.XI.1995 Brno.

Národnost česká. Veterinární lékař, vysokoškolský profesor, parazitolog, ichtyolog, zoolog, znalec českého rybářství a myslivosti. Člen Čs. zoologické společnosti, od r. 1930 člen Čs. spol. ent.

Své rané mládí prožil v jižních Čechách, kde také vystudoval reálku v Táboře, na níž maturoval v r. 1931. Po ukončení střední školy studoval na Vysoké škole veterinární v Brně, kde promoval v r. 1938. Během německé okupace a těsně po ní (1939-1946) pracoval ve Výzkumné stanici zemědělské v Opavě. V r. 1948 přešel do Brna na Vysokou školu veterinární, kde se habilitoval z oborů biologie a parazitologie. V r. 1955 byl jmenován profesorem pro parazitologii a v r. 1961 obhájil disertační práci doktora veterinárních věd. Na vysoké škole veterinární plně uplatnil a rozvinul své organizační, pedagogické i vědeckovýzkumné schopnosti. Položil tam základy a postupně vybudoval moderní vědecké a pedagogické pracoviště - katedru parazitologie a invazních chorob s oddělením pro choroby ryb a včel. Na škole působil až do svého odchodu do důchodu, který však neznamenal konec jeho vědecké práce a badatelské činnosti.

V. Dyk patřil ke generaci přírodovědců, která byla charakteristická širokým záběrem znalostí a zájmů. Příroda v celé šíři představovala objekt jeho zkoumání a studia, počínaje rostlinami, přes hmyz a další bezobratlé živočichy, obratlovce, včetně aplikovaných disciplin jako je parazitologie, ichtyologie, ornitologie, dále i ochranářská problematika, praktický provoz, tj. rybářství a myslivost. V jeho publikační tvorbě vedle 350 titulů vědeckých prací a 45 knižních publikací z oborů parazitologie a ichtyologie, měla rovněž své místo jeho popula-

rizační činnost, která byla velmi rozsáhlá. Uveřejnil přes 1500 populárně vědeckých článků, ve kterých předložil a přiblížil širokému okruhu čtenářů různých časopisů poznatky, postřehy, vědecké objevy i praktické návody a rady z mnoha oborů, jež se určitým způsobem týkaly přírody.

Vzhledem k širokému rozsahu jeho přírodovědeckého zájmu je dosti samozřejmé, že nechyběl ani zájem o hmyz a později i studium poznatků z veterinární entomologie. Za člena Čs. spol. ent. vstoupil v r. 1930 ještě jako student reálky v Táboře. V období své pracovní činnosti ve vodňanské výzkumné stanici se aktivně zajímal o problematiku vodních a pobřežních stanovišť a ochranu jejich fauny. Sledoval vodní hmyz, především jako potravu ryb. V zaměření na veterinární entomologii a arachnoentomologii sledoval bionomii a ekologii parazitických roztočů (Acarina paras.), Ixodidae ČSR a parazitické Diptery a Hymenoptery. Z této problematiky napsal a uveřejnil řadu prací, z nichž to např. byly: „Muffelwild als neues Wirtstier von Lipoptena cervi Linné" (Zoologischer Anzeiger 157/1959), „Vliv střečků na zdravotní stav a porození srnčí zvěře" (Stráž myslivosti 29/1951), „Střečkovitost koní, skotu, ovcí a zvěře" (Veterinářství 9/1959, se spoluaut.), „Lojnice, zajímavý cizopasník spárkaté zvěře - Lipoptena cervi L., Dip." (Stráž myslivosti 29/1951), „Cizopasný a obtížný hmyz" (Veterinářství 8/1958), „Mohou prostředky k ničení hmyzu ohrozit stavy ryb?" (Čs. rybář 1954), „Pozdní výskyt larev střečka hltanového" (Veterinářství 18/1968), „Letní indikátorová použitelnost larev z rodu Liponeura (Diptera) v řece Bělé" (Acta veter., Brno 43/1947 se spoluaut.). Z knih a učebnic s entomologickou tématikou možno uvést: „Veterinární parazitologie. Část obecná" (SPN Praha, 1954, 2. vyd. 1956, 3. vyd. 1960), „Návrhy ke cvičení z parasitologie" (se spoluaut. Arachnoentomologické metody na str. 51-76. Vyd. SPN Praha 1955), „Veterinární protozoologie a arachnoentomologie" (se spoluaut., SPN Praha 1960). Z Dykových populárních entomologických příspěvků v přírodovědeckých časopisech to např. byly články: „Velikost roháčů" (Vesmír 34/1955), „Zásnubní tah roháčů" (Živa 5/1957), „Odpočívárna srpic obecných" (Vesmír 36/1957), „Vrabec jako lovec zlatohlávků" (Živa 40/1992) aj. Hlavní náplní jeho badatelské činnosti byla parazitologie ryb a některých druhů lovné zvěře, včetně biologie a ekologie klíštěte obecného (Ixodes ricinus L.). Nutno vyzdvihnout a zdůraznit též jeho ekologický přístup k parazitologické problematice a uplatňování těchto poznatků v praxi.

Biografie:

Chroust K.: K šedesátým narozeninám prof. MVDr. Václava Dyka, DrSc.. Věstník ČSAZ 19., 1972, p. 45-46, portrét.
Kolář Z.: Profesor Dyk šedesátníkem. Myslivost 20., 1972, p. 66, portrét.
Konrád J., Lucký Z.: Prof. MVDr. Václav Dyk, DrSc. - šedesátník. Veterinářství 22., 1972, p. 89, portrét.
Kratochvíl J.: Životní dílo prof. MVDr. Václava Dyka, DrSc. Acta veterin. Brno 41., 1972, p. 3-11, portrét.
Libosvárský J.: Profesor MVDr. Václav Dyk, DrSc. šedesátníkem. Zoologické listy 21., 1972, p. 1-2, portrét.
Lusk S.: Šedesátiny prof. MVDr. Václava Dyka, DrSc. Živa 20., 1972, p. 143, portrét.
Oliva O.: Prof.MVDr. Václav Dyk, DrSc. šedesátníkem. Akvárium Terárium 15.,1972, p. 180-181, portrét.
Oliva O.: Prof. MVDr. Václav Dyk, DrSc. Živa 27., 1979, p. 61, portrét.
Oliva O.: Prof. MVDr. Václav Dyk, DrSc. sedmdesátníkem. Akvárium Terárium 25., 1982, p. 4-5.
Tesařík J.: Šedesátiny prof. Václava Dyka. Vesmír 51., 1972, p. 57, portrét.
Žitňan R.: K 60-ročnému jubileu prof. MVDr. Václava Dyka,DrSc. Biológia 27., 1972, p. 686-687, portrét.
Ložek V.: Prof. MVDr. Václav Dyk se dožívá 70 let. Památky a příroda 7., 1982, p. 126, portrét.
Hejný S.: Osobní vzpomínky na dva vodňanské jubilanty (Prof. dr. Václav Dyk, DrSc. - Eduard Štědroňský). Živa 40., 1992, p. 140-141.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Dyk V., p. 128). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia Praha, 1992.
Kolektiv: Kdo je kdo v České republice 1994-1995. (Dyk V., p. 114). Vyd. Nakl. Modrý jezdec, spol. s r.o., Praha 1994.
Lusk S.: Zemřel profesor Václav Dyk (27.2.1912-5.11.1995). Živa 44., 1996, p. 95, portrét.
Okáli I a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Dyk V., p. 32). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Dyk V., p. 31., 93, 116, 168-170, 293). Vyd. Academia Praha, 1969.

DZIUBAN Martin, MUDr.

nar. 2.III.1892 Sanok (Polsko) - zemř. 28.VIII. 1970 Bratislava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Lékař. Parazitolog, malariolog, epidemiolog. Spoluzakladatel slovenské lékařské parazitologie a průkopník preventivního lékařství na Slovensku.

V letech 1925-1939 pracoval v Košicích a později v nemocnici v Užhorodě v bývalé Podkarpatské Rusi. V r. 1939 přešel z Užhorodu na Slovensko a až do r. 1945 působil v protimalarickém oddělení Ligy proti tuberkulóze. Od r. 1945 do r. 1969 pracoval ve Výzkumném ústavu epidemiologie a mikrobiologie v Bratislavě.

Zabýval se studiem skvrnitého tyfu, malárie, helmintóz a protozoálních nákaz. Byl vedoucím Ústřední malarické stanice v Bratislavě, která řídila Oblastní malarickou stanici v Košicích a malarické stanice ve Velkých Kapušanech,

Královském Chlmci a Komárně. Z entomologického hlediska měla význam jeho práce z r. 1934 „Malária" a jeho články k problematice malárie uveřejněné v časopisech. Byly to: „Príspevok k problému malárie na Podkarpatské Rusi" (Brat. lek. Listy 8., 1928), a „Malária na Slovensku" (Sborník kraj. patol. východ. Slov. 1., 1961).

Biografie:
Karolček J.: K sedemdesiatinam MUDr. Martina Dziubana. Čs. epidemiologie 11., 1962, p. 337-339, portrét.
Karolček J.: Za MUDr. Martinom Dziubanom, Ph.D. - k prvému výročiu jeho úmrtia. Čs. epidemiologie 20., 1971, p. 323.
Čatár G.: In memoriam Martin Dziuban. Folia parasitol. 18., 1971, p. 314.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Dziuban M., p. 129). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha 1992.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Dziuban M., p. 32). Bratislava 1996.

E

EBERL Karl

nar. - zemř.
Národnost německá. Brusič. Entomolog amatér, v letech 1887-1897 člen spolku Der entomologische Verein für Karlsbad und Umgebung. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na rozhraní časového období 19. a 20. století žil v Karlových Varech a bydlel v penzionu „Schützenhaus". Zaměstnán byl jako brusič vřídelních kamenů (aragonitu). V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera) na Karlovarsku.

EBERT Adolf

nar. 1838 - zemř.
Národnost česká. Hospodářský správce, zemědělský odborník. Entomolog amatér.

Zabýval se prací v zemědělství a služebně působil jako hospodářský správce různých statků, např. v Dolních Beřkovicích, Lysé n. Labem a jinde. Byl též literárně činný a přispíval do zemědělských odborných časopisů. V entomologii se zabýval sběratelstvím a faunistikou brouků (Coleoptera). Významný entomolog MUDr. Ant. Fleischer ve svém „Přehledu brouků ČSR" cituje na str. 131 Ebertův nález drabčíka Velleius dilatatus F. (Col., Staphylinidae) žijícího v hnízdech sršní z Prahy - Krče.

EBNER Richard, PhDr.

nar. 1885 - zemř. 1961.
Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog, specialista řádu Orthoptera. V letech 1921-1930 z Rakouska uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po studiích působil v období před první světovou válkou jako profesor na c.k. státní reálce v Praze - Karlíně. Po r. 1918 z Čech přesídlil do Rakouska a žil ve Vídni, kde byl rovněž středoškolským profesorem.

V entomologii se začal zabývat studiem zástupců řádu Orthoptera, kde se stal později specialistou. V r. 1913 docházel jako dobrovolný spolupracovník zoologického oddělení Českého muzea v Praze pracovat do entomologických sbírek, kde determinoval a rovnal orthopterologické sběry. Sběry a faunistický průzkum prováděl též na Slovensku, odkud jsou jeho nálezy rovnokřídlého hmyzu uváděny z lokalit v okolí Smokovce, Kežmarku, Dobšiné, Ždiáru, Kralovan, Štrbského a Popradského plesa a z vyšších poloh Vysokých Tater. Zpracoval a v letech 1938-1939 publikoval dvoudílný katalog řádu Orthoptera o názvu „Orthopterorum Catalogus I., II" (1938, 1939). Vydal W. Junk, Berlín. Jako orthopterolog je dr. Ebner citován dr. J. Obenbergerem v jeho knize „Rovnokřídlý hmyz Republiky Československé" z r. 1926 (na str. 24, 55, 73, 81, 85, 89, 92, 93, 124, 139, 158, 161).

ECKERT Josef

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

V období na rozhraní 19. a 20. století žil a bydlel v Karlových Varech, kde pracovně působil jako učitel na 3.

obecné škole. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na Karlovarsku.

EDLER von MATTONI Heinrich

nar. 11.VIII.1830 - zemř. 14.V.1910 Karlovy Vary.
Národnost německá. Státní úředník. Člen karlovarského entomologického spolku (Der entomologische Verein für Karlsbad und Umgebung).

Žil a působil v Karlových Varech, kde měl na rozhraní 19. a 20. století ve státní službě úřední hodnost císařského rady. V letech 1887-1897 byl v členském seznamu uveden mezi přispívajícími členy Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí. Jako příznivec Spolku se na jeho činnosti podílel materiální a finanční podporou.

EGER Hermann

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 byl z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech dvacátého stol. žil a pracovně působil v severočeském pohraničním městě Varnsdorfu, kde byl členem místního spolku Zoologisch Entomolog. Verein. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na různých lokalitách v okolí Varnsdorfu a na jiných místech severočeského regionu.

EGERLAND Anton

nar. - zemř.
Národnost německá. Továrník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na přelomu 19. a 20. století žil a bydlel v ulici Panoramastrasse v Karlových Varech, kde byl majitelem malé továrny na jehly (Nadelfabrik) a kovovou galanterii. Mimo jiného kovového zboží začal ve své továrně s výrobou speciálních entomologických špendlíků, tzv. „karlovarských". Po vzniku samostatné Československé republiky předal továrnu synovi Heinrichu Egerlandovi, který ji pak ve 20. a 30. letech dále vedl. Jako entomolog se A. Egerland zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) na Karlovarsku.

Biografie:
Koleška Zd.: Účast obchodníků s přírodninami na rozvoji entomologie v českých zemích. (Egerland A., p. 99). Časopis Dějiny věd a techniky - DVT, 28., č. 2, 1995, p. 87-104.

EGERLAND Heinrich

nar. - zemř.
Národnost německá. Továrník, výrobce jehel a kovové galanterie. Entomolog amatér, člen Entomologického spolku v Karlových Varech (Entomologische Verein Karlsbad). V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech 20. stol. žil a bydlel v Karlových Varech v domě „Andrée". Řídil a vedl továrnu na výrobu jehel (Nadelfabrik) a kovové galanterie, kterou převzal po svém otci Ant. Egerlandovi. Pro entomologické sběratelství měla nemalý význam výroba speciálních entomologických špendlíků, tzv. „karlovarských" a drobných ocelových jehliček „minucií" pro preparaci mikrolepidopter. Tyto kvalitní výrobky jeho továrny byly kupovány nejen domácími sběrateli, ale byly dodávány též do jiných zemí. V entomologii se H. Egerland zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera).

Biografie:
Koleška Zd.: Účast obchodníků s přírodninami na rozvoji entomologie v českých zemích. (Egerland H., p. 99). Časopis Dějiny věd a techniky - DVT, 28., č. 2., 1995, p. 87-104.

EHM Rudolf

nar. - zemř.
Národnost česká. Živnostník, majitel tiskárny, tiskař. Entomolog amatér. V r. 1905 uveden z Čech v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v Podbořanech, kde byl majitelem knihtiskárny. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera) na Podbořansku a na dalších lokalitách severozápadních Čech.

EHRENWERTH Jan Ignác, rytíř z Výšovic

nar. 1.VIII.1740 Výšovice, okr. Prostějov - zemř. 25.XI.1834 Praha.
Národnost česká (po matce roz. Tomanové). Lesmistr, myslivec, c.k. lesní rada. Od r. 1789 dopisující a od r. 1792 řádný člen Vlastenecko-hospodářské společnosti (VHS) v Praze.

V říjnu 1761 byl v císařské myslivně v Hodoníně na Moravě prohlášen absolventem praktické výuky v myslivecké povolání. U hodonínské lesní správy pak sloužil několik let, nejprve jako písař lesního úřadu a později jako revírník. Absolvoval první mistrovskou Zanthierovu lesnickou školu v Ilsenburgu v Německu a v r. 1771 byl jako vrchní myslivec přijat do služeb hraběte z Rottenhalmu, majitele panství Červený Hrádek u Chomutova. V r. 1772 byl povýšen do funkce lesmistra a pověřen systemizací jím spravovaných lesů a zlepšením organizace lesní správy. Za účinné pomoci svého zaměstnavatele založil v r. 1773 první mistrovskou lesnickou školu v Čechách v zámku Blatně u Chomutova a sám na škole vyučoval teorii i lesnickou praxi. Škola se těšila značnému zájmu a vychovala mnohé znamenité lesníky. V r. 1779 navštívil školu císař Josef II., který Ehrenwerthovi vyslovil plné uznání. Škola zanikla v r. 1791, když byl Ehrenwerth povolán do státní služby v Praze jako kamerální lesmistr. V této službě, při péči o státní lesy v Čechách, setrval až do r. 1827, kdy odešel jako c.k. lesní rada do výslužby.

Jako člen Vlastenecko-hospodářské společnosti psal do jejích sborníků a kalendářů četná pojednání z lesnické praxe, mezi kterými byly též příspěvky z lesnické entomologie. Např. v r. 1798 psal o mniškových kalamitách v Čechách a v r. 1815 o množení duběnkových vos. Vedle publikační činnosti působil také sběratelsky. Měl kolekci různého hmyzu úhledně uspořádanou podle Linnéova systému. (Údaj o Ehrenwerthově hmyzí sbírce uvedl Jaroslav Schaller, který v období let 1794-1797 zaznamenával soukromé sbírky z oboru přírodních věd ve staré Praze).

Biografie:
Frič J. a kol.: Velké vzory našeho lesnictví. (Ehrenwerth J. I., p. 23-26, portrét p. 24). Vyd. ČSAZV-SZN Praha, 1958.
Frič J.: Ehrenwwerth Jan Ignác. In: Naučný lesnický slovník, I. díl. ČSAZV SZN Praha, 1959, p. 422-423.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Ehrenwerth J. I., p. 98-99). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zem. Čes. rep., Praha 1993.

EIDKUM František, MUDr.

nar. 1.II.1924 Praha - zemř. 17.VI.1979 Roudnice nad Labem.
Národnost česká. Lékař - chirurg. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1939. V letech 1956-1958 byl členem entomologického kroužku vlastivědného odboru při Krajském muzeu v Teplicích. Člen Čs. spol. J. E. Purkyně, Čs. spol. chirurgické a člen ochranářské organizace TIS. Nositel státního vyznamenání „Za vynikající práci".

Absolvoval reálné gymnázium v Praze na Král. Vinohardech ve Slovenské ul. a v letech 1945-1950 studoval Lékařskou fakultu Karlovy univerzity v Praze. Působil jako okresní chirurg OÚNZ Litoměřice, v letech 1956-1957 v Chomutově a od r. 1958 byl přednostou chirurgického oddělení Nemocnice v Roudnici n. Labem.

Po vstupu do České společnosti entomologické se nejprve začal zabývat studiem brouků (Coleoptera), ale záhy svůj zájem zaměřil na sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera). Zástupce řádu Lepidoptera sledoval v rámci palearktu, čeleď vakonošů (Psychidae) světově. Ve vlasti prováděl aktivně sběry v Čechách, na Moravě i na Slovensku. Při sběrech v Belánských Tatrách v okolí Ždiaru chytil v r. 1951 pro Československo nový druh pernatušky Aciptilia nephelodactyla Eversmann (Pterophoridae, Lep.). V Srbsku u Berouna zjistil pro Čechy též nový xerofilní druh vakonoše Psychidea pectinella Den. et Schiff. (Psychidae, Lep.). O tomto nálezu uvedl pojednání v Čas. spol. ent. 49., 1952, p. 235-236. V letech 1970-1975 prováděl faunistický průzkum motýlů v Českém středohoří a na zahraničních exkurzích sbíral v Maďarsku, Jugoslávii a Bulharsku. Údaje o svých nálezech slovenských motýlů poskytl prof. dr. K. Hrubému pro jeho „Prodromus Lepidopter Slovenska", kde jsou uvedeny pod značkou „Em". Rozsah jeho lepidopterologické sbírky byl 25 000 exemplářů.

EICHNER František

nar. 1886 - zemř. 1965.
Národnost česká. Obchodník. Praktický včelař, chovatel, redaktor, publicista a včelařský organizátor.

Žil v Praze, kde se vedle obchodnického povolání cele a aktivně věnoval včelařství. Byl známým chovatelem a správcem plemenného chovu včel v Čechách. Podílel se na vybudování včelařského družstevnictví, kdy vlivem jeho úsilí bylo v r. 1933 založeno Včelařské družstvo v Praze a v r. 1938 v Brně. V družstvu měl funkci předsedy

dozorčí rady a v letech 1941-1949 byl vedoucím Zemské sběrny medu v Čechách. Byl členem redakce Českého včelaře a sám redigoval časopisy Včelařské rozhledy (1927-1932) a Včelařský obzor(1933-1936). Jako zkušený praktik vydal několik včelařských příruček, např.: „Lidový chov včelích matek" (Praha 1935, 1936, 1943), „O včelařském nářadí" (Praha 1941), „Chcete včelařit?" (Praha 1948), „Těm, kteří začínají včelařit" (Praha 1948), „Jaký úl - Plány úlů" (Praha 1948). Za jeho aktivní pracovní účasti bylo vybudováno moderní, všestranné včelařské družstvo v Čechách a jako dlouholetý předseda Včelařského spolku v Praze měl velký podíl na výchově nových včelařů. Svými podnětnými příspěvky ve včelařském tisku podával návrhy a ukazoval cestu k rozvoji další činnosti. V článku „Čeho je nám třeba?" (Včelařské rozhledy, 1929) dal připomínky k provádění výchovy včelařů a návrh na založení včelařské školy. Další podnětné návrhy uvedl v článku „O reformě včelařského vyučování" (Včelařský obzor, 1934). Svými organizačními schopnostmi rovněž Eichner přispěl před II. svět. válkou k účelné přestavbě Zemského ústředí včelařských spolků v Čechách.

Biografie:
Nepraš J.: Portréty vznamných včelařů. (Eichner F., p. 278). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Eichner F., p. 313). Uveden portrét. Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Eichner F., p. 196). Sborník ČSAV č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L (Eichner F., p. 99). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

EISELT Friedrich

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech dvacátého století žil a bydlel v obci Luhov u Mimoně. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Mimoně, Stráže pod Ralskem a na jiných lokalitách českolipského regionu i jinde v severních Čechách.

EITEL Franz

nar. 1863 Prosmyky u Litoměřic - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. Člen spolku Entomologen-Vereinigung Gablonz a.N. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V období prvé Čs. republiky žil, bydlel a pracoval v Jablonci nad Nisou v Brunnengasse 22. Byl členem místního německého entomologického spolku a zabýval se sběratelstvím brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Jablonce n. Nis. a v Jizerských horách.

ENGE Josef Leopold

nar. 13.XI.1871 Most - zemř.
Národnost německá. Soustružník, vedoucí městského muzea. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. V r. 1928 v seznamu členů Entomologen-Klub Teplitz-Schönau.

Žil v Mostě (Brüx), kde v letech 1877-1882 navštěvoval pětitřídní obecnou školu a absolvoval 4 třídy gymnázia. V letech 1886-1888 se učil v dílně svého otce soustružníkem. Během tovaryšských let byl do r. 1904 na zkušené v cizině. V období od r. 1905 do r. 1935 vedl soustružnickou živnost po otci, ale současně byl od 1.8.1920 ve službách Městského muzea v Mostě. I po r. 1938, kdy bylo české pohraniční území přičleněno k Německu, dále vedl mostecké městské muzeum až do r. 1944. Do důchodu odešel k 1.6.1944. V entomologii se aktivně věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Mostecku a na lokalitách regionu severozápadních Čech.

ENZ Gustav

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V období I. Čs. republiky žil a bydlel v Jirkově (Görkau) v severních Čechách. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu mtotýlů (Lepidoptera).

ERB Rudolf

nar. 2.XII.1869 - zemř. 18.IX.1929 Karlovy Vary.
Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Na rozhraní 19. a 20. století žil, bydlel a pracoval v Karlových Varech. Byl zaměstnán jako účetní v karlovarské solivárně a později jako městský vrchní správce. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) v regionu Karlovarska.

ERBEN Josef Ladislav

nar. 27.VI.1888 Praha-Žižkov - zemř. 11.X.1958 Melbourne (Austrálie).
Národnost česká. Cestovatel, přírodovědec, sběratel přírodnin a etnografických předmětů, publicista, mecenáš entomolog. odd. Nár. muzea a Náprstkova muzea v Praze.

Studoval na žižkovské reálce v Praze a byl nadšeným zájemcem o přírodní vědy, zeměpis a dějepis. Podnikal průzkumné vlastivědné cesty po Čechách a aktivně sbíral různé přírodniny. Založil si herbář, sbíral nerosty, zkameněliny, ulity a lastury měkkýšů. Po ukončení studia nižší reálky byl krátce zaměstnán v obchodě svého otce, který měl později převzít. Byl vyslán na jednoroční učební praxi do Německa, odkud v letním období roku 1909 vykonal cestu Balkánem a okrajovými částmi tehdejšího Rakouska-Uherska. V r. 1910 se vypravil na svou dlouhou cestu přes Afriku do Austrálie, která celkově trvala 21 let. Na cestování si vydělával příležitostným zaměstnáním. Byl horníkem, zeměměřičem, technikem i publicistou. Poznal nejprve značnou část střední a severní Austrálie, kde cestoval a žil prvních 9 let. Koncem r. 1919 odešel na Filipíny a v r. 1920 do Číny a do Japonska. V letech 1921-1922 cestoval po zemích Spojených států amerických - byl v Kalifornii, Arizoně, Nevadě a v Novém Mexiku. Odtud se vydal do Jižní Ameriky a pobyl tam dalších 9 let. Procestoval většinu jihoamerických republik (Peru, Bolivii, Chile, Argentinu, Uruguay, Paraguay a Brazilii) a po amazonském veletoku projel jihoamerický kontinent až do Belému. Z této první dlouholeté cesty se vrátil do vlasti v září r. 1931. Doma konal přednášky po mnoha městech, psal články, seznamoval se s předními pražskými přírodovědci a získával odborné znalosti pro novou cestu. V r. 1932 odjel znovu do Jižní Ameriky, kde putoval Venezuelou, seznámil se s povodím řeky Orinoko a navštívil britskou i holandskou Guayanu (dnes Surinamská republika). Z Guayany se vrátil v r. 1935 do Čech přes Trinidad, Madeiru, severní Afriku, Maroko, Alžír a Tunis. V červenci r. 1936 se vypravil na svou třetí nejdelší cestu znovu do Austrálie. Po rozsáhlém procestování Austrálie všemi směry a půlroční cestě po Novém Zélandu se vrátil do svého oblíbeného sídla Darwinu na severním pobřeží Arnhemské Země, kde se usadil. Tam ho zastihla druhá světová válka a japonský útok na Austrálii. Při útoku byl zraněn, proto byl evakuován do vnitrozemí, přesídlil do Melbourne, kde pak žil do konce života.

Na svých cestách byl Erben vnímavým pozorovatelem přírody i života lidí, což je patrné z jeho četných literárních projevů v článcích i knihách. Své cestopisné příspěvky posílal od r. 1927 do Čech, zejména do zeměpisného populárního časopisu „Širým světem" i do některých denních listů. Napsal a uveřejnil čtyři cestopisné knihy o Jižní Americe: „Po stopách dobyvatelů, osvoboditelů a diktátorů" (Praha, 1937), „V pořící Orinoka" (Praha, 1939), „Přes Kordillery" (Praha, 1948) a „Na vlnách Amazonky" (Praha, 1948). Velká část Erbenovy literární tvorby zůstala však jen v rukopisech, např. „Pod souhvězdím Jižního kříže", „Z australských samot a měst", „Do země perel a zlata" a jiné. Na svých cestách Erben sbíral různé druhy hmyzu, především krásné tropické motýly a brouky. Sběry posílal nezištně Národnímu muzeu v Praze, s jehož odbornými pracovníky, zvláště s dr. J. Obenbergerem byl v úzkém písemném styku. Obenberger mu v dopisech radil, kde má sbírat a na co se má především zaměřit. V zásilkách brouků, motýlů, ploštic i jiného hmyzu ze sběrů australských, novoguinejských, novozélandských, severo- i jihoamerických byly nalézány nové, dosud nepopsané druhy hmyzu. Souhrnný Erbenův hmyzí materiál byl v ent. odd. Národního muzea označen jako „coll. Erben". V zásilkách nalezl dr. J. Obenberger též nové druhy krasců (Buprestidae, Col.), které popsal a pojmenoval k Erbenově poctě jeho jménem. Jsou to: Agrilus erbeni Obenb. (1933) z Brazílie, Agrilus erbeniellus Obenb. (1935) z Venezuely a z Austrálie Bubastes erbeni Obenb. (1941) a aberace krasce Stigmodera sanguinolenta Cast. et Gory ab. erbeni Obenb.

Biografie:

Obenberger J.: Zvířátka a lidé. (Erben J. L., p. 18). Vyd. Orbis-Praha, 1946.
Kunský J.: „Půl století světoběžcem". (Kapitola o J. L. Erbenovi, p. 375-385). In: Čeští cestovatelé, II. díl. Vyd. Orbis-Praha, 1961.
Brinke J.: Češi v Austrálii. (Erben J. L., p. 25). Svět v obrazech č. 14 z 8.4.1969.
Seget K.: Životní mezníky J. L. Erbena. Lidová Demokracie, r. 44., č. 159 z 8.7.1988, příloha „Neděle s LD" č. 27., p. 9.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Erben J. L., p. 133). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha 1992.

EXLER Karel*)

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog. V r. 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Dle Junkova adresáře bydlel počátkem 20. století v Přerově na Moravě. Zabýval se sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera), o kterých též zpracoval a v pražském nakladatelství I. L. Kobra v r. 1898 vydal lepidopterologickou příručku „Motýlové. Soustavný popis motýlů v zemích koruny české žijících, jakož i housenek a kukel jejich, s připojeným návodem, kdy a kde chytati motýle, sbírati vajíčka, housenky a kukly a kterak je upravovati pro sbírky". Publikace vycházela po jednotlivých sešitech (celkem 12 sešitů) a též jí bylo možno získat jako vázanou knihu. Měla být pomůckou pro učitele a žactvo středních škol a pro sběratele motýlů. Druhé vydání této knihy vyšlo v r. 1913. Exlerova kniha o motýlech byla ve své době oceňována jako velmi užitečná publikace a byla poctěna následujícími vyznamenáními: v r. 1898 získala Čestný diplom Jubilejní výstavy v Kroměříži, v r. 1900 Čestný diplom a nejvyšší uznání srbského krále Alexandra, v r. 1902 Čestný diplom s právem ražení zlaté medaile od moravského města Vyškova a v r. 1903 Čestný diplom školské výstavy na Mělníce. Exlerova kniha „Motýlové" je citována v bibliografiích: Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 1., DDR 1963 (p. 697), Frend L.: Die Literatur über die Insekten Böhmens. Ztschr. d. österr. Entomol. Ver., Wien 1., 1917, 2., 1917., Sterneck J.: Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens. Karlsbad 1929 (Literatur, položka 93., p. 6) a v inzertních zprávách přír. časopisu Vesmír, r. 27., 1898, p. 120.

*)Osobní data a životní údaje o K. Exlerovi se přes veškerou snahu a pátrání po archivech nepodařilo zjistit.

F

FAJT Jaroslav

nar. 24.IV.1922 - zemř. 27.V.1985 Praha.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1948.

Žil, bydlel a pracoval v Praze. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Z brouků věnoval zvláštní pozornost čeledi tesaříkovitých (Cerambycidae) v územním rozsahu střední Evropy. Motýly sbíral z území ČSR.

FALTA Adolf

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech dvacátého stol. byl řídícím učitelem obecné školy v Lamperticích u Bernartic v okrese Žacléř (dnes Trutnov). V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Lampertic a na různých lokalitách v okolí Žacléře. Byl v přátelském styku s karlovarským lepidopterologem JUDr. J. Sterneckem, kterému pro jeho sbírku věnoval řadu různých motýlů ze žacléřských lokalit. Rovněž údaji ze svojí sbírky přispěl do Sterneckova „Prodromu", kde jsou uvedeny pod značkou „Fa".

FÁNDLY Juraj

nar. 21.X.1750 Častá u Modré (Slov. rep.) - zemř.7.III.1811 Doľany, okr. Bratislava (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Kněz, národní buditel, spisovatel. Člen Slovenského učeného tovaryšstva, kde byl od r. 1792 pokladníkem. Včelař.

Základní vzdělání získal v několika klášterních školách a od mládí se připravoval na vstup do kněžského stavu. Teologické studium začal v Budíně v szechenovském semináři, kde studoval v letech 1771-1773 a v období 1773-1776 studoval v semináři sv. Štěpána v Trnavě. V r. 1776 byl vysvěcen na kněze a ustanoven kaplanem v Seredi, odkud po třech letech odešel do obce Lukáčovce. Od r. 1780 až do penzionování v r. 1807 působil jako farář v Naháči u Trnavy. Poslední roky života trávil v rodičovském domě v Doľanech.

Byl výkonným praktickým včelařem, měl vzorně udržovaný včelín a včely byly jeho velikou celoživotní láskou. Ve své literární činnosti se zaměřoval největší měrou na zemědělství a jeho včelařské spisy měly velký význam pro rozvoj slovenského včelařství. Napsal a v r. 1802 vydal dvě knihy věnované včelařství. Byly to: „O uhorech aj včelách rozmlúvání" (1802) a „Slovenskí včelár vinaučujícií" (1802). Mimo to byly úvahy o včelách uváděny též ve vydaných svazcích jeho obsáhlého díla „Pilní domajší a polní hospodár".

Biografie:

Kotvan I.: Juraj Fándly. Trnava 1946.
Žatkuliak J.: Ľudovýchovný pracovník Juraj Fándly. Bratislava, 1951.
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Fándly J.,p. 373-376, portrét). Vyd. Slov zväz včelárov. Príroda, Bratislava 1969.
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Fándly J., p. 42). Vyd. Príroda, Bratislava 1971.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Fándly J., p. 65, portrét). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Fándly J., p. 141). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Fándly J., p. 114-115). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

FARKAS Michal

nar. 1799 - zemř. 1880.
Národnost slovenská. Redaktor, odborný včelařský publicista.

Žil a pracovně působil na Slovensku. Zájmově se věnoval včelařství a své praktické i odborné zkušenosti literárně zpracovával. Přispíval do včelařských i zemědělských časopisů a jeho hlavní včelařské práce o rozsahu 102 stran byla uveřejněna až po jeho smrti v r. 1911 v Budapešti v edici Poučná knižnica č.1. Kniha měla název „Praktický včelár. Nauka o rozličných sposobov zdarného včelárenia" (Budapešť, 1911).

FASSATI Miloš, RNDr., Ing.

nar. 13.I.1921 Praha - zemř. 30.V.1997 Praha.
Národnost česká. Samostatný vědecký pracovník, přírodovědec, chemik. Entomolog, botanik. Člen Čs. spol. ent. od r. 1940, čestný člen Č. spol. ent. od r. 1994. Držitel literárních cen J. E. Purkyně (1969), ČSAV (1970) a nositel Čestného odznaku „Za ušlechtilé vztahy ve sportu a mezi lidmi" (1978).

Základní školu navštěvoval v Litoměřicích a klasické gymnázium absolvoval v r. 1940 v Mladé Boleslavi. V letech 1940-1942 navštěvoval dvouletý abiturientský kurs na Vyšší chemické průmyslové škole v Praze, kde studium ukončil maturitou. Po německé okupaci se v r. 1945 zapsal na Lékařskou fakultu Karlovy univerzity a od r. 1947 byl studentem a zároveň pomocným asistentem na Vysoké škole chemicko-technologického inženýrství ČVUT v Praze. V té době byl též mimořádným posluchačem na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. V r. 1948 získal absolutorium na technice a poté v r. 1951 i na přírodovědecké fakultě. Po studiích získal místo na 3. pražské interní klinice, kde se stal vedoucím biochemické laboratoře a pomáhal zřizovat též laboratoř pro endokrinologii a metabolismus. V období let 1952-1981 pracoval na Lékařské fakultě UK, kde se částečně věnoval i práci pedagogické. V letech 1953-1954 externě vedl katedru biochemie na nově ustanoveném Institutu tělesné výchovy UK v Praze. Těžiště hlavní pracovní a odborné činnosti dr. M. Fassatiho bylo v lékařství. V 70. letech publikoval obsáhlou a významnou monografii o biochemické syndromologii ve vnitřním lékařství. Z lékařské tématiky publikoval ještě dalších 129 původních odborných prací a z oboru lékařství proslovil desítky přednášek ve vlasti i v zahraničí.

Entomologické zálibě se začal věnovat již v raném mládí jako litoměřický školák, pod vlivem významného českého entomologa Ing. B. Kouřila a již v r. 1928 začal tvořit svou entomologickou sbírku. Kromě entomologie jej upoutala i botanika, které se zvláště v Českém středohoří věnoval na exkurzích s českými botaniky prof. J. Dostálem, V. Krajinou a K. Cejpem. Z této Fassatiho botanické aktivity vznikly dvě botanické publikace. V letech 1932-1933, kdy pobýval s rodiči v Brně, se stýkal s nestorem moravských entomologů MUDr. Ant. Fleicherem. Začal se věnovat sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) a z těch speciálně čeledi střevlíkovitých (Carabidae). Postupem let se stal mezinárodně uznávaným znalcem rodů střevlíkovitých brouků Bembidion a Amara.

Napsal přes 50 entomologických publikací, převážně zaměřených na zástupce čeledi Carabidae a zabýval se též mandelinkami (Chrysomelidae, Col.). Své práce uveřejňoval hlavně v Časopise Čs. spol. ent., brněnských Ent. listech a ve Sborníku Ent. odd. Nár. muzea v Praze. Pro příklad z jeho prací možno uvést: „Bembidion milleri Duv. ssp. Kulti m. nov." (1942), „Několik nových geografických forem Bembidií ze sg. Peryphus Steph." (1944), „Nový druh a nové geografické formy Bembidií ze skupiny B. ustulatum L." (1945), „Nový druh Amara Bon.

(Col. Carabidae) ze střední Evropy" (1946), „K otázce výskytu některých horských Bembidií v Čechách" (1946), „Další nový druh rodu Amara Bon. (Col., Carab.) ze západní Evropy" (1947), „Systematické, zoogeografické a faunistické poznámky o Carabidech ČSR a Polska" (1951), „O dvou východoasijských druzích rodu Bembidion Latr., příbuzných druhu B. poppii Net." (1952), „O původu holoarktických druhů rodu Amara Bon." (1952), „O geografické variabilitě, biologii a původu druhu Carabus ménétriesi Hummel v Československu" (1956), „Faunistické , biologické a systematické poznámky o broucích čeledi Carabidae z Československa" (1957) a řada dalších prací. O mandelinkách uveřejnil např. práci „Systematische, faunistische und biologische Bemerkungen über einige tschechoslowakische Chrysomeliden" (1961).

Sběry a faunistický průzkum prováděl na řadě lokalit v Čechách, na Moravě i na Slovensku. Např. v Krkonoších sbíral v červnu a červenci r. 1945, kde na horním toku Labe u Špindlerova Mlýna zjistil výskyt řady druhů rodu Bembidion. O svých sběrech a nálezech krkonošských střevlíků pojednal ve velice zajímavém a poutavém článku o názvu „Poříčí Labe u Špindlerova Mlýna - pozoruhodná entomologická lokalita". (Ochrana přírody, 13/1958). K poctě dr. M. Fassatiho pojmenoval J. Obenberger nový taxon drobného krasce Paradomorphus fassattii Obenb. (1943) (Buprestidae, Col.), Karel Kult mu věnoval aberaci střevlíka Amara cursitans Zimm. a. fassatii Kult (1944) a J. Pulpán aberaci střevlíka Harpalus smaragdinus Dft. a. fassatii Pulpán (1948). Faunistické údaje o výskytu významných druhů střevlíkovitých z území ČSR ze své sbírky poskytl M. Fassati karabidologovi RNDr. J. Pulpánovi pro jeho zpracovávaný „Prodromus Carabidů Československa". Entomologická sbírka dr. Fassatiho je uložena v Muséum d'Histoire naturelle, Genève - Švýcarsko.

Biografie:

Anonym (K. B.): Symfonie pro Dr. Miloše Fassatiho. Československá atletika z r. 1981, portrét.
Farkač J.: RNDr. Ing. Miloš Fassati, CSc. Klapalekiana, Vol. 30., č. 3-4, 1994 (Spolkové zprávy, p. IV.-VI.).
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Fassati M., p. 35). Bratislava, 1996.
Hůrka K. & Farkač J.: RNDr. Ing. Miloš Fassati (* 13. ledna 1921, + 30. května 1997). Klapalekiana, 33., p. 251-252, portrét.
Müller-Motzfeld G.: In memoriam RNDr. Ing. Miloš Fassati. Entomologische Nachrichten und Berichte, 42., 1/2, 1998, p. 106, portrét.

Bibliografie:

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Fassati M., p. 93-95). Vyd. Academia-ČSAV, Praha 1969.
Klapalekiana, 33., 1997, p. 252-254.

FEISTMANTEL Rudolf, Ritter von

nar. 22.VII.1805 Vídeň (Rakousko) - zemř. 7.II.1871 Vídeň (Rakousko).
Národnost rakouská. Profesor lesnictví, lesní hospodář, ochranář proti lesním hmyzím škůdcům.

V r. 1827 absolvoval lesnickou akademii v Mariabrunne v Rakousku. Po studiích působil na lesních správách ve Vídni a Hadersdorfu. V r. 1835 přišel na Slovensko a stal se vedoucím Lesnického ústavu v Banské Štiavnici, kde byl současně profesorem lesnictví na Banskoštiavnické akademii. Přednášel všechny odborné lesnické předměty, přičinil se o založení botanické zahrady v Banské Štiavnici i nového školního polesí. V Banské Štiavnici působil do roku 1848, kdy se vrátil zpět do Vídně jako ministerský rada nově zřízeného ministerstva zemědělství a hornictví. Od r. 1853 byl přidělen ministerstvu financí, kde působil až do r. 1868, kdy odešel do výslužby.

Nejvýznamnější jeho prací byla čtyřdílná encyklopedie lesnictví „Forstwissenschaft nach ihrem ganzen Umfange mit besonderer Rücksicht auf die österreichischen Staaten" (Vídeň 1835-1837), která se na řadu let stala učebnicí posluchačů lesnické akademie. V této encyklopedii uvedl v rozsáhlých kapitolách lesnicky významný hmyz, především brouky (Coleoptera), motýly (Lepidoptera) a blanokřídlý hmyz (Hymenoptera).

Biografie:

Naučný slovník lesnický. I. díl A-I. (Feistmantel R., p. 473-474). Vyd. ČSAZ-SZN Praha, 1959.
Kňazovský J.: Pedagogická a vedecká činnosť Rudolfa Feistmantela na katedre lesníctva Štiavnickej akademie (1835-1847). Z dejin vied a techniky na Slovensku 7., 1974, p. 297-328.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Feistmantel R., p. 75-76, portrét). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Feistmantel R., p. 117). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

FEIX Heinrich

nar. 1863 - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátku 20. stol. žil a působil v severočeském městě Jablonci nad Nisou. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera) a od r. 1930 se začal zajímat i o brouky (Coleoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl v severních Čechách, ponejvíce na Jablonecku.

FEKETE Ľudovít

nar. 18.VI.1837 Turda (Maďarsko) - zemř. 29.VI.1916 Banská Štiavnica (Slov. rep.).
Národnost německá. Profesor, lesnický odborník, botanik, entomolog. V letech 1881-1885 předseda Lékařské a přírodovědecké společnosti v Banské Štiavnici. Od r. 1910 člen Maďarské akademie věd.

Gymnázium studoval v Turdě a v r. 1859 absolvoval Báňskou a lesnickou akademii v Banské Štiavnici. Na odborné praxi byl v Kluži a od r. 1867 byl pedagogickým pracovníkem na banskoštiavnické akademii. Nejprve pracoval jako asistent, od r. 1873 mimořádný a od r. 1878 řádný profesor. Byl vedoucím katedry pěstování a hospodářské úpravy lesů a ředitelem školního lesního hospodářství. Přednášel lesnickou zoologii, entomologii, půdoznalství a ochranu lesa před škodlivými činiteli. Z jeho odborných publikací možno uvést: „Lesnická botanika" (1891-1896), „Dub a jeho pěstování" (1888) a z entomologického a ochranářského hlediska měla v té době význam jeho kniha „Lesnická entomologie" (1878).

Biografie:
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. sv. E-J. (Fekete L., p. 77). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Hrabovec I.: Prínos Banskoštiavnickej Lekárskej a prírodovedeckej spoločnosti k výskumu flóry a fauny na Slovensku. (Fekete L., p. 184). Časopis Dějiny věd a techniky - DVT, r. 30., č. 3., 1997, p. 181-186.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Fekete L., p. 117). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

FEKETE Viktor (= Győző)

nar. Slavnica, okr. Považská Bystrica (Slov. rep.) - zemř.
Národnost maďarská. Úředník. Entomolog amatér. V letech 1926-1930 uveden z Maďarska v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Z období 20. a 30. let dvacátého století je znám z maďarského města Pestzentlörincz, kde pracoval jako finanční úředník.

Pro slovenskou entomologii má z historického hlediska význam Feketeho entomologická spolupráce s dr. K. Brančíkem a dalšími entomology sdruženými v Přírodovědném spolku Župy Trenčínské. Fekete se v entomologii zabýval sběrem hmyzu řádů Diptera a Neuroptera. S dr. K. Brančíkem, J. Kardosomem, J. Lacem, J. Pazsiczkým a dalšími entomology spolku prováděl faunistický průzkum území trenčínského regionu. Napsal a uveřejnil dvě entomologické práce. V r. 1914 to byla dipterologická studie z okolí Trenčína o názvu „Toldalék Trencsén vármegye Diptera faunájához". Jde o doplnění Brančíkovy práce o dvoukřídlých z r. 1910. Ještě po první světové válce V. Fekete zpracoval materiály Neuropter a Trichopter, které se svými spolupracovníky ze Spolku Župy Trenčínské sbíral na lokalitách v okolí Trenčína. Tyto výsledky v r. 1926 zveřejnil v práci „Adatok Trencsén-vármegye Neuroptera-és Trichoptera-faunájához". Práce byla uvedena v časopise Folia entomologica Hungarica 1., 1926, p. 71-83. Uvedl řadu nových lokalit i nové druhy a rozšířil tak faunistické poznatky o těchto hmyzích řádech na Slovensku. V r. 1923 zpracoval pro časopis Folia ent. Hungarica biografickou studii o entomologovi dr. Jenö Pazsiczkém.

FERDINAND Vincenc

nar. 1883 - zemř.
Národnost česká. Učitel. Praktický včelař a včelařský organizátor.
Žil v Brně, kde byl řídícím učitelem na obecné škole. Aktivně se zabýval včelařstvím a byl všestranný organizační pracovník ve včelařském odvětví. Spolupracoval při založení Ústředny medu v Brně a měl účast na založení včelařského družstva na Moravě. Působil též jako učitel včelařství.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Ferdinand V., p. 313). Vyd. SZN Praha, 1971.

FERIANC Oskár, Prof., RNDr., DrSc.

nar. 8.VII.1905 Cerovo, okr. Zvolen (Slov. rep.) - zemř. 16.VII.1987 Bratislava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Zoolog, zakladatel zoologických pracovišť na Univerzitě Komenského, ředitel zoologického

ústavu UK, předseda Biologického ústavu SAV, ředitel faunistické laboratoře SAV, zakladatel, dlouholetý předseda a čestný člen Slovenské zoologické společnosti při SAV, místopředseda a čestný člen Československé zoologické společnosti při ČSAV. Nositel zlaté a pamětní medaile Přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského (1969), Ceny města Bratislavy (1948) a Zlaté plakety SAV „Za zásluhy v biologických vědách".

Po ukončení studia na gymnáziu v Banské Štiavnici začal studovat Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kde byl v r. 1928 promován doktorem přírodních věd. Po studiích začal pracovat jako středoškolský profesor na gymnáziích v Rimavské Sobotě a ve Zvolenu, později jako ředitel Učitelského ústavu v Turčianských Teplicích. V roce 1940 přišel do Bratislavy, kde byl činný při založení Přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského. V r. 1942 se habilitoval, získal docenturu a v r. 1943 se stal mimořádným profesorem a vedoucím katedry zoologie. Od r. 1947 působil jako řádný profesor zoologie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě až do svého odchodu do důchodu v r. 1973.

Prof. O. Ferianc napsal 13 samostatných knižních publikací, řídil práce při zpracovávání zoologických hesel v encyklopedických dílech (Slovensko II. - Príroda, Encyklopédia Slovenska I.-VI., Atlas SSR) a publikoval kolem 100 dalších vědeckých prací. V zoologii byl zaměřen hlavně na problematiku ornitologie a velkou pozornost věnoval tvorbě slovenské zoologické nomenklatury. Z entomologické tématiky to byla dvě vydání knihy „Slovenské mená hmyzu - Slowakische Insektennamen" (Veda-Bratislava, 1974, 320 pp.) a „Slovenské mená hmyzu" (Veda-Bratislava, 1975, 308 pp.). Hmyz uvedl též v práci „Zoológia na Slovensku za posledných 10 rokov a smer jej ďalšieho vývoja" (Biológia 13, 1958). Do časopisu Biológia napsal nekrolog „Za prof. Dr. Júliusom Komárkom" (10., 1955).

Biografie:

Mrciak M., Vilček Fr., Matis D.: Profesor RNDr. Oskár Ferianc, DrSc. 70-ročný. Bioógia 30., 1975, p. 569-570, portrét.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Ferianc O., p. 80). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Matis D.: Prof. RNDr. Oskár Ferianc, DrSc. osemdesiatročný. Biológia 40.,1985, p. 633-634.
Matis D.: Prof. RNDr. Oskár Ferianc, DrSc. zomrel. Biológia 43., 1988, p. 175.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoologóv so vzťahmi k územiu Slovenska. (Ferianc O., p. 36). Bratislava 1996.

FIALA Ludvík

nar. 1862 Ivanovice na Hané, okr. Vyškov - zemř. 1934 Dědice, okr. Vyškov.
Národnost česká. Učitel, ředitel školy. Včelař, redaktor včelařského tisku, organizátor plemenného chovu včel.

Byl učitelem a ředitelem školy v Dědicích u Vyškova na Moravě.

Od mládí byl zaníceným včelařem a včelařským organizátorem. V r. 1889 podnikl významnou cestu do Švýcarska, kde poznal zásady plemenného chovu včel v pojetí Kramerově. Po návratu domů založil v r. 1899 na základě získaných poznatků první oplozovací a chovatelskou stanici na Moravě, která byla v té době i první v bývalém Rakousku-Uhersku a ve střední Evropě. Zásady Kramerova učení zpracoval do vlastní příručky o názvu „Návod ku plemennému chovu včel". Jako redaktor měl rovněž významný podíl na řízení časopisu Včela moravská, v jejíž redakci působil v období 1904-1913 a znovu pak v letech 1929-1934. Z jeho dalších prací to byly příspěvky „Chov králevinek" (Včelař. čítanka, 1909 Praha), „Jak v úle Unikum úspěšně včelařiti" (1925 Prostějov), „Záznamy z kmenové knihy plemenné a oplozovací stanice" (1928 Brno), „Plemenný chov trubců" (1932, 1933 Dědice) aj. Včelař L. Fiala byl rovněž účastníkem Sjezdu československých včelařů a v r. 1904 vystavovatelem na Zemské jubilejní včelařské výstavě v Brně.

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Fiala L., p. 211, portrét). Včelařství r. 22, 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Fiala L., p. 313, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Fiala L., p. 202). Sborník ČSAV č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Fiala L., p. 107). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

FIBICH Zdeněk

nar. 21.XII.1850 Všebořice u Čáslavi - zemř. 15.X.1900 Praha.
Národnost česká. Hudební skladatel, učitel hudby. Entomolog amatér-lepidopterolog.

Studoval v Praze u Bedřicha Smetany, později na konzervatoři v Lipsku, Mannheimu a Paříži. Krátký čas pobyl v litevském Vilně jako učitel hudby. Od r. 1875 až do své smrti působil v Praze, převážně jako skladatel a učitel hudby. Měl příležitostná dirigentská vystoupení, dočasně působil v pražském Prozatímním divadle jako kapelník a na sklonku života byl dramaturgem opery Národního divadla v Praze.

Ve volných chvílích se pilně věnoval entomologickému sběratelství motýlů (Lepidoptera). Vedle pěkné sbírky domácích druhů motýlů měl sbírku motýlů exotických, která byla po jeho smrti uložena do Národního muzea v Praze. Projevem úcty k osobě Z. Fibicha bylo Obenbergerovo pojmenování nového druhu krasce (Buprestidae, Col.) z Kostariky Pachyschelus fibichi Obenb. (1925). Údaje o převzetí Fibichovy lepidopterologické sbírky do Národního muzea jsou citovány: Obenberger J.: Několik poznámek. (Čas. Čs. spol. ent., 1921, p. 99-102), Obenberger J.: O entomologických sbírkách Národního muzea v Praze. (Čas. Čs. spol. ent. 1930, Věstník p. XIII.-XIV.), Obenberger J.: Jak se rodila naše zoologie. (In: Zvířata a zvířátka. Orbis Praha, 1944, p. 21), Obenberger J.: O zoologických sběratelích, raritách a sběratelském cestování. (In: Zvířátka a lidé. Orbis Praha, 1946, p. 18), Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlungen Teil I. (Fibich Z., p. 75). Berlin-Dahlem, 1935.

Biografie:
Hostinský O.: Vzpomínky na Fibicha. (1952).
Očadlík M.: Život a dílo Zdeňka Fibicha. (1950).

FICA (Fyca) František

nar. 15.III.1805 Ptení u Plumlova, okr. Prostějov - zemř. 30.XII.1892 Ptení u Plumlova, okr. Prostějov.
Národnost česká. Rolník, praktický včelař, zasloužilý člen včelařské družiny dr. F. Živanského.

Od raného mládí přilnul ke včelám a včelařské činnosti, ve které pomáhal svému otci. V r. 1824 se oženil a hospodařil na vlastním hospodářství v Ptení. Samostatně začal včelařit po vzoru svého otce a odborné včelařské znalosti a praktické zkušenosti získal od zkušeného včelaře z Křemence u Konice, tesařského mistra Hirta. Chov včel se mu dobře dařil, takže v r. 1844 vlastnil a obhospodařoval ve svém včelíně již 155 včelstev. Od svých padesáti let (1855) se stal spolupracovníkem organizátora moravského včelařství MUDr. Františka Živanského (1817-1873). Až do r. 1880 Fica zasílal Moravskému včelařskému spolku zprávy o své včelařské činnosti, zdravotním stavu včelstev a výtěžnosti medu. Úly si vyráběl sám, zdobené řezbami různých postav a ornamenty. Byl aktivním účastníkem včelařských schůzí a sjezdů, na nichž míval i přednášky. V červenci 1882 přednášel na kočující včelařské schůzi v Krumsíně na Plumlovsku, kde rovněž vystavil svůj typ úlu s pohyblivým dílem a jiné včelařské nářadí. Praktickým včelařením se zabýval déle jak 56 let a svou prací i pílí platně přispěl k povznesení včelařského odvětví na Moravě.

Biografie:
Adamec Fr.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Fica F., p. 100-101). Brno 1909.

FIEDLER August

nar. - zemř.
Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmannna, Vídeň.

Od počátku 20. stol. žil a působil v Krásné Lípě u Rumburka, kde pracoval jako místní obecní úředník (Lokalbeamter). V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl v okolí Krásné Lípy, Rumburka a na jiných lokalitách severních Čech.

FIEDLER Ernst

nar. - zemř.
Národnost německá. Tovární mistr. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve dvacátých letech 20. stol. žil v severočeském pohraničí v Benešově nad Ploučnicí, kde pracoval jako mistr v místní přádelně. Počátkem třicátých let se přestěhoval z Čech do Rakouska, kde žil v Gramat-Neusiedl, Marienthal. V entomologii se aktivně věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl v okolí Děčína, kde byl v období I. Čs. republiky pravděpodobně členem místního entomologického spolku. Po přesídlení do Rakouska v lepidopterologické činnosti pokračoval.

FILCÍK Jan Nepomuk Josef

nar. 19.XI.1785 Kopidlno, okr. Jičín - zemř. 25.I.1837 Chrast, okr. Chrudim.
Národnost česká. Učitel, odborný spisovatel pro mládež. Včelař.

V r. 1803 ukončil kurs na hlavní škole v Jičíně a v r. 1804 se stal výpomocným učitelem obecné školy v Kolíně. V letech 1805-1807 konal pedagogická studia v Praze, odkud se vrátil zpět do rodného kraje, kde dále působil jako učitelský pomocník na školách v Ostružné a Hrochově Týnci. V r. 1812 byl přijat za řádného učitele na obecnou školu do Chrastu u Chrudimi, kde mu byl za vzornou pedagogickou práci v r. 1830 přiznán čestný titul „Vzorný učitel".

Od mládí bylo jeho velkou láskou včelařství, kterému se během života aktivně věnoval. Včelařil v nástavkových úlech Janišových, jejichž výhody používání šířil po svém okolí. Snahy o moderní rozumové včelařství ve východních Čechách jsou nerozlučně spjaty s jeho osvětovou prací. Zvelebil včelařství na Chrudimsku a pro východočeské včelařství vychoval řadu svých odchovanců a pokračovatelů. Jeho základní prací o včelařství byla až posmrtně v r. 1849 vydaná kniha „Zahradníček, čili návod k štěpařství s připojeným včelařstvím" (1849 Hradec Králové). Toto dílo bylo po čtvrt století lidovou příručkou včelařů východních Čech. Filcíkovou prací, ve které je uveden též hmyz, je „Přírodopis, co kratochvilník školní pro mládež dospělejší československou" (Hmyz - Insecta uveden na str. 121-136 a tab. č. 17). Publikaci vydala Josefa Fetterlová, Praha 1835.

Biografie:

Kryšpín V.: Obraz činnosti literární učitelstva československého. (Filcík J. N. J., p. 91-94). Vyd. Knapp Praha, 1885.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Filcík J. N. J., p. 89). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Filcík J. N. J., p. 313, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Filcík J. N. J., p. 203). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Filcík J. N. J., p. 109). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

FILIPEC Jan

nar. 1856 - zemř. 1931.

Národnost česká. Učitel. Včelař, včelařský organizátor a správce pozorovacích včelařských stanic.

Žil a působil jako řídící učitel na škole v Řepčíně u Olomouce (dnes městská součást Olomouce). Zájmově se aktivně věnoval včelařství a byl výkonným správcem pozorovacích stanic Zemského sdružení českých samostatných spolků včelařských na Moravě.

FILIPI Josef

nar. 1812 Herálec u Humpolce - zemř.

Národnost česká. Farář a duchovní. Včelař a včelařský publicista.

Žil a bydlel v obci Volfířov u Dačic na Moravě, kde od r. 1845 působil jako katolický farář a správce tamní farnosti. Byl aktivním moravským včelařem a spolupracovníkem časopisu Včela.

FIRBÁS Ferdinand

nar. 25.VI.1863 Muráň, okr. Rožňava (Slov. rep.) - zemř. 15.V.1932 Szeged (Maďarsko).

Národnost maďarská. Úředník, školský pracovník. Zoolog, entomolog.

Studoval přírodopis a zeměpis na univerzitě v Budapešti. Po studiích začal v r. 1887 pracovat jako asistent zoologického ústavu budapešťské univerzity, odkud v r. 1888 přešel na Vysokou školu technickou v Budapešti. V r. 1890 přešel na Slovensko, kde působil jako pracovník školského inspektorátu v Banské Bystrici. V r. 1891 byl přeložen do maďarského Szegedu, kde pak působil a žil až do konce života. Byl literárně činný a svými články ze zoologie, zvláště z entomologie, přispíval do časopisů Rovartani Lapok, Természettudományi Közlömeny, Mehészeti Lapok, Vadászlap a jiných.

Biografie:

Kolektiv: Slovenský biografický slovník. II. zv. E-J. (Firbás F., p. 90). Vyd. Matica Slovenská, Martin, 1987.

FIRBAS Ignác

nar. 1771 - zemř. 1841.

Národnost česká. Lékárník, otec významného českého pomologa Františka Firbase (1807-1897). Praktický včelař, včelařský publicista.

Byl zakladatelem lékárnického rodu Firbasů v Sušici, kde spravoval svou místní lékárnu. Zájmově se zabýval včelařstvím a svoje pozorování i nabyté zkušenosti v r. 1829 shrnul v rukopisné práci psané v německém jazyce

„Geschichtliche Ergebnisse, Bemerkungen neben bei einem zeitwilligen Diarto bei meinem Bienenstende zu Folge 34 jährigen Erfahrung". V roce 1837 byl vyznamenán diplomem místodržitelství za zásluhy o včelařství v Čechách.

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Firbas I., p. 149-150). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Firbas I., p. 110). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

FISCALI Ferdinand, Ritter von

nar. 1.VI.1827 - zemř. 10.XI.1907.
Národnost německá. Lesmistr, učitel lesnictví, ředitel lesnické školy, lesní ochranář.

Po studiu na lesnickém ústavu v Mariabrunu u Vídně působil na velkostatku Nové Dvory. V r. 1852 se stal profesorem přírodních věd na lesnické škole v Úsově na Moravě. Po dvou letech (1854) byl jmenován lesmistrem v Dobříši a v období 1866-1894 byl ředitelem lesnické školy v Bělé pod Bezdězem. V letech 1869-1894 byl jako lesní rada též inspektorem valdštejnských lesů. Pracoval rovněž literárně a v r. 1856 vydal odbornou studii „Deutschlands Forstkultur-Pflanzen". Zasloužil se o rozvoj českého lesnického školství a výzkumnictví i o zdar lesnických výstav v Praze a ve Vídni. Pro lesnickou entomologii měla v jeho době význam jím zpracovaná ochranářská práce „Die schädlichen Forstinsekten", vydaná v r. 1858 (Ed. Hölzers Verlags, Wien und Olmütz, 1858).

Biografie:
Croy F.: Nekrolog - Ferdinand Ritter von Fiscali. Vereinschr. Forst-Jagd.-und Naturk. 1907-1908, p. 373-389.
Kolektiv: Naučný slovník lesnický. I. díl A-I. (Fiscali F., p. 479). ČSAZ-SZN Praha, 1959.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Fiscali F., 110). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

FIŠER Kryštof (Fischer Christophor)

nar. 25.VII.1611 Česká Lípa - zemř. 9.IX.1680 Průhonice u Prahy.
Národnost česká. Člen řádu Tovaryšstva Ježíšova, hospodářský správce, zemědělský spisovatel.

V r. 1628 vstoupil do jezuitského řádu a učil v Praze poezii. Studoval dále theologii, pro vleklou churavost však byl nucen se dalšího studia vzdát a nastoupit vhodné zaměstnání. Stal se hospodářským správcem statků Klementinské koleje v Průhonicích u Prahy, kde pak působil až do konce života.

V latinském jazyce napsal historicky významný dvoudílný spis o zemědělství „Operis oeconomici" (I. díl r. 1679 Praha, II. díl r. 1683 Praha). Zamýšlený III. díl již nenapsal. Toto Fišerovo dílo bylo v té době značně ceněno, jak svědčí jeho nové vydání z let 1731-1732. Německý překlad knih pořídil Agatho Carione a vyšel ve Frankfurtu-Norimberku v letech 1690 a 1696. V češtině vyšlo dílo v laickém překladu kazatele a hospodářského správce Jana Barnera (1643-1708), který byl po smrti Kr. Fišera pokračovatelem ve správě statků pražské Klementinské koleje. Barner knihu přeložil do češtiny pod názvem „Knihy hospodářské" (r. 1706, Praha). První díl knihy pojednával o jednotlivých výrobních odvětvích, druhý pak o organizaci, řízení, vedení účtů a chronologickém rozdělení prací podle měsíců roku. V prvém díle knihy podal Fišer četné návody na ochranu zemědělských plodin proti chorobám a živočišným škůdcům. Z hmyzu uvedl řadu škodlivých druhů brouků, motýlů, much a jejich larev. K ochraně proti nim však uváděl různé primitivní způsoby, postavené často i na pověrách a náboženských zásazích. V osmé kapitole knihy o včelách byly obsaženy rady pro praktické včelaření té doby.

Biografie:
Ottův slovník naučný, díl IX., 1895 Praha. (Fišer Kr., p. 263).
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Fišer Kr., p. 313). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Fišer Kr., p. 151). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Fišer Kr., p. 111). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

FIŠER Jindřich

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. Člen entomologické sekce Přírodovědecké společnosti v Ostravě.

Žil a bydlel v obci Hrabová na Ostravsku. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Od r. 1918 sbíral motýly v okolí svého bydliště Hrabové i na jiných lokalitách ostravského regionu. Speciálně se zabýval studiem a faunistikou čeledě lišajovitých (Sphingidae) a pokusně se zaměřil na pěstování

lišaje borového (Hyloicus pinastri L.). Zjistil, že tento druh lišaje je na Ostravsku velice variabilní a u pěstovaných exemplářů tvořil, mezi jinými, hlavně formu brunnea Sp. Z jednoho chovu připadlo až 50 % jedinců této formě. Při faunistickém průzkumu poznal, že forma brunnea Sp. se vyskytuje pravidelně také ve volné přírodě, ovšem % výskytu nebylo možno kontrolovat.

FIŠER Josef

nar. 16.VIII.1912 - zemř. 1.VI.1988.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1976.

Žil a bydlel v obci Lipno v okrese Louny. Do Československé společnosti entomologické vstoupil již jako důchodce ve svých 64 letech. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry prováděl na lokalitách v okolí svého bydliště, v okolí Žatce, Loun a v Českém středohoří.

FLEISCHER Karel

nar. - zemř.

Národnost česká. Lékárník. Entomolog amatér. Strýc českého koleopterologa MUDr. Ant. Fleischera z Brna.

Pocházel z Krabčic pod Řípem na Roudnicku a studium farmacie konal v Praze. V 50. a 60. letech 19. století byl lékárníkem v Roudnici nad Labem a počátkem let sedmdesátých (kol r. 1871) se odstěhoval do Rakouska a působil v Kojnici v Jižním Štýrsku. V období svých pražských studií sbíral na společných exkurzích s Emanuelem Lokajem sen. a později konal četné sběry a faunistický průzkum brouků na Roudnicku. Např. v r. 1850 sbíral na Řípu vzácný druh střevlíka Cymindis scapularis Schaum. (Carabidae, Col.) a v řece Labi našel ve více exemplářích brouka Stenelmis consobrina Duf. z čeledi Dryopidae (Col.). Zásluhou lékárníka K. Fleischera bylo i to, že svého synovce, mladého Ant. Fleischera, v jeho entomologických začátcích dobře naučil všem praktikám používaných při sběru brouků.

FLEISCHER Zdeněk

nar. 20.X.1905 Brno - zemř. 24.VII.1978 Brno.

Národnost česká. Zahradní technik, botanik, kaktusář, entomolog. Syn českého entomologa MUDr. Josefa Fleischera z Brna.

Zahradnická studia konal na Státní vinařské a zahradnické škole v Mělníku, na Zahradnické škole v Lednici na Moravě a v Heidelbergu v Německu. Pod vlivem svého otce a stýce MUDr. Ant. Fleischera se ve svém mladém věku věnoval entomologii, hlavně sběru, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). V letech 1922-1925 prováděl společně s otcem a brněnským entomologem J. V. Stejskalem faunistický průzkum brouků na slaných půdách v okolí Šakvic na jižní Moravě, kde nalezl mnoho významných halofilních druhů. Samostatné koleopterologické sběry prováděl ve středních Čechách v okolí Mělníka a faunisticky prozkoumal severní a západní Čechy. Na Moravě sbíral v okolí Brna, u řeky Dyje v Lednici, na Českomoravské a Drahanské vysočině a v Jeseníkách. Na Slovensku prováděl sběry ve Vysokých Tatrách. Svůj hlavní zájem zaměřil na broučí čeledě Staphylinidae, Pselaphidae a Scydmaenidae. V r. 1954 napsal společně s pracovníkem Moravského muzea dr. P. Lautererem práci „Zajímavé nálezy brouků z Moravy (Col.)". (Ročenka Čs. spol. ent. 51., 1954 (1955), p. 181-182). Koleopterologická sbírka Z. Fleischera z různých oblastí Československa o rozsahu 9.000 ex. a malá sbírka mravenců (Formicoidea, Hym.) je uložena v ent. odd. Moravského muzea v Brně.

Mimo entomologii se Z. Fleischer ve starším věku věnoval studiu, sbírání a pěstování kaktusů. Z tohoto oboru uveřejnil řadu publikací a v období po II. světové válce byl nejvýraznější postavou československého kaktusářství a odborníkem uznávaným doma i v zahraničí.

Biografie:

Moučka J.: Zdeněk Fleischer (20.10.1905-24.7.1978). Živa 27., č. 1., 1979, p. 21, portrét.

FLEISSNER Heinrich

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. Řádný člen německého entomologického spolku v Karlových Varech (Der entomologisches Verein für Karlsbad und Umgebung). V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v Karlových Varech, kde pracoval jako učitel obecné školy. Od založení karlovarského entomologického spolku v r. 1887 byl jeho řádným členem a v letech 1897-1905 zastával funkci předsedy (Obmann). Zabýval se sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl na karlovarských lokalitách i jiných místech vzdálenějšího okolí Karlových Varů.

FOLTÝN Jiří, Doc., Ing., DrSc.

nar. 8.I.1926 Rakovník - zemř. ?.V.1995 Praha.

Národnost česká. Zemědělský inženýr, vysokoškolský pedagog, výzkumný pracovník, ředitel výzkumného ústavu, člen korespondent ČSAZV. Rostlinolékař, odborník v zemědělské entomologii.

Vystudoval vysokou školu zemědělskou v SSSR a v r. 1952 byl ustanoven vedoucím nově zřízené katedry ochrany rostlin na Agronomické fakultě Vysoké školy zemědělské v Praze. Od r. 1952 byl též dopisujícím členem Československé akademie zemědělských věd. Na KOR AF VŠZ přednášel v prvé polovině padesátých let obecně předmět „Ochrana rostlin" a speciálně zemědělskou entomologii. Vzhledem k nedostatku vhodné odborné studijní literatury pro posluchače nově vzniklého rostlinolékařského směru na KOR AF VŠZ bylo nutno zpracovat a vydat učební texty pro studium jednotlivých ochranářských disciplin. V r. 1953 Foltýn zpracoval a vydal prvé dva tituly studijních skript. Byly to: „Přednášky z ochrany rostlin" (SPN Praha, 1953) a „Ochrana rostlin č. 2 - Speciální" (se spoluaut., SPN Praha, 1953). Pro předmět zemědělská entomologie zpracoval se spoluautorem J. Štaifem dvoje skripta „Entomologie polních plodin" (SPN Praha, 1954) a „Entomologie zahradních plodin" (SPN Praha, 1954, 2.vyd. SPN Praha, 1957).

Ve školním roce 1957/58 se J. Foltýn na AF VŠZ habilitoval docentem a v r. 1960 obhájil doktorskou disertační práci na téma „Agrotechnické lhůty setí ozimých obilovin". V r. 1960 ukončil svoji pedagogickou činnost na AF VŠZ a nastoupil do funkce ředitele Ústředního výzkumného ústavu rostlinné výroby ČSAZV v Praze 6-Ruzyni. Na zasedání Čs. zemědělské akademie byl v r. 1960 zvolen do funkce II. místopředsedy ČSAZV v Praze.

Jako přední mluvčí za zájmy oboru ochrany rostlin v ČSAZV padesátých let publikoval řadu organizačně podnětných příspěvků vyzdvihujících důležitost ochrany rostlin v nových poválečných podmínkách československého zemědělství. Vedle své práce na úseku ochrany rostlin byl v 50. a 60. letech J. Foltýn znám jako jeden ze zastánců a propagátorů „lysenkismu" u nás, t.j. nevědeckého učení ruského agrobiologa T. D. Lysenka. Pro podporu rozvoje ochrany rostlin byla v té době jednou z nejdůležitějších Foltýnova práce „Naléhavé úkoly ochrany rostlin", uveřejněná v r. 1953 v časopise Za socialistické zemědělství (r. 3., č. 9., 1953). Z dalších prací možno ještě uvést „K některým otázkám ekonomiky v ochraně rostlin" (Za vys. úrodu, 5., 1957) a „Prostorová isolace jako pomocník v ochraně rostlin" (Za vysokou úrodu 6., 1958). V poválečném období, kdy se na našem území povážlivě začala šířit mandelinka bramborová (Leptinotarsa decemlineata Say.), napsal Foltýn se spoluautorem Arnoldem Kacem o tomto škůdci publikaci pod názvem „Do boje proti americkému brouku" (Brázda Praha, 1951). V roce 1952 uveřejnil o tomto škůdci brambor další údaje v článku „Americký brouk" (Za soc. změd., r. 2.,1952). Se spoluautorem dr. J. Zakopalem vydal v r. 1955 popularizační brožuru o názvu „Jak rostliny chráníme" (Orbis Praha, 1955), v níž jsou uvedeny nejdůležitější choroby a hmyzí škůdci zemědělských plodin. Doc. Ing. J. Foltýn zemřel náhle a nečekaně na silný astmatický záchvat. Pohřeb se konal dne 29. května 1995 v Nové obřadní síni na Olšanech v Praze.

Biografie:

Koleška Zd.: Ochrana rostlin jako vědecký obor na Vysoké škole zemědělské v Praze. (Foltýn J., p. 159-160). Časopis Dějiny věd a techniky - DVT, r. 30., č. 3., 1997, p. 147-168.

Bibliografie:

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Foltýn J., p. 159-160). Nakl. ČSAV - Academia Praha, 1969.

FORMÁNEK Josef

nar. 1823 - zemř. 1892.

Národnost česká. Katolický kněz, správce farnosti. Praktický včelař, propagátor rozvoje včelařství.

Působil jako kněz a děkan farnosti v obci Týnec u Klatov. Zabýval se prakticky i odborně včelařstvím a byl aktivním propagátorem rozvoje včelařství v západních Čechách. Technickými doplňky přispěl k zdokonalení včelařského medometu a v r. 1872 veřejně vystoupil proti dovozcům cizích včel na obranu naší včely domácí.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Formánek J., p. 313). Vyd. SZN Praha, 1971.

Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Formánek J., p. 206). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Formánek J., p. 114). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

FORST Jan

nar. 1859 - zemř. 1946.
Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský publicista, organizátor plemenného chovu včel. Člen výboru Zemského včelařského ústředního spolku, propagátor vyšší spotřeby medu u obyvatelstva.

Byl řídícím učitelem školy na Svaté Hoře v Příbrami. Aktivně se zabýval včelařstvím a byl prvním organizátorem plemenného chovu včel v Čechách podle švýcarského vzoru. K českým chovatelským snahám dal základ svými cestami do Švýcarska, kde byl na zaučenou u Ulricha Kramera, švýcarského zakladatele chovu včelích matek. O těchto cestách informoval včelařskou veřejnost ve svých dvou článcích s názvem „O studijní cestě do Švýcar" uveřejněných v časopise Český včelař v r. 1907 a 1908. Přeložil v úplném znění Kramerovu knihu „O plemenném chovu včel" (Praha, 1913, 1925) a v roce 1908 připravil návrhy na založení chovatelských a oplozovacích stanic v Čechách. Další Forstovou zásluhou byla aktivní organizační práce v kampani na zpeněžování medu českých včelařů v krizovém období špatného odbytu. Vyvolal velkou propagační akci za vyšší spotřebu medu v domácnosti pod heslem „Med všem, med není jen lékem, med je významnou potravinou". Jako publicista uveřejnil ve včelařském tisku řadu příspěvků, z nichž je možno pro příklad uvést: „Včelí květena" (Včelařova čítanka, Praha 1909), „Několik slov k chovu královen" (Český včelař, 1909), „Příspěvek k včelařskému právu" (Český včelař, 1904), „Ctěným včelařským spolkům českým. Ke sporům mezi českými včelaři" (Praha 1912). Jinou Forstovou zásluhou bylo též prosazení povinnosti organizovaných včelařů povinně odebírat časopis Český včelař, jehož úhrada byla obsažena v členském příspěvku. Celková práce J. Forsta vykonaná pro rozvoj českého včelařství byla mimořádně významná a po zásluze oceňovaná.

Biografie:
Nepraš J.: portréty významných včelařů. (Forst J., p. 211). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Forst J., p. 313, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Forst J., p. 207). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Forst J., p. 114). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

FREUND Ludwig, Prof., PhDr.

Nar. 19.VI.1878 Postoloprty, okr. Louny - zemř. 5.XI.1953 Halle (Německo).
Národnost německá. Zoolog, entomolog, vysokoškolský profesor, publicista. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od r. 1922 byl profesorem zoologie na německé univerzitě v Praze. Zabýval se srovnávací a vývojovou anatomií obratlovců, byl průkopníkem parazitologie jako samostatného vědního oboru. Po první světové válce se aktivně podílel na rozvoji československé zoologie. V r. 1939 musel z rasových důvodů odejít z univerzity na nucenou dovolenou, později byl jako občan židovského původu deportován do koncentračního tábora v Terezíně. Po druhé světové válce a německé okupaci odešel z Čech v r. 1945 do Německa na univerzitu v Halle an der Saale.

Byl autorem úplné bibliografie zoologické literatury o zvířeně Čech, která v letech 1911-1917 vyšla pod názvem „Die Literatur über die Tierwelt Böhmens". Z tohoto díla má pro českou entomologii velký význam soupis literatury o hmyzu, který pod názvem „Die Literatur über die Insekten Böhmens", vyšel v r. 1917 samostatně v časopise Zeitschrift des österreichischen Entomologen-Vereines, Wien. V entomologii se dr. Freund zabýval studiem vší (Anoplura), motýlů (Lepidoptera) a studoval též ektoparazity žijící u obratlovců.

FREYER Karl, senior

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. Člen německého ent. spolku „Verein für Käfer und Schmetterlingskunde f.d. nördliche Böhmen in Rumburk". V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1921 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátku 20. stol. je známo jeho působiště z Rumburku a od počátku dvacátých let žil a bydlel v Horním Jindřichově u Rumburka. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum konal v okolí Rumburka a na dalších lokalitách severních Čech.

FREYER Karl, junior

nar. - zemř.

Národnost německá. Syn lepidopterologa K. Freyera. Entomolog amatér. Člen německého ent. spolku „Verein für Käfer und Schmetterlingskunde f.d. nördliche Böhmen in Rumburk". V r. 1921 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od dvacátých let 20. stol. je známo jeho bydliště a působiště ze severočeského Rumburku. V entomologii se věnoval lepidopterologii. Sběry motýlů a faunistický průzkum prováděl společně s otcem i samostatně v okolí Rumburka a na jiných lokalitách severních Čech.

FREYN Otto

nar. - zemř.

Národnost německá. Finanční úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Z počátečních let 20. stol. je známa jeho působnost v městě Louny, kde pracoval jako úředník místní spořitelny. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Lounsku a dalších lokalitách severozápadních Čech.

Oprava data úmrtí a doplněk k „Seznamu biogr. čs. ent.", sv. 2., 1980, p. 59-60.

FRIČ Antonín, Prof., MUDr., PhDr.

nar. 30.VII.1832 Praha - zemř. 15.XI.1913 Praha.

Čestný člen a dlouholetý protektor Klubu přírodovědeckého v Praze. Do časopisu Českého muzea sv. 3., 1851 napsal článek s názvem „Navedení ke zřízení sbírek živočišných", kde bylo o hmyzu pojednáno na str. 18-24. K poctě dr. A. Friče „in memoriam" byl pojmenován nový taxon Pselaphida z Barmy Rybaxis friči Blattný (1925) (Pselaphidae, Col.).

FRIEDL Anton

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve dvacátých a třicátých letech 20. stol. žil v obci Boží Dar v okrese Jáchymov a pracoval jako odborný učitel. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunsitický průzkum motýlů prováděl v okolí Jáchymova, na Karlovarsku a četně též na lokalitách Krušných hor.

FRIESS Adolf, JUDr.

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátečních let 20. stol. žil a působil v Brně. Nejprve bydlel u svého otce Jacoba Friesse a později ve dvacátých letech pracoval v Brně jako prokurista. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) v brněnském okolí a na lokalitách jižní Moravy.

FRITSCH (Frič) Emil

nar. 31.V.1870 Velvary, okr. Kladno - zemř.

Národnost česká. Poštovní zaměstnanec. Entomolog amatér. Člen Čs. spol. ent. v letech 1919-1935. V období 1926-1930 uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po středoškolských studiích byl dne 23.7.1890 přijat do služeb c.k.rakouské pošty. Po několika letech praxe na různých poštovních úřadech nastoupil v r. 1908 do samostatné funkce c.k.poštovního kontrolora na poštovním úřadě města Dolnja Tuzla v Bosně. Po rozpadu rakousko-uherské monarchie a vzniku samostatné Československé republiky se vrátil do vlasti a přešel do služeb Čs. státní pošty. Od 28.9.1920 nastoupil u poštovního úřadu v Bratislavě do služební funkce poštovního inspektora VII. hodnostní třídy. V r. 1921 byl jmenován ředitelem bratislavského poštovního úřadu a od roku 1930 zastával funkci vrchního ředitele poštovního úřadu Bratislava 1. Po územním od-

dělení Slovenska v r. 1938 se přestěhoval do Prahy a po německé okupaci českých zemí v r. 1939 se z podnětu své německé manželky přihlásil k německé národnosti. Po r. 1945 byl pravděpodobně odsunut do Německa.

V období svého aktivního věku byl Emil Fritsch v entomologii velice činný. Zabýval se sběratelstvím a faunistikou brouků (Coleoptera) a částečně se zajímal též o motýly (Lepidoptera). Za služebního pobytu v bosenské Tuzle sbíral na různých lokalitách v Bosně a Hercegovině a po přechodu na Slovensko prováděl aktivní faunistický průzkum v okolí Bratislavy na lokalitách v Petržalce, Vadovcích, Kamzíkově, Svatojurském Šuru a jiných. Sběratelské vycházky podnikal samostatně, často však také s některými entomology, zvláště s Jaroslavem Rolandem, Janem Roubalem, Františkem Rambouskem aj. V r. 1922 vedl s revidentem J. Rolandem přípravný výbor pro založení odbočky Slovenské entomologické společnosti v Bratislavě a od r. 1924 přispíval entomologickým materiálem do základní sbírky hmyzu bývalého Slovenského vlastivědného muzea v Bratislavě. (Cit.: Okáli I.: Súpis ent. zbierok v múzeách na Slovensku. ÚSMG Bratislava, 1984, p. 23). Některé významnější Fritschovy nálezy tesaříků z okolí Bratislavy jsou citovány Ant. Fleischerem v jeho „Přehledu brouků ČSR" (p. 331, 336, 340, 341, 342) a sběry Chrysomelid ze slovenských lokalit zjištěné E. Fritschem uvádí J. Roubal v Kat. Col. Slov. a Podkarp. R. III. V r. 1934 k Fritschově poctě pojmenoval dr. J. Obenberger novou formu krasce Ptosima undecimmaculata Herbst a. fritschi Obenb. (1934) (Col., Buprestidae).

Biografie:
Post-Telegraphen Almanach 39. Jahrgang, 1908 (Fritsch E., p. 88). Pořadník úřednictva poštovní a telegrafní správy Republiky československé. Ředitelský obvod Bratislava z r. 1921 (Fritsch E., p. 26), z r. 1926 (Fritsch E., p. 7), z r. 1930 - odd. provozní úředníci (Fritsch E., p. 1).

FRITSCH Richard

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1921 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátečních let 20. stol. až do počátku let dvacátých byl znám z Moravy. Žil a působil v Novém Jičíně (Neutischein). V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera).

FRIVALDSKÝ (Frivaldszky) Imrich (Emerich, Imre)

nar. 6.II.1799 Bačkov, okr. Trebišov (Slov. rep.) - zemř. 19.X.1870 Jobbágyi (Maďarsko).
Národnost maďarská. Přírodovědec, lékař, kustod přírodovědeckého oddělení Maďarského nár. muzea v Budapešti. Od r. 1833 dopisující člen a od r. 1838 řádný člen Maďarské akademie věd. Zoolog, entomolog, botanik.

V letech 1814-1815 studoval filozofii v Košicích a v období 1816-1823 medicinu na univerzitě v Budapešti. Od r. 1821 byl kustodem přírodovědeckého oddělení Maďarského národního muzea. Faunisticky a floristicky zkoumal přírodně významná území Maďarska a Balkánu. Na území Slovenska studoval zvířenu a květenu Spiše, Vysokých a Belánských Tater, Slánských vrchů a jiných slovenských lokalit. Byl autorem četných vědeckých prací publikovaných v maďarštině. Z entomologických prací možno uvést: „Catalogus Insectorum" (Pest, 1834), „Catalogue des Lépidoptères de la Hongrie jusquaus Arpentenses" (1834), „Neue Käfer, Falter und Schnecken des Balkan" (1837), „Drei neue Grottenkäfer aus Ungarn" (1857) a jiné.

Biografie:
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Frivaldský I., p. 118). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Frivaldský I., p. 161). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Frivaldský I., p. 38). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie I., Bd. 2. (Frivaldský I., p. 387-388). Berlin-Dahlem, 1928.

FROSCH Ernst Louis

nar. - zemř.
Národnost německá. Živnostník. Entomolog amatér. Zakladatel a čestný člen německého Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí (Der entomologisches Verein für Karlsbad und Umgebung). V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil v Chodově (Chodau) u Karlových Varů, kde byl majitelem malířského závodu (malíř pokojů). Z jeho popudu byl 23. října 1887 založen karlovarský entomologický spolek, jehož se stal předsedou. E.L.Frosch se zabýval sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl na Karlovarsku. Uveřejnil též

lepidopterologické práce „Acherontia atropos L. (Totenkopfschwärmer)" (1866), „Ueber Raupenkrankheiten" (1886), „Verzeichnis der Grossschmetterlinge des Karlsbader Gebietes" (1891), „Colias palaeno und deren Vorkommen bei Karlsbad" (1894), „Colias palaeno im böhmischen Erzgebirge" (1894), „Bombyx quercus und dessen Entwicklung" (1894). Práci o denních motýlech karlovarskéhoo okolí uveřejnil ve Sborníku Ent. Ver. f. Karlsbad u. Umg. v r. 1891, ostatní práce publikoval v časopisech Entomologische Nachrichten, Societas entomologica, Entomologische Zeitschrift a Insektenbörse.

Biografie:

Bericht anlässlich der Feier des 10-jährigen Bestandes des Entomologischen Vereines für Karlsbad und Umgebung herausgegeben. October 1887-1897. (Frosch E. L., p. 5, 6, 7, 13). Karlsbad 1897.

Koleška Zd.: Entomologie v činnosti regionálních německých přírodovědeckých spolků v Čechách v období rakouské monarchie a předmnichovské ČSR. (Frosch E. L. a německý karlovarský ent. spolek, p. 86-89). Časopis Dějiny věd a techniky - DVT, r. 27, č. 2., 1994, p. 81-97.

Bibliografie:

Freund L.: Die Literatur über die Insekten Böhmens. (Frosch E. L., p. 11-12). Ztschr. d. österr. Entomol. Ver., Wien 1., 1917, 2., 1917 (Sonder - Abdruck).

Sterneck J.: Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens. Literatur 1795-1929. (Frosch E. L., p. 5). Karlsbad 1929.

Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 2., F-L. (Frosch E. L., p. 99). DDR - Berlín, 1965.

FUSS František, Ing.

nar. 1745 Beroun - zemř. 30.VII.1805 Beroun.

Národnost česká. Zemědělský účetní, přední zemědělský odborník, přírodovědec. Člen a funkcionář Vlastenecko-hospodářské společnosti (VHS) v Praze.

Byl synem měšťana v Berouně a v mládí začínal jako rolník a civilní geometr. V letech 1795-1804 působil jako sekretář VHS a redaktor jejího časopisu. Zpracoval a uveřejnil řadu odborných příspěvků se zaměřením na zemědělství. Jeho práce a úvahy byly založeny na nejnovějších poznatcích přírodních věd té doby a zdůrazňoval jako základní důležitost spojování teoretických znalostí s praxí. Napsal entomologickou práci „Vollständiger Unterricht von dem nützlichen und schädlichen Federvieh und Insekten vorzüglich von den Waldinsekten nebst den sichersten Mitteln ihrer Vertilgung" (Prag, 1798, 344 pp.). Užité entomologie se dotýká také poslední jeho práce „Beiträge zur Verbesserung der Landwirtschaft im Königreiche Böhmen", vydaná ve 12-ti svazcích v letech 1795-1798 v Praze. Hospodářsky významné druhy hmyzu jsou uvedeny v posledním svazku tohoto díla. Návodem k chovu včel a bource morušového je Fussův spis „Anweisung zur Erlernung der Landwirtschaft" (Prag, 1805). V r. 1788 vstoupil do přírodovědecké literatury popisem přírodních poměrů Krkonoš.

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií I., (Fuss F., p. 163-164). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Fuss F., p. 121). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

G

GABELKHOVEN Žigmund (Zikmund)

nar. - zemř.

Národnost slovenská. Filozof, přírodovědec, žák prof. přírodopisu Matěje Pillera.

Studoval Filozofickou fakultu na Univerzitě v Trnavě, kde jako posluchač druhého ročníku předložil disertaci „Veřejný pokus ze všeobecných přírodních věd" (Tentamen publicum quod ex universa historia naturali praelegente. Tyrnaviae, 1776). Uvedená disertační práce vyšla v r. 1776 tiskem jako brožura o 40 stranách. Byla rozdělena na 17 kapitol a nejvíce místa v ní bylo věnováno zoologii, částečně též nerostům a botanice. V zoologické části byla věnována značná pozornost systematice. Živočichy rozdělil do 6 tříd: 1. savci (Lactancia = Mammalia), 2. ptáci (Aves), 3. obojživelníci (Amphibia), 4. ryby (Pisces = Osteichthyes), 5. hmyz (Insecta), 6. červi (Vermes). Ze všech uvedených tříd věnoval Gabelkhoven ve své práci nejvíce pozornosti i stránek hmyzu (Insecta), což bylo na tehdejší dobu pro další rozvoj entomologického poznávání velmi významné a záslužné.

Biografie:

Hrabovec I.: Z dejín botaniky a zoológie na Slovensku do polovice 19. storočia. (Gabelkhoven Ž., p. 39-40). Edice: Z dejín vied a techniky na Slovensku. Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1990, 120 pp.

GABERT Ferdinand

nar. - zemř.

Národnost německá. Železniční úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin, v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátečních let 20. stol. až do poloviny let dvacátých byl znám jeho pobyt a pracovní působnost z Ústí nad Labem. U c.k. rakouské dráhy pracoval jako železniční úředník a po vzniku samostatné Československé republiky a ČSD byl inspektorem ústecko-teplické dráhy.

V entomologii se věnoval sběratelství brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Brouky sbíral v rozsahu palearktu a u motýlů se speciálně zaměřil na čeleď běláskovitých (Pieridae) a podčeleď žluťásků (Coliadinae). Entomologům K. Lablerovi a J. Roubalovi poskytl ze své koleopterologické sbírky údaje o českých Histeridech pro jejich práci z r. 1933 (Seznam brouků Rep. čs. 3. Histeridae - Mršníci. Ent. příručky Čs. spol. ent.).

GABLER Heinrich

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech dvacátého století žil a bydlel v obci Röhrsdorf (Svor) u Cvikova v okrese Česká Lípa, kde pracoval jako řídící učitel místní školy. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Cvikova, Boru a České Lípy v severních Čechách.

GABRIEL Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér.Člen Čs. spol. ent. v letech 1918-1931. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v obci Choťánky u Poděbrad, kde pracovně působil jako řídící učitel místní školy. Po vzniku Čs. republiky začal od r. 1919 studovat přírodní vědy v Praze. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Poděbrad.

GALLE Gustav

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v obci Josefov u Dvora Králové n. Lab. a pracovně působil jako inspektor pojišťovny. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera).

GEISLER Vladimír, Ing.

nar. 1903 - zemř. 1973.

Národnost česká. Zemědělský inženýr, včelař a odborný výzkumný pracovník v oboru včelařství.

Vystudoval Vysokou školu zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze a po odborné stránce se začal věnovat včelařství. Stal se pracovníkem Výzkumného ústavu včelařského v Dole u Libčic n. Vlt., kde se zabýval otázkou včelí pastvy a řešil zavčelnění našich zemí na základě průzkumu zdrojů nektaru a medovice. Byl též vedoucím pokusného ústavního včelína. Měl bohatou publikační činnost a uveřejnil řadu příspěvků nejen ve včelařských časopisech, ale i v knižních publikacích. Např. do Včelařské encyklopedie z r. 1956 zpracoval stať „Včely a květy" a v r. 1962 byla knižně vydaná jeho práce „Vymezení včelařských oblastí po stránce bioklimatické" (Praha, 1962). Nejvíce příspěvků uveřejnil v časopise Včelař. Byly to např. články: „Dresura včel a její použití v praxi" (1950), „Naléhavá potřeba včelstev v ovocnářství" (1957), „Vnímá včela medonosná pocit bolesti?" (1957), „Opylování červeného jetele" (1958), „Nová příležitost k zlepšení včelí pastvy" (1959), „Optimální zavčelnění českých krajů" (1959). Do časopisu Ovocnictví a zelinářství z r. 1955 zpracoval velmi zajímavý článek

„Význam čmeláka jako opylovatele ovocných stromů a možnost jeho domestikace v sadech". Přispíval rovněž do slovenského časopisu Včelár, v němž uveřejnil práce „Opeľovanie a opeľovači viky huňatej" (1958), „Včely a zatmenia slnka" (1960) aj.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Geisler V., p. 314). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Geisler V., p. 211). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Geisler V., p. 124). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

GEMPERLE František

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1932. Příslušník sběratelské skupiny pražských lepidopterologů.

Žil a pracovně působil v Praze. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl v pražském okolí a ve středních Čechách nejvíce v Sedlčánkách u Mochova. V letním období roku 1934 sbíral na světlo v Chýnově u Tábora, kde chytil z významnějších motýlů druhy Lemonia taraxaci D. Sch. (Lemontidae, Lep.), Rhyacia saucia Hb. (= Peridroma saucia Hb.) (Noctuidae, Lep.) a Petilampa minima Hw. (= Photedis minima Hw.) (Noctuidae, Lep.). Svá lepidopterologická zjištění a pozorování (údaje) uvedl ve společném příspěvku skupiny pražských lepidopterologů v článku „Příspěvek k poznání fauny Lepidopter Československa I." (Čas. Čs. spol. ent. 32., 1935, p. 63-65).

GERSTBERGER Alois

nar. - zemř.

Národnost německá. Učební mistr. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Z 20. let dvacátého století je znám jeho pobyt z Bílska (Bielitz) ve Slezsku, kde byl zaměstnán jako mistr odborného výcviku na státní průmyslové škole. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera).

GESSNER Fritz

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. Člen spolku Entomologen-Vereinigung Gablonz a.N. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od dvacátých let 20. stol. po celé období trvání I. Čs. republiky bydlel a žil v Jablonci nad Nisou, kde byl též členem místního německého entomologického spolku. V entomologii se zabýval sběrem a studiem palearktických druhů motýlů (Lepidoptera).

GINTER Ondřej, RNDr.

nar. 1906 Přerov - zemř.

Národnost česká. Přírodovědec, vědecký pracovník, správce muzea. Entomolog, člen Čs. spol. ent. - moravsko-slezského odboru v Brně v letech 1925-1930, znovu od r. 1948. Od r. 1922 člen Klubu přírodovědeckého v Brně.

Studoval Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde po absolvování získal titul doktora přírodních věd (RNDr.). V období studií byl demonstrátorem zoologického ústavu brněnské univerzity a po ukončení vysokoškolského studia začal pracovat jako asistent Výzkumného ústavu zootechnického v Brně. Po druhé světové válce se od r. 1948 stal opět členem Čs. spol. ent. a pracoval jako správce Městského muzea v Přerově.

V entomologii se zabýval studiem, faunistikou a systematikou rovnokřídlého hmyzu (Orthoptera). Prováděl orthopterologický výzkum Moravy, na který mu v r. 1924 výbor Přírodovědeckého klubu v Brně udělil stipendium z Wanklova fondu. Výsledkem tohoto průzkumu byl zpracovaný „Seznam moravských Orthopter", který v r. 1924 uveřejnil v Časopise Čs. spol. ent. V r. 1925 uveřejnil ve sborníku Práce Moravské přírodověd. spol. Brno, sv. 2. příspěvek „Acrydioidea Burm. a Locustodea Handl. na Moravě", v němž podal přehled sarančat a kobylek Moravy s velmi podrobnými údaji o výskytu. Ginterovy sběry řádu Orthoptera z jižní Moravy (Pavlovské kopce, Pouzdřany, Lednice, Mikulovsko, okolí Brna) jsou uloženy v Regionálním vlastivědném muzeu v Mikulově.

GLABAZŇA František

nar. 1857 Mokré Lazce u Opavy - zemř.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a funkcionář slezských včelařských spolků.

Pracoval jako nadučitel školy v Mokrých Lazcích u Opavy ve Slezsku. Aktivně se věnoval propagaci včelařství ve slezském regionu a byl spoluzakladatelem I. Českého včelařského spolku pro západní Slezsko, jemuž byl 10 let neúnavným jednatelem. Zastával též funkci jednatele Zemského ústředního včelařského spolku pro vévodství Slezské. Zároveň byl předsedou místního Včelařského spolku v Mokrých Lazcích. V regionu Opavska a na Klimkovicku pořádal četné odborné přednášky pro poučení včelařů z místních včelařských spolků.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka, díl II. (Glabazňa F., p. 773, portrét). Praha 1909.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Glabazňa F., p. 314). Vyd. SZN Praha 1971.

GÖRTLER Adolf, Ing.

nar. 30.VIII.1923 - zemř. ?.III.1997.

Národnost česká. Technik. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1939, po přerušení znovu od r. 1963.

Bydlel a studoval v Praze. Po studiích působil jako technický pracovník v Krajském podniku zemědělské techniky Praha. Od r. 1993 měl bydliště v obci Nové Jirny, okr. Praha-východ.

V entomologii zprvu věnoval svůj zájem hmyzu několika řádů. Sbíral brouky (Coleoptera), zvláště zástupce skupiny Lamellicornia (pal., faun., syst.), blanokřídlý hmyz (Hymenoptera), speciálně Vespidae a Sphecidae (pal., faun.,syst.), vážky (Odonata - orbis, faun.,syst.) a hlavní jeho zájmovou skupinou byl hmyz rovnokřídlý (Orthoptera), o jehož faunistických průzkumech publikoval své práce. Ve válečných letech 1942-1943, kdy začal s faunistickým průzkumem Orthopter, sbíral hlavně v pražském okolí, kde např. v okolí Radotína zjistil 6 ex. saranče Stenobothrus crassipes Ocskay, v té době nový druh pro českou faunu. Ve válečném období jezdil sbírat též na Moravu a po válce v r. 1945 sbíral na Slovensku v areálu vojenské střelnice u Malacek a v okolí Bratislavy. V pozdějším období konal časté sběratelské exkurze na Slovensko a sběry Orthopter prováděl též na různých teplých lokalitách v zahraničí. Řadu zajímavých a vzácných druhů Orthopter zjistil v materiálu bohatých sběrů dr. A. Hoffera, dr. K. Pflegra a J. Trakala z jižní Moravy a Slovenska. Ze svých sběrů střevlíkovitých brouků (Carabidae) poskytl faunistické údaje RNDr. J. Pulpánovi pro jeho zpracovávaný „Prodromus Carabidů Československa". Z Görtlerových publikovaných prací možno uvést: „Stenobothrus crassipes Ocskay, nový pro Čechy (Orthoptera)" (Čas. Č. spol. ent. 40., 1943), „Tři nové kobylky pro Moravu (Orthoptera)" (Č. spol. ent. 41., 1944), „Zajímavé a nové nálezy Orthopter a Dermapter v zemích Čsl. republiky" (čas. Čs. spol. ent. 43., 1946), „Tři nové formy druhu Stauronotus brevicollis Ewersm. (Orthopt.)" (Čas. Čs. spol. ent 43., 1946), „Příspěvek k fauně Orthopter Slezska" (Čas. Slezsk. muz. Opava, ser. A., 1., 1951). V pozdějším věku se věnoval studiu, faunistice, systematice a sběratelství již pouze zástupcům řádu Orthoptera.

GREISIGER Michal, MUDr.

nar. 25.XII.1851 Stráne pod Tatrami, okr. Poprad (Slov. rep.) - zemř. 10.IX.1912 Spišská Belá, okr. Poprad (Slov. rep.).

Národnost německá. Lékař, přírodovědec, historik. Entomolog. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Působil jako městský lékař ve Spišské Belé (Szepes-Béla). V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera) z území Slovenska. Faunistický průzkum prováděl na Spiši, v okolí Kežmaroku a často sbíral na různých lokalitách ve Vysokých Tatrách. Greisigerova koleopterologická sbírka o rozsahu 3.000 ex. ze Slovenska (Spiš, Vys. Tatry) a doplněná o sběry z USA je uložená ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě.

Biografie:

Zborník Spišská Belá 2., 1972, p. 131-135.

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Greisiger M., p. 41). Bratislava 1996.

GRESCHIK Eugen, PhDr.

nar. 12.VIII.1887 Kežmarok (Slov. rep.) - zemř. 11.II.1967 Budapešť (Maďarsko).

Národnost slovenská. Přírodovědec, zoolog, muzejní pracovník.

Studoval na gymnáziu v Kežmaroku a na univerzitě v Budapešti, kde v r. 1910 získal doktorát filozofie. V době svých univerzitních studií spolupracoval od r. 1906 s Otou Hermannem a jeho ústavem pro výzkum ptactva, kde začal po studiích pracovat. Od r. 1920 se stal pracovníkem farmy na rozmnožování bource morušového (Bombyx mori L.) v Tolnianské Župě a z podnětu ministerstva zemědělství začal aktivně řešit problematiku pěstování bource morušového v Maďarsku. v r. 1925 přešel pracovat do zoologického oddělení Maďarského národního muzea v Budapešti, kde později vykonával funkci vedoucího zoologického oddělení. V muzeu se věnoval zpracovávání a doplňování zoologických sbírek a odbornými studiemi i přírodovědeckými popularizačními články přispíval do různých časopisů a novin. V r. 1944 odešel do výslužby.

Biografie:
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. II.zv. E-J. (Greschik E., p. 226). Vyd. Matica Slovenská Martin, 1987.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Greschik E., p. 181). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Greschik E., p. 41). Bratislava 1996.

GRON Jan

nar. - zemř.
Národnost česká. Státní úředník. Entomolog amatér. Člen entomologické sekce Klubu přírodovědeckého v Brně. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Bydlel a žil v Bilovicích nad Svitavou a pracovně působil jako oficiál zemské politické správy v Brně. V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum konal v okolí Brna a na jiných lokalitách jižní Moravy. Gronova sbírka v rozsahu 24.181 ex., z toho Coleoptera 4.983 ex. a Lepidoptera 16.117 ex. je uložena v entomologickém oddělení Slovenského národního muzea v Bratislavě (Cit.: Okáli I.: Súpis ent. zbierok v múzeách na Slovensku. Vyd. ÚSMG Bratislava, 1984, p. 11).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 3., r. 1981, p. 77-78.

GROSSE Gustav

Podle G. Grosseho pojmenoval dr. J. Obenberger nové taxony krasců (Buprestidae, Col.) Agrilus olivicolor v. grossei Obenb. (1937), Paracylindrimorphus grossei Obenb. (1937), Aphanisticus grossei Obenb. (1937), Hylaeogena grossei Obenb. (1938).

Biografie:
Štěpánek O.: Stopadesát let zoologie Národního muzea v Praze. (Grosse G., p. 106-107). Časopis Národ. muz., odd. přír. r. 138-139, 1969-1970, Praha 1975.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv.3., r. 1981, p. 78-79.

GROSSINGER Johann Baptista

nar. 27.IX.1728 Komárno (Slov. rep.) - zemř. 2.I.1803 Komárno (Slov. rep.).

Biografie:
Márki S.: Dr. Grossinger János, hazánk term viszonyainak leirója a mult századbau. Természettudom Füzetek (Temesvár) 6., 1882, p. 71-75, 108-113, 165-170.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. II.zv. E-J. (Grossinger J. B., p. 232). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1987.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Grossinger J. B., p. 183). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Grossinger J. K., p. 42). Bratislava 1996.

GRUND Franz

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér, člen německého entomologického spolku v Děčíně. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Bydlel v Podmoklech u Děčína (Bodenbach) a pracoval jako učitel místní německé školy. Do r. 1926 byl učitel a poté byl ustanoven řídícím učitelem. V entomologii se zabýval hlavně sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera), všímal si však i hmyzu jiných řádů.

Faunistický průzkum prováděl převážně na Děčínsku, což dokumentuje i jeho práce o hmyzu děčínského okresu „Die Insekten des Bezirkes Tetschen Ein Beitragzur Heimatkunde" (Österreichische Monatschrift für Tierheilkunde 12., 1916). Dále uveřejnil práce „Insektenbefall an Apfelformobst" a „Massenhaftes Auftreten von Schmetterlingen im Jahr 1908", pojednávající o masovém přemnožení motýlů Pieris brassicae a Aporia crataegi. Obě práce jsou otištěny v časopise Zeitschrift für wissenschaftliche Insektenbiologie r. 4., 1908, Berlín.

Biografie:

Koleška Zd.: Historie entomologické činnosti a výzkumu entomofauny v severozápadním regionu severních Čech. I. část. (Zmínka o F. Grundovi, p. 21). In: Sborník Okres. muzea v Mostě. Řada přír. 15-16, 1993-1994, p. 15-25.

Koleška Zd.: Entomologie v činnosti regionálních německých přírodovědeckých spolků v Čechách v období rakouské monarchie a předmnichovské ČSR. (Zmínka o F. Grundovi, p. 94). Časopis Dějiny věd a techniky - DVT 27.,č. 2., 1994, p. 81-97.

GÜLCHER Jakob

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve dvacátých letech 20. stol. žil a působil na Slovensku v obci Nebojsa u Galanty. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera) na slovenských lokalitách.

GÜRTLER Hermann, Med.Dr.

nar. - zemř.

Národnost německá. Lékař. Entomolog amatér, člen entomologické sekce Společnosti pro fysiokracii v Čechách.

Na rozhraní 19. a 20. stol. žil v Praze a jeho lékařskou profesí byla chirurgie. Účastnil se spolkového života Fysiokratické společnosti a v entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Sběratelské exkurze podnikal do pražského okolí a význačnějšími údaji ze své sbírky přispěl do katalogu Coleopter Ant. Klímy z r. 1902. Jeho koleopterologická sbírka byla rozprodána (cit.: Horn W., Kahle I. „Über ent. Sammlungen". Teil I., 1935, p. 99. Berlin-Dahlem a Horn W. a kol.: „Collectiones entomologicae". Teil I. A-K, 1990, p. 150, DDR - Berlin).

H

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 3., 1981, p. 82.

HAAS Bedřich

nar. 5.IV.1840 Český Krumlov - zemř. 2.V.1892 Murau (Štýrsko).

Vystudoval 6 tříd gymnázia v Českých Budějovicích, lesnickou školu v Bělovsi (Weisswasser) a státní lesnické zkoušky vykonal v Praze. Od 1.2.1862 nastoupil do funkce lesního adjunkta na velkostatku Vimperk v polesí Včelná pod Boubínem. Tady pracoval do 30.4.1866 a poté přešel do služeb schwarzenberského lesního úřadu ve Vimperku, kde působil jako lesní adjunkt od 1.5.1866 do 30.9.1867. V období od 1.10.1867 do 30.6.1875 pracoval jako adjunkt ve schwarzenberské lesní zřizovací kanceláři v Hluboké nad Vltavou a od 1.10.1871 zároveň konal funkci lesního geometra. Od 1.7.1875 se stal lesmistrem a vedoucím schwarzenberské lesní zřizovací kanceláře v Murau v rakouském Štýrsku, kde působil až do konce života.

Biografie:

Řehák J.: Sto let výzkumu Boubínského pralesa. (Údaje o B. Haasovi p. 73-74). Ochrana přírody, r. 19.,1964.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 3., 1981, p. 82.

HAASE Josef

nar. 11.III.1891 Markoušovice u Trutnova - zemř. 29.VIII.1971 Halle/Saale (Německo).

Lepidopterologické sběry prováděl hlavně na lokalitách v okolí obcí Mladé Buky (Jungbuch), Svoboda nad

Úpou (Freiheit), Rýchory (Rehorn), Maršov (Marschendorf), Janské Lázně (Johannisbad), Trutnov (Trautenau) a na četných horských lokalitách v Krkonoších. Údaji ze své sbírky přispěl do Sterneck-Zimmermannova „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens. II. Microlepidoptera", Karlsbad 1933. Uváděn je pod značkou „H".

HABERLANDT Bedřich (Friedrich)

nar. 1826 Bratislava - zemř. 1878.

Národnost německá. Zemědělský odborník, vysokoškolský pedagog, pěstitel bource morušového.

Pracovně působil v Maďarsku a Rakousku. V r. 1862 v Gorci založil hedvábnický ústav, který řídil do roku 1872. V témže roce přešel do Vídně jako profesor na tamní Vysokou školu zemědělskou, kde pracoval v oblasti fyzikálních vlastností půd, aklimatizace a pěstování rostlin. Ze svých praktických zkušeností s pěstováním bource morušového napsal a vydal knihu „Der Seidenspinner des Malbeerbaume, seine Aufrucht und seine Krankheiten" (Vídeň 1871). V českém překladu vyšla tato kniha též v Praze pod názvem „Stručný návod k vychování hedvábníka obecného" (Praha 1871).

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií I. (Haberlandt Fridrich, p. 187). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Haberlandt F., p. 155-156). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

HABL Antonín

nar. - zemř. asi v r. 1851.

Národnost česká. Duchovní. Praktický včelař, od r. 1835 dopisující člen Vlastenecko-hospodářské společnosti (VHS) v Praze.

Byl farářem v obci Stranná v okrese Chomutov v severozápadních Čechách, kde se aktivně věnoval praktickému včelaření. Jako člen VHS udržoval s touto organizací písemný pracovní styk a posílal jí zprávy o svých pozorováních ze včelařské praxe i o různých zajímavých zemědělských poznatcích z regionu své působnosti. V Hospodářském kalendáři (menší osmerkový formát, tzv. „Minuce" v populárním podání pro venkovský lid) vydávaném VHS uveřejnil v r. 1836 článek „Meteorologická zpráva o včelařském roce a modely nových úlů" a v r. 1842 práci „O stavbě úlů".

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Habl A., p. 215). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Habl A., p. 129-130). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. čes. rep., Praha 1993.

HAGARA Štefan

nar. 1889 - zemř. 1972.

Národnost slovenská. Praktický včelař, včelařský organizátor a publicista, redaktor.

Působil v obci Žabokreky nad Nitrou v okrese Topolčany. Od r. 1930 byl včelmistrem včelařské stanice v Králové u Sence, kterou úspěšně dobudoval a po r. 1938 byl včelmistrem v Prievidzi. Jako člen a tajemník Slovenského včelařského spolku pomáhal zakládat místní včelařské organizace. Byl úspěšným účastníkem včelařských výstav v r. 1927 v Praze a v r. 1929 v Brně. Jako delegát slovenských včelařů se zúčastnil Všeslovanského sjezdu včelařů v Poznani. Přispíval do včelařských časopisů a v letech 1941-1949 vydával a redigoval oběžník „Naše včeličky".

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hagara Š., p. 188). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

HACHLER Emil, RNDr.

nar. 16.VII.1910 Kyjov, okr. Hodonín - zemř. 1.VI.1996 Hodonín.

Národnost česká. Vysokoškolský učitel, vědecký pracovník, muzejní pracovník, konzervátor ochrany přírody. Entomolog a ornitolog. Od r. 1945 předseda vědecké rady Zoologické zahrady v Brně a od r. 1950 člen Moravskoslezské Akademie přírodních věd.

Absolvoval gymnázium Josefa Klvani v Kyjově, kde maturoval v červnu 1929. Byl přijat na Přírodovědeckou fakultu Masarykovy uiverzity v Brně, kde po dokončení studia promoval v květnu 1935 a získal titul RNDr. Po

celou dobu svého vysokoškolského studia byl demonstrátorem, preparátorem a knihovníkem zoologického ústavu u prof. dr. J. Zavřela. Po studiích krátkou dobu pracoval na Biologické stanici v Lednici na Moravě a odtud přešel jako asistent do Histologicko-embryologického ústavu Lékařské fakulty MU v Brně, kde působil až do uzavření českých vysokých škol v r. 1939. Během německé okupace působil jako vědecký pracovník zoologického oddělení Zemského muzea v Brně, jehož byl pak v letech 1945-1948 přednostou. Od r. 1948 byl zaměstnán jako vedoucí biologického sektoru zemské plánovací služby a zastával funkci předsedy Krajské komise pro zemědělskou obnovu a biologickou rekultivaci při Jihomoravském KNV, jehož byl v té době členem. V r. 1952 přešel na Vysokou školu zemědělskou v Brně, jako asistent nově založené katedry rybářství a hydrologie. Později zakotvil na Biologické stanici v Lednici na Moravě, kde se věnoval ornitologii, entomofaunistice a dendrologii. Za účelem získání širšího rozhledu a studijního materiálu se účastnil několika odborných vědeckých stáží v zahraničí a pro lepší poznání vegetace a fauny Středomoří podnikl řadu zahraničních cest do jižní Evropy (Itálie a Balkán), na blízký východ (Kypr, Anatolie, Libanon, Podkavkazí a Kavkaz) a v Africe procestoval Maroko, Alžír, Tunis, Egypt, Nubii a Súdán. Seznámil se též s přírodou polární i vysokých hor, což mu umožnilo lépe porozumět řadě problémů fytogeografických i zoogeografických. Po návratu ze zahraničí nastoupil jako kustod Oblastního muzea v Mikulově, kde měl na starosti 3 přírodovědecká oddělení. Pořádal a katalogizoval muzejní entomologické sbírky (Coleoptera, Lepidoptera a Orthoptera). Po odchodu do důchodu pečoval jako volontér o muzejní entomologické a ornitologické sbírky v Hodoníně a v Kyjově. Od r. 1953 působil též jako krajský a okresní konzervátor ochrany přírody pro přírodní rezervaci Lednické rybníky.

Entomologická činnost dr. Hachlera spočívala hlavně v průzkumu entomofauny, zaměřeným skoro výlučně na oblast jižní Moravy a přispěl též k řešení některých otázek obecného rázu. Jako žák prof. V. Teyrovského věnoval se faunistickým analysám naší zvířeny, na jejichž podkladě vypracoval specifickou metodu faunistického spektra, používanou k srovnávacím studiím zoogeografickým a faunistickým. Vypracoval grafy denní i roční aktivity denních motýlů pro severní Finsko, Pobaltí, Středomoří (Egypt, Libanon, Palestina) a jižní Moravu na podkladě přímého pozorování i studia dříve již získaných dat. Publikačně byl velmi činný, zpracovával a popularizoval vědecké výsledky hlavně faunistických výzkumů o motýlech, broucích, blanokřídlém hmyzu a uveřejňoval je v různých regionálních vlastivědných časopisech, sbornících, ročenkách i v denním tisku. Z jeho entomologických prací možno např. uvést: „Bylinné vosy poříčí Stupavy" (1932), „Zlatěnka Chrysis pumila na jižní Moravě" (1935), „Příspěvek ke studiu jihomoravských Lepidopter" (1942), „Nová lokalita Pestrokřídlce podražcového na Moravě" (1944), „K výskytu pilořitky žlutoskvrnné (Xiphydria longicollis Geoffr.) v našich zemích" (1944), „Zajímavý výskyt dvou jižních modrásků na Moravě" (1964), „Faunistické spektrum našich zlatěnek (Chrysididae, Hym.)" (1961), „Denní motýli (Rhopalocera a Grypocera) Mikulovska a jejich faunistická příslušnost" (1971), K výskytu tesaříka Isotomus speciosus Schneider na jižní Moravě" (1971), „O několika vzácných motýlech jihomoravských" (1972), „Zlatěnky jihomoravských písčin" (1977) a další práce. Svou entomologickou sbírku dr. E. Hachler odkázal Městskému muzeu v rodném městě Kyjově.

Biografie:
Skutil J.: Prof. RNDr. Emil Hachler šedesátiletý. Vlastivědná ročenka Okresního archivu Blansko 7., 1971, p. 50-69, portret.
Kotoulová I.: Začalo to obrázky. (Dr. E. Hachler). Svobodné Slovo, r. 31., č. 300 z 20.12.1975, příl. Slovo na sobotu, p.10, portrét.
Anonym (-fč-): RNDr. E. M. Hachler sedmdesátiletý. Malovaný kraj, r. 16., č. 4., 1980, p. 13.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Hachler E., p. 44). Bratislava 1996.

HAIS-TÝNECKÝ Josef (vlast. jm. Hais Josef)

nar. 2.III.1885 Klatovy - zemř. 24.IV.1964 Praha.

Národnost česká. Spisovatel, novinář, redaktor, popularizátor přírody. Člen výboru Spolku českých spisovatelů Máj, člen Klubu českých žurnalistů, člen Spolku pro ochranu zvířat.

Studoval na plzeňské reálce, kde maturoval v r. 1902. Po maturitě začal pracovat jako knihkupec, ale záhy se začal věnovat redaktorské činnosti. V letech1905-1909 byl členem redakce Vlasti, 1907-1917 redakce Hlasu národa, 1917-1924 redakce Venkova a od r. 1924 pracoval v redakci Národní Politiky. Věnoval se novinářství a literární činnosti, kde vynikl v řadě knížek pro děti, zejména jako bystrý a vtipný vypravěč příběhů s přírodní tématikou. Z poznatků přírody čerpal náměty i pro své prozaické črty a články s naučným charakterem. Z entomologického hlediska je třeba si všimnout v některých beletristických pracích pro mládež jeho personifikovaných postav hmyzu. Byly to prózy: „Bratři mravenci" (1920), „Na pasece" (1920, 2. vyd. 1922), „Les" (1924), „Komár dělá vědu" (1925), „Z přírody" (1927), „Dobrodružství včelky Aly" (1928), „Trampoty mouchy na cestách" (1930), „Boj o les" (1932), „Dobrodružství střevlíka měděného" (1933). Prózu Bratři mravenci zpracoval též jako di-

vadelní hru s podtitulem Hmyzí komedie. Tiskem byla vydána v r. 1935. Svého času patřil Hais-Týnecký k velmi čteným autorům literatury pro děti, v níž představoval osobitý typ antrpomorfizace u hmyzu a zvířat, nepodléhající běžné konvenci.

Biografie:
České biografie, serie 28., sešit 28., ze 16.9.1940. (Hais-Týnecký J.). Vyd. Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava v Praze.
Chaloupka O., Voráček J.: Kontury české literatury ppro děti a mládež. (Hais-Týnecký J., p. 218-219). Vyd. Albatros, Praha 1984.

HÁJEK Adolf

nar. 1825 - zemř. 1915.
Národnost česká. Notář. Praktický včelař, včelařský organizátor. Pracovně působil jako notář v Kolíně, kde se zabýval praktickým včelařením. Byl aktivním včelařským organizátorem a ve druhé polovině 19. století usiloval o sjednocení českého včelařství. V letech 1877-1884 zastával funkci předsedy Zemského ústředního spolku včelařského pro Čechy.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Hájek A., p. 314), portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Hájek A., p. 215). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hájek A., p. 130). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HÁJEK František

nar. 1857 - zemř. 1943.
Národnost česká. Učitel, zemědělský odborník, včelař a učitel včelaření. Čestný člen Zemského ústředního spolku včelařského v Praze a člen Československé akademie zemědělské.

Byl učitelem na obecných školách v Mezilesí u Nového Města a ve Valu u Dobrušky. Od r. 1895 působil na Hospodářské akademii v Táboře jako profesor chovu hospodářských zvířat. V r. 1896 vytvořil podmínky pro založení prvního včelařského družstva v Čechách zaměřeného na nákup a zpracování medu. Na konci 19. století byl jedním z prvních, kdo potíral dovoz cizích včelích kmenů a propagoval chov domácí včely. Byl výborným učitelem včelařství a častým dopisovatelem včelařských časopisů. Uveřejnil: „Zušlechťování včel" (Český včelař, 1891), „Na obranu včelího medu" (Český včelař, 1893), „Ku koupi cizích plemen" (se spoluaut., Český včelař, 1894), „Normální míra rámků" (Čes. včelař, 1894), „Jak zvýšiti výnos medu ?" (příloha k Čes. včelaři č. 11, 1896), „Včelařství v teorii a praxi" (1896, Nové Město nad Met.), „Krátká zkušenost s osvětlenými úly" (Včela moravská, 1931). Později v době svého penzijního odpočinku, který trávil v Kutné Hoře, byl stále častým řečníkem na včelařských shromážděních.

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Hájek F.,p. 278). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Hájek F., p. 214, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971).
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hájek F., p. 189). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L. Naši předchůdci. A-L- (Hájek F., p. 311). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HÁJEK Karel, JUDr.

nar. - zemř. 1937 Vysoké Mýto, okr. Ústí n. Orl.
Národnost česká. Právník. Entomolog amatér, zakládající člen Čs. spol. ent. od r. 1920. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hofmanna, Vídeň.

Vystudoval práva, získal titul JUDr. a začal pracovat jako notář. Nejprve pracovně působil v Blatné, v letech 1928-1930 v Mladé Boleslavi a od r. 1930 trvale jako notář ve Vysokém Mýtě. Entomologií se zabýval bez specializace a sběry hmyzu prováděl ponejvíce v okolí svých pracovišť na Blatensku, Mladoboleslavsku a Vysokomýtsku.

Doplněk k heslu v Seznam biogr. čs. ent., sv. 3., 1981, p. 84.

HAJNÝ František

K poctě F. Hajného popsal a pojmenoval Ing. V. Machulka novou varietu druhu Cephenium carpathicum Scy. v. hajnýi Mach. (1935) a Dr. Jiří Čepelák novou aberaci tesaříka alpského Rosalia alpina L. a. hajnýi Čep. (1936).

Biografie:
Okáli I.: Súpis entomologických sbierok v múzeách na Slovensku. (Hajný Fr., p. 11). Vyd. Ústredná správa múzeí a galérií Bratislava, 1984.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. II. sv. E-J. (Hajný Fr., p. 266). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1987.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Hajný Fr., p. 44). Bratislava 1996.

HÁLA František

nar. - zemř.
Národnost česká. Advokátní úředník. Entomolog amatér. V r. 1921 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hofmanna, Vídeň.

Z dvacátých let 20. stol. je známa jeho působnost z Velvar, kde pracoval jako advokátní úředník specialista. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera) na Velvarsku, Slánsku, Kladensku i na jiných středočeských lokalitách.

HALLA František

nar. 1871 Přerov - zemř.
Národnost česká. Středoškolský učitel, zemědělský odborník. Entomolog, rostlinný ochranář. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Byl profesorem, později ředitelem hospodářské školy v Českém Brodě. Zabýval se pěstováním rostlin a pokusnictvím. Publikoval řadu odborných příspěvků v oblasti zemědělství a rostlinné výroby, mezi které patří též učebnice „Rostlinopis pro školy rolnické a odborné hospodářství" (1925). Entomologii se zabýval převážně z hlediska její užité funkce, t.j. sledoval hmyzí škůdce rostlin a zkoušel proti nim účinnost různých hmyzohubných prostředků a opatření.

HAMMER Karl

nar. 1871 Praha - zemř. 1958.
Národnost německá. Armádní důstojník, obchodník přírodninami a hmyzem v Praze, entomolog - koleopterolog a hymenopterolog. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z Rakouska v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V prvých letech 20. stol. byl v aktivní službě c. k. rakouské armády v hodnosti nadporučíka, později kapitána. Jako entomolog se zajímal o brouky (Coleoptera) a blanokřídlý hmyz (Hymenoptera). Speciálně se věnoval studiu zástupců čeledí Carabidae a Buprestidae, z hymenopter čeledím Chrysididae a Mutillidae. V Praze III. Na Újezdě č. 599 měl obchod s hmyzem, v němž vydal obchodní nabídkový seznam brouků „Coleopteren-Liste Nr. IV." (Seznam vytiskla tiskárna Oscara Henselena v Gottesbergu). Provoz obchodu trval do roku 1913, kdy byl zrušen a obchodní sbírky byly rozprodány sběratelům. V letech 1901-1902 měl písemný styk s entomologem Gustavem Kraatzem v Berlíně. Po r. 1918 přesídlil do Rakouska, kde žil nejprve ve městě Kaisersteinbruch b. Wilfleinsdorf a v r. 1926 se přestěhoval do Vídně.

Biografie:
Horn W., Kahle I., Friese G., Gaedike R.: Collectiones entomologicae. Ein Kompendium über den Verbleib entomologischer Sammlungen der Welt bis 1960. Teil I., A-K. (Hammer K., p. 157). DDR-Berlin, 1990.

HAMPL Rudolf

nar. - zemř.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v jihočeských Netolicích, kde po řadu let působil jako učitel městské školy. V entomologii se věnoval studiu a sběru brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl převážně na četných jihočeských lokalitách.

HANÁK František Msgr.

nar. 1826 Zdětín, okr. Prostějov - zemř. 1902 Kroměříž.
Národnost česká. Katolický kněz, kanovník. Praktický včelař, chovatel a včelařský organizátor. Člen včelařského odboru Moravské hospodářské společnosti, Včelařského spolku moravského a dlouholetý předseda Hospodářského spolku v Korměříži.

Theologické studium konal v Olomouci, kde byl též v r. 1851 vysvěcen na kněze. Začal působit jako kaplan ve Velkých Opatovicích, později v Jevíčku a 16 let byl farářem v Borotíně, odkud přešel jako děkan do Velkých Opatovic. V r. 1884 byl jmenován kanovníkem církevního kolegia v Kroměříži, kde pak působil až do konce života. Včelaření si oblíbil již v mládí v domě rodičů a později v 60. a 70. letech 19. stol. prakticky včelařil na všech svých pracovních působištích až do r. 1884, kdy odešel do Kroměříže. V Kroměříži neměl možnost a prostor míti vlastní včelín, proto pomáhal ve včelínech cizích, zejména v hospodářské škole. Byl činným aktivistou Včelařského spolku moravského a spolupracovníkem jeho časopisu Včela brněnská. Pravidelně se zúčastňoval sjezdů moravských včelařů v Kroměříži, Novém Městě a v Brně. V r. 1865 přednesl přednášku o chorobách včel. Ve včelařských kruzích byl ctěn jako přední znalec moravského včelaření.

Biografie:

Adamec Fr.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Hanák F., p. 97-98, portrét na fototabuli za str. 96). Brno, 1904.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hanák F., p. 192). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hanák F., p. 133). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 3., 1981, p. 86-87.

HANDERLA (Handrla, Anderla) Juraj

nar. 9.IV.1734 Trnava (Slov. rep.) - zemř. 9.V.1796 Hlohovec, (Slov. rep.).

Biografie:

Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Handerla J., p. 376). Vyd. Slov. sväz včelárov. Príroda Bratislava, 1969.
Gašperík J.: Pamätnosti včelárstva slovenského. (Handerla J., p. 563). Bratislava, 1927.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. II. zv. E-J. (Handerla J., p. 280). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1987.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Handerla J., p. 192). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

HANDLIRSCH Anton, Prof. PhDr.

nar. 20.I.1865 Vídeň (Rakousko) - zemř. 28.VIII.1935 Vídeň (Rakousko).

Národnost rakouská. Vysokoškolský profesor entomologie, kustod entomologických sbírek Vídeňského přírodovědeckého muzea. Řádný člen Akademie věd ve Vídni, prezident Zoologicko-botanické společnosti ve Vídni, čestný doktor Univerzity ve Štýrském Hradci a člen mnoha vědeckých entomologických společností celého světa.

Studoval zprvu farmacii, ale záhy přešel na zoologii, speciálně entomologii. Po studiích se stal kustodem entomologických sbírek Vídeňského přírodovědeckého muzea, kde působil do r. 1922. V r. 1924 se habilitoval na vídeňské univerzitě jako soukromý docent entomologie a v r. 1931 byl jmenován na této vysoké škole profesorem. Po celý život se věnoval intenzivnímu studiu entomologie. Během své vědecké činnosti v muzeu sestavil ve své době pravděpodobně jednu z nejúplnějších sbírek. Zájmově se začal též věnovat shromažďování a uspořádávání faktů o fosilním hmyzu. S tímto úkolem se vyrovnal zpracováním monumentálního kompendia z let 1906-1908 o názvu „Die fossilen Insekten un die Phylogenie der rezenten Formen". Tato publikace se stala základním a významným předpokladem pro další studium fosilního hmyzu. A. Handlirsch se stal autorem určení většiny fosilních řádů i nižších systematických jednotek a podařilo se mu uvést poznatky o fosilním hmyzu do souladu s moderním pojetím systému.

Pro českou entomologii měl Handlirsch určitý význam tím, že svoji sběratelskou a faunisickou činnost zaměřil na průzkum dipterofauny některých lokalit v Čechách i na Moravě. Sbíral v okolí Prachatic, kde zjistil druh diptery ze skupiny Nematocera Bolitophila tarsata Mayer, jako nový pro českou faunu. V časopise Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesselschaft in Wien, r. 34, 1884 uveřejnil práci „Zwei neue Dipteren" z oblasti Vranov nad Dyjí na Moravě. Našel tam a popsal nový druh bejlomorky Cecidomyia braueri Handl. (1884) (Cecidomyiidae, Diptera) a novou různatku Clusia mikii Handl. (1884) (Clusiidae, Diptera).

Biografie:

Anonym: Prof. Antonín Handlirsch zemřel. Vesmír, r. 14., 1935-1936, p. 32.
Beier M.: Nachruf. (A. Handlirsch, p. 340-347). Konowia, r. 14., 1935, Wien.
Schuchert Ch.: Anton Handlirsch. American journal of sciences and arts, 5., 1935, New Haven, p. 565-566.
Kukalová J.: Anton Hnadlirsch (1865-1935). Časopis pro mineralogii a geologii, r. 10., 1965, p. 485, portrét.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Handlirsch A., p. 192). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L. Naši předchůdci. A-L. (Handlirsch A., p. 159). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

HANEY Emil

nar. 1879 Nový Svět - Harrachov, okr. Semily - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a pracovně působil v Jablonci nad Nisou, kde byl členem místního entomologického spolku „Entomolog. Vereinigung Gablonz a. N. (Böhmen)". Zabýval se sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) v rozsahu palearktické oblasti.

HANISCHDÖRFER*)

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér.

V období mezi I. a II. světovou válkou žil a působil ve městě Stará Role u Karlových Varů, kde se též věnoval entomologickému sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Dle informací získaných v Karlovarském muzeu jsou Hanischdörferovy lepidopterologické sběry z Karlovarska zastoupeny v muzejní entomologické sbírce.

*)Křestní jméno se nepodařilo zjistit.

HANŠ Alois

nar. - zemř.
Národnost česká. Divadelní malíř a dekoratér. Entomolog amatér. Člen České spol. ent. od. 19.3.1918. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Aderssbuch Ad. Hoffmanna, Videň.

Žil v Praze, bydlel na Královských Vinohradech, Boleslavova ul. č. 1468 a pracoval jako malíř divadelních dekorací.

V entomologii se zabýval sběrem, faunistikou a studiem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). V počátečních letech 20. stol. navštívil Brazílii a o tomto pobytu přednášel v pořádaných t.zv. občasných schůzích Č. spol. ent. ve dnech 28. ledna a 25. února 1919. Jako aktivní sběratel byl v častém styku s řadou významných českých entomologů své doby. Konal např. sběratelské exkurze s píseckými entomology prof. J. Lukešem a stavitelem J. Madarem v okolí Písku a na jiných lokalitách jižních Čech. V r. 1932 sbíral v okolí Strakonic. Samostatně často sbíral v pražském okolí a na různých entomologicky významných místech středních Čech. Z projevu úcty a přátelství byly k Hanšově poctě pojmenovány nové taxony brouků. Dr. J. Obenberger popsal a pojmenoval brazilské krasce Taphrocerus hanši Obenb. (1924), Psiloptera hanši Obenb. (1924), Leiopleura hanši Obenb. (1924), Pachyschelus hanši Obenb. (1925), Agrilus hanši Obenb. (1933) (Buprestidae, Col.). Ing. A. Jedlička pojmenoval nový taxon čínského střevlíka Bembidion hanši Jedl. (1932) (Carabidae, Col.).

HANUŠ Ladislav, JUDr.

nar. 8.I.1902 Lom, okr. Most - zemř.
Národnost česká. Právník, soudce, pracovník justice. Entomolog, mykolog, ornitolog, přírodovědecký publicista. od r. 1950 člen Čs. mykologické společnosti, od r. 1964 člen výboru Čs. MS pro Čechy a spolupracovník redakce časopisu Mykologický sborník.

Obecnou školu navštěvoval v Teplicích a Horním Litvínově. Středoškolské studium konal na německém gymnáziu v Teplicích a poté studoval na Právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze, kde promoval v r. 1926. Mimo to studoval na Filozofické fakultě KU v Praze se zaměřením na přírodní vědy, zde však studium nedokončil. Po vstupu do praxe konal justiční službu u Vrchního zemského soudu v Praze, u Krajského soudu v Litoměřicích a u Krajského soudu v Mostě jako vyšetřující soudce. V době německé okupace působil jako soudce v Libochovicích nad Ohří a po r. 1945 začal pracovat u Okresního soudu v Teplicích. Po ukončení činné služby a odchodu do důchodu se přestěhoval do města Čelákovic.

Svůj přírodovědecký zájem věnoval studiu v oborech mykologie, ornitologie a entomologie. V mykologii se zaměřil nejen na studium hub, jejich poznávání, růst a lokality, ale aktivně se věnoval též mykologické osvětě. V ornitologii sledoval výskyt, stavy a rozšíření ptactva v regionech své působnosti. V přírodovědeckém časopise Vesmír (r. 1945/46) např. uveřejnil článek „Kam se poděli naši chocholouši". Velký zájem věnoval pozorování, sběratelství a studiu hmyzu. Sledoval život mravenců, o kterých ve Vesmíru uveřejnil články „Boje mezi mravenci" (1940/41) a „Mravenci zdemoralisovaní opojením" (1945/46). Ve sběratelské entomologické činnosti neměl

vyhraněnou specializaci na některý hmyzí řád či skupinu, ale sbíral všeobecně ty jedince, kteří upoutali jeho zájem. V regionech svých pracovních působišť se zaměřoval hlavně na sledování a pozorování hmyzu, což nejvíce prováděl ve volném čase po přestěhování do Čelákovic. Byl také velmi dobrým fotografem a jeho zdařilé fotografie vhodně doplňovaly jeho publikované přírodovědecké články.

Biografie:
Smotlacha M.: 70 let dr. Ladislava Hanuše. Mykologický sborník. Časopis Čs. houbařů, r. 49., 1-2, 1972, p. 26-27, portrét.

HANZLÍK Jan

nar. 19.I.1914 Praha - zemř. 24.I.1985 Dobřichovice.
Národnost česká. Účetní. Entomolog, amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1933, člen Společnosti Národního muzea v Praze od r. 1933, člen ochranářské organizace TIS od r. 1970. Jako zpravodaj státní ochrany přírody pro okres Praha-západ působil od r. 1973.

V letech 1929-1932 studoval tříletou obchodní školu v Praze a v období 1963-1965 si rozšířil vzdělání na dvouleté stavební průmyslové škole v Praze. Po absolvování obchodní školy pracoval jako účetní ve Státním pedagogickém nakladatelství a v letech 1950-1973 konal práci účetního v nár. podn. Konstruktiva Praha. V r. 1974 odešel do důchodu a žil v Dobřichovicích v okrese Praha-západ.

Entomologií se zabýval od svých 19-ti let, kdy se též stal členem Čs. spol. ent. Nejprve se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera), postupně však převládl zájem o brouky (Coleoptera), takže se začal aktivně věnovat sběru, studiu a faunistice československých brouků. Zaměřil se hlavně na studium zástupců čeledí tesaříkovitých (Cerambycida), krascovitých (Buprestidae), kovaříkovitých (Elateridae) a střevlíkovitých (Carabidae). Údaji o nálezech významných druhů carabidů ze svojí sbírky přispěl do zpracovávaného „Prodromu čs. Carabidů" RNDr. Jana Pulpána. V jarním a letním období let 1946-1980 každoročně jezdil na Slovensko, kde prováděl sběr a průzkum brouků Kováčovských kopců u Štúrova. Věnoval se porovnávání změn ve výskytu i v množství žijících tam druhů. S povolením správy TANAP po dva roky prováděl průzkum v Roháčích, v okolí Trstené a Suché Hory. Ze získaných sběrů v této oblasti doplnil entomologickou sbírku Muzea v Oravském Podzámku. Od r. 1956 se průběžně zabýval faunistickým průzkumem oblasti polabských doubrav v okolí Nového Vestce a Staré Boleslavi se zřetelem k ochraně a zachování tamní entomofauny. V letech 1955-1967 časopisecky uveřejňoval své entomologické práce o významných nálezech Coleopter, z nichž možno např. uvést: „Nová varieta Clerus mutillarius F. (Cleridae) ze Žel. Studánky u Bratislavy" (1955), „Scolia flavifrons F. (Hymenoptera) v Kováčovských kopcích" (1958), „Nález nového druhu Mylabris tenera Germ. z Kováčova" (1962), „Tesaříkovití polabských reservací" (1965), „Tesaříci rodu Cerambyx L. v Kováčovských kopcích" (1967).

HÄRDL Arnulf

nar. - zemř.
Národnost německá. Železniční zaměstnanec. Entomolog amatér. Člen entomologického spolku v Karlových Varech (Entomologische Verein Karlsbad). V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik.

Byl zaměstnancem Československých státních sdrah (ČSD) a působil jako přednosta železniční stanice v Novém Sedle u Lokte na Karlovarsku. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Své lepidopterologické sběry lokálně prováděl v okolí Stráže nad Ohří (dříve Varta) a Nového Sedla u Lokte, v okolí Lokte a na dalších lokalitách karlovarského regionu. Ze své sbírky zpracoval seznam zajímavých a významnějších druhů motýlů, který poskytl JUDr. Jakobu Sterneckovi pro jeho „Prodromus" z r. 1929. Jeho nálezy v Prodromu Sterneck uvedl pod značkou /Hä/.

HARRACH Jan, hrabě

nar. 2.XI.1828 - zemř. 12.XII.1909 Vídeň (Rakousko).
Národnost česká. Šlechtic, velkostatkář, rytíř Řádu zlatého rouna, dědičný člen panské sněmovny, poslanec českého sněmu, český politik, předseda Spolku Muzea Král. českého. Příznivec včelařství, včelařský organizátor.

Byl majitelem zemědělských statků v Jilemnici, Sadové, Stěžerách a dalších statků v Rakousku a Uhrách. Od r. 1860 byl řádným členem Vlastenecko-hospodářské společnosti (VHS) v Praze. Jeho statky měly příkladnou organizaci a správu. Byl velkým příznivcem včelařství, takže všude na svých hospodářstvích podporoval zakládání

včelínů a chov včel. Byl spoluzakladatelem Prvního českého včelařského spolku v Chrudimi, který vznikl v r. 1864. Zásluhou J. Harracha byla účinná přímluva u vídeňské vlády, aby bylo založení chrudimského spolku povoleno. Později měl aktivní podíl účasti na založení Včelařského spolku pro Čechy, jehož se stal předsedou. Po vytvoření Ústředního zemského spolku včelařského byl zvolen čestným předsedou této organizace.

Biografie:
Malý Ottův slovník naučný. Díl I., A-K. (Harrach J., p. 843). Vyd. J. Otto Praha, 1905.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Harrach J., p. 138). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Harrach J., p. 315, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Harrach J., p. 195-196). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Harrach J., p. 135). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.
Kolektiv: Kdo byl kdo v našich dějinách. (Harrach J. N., p. 126). Nakl. Libri, Praha 1998.

HAVEL Ladislav

nar. 9.II.1932 Vimperk, okr. Prachatice - zemř. 13.VI.1995 Vlkonice, okr. Prachatice.
Národnost česká. Učitel. Přírodovědecký fotograf, ochránce přírody, entomolog amatér. Člen Čs. spol. ent. od r. 1967, člen Čs. botanické spol.

Od r. 1942 studoval reálné gymnázium ve Strakonicích, kde v r. 1950 vykonal maturitu. Po škole začal pracovat jako lesní dělník u lesního závodu Vimperk a v r. 1952 byl přijat jako učitel na školu ve Vacově, odkud byl po roce přeložen do Vimperka a opět po roce učil na jednotřídní národní škole v Benešově Hoře. V r. 1954 nastoupil základní vojenskou službu, ze které byl pro onemocnění cukrovkou předčasně propuštěn. V r. 1956 složil doplňující maturitu na pedagogickém gymnáziu v Brandýse nad Labem. Nastoupil opět jako učitel na základní školu ve Vacově a působil tam až do svého odchodu do důchodu v r. 1991.

V entomologii se věnoval sběru, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Prováděl faunistický průzkum motýlů Pošumaví a Šumavy, zejména šumavských rašelinišť. Jeho dokladová sbírka fauny Lepidopter soustřeďuje četné druhy motýlů Šumavy, zejména tamních rozsáhlých rašelinišť a slatin. Z poznatků svých lepidopterologických průzkumů uveřejnil několik zajímavých prací. Jsou to: „Rhopalocera šumavského podhůří a centrální Šumavy" (Sbor. Jihočes. muz. Čes. Bud., 1967), „Příspěvek k bionomii Colias palaeno L. ssp. europome Esp." (Sbor. Jihočes. muz. Čes. Bud., 1970), „Z bionomie perleťovce mokřadního, Proclossiana eunomia Esp." (Sbor. Jihočes. muz. Čes. Bud., 1970).

Těžištěm práce L. Havla však bylo pořizování a publikování černobílých i barevných makrofotografií hmyzu v jeho přirozeném prostředí. Časopisecky uveřejňoval své fotografie v periodikách Vesmír, Agrochémia, Lesnická Práce, ABC mladých techniků a přírodovědců, Ohníček, Květy a jiné. Pořizoval fotografie hmyzu a biotopů též pro odborné publikace jiných autorů, které vyšly v domácích i řadě evropských nakladatelství. Své snímky uplatnil ve více než 40 knižních publikací, z nichž to např. byly: Jeník J., 1979: Der grosse Bildatlas des Waldes (Artia Praha), Jeník J., Spitzer K., 1984: Život v bažinách (Albatros Praha), Jeník J., 1986: Život lesů (Albatros Praha), Kholová H., 1981: Naše přírodní ráje (Práce Praha), Zahradník J., 1987: Blanokřídlí (Artia Praha), Novák, I., Spitzer K., 1982: Ohrožený svět hmyzu (Academia Praha), Chábera F., 1987: Příroda na Šumavě (Nakl. Růže Čes. Bud.) a mnohé další. Pro I. a II. svazek Malé čs. encyklopedie z let 1984 a 1986 připravil 38 barevných fotografií a pro IV. a V. svazek této encyklopedické publikace dodal fotografie k heslům „Motýli", „Rašeliniště" a „Hmyzí škůdci". Počet Havlových barevných snímků, které byly uveřejněny, překročil číslo 1 400 a černobílých bylo více než 1 000. L. Havel se velmi angažoval též v ochraně přírody. Své úsilí zaměřoval hlavně na výzkum a ochranu Šumavy a Pošumaví, kde se mu podařilo zachránit v okolí Vacova několik zajímavých biotopů (původní květnaté louky a zajímavé mokřady) a z jeho úsilí a iniciativy bylo vyhlášeno chráněné území „Podhájí" nedaleko Vacova. V osmdesátých letech zajížděl do rakouských Alp, kde pořizoval záběry alpské přírody a horských motýlů. Zúčastňoval se entomologické činnosti v rámci jihočeské pobočky Čs. spol. ent. a podílel se na ekologické osvětě a výchově k správnému vztahu a přístupu k přírodě mezi mládeží i dospělými občany ve svém okolí.

Biografie:
Novák I.: + Ladislav Havel (1932-1995). Klapalekiana, Vol. 31., No. 3-4, 1995, p. 157-158, portrét.
Skuhravý V.: Vzpomínka na Ladislava Havla. Živa, r. 44., č. 2., 1996, p. 95, portrét.

Bibliografie:
Klapalekiana, Vol. 31., No. 3-4., 1995, p. 159-160.

HAVELKA Jan

nar. 1.III.1919 Praha - zemř. 10.VIII.1977 Praha.
Národnost česká. Účetní. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1936 a od r. 1952 člen Société Entomologique de Mulhouse.

V letech 1936-1937 navštěvoval dvouletou obchodní školu v Praze. Po studiích začal pracovat jako účetní, později byl pracovníkem podnikové kontroly na podnikovém ředitelství nár. pod. Průmstav v Praze.

Entomologií se začal zabývat od r. 1934 v patnácti letech věku. Oblíbil si sběratelství brouků (Coleoptera), jejichž studiu a faunistickému průzkumu se pak věnoval celý život. Sběratelské exkurze podnikal na četné lokality v Čechách, na Moravě i na Slovensku. Faunistický průzkum prováděl v okolí Prahy na lokalitách Běchovice, Klánovice, Jirny, Blatov, Újezd nad Lesy, Sibřina, Koloděje, Škvorec, Úvaly, Doubravčice u Čes. Brodu. Sběry prováděl na Šumavě, v Krkonoších, Krušných horách, v okolí Brna a na četných lokalitách jižní Moravy. Na Slovensku pak sbíral v Trenči u Lučence, v okolí Inovce a ve Vysokých Tatrách. V období let 1944-1959 uveřejnil v entomologických časopisech 41 příspěvků, z nichž to např. byly práce: „Psalidium maxillosum F., nové pro Čechy (Col., Curculionidae)". Čas. Č. spol. ent. 41., 1944, „Příspěvek k poznání fauny kůrovců na Moravě (Col., Ippidae)". Čas. Čs. spol. ent. 42., 1945, „Příspěvek k poznání rozšíření vzácnějších brouků čeledi Carabidae v Čechách". Ent. listy 9., 1946, „Příspěvek k ekologii a rozšíření některých mandelinek (Col., Chrysomelidae)". Čas. Čs. spol. ent. 43., 1946, „Dermestes haemorrhoidalis Küst. v Praze". Ent. listy 14., 1951, „1. příspěvek k poznání rodu Galeruca Geoffroy (Col., Galerucinae)". Roč. čs. spol. ent. 51., 1954 (1955). Nejobsáhlejší faunistickou prací byla studie „Coleoptera v Klánovicích a jejich nejbližším okolí", uveřejněná v Ent. listech 11., 1948, ve které podal podrobný přehled o rozsahu coleopterofauny v tomto územním regionu 15 km východně od Prahy. V dílčí studii uvedl z tohoto území přehled o výskytu mandelinek (Chrysomelidae) v práci „Příspěvek k poznání výskytu brouků z rodu Donacia Fabr. v Klánovicích u Prahy" (Ent. listy 9., 1946). Jan Havelka sběratelsky a odborně spolupracoval s celou řadou významných českých entomologů (např. J. Bechyněm, A. Görtlerem, L. Heyrovským, S. Kočvarou, J. Králem, V. Machulkou, K. Pflegerem, J. Roubalem, B. Štíchou, J. Tichým, K. Všetečkou) a s některými zpracoval a uveřejnil společné práce. Např. s R. Dvořákem „Poznámky k vlastivědnému výzkumu některých našich drabčíků (Col., Staphyl.)" (1952), „Revise druhu Stenus grossepunctatus Reitt. s popisem nového druhu (Col., Staphyl.)" (1951), s J. Niedlem „Poznámky k bionomii tesaříka Nothorhina punctata F." (1953), s J. Winklerem „Studie o škůdci Tribolium destructor Nytteb." (1952). Jeho činnost v entomologii byla oceněna sponzorskými dotacemi Skláren Inwald n.p. v Praze v r. 1944 a České národní rady badatelské v r. 1948. Havelkova sbírka Coleopter v rozsahu cca 60 000 ex. (263 ent. krabic) ze střední Evropy s doklady k jeho faunistickým příspěvkům byla v r. 1951 předána do Entomolog. odd. Národního muzea v Praze.

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Havelka J., p. 45). Bratislava 1996.

HAVELKA Jaromír

nar. 19.X.1911 Horoměřice u Prahy - zemř. 27.II.1992 Nymburk.
Národnost česká. Důstojník čs. armády, úředník ve spořitelně, muzejní pracovník. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1944.

V letech 1917-1922 vychodil obecnou školu v Horoměřicích, 1922-1926 absolvoval reálku v Praze - Holešovicích, kde také složil maturitní zkoušku. v období 1929-1933 studoval Vysokou školu obchodní v Praze, kterou absolvoval bez státní zkoušky. Vojenskou základní službu vykonal v letech 1933-1935 a po jejím ukončení absolvoval v letech 1935-1937 Vojenskou akademii v Hranicích na Moravě. V období 1937-1939 a po druhé svět. válce znovu v letech 1945-1950 působil jako aktivní důstojník v čs. armádě, kde dosáhl konečné hodnosti majora. V období německé okupace 1940-1945 byl zaměstnán jako úředník v Pražské spořitelně. V r. 1950 byl po roční zdravotní léčbě v Matliarech na Slovensku z vojenské aktivní služby propuštěn a poté v letech 1951-1961 pracoval v různých funkcích ve stavebnictví. Od r. 1962 se stal odborným pracovníkem přírodovědeckého oddělení ve Vlastivědném muzeu v Nymburce, k čemuž v letech 1963-1964 absolvoval odborný muzejní kurs. Byl též aktivním spolupracovníkem Městského muzea v Poděbradech. V nymburském muzeu založil a novými regionálními faunistickými sběry stále doplňoval početnou entomologickou sbírku a s dalšími muzejními spolupracovníky připravil a instaloval moderní expozici přírody Nymburska.

Hlavním oborem entomologické činnosti Jaromíra Havelky byla taxonomie a faunistika brouků (Coleoptera) Československa. V taxonomii a faunistice zástupců čeledi nosatcovitých (Curculionidae, Col.) se hlouběji studij-

ně zaměřil na hospodářsky významný rod Apion Herbst. O zástupcích tohoto rodu zpracoval a uveřejnil několik prací, např.: „Příspěvek k poznání rozšíření rodu Apion Herbst. (Col., Curculionidae) Šluknovského výběžku" (1965), „Příspěvek k poznání ekologie rodu Apion Herbst." (1965), „Příspěvek k poznání rozšíření rodu Apion Herbst v ČSSR - oblast Trnavská pahorkatina" (1967). Nejrozsáhlejší Havelkovou prací byly dvě části „Doplňků k Roubalovu Katalogu Coleopter Slovenska a Podkarpatska", uveřejněné v letech 1964 a 1965 ve Sborníku přírodověd. odd. Slovenského národ. muzea v Bratislavě. Ve své další faunisticko-výzkumné práci sledoval v r. 1961 brouky na kulturních plodinách Osoblažska, s kolektivem spolupracovníků zpracoval v r. 1964 brouky Třebíčska a v r. 1970 se věnoval zjištění broučí fauny žijící ve vodě v přírodní rezervaci Hrabanovská černava. V r. 1975 provedl průzkum fauny brouků buližníkového skalního suku „Hajnice" u Velkých Přílep na okrese Praha-západ. Sběratelsky prozkoumal velkou část státního území ČSR a sousední ciziny, zejména Maďarska. Byl též dobrým determinátorem Coleopter a s velkou svědomitostí a pílí zrevidoval a zpracoval rozsáhlé sbírkové materiály brouků řady čs. sběratelů i některých muzeí. Od r. 1985 začala ve Vlastivědném zpravodaji Polabí vycházet na pokračování další Havelkova obsáhlejší práce „Katalog brouků (Coleoptera) středního Polabí". Do r. 1991 bylo zpracováno a vyšlo toto kompendium až po čeleď Staphylinidae - drabčíci. Havelkovu entomologickou sbírku koupil v r. 1992 Ing. Ladislav Ernest z Nymburka.

Biografie:
Heyrovský L.: Jaromír Havelka šedesátníkem. Acta ent. Bohemoslov. 69., 1972, p. 133, portrét.
Šebek Sv.: Šedesátiny Jaromíra Havelky. Vlastivědný zpravodaj Polabí, č. 1-2, 1972, p. 29-30, portrét.
Schön K.: 75th anniversary Major Jaromír Havelka. Acta ent. Bohemoslov. 84., 1987, p. 80.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Havelka J., p. 45). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Acta Entomologica Bohemoslovaca 69., 1972, p. 133-134.

HAVLÍČEK Josef

nar. - zemř.
Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér. Člen Čs. spol. ent. od r. 1927. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V letech 1927-1931 pracoval ve funkci nadlesního v polesí Lipka u Vimperka, odkud v r. 1932 přešel ve stejné funkci do polesí Kamenný Újezd u Českých Budějovic. Na tomto pracovišti působil do r. 1940.

V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v Pošumaví, na Šumavě, v okolí Českých Budějovic a na dalších lokalitách jižních Čech. Ze své sbírky poskytl údaje o významnějších druzích tesaříků JUDr. L. Heyrovskému pro jeho seznam tesaříků z r. 1930. Rovněž poskytl údaje o českých Histeridech K. Lablerovi pro jeho práci z r. 1933. Koleopterologická sbírka J. Havlíčka je uložena v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

HAVLÍČEK Karel

nar. 18.IX.1943 Pardubice - zemř. 8.VII.1988 Kozmice, okr. Benešov.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1975.

Žil v obci Kozmice v okrese Benešov u Prahy, kde v tamní základní škole působil jako učitel. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem denních motýlů (Rhopalocera, Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí svého bydliště, na Benešovsku a na lokalitách Středočeského kraje.

HAVRÁNEK J.*)

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér-lepidopterolog.

Žil, bydlel a pracoval na Moravě v obci Skalice nad Svitavou v okrese Blansko. V entomologii se věnoval sběru a průzkumu moravských motýlů (Lepidoptera). Sbíral na světlo a významné úlovky zasílal svému dlouholetému českému příteli, lepidopterologovi Františku Pokornému (1863-1935) z Prahy k determinaci. Po osm let, vždy v letním období, od r. 1916 do r. 1923 Fr. Pokorný u J, Havránka ve Skalici pobýval a sledoval tam, jaké druhy nočních motýlů se v okolí vyskytují. Seznam J. Havránkem zjištěných druhů motýlů pro Moravu uvedl J. Pokorný v článku Čeští lepidopterologové dříve a dnes. (In: Jubilejní sborník Čs. spol. ent. 1924, p. 119- 123).

*)Celé znění křestního jména se nepodařilo zjistit.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 3., 1981, p. 92:

HAZUKA Gustav

nar. 1897 - zemř. 10.X.1945 Praha.

HECKLE (Haeckle) Johann

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér.

Žil v Praze, kde pracoval jako bankovní úředník. Patřil ke škole pražských entomologů z druhé poloviny 19. stol. V letech 1876-1877 byl v písemném styku s entomologem prof. Gustavem Kraatzemn (1831-1909) v Berlíně. Jméno J. Heckleho ze skupiny pražských entomologů z uvedeného období cituje též Josef Kořenský ve svém článku „Mezi pražskými hmyzozpytci" (Věda přírodní 10., 1929, p. 1-2, 61-63).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čes. ent., sv. 3., 1981, p. 93.

HEJL Bohumil

nar. 14.VIII.1889 Týnčany u Sedlčan - zemř. 23.XII.1944 Praha.

Vychodil 5 tříd obecné školy a vyučil se truhlářskému řemeslu. Po několika letech práce v truhlářské praxi byl přijat do zaměstnání k Eelektrickým podnikům Hl.města Prahy, kam nastoupil 9.11.1914 a pracoval ve vozovně Libeň jako dělník vrchní stavby. Dne 9.1.1915 nastoupil vojenskou službu a po jejím ukončení nastoupil do zaměstnání u EP opět od 18.10.1916. Definitivu u EP získal od 18.1.1917 a pracovně byl přidělen do vozovny Libeň jako řidič a průvodčí elektr. dráhy.

HEJTMÁNEK Jan, Prof., dr. tech., Ing.

nar. 17.XI.1905 Plzeň - zemř. 23.XII.1978 Liptovský Hrádok (Slov. rep.).

Národnost česká. Vědecký pracovník, zemědělský inženýr, vysokoškolský profesor, včelařský odborník. Člen korespondent Slovenské akademie věd.

Obecnou školu a nižší reálku vychodil v Plzni, do r. 1925 studoval na Vyšší hospodářské škole v Plzni a v letech 1925-1929 studoval na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství při ČVUT v Praze (VŠZLI-ČVUT). Po studiích působil v období 1930-1934 ve Výzkumném ústavu včelařském v Dole u Libčic, v letech 1934-1936 byl vedoucím Výzkumné stanice včelařské v Liptovském Hrádku na Slovensku a v letech 1936-1938 působil jako správce Výzkumné stanice včelařské v Židlochovicích u Brna. V r. 1938 se vrátil zpět na Slovensko a od té doby až do r. 1973 tam zastával funkci ředitele Výzkumného ústavu včelařského v Liptovském Hrádku. Od r. 1973 působil též jako vědecký pracovník VÚV v Liptovském Hrádku.

Byl zakladatelem včelařského výzkumu na Slovensku a zasloužil se o výzkum biologie a fyziologie výživy včel, využití opylovací schopnosti včel a o rajonizaci jejich chovu na Slovensku. Ve své výzkumné práci se též zabýval anatomií včely medonosné, biologií včelích škůdců a ochranou před nimi, dále problematikou velkochovů včel a jejich významem v zemědělství. Vypracoval klasifikaci včelstev pro plemenářské účely a v genetice objasnil aspekt mendelizmu v chovu včel. Zabýval se plemenářskou biologií a z jeho iniciativy se na Slovensku zakládaly oblastní chovy včelích matek, které metodicky vedl. Významné výsledky dosáhl též ve fyziologii výživy včelstev. Závěry výzkumu z této problematiky použil při přípravě krmiva MEDOZMES (patent č. 123.701 z r. 1967). Získal titul doktora technických věd, přednášel speciální zootechniku na Vysoké škole polnohospodářské v Nitře, kde byl ustanoven profesorem. V letech 1945-1969 zastával funkci předsedy odborné komise pro plemenný chov včel Slovenského svazu včelařů, působil jako člen vědeckého kolegia pro speciální biologii SAV, v letech 1958-1962 byl členem korespondentem ČSAZV a v letech 1969-1974 byl členem Slovenské polnohospodářské akademie. Za svoji vědecko-výzkumnou činnost dostal v r. 1965 státní vyznamenání „Za zásluhy o výstavbu" a za zásluhy o slovenské včelařství mu Slovenský svaz včelařů udělil v r. 1959 titul „Zasloužilý včelařský pracovník". Český svaz včelařů mu v r. 1965 udělil odznak „Vzorný včelařský pracovník".

J. Hejtmánek byl autorem 52 vědeckých prací a 200 článků ve včelařském tisku, vědeckých a odborných časopisech. Samostatně vydal: „Snovací žláza larvy včely medonosné a její funkce" (1935), „Zavíječ voskový jako škůdce včel" (1938), „Výzkum bioklimatických oblastí včelařských v r. 1940" (Prievidza, 1943), „Trávenie pelu u včely medonosnej" (Prievidza, 1943), „Škodcovia včely medonosnej" (Prievidza, 1947), „Prírodné podmienky

včelárstva na Slovensku" (Bratislava, 1953). Byl spoluautorem monografie „Včelařství" (Vyd. NČSAV Praha, 1953) a v r. 1960 spolupracoval na ČSN 46640 „Chov včel" a v r. 1969 na oborové normě 466640 „Chov včel". Své odborné články uveřejňoval v časopisech Polnohospodár, Včela moravská, Český včelař, Včelár, Včelařství aj.

Biografie:

Kresak M.: K 60. narozeninám prof. Dr., inž. Jána Hejtmánka, člena korespondenta SAV. Věstník Výzk. úst. zeměd. 12., 1965, p. 575-577, portrét.
Anonym: Prof. dr. Ing.J. Hejtmánek 65-ročný. Včelár 44., 1970, p. 243, portrét.
Kresak M.: Prof. Dr. Ing. Ján Hejtmánek 65-ročný. Poľnohospodár 16., 1970, p. 929-931.
Kresak M.: 65-ročné jubileum prof. dr. Ing. Jána Hejtmánka. Poľnohospod. a potravin. výskum 1., 1971, p. 34-36, portrét.
Novacký K.: Šesťdesiatiny prof. J. Hejtmánka. Včelár 39, 1965, p. 246-247, portrét.
Čavojský V.: Sedmdesátiny prof. J. Hejtmánka. Včelár 49, 1975, p. 242-243, portrét.
Čavojský V.: Pocta vedeckému pracovníkovi. (J. Hejtmánek). Včelár 50., 1976, p. 26, portrét.
Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Hejtmánek J., portrét, p.50). Vyd. Príroda Bratislava, 1971.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. II. zv. E-J. (Hejtmánek J., p. 311-312). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1987.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hejtmínek J., p. 202-203). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hejtmánek J., p. 165-166). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Hejtmánek J., p. 203). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha 1992.
Okáli I a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Hejtmánek J., p. 46). Bratislava 1996.

HELLER Antonín Alois

nar. 1790 - zemř. 1873.

Národnost česká. Majitel továrny, výrobce úlů, praktický včelař, včelařský publicista.

Žil ve Staré Hůrce v okrese Sušice, později v Ronově nad Sázavou, kde byl majitelem továrny na papír. Byl aktivním včelařem a prvním pokusníkem, který při výrobě úlů uplatnil použití papírové hmoty, ze které v r. 1847 sestavil úl. Dosavadní své dřevěné úly nahradil novými z tvrzeného papíru a v r. 1864 tento nový typ úlů vystavoval na včelařské výstavě v Chrudimi. Jeden úl tohoto typu věnoval do sbírek Městského chrudimského muzea. Zpracoval a vydal spis „Krátké poukázání praktické k poznání a užívání nových oulů nebo příbytků pro včely, pak nářadí potřebného a jak se má s včelami v nich zacházeti" (Ronov, 1849).

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Heller A. A., p.162). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Heller A. A., p.315). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I: (Heller A. A., p. 203). Sborník ČSAZ č. 125, Praha, 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Heller A. A., p. 142). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HELLER Josef Benedikt

nar. 1785 - zemř. 1873

Národnost česká. Statkář, lékárník. Praktický včelař a včelařský organizátor.

Žil v Jihlavě, kde byl majitelem zemědělského hospodářství a městským lékárníkem. Byl zaníceným praktickým včelařem a propagátorem včelařství mezi rolníky. Dne 6. června 1836 předložil zemské vládě v Čechách memorandum o prostředcích, jak rozšířit české včelařství a jaké podmínky pro jeho rozvoj je třeba splnit. Součástí tohoto memoranda byl též návrh na zakládání včelařských spolků a společností, v nichž by zkušení včelaři dále podněcovali zájem o chovy včel. Vypracoval rovněž zásady pro založení zemského včelařského spolku, který měl být přidružen k Vlastenecko-hospodářské společnosti (VHS). V jeho době to byl návrh velkorysý, organizačně i odborně dobře promyšlený. Bohužel nebyla pro tento návrh politicky příznivá a vhodná doba, vzhledem k obavám vládních kruhů z organizovaných celků, v nichž by se lid, byť jen se včelařskými zájmy, shromažďoval.

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Heller J. B., p. 115). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Heller J. B., p. 315). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Heller J. B., p. 220). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Heller J. B., p.142). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HEPNER Engelbert

nar. 9.VI.1914 Hranice na Moravě - zemř. 14.V.1992 Břeclav.

Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1969.

Pracovně působil jako polesný u Československých státních lesů na jižní Moravě. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem brouků (Coleoptera), z nichž prvořadý zájem věnoval krascům (Buprestidae). Prováděl faunistický průzkum lužních lesů v okolí Pohanska jižně od Břeclavi, kde konal entomologické sběry od r. 1957 až do doby svého odchodu do důchodu. Poprvé na těchto lokalitách zjistil ve větších sériích vzácné druhy krasců Eurythyrea quercus Hrbst., Acmaeodera degener degener Scop., Anthaxia deaurata deaurata Gmel., Anthaxia hackeri Friw., Anthaxia turkei Ganglb. a Agrilus pseudocyaneus delphinensis Ab. Z Cleridů to byly druhy Aporthopleura sanguinicollis Fabr., Opilo pallidus Oliv. a též zajímavé druhy z jiných broučích čeledí. O jihomoravských krascích napsal do regionálního časopisu příspěvek „Některá pozorování o krascích (Buprestidae) jihomoravského lužního lesa" In: Z jihomoravské přírody, Mikulov 1971, p. 37-45 (uvedl seznam jihomoravských druhů krasců). Shromáždil koleopterologickou sbírku o rozsahu 39 ent. krabic, z nichž 18 krabic obsahovalo zástupce čeledi Buprestidae.

HERAN Václav

nar. 9.VII.1913 Žebrák u Dobříše, okr. Příbram - zemř. 1985 Praha.

Národnost česká. Advokátní úředník, administrativní pracovník aparátu ministerstva výkupu, zaměstnanec ČSAZV a ČSAV. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1969. Od r. 1964 člen Sboru ochrany přírody a člen Čs. svazu zahrádkářů.

Absolvoval 4 třídy měšťanské školy v Dobříši, praktikoval u firmy R. Schwarzbach (obchod s nerezavějícími příbory) v Praze a v prvé polovině padesátých let absolvoval večerní studium gymnázia pro pracující, kde získal maturitu. Po praxi u zmíněné obchodní firmy složil zkoušku v Advokátní komoře a byl přijat jako solicitátor do advokátní kanceláře JUDr. B. Hoffmanna v Praze, kde pracoval do r. 1939. Další službu konal v kanceláři JUDr. Vlastimila Marouška až do její likvidace v důsledku zřízení Advokátních poraden. V dalším období pracoval v právním oddělení Ústředí pro hospodaření se zemědělskými výrobky, v hlavní správě Ministerstva výkupu a ve finančním oddělení Ministerstva výkupu. Od 1. ledna 1957 se stal zaměstnancem Čs. akademie zemědělských věd (tajemník v sekretariátě předsedy) a v období 1.5.1962-31.12.1968 byl administrativním pracovníkem Čs. akademie věd. Pracoval v rozpočtovém a plánovacím oddělení Biologických ústavů ČSAV. Vykonával též funkci vedoucího finančního oddělení Entomologického ústavu ČSAV v Praze. V letech 1969-1973 pracoval ve funkci vedoucího hospodářské správy Parasitologického ústavu ČSAV, odkud 31.7.1973 odešel do důchodu.

Od školních let na dobříšské měšťance se zabýval přírodou, zájem měl především o hmyz a rostliny. V tomto mladém věku se začal věnovat sběru motýlů (Lepidoptera), z nichž shromáždil pěknou sbírku denních i nočních domácích druhů. V dospělém věku se začal stále více zajímat o tropické druhy motýlů, opatřil si lepidopterologickou literaturu a zaměřil se na studium čeledí Papilionidae a Morphidae, z nichž shromáždil sbírku četných druhů o rozsahu 183 kusů. V jeho sbírce byly zastoupeny také druhy jiných čeledí, např. Attacus atlas L., Attacus edwardsi Wh. (Saturniidae), Chrysiridia madagascariensis Less. (Uraniidae), dále druhy z rodů Caligo Hübn. (Brassolidae), Heliconius L. (Heliconidae) a jiné. Účastnil se přednášek o motýlech pořádaných Čs. spol. ent. a navštěvoval výměnné akce sběratelů. Pro členy Čs. svazu zahrádkářů konal přednášky o motýlech a housenkách škdících na ovocných stromech a zelenině. Vedle entomologie se zajímal také o systematickou botaniku. Sledoval chráněné rostliny ve volné přírodě a na své zahradě pěstoval vřesovištní flóru, růže, lilie a rostliny jarního a podzimního období.

HERČÍK Ferdinand, Prof., MUDr., RNDr.

nar. 7.V.1905 Praha - zemř. 20.I.1966 Brno.

Náodnost česká. Univerzitní profesor, doktor biologických věd, radiobiolog. Člen korespondent ČSAV, nositel čestné stříbrné plakety ČSAV „Za zásluhy o vědu a lidstvo". Entomolog - koleopterolog.

Vysokoškolské studium absolvoval na univerzitě v Brně. Začal pracovat na brněnské Přírodovědecké fakultě, kde zahájil také svou vědeckou práci z biofyziky. Zpracoval monografii ojedinělou ve světové literatuře, vydanou v r. 1934 v Drážďanech o názvu „Oberflächenspannung in der Biologie und Medizin". Po přechodu na Lékařskou fakultu, kde byl v r. 1937 jmenován mimoř. profesorem obecné biologie, se začal intenzivně zabývat výzkumem vlivu záření různých vlnových délek na buňky a organismy a to především výzkumem biologického účinku paprsků alfa. V období německé okupace po uzavření vysokých škol pracoval jako lékař v radioléčebném ústavu v Brně. Po osvobození v r. 1945 se vrátil zpět k práci na brněnskou Lékařskou fakultu. V r. 1952 byl presidiem ČSAV pověřen založit v Brně Biofyzikální ústav ČSAV, který pak jako ředitel až do konce r. 1966 vedl.

Jako jeden z prvních u nás pracoval s elektronovým mikroskopem s cílem vnést jasno do problému bakteriofága. Za monografii „Problém bakteriofága" mu byla v r. 1954 udělena státní cena. Působil na výchovu nové

vědecké generace biologů také svými knižními publikacemi „Mladý biolog" (1941, 2. vyd. 1954) a „Život a zářeni". Napsal více než 200 vědeckých souborných i popularizačních prací a 6 knižních publikací. Řadu let zastával funkci hlavního redaktora časopisu Věda a život.

Jako přírodovědec věnoval svůj soukromý zájem a volný čas entomologickému sběratelství a studiu. Oblíbil si brouky (Coleoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl na území ČSR, především v okolí Brna a na řadě jiných lokalit jižní Moravy. Z oblasti ČSR shromáždil sbírku brouků o rozsahu 1 200 ex., obsahující též malou část exotů. Sbírka je uložena v entomolog. odd. Moravského muzea v Brně.

Biografie:
Rosický B.: Člen korespondent ČSAV Ferdinand Herčík. Živa, r. 14., 1966, p. 165, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník . (Herčík F., p. 205). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha 1992.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Herčík F., p. 221). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Herčík F., p. 143). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HERMAN Otto

nar. 26.VI.1835 Brezno, okr. Banská Bystr. (Slov. rep.) - zemř. 27.XII.1914 Budapešť (Maďarsko).
Národnost slovenská. Národovec, politik, novinář. Přírodovědec, entomolog a ornitolog.

Studoval na gymnáziu v maďarském Miškolci a poté na Slovensku v Košicích. Absolvoval polytechnický přípravný kurs pro studium Vysoké školy technické ve Vídni. Pět let konal vojensku službu v c.k.rakouské armádě a v r. 1863 se stal majitelem fotografické dílny v Köszegu. V r. 1864 přijal místo konzervátora v městském muzeu v Koložváru (Cluj, Rumunsko), kde působil též jako novinář místního tisku. V období 1872-1875 byl pracovníkem Národního muzea v Budapešti, později působil v Budapešti jako politik, redaktor a vědecký pracovník.

Měl velmi vřelý vztah k přírodním vědám, který získal od svého otce Med.Dr. Karla Hermana, který se během života zabýval ornitologií a sbírku ptáků věnoval Nár. muzeu v Budapešti. O. Herman se ve Vídni seznámil s dvorním radou, entomologem Dr. Carl Brunnerem von Wattenwylem (1823-1914), se kterým navázal odbornou spolupráci a začal se aktivně zabývat entomologickým studiem a faunistikou. Organizoval boj proti škůdci vinné révy mšičce révokazu (Viteus vitifolii Fitch), entomologicky prozkoumal Sedmihradsko a z pověření Uherské přírodovědecké společnosti systematicky zpracoval uherské pavouky. V r. 1895 pomáhal odborně posoudit kresby motýlů provedené slovenským lepidopterologem a přírodovědeckým ilustrátorem Štefanem Nécseym (1870-1902). Mimo entomologii zasahoval O. Herman svým zájmem i do oborů ichtyologie a ornitologie. Své entomologické práce uveřejňoval v časopisech Rovartani Lapok, Verhandlungen der zoologisch-botanische Gesellschaft Wien, Entomologische Nachrichten, Zoologische Miscellen, Természettudományi Közlöny, Budapest a j.

Biografie:
Madlen J.: Motýle v štúdiách Štefana Nécseyho. (Herman O., p. 4, 159). Vyd. Tekovské múzeum v Leviciach, 1975.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. II.zv. E-J. (Herman O., p. 321-322). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1987.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Herman O., p. 46). Bratislava 1996.

Bibliogragie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 2., F-L. (Herman O., p. 305-306). DDR - Berlín, 1965.

HERRMANN Franz

nar. 1878 Suchý Důl (osada obce Klášterec n. Ohř.), okr. Chomutov - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Z období dvacátých a třicátých let 20. stol. je známo jeho bydliště z Jablonce nad Nisou. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), které nejvíce sbíral a sledoval na lokalitách v regionu severních Čech. Pravděpodobně byl členem místního německého entomologického spolku Entomologen-Vereinigung Gablonz a.N. (Böhmen).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 3., 1981, p. 96.

HERRMANN Karl, MUDr.

nar. 17.IV.1865 Jesenice (Jechnitz), okr. Rakovník - zemř. 29.V.1929 Kolešovice, okr. Rakovník.

Biografie:
Rusdas-Reichl: Die Schmetterlinge Oberösterreichs. (Herrmann K., p. 32). Bd. 1., 1973.

HERODEK Jan

nar. 25.II.1868 Oskava, okr. Šumperk - zemř.

Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil na Moravě v Pavlovičkách u Olomouce, kde pracoval jako truhlářský dělník. V r. 1930 se přestěhoval do Olomouce. V entomologii se zajímal o sběratelství a studim motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl na lokalitách Olomouce.

HERUTH Ladislav

nar. - zemř.

Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér, v r. 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil na Moravě v obci Pozořice, okres Brno venkov, kde u místní lesní správy působil jako lesnický adjunkt. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Brna a Slavkova, na Vyškovsku a na jiných lokalitách jižní Moravy.

HERVERT Václav, RNDr., CSc.

nar. 28.IX.1921 Bohumín - zemř. 9.X.1993 Praha.

Národnost česká. Vědecký pracovník, botanik, entomolog. Čelen Čs. spol. ent. od r. 1942 , zakládajícím od r. 1944, po přerušení členství znovu členem od r. 1977. Člen Čs. botanické společnosti.

Po studiích pracoval v letech 1944-1947 jako úředník v pražském Ústavu pro ochranu rostlin, později jako vědecký pracovník Ústavu experimentální botaniky v Praze 6. V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera) Československa. Z hlediska své profese se věnoval též zemědělské entomologii a studoval fytofágní skupiny hmyzu. Se spoluautorem J. Pozděnou napsal obsáhlou kapitolu o ochraně rostlin proti chorobám a hmyzím škůdcům do knižní publikace „Rádce zahrádkářů" (str. 251-332) vydané SZN Praha, 1955. Pro botanický časopis Preslia r. 29., 1957 zpracoval biografickou studii o akademiku dr., Ing. Ctiboru Blattném.

Biografie:

Brčák J.: K šedesátinám RNDr. Václava Herverta, CSc. Preslia, r. 53., 1981, č. 4., p. 355-357.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 4., 1982, p. 99.

HERYCH Josef

nar. 1.VI.1893 Szegedin (Maďarsko) - zemř.

Po vychození obecné a měšťanské školy se vyučil cukrářem. Zaměstnancem Elektrických podniků hl. m. Prahy byl od 25.2.1925. Pracoval jako řidič a průvodčí vozů elektr. dráhy ve vozovnách Žižkov, Vinohrady, Strašnice, Střešovice a Košíře. Pro onemocnění srdeční vadou byl od r. 1940 zařazen na lehčí práci mimo dopravu. Do důchodu odešel k 31.12.1942. K jeho poctě byly v r. 1940 pojmenovány nové taxony krasců (Buprestidae) Coraebus herychi Obenb. a Brachycoraebus herychi Obenb.

HETSCHKO Alfred

nar. 7.IX.1854 Stadto, záp. Halič - zemř. 9.I.1933 Komorní Lhotka, okr. Frýdek-Místek.

Národnost polská. Středoškolský profesor. Entomolog, redaktor entomolog. tisku. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Pocházel z rodiny evangelického faráře. Maturoval na gymnáziu v Těšíně a přírodní vědy studoval ve Vídni a Štýrském Hradci. Po studiích působil na evangelickém učitelském ústavu v Bílsku a Těšíně. Po ukončení činné pedagogické služby odešel v r. 1916 na odpočinek do Komorní Lhotky.

A. Hetschko byl jedním z trojice koleopterologů (s Ed. Reitterem a L. Ganglbauerem), kteří ve staré c.k. rakousko-uherské monarchii pracovali na systematice broučí fauny. Již v mládí v něm zájem o entomologii a sběratelskou zálibu podnítil jeho starší bratr, entomolog Lothar Hetschko (zemř. r. 1885 v Brazílii), s nímž podnikl

několik zahraničních cest, např. na ostrov Korfu aj. Věnoval se studiu brouků (Coleoptera) a dvoukřídlých (Diptera). Pro Schenklingův „Catalogus Coleopterorum" zpracoval systém několika méně známých čeledí (Thorictidae, Lathridiidae, Colydiidae, Phalacridae, Mycetophagidae a Cucujidae). Zkoumal biologii mravenčího hosta brouka Claviger testaceus Preyss. a larvy much z čeledi Blepharoceridae. Na studijní exkurze za těmito Dipterami se třikrát vydal, již v dosti pokročilém věku, na Korsiku v letech 1928, 1930 a 1931.

Jeho významným počinem bylo převzetí vydávání Ed. Reitterem založeného časopisu „Wiener Entomologischen Zeitung", k jehož vydavatelskému zabezpečení po I. světové válce přinesl značné hmotné oběti. Byl ve velmi čilém přátelském i odborném styku se staršími českými koleopterology (zvláště s brněnským MUDr. A. Fleischerem) a ochotně dával odborníkům k dispozici svojí bohatou odbornou knihovnu. Krátce před svou smrtí se zúčastnil v r. 1932 V. Mezinárodního entomologického kongresu v Paříži. Koleopterologickou sbírku předal Emmerichu Reitterovi v Opavě, jeho dipterologická sbírka přešla v r. 1934 do Entomologického oddělení Národního muzea v Praze.

Biografie:

Anonym (-skal.-): Alfred Hetschko. Příroda, r. 26., 1933, p. 204-205.
Heikertinger F.: Nekrolog - Alfred Hetschko. Wien. Ent. Ztg., Jg. 50., 1933, p. 1-5, portrét.
Heikertinger F.: Nekrolog - Alfred Hetschko. Kol. Rdsch., jg. 19., 1933, p. 147-148, portrét.
Horn W.: Alfred Hetschko. Ent. Nachr. bl., Jg. 7., 1933, p. 35-36, portrét.
Köhler W.: Nekrolog - prof. Alfred Hetschko. Mitteilungen des Naturwissenschaftlichen Vereines in Tropau, Nr. 26., 1934, p. 3-4, portrét.

Bibliografie:

Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 2., F-L. (Hetschko A., p. 310). DDR - Berlin, 1965.
Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758 -1965. (Hetschko A., p. 72). Vyd. Universita J.E. Purkyně, Brno 1971.

HILBERT Erich

nar. - zemř.

Národnost německá. Elektrotechnik. Entomolog amatér.

Po druhé světové válce žil a pracovně působil v obci Kundratice v okrese Chomutov. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Chomutova a na lokalitách severozápadních Čech. V letech 1956-1958 byl členem entomologického odboru Vlastivědného kroužku při Krajském vlastivědném muzeu v Teplicích. Koncem padesátých let se z Československa vystěhoval do Spolkové republiky Německo (BRD). Hilbertova lepidopterologická sbírka obsahuje regionální sběry z Chomutovska a Mostecka o rozsahu cca 2 000 ex. a je uložena v entomologickém oddělení Muzea v Litvínově.

HLADÍK František

nar. - zemř.

Národnost česká. Majitel odborného hedvábnického závodu, odborný poradce a publicista v oboru hedvábnictví.

Žil a působil na jihu Čech ve městě Táboře, Fügnerově ul., kde vlastnil a provozoval odborný závod hedvábnický. Pěstoval a dodával semenáčky i víceleté školkované sazenice moruše bílé (Morus alba L.), prodával vajíčka bource morušového pro chovy pěstitelů v jakémkoliv rozsahu a organizoval výkup zámotků bource za účelem průmyslového zpracování. Jeho firma poskytovala též rady pěstitelům, zpracovávala rozpočty pro zakládání a pěstování morušoven a podávala veškeré odborné informace o chovu bource morušového (Bombyx mori L.). V r. 1927 vydal F. Hladík vlastním nákladem brožuru o 61 stranách pod názvem „Hedvábnictví".

HLADIL Jiří

nar. 7.IV.1936 Brno - zemř. ?.III.1987.

Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1965.

Žil v obci Babice nad Svitavou, okr. Brno - venkov a pracoval jako zaměstnanec Školního lesního podniku Křtiny, Lesnické fakulty Vysoké školy zemědělské v Brně. Jako lesnický odborník se zajímal o lesnickou entomologii a ochranu lesa proti hmyzím škůdcům. Zájmově se věnoval koleopterologii, sbíral a studoval evropské zástupce čeledí Scolytidae, Cerambycidae, Buprestidae, Anobidae, Elateridae a Cleridae. Uveřejnil práci „Příspěvek k faunistice Coleopter Moravy a Slovenska" In: Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV, 9., 1973, p. 73-74. Ze střední Evropy popsal pro vědu nový druh tesaříka Theophilea subcylindricollis Hladil, 1988 (Annot. zool. bot. 188).

HLADILOVÁ Marie

nar. 13.IV.1936 Ždánice - zemř. ?.I.1990.
Národnost česká. Úřednice. Entomolog amatér, členem Čs. spol. ent. od 19.3.1972.

Žila v obci Babice nad Svitavou, okr. Brno - venkov a pracovala jako účetní v podniku Obnova města Brna. V entomologii se věnovala sběru a studiu brouků (Coleoptera). Speciální zájem měla o čeleď střevlíkovitých (Carabidae), jejichž faunistický průzkum prováděla v okolí Brna a na lokalitách jižní Moravy.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 4., 1982, p. 103.

HLAVA Karel

Napsal: Krátké naučení o chování moruší a hedvábníků beze všeho strojení, jenom dle zákonů moudré přírody. (Česká Lípa, 1863, vydáno též v němčině.)

HLAVÁČ Vítězslav

nar. 18.IV.1925 - zemř. 19.VII.1992 Dobrovice, okr. Mladá Boleslav.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1974.

Žil a pracovně působil v Praze, koncem osmdesátých let přesídlil do Dobrovic na Mladoboleslavsku. V entomologii se zabýval sběratelstvím českolsovenských motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl na četných lokalitách čs. státního území.

HLINECKÝ Matěj

nar. 15.VII.1854 Skuteč, okr. Chrudim - zemř. 1934.
Národnost česká. Poštovní úředník. Praktický včelař, učitel včelařství, odborný publicista a spolupracovník včelařských časopisů.

Po absolvování střední školy nastoupil 14.9.1875 jako praktikant do služby k c.k. poště. Po odbytí praxe a službě na několika poštovních úřadech nastoupil v r. 1908 jako c.k. vrchní poštovní oficiál poštovního úřadu v Mělníku. Později byl přeložen do Pardubic, kde působil po řadu let jako poštovní tajemník.

Jeho láskou a zájmovou činností bylo včelaření. Jako zanícený aktivista a organizátor stál půl století v čele českého včelařského pokroku, zejména jako průkopník moderního včelaření v úlech přístupných vrchem na míru širokonízkou. Řešil všestranně problematiku úlové otázky a jeho tisková kampaň za změnu míry rámků a novou vnější formu úlů přístupných vrchem měla širokou odezvu ve včelařské veřejnosti. K úlové problematice uveřejnil ve včelařském tisku řadu příspěvků, z nichž to např. byly články: „Dělitelný úl před 150 lety" (Čes. včelař, 1888), „Jakou výšku mají mít česna" (Čes. včelař, 1888), „Výhody a přednosti amerického dvíčáku" (Čs. včelař, 1905), „O příčinách vlhkosti v úlech v době zimní" (Čs. včelař, 1906), „Úle nízkoširoké nabývají stále většího rozšíření a obliby" (Prakt. rádce včel., 1908), „Několik důležitých pokynů co do užívání úlů nízkošírokých" (Prakt. rádce včel., 1908) a četné další práce. Byl ve styku s proslulým výrobcem včelařských potřeb Václavem Švarcem (1853-1920) z Kolče u Prahy, se kterým aktivně spolupracoval. Vynikl i v chovatelství včelích matek a měl zásluhu na zachování zpráv o včelařské plemenářské práci hraběte Rudolfa Kolovrata Krakovského (1830-1903). O chovatelské práci uveřejnil rovněž mnoho příspěvků ověřených praxí. Byla to knižní publikace „Včela a její chov" (Mělník, 1908) a řada článků, např. „Oplodnění královny (včelí matky) v úle" (Čs. včelař, 1904), „Vliv vůně včel při přidávání královny" (Čs. včelař, 1906), „Výchova matek a rozmnožování včelstev v úlech nízkošírokých i stojanech" (Mělník, 1907), „Jak donutíme královnu snášeti vajíčka do umělých matečníků" (Čs. včelař, 1909). Pro český včelařský tisk zpracovával včelařské zprávy z ciziny a byl rovněž propagátorem většího odbytu a konzumace včelího medu. O těchto otázkách napsal např. články: „V čem záleží hojivý vliv medu včelího na lidský organismus." (Čs. včelař, 1889), „Jak staří národové medu si vážili" (Čes. včelař, 1889). Byl rázovitou postavou v českém včelařství a mužem činu, který zajistil a prosadil řadu výhodných zlepšení ve včelařské praxi.

Biografie:
Post-Telegraphen Almanach 1908. (Hlinecký M, p. 91). 39. Jahrgang, Wien 1908.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Hlinecký M., p. 162). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Hlinecký M., p. 316, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hlinecký M., p. 212). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hlinecký M., p. 151). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HOLČEK Juraj

nar. 5.IV. 1811 Budmerice, okr. Bratislava - vidiek (Slov. rep.) - zemř. 4.V.1869 Jásová, okr. Nové Zámky (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Katolický kněz, farář, národovec. Praktický včelař, propagátor včelařství na Slovensku.

Pocházel ze včelařské rodiny (včelařil jeho otec i děd z matčiny strany). Studoval filozofii v maďarském Segedíně a theologii v Trnavě. Po ukončení studia byl 30.9.1839 vysvěcen na kněze. Nejprve po krátké období působil jako duchovní v nemocnici v Kostelci u Ostřihomu a poté byl kaplanem v Majcichově u Trnavy, odkud přešel jako správce fary do Jablonice (Jablonitz, okr. Senica). Později byl kaplanem v Trstíně (Nádas, okr. Trnava), odkud 5.10.1843 přešel do Veselého (Veszele, okr. Piešťany), kde byl ustanoven farářem. Od r. 1848 byl farářem v obci Dolný Ohaj (okr. Vráble), kde působil 17 let. V r. 1865 přešel do Jasové (Jászfalu), kde pak žil a působil do konce života.

Včelařit začal ještě za studií v r. 1835 a včelstva měl na všech svých farních působištích. Správné metody včelaření se naučil u včelaře Gabriela Pavlíka z Palárikova (Tótmegyer, okr. Nové Zámky) a dle jeho vzoru a předaných zkušeností začal zdárně pracovat, takže do r. 1868 obhospodařoval 100 včelstev. O tomto svém včelařském úspěchu napsal pojednání do časopisu „Obzor" (č. 20, 1868). Spolupracoval se včelařským publicistou Štefanem Závodníkem (1813-1885), kterému od praktických včelařů shromažďoval záznamy o jejich včelařských zkušenostech a předával mu je pro chystanou včelařskou knihu. Vedle aktivní včelařské činnosti si Holček mezi lidmi získal též uznání a dobré jméno svým nekompromisním postojem k věcem národním, pokrokovým smýšlením a přímým vystupováním.

Biografie:

Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Holček J., p. 382-384, portrét). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda, Bratislava, 1969.

HOLLAR Václav

nar. 13.VI.1607 Praha - zemř. 25.III.1677 Londýn.

Národnost česká. Výtvarník - kreslíř, grafik, rytec. Sběratel hmyzu.

Jako dvacetiletý odešel v r. 1627 do ciziny a působil v Německu (1627-1636), od r. 1637 žil v Anglii s kratším pobytem v Antverpách v letech 1646-1652. V Německu se seznámil s anglickým lordem Arundelem, který se stal jeho mecenášem a pro kterého začal Hollar pracovat. Podle Arundelových uměleckých a přírodovědeckých sbírek zhotovil četné série leptů. V té době byl autorem jednoho z prvních obrazových děl o hmyzu, které nakreslil a vyryl podle hmyzu ze své sbírky a hlavně podle velké sbírky lorda Arundela. Vznikl atlas hmyzu pod názvem „Muscarum, Scarabaeorum, Vermiumque variae figurae, et formae omnes primo ad vivum coloribus depictae et ex collectione Arundeliana a Wenceslao Hollar aqua forti aeri insculptae". Dílo vyšlo r. 1646 v Antverpách. Další rytiny s vyobrazením hmyzu z r. 1646 byly vydány s názvem „Diversae Insectorum Aligerorum, vermiumque etc. figurae, ad Naturum delineatae a Wenceslav Hollar, Bohemo". Třetí část rytin s vyobrazením hmyzu i jiných přírodnin zhotovil a vydal pod názvem „Animalium ferarum et bestiarum florum fructum, Muscarum, Vermium icones variae" v r. 1663 v Londýně. V r. 1671 leptal do mědi 15 listů s obrazy ptáků a často se ve svém životě vracel k tématům brouků, motýlů, lastur, zvířat a rostlin. Zhotovil přes 3 000 černobílých i barevných rytin, jejichž témata vedle přírodovědeckých námětů byly náměty biblické, mythologické, historické, ale i portréty osob, plány, mapy a obrazy měst. Bohatou sbírku z Hollarova díla má Národní galerie v Praze a atlasy s rytinami hmyzu pražská knihovna Národního muzea.

Biografie:

Müller J. B.: Václav Hollar, rytec. Pokus životopisný. Časopis Českého muzea, 28., 1854, p. 552-579.
Rybička A.: O rodině Hollarů z Prachně. Dodatek k životopisu Václava Hollara z Prachně. Časopis musea Král. čes. 29., 1855, p. 300-303.
Urzidil J.: Václav Hollar. Umělec, vlastenec, světoobčan. Orbis Praha, 1937, 135 pp.
Anonym: Václav Hollar. Květy č. 27 z 8.7.1972, p. 11, portrét.
Šindelář D.: Vědecká ilustrace v Čechách. (Hollar V., p. 39-40, ukázky rytin hmyzu). vyd. Obelisk, nakl. umění a architektury, Praha 1973.
Kratochvíl M. V.: Dobrá kočka, která nemlsá. Životopisný román o V.Hollarovi. Vyd. Nakl. Odeon Praha, 1976, 256 pp., portrét.
Anonym (ap): Dobrá kočka, která nemlsá. (Článek o V. Hollarovi). Lidová Demokracie, r. 33., č. 232 z 1.10.1977, p. 5.
Dvořák F.: Dar vidění Václava Hollara. Lidová Demokracie, r. 33 z 26.3.1977, p. 4.

HOLUBEC František

nar. 30.VI.1906 Benešov u Semil - zemř. 1996.

Národnost česká. Zoopreparátor, muzejní pracovník, entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1943.

Vyučil se zoopreparátorskému řemeslu a po řadu let v tomto oboru soukromě i zaměstnanecky pracoval.

V letech 1945-1947 vyl zaměstnán v Zoologické laboratoři Jaroslava Hochmana v Brně a později se stal pracovníkem Krkonošského muzea ve Vrchlabí. Žil a bydlel v obci Bystrá nad Jizerou, okres Semily a v této podkrkonošské oblasti též převážně prováděl entomologickou činnost. Věnoval se sběru, faunistice a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera) Československa. Z brouků se nejvíce zajímal o čeledě Carabidae, Cerambycidae a Curculionidae. Z motýlů to byly čeledě Lycanidae, Satyridae, Notodontidae, Drepanidae a z čeledi můrovitých (Noctuidae) se speciálně věnoval studiu zástupců podčeledi Noctuinae - osenice. V periodiku Přírodovědecké zprávy z Krkonoš uveřejnil tři práce: „Příspěvek k poznání krkonošských střevlíků (Carabidae, Col.)" (4., 1953-54, Vrchlabí), „Nový okáč v Podkrkonoší (Pararge aegeria L. v. egerides)" (1., 1953, Vrchlabí) a „Entomologické drobnosti z Podkrkonoší" (1-2., 1954, Vrchlabí). Faunistickými údaji o významných nálezech střevlíkovitých brouků z Podkrkonoší a Krkonoš přispěl RNDr. J. Pulpánovi pro jeho zpracovávaný „Prodromus československých Carabidů".

Biografie:
Koleška Zd.: Historie entomologického průzkumu Krkonoš. (Holubec F., p. 144). Opera Corcontica 12.,1975, p.137-151.

HOLÝ Václav, senior

nar. - zemř.
Národnost česká. Kožedělný řemeslník. Entomolog amatér, v letech 1956-1958 člen entomologického odboru Vlastivědného kroužku při Krajském vlastivědném muzeu v Teplicích.

Žil a působil v Lounech, povoláním byl sedlář. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum provádl na Lounsku, v Českém středohoří a na jiných lokalitách sevrozápadního regionu severních Čech. V okolí obce Peruc (okr. Louny) chytil 2 ex. žluté vřetenušky ligrusové (Zygaena carniolica Sc. a. flaveola Esp.), která byla do té doby v Čechách neznámá.

HONČÍK Ambrož

nar. 1791 Sádek, okr. Příbram - zemř. 22.VII.1879 Znojmo.
Národnost česká. Katolický kněz, farář. Praktický včelař, včelařský organizátor a popularizátor včelařství.

Vstoupil do premonstrátského řádu v Praze-Strahově, kde byl v r. 1814 vysvěcen an kněze. V r. 1816 byl kaplanem v Mikulovicích u Znojma a v r. 1828 ustanoven farářem tamní farnosti. Působil též jako inspektor mikulovického řádového velkostatku.

Včelařskou zálibu měl od mládí a stal se horlivým přívržencem nauky významného včelaře J. Ch. Dzierzona (1811-1906), kterého osobně navštívil a učil se dle jeho vzoru vyrábět nové dzierzonovské úly. Hončík jako prvý uvedl na Moravu dziezonské úly s pohyblivým dílem, které sám vyrobil a které se na hospodářské výstavě v květnu 1854 staly předmětem obdivu všech vystavovatelů i návštěvníků. Dne 20.6.1854 svolal první včelařskou schůzi, na které byl v Mikulovicích položen základ k založení včelařského spolku. Od r. 1859 konal po několik let včelařské přednášky pro posluchače učitelské přípravky ve Znojmě s cílem uvědomit budoucí učitele o významu včelařství a důležitosti jeho šíření mezi venkovský lid. Na základě těchto přednášek napsal v německém jazyce knihu „Krátký návod k rozumnému včelařství" („Kurze Anleitung zum Betriebe der rationellen Bienenzucht nach den neuesten Erfahrungen"). Vyd. M.F.Lenek, Znojmo 1861. Aktivně se zúčastňoval včelařských sjezdů a výstav a na Sjezdu moravských včelařů ve Znojmě 25.8.1869 byl poctěn čestným titulem „Moravský Dzierzon".

Biografie:
Adamec F.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Hončík A.,p. 73-74, portrét). Brno 1904.
Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Hončík A., p. 775-776, portrét). Praha 1909.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hončík A., p. 219). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hončík A., p. 156). Biografický slovník českého zemědělství a venkovs. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HORÁK Josef, MUDr.

nar. 7.VIII.1951 - zemř. 9.IX.1994 Kladno.
Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1969.

Pocházel z lékařské rodiny (otec MUDr. Josef Horák, DrSc.). Střední školu studoval v Kladně, medicinu na Lékařské fakultě Karlovy Univerzity v Praze. Po studiích působil jako lékař v Okresním ústavu národního zdraví (OÚNZ) v Kladně, později pracoval ve Fakultní nemocnici v Praze-Motole. Od doby středoškolských studií se zabýval entomologií a věnoval se sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Hlavní oblastí jeho sběratelské činnosti a faunistických průzkumů bylo Kladensko a pražské okolí.

HORNÍČEK Rudolf

nar. 1900 - zemř. 1974.

Národnost slovenská. Středoškolský profesor. Entomolog amatér.

V aktivním věku působil jako středoškolský profesor, po roce 1970 již byl ve výslužbě a žil ve Spišské Nové Vsi. V entomologii se věnoval sběratelství a faunistickému výzkumu motýlů (Lepidoptera), který nejčastěji prováděl na lokalitách Slovenského ráje a v horské krajinné oblasti Spišsko-gemerského krasu. Údaje o významných nálezech motýlů z jeho sbírky publikoval slovenský lepidopterolog A. Reiprich. Horníčkova lepidopterologická sbírka skupiny Makrolepidoptera a všeobecná sbírka motýlů z oblasti Slovenského ráje je uložena ve Vlastivedném múzeu Spiša ve Spišské Nové Vsi.

HORVÁTH Andrej

nar. Perín, okr. Košice (Slov. rep.) - zemř.

Národnost slovenská. Duchovní, pedagog, správce církevních škol. Přírodovědec.

Po ukončení studia na univerzitě v německém Wittenbergu, působil jako farář reformované evangelické církve a správce (rektor) církevní školy v Košicích. Od r. 1652 byl farářem a rektorem v Trenčíně a od r. 1656 v Prešově. V době svého působení v Košicích zpracoval přírodopisnou práci o hmyzu, která pod názvem „Disputatio physica de insectis" byla v r. 1637 vydána ve Wittenbergu. Byla to prvá entomologie zpracovaná v Uhrách s údaji ze Slovenska, rozdělená A. Horváthem do šesti kapitol. V prvé kapitole se zabýval hmyzem všeobecně a popsal cévní a dýchací soustavu. Další kapitoly (2-4) věnoval včele (Apis), mouše (Musca), mravenci (Formica) a vši (Pediculus). V páté kapitole pojednal o pavoucích (Araneidea), které nesprávně zařadil do třídy hmyzu.

Biografie:

Tibenský J., Hrochová M., Maurerová M.: Biobibliografie prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do roku 1850. I. autorská časť. (Horváth A,. p. 266). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1976.

Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Horváth A., p. 302). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.

Skala L.: Malý slovník biografií I. (Horváth A., p. 225). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Horváth A., p. 177). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

Hrabovac I.: Z dejín botaniky a zoológie na Slovensku do polovice 19. storočia. (Horváth A., p. 22-23). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1990.

Okáli I a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so zťahmi k územiu Slovenska. (Horváth A., p. 48). Bratislava 1996.

HORVÁTH (Bugarin-Horváth) Gejza, MUDr.

nar. 23.XI.1847 Čečejovce, okr. Košice (Slov. rep.) - zemř. 8.IX.1937 Budapešť.

Národnost slovenská. Lékař, muzejní pracovník, výzkumník, zoolog, entomolog. V r. 1905 z Rakouska-Uherska uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1926-1930 z Maďarska v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. Od r. 1877 člen korespondent a od r. 1894 čestný člen Maďarské akademie věd.

Studoval na gymnáziu v Košicích a lékařství na univerzitě ve Vídni. Titul doktora mediciny (MUDr.) získal v r. 1872. Od r. 1873 byl pracovníkem muzea v Budapešti. V letech 1875-1878 působil jako obvodní lékař v Abovsko-Turnianské Župě a v období 1878-1880 ve Vranově nad Topľou. V r. 1880 se stal zakladatelem výzkumné stanice proti révokazu, kterou do r. 1890 vedl. V letech 1890-1895 založil a vedl entomologickou stanici v Budapešti. V časovém období 1901-1925 byl nejprve vedoucím zoologického oddělení, později ředitelem celého Maďarského národního muzea v Budapešti. V r. 1926 odešel do výslužby.

V době studií a lékařské praxe se věnoval zoologii a postupně se zaměřil na entomologii. Získal si velké zásluhy v boji proti mšičce-révokazu - fyloxéře (Viteus vitifolii Fitch), která v poslední čtvrtině 19. stol. postihla uherské vinice. Touto problematikou se zabýval také v Rakousku, Itálii, Německu, Francii a Švýcarsku. Na pozvání ruské vlády v r. 1893 byl poradcem v boji proti fyloxéře v jižním Rusku a na Kavkaze.

Mezinárodní ohlas měly jeho studia o Hemipterách, zabýval se však i brouky (Coleoptera), rovnokřídlým hmyzem (Orthoptera) aj. Zpracoval např. „Monographia Orthopterorum Hungariae" (1870), „Die Käfer der Hohen Tatra" (1870), „Die Käfarfauna des Torna-Gebirges" (1872), „Die Wanzen der ungarischen Fauna" (1873), „Neue Heteroptera aus Ungarn" (1874), „Monographia lygaeidarum hungariae" (1875), „Ueber das Sammeln und Präpariren der Hemipteren" (1878), „Hemipterologische aus Transkaukasien" (1879) a mnoho dalších.

Entomologické práce z tehdejšího území Uher měly význam i pro slovenskou faunistiku, protože v té době často zahrnovaly sběry i ze slovenských lokalit. Vydával zprávy o činnosti výzkumné stanice fyloxéry a přispíval do

četných entomologických časopisů. Zastupoval Maďarsko na mezinárodních entomologických a zoologických kongresech, např. v r. 1886 byl místopředsedou Mezinárodního kongresu ve Florencii. V letech 1884-1885 redigoval maďarský entomologický časopis Rovartani Lapok a v období 1890-1895 Zprávy entomologické stanice v Budapešti. Z entomologického hlediska měla jeho práce značný význam též pro slovenskou entomologickou vědu, protože faunistické údaje z jeho výzkumů slovenských lokalit byly podkladem pro pozdější výzkum slovenské entomofauny.

Biografie:
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Horváth G., p. 302-303). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Kolektiv: Slovenský biografický slovník. Sv. II. E-J. (Horváth G., p. 390-391). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1987.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Horváth G., p. 225). Sbonrík ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L: Naši předchůdci. A-L. (Horváth G., p. 177-178). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Horváth G., p. 48). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Litteraturae Entomologicae Index. Serie II., Bd. 2., F-L. (Horváth G., p. 362-366). DDR-Berlin, 1965.

HOZÁK Rudolf

nar. 10.IV.1907 - zemř. 20.IX.1980 Hradec Králové.
Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1963.

Žil a působil v Hradci Králové. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera), z nichž si zvlášť oblíbil čeleď krasců (Buprestidae) a zástupce čeledi vrubounovitých (Scarabeidae). Sbíral evropské druhy těchto čeledí a věnoval se jejich systematice, taxonomii a faunistickému průzkumu. V další oblibě měl i československé zlatěnky (Chrysididae, Hymenoptera), u kterých studoval systematiku, taxonomii a prováděl faunistický průzkum. Jeho základní sběratelskou oblastí ve vlasti bylo Královéhradecko a východní Čechy.

HRABĚ Sergej, Prof., RNDr., DrSc.

nar. 16.VII.1899 Moskva (Rusko) - zemř. 29.III.1984 Brno.
Národnost česká. Přírodovědec, zoolog, hydrobiolog, ichtyolog, vysokoškolský pedagog, vědecký pracovník. Od r. 1946 dopisující člen Královské české společnosti nauk, od r. 1946 člen Čs. národní rady badatelské, předseda Klubu přírodovědeckého v Brně, od 2.4.1935 člen Moravské přírodovědecké společnosti v Brně. Člen moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. v Brně od r. 1944. Nositel „Řádu práce" (1969) a Zlaté medaile Univerzity J. E. Purkyně v Brně.

Narodil se v Moskvě, odkud ve třech letech věku byl převezen do Slaného v Čechách, odkud pocházeli jeho rodiče a kde navštěvoval obecnou školu. Po návratu do Ruska dokončil v Moskvě středoškolské studium a započal studium vysokoškolské, které ukončil jako žák prof. A. Mrázka na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity, když se jeho rodiče po skončení prvé světové války vrátili z Ruska zpět do vlasti. V r. 1927 nastoupil místo asistenta zoologického ústavu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kde se stal r. 1933 docentem a r. 1945 byl jmenován řádným profesorem obecné a soustavné zoologie a ředitelem zoologického ústavu, pozdější katedry zoologie a antropologie UJEP. Zavedl tam důležité metodické odvětví - mikroskopickou zologickou techniku, položil základ hydrobiologii, podílel se na výchově odborníků pro zoologická a hydrobiologická pracoviště i na výchově celé generace středoškolských profesorů přírodopisu. Byl redaktorem a překladatelem tří vysokoškolských učebnic zoologie a celonárodní význam mělo i vydání I. dílu „Klíče zvířeny ČSR", který redigoval a řadu skupin vodních živočichů v něm sám zpracoval. Za svého déle než 42 letého působení na brněnské přírodovědecké fakultě zastával velkou řadu významných funkcí, vyplývajících z oficiálního postavení akademického pracoviště, ale i některé další funkce, např. v redakčních radách a publikačních komisích a v různých přírodovědeckých společnostech. V r. 1970 odešel z činné služby do důchodu.

Hlavním a celoživotním vědeckým zájmem dr. Hraběte byla skupina červů máloštětinatců (Oligochaeta), které studoval v širokých morfologických, systematických a ekologických vztazích. Jeho neutuchající zájem o zoologii a širší biologickou problematiku jej často přivedl též ke sledování otázek entomologických, i když sám přímo entomologem nebyl. Zabýval se studiem pakomárů (Chironomidae, Dip.), studoval některé larvy dvoukřídlých (Diptera), např. Tentipedidae ve Slezsku a zkoumal bezobratlé živočichy, mezi kterými byl i hmyz. Hmyz zkoumal ve studních a pramenech Slovenska, v letech 1932-1933 v jezerech Vysokých Tater a s kolektivem spolupracovníků provedl v r. 1954 hydrobiologické šetření v povodí budoucí přehrady u Šanců nedaleko Plané u Mariánských Lázní. Významnou jeho prací je též spis „Zvířena Kralického Sněžníku" („Beitrag zur Kenntnis der Fauna des

Glatzer Schneeberges") uvedený ve Sborníku Klubu přírodovědeckého v Brně, r. 20 (1937) 1938, p. 41-50. Z osobního přátelství a kolegiality zpracoval dr. Hrabě v r. 1953 nekrolog významného moravského entomologa Prof. MUDr. Karla Šulce (In: Lékař 1., 1953, p. 124). Nový druh pakomára z podčeledi Orthocladiinae pojmenoval F. Pagast z Mnichova k poctě dr. S. Hraběte Spaniotoma hraběi Pagast (1935).

Biografie:

Vondráček K.: K padesátinám prof. dra Sergeje Hraběte. Sborník Klubu přírod. v Brně 1948-1951, r. 29, seš. 1., 1951, p. 3-7, portrét.
Jírovec O.: 70 let prof. dr. Sergeje Hraběte. Vesmír 48., 1969, p. 376, portrét.
Obr S.: Dne 16. července 1969... (Sergej Hrabě, 70. výr. nar.). Universitas 2., č. 3., 1969, p. 98-100.
Obr S.: Zum siebzigjährigen Lebensjubileum von Prof.dr. Sergej Hrabě, DrSc. Fol. fac. sci. nat. Univ. Purk. Brno. Biol. 25(8), 1969, p. 5-12, portrét.
Obr S.: Prof., RNDr. Sergej Hrabě, DrSc., sedmdesátníkem. Živa 18., 1970, p. 22, portrét.
Vojtek J.: K osmdesátinám Sergeje Hraběte. Universitas 12., č. 4., 1979, p. 103.
Orel V.: Ze zoologické školy v Brně (Hrabě S., p. 15-19). Příloha č. 15 časopisu Dějiny věd a techniky - DVT, 3., 1980, p. 12-19.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hrabě S., p. 226-227). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hrabě S., p. 163-164). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čs. rep., Praha 1993.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Hrabě S., p. 234). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha 1992.
Okáli I a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Hrabě S., p. 49). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Sborník Klubu přírodovědeckého v Brně 1948-1951, r. 29., sešit 1., 1951, p. 7-9.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Hrabě S., p. 32, 137, 286). Vyd. Academia Praha, 1969.
Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758-1965. (Hrabě S., p. 73). Vyd. Universita J. E. Purkyně, Brno, 1971.

HRBEK Jan

nar. 1901 - zemř. 3.V.1950 Olomouc.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, odborný spisovatel. Člen moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. v Brně od r. 1940.

Žil a působil v Olomouci, kde pracoval jako odborný učitel průmyslové školy. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistickému průzkumu motýlů (Lepidoptera) a zajímal se též o brouky (Coleoptera). Sběry a průzkum motýlů převážně prováděl na lokalitách v okolí Olomouce a u Litovle. Např. 19.5.1946 zjistil v řídkém listnatém lese u Olomouce 1 ex. vzácné píďalky Acidalia nemoraria Hb. a v r. 1948 sbíral tento druh v hojném počtu na stejné olomoucké lokalitě a též u Litovle. O výskytu tohoto motýla napsal práci „Vzácná píďalka Acidalia nemoraria Hb. také na Moravě" (In: Chvilky v přírodě r. VI., 1948, p. 37). O motýlech Hrbek publikoval několik článků v přírodovědeckém časopise Naší přírodou, r. 4., 1940/1941. Byly to např. příspěvky „Naše největší stužkonoska", „Vzácný úlovek na vrbě (Babočka vrbová, Vanessa xanthomelas Esp.)", „Když pryšec chvojka oživne barevnými květy". Řadu zajímavých příspěvků uveřejnil ve sbornících „Chvilky v přírodě" roč. I. - VI., které vydávalo přírodovědecké nakladatelství Vesmír v Praze v období 1941-1948. Byly to články: „Dvě zajímavé housenky na našich dubech", „Bekyně vrbová a její vzácná příbuzná", „Noční krasavec přástevník medvědí", „Umělkyně v napodobování (o housence zejkokřídelce olšového)", „Kde jsem nalezl drsnokřídelce modřínového?", „Lišaj borový a jak žije", „Lišaj svízelový", „Některé naše kuklérky".

HROMÁDKA Josef

nar. - zemř. 1943 Benešov u Semil.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1939.

Žil v Benešově u Semil, kde pracovně působil jako odborný učitel. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera) a křísů (Cicadoidea). Sběry a faunistický průzkum tohoto hmyzu prováděl převážně ve východních Čechách, hlavně v oblasti Podkrkonoší na Semilsku. Zajímavým faunistickým dokladem v jeho sbírce křísů byly 2 ex. Cicadetta montana Scop. z lokality Benešov u Semil.

HROMÁDKO Jan

nar. - zemř. 1917.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a publicista.

Žil a působil v obci Mladé Bříště v okrese Humpolec, kde byl učitelem a správcem místní národní školy. Věnoval se praktickému včelaření a výzkumně se zabýval otázkou včelí pastvy. Byl zakladatelem včelařského

spolku v Humpolci a svými praktickými poznatky přispíval do časopisu Český včelař. Z jeho příspěvků to byl např. článek „Dvě královny v úle" (Český včelař, 1906).

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Hromádko J., p. 316). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV. - Dodatky. (Hromádko J., p. 233). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hromádko J., p. 166-167). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HROZINKA Igor, Ing.

nar. 22.X.1942 - zemř. 22.VI.1993 Praha.
Národnost česká. Syn přírodovědeckého ilustrátora Ferdinanda Hrozinky, zemědělský inženýr, výzkumný pracovník. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1981.

Žil a bydlel v Praze. Vystudoval Agronomickou fakultu vysoké školy zemědělské v Praze, kde získal titul zemědělského inženýra. Po studiích se stal odborným pracovníkem Výzkumného ústavu rostlinné výroby v Praze - Ruzyni, kde působil v oddělení mechanizace ochrany rostlin.

Od mládí si oblíbil pobyt ve volné přírodě a pod vedením svého otce se začal aktivně věnovat entomologickému sběratelství. Zabýval se sběrem, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera), z nichž se později speciálně zajímal o čeleď mandelinkovitých (Chrysomelidae). Areál jeho československých sběratelských působišť byl rozsáhlý a seznam navštívených lokalit značně bohatý. V Čechách sbíral v pražském okolí (např. Šárka, Prokopské údolí, Troja-Podhoří, Podbaba (1963), Srbsko u Berouna (1962, 1964), v okolí Nové Paky (1960) aj.). Z Moravy měl hodně sběrů z okolí Znojma (1964) a nejvíce faunistických údajů a koleopterologického materiálu získal na Slovensku. Sbíral na lokalitách Vihorlat (1964-1966), Remetské Hámre (1966-1967), Vysoké Tatry (1961), Nízké Tatry (1962), Bardějov (1958, 1965), Demenová (1960, 1966), Štúrovo (1960), Kremnice (1966) aj.

HRUBEŠ Eduard

nar. 1871 - zemř. 1952.
Národnost česká. Učitel, správce školy. Praktický včelař, zájemce o úlovou techniku, včelařský publicista.

Působil jako řídící učitel základní školy v Kroměříži na Moravě. Byl aktivním praktickým včelařem a zlepšovatelem v úlové technice. Jeho zlepšení spočívalo ve vynálezu úlové předsíňky, později nazvané „Hrubešova předsíňka". Jeho úlové zlepšení se v úlové praxi ujalo v českých zemích i v Německu, kde předsíňku rozšířil a propagoval německý včelař Ferdinand Gerstung (1860-1925). Později byl u nás vyráběn úl „Moravský univerzál" s předsíňkou dle původního Hrubešova projektu. Jako publicista a organizátor po řadu let Hrubeš vedl včelařskou hlídku v časopisech „Praktický rádce" a „Milotický hospodář". Byl též dopisovatelem časopisu Včela moravská. Pro začínající včelaře zpracoval a vydal významný spis o názvu „Průvodce včelaře začátečníka. První rok jednoduchého venkovského včelaření". (Milotice n. Bečvou, 1929). O své úlové síňce napsal pojednání „Skromné jubileum úlové síňky" (Včela moravská, 1917).

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Hrubeš Ed., p. 187). Včelařství r.22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Hrubeš ed., p. 316). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hrubeš Ed., p. 230). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci.A-L. (Hrubeš Ed., p. 167). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

HRUBÝ Zdeněk

nar. 16.V.1910 - zemř. 11.V.1988 Praha.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od 30.4.1973.

Žil a bydlel v Praze. Za člena Čs. spol. ent. při ČSAV vstoupil až v době po svém odchodu do důchodu ve věku 63 let. Zajímal se o sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl většinou v pražském okolí a na lokalitách středních Čech.

HRUŠKA (Hruschka) František

nar. 13.III.1819 Vídeň (Rakousko) - zemř. 1888 Itálie.
Národnost česká. Důstojník c.k. rakouské armády. Včelař, vynálezce prvého medometu. Nositel Zlaté medaile II. Sjezdu italských včelařů ve Florencii.

Pocházel z české důstojnické rodiny a vychován byl v Českých Budějovicích. Po středoškolském studiu si stejně jako jeho otec zvolil vojenské povolání v rakouské armádě, kde dosáhl konečné hodnosti majora. V r. 1865 byl penzionován a dále pak žil v Itálii.

Jako významný český včelař si F. Hruška získal nesmírné zásluhy o rozvoj moderního včelařství na celém světě vynálezem medometu na vytáčení medu z odvíčkovaných plástů odstředivou silou. Jeho vynález nového způsobu těžby medu vyvolal ve shromáždění včelařů velké vzrušení a nadšení. Výrobu medometu svěřil firmě Bellinger ve Vídni, která mu dala konečnou podobu v říjnu r. 1865. Hotový medomet Hruška předvedl na Sjezdu českých, rakouských a německých včelařů v Brně 20.10.1865 a později svůj vynález obhajoval, prosazoval a propagoval ve včelařském tisku. Ve své skromnosti opomenul svůj vynález chránit patentováním a dal jej cele včelařské veřejnosti k používání.

Biografie:

Rytíř J.: Vynálezce medometu major František Hruška a jeho rodina. Zvláštní otisk ze Včelařských rozhledů, r. 8., 1930, p. 5.
Rytíř J.: Major František Hruschka. K padesátému výročí smrti Hruschkovy. Zvláštní otisk ze Včelařského sborníku pro rok 1938. Praha 1938, p. 72.
Rytíř J.: Major František Hruschka. Včelařský sborník 1938-1941. Praha 1941, p. 31.
Nepraš J.: portréty významných včelařů. (Hruška F., p. 258, portrét). Včelařství, r. 22, 1969.
Nepraš j.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Hruška F., p. 316, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií I. (Hruška F., p. 230). Sborník ČSAZ č. 125, Praha 1988.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Hruška F., p. 169). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.
Encyklopedia pszczelarska. (Hruška F., p. 60, portrét). Państwowe Wydawnictvo Rolnicze i Lešne, Warszawa 1989.

HRŮZA Václav

nar. 24.II.1896 Kladno - zemř. 7.III.1984 Nová Ves u Pleše.
Národnost česká. Sedlář a brašnář, pracovník v kožedělné výrobě. Entomolog amatér, členem Čs. spol. ent. v období 1939-1963.

Vychodil základní školu a v letech 1910-1913 se vyučil sedlářem u Společenstva smíšených živností a řemesel na Kladně. Po vyučení byl zaměstnán u svého otce v dílně jeho kladenského obchodu s koženým zbožím a od počátku padesátých let ve výrobním družstvu Opus jako sedlář. V tomto podniku pracoval pak dále jako důchodce až do r. 1980.

Entomologickým sběratelstvím se začal zabývat v r. 1937 a oblíbil si sběr a faunistiku motýlů (Lepidoptera). Začal se věnovat čeledím babočkovitých (Nymphalidae) a otakárkovitých (Papilionidae), sbíral však motýly i z jiných čeledí. Vedle sběru motýlů ve volné přírodě a lovu na světlo měl též chovy housenek a sledoval líhnutí motýlů z kukel. Měl úzkou spolupráci s kladenskými lepidopterology MUDr. O. Slabým a MUDr. J. Slípkou. Údaje o zajímavých motýlech Hrůzovy sbírky publikoval dr. O. Slabý v Čas. Čs. spol. ent. 41, 1944. Sbírka byla prodána kladenskému sběrateli Ing. Smržovi.

HÜBNER Heinrich

nar. 3.X.1895 Pihel, okr. Česká Lípa - zemř.
Národnost německá. Železniční zaměstnanec. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Bydlel a žil v České Lípě, kde získal domovské právo v r. 1928. Pracoval jako zaměstnanec čs. státní dráhy (ČSD). V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl v okolí České Lípy a na jiných lokalitách Severočeského kraje.

HUDÁK Eduard Augustin (Ede Ágoston)

nar. 20.XII.1822 Košice (Slov. rep.) - zemř. 25.V.1902 Gelnica, okr. Spiš. Nová Ves (Slov. rep).
Národnost slovenská. Učitel, úředník spořitelny. Entomolog amatér.

Po ukončení pedagogického studia působil v období let 1847-1881 jako učitel na dívčí škole v Gelnici. Po r. 1881 školství opustil a začal pracovat ve funkci ředitele spořitelny v Gelnici.

V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na různých lokalitách Slovenska, ponejvíce v oblasti Spiše a v okolí města Gelnice. Z výsledků lepidopterologického průzkumu v okolí Gelnice publikoval řadu prací, které uveřejňoval v maďarském časopise Rovartani Lapok. Jsou to např. články: „Zur Statistik auffallend fäufigen Erscheinens mancher Schmetterlinge" (Ent. Nachr., 1879), „Lepidopteres recuellis dans les environs de Gölnicabánya" (Rovart. Lap, 1886), „Notes leidopterologique de

Gölnicabánya" (Rovart. Lap., 1886), „Notes sur la Faune lepidopterologique de Gölnicabánya" (1886), „Saturnia spini" (Rovart. Lap., 1897), „Eine braune Raupe von Saturnia pyri" (Rovart. Lap., 1899), „Lepidopteren welche für Gölnitz neu constatirt wurden" (Rovart. Lap., 1900). Hudákova lepidopterologická sbírka o rozsahu 3.276 ex. motýlů z lokalit Slovenska a částečně z palearktické oblasti je uložena v Podtatranském muzeu v Popradě.

Biografie:
Aigner-Abafi L.: Hudák Ede Agost. Rovartani Lapok 9., 1902, p. 131-133, portrét.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Hudák E. A., p. 344). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Hudák E. A., p. 50). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 2., F-L. (Hudák E. A., p. 381-382). DDR - Berlin, 1965.

HULATA Josef

nar. - zemř.
Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1913. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Až do r. 1933 žil v Pardubicích, kde pracoval jako soukromý úředník. V r. 1934 přesídlil do Prahy a dále vykonával práci soukromého úředníka. Po r. 1948 již není v členských seznamech Čs. spol. ent. uváděn. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistickému průzkumu motýlů (Lepidoptera) a zajímal se též o brouky (Coleoptera). Faunistický průzkum prováděl po řadu let v okolí Pardubic a na jiných východočeských lokalitách, později konal své sběry v pražském okolí a ve středních Čechách. K Hulatově poctě pojmenoval karabidolog K. Kult v r. 1944 dvě aberace drobných střevlíků Harpalus tenebrosus Dej. s. centralis Schb. ab. hulatai Kult (1944) a Acupalpus flavicollis Strm. ab. hulatai Kult (1944). Údaje o těchto střevlících uvedl prof. K. Kult v práci „Příspěvek k poznání středoevropských Carabidů" (Ent. listy, 7., 1944, p. 5-12).

HUŠEK Jan Hostivít

nar. 1815 - zemř. 1872.
Národnost česká. Zemědělský pracovník, ochranář zemědělských plodin před hmyzími škůdci, publicista a organizátor.

Zabýval se drůbežnictvím a sledoval škodlivý hmyz na zemědělských plodinách. Zúčastnil se politického života, přispíval do Národních novin K. H. Borovského a za účast na táboru lidu v době perzekuce r. 1869 byl uvězněn. V r. 1864 zpracoval a vydal knižní příručku „Poučení o škodlivém hmyzu na řepě a buraku". V zemědělském týdeníku Hospodářské noviny uveřejnil v r. 1866 článek „O mouše cibulové" (Květilka cibulová - Phorbia antiqua Meigen). Zabýval se též včelařstvím a přispíval do včelařského časopisu Česká včela.

HÜTTISCH Josef, JUDr.

nar. 29.VIII.1853 Pernink (Bärringen), okr. K. Vary - zemř. 2.VI.1939 K. Vary.
Národnost německá. Právník. Entomolog amatér, v r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologischen Vereines Karlsbad.

Žil a bydlel v Karlových Varech ve vile Wingolf a pracovně působil jako karlovarský notář. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum konal na lokalitách karlovarského regionu. Pohřben je na hřbitově v Karlových Varech-Drahovicích.

HYLSKÝ Rudolf

nar. - zemř.
Národnost česká. Finanční úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1925. V r. 1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v Praze na Žižkově. Po studiích začal v r. 1937 pracovat jako úředník Berní správy Praha - Vinohrady a působil tam až do r. 1945. Po II. světové válce začal pracovat jako účetní tajemník Státního geologického ústavu v Praze. V entomologii se od studentských let věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sběry konal na lokalitách pražského okolí a středních Čech.

CH

CHYZER Kornelius (Cornel), Med.Dr.

nar. 4.I.1836 Bardejov (Slov rep.) - zemř. 21.IX.1909 Budapešť (Maďarsko).
Národnost slovenská. Lékař, balneolog. Přírodovědec, botanik, zoolog, entomolog. Nositel Řádu železné koruny a Řádu Leopoldova. Od r. 1861 člen Uherské akademie věd. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Středoškolské studium konal na gymnáziu v Bardejově a Košicích, medicinu studoval na lékařské fakultě v Budapešti, kde v r. 1857 získal lékařský diplom a titul doktora mediciny. Jako zanícený zájemce o přírodní vědy si během lékařského studia doplnil přírodovědecké vzdělání na univerzitě ve Vídni, kde byl stipendistou u fyziologa prof. von E. W. Brücka (1819-1892). Po studiích působil od r. 1858 jako středoškolský profesor přírodopisu na reálce v Budapešti a od r. 1860 byl kustodem přírodovědeckých sbírek Národního muzea v Budapešti. V letech 1861-1869 pracoval jako městský a lázeňský lékař v Bardějově a od r. 1869 jako úřední lékař Zemplínské župy v obci Sátoraljaújhely (od r. 1919 Slovenské Nové Mesto). V letech 1892-1896 byl vedoucím zdravotního oddělení a od r. 1897 ministerským radou ministerstva vnitra v Budapešti. Byl významným organizátorem uherského zdravotnictví, věnoval se boji proti epidemickým chorobám, proti alkoholismu a tuberkulose. Významně se též zasloužil o rozvoj lázeňství a využívání minerálních pramenů.

Z oboru přírodních věd se věnoval hlavně zoologii a botanice. Zajímal se o ichtyologii a velký zájem věnoval studiu entomologie a včelařství. Zajímal se o brouky (Coleoptera), blanokřídlé (Hymenoptera), rovnokřídlé (Orthoptera), jejichž studium bylo založeno na materiálech z faunistického průzkumu převážně lokalit z území Slovenska, hlavně z oblasti Zemplína. Přispíval do maďarských a německých odborných časopisů, entomologické práce publikoval hlavně v časopise Rovartani Lapok. Z jeho četných prací to např. byly články: „Notes additionelles á la fauna des Coléoptères du département de Zemplén" (1885), „Cannibalisme chez les Coccinelle" (1886), „Apidae Comitatus Zemplén" (1886), „Die Orthopteren des Comitas Zemplén" (1897), „Zwei neue Käfer der ungarischen Fauna" (1897) a jiné.

Biografie:
Verhandlungen des Verein für Natur - und Heilkunde zu Pressburg r. 21., 1909-1910. (Nekrolog - Chyzer K., p. 61-63).
Kolektiv: Biografický slovník Slovenska. II. zv. E-J. (Chyzer K., p. 481). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1987.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. II. zv. E-J. (Chyzer K., p. 428). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1978.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Chyzer K., p. 9-10). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Chyzer K., p. 53). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 1., A-E. (Chyzer K., p. 488). DDR - Berlin, 1963.

J

JABLONSKÝ (Jablonowski) Jozef (József)

nar. 16.II.1863 Spišské Vlachy, okr. Spiš. Nová Ves (Slov. rep.) - zemř. 6.VI.1943 Budapešť (Maďarsko).
Národnost slovenská. Státní entomolog, pracovník v ochraně rostlin. V r. 1905 z Maďarska uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od r. 1896 byl ředitelem Královské uherské entomologické stanice v Budapešti. Ve své pracovní činnosti se zabýval hmyzem na zemědělských plodinách, ochranou rostlin před škůdci a příčinami chorob některých kulturních rostlin. Organizoval moderní fytopatologickou a fytokarantenní službu a na území Maďarska (před r. 1918 i na celém území Slovenska) byl průkopníkem biologického boje proti hmyzím škůdcům zemědělských kultur.

Zpracoval a vydal několik monografií a příruček z ochrany rostlin před chorobami a škůdci pro zemědělskou praxi a uveřejnil řadu odborných článků v četných časopisech. Byly to např.: „Die Namen der Libellen in Ungarn"

(1887), „Thysanoptera nova" (1894), „Additamentum ad cognitionen Thysanopterorum" (1894), „Die Holzwespe als Schädling" (1897),"Biologie der Maismotte" (1897), „Die Schäden von Forficula auricularia" (1897), „Der Halmwurm (Calandra granaria)" (1898), „Die Kalifornische Obstschildlaus" (1898), Schildläuse der Apfelbäume" (1899), „Die Rebenschädlinge" (1899), „Bekämpfung der Hessenflige" (1899), „Die San José Schildlaus und die kleinen Schildläuse unserer Obstbäume" (1900), „Der Mehltau der Weintraube und seine Bekämpfung (1900) a jiné. Z ochranářských příruček to byl např. spis „Die Tierischen Feinde der Zuckerrübe" (Budapest 1909).

Biografie:
Sachtleben H.: Nekrolog. Arb. physiol. angew. Ent. 11., 1944, p. 158.
Escherich K.: Nekrolog. Ztsch. angew. Ent. 30., 1944, p. 492-494.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Jablonský J., p. 196). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Jablonský J., p. 55). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 2., F-L. (Jablonowski J., p. 400-401). DDR - Berlin, 1965.

Oprava a doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 4., 1982, p. 125-126 (nesprávně uvedeno kř. jm. Jan).

JANÁČEK Anton

V r. 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

JANATA Emil

nar. 21.IX.1957 Domažlice - zemř. 19.II.1996 Domažlice.
Národnost česká. Státní zaměstnanec. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1982.

Pracoval v oddělení pasové kontroly čs. hraničního přechodu Rozvadov. Bydlel a žil v Domažlicích. Účastnil se činnosti Západočeské pobočky Československé společnosti entomologické v Plzni a v entomologii věnoval svůj zájem sběratelství, a faunistice a studiu brouků (Coleoptera). Speciálně se zabýval čeleděmi střevlíkovitých (Carabidae) a vrubounovitých (Scarabaeidae). Sběry a faunistický průzkum prováděl ponejvíce v okolí svého bydliště na Domažlicku, sbíral na Šumavě a na různých lokalitách západočeského regionu.

JANATKA Jaroslav

nar. 1858 - zemř. 1930.
Národnost česká. Obchodník. Praktický včelař.

Byl obchodníkem ve Mšeně u Mělníka, kde měl též svůj včelín. Věnoval se plemennému chovu včel a byl též prvním správcem chovatelské včelařské stanice v Čechách.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Janatka J., p. 317, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L. Malý slovník biografií II. (Janatka J., p. 22). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Janatka J., p. 186). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JAHNEL Karl

nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil, bydlel a pracovně působil v obci Lipová u Českého Chvojna (Spansdorf) v okrese Ústí nad Labem. Byl řídícím učitelem místní národní školy. V entomologii se věnoval studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na lokalitách v okolí Ústí n.L., v Českém středohoří a v regionu severozápadních Čech.

JALOVECKÝ Maxmilián

nar. 2.X.1817 Velký Bobrovec, okr. Lipt. Mikuláš (Slov. rep.) - zemř. 11.II.1889 Ostřihom (Maďarsko).
Národnost slovenská. Katolický kněz. Praktický včelař a včelařský publicista.

Studoval filozofii v Trnavě, teologii začal studovat ve Vídni a studim ukončil v Trnavě. Dne 23.7.1842 byl

vysvěcen na kněze a kaplanoval pak ve farnostech Dolná Krupá a Majcichov. Od r. 1848 byl správcem konviktu ve Velkých Levárech, kde se r. 1856 stal farářem. Od r. 1858 působil jako děkan církevního obvodu malackého. V roce 1881 odešel do maďarského Ostřihomu (Esztergom), kde byl ustanoven kanovníkem.

Od mládí se zajímal o chov a pěstování včel, kterému se prakticky věnoval na všech místech svého pracovního působení. Své poznatky a včelařské zkušenosti zveřejnil v řadě hodnotných článků, které publikoval v Lichardově časopise „Obzor".

Biografie:
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Jalovecký M., p. 420). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda, Bratislava 1969.

JANEČKA Vojtěch, MUDr.

nar. 18.III.1918 - zemř. 27.III.1988 Buchlovice, okr. Uher. Hradiště.
Národnost česká. Lékař, pracovník OÚNZ. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1974.

Žil a bydlel na Moravě v obci Buchlovice jako lékař pracoval v oddělení radiologie Nemocnice OÚNZ v Uherském Hradišti. V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběru a faunistice brouků se věnoval pouze z území Československa, sbírku motýlů kompletoval v rozsahu světa. Průzkum domácích brouků i motýlů prováděl převážně na moravských lokalitách, sbíral však i v Čechách a na Slovensku.

JANIG Friedrich Wilhelm

nar. - zemř.
Národnost německá. Hospodářský úředník, dvorní rada. Propagátor hedvábnictví a chovu bource morušového v Čechách, odborný publicista. V letech 1852-1872 řádný člen Vlastenecko-hospodářské společnosti (VHS) v Praze.

Působil jako hospodářský ředitel nostického panství v Rokytnici v Orlických horách. Od r. 1866 zastával funkci dvorního rady v Praze. Aktivně se zajímal o hedvábnictví a chov bource morušového (Bombyx mori L.). V r. 1858 byl za VHS zvolen předsedou komise pro chov bource morušového, která byla ve styku s pokusnými hedvábnickými stanicemi ve Zlonicích, Veltrusích, Bělohradě u Příbrami, Hluboké n. Vlt. a Třeboni. Publikoval v kalendářích a časopisech vydávaných VHS v Praze. O hedvábnictví napsal práce: „Der Ailanthus-Seidenspinner" (1863) a brožuru „Der Seidenbau und die Flachsbereitung" (1970).

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Janig F. W., p. 33-34). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Janig F. W., p. 189). Biografický slovník českého zemědělství a venkova, Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JASIČ Ján, Ing., DrSc.

nar. 27.X.1926 Úpor - osada obce Zempl. Nová Ves, okr. Trebišov (Slov. rep.) - zemř. 22.III.1991 Ivanka pri Dunaji, okr. Bratislava-vidiek (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Zemědělský inženýr, výzkumný pracovník oboru ochrana rostlin, ekolog, entomolog. Člen Slov. ent. spol. SAV.

Střední školu navštěvoval v Michalovcích a v r. 1946 začal studovat na Agronomické fakultě Vysoké školy zemědělské a lesnické v Košicích, kde v r. 1950 promoval a získal titul zemědělského inženýra. Po studiích začal v letech 1950-1953 pracovat v Ústavu výživy rostlin Státních výzkumných ústavů zemědělských v Bratislavě, odkud koncem r. 1953 přešel do Ústavu experimentální fytopatologie a entomologie v Ivance při Dunaji, jehož byl spoluzakladatelem a aktivním budovatelem. Na tomto pracovišti působil jako vědecký pracovník 38 let a věnoval se zemědělské entomologii, ekologii a ekofyziologii hmyzu. Svou prací přispěl k založení moderní aplikované entomologie na Slovensku a úspěšně pracoval i na mezinárodním projektu International Organisation for Biological Control and Pest Organisms (IOBC). Zkonstruoval několik přístrojů a zařízení k ekologickému studiu hmyzu a svými pracemi přispěl k formování samostatné ekologické školy v ochraně rostlin. Dva roky působil jako expert organizace UNESCO, hostující profesor na kubánské univerzitě v Havaně a v Ústavu ochrany rostlin Národního výzkumného centra v Káhiře. Od r. 1975 byl vedoucím kolektivu pracovníků, kteří zpracovávali hesla pro Entomologický náučný slovník, který vydalo v r. 1984 nakladatelství Príroda v Bratislavě.

Byl autorem nebo spoluautorem četných původních vědeckých prací, knižních publikací a monografických studií z oblasti entomologie a ochrany rostlin. zabýval se některými fyziologickými a biologickými otázkami ve vývoji motýlů přástevníka amerického (Hyphantria cunea Drury) a boje proti němu, sledoval generační cyklus

mola řepného (makadlovky řepné - Scrobipalpa ocellatella Boyd) na Slovensku, zkoumal vhodné ochranné prostředky na skladování obilí před škodlivostí pilousů (Calandra granaria L., Col.), hledal ochrané prostředky proti škodlivosti mšic (Aphidoidea) na různých zemědělských plodinách, studoval ekologii, bionomii a aklimatizaci dravé ploštice Perillus bioculatus F. (Pentatomidae, Heteroptera) v našich domácích podmínkách a řešil řadu dalších důležitých ochranářských otázek. Zabýval se též studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera), o čem např. svědčí jeho práce „Nové faunistické nálezy motýlov na Slovensku" (1976) a „Faunistic Records from Czechoslovakia - Lepidoptera" (1976). Se spolupracovníky se v letech 1974-1975 podílel na zpracování slovenské entomologické terminologie a společně s O. Feriancem vedl kolektiv entomologů pro zpracování publikace „Slovenská mená hmyzu" (Veda-SAV, 1975 Bratislava). V r. 1978 obhájil disertační práci a získal titul doktora věd (DrSc.). Byl členem redakční rady vědeckého časopisu ČSAZ Ochrana rostlin, časopisu vydávaného nakladatelstvím Academia „VESMÍR" a působil jako funkcionář Slovenské entomologické společnosti SAV.

Biografie:

Hrdý I.: Sixtieth birthday of Ing. Ján Jasič, DrSc. Acta Entomol. Bohemoslov. 85., 1988, p. 234-235, portrét.
Weismann Ľ.: Ján Jasič DrSc. Acta Entomol. Bohemoslov. 89., 1992, p. 392, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Jasič J., p. 272). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Jasič J., p. 202). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Jasič J., p. 56). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Acta Entomologica Bohemoslovaca 85., 1988, p. 235-237.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Jasič J., p. 24, 26, 46, 121, 133, 149, 163-164, 188, 253, 295). Vyd. Academia-ČSAV, Praha 1969.

JASNÝ Vojtěch

nar. 1890 - zemř. 1942.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař.

Žil a bydlel na Moravě v Kelči, okres Vsetín. V uvedené obci zastával funkci ředitele místní národní školy. Byl aktivním včelařem a jeho odborným zájmem bylo zkoumání nejvhodnějších a nejefektivnějších způsobů včelí pastvy. Ze svých poznatků v tomto oboru napsal a v Praze vydal práci „Medonosné keře pro živé ploty k různým účelům" (bez r. vyd.).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Jasný V., p. 317). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Jasný V., p. 30). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A.-L. (Jasný V., p. 193). Biografický slovník českého zemědelství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JELEN Jan

nar. 1827 - zemř. 1897.

Národnost česká. Katolický kněz. Praktický včelař.

Žil v obci Kasejovice v okrese Plzeň-jih, kde působil jako kněz a děkan místní farnosti. Byl aktivním včelařem a speciálně se zajímal o zdravotní stav včelstev. Sledoval onemocnění mladých včel zácpou, tzv. „májovkou" a studoval příčiny bezletnosti včel. V časopise Včelař uveřejnil v r. 1867 práci „Včelí májová nemoc - kolika".

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo". (Jelen J., p. 317). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Jelen J., p. 32). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A.-L. (Jelen J., p. 194). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JELEN Jiří, senior

nar. - zemř. po r. 1926.

Národnost čeká. Živnostník, knihtiskař. Entomolog amatér.

V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil, bydlel a pracoval v Mělníku, kde byl majitelem a provozovatelem knihtiskárny. V entomologii se zabýval sběratelstvím brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Byl ve styku a spolupracoval s mělnickými entomology, sdruženými v místním soukromém entomologickém kroužku. Sběry konal převážně v širším mělnickém okolí.

JELEN Jiří, junior, JUDr.

nar. 3.XII.1906 Mělník - zemř. 28.VII.1961 Mělník.

Národnost česká. Syn Jiřího Jelena sen., doktor práv, knihtiskař. Entomolog amatér.

Vystudoval reálné gymnázium v Mělníku a Právnickou fakultu Karlovy univerzity v Praze. Po smrti otce převzal jeho knihtiskárnu v Mělníku a vedl ji až do znárodnění. V tiskárně se věnoval tisku knih hlavně pro nakladatelství Evropský literární klub (ELK), Družstevní práce, Sfinx aj. Jeho pozůstalost byla uložena do literárního archívu Památníku národního písemnictví (PNP) v Praze - Strahově. Entomologií se zabýval podobně jako jeho otec a věnoval se sběratelství, studiu a faunistickému průzkumu československých brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera).

JELÍNEK Jan

nar. 1829 - zemř.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a funkcionář.

Působil jako řídící učitel obecné školy v Třebíči na Moravě. Byl aktivním včelařským praktikem a velké úsilí věnoval organizační činnosti pro rozvoj moravského včelařství. V r. 1864 byl hlavním organizátorem včelařského sjezdu v Třebíči, kde byl rovněž spoluzakladatelem místního včelařského spolku. Spolupracoval s významným včelařským odborníkem F. Živanským, napsal a uveřejnil příspěvek „Co umí rozdílná velikost česna nabídnout včelařům i hospodářům" (Hospodářské noviny, 1862).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Jelínek J., p. 317). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Jelínek J., p. 32). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Jelínek J., p. 195). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JELÍNEK Vojtěch

nar. 1881 - zemř. 1951.

Národnost česká. Železniční úředník. Praktický včelař, včelařský organizátor, funkcionář a publicista.

Působil jako přednosta železniční stanice ve Vlašimi. Byl aktivním a zkušeným včelařem, takže po řadu let byl učitelem včelařství v řadě venkovských včelařských organizací. Jako funkcionář Zemského ústředního spolku včelařského v Čechách předsedal jeho osvětovému odboru. Byl autorem odborných příspěvků ve včelařském tisku. Napsal např. „Včelí pastva základ veškerého včelaření" (Včelařský kalendář 1940), "Jak zvýšíme výnos medu a vosku v r. 1944" (Praha 1944).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola "Kdo je kdo" (Jelínek V., p. 318, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Jelínek V., p. 33). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Jelínek V., p. 196). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JENISCH Rudolf

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér.

Moravský entomolog - lepidopterolog. Spolupracoval a často společně sbíral s moravským entomologem J. Havránkem. Při sběratelské exkurzi v okolí obce Skalice nad Svitavou (okr. Boskovice) dne 19.5.1918 našel Jenisch na kmenu borovice novou aberaci motýla běločárníka smrkového Ellopia fasciaria L.(= Hylaea fasciaria L), kterou pražský lepidopterolog Fr. Pokorný popsal jako ab. prasinaria Hb. f. conjuncta Pokorný (1918) (cit. Čas. Č. spol. ent. 15., 1918, p. 7-8). Lepidopterologický faunistický průzkum Jenisch prováděl na moravských lokalitach Skalice n. Svit., Vernéřovice, Boskovice, Moravská Třebová. V okolí Moravské Třebové (M. Trübau) zjistil v r. 1943 výskyt obaleče šípkového Grapholita rosenticolana Z. (= Cydia tenebrosana Dup.), který byl v té době novým druhem motýla pro Moravu.

Údaj o Jenischově sběratelské aktivitě na Moravě a významných lepidopterologických nálezech z četných lokalit uvedl entomolog Hugo Skala ve své práci „Beitrag zur Falterfauna Mährens und Schlesiens" (Ent. listy 7., 1944, p. 111-116).

JEREMIÁŠ Josef Alois

nar. 1807 - zemř. 1883.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a zakladatel včelařského spolku v Chrudimi.

Působil jako učitel na obecných školách v obcích Řestoky, Chrast a Bližňovice v okresech Chrudim. Byl aktivním praktickým včelařem a stál v popředí snah chrudimských včelařů o zřízení samostatného českého včelařského spolku, který byl založen v r. 1864. V r. 1848 Jeremiáš připravil k vydání tiskem příručku chrudimského učitele Jana Nepomuka Filcíka (1785-1837) o názvu „Zahradníček, čili návod k štěpařství s připojeným včelařstvím pro mládež" (Hradec Králové 1849, 163 pp.).

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Jeremiáš J.A., p. 138). Včelařství, r. 22., 1969, vyd. Čs. svaz včelařů Praha.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Jeremiáš J. A., p. 318). Vyd. SZN Praha, 1971.

JERMAN Jaroslav, MUDr.

nar. 1900 - zemř.

Národnost česká. Lékař. Zoolog, entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1945.

Žil, bydlel a jako lékař působil v Praze. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Z lékařského hlediska se zabýval též studiem prvoků (protozoologií) škodících lidskému zdraví. Byl v přátelském styku s entomologem Janem Bechyněm, který k jeho poctě pojmenoval nový rod brazilské mandelinky Jermaniella Bechyně (1945) a od něho dva druhy Jarmaniella nitidula Bech. a Jermaniella flavofimbriata Stal. (Chrysomelidae, Col.). Dr. Jan Obenberger v r. 1941 pojmenoval k jeho poctě afrického krasce Acmaeodera prasina a. jermani Obenb. (1941) (Buprestidae, Col.).

JEŠINA Rudolf

nar. - zemř. po r. 1930 Praha.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1919. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmana, Vídeň.

Žil a bydlel v Praze na Žižkově a pracoval jako odborný učitel. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Sbíral ponejvíce na lokalitách v blízkém pražském okolí a ve středních Čechách. Sběratelské exkurze občasně konal společně se žižkovským obchodníkem, entomologem Robertem Lázničkou. Koncem 20. let 20. stol. společně sbírali v lesích nedaleko Úval a zjistili tam několik kusů aberace velmi vzácného druhu tesaříka Acmaeops marginatus F. a. spadicea Sch.

JINDRA Petr

nar. 1870 - zemř. 1917.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a funkcionář.

Byl učitelem základní školy Kročehlavech v okrese Kladno. Z titulu funkce člena výboru kladenského včelařského spolku byl vysílán do okolních obcí, kde jako včelařský učitel konal přednášky pro místní včelaře. V letech 1910-17 pracoval ve výboru Zemského ústředního spolku včelařského pro Čechy (ZÚVČ), kde zastával funkci knihovníka a měl v péči spolkovou knihovnu. V r. 1914 uveřejnil ke včelařské veřejnosti provolání pod názvem „Všem včelařům československým" s výzvou ke sponzorství na získání prostředků pro rozšíření a obohacení knihovny ZÚVČ.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Jindra P., p. 318). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Jindra P., p. 39). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Jindra P., p. 200). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JIROUNEK František

nar. - zemř. 1943 Čelákovice.

Národnost česká. Voják z povolání. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1939.

Bydlel v Čelákovicích a v hodnosti praporčíka byl vojákem aktivní služby v československé armádě. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na klasické entomologické lokalitě v Čelákovicích, dále v okolí Lysé n. Lab., Milovic a na dalších lokalitách ve středním Polabí.

JIŘINEC Josef

nar. 1850 - zemř. 1936.

Národnost česká. Mlynář. Praktický včelař, včelařský organizátor a výrobce úlů.

Vlastnil a provozoval mlýn u Záboří na Českobudějovicku, kde měl též výrobu slaměných úlů. K výrobě slaměných desek a rohoží na zhotovení úlů vydal pro včelaře brožury s návody „Šití desek slaměných" (Praha 1901) a „Hotovení slaměných rohoží" (Kroměříž, bez r. vyd.). Byl aktivní organizátor a propagátor včelařské otázky mezi venkovským lidem, čímž značně přispěl k rozšíření včelařství v jižních Čechách.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Jiřinec J., p. 318). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Jiřinec J., p. 40). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Jiřinec J., p. 202). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JISKRA Bohuslav

nar. 1875 - zemř. 1951.

Národnost česká. Učitel. praktický včelař, historik českého včelařství, publicista.

Žil v Záboří nad Labem (okr. Kutná Hora), kde byl učitelem národní školy. V období před druhou svět. válkou působil jako včelařský expert na Slovensku. Sbíral dokumentační materiál a připravoval k vydaní dějiny českého včelařství. Psal a uveřejňoval též populární i odborné včelařské články - např. „Dědečkův pomocníček" (Pardubice, bez r. vyd.), „Životopisy zasloužilých včelařů" (Včelař. čítanka, Praha 1925), „Mezistěny" (Český včelař, 1941) a j.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Jiskra B., p. 318). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Jiskra B., p. 40). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Jiskra B., p. 202). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

JORDÁN Karel

nar. 24.VI.1924 - zemř. 19.I.1992 Pardubice.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1970.

Žil a pracovně působil v Pardubicích. V entomologii se věnoval sběru studiu a faunistice československých motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum konal v Polabské nížině, v okolí Pardubic (např. na lokalitě Černá za Bory), sbíral na Slovensku v Kamenici nad Hronom, Štúrovu, Kováčovských kopcích a jinde. V letech 1986-1989 prozkoumal řadu lokalit v okolí obcí Bítov, Božice, Dyjákovice, Havraníky, Konice, Moravský Krumlov, Mramotice, Oblekovice, Popovice, Velký Karlov a Zblovice. Získaný materiál motýlů se sběrů na uvedených lokalitách zpracoval a uveřejnil ve dvou příspěvcích. Byly to práce: „Některé faunisticky zajímavé a významné nálezy motýlů na Znojemsku. 1. část - Noctuidae" (Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV 26.,1990) a „Faunisticky zajímavé nálezy motýlů na Znojemsku. 2. část - Geometridae". (Klapalekiana, Vol. 29., 1993). Z pardubického okolí uveřejnil příspěvek „Callogonia virgo (Treitschke, 1825), nový druh pro Čechy (Lep.)" (In: Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV 8., 1972).

Doplněk a oprava k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 4., 1982, p. 136.

JOŠTIAK Emil

nar. 13.VIII.1889 Oravský Podzámok (Slov. rep.) - zemř. 23.IX.1962 Senica (Slov. rep.).

JURÍK Milan, Doc., Ing., CSc.

nar. 14.IV.1930 Vinosady okr. Bratislava (Slov. rep.) - zemř. 19.X.1986 Brno.

Národnost slovenská, vědecký pracovník, vysokoškolský pedagog, parazitolog, významný čs. siphonapterolog.

Základní a střední školu absolvoval v Myjavě a v Banské Bystrici. V letech 1949 - 1953 studoval na Lesnické fakultě Vysoké školy zemědělské v Brně, kde po studiích zůstal dále pracovat jako odborný asistent pro obor zoologie. V r. 1967 skončil vědeckou aspiranturu a v r. 1968 obhájil v Parazitologickém ústavu ČSAV disertační práci na téma „Aphanipteria vtačich hniezd" (192 stran). V r. 1977 se habilitoval na docenta zoologie. Po skončení vysokoškolského studia byl M. Jurik členem kolektivu zabývajícího se výzkmem přírodních ohnisek

nákaz pod vedením akademika Rosického. Při této práci začal vznikat jeho zvýšený zájem o parazitické členovce: roztoče, vši a blechy.

Blechy (Siphonaptera = Aphaniptera) se pak staly hlavním objektem jeho zájmu i výzkumu. Byl vynikajícím odborníkem, známým v parazitologických kruzích u nás i v zahraničí. Jeho nejvýznamnější práce byly zaměřeny na studium druhového zastoupení a ekologii ptačích druhů blech. Od r. 1967 se intenzivně zabýval též parazitací kožešinových zvířat v chovech farem a jejich ochranou proti ektoparazitům. Vyřešil a úspěšně do praxe zavedl metodiku kontroly výskytu blech na farmách pěstujících norky (Lutreola lutreola L., Mustelidae). V posledním období před smrtí shromáždil a zpracoval rozsáhlý materiál blech parazitujících u krtků (Talpa europaea L.) z celého Československa, bohužel nestačil práci již publikovat. Z titulů některých jeho prací možno uvést: „Zpráva o štúdiu ektoparazitov Eliomys quercinus L.a Glis glis L." (Biológia 12., 1957), „Ektoparazity (Anoplura a Aphaniptera) drobných cicavcov Jeseníkov" (Přír. sbor. Ostr. 18., 1958), „Príspevok k poznaniu blch (Aphaniptera) ČSR" (Sbor. VŠZL Brno, A., 1955), „Aphaniptera drobných cicavcov Badínského pralesa (Kremnické hory)" (Biológia 15., 1960), „Kvantitatívné vyhodnotenie klasifikácie blch ako parazitov vtákov" (Acta Univ.agric.,Brno, A., Fac. agr. 23., 1975), „Ceratophyllus rossittensis Dampf (1912) (Aphaniptera) in Czechoslovakia" (Fol. parasit. 15., 1968). Jeho vědecké práce o blechách celkově obsahují 32 příspěvků a mimo to z různých oblastí zoologie publikoval kolem 60 prací.

Zúčastňoval se odborných seminářů, vědeckých konferencí a kongresů ve vlasti i v zahraničí, na které byl jako známý odborník organizátory často zván. Úzce spoluprcoval s řadou organizací a odborníků na Slovensku, zvláště s Vysokou školou lesnickou a dřevařskou ve Zvolenu, s Krajským střediskem ochrany přírody v Banské Bystrici a s katedrou zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

Biografie:
Cyprich D., Krumpál M.: Za doc. Ing. Milanem Juríkom, CSc. Biológia, serie B., zoológia 42., č. 10, 1987, p. 1024.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Juríк M., p. 57). Bratislava, 1996.

JUŘÍK Milan

nar. 31.VIII.1958 Plzeň - zemř. ?.I.1990.
Národnost česká. Studující. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent od r. 1975.

Žil a bydlel v Plzni a jako student byl v sedmnácti letech přijat za mimořádného člena Československé společnosti entomologické při ČSAV. Začal se zajímat o studium a faunistiku motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry prováděl převážně na lokalitách v okolí Plzně a v různých místech západočeského regionu.

K

KABÁTEK Arnošt, JUDr.

nar. 22.XII.1914 Třebíč - zemř. 1993 Třebíč.
Národnost česká. Právník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1930, člen Přídovědeckého klubu v Třebíči.

Žil a bydlel v Třebíči, kde po studiích provozoval právnickou praxi. V entomologii se věnoval sběratelství, faunistice, a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera) Československa. V mladším věku spolupracoval s entomologem, profesorem třebíčského gymnázia Ant. Růžičkou, který významnější údaje z jeho koleopterologických nálezů citoval ve svojí práci „Poznámky k broučí fauně třebíčského kraje" (1937). Ze své koleopterologické sbírky poskytl též údaje o nálezech střevlíkovitých brouků (Carabidae) z lokalit Třebíčska RNDr. Janu Pulpánovi pro jeho „Prodromus Carabidů ČSR". Dne 18.5.1937 našel ve Slavických lesích u Třebíče 1 ex. samce vzácné můry Catephia alchymista D. Sch. (Noctuidae, Lep.) a napsal o tomto nálezu pojednání „Výskyt vzácné můry Catephia alchymista W. V. na Třebíčsku". (Ent. Listy, r. 1., 1937-38, p. 87-88).

KABELÍK Jan, Prof., MUDr., DrSc.

nar. 29.X.1891 Přerov - zemř. 14.VII.1978 Brno.

Národnost česká. Biolog a biochemik, průkopník české hygieny a sérologie, vysokoškolský pedagog, popularizátor přírodních věd, botanik.

V r. 1921 se na Masarykově univerzitě v Brně habilitoval z mikrobiologie jako prvý docent pro tento obor z ČSR. Od r. 1922 byl profesorem na MU v Brně a za 2. svět. války působil ve Velké Británii, USA a Brazílii. Po návratu do vlasti byl řádným profesorem Univerzity Palackého v Olomouci. Zabýval se chemoterapií, výživou, hygienou a experimentální patologií. V letech 1953-1955 zpracoval a uveřejnil pět svazků učebnice Obecná hygiena. Vedle své hlavní pracovní náplně se zájmově zabýval i přírodními vědami a jejich popularizací. Oblíbil si botaniku a věnoval se sběru a studiu léčivých rostlin, které sbíral v okolí Brna, Olomouce a Velkých Losin.

Z entomologické problematiky uveřejnil několik populárních příspěvků, např. „Pryšec křižmolistý a skákavé boby mexické" (1957), „Mravenci stříhající listy" (1953), „Konzervace a desinfekce v knihovně" (1960) a práce z medicinální entomologie, např. „Extraerythrocytární stadia malarie" (1952), „Ochrana před bodavým hmyzem" (se spoluaut., 1957).

Biografie:

Ottův slovník naučný. Dodatky III. /1. , 1933, Praha (Kabelík J., p. 295).
Klášterský M., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravsko-slezském uzemí od nejstarších dob. (Kabelík J. p. 103). In: Zprávy Čs. spol. pro dějiny věd a tech. při ČSAV, č.14-15 (34-35), 1970, Praha.
Krejčí Zd.: K 80. narozeninám prof. MUDr., DrSc. Jana Kabelíka. Vesmír, r. 50., 1971, p. 346, portrét.
Krejčí Zd.: K osmdesátým narozeninám universitního profesora MUDr. Jana Kabelíka, DrSc. Čs. hygiena, r. 16.,1971, p. 269-270, portrét.
Krejčí Zd.: Vzácné životní jubileum prof. MUDr. Jana Kabelíka, DrSc. Čs. hygiena, r. 21.,1976, p. 447-448, portrét.
Hejtmánek M.: Prof. MUDr. Jan Kabelík, DrSc. osmdesátiletý. Biologické listy, r. 37., 1972, p.77-78, portrét.
Hejtmánek M.: Pětaosmdesátiny prof. MUDr., DrSc. Jana Kabelíka. Vesmír, r. 55., 1976, p. 372, portrét.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kabelík J., p. 207). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KABZAN Ján

nar. 1886 - zemř. 1966.

Národnost slovenská. Lesník, včelař, pracovník státního včelařství.

Původně působil jako lesník a při své lesnické práci si založil včelín v němž choval přes 100 včelstvech „Vlašek". V letech 1921-1925 přijal místo včelmistra v první státní včelařské farmě u Svarína (okr. Liptovský Mikuláš) na Slovensku. Včelařství se plně věnoval jako důležitému oboru a pracoval na řadě organizačních, provozních i chovatelských zlepšení. Zdokonalil techniku dvoumatečního a vícematečního chovu včel, konstruoval úly, ležany a stojany, např. vícematečný úl „Tatran", které úspěšně vystavoval na včelařských výstavách. Měl bohaté chovatelské i praktické včelařské poznatky a proto byl častým přispěvatelem časopisu Slovenský včelár, Moravská včela a Český včelař.

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky. (Kabzan J., p.,241). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kabzan J., p. 210). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

KADLČÁK Josef Mnohoslav

nar. 15.XI.1866 Březnice, okr. Zlín - zemř. 1925.

Národnost česká. Učitel, zemědělský odborník, včelař.

Byl ředitelem školy ve Frýdlantu nad Ostravicí ve Slezku, kde byl aktivně veřejně činný, zvláště jako organizátor moravsko-slezských rolníků. Založil rolnickou školu v Místku, na které též vyučoval. Od r. 1918 byl členem Národního shromáždění a od r. 1920 pracoval jako senátor.

Jako včelařský organizátor propagoval a podporoval rozvoj včelařství ve Slezku. Měl velký podíl na vyřešení otázky přídělu cukru pro krmení včelstev. Byl publikačně činný, pracoval v redakcích zemědělských časopisů a své včelařské příspěvky uveřejňoval ve včelařských časopisech a kalendářích. Samostatně vydal publikace: „Včelařské besedy" (Přívoz, 1899), „Český včelař" (Praha, 1917), „Med a jeho zpracování v domácnosti" (Rolníkova knihovna, sv. 10, Praha, 1921), „Československý včelař" (Rolníkova knihovna, sv. 47, Praha, 1921).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kadlčák J. M., p. 318). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kadlčák J. M., p. 52). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kadlčák J. M., p. 209). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KAFTAN Jan

nar. 8.XI.1904 Brozánky, okr. Mělník - zemř. 1993 Praha.
Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol ent. od r. 1964.

Žil a pracoval v Praze. Zaměstnán byl jako úředník - likvidátor v Ústředním likvidačním úřadě na Malé Straně v Praze. V entomologii se věnoval sběratelství, faunistice a studiu motýlů (Lepidoptera) Československa.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv.5., 1983, p. 149-151.

KALANDRA Augustin, Prof., Ing., dr. techn., DrSc.

zemř. 28.II.1980 Boskovice, okr. Blansko.

KALANDRA Čeněk

nar. 1850 - zemř. 1929.
Národnost česká. Učitel, odborný zemědělský spisovatel, autor povídek, překladatel.

Vyučoval na základní škole v obci Žeretice u Jičína ve východních Čechách. Vedle svých pedagogických povinností se zajímal o ochranu rostlin, věnoval se zahradnické praxi, pěstování zahradních květin i okrasných křovin a jejich ochraně před škůdci. Z těchto svých zkušeností a poznatků zpracoval a vydal praktické publikace s radami a návody pro pěstební zahradnické práce a s kapitolou o chorobách a hmyzích škůdcích se kterými se v zahradách přijde do styku. Byly to práce: „Škůdcové našich lesů a sadů" (Edice: Obrázkové knihy pro mládež VIII., sešit 12), „Domácí zahrada" (Milotice, 1895, 4. vyd. 1927), „Československý včelař" (Rolníkova knihovna, sv. 47, Praha, 1921).

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kalandra Č., p. 56). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kalandra Č., p. 212). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KALAŠ Jakub

nar. 1865 - zemř. 1931.
Národnost česká. Zemědělec a praktický včelař.

Žil a hospodařil ve Švihově u Klatov v západních Čechách, kde měl též svůj rozsáhlý včelín. Vedle běžného praktického včelaření se aktivně zabýval chovatelstvím včelích matek a dosahoval v této práci vynikajících úspěchů.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kalaš J., p. 318, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.

KALINA z JÄTHENSTEINU Matyáš, JUDr.

nar. 10.I.1772 České Budějovice - zemř. 6.I.1848 Praha.
Národnost česká. Advokát, archeolog, historik, zemědělský spisovatel, redaktor. Včelař, včelařský organizátor a včelařský referent Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze (VHS).

Po studiích práv získal doktorský titul JUDr. V r. 1796 zahájil advokátní praxi. V letech 1801-1802 působil jako profesor občanského práva na universitě v Praze a poté hospodařil jako statkář ve Zvíkovci na Rokycansku, kde založil školu a vesnickou knihovnu. Od r. 1811 byl dopisujícím členem a od r. 1828 řádným členem Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze . Stal se tajemníkem VHS a jejím včelařským referentem. V letech 1831-1839 byl též sekretářem Královské české společnosti nauk. V období let 1838-1845 převzal funkci vedoucího redaktora českého a německého vydání „Ponaučných a zábavných listů pro polní hospodáře a řemeslníky v Čechách". V tomto periodiku Kalina uveřejnil řadu zpráv a úvah o chovu včel, vzhledem ke získaným zkušenostem z úspěšného včelaření na svém statku. Negativním skutkem v jeho včelařské organizátorské činnosti ve VHS bylo 13.12.1836 zamítnutí vypracovaného návrhu jihlavského lékárníka J. B. Hellera (1785-1845) na založení samostatného Zemského včelařského spolku pro Čechy. Vedle aktivního zájmu o včelařství se Kalina rovněž zajímal o hedvábnictví v Čechách a podporoval rozvoj pěstování moruší a chov bource morušového. Byl členem několika zahraničních vědeckých společností.

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Kalina M., p. 115). Včelařství, r. 22., 1969.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kalina M., p. 318). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kalina M., p. 212-213). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KALIVODA Vintíř Jan

nar. 1815 - zemř. 1883.

Národnost česká. Kněz, církevní hodnostář. Včelař, organizátor a propagátor včelařství.

Žil a působil v Rajhradě u Brna, kde zastával církevní hodnost opata rajhradského kláštera. Aktivně včelařil na statku klášterního panství a organizačně se staral o rozšíření včelařství na Moravě, o jehož rozvoj se ve své době velmi zasloužil. Byl čestným členem několika včelařských spolků.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kalivoda V. J., p. 319). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kalivoda V. J., p. 57). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kalivoda V. J., p. 213). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 5., 1983, p. 152.

KAMBERSKÝ Otto

nar. 1859 - zemř. 1907.

Národnost německá. Zemědělský odborník, ředitel školy, zakladatel a správce pokusné a kontrolní semenářské stanice. Entomolog amatér. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Dva roky byl suplentem v Mödlingu a později prvním asistentem semenářské stanice ve Vídni. V letech 1889-1891 působil v Zemědělské radě pro Čechy v Praze a od r. 1892 zastával funkci ředitele česko - německé zimní hospodářské školy v Opavě. V Opavě založil Hospodářsko - pokusnou a kontrolní stanici semenářskou, které se stal přednostou. V r. 1888 se vydal na entomologickou sběratelskou výpravu na Kavkaz a do Arménie, odkud přivezl značné množství entomologického materiálu. Po jeho smrti v r. 1907 převzalo jeho kavkazské sběry brouků (Coleoptera) Národní muzeum v Praze. (Cit.:Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlungen. Teil I., 1935, p. 130, Berlin-Dahlem).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 5., 1983, p. 152-153.

KAMMEL Josef Ernst

nar. 6.VI.1875 Verneřice, okr. Děčín - zemř. 10.VII.1947 Libina, okr. Šumperk.

V r. 1921 z Rakouska uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň a v letech 1926 - 1930 je v tomto adresáři z ČSR.

Nejprve žil delší období ve Vídni v Rakousku a po první světové válce se ve druhé polovině dvacátých let přestěhoval do Československa a působil na Moravě v obci Německá Libina (po r. 1950 Libina) v okrese Šumperk. V r. 1909 v Podyjí zjistil novou rasu motýla Parnassius apollo, kterou popsal jako Parnassius apollo marcomanus Kammel (1909).

Biografie:

Švestka M.: Historický výskyt jasoně Parnassius apollo marcomanus Kammel, 1909 v Podyjí (Lep., Papilionidae). (V práci jsou uvedeny údaje o J. E. Kammelovi a jeho sběrech). Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV, 13., 1977, p. 33-42.

KAMPE Robert, Prof., Ing., dr. techn.

nar. 1884 Česká Lípa -zemř. 11.III.1966 Bad Ems (Německo).

Národnost německá. Stavební inženýr, vodohospodář, balneolog, vysokoškolský profesor, zakladatel nové vědecké disciplíny „Balneotechniky". Entomolog amatér, člen Entomologischen Vereines Karlsbad. V r. 1928 uveden ve Verzeichnis und Adressen der Mitglieder Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po ukončení středoškolského studia se v r. 1901 zapsal na Německou vysokou školu technickou v Praze. V letech 1903-1904 přerušil studium pro splnění branné povinnosti. V r. 1906 začal při studiu pracovat jako hospodářský asistent na katedře technické mechaniky u prof. dr. Starka. Dne 4.7.1908 ukončil studium na základě diplomové práce ze stavebního inženýrství s vyznamenáním. Po studiích nastoupil jako inženýr do Karlových

Varů, kde začal pracovat na Pramenném úřadě. V r. 1911 ocenila městská rada jeho zásluhy o ochranu léčivých pramenů a ustanovila jej ředitelem Pramenného úřadu města Karlovy Vary. Od. r. 1922 působil na Německé škole technické v Praze jako soukromý docent a přednášel nauku o spodních vodách a vřídelních pramenech. V r. 1924 byl jmenován členem korespondentem matematicko-přírodovědné sekce Německé akademie věd v Praze a v r. 1930 byl ustanoven vysokoškolským profesorem. V r. 1937 přešel z Karlových Varů do pruského lázeňského města Bad Ems, kam byl jako odborník povolán pruskou zemskou vládou. Tam pak pracoval a žil až do konce života.

Entomologií se začal zájmově věnovat až od pozdějšího věku 44 let, kdy se stal členem německého entomologického spolku v Karlových Varech. Zajímal se o faunistiku a studium dvoukřídlého hmyzu (Diptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Karlových Varů, Mariánských Lázní, na Františkolázeňsku a na jiných místech západních Čech.

Biografie:
Köhler H.: In memoriam Prof. Dr. techn.., Dipl. Ing. Robert Kampe. Heilbad und Kurort, 1966, p. 230-237, portrét.

KANDUS Karel

nar. 23.XI.1806 Nová Říše, okr. Jihlava - zemř. 18.III.1885 Brno-Bystrc.
Národnost česká. Kněz a farář, národní buditel, ovocnář, hospodářský pracovník. Praktický včelař, včelařský organizátor, propagátor včelařství a šiřitel včelařského pokroku na Moravě. Předseda hospodářského spolku a nositel Velké zlaté medaile za zásluhy, udělené Moravskou hospodářskou společností (MHS).

Studoval gymnázium v Jihlavě, filozofii a bohoslovectví v Brně, kde byl v r. 1832 vysvěcen na kněze. V letech 1832-1845 působil jako kaplan na farnostech v Budišově,Obytčově a Žďáru nad Sázavou. V r. 1845 se vrátil v církevní hodnosti faráře do Obytčova, kde působil do r. 1860, kdy se přestěhoval do Cvrčic a odtud v r. 1874 do Brna-Bystrce.

Včelařstvím se začal zabývat jako kaplan v Obytčově a postupně se stal jedním z nejaktivnějších šiřitelů nových včelařských snah, proudů a myšlenek Dzierzonových na severozápadní Moravě. Byl zvolen předsedou hospodářského spolku v Moravci, jehož činnost přenesl do Nového Města a svou organizátorskou aktivitou jej učinil jedním z nejčinnějších moravským hospodářských spolků. V r. 1853 byl delegátem Moravské hospodářské společnosti na Včelařském sjezdu ve Vídni. V Novém městě, ve Žďáru n. Sázavou a ve Velkém Meziříčí pořádal výstavy zemědělských výrobků, na kterých bylo jeho přičiněním hojně zastoupeno včelařství. Vedle aktivity organizátorské a spolkové byl sám praktickým včelařem a na farní zahradě v Bystrci obhospodařoval velký včelín s mnoha včelstvy v dzierzonských úlech. Aktivně spolupracoval s dalším znamenitým moravským včelařem Jakubem Vévodou, farářem z Nového Veselí.

Biografie:
Adamec F.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Kandus K., p. 76-77). Brno, 1904.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kandus K., p. 319). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kandus K., p. 60). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kandus K., p. 215). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KARAFIÁT František

nar. - zemř.
Národnost česká. Knihkupec. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 z ČSR uveden v uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Z dvacátých let 20. stol. byl znám z Brna, kde byl majitelem knihkupectví a antikvariátu na Náměstí svobody. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl v brněnském okolí a na lokalitách jižní Moravy.

KARAFIÁT Jan

nar. 4.I.1846 Jimramov, okr. Žďár nad Sázavou - zemř. 31.I.1929 Praha.
Národnost česká. Evangelický kněz a teolog. spisovatel.

Gymnázium studoval v Litomyšli a v letech 1862-1866 evangelický ústav v Güterslohu. V období 1866-1869 konal teologická studia na univerzitách v Berlíně, Bonnu a ve Vídni. Po studiích působil v letech 1869-1872 jako soukromý učitel v Kolíně nad Rýnem, v Edinburgu a v letech 1872-1874 byl učitelem Evangelického semináře v Čáslavi. V období 1875-1894 byl evangelickým farářem v Hrubé Lhotě na Valašsku a od r. 1895 žil na

odpočinku v Praze. Z Karafiátovy literární tvorby má námětově k hmyzu vztah jeho kniha pro mládež „Broučci", jejíž prvé vydání vlastním Karafiátovým nákladem vyšlo v r. 1876. Kniha je poetickou alegorií, v níž autor na příbězích svatojánských broučků (světlušek) učil chápavému vztahu k přírodě a na zpersonifikovaných postavách hmyzu představil touhu po láskyplných ideálních vztazích mezi lidmi. Broučci jsou charakterističtí idylickým smírem, bezkonfliktními vztahy a zvýrazňují citově mnohostranný alegorický obraz rozmanitého života v přírodě. Od prvého vydání Broučků v r. 1876 bylo do r. 1971 již 83 vydání této knihy. Z počátku vycházela všechna vydání Broučků bez ilustrací až do r. 1902, kdy se kniha prvně objevila s obrázky Vojtěcha Preissiga. Dalšími autory zdařilých ilustrací této knihy byli malíři Adolf Weinig, Ondřej Sekora a Jiří Trnka. Po Karafiátově vzoru začala později od jiných autorů vycházet celá řada napodobenin - příběhů ze života různých broučků, beletrizovaných alegorií lidského života a jeho nejrůznějších stránek.

Biografie:

Hromádka J. L.: Jan Karafiát. Praha, 1925
Hromádka J. L.: Nad Karafiátovými Broučky. Praha, 1941.
Chaloupka O., Voráček J.: Kontury české literatury pro děti a mládež od začátku 19. století po současnost. (Karafiát J., p. 41). Vyd. Albatros, Praha, 1984.
Hubičková L.: Broučci a lidé okolo Jana Karafiáta. Lidová demokracie, r. 37., č.19 z 23.1.1981, příl. Neděle s LD č. 3, p. 9.
Kovařík V.: I knihy mají své osudy. Broučci pro malé i velké děti. Květy, r. 27., č. 24., 1977, vyd.16.6.1977, p. 36-37.
Kratochvílová V.: Jak to vlastně bylo s Broučky. Večerník Praha, r. 5., č. 235 z 1.12.1995. příl. „Dobrý večer", p. 46.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Karafiát J., p. 304). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha, 1992.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 5., 1983, p. 153.

KARÁSEK Jaroslav, MUDr.

nar. 2.IV.1886 Vysoké Mýto, okr. Ústí nad Orlicí.

Biografie:

Stejskal J. V.: Za + Drem Jaroslavem Karáskem. Příroda, r. 30, 1937, p. 233-234, portrét.

KARBULKA Jaroslav

nar. 24.VI.1908 Praha - zemř.

Národnost česká. Poštovní úředník. entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1924. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Bydlel a žil v Praze, kde na rozhraní 20. a 30. let konal středoškolské studium. Od 1.7.1936 byl přijat do služeb Čs. státní pošty a jako poštovní úředník působil na poštovním úřadě v Praze-Košířích.

V entomologii věnoval sběratelskou pozornost několika hmyzím skupinám. V období studií měl nejprve zájem o brouky (Coleoptera) a v pozdějším věku se zaměřil na sběr, studium a faunistiku blanokřídlých (Hymenoptera) z nichž věnoval hlavní pozornost drobným vosičkám čeledi Chalcididae. Mimo tuto hlavní zájmovou skupinu sledoval ještě šupinušky (Thysanura) z podtřídy Apterygota. Sběry prováděl převážně v pražském okolí a na lokalitách středních Čech.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 5., 1983, p. 153-154.

KARDASCH Gregor

nar. - zemř. ?.XII.1954 Zastlertal am Feldberg (Německo).

Svou koleopterogickou sbírku G. Kardasch předal Dr. Josefu Petru Wolfovi, učiteli v Basileji (Basel) ve Švýcarsku.

KARGL Rudolf, Ing., dr. techn.

nar. 10.IV.1904 Dačice, okr. Jindřich. Hradec – zemř.

Národnost česká. Chemik, cukrovarník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1943. Člen spolku přátel Národního muzea, člen Čs. mineralogicko-geologické společnosti a člen Holandské král. společnosti chemické.

V letech 1915-1922 studoval na reálce v Telči, kde složil maturitní zkoušku. V období 1922-1928 absolvoval Vysokou školu chemicko-technologického inženýrství v Praze. V r. 1932 obhájil disertační práci a získal doktorát technických věd. Pro svou pracovní činnost si zvolil cukrovarnický obor. Pracoval v cukrovaru v Úžicích

(= Oužice) okr. Mělník, později byl šéfem Výzkumného ústavu cukrovarnického v Praze-Modřanech, inspektorem kontroly řepných škůdců v Čs. republice a specialistou na hmyzí škůdce cukrovky. Několik let působil také na blízkém východě, zejména v Iránu a Sýrii jako generální ředitel koncernu syrských cukrovarů v Homsu.

V entomologii se věnoval sběratelství, faunistice a studiu brouků (Colepotera) i motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl ponejvíce v okolí Prahy a v prostoru Mladá Boleslav - Nymburk a Dobrovice - Vlkava. Sbíral též na Slovensku, a proto lepidopterologickými údaji ze své sbírky přispěl do „Prodromu Lepidopter Slovenska" prof. dr. K. Hrubému, v němž jsou jeho nálezy uvedeny pod značkou (Kg.). Významné byly jeho zahraniční sběry z Íránu a Sýrie, kde během několikaletého pobytu sbíral ve větším množství veškerý hmyz. Materiály z těchto sběrů, pokud exempláře nezařadil do své sbírky, předával ke zpracování entomologům J. Roubalovi, Fr. Štěrbovi, J. Obenbergerovi a L. Heyrovskému. Svou vlastní sbírku brouků a motýlů v rozsahu 50 ent. krabic předal Vysoké škole technické v Brně.

KARKOŠKA Erich

nar. - zemř.

Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil ve Slezsku ve Frýdlantu nad Ostravicí v okrese Frýdek-Místek. Pracoval na místní správě jako lesní adjunkt. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem brouků (Coleoptera), z nichž se specializoval na faunistický průzkum horských druhů v Beskydech.

KARPAŠ Rudolf

nar. 7.X.1905 - zemř. 24.X.1980 Liberec

Národnost česká. Řemeslník. Entomologa amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1938.

Pracoval jako malíř pokojů a lakýrník. Z období let 1938-1945 byl znám jeho pobyt z Jičína, odkud po r. 1945 přesídlil na sever Čech do Liberce. Svým sběratelským entomologickým zájmem byl zaměřen na motýly (Lepidoptera), sbíral však i hmyz jiných řádů z celého světa. Sbírku hmyzu v rozsahu: Coleoptera (16.499 ex.), Lepidoptera (8.485 ex.), Orthoptera (71 ex.), Heteroptera (77 ex.), Hymenoptera (665 ex.), Homoptera (3.054) a Diptera (561 ex.) z celého světa převzalo po jeho smrti do svých sbírkových fondů entomologické oddělení Slovenského národního muzea v Bratislavě.

KASPER Dr.*)

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér.

Ve druhé polovině 19. stol. žil, bydlel a pracovně působil v obci Slabce v okrese Rakovník. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Speciálně se zajímal o studium brouků žijících ve společenství s mravenci, tzv. myrmekofily. Sběry prováděl na lokalitách v okolí Slabců a ve středních Čechách, převážně na Rakovnicku. Např. ve Slabcích zjistil vzácnější druh myrmekofila Chennium bituberculatum Ltr. z čeledě Pselaphidae (Col.). Byl současníkem předního českého entomologa Emanuela Lokaje sen., kterému také ze svojí koleopterologické sbírky poskytl faunistické údaje pro jeho „Seznam brouků českých(z r. 1868.

*)Křestní jméno, celý akad. titul a osobní data se nepodařilo zjistit.

KASTL Antonín

nar. 4.IX. 1907 Železnice, okr. Jičín - zemř.

Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. v letech 1929-1933. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v Jičíně, kde pracoval jako účetní Okresního finančního úřadu. V entomologii se zabýval sběratelstvím brouků (Coleoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl v okolí Jičína, Podkrkonoší a na různých lokalitách východních Čech.

KAUNIC (Kaunitz, pscudonym Slovák) Samuel

nar. 1791 - zemř. 1841.

Národnost slovenská. Učitel. Včelař a ovocnář.

Byl učitelem na základní škole v Krupině (okr. Zvolen). Zabýval se praktickým včelařením a ovocnářstvím. Pro včelaře sepsal nejnovější poznatky o úlech, ochraně včelstev a o využívání včelařských produktů. Jeho práce měla název „Rozmlouvání o včelařství" (Bratislava 1816, 88 str.). V ovocnářském spisu „Zpráva o sázení a obdělávání stromů" (Bratislava, 1817, 96 str.) se zabýval ekologickými podmínkami, školkařstvím, výsadbou, ošetřováním a ochranou ovocných stromů a lesních dřevin proti rostlinným chorobám a hmyzím škůdcům.

Biografie:

Tibenský J., Hrochová M., Mauerová M.: Biobibliografia prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do r. 1850. I. Autorská časť. (Kaunic S., p. 310-311). Vyd. Matica Slovenská , Martin 1976.

Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky (Kaunic S., p. 243-244). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.

KELECSENYI Karol (Károly)

nar. 1854 Topoľčany (Slov. rep.) - zemř. 1.II.1914 Tovarníky (Slov. rep.).

Národnost maďarská. Právník. Entomolog. V r. 1905 uveden v Entomolgen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Po studiu práv na univerzitě v Budapešti se vrátil na Slovensko a působil jako obvodní notář v Tovarníkách, okr. Topoľčany. V entomologii se zabýval sběrem, faunistikou a studiem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na lokalitách v okolí Nitry a Topoľčan a vykonal též sběratelskou cestu do Bosny a Hercegoviny. Výsledky z této sběratelské expedice uveřejnil v práci „Coleopterologische Reise nach Bosnien." (Rovart. Lapok 7., 1900). Práce uveřejňoval převážně v maďarském entomologickém časopise Rovartani Lapok v letech 1885-1900 a několik příspěvků publikoval též v německém Entomologische Zeitschrift. Jeho práce o nálezech brouků z území regionů Nitry a Topoľčan považoval Jan Roubal za nekritické, neb v nich uváděl i druhy, které svým výskytem nepatřily k fauně Coleopter těchto regionů. Kelecsenyi shromáždil bohatou koleopterologickou a lepidopterologickou sbírku, která byla po jeho smrti celkově rozprodána. (Cit.: Horn W. a kol.: Collectiones entomologicae. Teil I.A-K. (Kelecsenyi K., p. 199). Vyd.AdL. DDR, Berlin 1990).

Biografie:

Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. 3. zv. K-M. (Kelecsenyi K., p. 59). Vyd. Veda-SAV, Bratislava 1979

Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kelecsenyi K., p. 70). Sborník ČSAZ č.130, Praha 1989.

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahami k územiu Slovenska. (Kelecsenyi K., p. 59). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 2. F-L. (Kelecsenyi K., p. 459-460). DDR, Berlin 1965.

KELLER František

nar. před r. 1800 - zemř.

Národnost česká. Katolický kněz. Včelař a včelařský organizátor.

Působil jako farář v Jimramově na Moravě. Byl praktickým včelařem a aktivním ochráncem a organizátorem moravského včelařství. Na podporu snahy o organizaci a sdružování včelařů předložil v r. 1812 zemské vládě „Memorandum", v němž upozornil na nedostatky moravského včelařství a současně podal návrh na zřízení včelařských společností. Požadoval vytvoření včelařských okresů, rozdělených podle národnosti na české a německé. Včelaři v těchto okresech si měli vytvořit svůj včelařský cech s vedoucím cechmistrem, kterým měl být zkušený včelař. Doporučoval pro lepší organizační zvládnutí tohoto projektu zjištění stavu a počtu včelstev, druhu používaných úlů, výtěžku medu a vosku a rozsahu dovozu včelstev ze zahraničí. Byl přesvědčen, že podmínkou rozvoje moravského včelařství je znalost jeho tehdejšího stavu. Zemská vláda Kellerovy návrhy se zájmem přijala a vyzvala Hospodářskou společnost k předložení opatření, jak uvést návrhy memoranda v život. Vláda se přikláněla k názoru, že zakládání organizací (společností) včelařů je účelné a potřebné, Moravská hospodářská společnost naopak ke Kellerovým návrhům zaujala zamítavé stanovisko a vytváření sdružení lidových včelařů prohlásila za úkol v té době nesplnitelný.

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Keller Fr., p. 115). Včelařství, r. 22., 1969.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Keller Fr., p. 319). Vyd. SZN Praha, 1971.

KEMPNÝ Ladislav, PhDr.

nar. 27.VI.1909 Hrabyně, okr. Opava - zemř. 1995.

Národnost česká. Muzejní pracovník, zoolog, entomolog, člen Čs. spol. ent. v období 1946-1985. Místopředseda

Přírodovědecké společnosti při Ostravském muzeu, konzervátor Státní památkové péče a ochrany přírody v Ostravě.

Studoval reálné gymnázium v Opavě, kde v r. 1928 maturoval. Po středoškolských studií odešel do Brna a zapsal se ke studiu na Masarykovu univerzitu, kde studoval přírodovědeckou i filozofickou fakultu. Doktorát získal v r. 1933 a poté působil v Univerzitní knihovně v Brně. Po II. světové válce se vrátil do Opavy a od r. 1949 pracoval ve Slezském studijním ústavu (později Slezský ústav ČSAV) jako zoolog. V r. 1962 přešel do Krajského muzea v Ostravě, kde působil jako vedoucí přírodovědeckého oddělení.

V době svého působení ve Slezském stud. ústavu v Opavě se převážně věnoval entomologii, a to zejména dosti opomíjenému řádu dvoukřídlého hmyzu (Diptera), především čeledi pestřenkovitých (Syrphidae). Z této doby pochází největší počet jeho prací zabývajících se touto čeledí. Byly to např. práce: „K nálezu horských (příp. vzácnějších) forem pestřenek (Syriphidae, Diptera) v oblast Hrabyně (Opavsko)" (1951), „Druhý příspěvek k výskytu vzácnějších forem pestřenek (Syrphidae, Diptera) na Opavsku" (1952), „Třetí příspěvek k výskytu vzácnějších pestřenek (Syrphidae, Diptera) ve Slezsku" (1953), „Příspěvek k poznání pestřenek (Diptera, Syrphidae) Krkonoš" (1953), „Hlavní biotopy pestřenek ve slezské oblasti" (1953), „Příspěvek k poznání tmavotělek (Cheilosia Meigen, 1822, Dip. Syrphidae) v ČSR" (1956), „Niektoré poznámky k rozšíreniu a dynamike pestric (Syrphidae, Diptera) okolia prameňe rieky Nitry" (1958), „Příspěvek k poznání pestřenek (Dip. Syrphidae) prvé jarní sukcese z měsíce března" (1959), „Rychlebské hory po stránce syrphidologické" (1959), „Pestřenky (Syrphidae, Diptera) Osoblažska" (1961).

Jeho studijní zájem se však neomezil jen na Diptera. Společně s entomology J. Havelkou a dr. B. Dobšíkem publikoval práce o broucích, plošticích a našel si čas i pro výzkum čmeláků. Ve své pracovní činnosti věnoval velké organizační úsilí zajištění zoologických výzkumů ve Slezsku, kde se od r. 1947 prováděly u nás vůbec poprvé týmové výzkumy. Byl jedním z iniciátorů svolání Celostátního pracovního sjezdu čs. zoologů v r. 1951 v Opavě. V letech 1953-1956 vedl společně s prof. ing. B. Kostomarovem hydrobiologický výzkum řeky Moravice. Hodně času věnoval též muzejní práci při přebudování přírodovědeckého oddělení Ostravského muzea ve snaze položit základy k doplňování především studijních sbírek entomologických a ornitologických slezské provenience. Rovněž tak instalaci zoologických výstavních sbírek přizpůsobil modernímu pojetí výstavnictví.

Biografie:
Dobšík B.: Dr. Ladislav Kempný šedesátiletý. Acta Entomologica Bohemoslovaca, 66., 1969, p. 330-331.
Tesař Z. Pětašedesátiny dr. Ladislava Kempného. Acta musei Silesiae, A - Vědy přír., 23., 1976, p. 191.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Kempný L., p. 59). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Acta entomologica Bohemoslovaca. Tom. 66., 1969, p. 330-331.
Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758-1965. (Kempný L., p. 50, 81-84). Vyd. Univ. J. E. Purkyně, Brno 1971.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Kempný L., p. 33, 46, 58, 66, 101, 135, 138-139, 295-296). Vyd. Academia-ČSAV, Praha 1969.

KERTEK Bedřich

nar. - zemř.

Národnost česká. Malíř skla. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 z ČSR uveden v entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve dvacátých letech 20. stol. byl znám z Boru u České Lípy, kde v místní sklárně pracoval jako malíř skla. V entomologii se zájmově věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Boru u České Lípy a na jiných vhodných lokalitách severočeského regionu.

KERTÉSZ Koloman (Kálman), PhDr.

nar. 2.I.1867 Prešov (Slov. rep.) - zemř. 28.XII.1922 Budapešť (Maďarsko).

Národnost maďarská. Muzejní pracovník, akademik Uherské akademie věd. Zoolog, entomolog. V r. 1905 z Rakousko-Uherska uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1921 z Maďarska v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Studoval na universitě v Budapešti, kde získal doktorát filozofie v r. 1894. Od r. 1896 působil jako kustod v Maďarském národním muzeu v Budapešti a od r. 1912 byl ředitelem jeho zoologického oddělení a zoologických muzejních sbírek.

Ve své vědecké práci se nejprve zabýval studiem červů (Vermes), později zkoumal raky (Macrura) a nakonec začal studovat dvoukřídlý hmyz (Diptera). Stal se uznávaným dipterologem a byl autorem řady spisů, studií a odborných článků. Zpracoval rozsáhlý soupis dvoukřídlého hmyzu „Catalogus Dipterorum I.-VIII." (Budapešť, 1902-1910). Dipterologické sběry a faunistický průzkum prováděl na maďarském území, ke kterému v té době patřilo i území Slovenska, takže se v jeho faunistických pracích objevují i údaje ze slovenských lokalit. Byly to např. práce: „Dipterologisches aus Ungarn" (1898), „Systematische Bearbeitung Culiciden Ungarns" (1904), „The Hungarian fauna of Diptera Sciomyzidae" (1915) a j. Na slovenských lokalitách zjistil nové taxony, např. v okolí Turčeku druh Monoclona mikii n. sp. (Mycetophilidae, Dip.) a v okolí Trenčína druh Hermione hungarica n. sp. (Stratiomyidae, Dip.). Mimo maďarské a slovenské území zpracovával také dipterologický materiál ze zámoří, např. z Ceylonu, Nové Guinee, Malajska a Austrálie. Významným dipterologickým příspěvkem byl též jeho Světový katalog čeledí ovádovitých (Tabanidae, Dip.) z r. 1900.

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kertézs K., p. 72). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky (Kertész K., p. 245). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Kertész K., p. 60). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. série II., Bd.2., F-L. (Kertész K., p. 468). DDR, Berlin 1965.
Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758-1965. (Kertész K., p. 84-85). Vyd. Univ. J. E. Purkyně, Brno 1971.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 5., 1983, p. 160.

KESSLER Franz, MVDr.

Člen německého entomologického spolku v Děčíně. Kesslerovy sběry motýlů jsou zastoupeny v lepidopterologické sbírce Okresního vlastivědného muzea v Děčíně.

KETTNER Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér, člen entomologického spolku v Jezeří u Jirkova (Entomolog. Verein Eisenberg). V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologen-Bund für die Tsechoslowakische republik, Teplitz-Schönau. V r. 1930 uveden z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V období I. Československé republiky žil a bydlel v obci Kundratice v Krušných horách (Kunnersdorf im Erzgebire), okr. Jirkov (současně okr. Chomutov). Jako entomolog se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), z nichž měl speciálně zájem o drobné motýli (Microlepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách severozápadních Čech a v Krušných horách. Údaji o svých nálezech drobných motýlů z oblastí Krušných hor přispěl JUDr. J. Sterneckovi a Dr. F. Zimmermannovi pro II. díl publikace „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens - Microlepidoptera" (Karlsbad, 1933).

KETTNER Rudolf

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér, člen entomologického spolku v Jezeří u Jirkova (Entomolog. Verein Eisenberg). V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologen-Bund für die Tsechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau. V r. 1930 uveden z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V období I. Československé republiky žil a bydlel v obci Kundratice v Krušných horách (Kunnersdorf im Erzgebire), okr. Jirkov (současně okr. Chomutov). Jako entomolog se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), z nichž měl speciálně zájem o drobné motýli (Microlepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách severozápadních Čech a v Krušných horách. Údaji o svých nálezech drobných motýlů z oblastí Krušných hor přispěl JUDr. J. Sterneckovi a Dr. F. Zimmermannovi pro II. díl publikace „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens - Microlepidoptera" (Karlsbad, 1933).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 5., 1983, p. 163.

KHOSS von STERNEGG Egon

nar. 8.I. 1895 Ostrava - zemř.

Do Vítkovických železáren nastoupil dne 1.3.1920 a pracoval tam jako úředník v ústřední prodejní kanceláři do 31.8.1923.

KILIÁN Josef

Nar. 13.III.1919 – zemř. 1978 Plzeň.

Národnost česká. Entomolog amatér.

Žil, bydlel a pracoval v Plzni. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum převážně prováděl v okolí Plzně a na jiných západočeských lokalitách. Koleopterologickou sbírku kompletoval v rozsahu palearktu.

KIRNIG Alois

nar. 21.IX.1887 - zemř.

Národnost česká. Státní úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1943.

Žil a bydlel v Praze. Zaměstnán byl jako úředník Zemského úřadu v Praze, po r. 1945 pracovník Zemského národního výboru v Praze. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sbíral motýly z území Československa i druhy z jiných evropských zemí.

KIŠ (Kiss) Ján

nar. 10.XII.1814 Svatá Margita (Maďarsko) - zemř. 3.II.1888 Dežerice, okr. Topolčany (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Sadař, ovocnář, praktický včelař, včelařský organizátor, funkcionář a chovatel.

V Dežericích byl majitelem statku. Po r. 1850 založil v Bukovině u Trenčína ovocný sad, ve kterém měl v r. 1871 cca. 2.500 ovocných stromů a zbudovanou sušárnu ovoce. Měl též ovocné školky a stromky prodával na Slovensku a posílal je i do Čech. Jako praktický včelař měl v zahradě též včelín s početnými včelstvy. J. Kiš byl na Slovensku jedním z průkopníků a propagátorů včelaření podle dzierzonského způsobu. Byl místopředsedou Spolku slovenských včelařů založeného v r. 1869. Stal se přívržencem chovatelů vlašských včel a doporučoval jejich chov. Měl a užíval ve své době moderní včelařské náčiní a zařízení, měl zájem o vše nové uveřejňované ve včelařském časopise Obzor a sám do tohoto časopisu přispíval.

Biografie:

Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Kiš J., p. 390-391). Vyd. Slov. zväz včelárov. Příroda, Bratislava 1969.
Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky (Kiš. J., p. 245). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kiš J., p. 218). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

KIŠOVÁ (Kissová) roz. Geržová Jozefina

nar. 10.III.1825 Nové Mesto n. Váhom (Slov. rep.) - zemř. 23.IX.1910 Dežerice, ork. Topolčany (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Manželka včelaře J. Kiše, praktická včelařka, organizátorka a propagátorka včelařství na Slovensku.

Samostatně a odborně pečovala o rodinná včelstva v Bukovině, ale zúčastnila se i organizačního ruchu v činnosti včelařů v období bojů za založení Spolku slovenských včelařů, v jehož prvém výboru byla členkou. Chovala včelí matky a za tři roky chovatelské práce získala přes 100 rojů italské včely. V r 1871 měla v rodinném včelíně 60 dzierzonských úlů. Na shromáždění slovenských včelařů dne 5. září 1872 v Bukovině vedla praktickou instruktážní exkurzi, při níž vědecky objasňovala všechny důležité práce nutné pro správné včelaření. Jako praktická a odborně vzdělaná včelařka požívala J. Kišová ve své době mezi slovenskými včelaři velké a zasloužené vážnosti.

Biografie:

Mičieta R.: Z dějín včelárstva na Slovensku. (Kišová J. p. 394-395). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda, Bratislava 1969.
Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky (Kišová J., p. 246). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kišová J., p. 218). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

KLÁCEL Jan, Ing.

nar. 1898 - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér. Člen moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. od r. 1939.

Bydlel a pracovně působil v Čelechovicích na Hané.

V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera) i brouků (Cpleoptera). Prováděl soustavný lepidopterologický průzkum Prostějovska, společně s entomologem Fr. Urbáškem (1904-1974), do jehož lepidopterologické sbírky předal po r. 1951 dokladové exempláře významných druhů a forem motýlů z prostějovského regionu. Klácelovy faunistické údaje o motýlech z Prostějovska použil Fr. Urbášek v práci „Příspěvek k průzkumu motýlů prostějovského okresu" (Sbor. Vlastivěd musea v Prostějově-část přír., 1961, p. 111-120). Klácelova sbírka řádu Coleoptera v rozsahu cca 10.000 ex. z ČSR (převážně ze střední Moravy) je uložena ve Vlastivědném ústavu v Olomouci.

KLEČKA Rudolf, PhDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1914. Člen Klubu přírodovědeckého v Praze - činným od r. 1908, zakládajícím od r. 1931. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po absolvování střední školy studoval přírodovědu na Filosofické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Při studiu byl zaměstnán v univerzitním zoologickém ústavu, kde vědecky pracoval na studii o vývoji hmyzích křídel. Z této problematiky pronesl dne 10.XI.1914 na občasné schůzi České společnosti entomologické obsáhlou přednášku na téma „O původu křídel hmyzu". Tato studie byla pak s názvem „Vývoj křídel hmyzu" uveřejněna ve Věstníku Královské české společnosti nauk v Praze v r. 1914 a v témže roce byla též nákladem Král. české společnosti nauk pod stejným názvem vydána jako brožura (Praha 1914, 32 pp., v komisi u knihkupce Fr. Řivnáče). Po studiích působil jako středoškolský profesor a po r. 1945 jako vrchní zemský školní rada v Praze. Jako entomolog se R. Klečka zájmově věnoval sběratelství, studiu a faunistice blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera).

KLEPRLIK Wendelín

nar. - zemř.

Národnost německá. Středoškolský profesor. Entomolog amatér, člen spolku Entomologen-Klub Teplitz-Schönau. V letech 1921 - 1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v Teplicích ve vile Trengold. Zaměstnán byl jako profesor teplického reálného gymnázia. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Teplicku, v Českém středohoří a na jiných lokalitách severozápadních Čech.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent. sv. 6., 1984, p. 175.

KLEPSCH Heinrich (Jindřich), JUDr.

zemř. 20.III.1898 Praha.

Působil jako I. sekretář Společnosti pro fysiokracii v Čechách.

KLETEČKA Jan Evangelista

nar. 1823 Obratice u Mladé Vožice, okr. Tábor - zemř. 1900.

Národnost česká. Zemědělský odborník, praktický včelař, včelařský organisátor a funkcionář. Od r. 1896 nositel Rytířského řádu císaře Františka Josefa.

Působil na hospodářství v Lovosicích, Třeboni a od r. 1848 ve Skočicích u Vodňan jako hospodářský správce. Od r. 1864 byl řádným členem Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze a jednatel Hospodářské jednoty v Písku. Od r. 1875 byl ředitelem panství v Lovosicích, kde zveleboval vinařství a včelařství. V průběhu svého života se velmi aktivně zajímal o obor včelařství jako praktik i jako aktivista včelařských organizací. Od r. 1868 byl předsedou Včelařské jednoty v Písku a druhým místopředsedou Ústředního spolku včelařského v Čechách.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kletečka J. E., p. 319, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kletečka J. E., p. 79). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kletečka J. E., p. 228). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KLIEŠŤ Václav

nar. 29.IX.1920 Harvelka, okr. Čadca (Slov. rep.) - zemř. 23.XII.1996 Litoměřice.
Národnost slovenská. Zemědělský pracovník, entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1974.

Z počátku navštěvoval základní školu na Slovensku, po přestěhování rodiny v r. 1929 na Bílinsko v severozápadních Čechách dokončil povinnou školní docházku v Čechách. Po vychození školy nastoupil práci v zemědělství a tomuto zaměstnání se pak věnoval až do doby odchodu do invalidního důchodu. V období německé okupace bydlel v Brozanech na Litoměřicku, kde pracoval souběžně v zemědělství a v místní cihelně. Po II. svět. válce musel vykonat kratší povinnou základní vojenskou službu v Pardubicích a po jejím skončení se odstěhoval do Březí u Ústí nad Labem, kde nejprve soukromě hospodařil a později pracoval v JZD a ve Státním statku. V r. 1965 přesídlil z Březí do Pokratic (součást Litoměřic), kde začal pracovat v litoměřickém státním statku. V r. 1966 podstoupil velmi těžkou operaci krční páteře, po níž byl dán do trvalého invalidního důchodu.

Entomologickému sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera) se začal aktivně věnovat od r. 1960, kdy zahájil sběry a faunistický průzkum motýlů v okolí Březí a Ústí nad Labem. Brouky (Coleoptera) začal sbírat od r. 1970. Konal velmi časté jednodenní sběratelské vycházky po okolí Litoměřic na lokality Bílé stráně, Radobýl, Plešivec, Lbín, Hlinnou, do Kundratic, na Varhošť, do Miřejovic a občas až do okolí Úštěka, Liběšic a Blíževedel. Při návštěvách své vdané dcery sbíral v okolí Libišan a Vysoké nad Labem ve východních Čechách. Na Slovensku sbíral v okolí Štúrova. V r. 1974 uskutečnil zahraniční zájezd do Bulharska, kde sbíral na černomořském pobřeží. V bydlišti v Pokraticích často prováděl noční odchyt motýlů na světlo, kam z nedalekých Bílých strání létaly nejen velmi vzácné druhy motýlů, ale i někteří brouci (např. Polistichus connexus Fourc. (Carabidae), Axinopalpis gracilis Kyrn. (Cerambycidae) a jiné). Informace o svých faunistických nálezech nepublikoval, ale údaje o motýlech poskytoval některým svým známým entomologům. Kliešťova shromážděná sbírka má rozsah 10.200 ex. Lepidoptera, 6.800 ex. Coleoptera a cca 5.000 ex. ostatního hmyzu všech řádů. Sbírka je uložena ve 130 ent. krabicích.

KLÍMA Martin

nar. 8.X.1744 Telč, okr. Jihlava - zemř. 6.V.1828 Fryšava (Březany), okr. Znojmo.
Národnost česká. Katolický kněz, farář. Významný včelař, včelařský organizátor a publicista.

Po vysvěcení na kněze působil nejprve jako kaplan v Opatově u Třebíče, později jako farář a správce farnosti ve Fryšavě (nově přejmenováno na Březany). Byl praktickým včelařem a svá včelstva choval v úlech nízkých ležanech dle způsobu včelaře Antona Janši (1734-1774). V době svého působení v Opatově zorganizoval ustavení Včelařského sdružení podle starého příkladu cechovního včelařského zřízení. V Opatově též napsal původní práci, příručku „Škola včelní", vydanou německy pod názvem „Bienenschule für den Landmann" (Brno 1790). Český rukopis této publikace je uložen v Národním muzeu v Praze, kde byl v r. 1902 objeven. Usuzuje se, že je Klíma též autorem původní práce „Výtah znovuzkušeného včelaře", vydané ve Skalici r. 1775. Ve včelařské chovatelské práci byl Klíma hlasatelem tvoření umělých včelích oddělků místo přirozených rojů, ovšem za předpokladu, že si včelař umí vychovat záložní včelí matky a má je připraveny již tehdy, když je vhodný čas pro dělání „odkladků", jak se tehdy oddělkům říkalo. Pro svojí velkou včelařskou zkušenost, zručnost, bohaté vědomosti a organizační činnost byl Klíma v povědomí starých moravských včelařů, jako mimořádná postava moravského včelařství, řazen vedle významného českého včelaře Jos. Ant. Janiše (1749-1821).

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Klíma M., p. 89). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Klíma M., p. 319). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Klíma M., p. 80). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Klíma M., p. 229). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KLÍMA Václav

nar. 13.II.1906 Starý Kolín, okr. Kolín - zemř. 11.IX.1971 Velký Osek, okr. Kolín.
Národnost česká. Odborný učitel. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1926. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po absolvování učitelského ústavu v Kutné Hoře, působil jako učitel v Kolíně, Kojicích a Dolních Chvatlinách. Od r. 1935 vyučoval trvale na škole ve Velkém Oseku, kde i bydlel. Jeho aprobací byly předměty přírodopis, fyzika a chemie. Přírodopis byl jeho osobní zálibou, proto i své žáky vedl k hlubšímu poznávání přírody. Výuku spojoval s častými vycházkami do volné přírody, ukázkami preparace přírodnin s průpravou za-

kládání sbírek a určováním přineseného přírodního materiálu. Sestavoval, doplňoval a udržoval školní sbírky hmyzu a jiných přírodnin. Ve Velkém Oseku byl také významným kulturním pracovníkem. Založil tam a řídil pěvecký a hudební sbor, později řídil pěvecký sbor kolínských učitelů. Neméně významná byla též jeho práce v Českém ovocnářském a zahrádkářském svazu. Zabýval se též regionální historií - zpracoval dějiny své rodné obce Starého Kolína a dějiny svého pracovního působiště Velkého Oseka.

Velkou osobní zálibou V. Klímy bylo entomologické sběratelství, kterému v životě věnoval hodně času. Sběratelský zájem měl velmi rozsáhlý a svojí pozornost zaměřil na zástupce hmyzích řádů Lepidoptera, Coleoptera, Odonata, Orthoptera, Heteroptera, Hymenoptera, Neuroptera a Diptera. Vzhledem k širokému rozsahu jeho zájmové sběratelské oblasti spokojoval se ve své sbírce s jedním až dvěma páry od každého hmyzího druhu. Větší přednost před ostatními hmyzími řády dával motýlům (Lepidoptera), kterými byla zaplněna polovina z jeho 100 krabic (formátu 300x400 mm) entomologické sbírky. Velkou sběratelskou aktivitu měl zejména do r. 1945, kdy konal sběry a faunistický průzkum četných lokalit na Kolínsku i v okolí Velkého Oseka. V pozdějších letech se sběrům také věnoval, ale již s menší intenzitou. Byl pravděpodobně jedním z prvních sběratelů, který potvrdil Sterneckův údaj o výskytu motýla jasoně dymnivkového (Parnassius mnemosyne L.) ve Velkém Oseku nálezem kol. r. 1938 (Sterneck J. v Prodromu cituje V. Osek, p. 41). Ze stejného období rovněž byly Klímovy nálezy martináčů hrušňových (Saturnia pyri D.Sch., Lep.) z Velkého Oseka i z jiných míst kolínského okresu. Po Klímově smrti byla jeho sbírka pozůstalými rozdána různým zájemcům, takže o ní není nic známo.

KLÍVA Jindřich

nar. 23.XII.1900 - zemř. 10.X.1983 Brno.

Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1945.

Žil , bydlel a pracoval v Brně, kde vykonával úřednické povolání. V entomologii se věnoval sběratelství, faunistice a studiu motýlů (Lepidoptera). Sbíral denní motýli (Rhopalocera) Československa a speciální zájmové zaměření měl na čeleď Zygaenidae, jejíž zástupce sbíral a studoval v rozsahu Evropy. Ve vlasti prováděl sběry a faunistický průzkum převážně na lokalitách v okolí Brna a na jižní Moravě.

KLÖCKNER August

nar. 20.I.1869 - zemř. 6.X.1926 Karlovy Vary.

Národnost německá. Hudebník. Entomolog amatér, člen Entomologického spolku v Karlových Varech (Entomologischen Vereines Karlsbad). V r. 1905 uveden z Čech v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921 - 1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Karlových Varech, kde pracoval jako lázeňský hudebník. V letech 1905 - 1918 bydlel v penzionu „Broklyn", po r. 1918 až do r. 1926 v penzionu „Toulon". V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a lepidopterologický průzkum prováděl na lokalitách karlovarského regionu.

KLUG Franz

nar. 1860 - zemř. 1934 Nová Role, okr. Karlovy Vary.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a pracovně působil jako řídící učitel národní školy v Nové Roli u Karlových Varů. Pochován je na novorolském hřbitově. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a průzkum prováděl v okolí Nové Role a na lokalitách karlovarského regionu.

KNAUER Leonard (Leo), senior

nar. - zemř. 1966 Lovosice.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1935. Od r. 1955 předseda entomologické sekce Vlastivědného kroužku při Krajském muzeu v Teplicích.

Nejprve bydlel a žil v Praze, kde pracoval jako bankovní úředník, později byl pracovníkem Severočeských papíren. Počátkem padesátých let 20. stol. se přestěhoval do severočeských Lovosic, kde pak žil jako důchodce až do konce života.

Od r. 1952 prováděl společně se svým synem (L. Knauer jun.) faunistický průzkum entomofauny Lovosicka a jiných lokalit severozápadních Čech. Soustředil se převážně na sběr a faunistiku motýlů (Makro-

i Mikrolepidoptera), jejichž odchyt často prováděl na světlo. Z období své sběratelské činnosti let 1925-1965 shromáždil sbírku hmyzu v rozsahu cca 9.000 kusů s obsahem 30% denních motýlů, 50% nočních motýlů, 20% Mikrolepidoptera a zastoupeni byli i exotičtí motýli. Dále sbírka obsahovala brouky (Coleoptera) a hmyz ostatních řádů. Vedle všeobecné sbírky, shromáždil ještě specializovanou lepidopterologickou část - cca 1.500 ex. vřetenušek (Zygaenidae, Lep.) a napsal o vřetenuškách v němčině knihu, jejíž rukopis sám ilustroval zdařilými kresbami. L. Knauer sen. se v letech 1954-1955 na Lovosicku též aktivně věnoval průzkumu druhů motýlů škodících na ovocných stromech a keřích. V mladším věku prováděl sběr motýlů i na Moravě v okolí Olomouce, Černovír u Olomouce, v Mariánském údolí a na Kosíři. Po založení entomologické sekce byl jejím aktivním organizátorem a iniciátorem konání řady jejích akcí. Zajišťoval entomologické potřeby a pomůcky, sám i ve spolupráci s jinými členy sekce doplňoval hmyzí sbírky v severočeských muzeích a organizoval pro členy sběratelské exkurze. V r. 1949 věnoval pěknou sbírku motýlů 18. Národní škole v Praze 11 - Žižkově a v r. 1961 další sbírku Základní devítileté škole v Lovosicích. Byl v častém osobním i písemném styku s českými entomology L. Holubem z Krupky, dr. L. Heyrovským, dr. K. Hrubým, J. Šmelhausem z Prahy, dr. V.B: Poláčkem z Brandýsa n. Lab., Ant. Kočím z Mostu, prof. A. Láskou z Teplic a dr. J. Marjankem z Třebenic. V r. 1957 korespondoval s lepidopterologem Dr. Bucharem Albertim ze Zoologického muzea při Humboltově univerzitě v Berlíně (NDR). Knauerovu všeobecnou entomologickou sbírku převzal v lednu 1986 do vlastnictví Ing. L. Biebr z Lipůvky na Moravě, speciální sbírku vřetenušek a rukopis knihy o vřetenuškách převzal Ing. J. Klír z Litoměřic.

Biografie:

Koleška Zd.: Historie entomologické činnosti a výzkumu entomofauny v severozápadním regionu severních Čech. II. část (1945-1990). (Knauer L. sen. p. 27). Sborník Okres. muzea v Mostě, Řada přír. 17., 1995, p. 27-37.

KNAUER Leonard (Leo), junior

nar. - zemř. ?.III.1985.

Národnost německá. Syn L. Knauera sen., úředník. Entomolog amatér, člen entomologické sekce Vlastivědného kroužku při Krajském muzeu v Teplicích.

Počátkem padesátých let 20. stol. přesídlil spolu se svým otcem z Prahy do Lovosic, kde pak byl zaměstnán jako úředník.

V entomologii se společně s otcem podílel na sběratelském faunistickém průzkumu motýlů (Lepidoptera) a svými nálezy otcovu lepidopterologickou sbírku doplňoval. Po otcově smrti v r. 1966 převzal sbírku do vlastní péče a dále jí ošetřoval i doplňoval až do r. 1974, kdy sběratelskou činnost ukončil. Shromáždil údaje o faunistickém průzkumu a výskytu motýlů v okolí Lovosic za období let 1954-1960. V r. 1986 přešla sbírka do vlastnictví entomologů Ing. L. Biebra na Moravu a Ing. J. Klíra do Litoměřic.

KNEIFEL Ferdinand

nar. - zemř.

Národnost česká. Úředník. Organizátor hedvábnictví a pěstování bource morušového v Čechách.

Žil v Praze, kde působil jako úřední rada. Byl dlouholetým členem Zemské hedvábnické jednoty v Praze, v jejímž řídícím orgánu vykonával funkci jednatele. Zpracoval a podal Zprávu o činnosti hedvábnické jednoty pro Království české za léta 1863-1888.

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kneifel F., p. 84). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kneifel F., p. 232). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 6., 1984, p. 182–183.

KNIRSCH Eduard, MUDr.

zemř. 23.IX.1955 Vídeň (Rakousko).

KNÍŽEK Jan

nar. 1841 - zemř. 1940.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský funkcionář, organizátor a propagátor včelařství.

Žil a bydlel v Jičíně, kde pracoval jako řídící učitel základní školy. Byl nejen aktivním praktickým včelařem, ale i iniciátorem rozvoje včelařství na Jičínsku. Založil Včelařský spolek v Libáni na Jičínsku a v letech 1867-1873 se stal spolupracovníkem majitele tiskárny Josefa Mikuláše (1830-1892) při vydávání prvního českého včelařského časopisu Včelař. Zabýval se výzkumem problematiky zazimování včelstev a o těchto otázkách uveřejnil práce: „Něco o zazimování včel" (Čes. včelař, 1875) a „Příklady ze zkušenosti svědčící proti teplé zazimovací metodě" (Čes. včelař, 1875).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Knížek J., p. 319). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Knížek J., p. 85). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Knížek J., p. 233). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KNOBLOCH Eduard

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér, člen Entomologického spolku v Děčíně a v r. 1928 uveden v seznamu členů spolku Entomologen-Bund für die Tsechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátečních let 20. stol. žil a pracoval v Děčíně nad Labem, kde ve 20. a 30. letech byl předsedou místního entomologického spolku o počtu cca 40 členů německé národnosti z Děčína, Podmokel, Verneřic, Benešova nad Ploučnicí a dalších obcí. Knobloch se zabýval sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl převážně na Děčínsku a jiných lokalitách severních Čech. Uveřejnil několik lepidopterologických příspěvků v německých časopisech Entomologische Zeitschrift a Lepidopterologische Rundschau. Referoval o výskytu motýlů bekyně mnišky v r. 1921 na děčínském okrese, v r. 1927 o vypěstování motýlů píďalky slézové (Larentia slavaria Hw.) a zejkovce hlohového (Opisthografis luteolata L.). Z jeho publikovaných prací to např. byly články: „Bericht über Nonneneinbruch am 16. und 17. Juli 1921 im Tetschener Bezirke in Böhmen" (1921), „Verirrte Begattung von Boarmia repandata mit Rhyparia melanaria" (1926), „Über die Zucht von Rhyacia (Agrotis) ditrapezium" (1926), „Die Überwinterung von Triphosa dubinata in Höhlen" (1926), „Die Zucht von Ortholitha cervinata Schiff." (1927), „Eine Zucht von Opisthographis luteolata L." (1927).

Biografie:

Koleška Zd.: Entomologie v činnosti regionálních německých přírodovědeckých spolků v Čechách v období rakouské monarchie a předmnichovské ČSR. (Knobloch E., p. 93-94).Časopis Dějiny věd a techniky (DVT), r. 27., č. 2., 1994, p. 81 - 97.

KOBYLÁK František, MUDr.

nar. 31.VIII.1947 - zemř. 22.I.1985 Znojmo.

Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent.

Žil a bydlel ve Znojmě, kde pracoval jako lékař-ortoped na oddělení ortopedie znojemské nemocnice. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Speciálně se zajímal o zástupce čeledě střevlíkovitých (Carabidae). Sběry prováděl v okolí Znojma a na lokalitách jižní Moravy. Po jeho smrti převzal do péče otcovu sbírku syn Jan Kobylák (1974-1994), který se v r. 1992 stal členem Čs. spol ent. a svými entomologickými sběry stávající sbírku rozšiřoval a doplňoval. Sbírka zůstala v péči ovdovělé manželky MUDr. Jany Kobylákové.

KOCIÁN Ferdinand

nar. 1873 - zemř. 1931.

Národnost česká. Rolník, praktický včelař, včelařský organizátor a šiřitel pokrokového včelařství.

Měl vlastní hospodářství v obci Mitrovice na Voticku ve středních Čechách, kde vedle zemědělské produkce též prakticky včelařil a choval početná včelstva. Jako zkušený včelař rovněž vykonával funkci učitele včelařství pro mladé a začínající včelaře a byl včelařským publicistou. Napsal např. „Stan pro oplozování včelích matek na Nových Mlýnech na Moravě" (Včelař. rozhledy, 1926), „Má změna kraje vliv na vlastnosti včel?" (Včelař. rozhledy, 1928). Pro svoje zkušenosti ze včelařské praxe byl ustanoven správcem pozorovací včelařské stanice.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kocián F., p. 319). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kocián F.., p. 89). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kocián F., p. 236). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KOCOUREK Miroslav, Ing.

nar. 22.VII.1923 Košice (Slov. rep.) - zemř. 6. II.1994 Vyškov na Moravě.
Národnost česká. Voják z povolání, pracovník a člen JZD. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1939.

Středoškolské studium konal v Praze v období 1938-1942. Po studiích působil kratší dobu jako tiskárenský korektor a po r. 1945 nastoupil vojenskou službu. Ve vojenské akademii v Hranicích na Moravě zahájil dráhu vojáka z povolání. Dosáhl hodnosti poručíka a působil pak v kasárnách Julia Fučíka na Smíchově v Praze, v šedesátých letech ve vojenské posádce v Hodoníně a poté pak v hodnosti plukovníka v posádce Vyškov na Moravě. Po odchodu z činné vojenské služby a penzionování začal pracovat v zemědělství jako člen JZD-KG v Dědicích u Vyškova.

Jako entomolog se ve studentských letech začal nejprve věnovat sběratelství a faunistice brouků (Coeloptera). Sběry prováděl v pražském okolí a ve středních Čechách, např. Radotín, Čelákovice a později na jižní Moravě, např. Čejč, Kobylí, Mutěnice a j. Později se začal vážně zabývat studiem blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera), hlavně skupinou Aculeata, jejíž zástupce po stránce faunistiky a systematiky sledoval v rámci celé palearktické oblasti. Při svých hymenopterologických exkurzích sbíral i jiný hmyz, který předával příslušným odborníkům. Např. hojnými materiály křísů (Auchenorrhyncha, Homoptera) pomohl J. Dlabolovi doplnit naší faunu řadou dosud nesbíraných druhů. K jeho poctě pojmenoval J. Dlabola v r. 1944 novou varietu křísa Deltocephalus allobrogicus Rib. v. kocoureki Dlabola (1944). RNDr. Janu Půlpánovi poskytl faunistické údaje o výskytu významných druhů střevlíkovitých (Carabidae) pro jeho zpracovávaný „Prodromus československých Carabidů". Také shromážděnou sbírku neurčených dvoukřídlých (Diptera) předal ent. odd. Moravského Muzea v Brně ke zpracování. Zasloužil se o výzkum čs. zlatěnek (Chrysididae, Hym.) a na základě svých sběrů žahadlových blanokřídlých (Aculeata) zpracoval a v r. 1963 uveřejnil práci „Beitrag zur Kenntnis der Fauna der Aculeaten Hymenopteren der Tsechoslowakei" (Acta faun. ent. Mus. Nat. Pragae, 9., 1963, p. 285-298). Rovněž tak zpracoval „Prodoromus der Hymenoteren der Tschechoslowakei. Pars IX.: Apoidea, Andrena." (Acta faun. ent. Mus. Nat. Pragae, 12., 1966, Suppl. 2., p. 1-122). Shromáždil též rozsáhlé sběry zástupců řádů Coleoptera, Hymenoptera, Diptera, Homoptera (Auchenorrhyncha) ze svých entomologických exkurzí do Bulharska a Uzbekistánu. Jeho entomologické sbírky jsou uloženy ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě, v Západoslovenském muzeu v Trnavě a v Moravském muzeu v Brně.

KOČENDA Bohumil

nar. 5.III.1922 - zemř. 9.IV.1988 Odry, okr. Nový Jičín.
Národnost česká. Šofér. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1963.

Žil a bydlel na Moravě v obci Odry a pracoval jako řidič automobilu. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera), speciálně tesaříkovitým ČSR (Cerambycidae, Col.). Ze své sbírky poskytl faunistické údaje o střevlíkovitých broucích (Carabidae, Col.) RNDr. Janu Pulpánovi pro jeho „Prodromus československých Carabidů". Kočendova coleopterologická sbírka o rozsahu 8.912 exemplářů, z toho Cerambycidae 8.227 ex. - ČSR, Evropa je uložena v Ent. odd. Slovenského národního muzea v Bratislavě.

KOČÍ Antonín

nar. - zemř.
Národnost česká. Pomolog. Entomolog amatér. Od r. 1955 člen Entomologické sekce vlastivědného kroužku při Krajském muzeu v Teplicích.

Žil v severočeském Mostě, kde pracoval jako pomolog a od r. 1957 jako technický úředník. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) a ochranou ovocných dřevin před hmyzími škůdci. Sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl na Mostecku, v Českém Středohoří a na dalších lokalitách severozápadních Čech. Byl místopředsedou teplické entomologické sekce pro skupinu členů z Mostu a okolí. Spolupracoval s předsedou sekce Leonardem Knauerem sen. organizačně i odborně v lepidopterologických otázkách.

KODYS František, Ing.

nar. 13.VIII.1925 Hodice, okr. Jihlava - zemř. 14.IX.1985 Praha

Národnost česká. Zemědělský inženýr, výzkumný pracovník v oboru ochrany rostlin, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od r. 1966. Držitel Čestného uznání ČSAZ za úspěšnou realizaci výzkumu (srpen 1985).

V letech 1945-1949 absolvoval Vyšší rolnickou školu v Táboře a po krátké praxi v zemědělském provozu, začal od r. 1952 pracovat jako technik v oddělení entomologie Výzkumného ústavu rostlinné výroby v Praze-Ruzyni. V období 1953-1958 vystudoval specializaci ochrany rostlin v dálkovém studiu na AF VŠZ v Praze 6 - Dejvicích. Státní zkoušku vykonal v r. 1958 na základě obhájené diplomové práce na téma „Bionomie květopasa jahodníkového a ochrana proti němu", která byla oceněna zejména za množství originálních dat, získaných jeho vlastními pokusy a pozorováním. Jako zemědělský inženýr - rostlinolékař pak dále plných 33 let pracoval jako samostatný pracovník na úseku entomologie oddělení ochrany rostlin ve VÚRV Praha - Ruzyně.

Ve své vědecké práci se zabýval problematikou a řešením řady důležitých a aktuálních ochranářských otázek. Zkoumal protipožerový vliv těžkých kovů na vývoj žravých hmyzích škůdců zelenin a ovocných dřevin, zkoumal vliv závlah na výskyt škůdců, řešil problém klopušek na vojtěšce, bionomii nesytky rybízové a můry zelné. Podílel se na objasnění kalamit můry luční v Krušných horách a zkoumal vhodné a účinné způsoby ochrany proti škůdcům zemědělských plodin a ovocných stromů pomocí správně zvolených insekticidů. Dokonale propracoval metodiku chovu hmyzu na umělé potravě a využil jí při řešení biologického boje proti housenkám na zeleninách. Dokončil vědeckou aspiranturu a v r. 1968 napsal kandidátskou disertaci o můře luční (Cerapteryx graminis, L., Lep), kterou bohužel neobhájil, protože z represivních důvodů, uplatňovaných po r. 1968 proti pracovníkům vyškrtnutých či vyloučených z KSČ, mu nebyla obhajoba kandidatury povolena. V průběhu své vědeckovýzkumné pracovní činnosti samostatně nebo se spolupracovníky uveřejnil řadu odborných prací z nichž např. možno uvést: „Výzkum vlivu závlah na zemědělské plodiny z hlediska ochrany rostlin" (1966), „Kalamitní výskyty krytonosců na ozimé řepce a košťálovinách" (se spoluaut., 1958), „Prognóza a signalizace postřiků proti chorobám a škůdcům. Prognóza a signalizace letu obaleče jablečného (Laspeyresia pomonella L.)" (se spoluaut., 1961), „Potravní vztahy klopušky chlupaté (Lygus rugulipennis Popp.) a základy ochrany proti ní" (se spoluat., 1968), „Škodlivost ploštic a ochrana proti nim na semenné vojtěšce" (se spoluat., 1970), „Hálčivec višňový (Aculus fockeui Nal. et. Trt.) škůdce peckovin v ovocných školkách" (se spoluaut. ,1964), „Poznámky k výskytu makadlovek z rodu Blastodacna na jabloních" (1967), „Toxické účinky kapronového pletiva na některé škůdce" (se spoluaut., 1970), „Hostitelské rostliny mandelinky bramborové" (se spoluat., 1955), „Zjišťování přeletu krytonosců a poznámky k boji proti nim" (1960) a jiné. Vysokou odbornou úroveň měly výpravné atlasy škůdců olejnin (1966) a luskovin (1968), které vyšly ve Stát. zeměděl. nakl. a jichž byl autorem nebo spoluatorem. Na entomologickém pracovišti VÚVR často uplatňoval také svůj technický talent. Dokonale po technické stránce ovládal laboratorní přístroje a zařízení pro experimentální práci a jejich dobrý provozní chod zajišťoval novými nápady, zlepšovacími návrhy i potřebnou údržbou. Během svého pracovního působení řešil Kodys nejrůznější problémy a aktivně se podílel na kolektivní práci entomologického pracoviště jako nezištný a obětavý spolupracovník.

Biografie:

Cejnar B, Šnajdr V., Ulrychová I.: Byli jsme a jsme. Pamětní spisek absolventů dálkového studia Agronomické fakulty Vysoké školy zemědělské v Praze-Dejvicích 1953-1958. (Kodys Fr., p. 30-32, portrét). Vyd. absolventi DS AF-VŠZ Praha, září 1988, 78 pp.

Bibliografie:

Bibliografie původních prací Výzkumných ústavů rostlinné výroby v Praze 6. Ruzyni za léta 1951-1970. (Kodys Fr., p. 64, 67-68, 96, 125-126). Vyd, VÚRV Praha-Ruzyně, 1971.

KOHOUŠEK Jaroslav

nar. 3.II.1913 Malá Lhota, okr. Jičín - zemř. 11.I.1984 Turnov.

Národnost česká. Poštovní zaměstnanec. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1932.

Studoval reálku v Mladé Boleslavi a v období 1932 - 1936 obchodní akademii v Jablonci nad Nisou. Po vykonání vojenské základní služby nastoupil v r. 1937 do služeb čs. státní pošty a začal pracovat jako úředník poštovního úřadu ve Starém Habensdorfu u Liberce. Po zabrání českého pohraničí byl v r. 1938 přeložen do Turnova, kde pak trvale pracoval až do odchodu do důchodu. Do důchodu odcházel z funkce ředitele poštovního úřadu Turnov I.

Entomologii se začal věnovat ve svých 17 letech od r. 1930. Nejprve začal s motýly (Lepidoptera), z nichž shromáždil pěknou sbírku exotů. Přišel o ní nešetrným způsobem při zabírání českého pohraničí, kdy byla německými fašisty násilně rozbita. Po příchodu do Turnova se zaměřil na sběratelství, studium a faunistiku brouků (Coleoptera). Speciální pozornost věnoval zástupcům čeledí Carabidae a Cerambycidae. Ve vlasti konal četné sběratelské exkurse do všech fanisticky významných oblastí Čech, Moravy i Slovenska. Od r. 1975 prováděl souborný entomologický průzkum Turnovska. Faunistickými údaji o významných nálezech střevlíkovitých brouků přispěl RNDr. Janu Pulpánovi pro jeho „Prodromus Carabidů Československa". Velké množství entomologického materiálu získal na svých zahraničních sběratelských cestách. Prvou exkursi uskutečnil (společně s JUDr. L. Heyrovským) do SSSR v r. 1957 a poté řadu let jezdil sbírat do různých oblastí asijských sovětských republik. Sbíral v Kazašské rep. v r. 1974, 1980, v Turkmenské rep. v r. 1975, v Gruzínské rep. v r. 1976, 1977, 1978, 1979, 1981, v Uzbecké rep. v r. 1975, 1980, v Azerbajdžánské rep. v r. 1976, 1978, v Armenské rep. v r. 1978. V r. 1981 podnikl rovněž sběratelskou cestu do Bulharska a sbíral též na Krymu a v Turecku. Jeho sbírka vynikla estetickým uspořádáním, přesností lokalitních štítků a všech potřebných údajů. Kohouškova systematicky uspořádaná sbírka brouků měla v r. 1984 rozsah 114 ent. krabic.

Biografie:
Anonym (dl.): Lidské záliby jsou různé. (článek o J. Kohouškovi). In.: Zemědělské noviny z 26.8.1975.

KOHOUTEK Vilém

nar. - zemř.
Národnost česká. Účetní. Aktivní včelař, včelařský ekonom, činovník včelařského spolku. Nositel Bronzového odznaku za uznání práce pro včelařství.

Pracoval jako účetní v Kostelci nad Černými lesy. Jako finanční odborník se z hlediska pracovního oboru zajímal o včelařské účetnictví, jehož metodu poprvé vypracoval včelař a učitel Josef Čermák, jednatel včelařského spolku „Včela Podládecká" v Ďáblicích u Prahy. Kohoutek přepracoval zásady včelařského účetnictví, vydal je tiskem pod názvem „Návod k vedení účtovací stanice včelařské" a stal se propagátorem v jeho zavádění. Byl přesvědčen, že bez pravidelného sledování hospodářských výsledků, zvláště u středně velkých včelařských provozů, těžko lze mluvit o rentabilitě chovu včel. Sám včelařil v Kuntzschových úlech a napsal o nich krátké pojednání s metodikou, jak v nich včelařit. Práce vyšla v r. 1920 (II. vyd. v r. 1926) v Uhlířských Janovicích pod názvem „Kuntzschův dvoják".

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Kohoutek V. , p. 236). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kohoutek V., p. 320). Vyd. SZN Praha, 1971.

KOCH Wenzl

nar. - zemř.
Národnost německá. Lesmistr, lesnický ochranář, entomolog. V r. 1871 uveden mezi členy spolku Entomolog. Verein Stettin.

Z období druhé poloviny 19. stol. je znám z Karlových Varů, kde působil jako k. k. Forstmeister (c.k. lesmistr). Obhospodařoval karlovarské polesí a zabýval se ochranou lesních porostů před hmyzími škůdci. Z lesnické entomologie zpracoval a uveřejnil práce „Bericht über ein neues Forstinsekt aus der Gegend von Karlsbad" (Vereinsschrift für Forst-, Jagd- und Naturkunde, 33., 1859, p. 55-62) a „Ueber die Karlsbader Wälder verheerenden Forstinsekten" (Ref. 37. Vers. Dtsch. Naturf. u. Ärtze, Karlsbad, 1862). Z jeho dalších prací to byly příspěvky „Weißtannen-Beständen durch Tortrix histrionana" (Ber. 37. Ver. Deutsch. Naturf. Karlsbad 1862 (1863), p. 167) a „Der Weißtannenwickler Caprimulgus eurupaeus, syn. Phalaena tortrix camprimulgana" (Vereinschr. Forst-, Jagd- u. Naturk., 35., 1859, p. 29-31).

KOCHANÍČEK Bohumil

nar. 1883 - zemř. 1971.
Národnost čeká. Učitel. Praktický včelař, včelařský publicista a redaktor.

V aktivním věku působil jako řídící učitel základní školy v Kroměříži, kde též bydlel a žil. Praktickému včelaření se věnoval v širokém rozsahu jako velkovčelař. Byl známým učitelem včelařství a aktivním spolupracov-

níkem včelařských časopisů. Se spoluautorem Františkem Hrušákem (odborným učitelem v Olomouci a vydavatelem časopisu Družstevní včelař) vydával v letech 1939-1940 v Brně Včelařské kalendáře. V období 1947 - 1948 byl redaktorem obnoveného časopisu Včela moravská.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kochaníček B., p. 320). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kochaníček B., p. 94). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kochaníček B., p. 241). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KOJETINSKÝ (Kojetinski) Franz

nar. 5.I.1877 Noý Jičín - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. Ve 20. a 30. letech člen německého entomologického spolku v Jablonci nad Nisou (Entomologen Vereinigung in Gablonz a. N.). V letech 1921 - 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po odstěhování z rodného Nového Jičína na Moravě se usadil na severu Čech v Jablonci nad Nisou, kde žil, bydlel a pracoval v období I. Čs. republiky, za války a po II. světové válce do r. 1946, kdy byl jako občan německé národnosti dne 2.7.1946 odsunut do Německa. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera) v rámci palearktické oblasti a ve své sbírce měl i exoty. V mladším věku sbíral na Moravě, v Čechách převážně v okolí Jablonce n. Nis. a na jiných severočeských lokalitách.

KOJETINSKÝ Rudolf

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Pravděpodobně otec entomologa Franze Kojetinského z Jablonce nad Nisou. Entomolog amatér.

Žil a bydlel na Moravě v Novém Jičíně, kde pracoval jako městský úředník - kancelista. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry prováděl na lokalitách v okolí Nového Jičína.

KOLOVRAT-KRAKOVSKÝ Rudolf, hrabě

nar. 1830 - zemř. 1903 Praha.

Český šlechtic, statkář, včelař, chovatel cyperských včel, člen řady včelařských spolků.

Byl majitelem velkostatku Oblajovice u Tábora, kde měl vzorně vedený včelín. Zkoušel všechna včelí plemena a v r. 1872 společně se včelařem Eduardem Cori (1812-1889) z Mostu, importoval do Čech cyperské včely, jejichž chov zavedl, propagoval a šířil do Evropy, čímž světově proslul. Byl zakladatelem plemenného chovu včel v Čechách a na Blaníku v r. 1870 založil první středoevropskou oplozovací stanici včelích matek. Ze svého chovu známějším včelařům přenechával matky ušlechtilého plemena cyperských včel. Svoje přírodovědecké sbírky věnoval Hospodářské akademii v Táboře a včelařské zařízení a pomůcky z jeho včelína jsou uloženy v Zemědělském muzeu na zámku Kačina.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka, díl II. (Kolovrat-Krakovský R., p. 781, portrét Včel. čít. I. p. 29.). Praha 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kolovrat-Krakovský R, p. 320, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kolovrat-Krakovský R., p. 244-245). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KÓLRUS (Jórus) Josef

nar. 7.IV.1815 Kunkovice u Velhartic, okr. Klatovy - zemř. 7.I.1893 Praha.

Národnost česká. Kněz, včelař, včelařský propagátor a publicista.

Po bohosloveckých studiích a vysvěcení na kněze, působil na několika farnostech v Čechách až zakotvil jako duchovní a zpovědník v chrámu Sv. Víta v Praze. Prakticky včelařil, byl přítelem a spolupracovníkem faráře a včelaře J. N. Materny (1802-1876) z Moravan u Pardubic. Od založení časopisu Včelař v r. 1867 se Kólrus stal jeho nejpilnějším spolupracovníkem. České včelaře vybízel a podněcoval k hlubšímu bádání ve včelařském oboru a nezištně jim předával svoje včelařské zkušenosti. Vydal známou včelařskou knihu „Krátká rukověť rozumového včelaření", Praha 1861 (II. vyd. Praha 1863, III. vyd. Praha 1877) a také sestavil a napsal o tomto druhu první

všeobecně oblíbený zápisný včelařský kalendář o názvu „Tobolka českých včelařů" (1873). Z jeho článků v Českém včelaři to byly např. příspěvky: „Mám-li oul svůj zavrhnout?" (1878), „Nač se hodí hřeben - odvíčkovací jehlice-hřeben" (1881), „Ještě odmeďovadlo" (1887), „K hlavním zásadám přirozeného chovu včel" (1876), „Zkušenosti včelařské" (1880), „K návrhu zákona na ochranu včel" (1880), „Úvahy o stanovách Zemského ústředního spolku včelařského pro Království české" (1885). V praxi též uplatňoval zásady pečlivé práce včelařů o správné zimování včelstev.

Biografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka, díl II. (Kólrus J., p. 781-782, portrét). Praha 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kólrus J., p. 320, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kólrus J., p. 98). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kólrus J., p. 244-245). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr, čs. ent., sv. 6., 1984, p. 192-193.

KOLUBAJIV Serhij, Ing.

zemř. 8.III.1973 Praha.
Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Kolubajiv S., p. 63). Bratislava 1996.

KOMÁREK Josef

nar. 10.II.1923 Hlubočinka u Jílového - zemř. 18.XII.1986 Louňovice, okr. Praha-východ.
Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1957.

Vykonával dělnické zaměstnání, žil a bydlel v Louňovicích u Mukařova v okrese Praha-východ. V entomologii se věnoval sběratelství a faunistice brouků (Coleoptera). Faunistické průzkumy prováděl na lokalitách v okolí Říčan, Louňovic, Mukařova a Jevan. Byl dobrým a zkušeným sběratelem s citem objevovat v terénu významné druhy brouků. Zaměřil se na sledování výskytu tesaříkovitých (Cerambycidae), z nichž se mu podařilo získat významné české druhy. Např. v Jevanech našel 3 x po sobě (7.5.1951, 30.6.1953, 29.6.1957) velmi vzácný druh tesaříka Nothorhina punctata F., který je v Čechách již druhem vymírajícím. Dne 20.11.1983 rovněž v Jevanech v prosevu z vykotlané jedle našel druh Pogonocherus ovatus Goeze a v Louňovicích sbíral tesaříky Necydalis maior L. (5.7.1976) a Mesosa nebulosa F. (9.6.1979).

Biografie:
Koleška Zd.: historie entomologické činnosti v přírodovědném výzkumu Kolínska. (Údaje o sběrech Jos. Komárka, p. 76). Práce Musea v Kolíně, řada přír. 2., 1996, p. 57-88.

KOMORA Július

nar. 1900 - zemř. 1982.
Národnost slovenská. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a publicista. Držitel Zlaté plakety Slovenského svazu včelařů.

Působil jako učitel na základní škole v Partizánské Lupči v okr. Liptovský Mikuláš. V letech 1931-1938 byl ředitelem lidové školy v Šenkovicích na okr. Bratislava-vidiek a v letech 1938-1960 na škole v Bratislavě - Kolibě. Byl aktivním včelařem, včelařským organizátorem a výchovným pracovníkem. Řadu let pracoval jako člen výboru Slovenského svazu včelařů ve funkci místopředsedy. Své články se včelařskou tématikou uveřejňoval v časopisech Slovenský včelár a Včelařství.

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií IV. - Dodatky (Komora J., p. 250). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.

KONIAR Pavol, Doc., RNDr.

nar. 16.III.1920 Klenovec, okr. Rimav. Sobota (Slov. rep.) - zemř. 24.VII.1957 Bratislava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Zoolog, vysokoškolský učitel, muzejní pracovník. tajemník Slovenské přírodovědné společnosti, člen zoologické komise při ČSAV, vědecký tajemník Slovenské zoologické společnosti, člen komise pro slovenské názvosloví, člen přírodovědecké sekce Matice Slovenské.

V období 1926-1932 vychodil lidovou školu v Klenovci a v letech 1932 - 1940 navštěvoval reálné gymnázium v Rimavské Sobotě a Tisovci. Po maturitě nastoupil jako elév účetnictví v bývalém slovenském ministerstvu spravedlnosti. Při zaměstnání studoval externě Právnickou fakultu Slovenské univerzity, kde složil většinu zkoušek z 1. ročníku (1940-1941). Převládl však u něho zájem o přírodovědu, který se projevoval již v době gymnazijních studií, proto se ve škol. r. 1941-1942 přihlásil na Přírodovědeckou fakultu za řádného posluchače. Ve třetím roce studia (1943-1944) pracoval jako pomocná vědecká síla v zoologickém ústavu Přírodovědecké fakulty u doc. O. Feriance. V letním období r. 1944 absolvoval vojenský výcvik a pak pracoval v Místním revolučním výboru v Tisovci. Od 12.2.1945 vyučoval na gymnáziu v Tisovci a v září 1945 nastoupil jako asistent do zoologického ústavu Přírodovědecké fakulty v Bratislavě. V letech 1947-1949 složil druhou státnici a rigorózní zkoušku ze zoologie, obhájil doktorskou disertaci a byl promován doktorem přírodních věd (RNDr.). Potom pracoval v zoologickém ústavu jako odborný asistent a docentem systematické zoologie se habilitoval v r. 1955. Velký význam měla též jeho činnost ve Slovenském muzeu v Bratislavě, kde v letech 1947-1949 zastával funkci referenta zoologicko - botanické skupiny přírodovědeckého odboru. Vykonával práce spojené s údržbou sbírkového fondu a svou aktivní činností a přesnou prací přispěl v muzeu k rozvoji biologických věd.

Ve své vědecké práci se dr. Koniar zaměřil na studium vířníků (Rotatoria), které zkoumal od doby vysokoškolského studia až do konce svého života. Téma jeho disertační práce bylo „Vírníky (Rotatoria) Slovenska". Zkoumal vírníky velkých slovenských řek Dunajovce, Turce, Oravy, věnoval pozornost vírníkům z Nízkých a Vysokých Tater, Vihorlatu a mimořádnou pozornost věnoval vírníkům rašelinišť a mechů. Od r. 1952 se zabýval také výzkumem mikrofauny termálních a minerálních pramenů na Slovensku, čímž rozšířil svůj zájem i na další vodní živočichy, zejména na volně žijící hlísty (Nematodes). Vedle svých hlavních zájmových oborů pracoval dr. Koniar také v entomologii. V r. 1955 začal kolektiv pracovníků z bratislavské katedry systematické zoologie řešit vědecko-výzkumný úkol v rámci státního úkolu č. 210, koordinovaného Entomologickým ústavem ČSAV. Doc. P. Koniar s dr. J. Brtkem pracoval na výzkumu zástupců hmyzích řádů jepic (Ephemeroptera), pošvatek (Plecoptera) a chrostíků (Trichoptera) Bratislavského kraje. Výsledky výzkumu jepic z tohoto úkolu zařadil dr. Vladimír Landa do souborné práce „Fauna ČSSR. Jepice - Ephemeroptera" (Nakl. ČSAV Praha, 1969). Jako vynikající kreslíř zobrazoval Koniar pro výukové účely i jako ilustrace pro tisk věrně různé živočichy. Z hmyzu to byl např. brouk nosorožík kapucínek (Oryctes nasicornis L.) v časopise Príroda (2., 1947).

Biografie:

Anonym: Doc. RNDr. Pavol Koniar. Sborník 25. rokov Prírodovednej fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě 1940-1965. Tom. I., 1965, p. 315-316, Bratislava.
Ferianc O.: Za doc. RNDr. Pavlom Koniarom. Acta Facultatis Rerum naturalium Universitatis Comenianae, Zoologie 2., fasc. 12., 1985, p. 479-481.
Ferianc O.: Za doc. dr. P. Koniarom. Věstník Čs. zoolog. spol. 22., 1958, p. 101-103, Praha.
Matis D.: Doc. RNDr. Pavol Koniar (1920-1957). Správy Slovenskej zoolog. spoločnosti 4., 1977, p. 27-28, Bratislava.
Országh I., Jedlička L.: Spomínáme na doc. dr. Pavla Koniara. Biológia 27(11), 1972, p. 898-899, Bratislava.
Ružek M.: Spomínáme na spolupracovníka Biológie docenta dr. Pavla Koniara. Biologia 12(10), 1957, p. 721-723, Bratislava.
Matoušek B., Okáli I., Országh I.: Docent RNDr. Pavol Koniar. Príspevok k dejinám Prírodovedného ústavu Slovenského národního múzea v Bratislave . VIII. časť. Acta Rer. natur. Mus. nat. Slov. Bratislava, Vol. 27., 1981, p. 193-202, portrét.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Koniar P., p. 64). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Acta Rer. natur. Mus. nat. Slov., Bratislava, vol. 27., 1981, p. 199-200.

KONŠEL Hugo

nar. 1854 - zemř. 1924.

Národnost česká. Finanční úředník. Praktický včelař, včelařský funkcionář a redaktor.

Žil v Brně, kde pracoval na Zemském finančním ředitelství jako finanční úředník. Aktivně se věnoval včelařství nejen jako praktický včelař, plemenný chovatel a konstruktér úlů, ale působil jako předseda moravských včelařů a odpovědný redaktor časopisu Včela moravská. Byl zastáncem plemenného chovu včel, k jehož obhajobě a propagaci napsal a uveřejnil článek „K boji o plemenném chovu" (Včela moravská, 1908). Byl také autorem konstrukce nového typu úlu zvaného „Konšelův úl".

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Konšel H., p. 320, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Konšel H., p. 104). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Konšel H., p. 248). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KOPECKÝ Emanuel

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a za období 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil, bydlel a pracoval v Petrovicích u Sedlčan, kde působil jako učitel základní školy. V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl na středočeských lokalitách v okolí Petrovic, na Sedlčansku a Benešovsku.

KORÁB Karel

nar. 1900 - zemř. 1970.

Národnost česká. Učitel. Organizátor včelařství, funkcionář včelařských organizací.

Žil v Praze, kde působil jako učitel a ředitel základní školy. Včelařskému oboru se věnoval jako teoretik a aktivní funkcionář. Byl odborným učitelem včelařství a od r. 1938 působil jako osvětový referent Pražského včelařského spolku. V r. 1948 byl zvolen do výboru Pražského včelařského spolku, kde zastával funkci jednatele, později byl zvolen předsedou. Od r. 1948 byl též ve funkci člena poradního sboru v národní správě Jednoty včelařů.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Koráb K., p. 320, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.

Skala L.: Malý slovník biografií II. (Koráb K., p. 108). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.

Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Koráb K., p. 252). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KORANDA Augustin

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a za období 1921 - 1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátečních let 20. stol. do konce let dvacátých byl znám ze svého pracovního působiště v Borkovicích u Veselí nad Lužnicí na jihu Čech. Pracoval jako učitel tamní místní základní školy. V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl na jihočeských Blatech, na lokalitách v povodí řeky Lužnice, v okolí Soběslavi a jinde.

KORDA František

nar. 10.VI.1854 Odlezly u Manětína, okr. Plzeň-sever - zemř. 23.I.1941 Karlovy Vary.

Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1928 v členském seznamu spolku Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau . Byl členem Entomologického spolku v Karlových Varech.

Žil a bydlel v Karlových Varech, kde pracovně působil jako stavební dělník. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry prováděl na Karlovarsku.

KOSTEČKA Josef, Ing.

nar. 13.IX.1910 Mantov u Stodu, okr. Plzeň-jih - zemř. 1994 Praha.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1963.

Žil, bydlel a pracoval v Praze. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera), motýlů (Lepidoptera) a blanokřídlých (Hymenoptera). Z brouků se nejvíce zajímal o čeledě Carabidae, Cerambycidae, Cleridae, Buprestidae, Lucanidae a Scarabaeidae. Zajímal se také o štírky (Pseudoscorpiones) i velké štíry (Scorpiones), u kterých sledoval systematiku, ekologii a zoogeografii. Faunistickými údaji o výskytu významných druhů střevlíkovitých brouků ze svojí sbírky přispěl RNDr. Janu Pulpánovi pro jeho „Prodromus Carabidů Československa".

Oprava k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 6., 1984, p. 204-205.

KOŠŤÁL Oldřich, PhDr.

nar. 18.X.1880 Nový Bydžov, okr. Hradec Králové.

Oprava k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 6., 1984, p. 206.

KOTOUČ František
nar. 20.IV.1866 Praha.

KOUKAL Ladislav
nar. - zemř. před r. 1929.
Národnost česká. Litograf. Entomolog amatér.

Z prvních třech desetiletí 20. stol. je známo jeho bydliště z Chuchle u Prahy. Povoláním byl tiskařský litograf. Zajímal se všeobecně o bezobratlé živočichy a hmyz, z nichž z pražského okolí nashromáždil zajímavou sbírku. V této kolekci byli zastoupeni i motýli (Lepidoptera) z lokalit v okolí Chuchle, Radotína, Černošic a Motola, jejichž faunistické údaje poskytl JUDr. J. Sterneckovi pro jeho „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" (Karlsbad, 1929), kde jsou uvedeny pod značkou (Kouk.).

KOVÁŘ Václav
nar. 1852 - zemř. 5.VIII.1891 Radomyšl, okr. Strakonice.
Národnost česká. Hospodářský úředník, zemský poslanec. Praktický včelař, včelařský výzkumník a organizátor.

Působil jako hospodářský úředník v Čížkově u Písku, kde rovněž prakticky včelařil. Začal se zabývat včelařským výzkumnictvím a navrhl zásady lidového plánovitého výzkumu, jehož cílem bylo rozšíření chovu včel podle místních podmínek. Sám řešil některé otázky zazimování včel, příčiny vlhka v úlech, krmení včel a j. Byl publikačně činný a svoje včelařské příspěvky zasílal do časopisů Český včelař a Pražská včela. Z jeho příspěvků to např. byly články: „Příspěvek k theorii o hnilobě plodu" (Čes. vč., 1879), „K povznesení a sjednocení činnosti včelařské v Čechách" (Čes. vč. ,1879), „Smyk včelí" (Čes. vč., 1881), „Med a vosk" (Čes. vč., 1881), „Včely - voda - hnojůvka" (Čes. vč., 1881), „Mnoho-li vzduchu včelstvo v zimě za den spotřebuje a kolik kyseliny uhličité a vodních par vydechuje?" (Čes. vč., 1883), „ O stavbě studené a medníku příčném" (Čes. vč., 1883), „Krmení česnem" (Praž. včela, 1883). Se spoluatorem R. Pughartem napsal knihu o názvu „Včelařství, aneb co má každý včelař věděti" (Praha, 1896).

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Kovář V., p. 236). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kovář V., p. 321). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kovář V., p. 121). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.

KOZEL Adolf Václav
nar. 6.VI.1891 v Jablonci nad Nisou - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. V letech 1926-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v České Lípě, kde byl zaměstnán jako nádražní úředník. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí České Lípy a na jiných místech severočeského regionu.

KOZLÍK Josef
nar. 1862 - zemř. 1924.
Národnost česká. Učitel, vysokoškolský pracovník. Ovocnář, včelař, propagátor včelařství a redaktor včelařského tisku.

Nejprve působil jako řídící učitel školy v Bílovicích nad Svitavou v okrese Brno - venkov, kde aktivně včelařil. Propagoval ovocnářství i včelařství na Brněnsku a v letech 1915-1923 byl v Brně redaktorem časopisu Včela moravská, který byl tiskovým orgánem Zemského ústředního včelařského spolku. V r. 1918 byl vyslán jako odborný expert Ministerstva zemědělství ČSR na Slovensko a Podkarpatskou Rus. Od r. 1919 působil jako docent včelařství na Vysoké škole zemědělské v Brně. Byl organizátorem včelařských kurzů v nichž vyškolil četné včelaře a též pořadatelem včelařských výstav. Napsal několik ovocnářských příruček a v edici „Šolcovy příručky pro učitelstvo škol obecných a měšťanských", sv. XX., 1908, vydal příručku „Učitel včelařů". V časopise Moravská včela vyšel v r. 1920 jeho statistický přehled „Několik čísel z našeho včelařství".

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kozlík J., p. 321, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kozlík J., p. 122). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kozlík J., p. 264). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

KRAITL Josef

nar. 15.V.1942 - zemř. po r. 1990 Litvínov.
Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1981.

Žil a bydlel v Litvínově. Pracoval jako soustružník v Chemických závodech Litvínov, odbor Záluží u Mostu. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Sbíral v okolí Litvínova, Mostu a na lokalitách v severozápadním regionu severních Čech.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 7., 1985, p. 214.

KRAJNÍK Bohumil, Prof., RNDr., MUDr.

nar. 13.VI.1895 Nepomuk, okr. Plzeň-jih - zemř. 23.II.1966 Plzeň.

Biografie:
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Krajník B., p. 356). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha 1992.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Krajník B., p. 67). Bratislava 1996.

KRAL Hans

nar. - zemř.
Národnost německá. Entomolog, člen německého přírodovědného spolku v Liberci (Verein der Naturfreunde in Reichenberg).

Působil v Mimoni v jejímž okolí prováděl faunistický průzkum brouků (Coleoptera). Zpracoval obsáhlou koleopterologickou práci, kterou uveřejnil v r. 1915 ve spolkovém časopise Mittheilungen aus dem Vereine der Naturfrende in Reichenberg pod názvem „Die Käfer aus Gebiete des Kummergebirges" (Mitt. 42., 1915). V uvedené práci jsou zhodnoceny výsledky výzkumů coleopterofauny v regionu Mimoňska a pahorkatiny Polomených vrchů. Průzkumem H. Kral na tomto území zjistil výskyt 62 broučích čeledí s celkovým počtem 1.768 druhů brouků. V r. 1921 zpracoval a uveřejnil v Mitt. Ver. Natfr. Reinchenberg faunistické doplňky z nálezů brouků ve sledovaném regionu.

Biografie:
Koleška Zd.: Entomologie v činnosti regionálních německých přírodovědeckých spolků v Čechách v období rakouské monarchie a předmnichovské ČSR. (Kral H., p. 84). Časopis Dějiny věd a techniky (DVT) r. 27, č. 2., 1994, p. 81-97.

KRÁL Josef

nar. 23.VI.1920 Praha - zemř. 5.VIII.1984 Praha.
Národnost česká. Osvětový pracovník zoologické zahrady, zoolog, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od r. 1935.

Studoval reálné gymnázium na Královských Vinohradech v Praze, kde maturoval v r. 1940. Druhou maturitu vykonal na pražském Amerlingově učitelském ústavu a v období německé okupace působil jako profesor na dívčím gymnáziu v Praze. V r. 1945 začal studovat medicínu na Lékařské fakultě, odkud přestoupil na Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity - studium však nedokončil. V letech 1945-1951 pracoval v několika kulturních organizacích a od r. 1951 začal pracovat v Pražské zoologické zahradě v Troji. Působil v kulturně - výchovném oddělení a v této profesi se stal aktivním popularizátorem a propagátorem pražské ZOO. V praxi aplikoval své zoologické vědomosti a pedagogické zkušenosti jako autor článků o zvířatech a televizních pořadů o přírodě.

Entomologií se začal zabývat od r. 1935, kdy se také stal členem Čs. spol. ent.. Věnoval se sběru, faunistice a studiu brouků (Coleoptera). Pod vedením zkušených entomologů dr. J. Obenbergera a J. Roubala se v této zálibě postupně specializoval na čeleď mandelinkovitých (Chyrsomelidae) a od r. 1950 na jejich podčeleď Halticinae (= Alticinae), dřepčíky. V této skupině se stal uznávaným specialistou a pro entomologické instituce v Československu i v zahraničí a rovněž pro jednotlivé entomology spolehlivým determinátorem. Od r. 1945 publikoval v Časopise Čs. spol. ent. a v Entomolog. listech příspěvky o domácí fauně dřepčíků, z nichž to např. byly články:

„Noví nebo málo známí dřepčíci české fauny" (1945), „Poznámky k ekologii druhu Longitarsus languidus Kutsch. 2. příspěvek k poznání Halticidů Československa" (1947), „4. příspěvek k poznání našich Halticid" (1948), „Příspěvek k poznání dřepčíků Československa 5." (1948), „Příspěvek k poznáním fauny dřepčíků Československa 6." (1954), „Dřepčík Chaetocnema reikertingeri Lubischev, 1963 v Československu" (Zpr. Čs. spol. ent., 2., 1966) a další. O mandelinkách uveřejnil práci „Tři druhy rodu Cryptocephalus Geoffroy nové pro Československo" (Zpr. Čs. spol. ent., 3., 1967). Významnou součástí jeho publikační činnosti byly četné revizní práce palearktických druhů dřepčíků (Alticidae), charakterizované moderním postupem při klasifikaci i podrobnou znalostí bionomie. K jeho zásluze o poznání zahraničních dřepčíků patří zpracování materiálů sbíraných expedicemi pracovníků pražského Národního muzea v Turecku a Íránu. Vedle aktivně prováděného průzkumu fauny čs. dřepčíků, podnikl také řadu sběratelských cest do Bulharska, Jugoslávie, sovětské střední Asie a afrického Toga. V letech 1945-1980 publikoval 27 vědeckých prací o dřepčících (Alticinae, Col.) v československých i zahraničních odborných časopisech. Ze svých faunistických průzkumů na lokalitách čs. území poskytl údaje o nálezech střevlíkovitých brouků (Carabidae) RNDr. Janu Pulpánovi pro jeho zpracovávaný „Prodromus československých Carabidů". Josef Král byl po řadu let členem ústředního výboru Československé společnosti entomologické při ČSAV v Praze.a z tohoto titulu také letech 1968-1975 vykonával funkci redaktora odborného členského periodika „Zprávy Čs. spol. ent. při ČSAV".

Biografie:

Veselá M.: Jeden z deseti. (O ent. činnosti J. Krále). Ahoj na sobotu, r. 7., č. 8., 1975, p. 7, portrét.
Picka J.: Nedožité pětašedesátiny Josefa Krále. Živa, r. 33., č. 6., 1985, p. 220, portrét.
Picka J.: Za Josefem Králem. Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV, r. 21., č. 4., 1985, p. 117-118, portrét.
Jelínek J.: In memory of Josef Král. Acta Entomolog. Bohemoslov., 84., 1987, p. 479-480, portrét.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Král J., p. 67). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Acta Entomologica Bohemoslovaca, vol. 84., 1987, p. 480.

KRÁL Otto

nar. - zemř. 10.V.1947 Louňovice, okr. Říčany.
Národnost česká. Lesník. Entomolog, lesnický ochranář.

Žil v obci Louňovice u Mukařova na Říčansku. kde pracovně působil jako lesník v polesí u místní lesní správy. Vedle svých pracovních lesnických povinností se aktivně zabýval otázkami ochrany lesních porostů proti hmyzím škůdcům. Sledoval výskyt bekyně mnišky (Lymantria monacha L., Lep.) a v r. 1939 na základě svých poznatků a pozorování uveřejnil práci o názvu „Několik praktických poznámek k mnišce" (Les, r. 19., 1939, p. 121-122). Jako praktik v užité lesní entomologii soustředil pro svojí potřebu sbírku lesních škůdců i užitečných druhů z různých hmyzích řádů.

KRAMÁŘ Jaroslav, Prof., RNDr., DrSc.

nar. 11.VI.1910 Velké Hamry, okr. Jablonec nad Nisou - zemř. 16.VI.1990 Praha.
Národnost česká. Vysokoškolský pedagog, profesor parazitologie, zoolog, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od r. 1925, člen Čs. zoologické spol. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Vystudoval učitelský ústav v Jičíně, kde maturoval v r. 1929. Jako učitel přišel do Prahy a po několik let pedagogicky působil na různých základních školách a od r. 1934 jako odborný učitel na školách měšťanských. Jeho zájem o přírodu jej přivedl k tomu, že si i při školních povinnostech našel čas na soukromé studium přírodních věd, zejména biologie. Ještě před 2. svět. válkou vystudoval při zaměstnání reálné gymnázium a v r. 1938 se zapsal na Přírodovědnou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde se věnoval hlavně studiu zoologie. Studoval při zaměstnání, protože byl odkázán na vlastní výdělek. Vysokoškolské studium mu přerušilo v r. 1939 uzavření českých vysokých škol německými okupanty. Ve studiu pokračoval stále ještě při plném pedagogickém úvazku na střední škole , až po okupaci od r. 1945. Vypracoval disertační práci o fluorescenci a vitálním barvení některých larev dvoukřídlých (Diptera) a promoval v lednu r. 1948. Ještě před závěrem studia se v září r. 1947 stal asistentem zoologického ústavu Pedagogické fakulty u prof. E. Bartoše a 1.4. 1951 na pozvání prof. O. Jírovce přešel jako odborný asistent do parazitologického ústavu Přírodovědecké fakulty UK. Na tomto pracovišti se v červnu r. 1954 habilitoval, získal docenturu a jako docent pracoval až do r. 1963, kdy byl jmenován a ustanoven univerzitním profesorem a vedoucím katedry parazitologie a hydrobiologie. V r. 1957 získal titul kandidáta věd a v r. 1966 obhájil svou práci doktorskou.

Ze širokého zájmu prof. J. Kramáře o celou přírodu se postupně vyvinul vztah k zoologii a to především k entomologii, kde hlavně dvoukřídlý hmyz (Diptera) patřil k jeho nejoblíbenějším. Svá dlouholetá studia věnoval především komárům. Zpracoval a publikoval řadu prací, jako např.: „Culex (Neoculex) apicalix v ČSR" (1949), „Příspěvek k poznání českých komárů" (1951), „Příspěvek k poznání slovenských komárů" (se spoluat., 1952), „Příspěvek k poznání horských komárů ČSR" (1953), „Komáři rodu Aëdes v ČSR" (1955), „Komáři v ČSR, jejich zdravotnický výzkum a problematika výzkumu" (1957), „Komáři Severočeského kraje" (se spoluat., 1967) a j. V r. 1951 spolu s dr. J. Weiserem zpracoval a uveřejnil obsáhlou stať o komářích kalamitách na jižní Moravě. Vyvrcholením jeho usilovné činnosti ve výzkumu komárů byla obsáhlá monografická studie „Komáři bodaví - Culicinae" (Fauna ČSR, sv. 13., Nakl. ČSAV, Praha, 1958). Při zpracování této publikace vycházel z bohatých sběrů a výsledků svého patnáctiletého studia i z prostudování všeho dostupného sbírkového materiálu pracovníků, kteří se buď přímo nebo okrajově studiem komárů u nás zabývali. V systematické části monografie uvedl 48 druhů, z toho 42 nalezených v Československu a 6 druhů předpokládaných. Podrobně uvedl popis a bionomii každého druhu, zdravotnický význam a rozšíření světové i v ČSR.

Druhým oblíbeným oborem prof. J. Kramáře byla mikroskopická technika, které rovněž věnoval několik svých prací ve vztahu k entomologii. V tomto oboru patřil k českým průkopníkům a jako autorita v mikroskopické technice zaučoval praktickým základům domácí i zahraniční zájemce. Medicinální entomologii přednášel posluchačům na fakultě i odborníkům na parazitologických seminářích, sjezdech a kongresech.

Biografie:
Redakční rada: Doc.Dr.Jaroslav Kramář padesátníkem. Časopis Čs.spol.ent. 57., 1960, p. 409.
Lellák J.: Docent Dr.Jaroslav Kramář padesátníkem. Zoologické listy 9(23), 1960, p. 287-288, portrét.
Černá Ž.: K šedesátinám profesora Jaroslava Kramáře. Živa 18.,1970, p. 181, portrét.
Černá Ž.: K šedesátinám profesora Jaroslava Kramáře. Zprávy Čs. spol. parasit. 10., č. 3-4, 1970, p. 1-2.
Dyk V., Chroust. K.: Prof. RNDr. Jaroslav Kramář, DrSc. šedesátníkem. Veterinářství 20., č.12., 1970, 3. a 4. strana obálky.
Chalupský J.: Jaroslav Kramář - 60 let. Vesmír 49., 1970, p. 185, portrét.
Chalupský J.: K šedesátinám univ. prof. RNDr. Jaroslava Kramáře, DrSc. Acta Entomolog. Bohemoslov. 67., č. 4., 1970, p. 277-278, portrét.
Ryšavý B.: Professor RNDr. Jaroslav Kramář, DSc. is seventy. Folia parasitol. 27., č. 2., 1980, p. 121-122, portrét.
Minář J.: K sedmdesátým narozeninám Jaroslava Kramáře. Živa 28.,č. 6., 1980, p. 218, portrét.
Minář J.: 70th birthday of Professor Jaroslav Kramář DSc. Acta Entomolog. Bohemoslov. 77, č. 5., 1980, p. 348-349, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Kramář J., p. 358). Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kramář J., p. 266). Biografický slovník. českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměď. Čes. rep., Praha, 1993.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Kramář J., p. 68). Bratislava, 1996.

Bibliografie:
Zoologické listy 9(23), 1960, p. 288.
Acta Entomologica Bohemoslovaca 77, 1980, p. 349.
Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758-1965. (Kramář J., p. 93-95). Vyd. Univerzita J. E. Purkyně v Brně, 1971.
Rozkošný R.: Czechoslovak Dipterological Literature 1966-1975. (Kramář J., p. 54). Vyd. Univerzita J. E. Purkyně v Brně, 1977.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951 - 1960. (Kramář J., p. 24, 46, 122, 139, 258, 265, 278, 286, 296). Vyd. Academia, Praha, 1969.

KRÁSA Bohumil

nar. 24.VII.1925 - zemř. 15.II.1994 Vrané nad Vltavou.

Národnost česká. Syn českého entomologa Theodora Krásy. Zámečník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1945.

Bydlel a žil ve Vraném nad Vltavou v okrese Praha-západ. V r. 1952 působil po určitou dobu jako montér v Bratislavě. Zaměstnán byl jako strojní zámečník v národním podniku Energostroj v Praze. V entomologii se pod.vedením svého otce začal zabývat sběratelstvím, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl ve středních Čechách a v pražském okolí, zejména na významných entomologických lokalitách Závist u Zbraslavi, vrchu Homoli, v okolí Vraného nad Vltavou a na jiných lokalitách středního Povltaví. Počátkem padesátých let sbíral též na Slovensku. Shromáždil rozsáhlou sbírku brouků, která zůstala v majetku a opatrování rodiny.

KRÁSA Leopold (Leo)

nar. 9.VII.1924 - zemř. 1991.

Národnost česká. Syn českého entomologa Theodora Krásy. Zámečník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1943.

Žil a bydlel ve Vraném nad Vltavou, odkud se počátkem osmdesátých let přestěhoval do Újezda nad Lesy. Pracoval jako strojní zámečník. V entomologii se společně se svým otcem Theoderem Krásou a bratrem Bohumilem Krásou zúčastňoval sběru brouků (Coleoptera) v pražském okolí a na lokalitách středního Povltaví. Po přestěhování do Újezda nad Lesy prováděl coleopterologické sběry též v této oblasti, hlavně v okolí Běchovic, Klánovic a Úval.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 7., 1985, p. 217.

KRASZNYÁNSZKY Karol

nar. 24.III.1855 Horovec, okr. Považská Bystrica (Slov. rep.) - zemř. 1910 Sighetui Marmatiei (Rumunsko).

KRATOCHVÍL Jan

nar. 30.VII.1941 Praha - zemř. 1997.

Národnost česká. Výtvarník, malíř a sochař, designér. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1973. Člen Svazu českých výtvarných umělců (SČVU).

Absolvoval střední umělecko průmyslovou školu v Jablonci nad Nisou, kde mimo rytectví prošel všemi obory. Ve studiu pokračoval na katedře výtvarné teorie a výchovy, katedře českého jazyka a literatury Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Zabýval se poezií, dramatem a malbou, tvořil filmové plakáty, navrhoval a tvořil pracovní stolní lampy, stojanové lampy ke křeslům i víceúčelová osvětlovadla. Po účasti v kolekcích pro domácí a zahraniční výtvarná centra a po samostatně vystavených souborech a veřejných zakázkách, přispěl dramaturgickým a tvůrčím podílem k výstavě „Umělci svému městu", která byla připravena v Olomouci v r. 1985.

Zájmově se Jan Kratochvíl věnoval entomologickému sběratelství a studiu hmyzu. Soustředil svůj zájem na řády brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera). Z brouků se zvláště specializoval na tesaříkovité (Cerambycidae, Col.) v rozsahu palearktické oblasti, sledoval jejich faunistiku a systematiku. Podnikal sběratelské studijní cesty do vzdálených oblastí Evropy, Afriky a Asie. Z hlediska svého zájmu o čeleď tesaříkovitých, koupil od pozůstalých koleopterologickou sbírku, obsahující speciálně Cerambycidy, po zesnulém entomologovi Ladislavu Fárovi. V časopisu Annot. zool. bot. (Bratislava) popsal 3 nové druhy tesaříků: Eupogonocherus creticus Kratochvíl, 1985, Agapanthia pannonica Kratochvíl, 1985 a Oberea moravica Kratochvíl, 1989.

Biografie:

Kobza Fr.: Světlo děláme, abychom viděli ... (O práci a životě J. Kratochvíla). Květy, r. 37., č. 49, ze 3.12.1987, p. 38-39, portrét.

KRATOCHVÍL Josef, Prof., RNDr., DrSc., akademik ČSAV

nar. 6.I.1909 Kúsky, osada obce Lhotka, okr. Žďár nad Sázavou - zemř. 17.II.1992 Brno.

Národnost česká. Emeritní prof. VŠZ v Brně, řádný člen ČSAV, vedoucí Ústavu pro výzkum obratlovců ČSAV v Brně. Zoolog, entomolog, arachnolog. Čestný člen Čs. spol. ent. ČSAV, čestný předseda Zoolog. spol. ČSAV, člen Přírodovědeckého klubu v Třebíči, od r. 1939 člen Moravské přírodovědecké společnosti v Brně, čestný člen Akademie věd v Záhřebu, nositel čestného titulu Laureát státní ceny.

Od nejútlejšího mládí byl zaníceným milovníkem přírody. Středoškolské studium absolvoval na reálce v Brně a po maturitě se zapsal na Přírodovědeckou fakultu Masarykovy brněnské univerzity. Za hlavní studijní obor si zvolil zoologii pod vedením významného zoologa prof. dr. J. Zavřela. Na studium si vydělával prací zoologického preparátora, kondicemi a o letních prázdninách prací u sedláků. Vědecky začal publikovat již jako student na fakultě v r. 1929 a po ukončení studií státními zkouškami s vyznamenáním, předložil v r. 1933 svou disertační práci „Pavouci čeledi Nesticidae" na jejímž základě byl promován doktorem přírodních věd (RNDr.). V r. 1937 se habilitoval docentem pro obor zoologie na Přírodovědecké fakultě M.U. v Brně. Po své habilitaci ze zoologie stanul záhy v čele moravského zoologického, ale hlavně entomologického života.

Na počátku své vědecké činnosti uveřejňoval hlavně práce z oboru arachnologie, v nichž prokázal nejen své vědecké schopnosti, ale při opatřování vzácného jeskynního materiálu i samostatnost, iniciativu a rozhodnost. Podnikl čtyři úspěšné výpravy do krasových jeskyní v Jugoslávii, z nichž přivezl bohatý vědecký materiál. Tyto arachnologické průkopnické práce ukázaly budoucí směr Kratochvílova bádání. Nebyly to jen problémy taxonomické, jež ho u této málo prozkoumané živočišné skupiny zaujaly, ale hned od počátku se též zaměřoval na řešení obtížných otázek zoogeografických, chorologických a ekologických. Za svou významnou badatelskou čin-

nost a pracovní výsledky v tomto oboru byl uznáván za světového znalce jeskynní fauny pavouků a sekáčů. Ve vývoji své vědecké pracovní činnosti však neustrnul na úzkém odbornictví, ale velmi záhy rozšířil svá studia na další živočišné skupiny, zvláště na hmyz dvoukřídlý se zvláštním zaměřením k jeho významu v půdním edafonu. Dále se věnoval studiu třásněnek (Thysanoptera), z nichž vynikla klasická práce o třásněnce modřínové (spolu s dr. O. Farským) Taeniothrips laricivorus Kratochvíl (1941), která dosáhla světového uznání a znamenala prioritu v objevu příčin nebezpečného hynutí modřínu v Evropě. Další prací o třásněnkách byl rozsáhlý článek „K poznání třásněnek žijících na ovesných kulturách a příčiny bělení, šupinatění a hluchosti ovesných klásků a lat" (Ent. listy, 1939). Další pozornost ve svých studiích věnoval také škvorům (Dermaptera), šupinuškám (Thysanura), mravencům (Formicoidea, Hymenoptera) aj.

V r. 1945 byl jmenován profesorem použité entomologie na Vysoké škole zemědělské v Brně a proto souhlasně se svým zaměstnáním řešil úspěšně i některé problémy aplikované entomologie zemědělské a lesnické. Z této činnosti jsou známé jeho práce o obaleči smrkovém (Fucosma tedella Cl.), o molovce modřínové (Argyresthia laevigatella Hsch.), o opylovačích jetele a vojtěšky, o škůdcích máku, o skleníkových třásněnkách. Se spolupracovníky napsal knihu „Chrousti a boj s nimi" (ČSAV Praha, 1953) a další publikací byla kniha „Škůdci a choroby pařeniště a skleníků" (ČSAV Praha, 1953). Mimořádně důležitým a významným počinem bylo kolektivní obsáhlé dílo „Soustava a jména živočichů" (ČSAV Praha, 1954), které vzniklo z Kratochvílova podnětu a které zavedlo pořádek do českého zoologického názvosloví.

Koncem třicátých let 20. stol. založil společně s dr. J. Rozsypalem a prof. F. Gregorem významné periodikum Entomologické listy (později Zoologické a entomologické listy), které za těžkých válečných a okupačních podmínek, jen vytrvalostí a finančními obětmi, zachoval při životě až do doby osvobození. Od r. 1940 organizoval, za pomoci řady členů moravského odboru České spol. ent. v Brně, soustavný entomologický průzkum Mohelenské hadcové stepi. Sám zpracoval z této unikátní chráněné lokality kůrovce (Scolytidae, Col.) v práci „Kůrovci rodu Myelophilus, škůdci borovic mohelenské rezervace" (Lesnická práce, 1941).

Dynamičnost povahy, životní elán, energičnost a široký rozhled po české zoologii se kladně uplatnily také v rozsáhlé organizační činnosti dr. J. Kratochvíla. Byl jedním z budovatelů moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. v Brně, kde byl dlouholetým jednatelem i předsedou. Organizačně zajistil několik úspěšných sjezdů čs. entomologů i čs. zoologů, byl tvůrcem entomologického oddělení Moravského muzea v Brně a vybudoval Laboratoř (později Výzkumný ústav) pro výzkum obratlovců ČSAV. Byl hlavním redaktorem časopisu Entomologické listy, ze kterých vytvořil významný vědecký časopis. Neméně významná byla též Kratochvílova pedagogická činnost, ve které svými přednáškami a exkurzemi. dovedl nadchnout mnohé studenty, kteří pod jeho odborným vedením vyrostli v mladé odborníky. K poctě dr. J. Kratochvíla pojmenovali někteří odborníci jeho jménem nově popsané taxony hmyzu. Dr. J. Obenberger krasce z Formosy Agrilus kratochvíli Obenb. (1936) a krasce Brachys kratochvíli Obenb. (1937) (Buprestidae, Col.). Dr. V. Balthasar pojmenoval koprofágního brouka z ethiopské oblasti Ataenius kratochvíli Balth. (1942) (Scarabaeidae, Col.), prof. A. Růžička pojmenoval novou aberaci slunéčka Semiadalia 11-notata Schneid. a kratochvíli Růž. (1943) (Coccinellidae, Col.) a RNDr. J. Pulpán novou aberaci střevlíka Bembidion rupestre L. a. kratochvíli Pulpán (1948) (Carabidae, Col.). Z ostatních skupin pojmenoval dr. J. Stehlík nový druh moravské ploštice Deraeocoris kratochvíli Stehl. (1945) (Heteroptera) a V. Lang nového křísa Erythroneura kratochvílí Lang (1945) (Cicadoidea).

Biografie:

Kulturní adresář ČSR - II. roč., 1936, Praha. (Kratochvíl J., p. 266).
Redakce: Padesátiny profesora J. Kratochvíla. Časopis Čs. spol. ent. 55., 1958, p. 398.
Rosický B.: Professor RNDr. Josef Kratochvíl, D.Sc. a sextaginarian. Zool. listy 17., 1968, p. 295-298, portrét.
Baruš V., Folk Č., Tenora F.: Šedesát pět let akademika J. Kratochvíla. Vesmír 53., 1974, p. 89, portrét.
Mošanský A.: Prof. RNDr. Josef Kratochvíl, DrSc. šestdesiatročný. Zborník. Východoslov. múzea Košice. B. zool. 10, 1969 (1970), p. 64-67.
Folk Č.: K šedesátinám člena korespondenta ČSAV Josefa Kratochvíla. Živa 17 (55), 1969, p. 103, portrét.
Dyk V.: Prof. RNDr. Josef Kratochvíl, DrSc., člen ČSAV, český arachnolog, entomolog a zakladatel moderní vertebratologie v ČSSR. (K šesti dožitým decenniím a k čtyřicetileté vědecké, učitelské a organizačně - průkopnické práci). Vertebratologické zprávy 1., 1969, p. 1-8.
Honzák J., Hanák V.: Prof. dr. Josef Kratochvíl šedesátníkem. Lynx 10., 1969, p. 139-141.
Sládek J.: K šedesátinám prof. dr. Josefa Kratochvíla. Ochrana fauny 3., 1969, p. 41-42, portrét.
Baruš V., Folk Č.: Akademik Josef Kratochvíl sedmdesátníkem. Živa 27., 1979, p. 101.
Baruš V., Folk Č.: Akademik J. Kratochvíl - 70 let. Vesmír 58., č. 2., 1979, p. 57.
Baruš V., Folk Č.: K významnému životnímu jubileu akademika Josefa Kratochvíla. Vertebratologické zprávy 1979, p. 24-28, portrét.
Rosický B.: Seventhieth birthday of Academician Josef Kratochvíl. Folia zool. 28. č. 1., 1979, p. 1-3.
Tomeček J.: Kratochvíliana 70. (70. výr. nar. zoologa Josefa Kratochvíla). Rovnost z 9. 1. 1979, p. 5.
Baruš V., Folk Č.: Významné životní jubileum akademika Josefa Kratochvíla. Živa 37., 1989, p. 47, portrét.
Mrciak M.: 65th. life anniversery of the Academician Josef Kratochvíl. Acta fac. rer. nat. Univ. Comen. Bratislava, Zool. 20., 1976, p. 1-4, portrét.

Baruš V.,Tenora F.: 65th birthday of Academician Josef Kratochvíl. Acta Entomolog. Bohemoslov. 71., 1974, p. 429.
Folk Č.: K.pětašedesátým narozeninám akademika J.Kratochvíla. Vertebratologické zprávy 1974, č. 1-2, p. 1.4.
Folk Č.: The sixty-fifth birthday of Academician Josef Kratochvíl. Zoologické listy 23., 1974, p. 1-2.
Miller F.: Člen korespondent ČSAV Josef Kratochvíl. Zoologické listy 5., 1956, p. 188-189.
Buchar J.: Eightieth birthday of Academician Josef Kratochvíl. Acta Entomologica Bohemoslov. 86., 1989, p. 476, portrét.
Rosický B.: Zemřel akademik Josef Kratochvíl (6.1.1909-17.2.1992). Živa, 40., č. 3., 1992, p. 141.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Kratochvíl J., p. 360-361). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha, 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kratochvíl J., p. 267). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmí k územiu Slovenska. (Kratochvíl J., p. 68). Bratislava, 1996.

Bibliografie:

Folk Č.: Přehled literární tvorby člena korespondenta ČSAV J. Kratochvíla. Ochrana fauny 3., 1969, p 59-64.
Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od roku 1800-1940. (Kratochvíl J., p. 239, 295, 311). Časopis Čs. spol. ent. 47., č. 4., 1950, p. 231-356.
Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758-1965. (Kratochvíl J., p. 95-97). Vyd. Univerzita J .E. Purkyně v Brně, 1971.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Kratochvíl J., p. 46, 51, 56, 147, 169, 263, 286, 296-297).Vyd. Academia ,Praha, 1969.
Vertebratologické zprávy 1979, p. 24-28.

KRAUS Bohumil

nar. 1.VI.1908 Kanice, okr. Domažlice - zemř.
Národnost česká. Učitel, chodský dudák. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1941.
Vychodil obecnou školu v Kanicích, reálné gymnázium v Domažlicích a Státní učitelský ústav v Plzni, kde maturoval v r. 1928. Po studiích působil jako učitel základních škol v Mrákově u Domažlic, Mezholezech u Kdyně a ve Kdyni.

V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera) výhradně v regionu Chodska. Faunistický průzkum této regionální oblasti západních Čech si vytkl za svůj cíl a úkol, aby přispěl výsledky svého průzkumu k rozšíření poznatků o hmyzu z tohoto území, které bylo až do té doby jen sporadicky prozkoumáno. Při svém faunistickém průzkumu objevil na třech místech v okolí Domažlic (u Bořic, Mrákova a Chrastavic) ve větším množství motýla babočku síťkovanou (Araschina levana L.) a uveřejnil o tom zprávu pod.názvem „Araschina levana L." v Časopise Č. spol. ent. 39, 1942. Více zájmu při svém průzkumu chodských lokalit věnoval faunistice brouků a výsledky uveřejňoval v menších příspěvcích, např. „O jednom z našich Cerambycidů - Tetropium castaneum" (Chvilky v přírodě 1, 1941, p. 98), „Ještě o dazuli" (Čas. Č. spol. ent. 39, 1942), „Noví brouci z čeledi Coccinellid pro kraj domažlický", „První výčet Carabidů a Cychrů na Domažlicku a Kdyňsku", „Tetropium fuscum Fabr.", „Carabus irregularis Fabr. na Chodsku" a „Noví střevlíci pro kraj domažlický" (vše v Čas. Č. spol. ent. 41., 1944). Z větších prací to pak byly příspěvky „Cerambycidae na Domažlicku a Kdyňsku" (Ent. listy 8., 1945), „Donaciini na Domažlicku" (Ent. listy 8, 1945), „Příspěvek k poznání brouků na Chodsku" (Ent. listy 12., 1949). V r. 1967 uveřejnil obsáhlou práci „Tesaříkovití (Cerambycidae) Chodska" (In: Sborník „Příroda západ. Čech". Plzeň, 1., 1967). Krausova speciální sbírka čeledi Cerambycidae (Coleoptera) - 10 krabic, cca 500 ex. z Chodska je uložena v Západočeském muzeu v Plzni.

KRAUS Bohumil

nar. 1878 - zemř. 1950.
Národnost česká. Úředník. Včelařský funkcionář a organizátor.

Žil a působil v Praze, kde pracoval jako podnikový prokurista průmyslového závodu v Libni. Zajímal se o české včelařství a svůj volný čas věnoval aktivní činnosti ve včelařských organizacích. Byl voleným ředitelem Včelařského družstva pro Čechy a členem jeho správy v letech 1938-1948. Vykonával též funkci pokladníka Pražského včelařského spolku a v letech. 1936-1948 byl revizorem Zemského ústředního spolku včelařského v Čechách.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Kraus B., p. 321). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kraus B., p. 128). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kraus B., p. 268). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměď. Čes. rep., Praha, 1993.

KREIBICH Franz junior

nar. 2.IV.1868 Kamenický Šenov, okr. Česká Lípa - zemř.
Národnost německá. Malíř skla. Entomolog amatér. V 1905 z Čech uveden:v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín a v letech 1921 - 1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Vychodil základní školu v Kamenickém Šenově a poté vstoupil do učení ve sklárně Parchen (Prácheň-Šelty) u České Kamenice. Vyučil se malířem skla a toto povolání pak vykonával ve sklárně v Kamenickém Šenově. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na severočeských lokalitách, hlavně v okolí Kamenického Šenova, na Děčínsku a Českolipsku.

KREJCÁREK Ladislav

nar. 24.II.1904 Žeranovice, okr. Kroměříž - zemř.
Národnost česká. Učitel,muzejní pracovník. Entomolog,člen Čs. spol. ent. od r. 1931.

V r. 1923 absolvoval reálné gymnázium v Holešově a v r. 1924 tam složil maturitní zkoušku. V r. 1926 vykonal zkoušku učitelské způsobilosti na aprobaci učitele pro obecné školy. Jako učitel vyučoval na obecných školách v Kostelci u Holešova (1924-1925), v Rajnochovicích (1925-1927), v Tučapech (1927-1928), v Prusinovicích (1928-1931), v Neubuzi (1931-1940), v Kostelci - Štípě (1940-1943). Za německé okupace v letech 1943-1945 byl uvězněn a po osvobození znovu učil v letech 1945-1948 na škole v Kostelci - Štípě. Protože mu německé žalářování podlomilo zdraví, byl z důvodů léčení plicní tuberkulosy dán v letech 1948-1950 do invalidního důchodu. Po ozdravění přijal v r. 1950 místo odborného pracovníka v přírodovědném oddělení Oblastního muzea jihovýchodní Moravy v Gottwaldově (Zlíně), kde působil do r. 1960. V r. 1961 se vrátil do školství a až do r. 1966 pracoval jako učitel ZDŠ v Gotwaldově. Na podzim roku 1966 odešel do starobního důchodu.

V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na jihovýchodní a jižní Moravě. Sbíral v okolí Zlína, v Kostelanech u Uherského Hradiště, v okolí Slušovic a na jiných lokalitách. Např. v r. 1943 chytil v okolí Kostelce - Štípy novou aberaci tesaříka Phymatodes testaceus L a. fulvotectus Heyr. Poskytl faunistické údaje o nálezech střevlíkovitých brouků (Carabidae) z moravských lokalit pro „Prodromus Carabidů Československa" zpracovávaný RNDr. J. Pulpánem a RNDr. I. Záleskému předal myrmekologické sběry pro jeho prodromový oddíl „mravenci" v Prodromu čs. Hymenopter. Napsal a uveřejnil několik faunistických prací, z nichž to např. byly články: „Zajímavé naleziště a nálezy Coleopter" (Čas. Čs. spol. ent. 34., 1946), „Dvě koleopterologické zprávy z Moravy" (Ent. listy 12., 1949) a „Nové poznatky z ekologie vrubouna Odonteus armiger Scop. (Scarabaeidae, Col.)" (Zpr. Oblast. muz. Gottwaldov, 1961), „Průzkum Státní přírodní rezervace Bralová u Střílek (Coleoptera, Heteroptera)" (Zpr. Oblast. muz. jihových. Moravy, Gottwaldov, 1962), „Rozšíření vzácného chrousta opýřeného (Anoxia pilosa F.) na jižní Moravě (Scarabaeidae, Col.)" (Zpr. Oblast. muz. jihových. Moravy, Gottwaldov, 1962). K poctě L. Krejcárka pojmenoval dr. L. Heyrovský novou aberaci moravského tesaříka Purpuricenus kaehleri L. a. krejcáreki Heyr. (1939). Krejcárkovy sběry Hymenopter (Apidae, Tenthredinidae, Ichneumonidae) a Dipter z Moravy jsou uloženy v ent. odd. Moravského muzea v Brně. Další sběry zástupců Hymenoptera a Diptera z ČSR jsou uloženy ve Slovenském národ. muzeu v Bratislavě.

KREJČÍ František

nar. l6.IX.1892 - zemř. po r. 1977.
Národnost česká. Učitel, novinář. Včelař, včelařský propagátor, organizátor a funkcionář.

Původně byl řídícím učitelem základní školy, později se začal v Brně věnovat novinářství. Oblíbil si obor včelařství a stal se jeho horlivým propagátorem. Stal se aktivním pracovníkem včelařských organizací, působil jako člen správního orgánu Jednoty včelařů v Praze a v letech 1954-1957 byl jejím předsedou. V letech 1957-1965 vykonával funkci předsedy Českého svazu včelařů. Propagoval rozvoj včelařství u Jednotných zemědělských družstev a pro podporu této snahy uveřejnil články ve včelařském tisku. Byly to příspěvky: „Budujeme pohyblivé včelařství u JZD" (Včelař, 1952), „Jdeme správnou cestou" (Včelařství, 1957), „Za další rozvoj našeho včelařství" (Včelařství, 1961) a j.

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Krejčí F., p. 321). Vyd. SZN Praha, 1971.
Anonym: Osmdesát pět let Františka Krejčího. Včelařství, r. 30., č. 9., 1977, portrét.

KREJČÍK Jan

nar. - zemř.

Národnost česká. Ředitel přádelny, redaktor, odborný spisovatel, propagátor českého hedvábnictví.

Byl ředitelem přádelny Českomoravského družstva pro průmysl hedvábnický v Praze. Po r. 1918 řadu let vykonával funkci jednatele Hedvábnického spolku v Praze a byl redaktorem časopisu Českomoravské hedvábnictví, který pro chovatele a členy Hedvábnického spolku v r. 1926 založil a vlastním nákladem vydával až do r. 1928, kdy přestal časopis vycházet. V letech 1920-1928 napsal několik brožur o chovu bource morušového (Bombyx mori L.), z nichž čerpaly poučení první generace chovatelů bource morušového v Čs. republice. V r. 1928 to bylo již IV. vydání knihy „Hedvábnictví. Praktický návod k chovu bourců a pěstování moruší" (Vyd. A. Neubert, Praha). V r. 1948 vydalo zemědělské nakladatelství Brázda v edici příruček „Rádce zemědělce" Krejčíkovu knihu „Chov bource morušového". O hedvábnictví, bourcích a pěstování moruší psal též články do odborného tisku. Jsou to např. „Popis některých u nás méně známých hedvábníků." (Čsl. Háj., 1925), „Sázejte moruše, chovejte bource." (Čsl. Háj, 1927), „Sázejte moruše, chovejte bource, rozmnožujte své příjmy a národní jmění." (Čs. zemědělec, 1922), „Jest chov bource morušového a dubového rentabilní?" (Čsl. Háj, 1927) a jiné.

KRESTÝN František

nar. 1868 - zemř. 1938.

Národnost česká. Učitel. Včelař, včelařský historik a publicista.

Byl řídícím učitelem základní školy v Olomouci. Aktivně se věnoval včelařství a po řadu let působil jako zkušený učitel včelařství pro moravské včelaře. Byl spolupracovníkem olomouckého muzea, kde založil a exponáty vybavil včelařskou síň a zabýval se též studiem historie včelařství na Moravě. Zpracoval několik životopisných studií o významném moravském včelaři páteru Janu Stáhalovi z Dolan u Olomouce. Napsal: „Z korespondence krále cyperek P. Jana Stáhaly, spolu s katalogem výstavy 6. září 1936 v Dolanech u Olomouce na paměť P. Stáhaly" (Olomouc, 1936), „Z korespondence krále cyperek P. Jana Stáhaly, nar. 1811 v Hranicích - zemř. 1884 v Dolanech" (Brno, 1936), „Oslava krále cyperek P. Jana Stáhaly" (Brno, 1936), „P. Jan Stáhala průkopník moderního včelařství" (Olomouc, 1937), „Dopisy hraběte Kolovrata a E. Coriho Janu Stáhalovi" (Včelařský sborník. 1938-41, Praha, 1941). Odborné včelařské práce uveřejňoval v časopise Včela moravská.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Krestýn F., p. 321). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Krestýn F., p. 131). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Krestýn F., p. 272). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent. sv.7., 1985, p. 223.

KRIŠTOF Jozef

nar. 22.XII.1926 Šahy, okr. Levice (Slov. rep.) - zemř. 13.VIII.1974 Levice (Slov. rep.).

Biografie:

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vztahmi k územiu Slovenska. (Kryštof J., p. 68). Bratislava, 1996.

KRIŽAN Vojtech

nar. 1.V.1908 Rajec, okr. Žilina (Slov. rep.) - zemř. 1975.

Národnost slovenská. Učitel, ředitel školy. Včelař, odborník v úlové technice, zlepšovatel včelařského vybavení a pomůcek, organizátor spolkové včelařské činnosti, odborný publicista.

Po studiích na Vyšší klasické průmyslové škole v Košicích a externí maturitě na Učitelském ústavu v Banské Bystrici, prošel různými zaměstnáními, až zakotvil ve školských službách. Stal se odborným učitelem včelařství a v letech 1940-1968 působil jako ředitel školy v obcí Divinka na žilinském okrese.

Po celý život se horlivě zúčastňoval včelařského spolkového života a jeho přičiněním vznikly včelařské spolky v Rajci a Kysuckém Novém Městě. Byl zlepšovatelem a konstruktérem v úlové technice. V r. 1935 zkonstruoval zásuvkový úl ležan na studenou stavbu, později též úl nadstavcový a jednotný. Navrhl sluneční rozpouštěč vosku, jehlový odvíčkovač medových plástů, zlepšil rotor paralelně radiálního medometu a zkonstruoval kočovný rámek. V r. 1951 vyvinul jednotnou univerzální klícku (školkovací, předávací a zasílací). V racionalizační komisi zastá-

val po řadu let funkci předsedy a věnoval se racionalizaci úlů a zlepšování jiných včelařských pomůcek. Velkou pozornost věnoval též konstrukci kočovných včelařských vozů pro kočování na velké vzdálenosti. Zasloužil se jako hlavní organizátor výstavby včelařského skanzenu v Králové u Sence. Podnikl několik studijních cest do zahraničí.a od r. 1937 spolupracoval s redakcemi časopisů Slovenský včelár a Včelařství. Uveřejnil více jak 300 příspěvků a spolupracoval též jako ilustrátor u řady včelařských publikací. Byl autorem odborné knihy „Včelařská technika" (Bratislava, 1969) a publikace „Tisíc otázok a odpovedí zo včelárstva" (Bratislava, 1975). Jako odborný učitel včelařství šířil včelařskou osvětu a svoje bohaté praktické poznatky předával včelařům na přednáškách ve včelařských spolcích a na včelařských srazech. Byl mu udělen titul „Zasloužilý včelařský pracovník" a od r. 1973 byl držitelem Zlaté plakety se zlatou včelkou. Svou celoživotní prací se zařadil mezi přední slovenské včelařské odborníky.

Biografie:

Milla J.: Včelársky náučný slovník. (Križan V., p. 89, portrét). Vyd. Príroda, Bratislava 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. IV.- Dodatky. (Križan. V., p. 258). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Križan V., p. 241-242). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměď. Čes. rep., Praha, 1995.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 7., 1985, p. 223.

KROMBHOLZ Karl Hugo

nar. 9.X.1896 Vilsnice (Wilsdorf) okr. Děčín - zemř.
Národnost německá. Železniční zaměstnanec - strojvedoucí.

Drobné motýly sbíral v okolí Horní Police a Litoměřic. Faunistické údaje poskytl do Sterneck - Zimmermannova „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens - II. Microlepidoptera" (Karlsbad, 1933), kde je uváděn pod značkou (Kr).

KROMBHOLZ Julius Vincenc von, Med. Dr.

nar. 19.XII.1782 Horní Police, okr.Česká Lípa - zemř. 2.XI.1843 Praha.
Národnost německá. Lékař, filozof, přírodovědec.

Začal studovat českolipské gymnázium a od škol. r. 1798 přešel studovat.na staroměstské gymnázium v Praze, kde patřil k vynikajícím žákům. Středoškolské studium ukončil v r. 1800 a vstoupil do dvouletého filozofického kursu, který byl přípravou k pozdějšímu odbornému studiu medicíny. Studium tohoto kursu nedokončil a vstoupil do nižšího chirurgického kursu, který absolvoval a odešel studovat do Vídně. V r. 1811 byl prohlášen doktorem lékařství a chirurgie, vrátil se do Čech, kde se v r. 1814 stal profesorem teoretické chirurgie. V r. 1820 dosáhl profesury v oboru soudního lékařství a v r. 1828 ještě řádnou profesuru vnitřního lékařství. Jako všestranný lidumil založil nadace k léčení chudých studentů a k hrazení zahraničních cest pro zdokonaleni praktických lékařů v praktických oborech. Napsal a vydal mykologickou publikaci, do které zhotovil v té době vynikající kresby. Práce vyšla v osmi sešitech pod názvem „Věrné vyobrazení a popis jedlých, škodných a podezřelých hub" (Naturgetreue Abbildungen und Beschreibungen der essbaren, schädlichen und verdächtigen Schwämme), (Praha, 1831-1843).

Pro českou entomologii měl význam jeho spis „Kapesní místopis Prahy, především pro přírodozpytce a lékaře" z r. 1837 (Topographisches Taschenbuch von Prag zunächst für Naturforscher und Aertzte", Prag 1837). V této publikaci je na str. 120-126 uvedena „Fauna Pragensis" a v ní i seznam hmyzu zjištěného v té době v Praze a jejím okolí. Např. ploštice (Heteroptera) jsou zpracované F. X. Fiebrem.

Biografie:

Bolzano B.: Dr. Vinzenz Julius Edler von Krombholz nach seinem Leben und Wirken. Anhandl. königl. Böhm., Gesellschaft der Wissenschaften, V. Folge, 4. Bd., 1845 - 1846, Prag. (1847).
Mašek J.: Život a mykologické dílo MUDra J. V. Krombholze. Časopis Čes. houbařů, Praha, 13., 1933, p. 37-41, 117-118.
Šebek S.: Zpráva o hrobu Vincence Julia Krombholze. Mykol. listy, Praha, 7., 1982, p. 20-22.
Šebek S.: Život a dílo zakladatele české mykologie V. J. Krombholze. (k 200. výročí narození). Česká Mykologie, vol. 36., 1982, p. 193-205, portrét.
Weselská K.: Vzpomínky na dra J. V. Krombholze. Časopis Čes. houbařů, Praha, 40., 1963, p. 49.
Ottův slovník naučný, XV. díl, r. 1900 Praha. (Krombholz J. V., p. 243-244).
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Krombholz J .V., p. 133). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Krombholz J. V., p. 274). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměď. Čes. rep., Praha 1993.

KRKAVEC František, RNDr.

nar. 15.V.1922 Knínice u Boskovic, okr. Blansko - zemř. 7.I.1987 Opava.

Národnost česká. Vědecký pracovník, přírodovědec, botanik, dendrolog, entomolog. Člen Moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. v Brně od r. 1948, člen Čs. botanické společnosti.

Po středoškolském studiu, studoval v letech 1945-1949 Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Po absolvování vysoké školy působil v letech 1949-1950 jako středoškolský profesor na gymnáziu v Českém Těšíně, odkud v r. 1950 přešel učit do Opavy na Vyšší zdravotní školu. V období 1953-1972 byl vedoucím pracovníkem přírodovědeckého oddělení Slezského studijního ústavu v Opavě a od r. 1972 zastával vedoucí funkci v dendrologickém oddělení Slezského muzea - Arboreta v Novém Dvoře u Opavy. Zabýval se studiem parkových dřevin a taxonomií rostlin, zejména rodu Salix. V r. 1958 se podílel na založení arboreta v Novém Dvoře a v průběhu padesátých let působil jako řídící pracovník při vydávání Přírodovědeckého sborníku Ostravského kraje (Acta Rerum Naturalium Districtus Ostraviensis).

Vedle botaniky a dendrologie se také věnoval vědecké práci v entomologii. Zaměřil se na studium chrostíků (Trichoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl v Beskydech, na Opavsku a v okolí Boskovic. V polovině měsíce června 1949 podnikl několikadenní cestu do východní části Moravskoslezských Beskyd, kde provedl trichopterologický průzkum na několika horských potocích. V období měsíců července až září 1951 sbíral chrostíky v centru města Opavy a zjistil při tomto průzkumu 6 druhů nových pro Moravu. Z jeho publikovaných prací o chrostících možno uvést: „Předběžná zpráva o trichopterologickém výzkumu Beskyd" (1951), „I. příspěvek k poznání chrostíků Opavska" (1951), „II.příspěvek k poznání Trichopter Opavska" (1951), „Několik nálezů Trichopter z okolí Boskovic" (1952), „Příspěvek k poznání chrostíků Slezska" (1956). Pro III. díl „Klíče zvířeny ČSR" vydaném v r. 1959 v nakladatelství ČSAV - Academia, zpracoval řád Trichoptera - chrostíci (p. 573-616).

Biografie:

Klášterský I., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravskoslezském území od nejstarších dob. (Krkavec F., p. 116-117). Zprávy Čs. spol. pro dějiny věd a techniky 14-15, Praha 1970.

Kolektiv: Československý biografický slovník. (Krkavec F., p. 368). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha, 1992.

Bibliografie:

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Krkavrec F., p. 117). Vyd. Academia, Praha, 1969.

KRÖSMANN (Kroesmann) D. W.*)

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér.

Ze druhé poloviny 19. stol. byl znám svojí působností z. Mariánských Lázní a později z německého Hannoveru.

Pracoval jako vojenský posádkový učitel v Hannoveru. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry prováděl v okolí Hannoveru, o čem svědčí jeho práce „Verzeichniss der bei Hannover und in nächster Umgegend vorkommenden Schmetterlinge" (In: 10. Jahresber. Naturf. Ges. Hannover 1859-60 (1860), p. 1-12. Pro českou entomologii má význam z počátku druhé poloviny 19. stol. jeho zpracovaný seznam motýlů z okolí Mariánských Lázni, který uveřejnil pod názvem „Fauna von Marienbad" (Schmetterlinge, p. 274-275) v publikaci Dr. Emila Kratzmanna: „Der Kurort Marienbad und seine Umgebungen" (4. vyd., nákl. Fr. Ehrlicha, Praha, 1857, 288 pp.). Důležitost tohoto lepidopterologického faunistického příspěvku spočívá i v tom, že byl pravděpodobně prvním z tohoto západočeského regionu.

*) Celé znění křestních.jmen uvedeného entomologa se nepodařilo zjistit.

KROPÁČEK František

nar. 1.I.1921 - zemř. 1992.

Národnost česká. Školský pracovník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1963.

Žil v obci Dobšín u Dolního Bousova na Sobotecku, kde pracovně působil na místní základní škole. V entomologii si oblíbil sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Dobšína i Dolního Bousova a sběratelskou činnost rozšířil na lokality v oblasti Sobotecka, Jičínska, okolí Mnichova Hradiště a Mladé Boleslavi. Zaměřil se na čeledě Pieridae-běláskovití, Noctuidae-můrovití, Notodontidae - hřbetozubcovití, Arctiidae - přástevníkovití. Zástupce čeledě Nymphalidae - babočkovití sbíral

v rozsahu celosvětovém (orbis). U čeledě Pieridae věnoval zvláštní pozornost podčeledi Coliadinae - žluťásci a u čeledě Noctuidae se zaměřil na druhy podčeledi Noctuinae - osenice.

KRŠKA Emanuel

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil,bydlel a pracoval v Moravských Budějovicích,kde působil jako odborný učitel a ředitel měšťanské školy. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Své sběry prováděl na moravských lokalitách.

KSENEMAN Mirko, Ing.

nar. - zemř.

Národnost česká. Zemědělský inženýr,vysokoškolský pracovník. Entomolog, člen Moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. v Brně v letech 1931-1934.

Studoval na Vysoké škole zemědělské v Brně a po ukončení studia byl ve třicátých letech pracovníkem jejího zoologického ústavu.

V entomologii se věnoval studiu, sběru a faunistice hmyzu z podtřídy bezkřídlých (Apterygota), řádu chvostoskoci (Collembola). Sběry prováděl na jižní Moravě v okolí lednických rybníků, provedl faunistický průzkum v pohoří Králického Sněžníku, konal výzkumy lesních půd a hrabanky a ve druhé polovině třicátých let navštívil bývalou Podkarpatskou Rus a výzkum Collembol prováděl v tamní přírodní rezervaci na hoře „Pop Ivan". Zpracoval sběry Collembol z výzkumu jeskynní zvířeny jugoslávských krasových jeskyň, který konal RNDr. J. Kratochvíl v r. 1935. V tomto materiálu zjistil Kseneman nový druh chvostoskoka,který popsal a pojmenoval Verhoeffiela absoloni Ksen. (1938). Zpracoval a uveřejnil řadu vědeckých prací, z nichž možno např. uvést: „Collembola z území rybníků Lednických" (1932), „Apterygota z území rybníků Lednických II." (1935), „Diagnosy nových druhů Collembol ze střední Evropy" (1936), „Klíč k určení druhů rodu Folsomia Willem." (1936), „Apterygoten aus der Reservation „Pop Ivan" in Karpathenrussland" (1937), „Příspěvek k poznání fauny Apterygot Králického Sněžníku" (1937), „Předběžné sdělení o novém druhu Collembol z jeskyň Dinarského krasu a o rodu Typhlopodura Absolon" (1937-38), „Příspěvek k poznání vztahu Apterygot k vlastnostem jejich stanovišť se zvláštním zřetelem k lesním půdám" (1938).

Bibliografie:

Kratochvíl J.: Zoologické ústavy na Moravě a ve Slezsku 3. Třicet let trvání zoologického ústavu Vysoké školy zemědělské v Brně. Vědecké práce a sdělení vydané ze zoologického ústavu VŠZ v Brně od r. 1919 do r. 1949. (Kseneman M., p. 16-19). Entomolog. listy 12., 1949, p. 113-124.

Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od r. 1800-1940. (Kseneman M., p. 274). Časopis Čs. spol. ent. 47., č. 4., 1950, p. 231-356.

Obenberger J.: Entomologie II. Literatura o Collembolách - chvostoskocích p. 110-113 (Kseneman M., p. 112). Vyd. Nakl. ČSAV, Praha, 1955.

KUBELKA Rudolf

nar. 3.VIII.1921 Praha - zemř. 17.X.1985 Praha.

Národnost česká. Technik. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1969.

Žil a bydlel v Praze, pracoval jako technik v nár. pod. Závody průmyslové automatizace (ZPA) Čakovice, provoz Praha 9 - Vysočany. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sbíral pouze motýly Československa, a to jak denní (Rhopalocera), tak noční (Heterocera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v pražském okolí a zajížděl sbírat na lokality i do jiných regionů Čs. republiky.

KUBIČKA Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. v letech 1927-1934. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna,Vídeň.

Žil a bydlel v Českých Budějovicích. V období rozhraní 20. a 30.let dvacátého stol. studoval práva (JUC.). O pozdější jeho činnosti a životní dráze nejsou údaje známy.

V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera). Byl v kontaktu se skupinou

českobudějovických lepidopterologů, jejíž vůdčí osobou byl prof. Leontin Baťa (1885-1952). Hlavními lokalitami, na kterých Kubička sbíral, bylo okolí Českých Budějovic, Jankov u Českých Budějovic, Nová Obora u Hluboké nad Vltavou, Rančice u Čes.Krumlova, Ražice na Písecku a vltavské údolí u Kamenného Újezda. Velmi často chytal na světlo. Údaje o významných Kubičkových nálezech motýlů v r. 1928 uvedl L. Baťa ve svém faunistickém příspěvku „Zpráva o jihočeských Lepidopterách nově zjištěných nebo jinak zajímavých" (Čas. Čs. spol. ent. 26., 1929, p. 30–32). V měsíci srpnu r. 1939 zjistil Kubička v okolí Písku u Ražic vzácný druh teplomilné včely Dasypoda argentata Panz. (Apidae, Hymenoptera).

KUBÍK Jan, RNDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Přírodovědec, entomolog, člen Čs. spol. ent. v letech 1928-1940.

Žil a bydlel v Praze, kde ve třicátých letech studoval Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity. V r. 1939 ukončil studium doktorátem přírodních věd (RNDr.). O jeho životní činnosti v dalším období nejsou známy údaje. V entomologii se věnoval sběru, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Své sběry ponejvíce prováděl v pražském okolí a na různých lokalitách středních Čech.

KUBÍK Otokar, Ing.

nar. 6.VIII.1919 Kolín - zemř. 21.XI.1997 Kolín.

Národnost česká. Chemik, technolog, výzkumný pracovník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1937.

Po středoškolském studiu v Kolíně studoval v letech 1939-1948 (s okupačním přerušením) chemické inženýrství na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze. Po ukončení vysokoškolského studia nastoupil práci ve Východočeských chemických závodech (VCHZ) Synthesia, národním podniku, závod Kolín. Nejprve byl pracovníkem v laboratoři a po zapracování přešel do oddělení podnikového výzkumu, kde se stal počátkem sedmdesátých let vedoucím výzkumným pracovníkem. Od počátku osmdesátých let pracoval ve funkcí vedoucího oddělení technologického rozvoje.

V entomologii se zájmově věnoval sběratelství, studiu a faunistice řádu ploštic (Heteroptera). Faunistický průzkum ploštic prováděl hlavně na Kolínsku (např. na lokalitách Zálabí, Na Haníně, v okolí obcí Jelen, Lipec u Týnce n. Labem, Nová Ves, Velký Osek, Telčice, Mikuláš u Starého Kolína a j.). Příležitostně konal sběry ploštic též na lokalitách jižní Moravy a jižního Slovenska. V období svých letních dovolených občasně sbíral v Jugoslávii a v Bulharsku. Byl odborně publikačně činný a uveřejnil několik prací o čs. plošticích ze svého faunistického průzkumu. Napsal např.: „Vzácné makropterní vodoměrky" (1949), „Příspěvek k rozšíření Metatropis rufescens (Herrich - Schäffer, 1835) v Československu (Berytidae, Heteroptera)" (1967), „Holcocranum saturejae Kolenati, 1861, nový druh a rod pro území Čech (Lygaeidae, Heteroptera)" (1970), „Příspěvek k rozšíření a ekologii ploštic Chilacis typhae (Perr.) a Holcocranum saturejae (Klti) v Čechách (Lygaeidae, Heteroptera)" (1972).

Biografie:

Koleška Zd.: Historie entomologické činnosti v přírodovědeckém výzkumu Kolínska. (Údaje o Ing. O. Kubíkovi a jeho faunistickém průzkumu na Kolínsku p. 60, 63-64, 69, portrét p. 79). In: Práce Muzea v Kolíně, řada přír. 2., 1996, p. 57-88.
Stehlík J. L.: In memoriam Ing. Otokar Kubík. Klapalekiana, 34, No. 1-2, 1998, p. 137, portrét.

Bibliografie:

Klapalekiana, Vol. 34, No. 1-2, 1998, p. 137.

KUČERA Jaroslav

nar. - zemř.

Národnost česká. Železniční úředník. Entomolog amatér.

Pracoval jako revizor státní dráhy v Horním Dvořišti v jižních Čechách. V entomologii se věnoval sběru, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Patřil do entomologické skupiny českobudějovických lepidopterologů, jejíž vůdčí osobou byl prof. Leontin Baťa (1885-1952). Prováděl časté noční lovy na světlo a faunistický průzkum motýlů konal na lokalitách v okolí Horního Dvořiště při rakouských hranicích, na Kaplicku a Českokrumlovsku. Údaje o významných nálezech ze svých sběrů poskytl JUDr. J. Sterneckovi pro jeho prodromus českých motýlů (Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens. Karlsbad 1929), kde jsou uvedeny pod značkou (Kuč). Údaje

o významných Kučerových nálezech motýlů na jihočeských lokalitách uvedl L. Bata ve svých příspěvcích „Zpráva o jihočeských Lepidopterách nově zjištěných nebo jinak zajímavých" (Čas. Čs. spol. ent., 26, 1929) a „Zpráva o zajímavějších Lepidopterách jihočeských za rok 1929" (Čas. Čs. spol. ent., 26., 1929).

KUDELA Michael, Ing., CSc.

nar. 27.II.1917 Praha - zemř. 4.I.1985 Praha.

Národnost česká. Lesnický inženýr,vědecký pracovník v oboru ochrany lesa, vysokoškolský pedagog, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od r. 1963. Nositel Stříbrné medaile ČSAZV za zásluhy o rozvoj vědy.

Po ukončeném středoškolském studiu na gymnáziu v Praze složil v r. 1935 úspěšně maturitu. V témže roce se zapsal ke studiu na odboru lesního inženýrství Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze (VŠZLI-ČVUT), kde pak studoval až do r. 1939, kdy byly české vysoké školy německými okupanty uzavřeny. Po dobu okupace nejprve pracoval jako pomocná síla na lesní správě Colloredo-Mannsfeldského majetku v Dobříši a odtud (aby se vyhnul totálnímu nasazení) se přihlásil ke studiu na Lesnickou akademii v německém Tharandtu. Studium tam však nedokončil a do konce II. světové války pracoval u lesní správy lesních objektů v saském Rudohoří. Po válce se vrátil do vlasti, nastoupil vojenskou základní službu v obnovené čs. armádě a po jejím ukončení složil na VŠZLI-ČVUT druhou státní zkoušku, aby tak dokončil své okupací a válkou přerušené vysokoškolské studium. Dne 1.4.1946 nastoupil jako asistent do Ústavu ochrany lesů a lesnické zoologie VŠZLI-ČVUT v Praze. V tomto poválečném období pomáhal svou aktivní prací znovu vybudovat válkou zničený ústav, zapojil se do výuky a při značném počtu posluchačů v prvých poválečných letech vedl praktická cvičení a přednášel předmět „ochrana lesa". Po vytvoření katedry ochrany lesů a lesnické zoologie mu vedle pedagogické práce přibyla i funkce tajemníka katedry s řadou úkolů administrativní a správní povahy. Měl bohaté teoretické i praktické znalosti, pedagogické úkoly zvládal s rozvahou a ve svých přednáškách učinil pro posluchače předměty lesnické entomologie i ochrany lesa a dřeva srozumitelnými, zvládnutelnými i přitažlivými. Měl i nesporný podíl na zájmu posluchačů o diplomové práce s ochranářskou tématikou zadávané katedrou. Posluchači oceňovali jeho zasvěcený a poutavý výklad, trpělivost při vysvětlování obtížných partií a vřelý přístup ke každému z nich. Názorným dokladem pedagogických schopností, zkušeností a odborných znalostí bylo jeho spoluautorství na vysokoškolských učebnicích, skriptech a atlasech, z nichž např. skripta Pfeffer A. - Kudela M.: „Ochrana lesů a dřeva" dosáhla pěti vydání. V r. 1963 se Ing. Kudela stal vědeckým pracovníkem Vědeckého lesnického ústavu VŠZ v Kostelci nad Černými lesy (později byl název změněn na Ústav aplikované ekologie a ekotechniky).

Ve své vědecko-výzkumné práci se aktivně zabýval problematikou předcházení kalamitnímu přemnožení listožravého a podkorního hmyzu. Jako entomolog speciálně sledoval biologii, ekologii a populační dynamiku ploskohřbetky smrkové (Cephalcia abietis L.) i ploskohřbetky severské (Cephalcia arvensis Panz.) a pilatky horské (Pachynematus montanus Zadd.) (Symphyta, Hymenoptera). Jednotlivé druhy studoval vždy v souvislosti s celým ekosystémem a hledal zákonité vztahy a vazby mezi škůdcem a prostředím a zejména jeho přirozenými nepřáteli a konkurenty. Jeho výzkum přemnoženi ploskohřbetky smrkové v Krušných horách přerostl do systematického studia entomocenóz v oblastech postižených průmyslovými imisemi a studia sukcese a dynamiky podkorního a dřevokazného hmyzu na intoxikovaných dřevinách. Zabýval se také optimalizací integrované ochrany proti některým vážným hmyzím škůdcům,především klikorohu borovému (Hylobius abietis L.), obaleči prýtovému (Evetria buoliana Don. et Schiff.) a dalším škůdcům pupenů a výhonů. V posledních třech letech života se Ing. Kudela věnoval výzkumu některých aspektů boje proti lýkožroutu smrkovému (Ips typographus L.) za použití feromonových lapačů a otrávených lapáků. Kudelův přínos k rozvoji lesnické entomologie byl uznáván i mezinárodně, o čem svědčí jeho členství v mezinárodním autorském kolektivu souborného kompendia „Die Forstschädlinge Europas" (1974). Jeho bohatá publikační činnost čítá kol 90-ti vědeckých a odborných příspěvků, byl autorem nebo spoluautorem 16-ti knižních publikací a vysokoškolských skript a obhájil téměř kolem 30-ti závěrečných výzkumných zpráv. Pro přiblížení jeho práce v lesnické entomologii je možno citovat některé publikované příspěvky. Např.: „Hmyzová kalamita v ČSR na jehličnatých a listnatých dřevinách v letech 1918-1945" (1946), „Ke kontrole líhnutí a rojení ploskohřbetky smrkové" (1957), „Ploskohřbetka severská (Cephalelia arvensis Panz.) v Krušných horách" (1957), „Hubení ploskohřbetky smrkové (Cephalelia abietis L.) insekticidy ve vztahu k jejím přirozeným nepřátelům" (1957), „K chemickému hubení klikoroha borového" (1965), „Použití insekticidů proti obaleči prýtovému (Evertia buoliana Den. et Schiff.)" (1969), „Výskyt podkorního hmyzu na smrku a borovicích po chemických výchovných zásazích" (1979), „Současný stav v ochraně lesů proti škodlivému hmyzu" (1982), „K ochraně kultur proti klikorohu borovému" (1983) a mnohé další práce. V letech 1971-1973

byl vyslán jako expert lesnické ochrany k pomoci rozvíjet vědecko-výzkumnou činnost na Kubě. Školil specialisty v tomto oboru z řad kubánských pracovníků, studoval v tamních podmínkách metody prevence a chemické ochrany, vypracoval směrnice ochrany pro místní kubánské podmínky a podílel se na budování oddělení ochrany lesů v Centre de Investigaciones y Capacitación Forestales v Havaně.

Biografie:
Anonym: K. významnému životnímu jubileu Ing. Michaela Kudely. Lesnická práce 56., č. 2., 1977, p. 95, portrét.
Hochmut R.: Sixtieth birthday of Ing. Michael Kudela, CSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., 74., vol. 6., 1977, p. 431-432.
Nováková E.: In memoriam Ing. Mlichael Kudela, CSc. Lesnictví, 31, (LVIII), č. 4., 1985, p. 351-356, portrét.
Nováková E.: In memoriam Ing. Michael Kudela, CSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 83., 1986, p. 319.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Kudela M., p. 381). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha, 1992.
Skala L.: Naší předchůdci. A-L. (Kudela M., p. 284). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Kudela M., p. 199, 202). Vyd. Academia, Praha, 1969.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 74., č. 6., 1977, p. 432.
Lesnictví, 31, (LVIII), č. 4., 1985, p. 353-356.

KUDLER Jiří, Ing., CSc.

nar. 1.V.1925 Velké Poříčí nad Metují, okr.Náchod - zemř. 1993 Praha.
Národnost česká. Lesnický inženýr, vědecký pracovník, lesnický ochranář, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od 20.12.1971.

Základní školu navštěvoval v Hronově, střední v Náchodě. V letech 1945-1949 studoval obor lesnictví na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze (VŠZLI -ČVUT). Od r. 1949 působil jako vědecký pracovník ve Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti v Jílovišti-Strnadech u Zbraslavi nad Vltavou. V období let 1965-1971 byl odborným expertem ve Výzkumném lesnickém ústavu v Kumasi v Ghaně. Po návratu do vlasti dále pracoval až do r. 1988 ve VÚLHM v Strnadech.

Zabýval se problematikou ochrany lesů a lesnickou entomologií. Byl autorem či spoluautorem 72 vědeckých prací a 4 knižních publikací. Zpracoval kapitoly o motýlech čeledí Geometridae (píďalkovití) a Drepanidae (srpokřídlecovití) do mezinárodní monografie „Die Forstschädlinge Europas" (1973). Z jeho publikovaných prací možno např. uvést: „Letecké a pozemní poprašování v boji proti mniškové kalamitě v ČSR v r. 1947-1949" (1954), „Mniška a boj proti ní" (1954), „Aerosoly v boji proti kalamitním škůdcům dubů na Moravě v letech 1953-54" (se spoluaut., 1955), „Oblasti výskytu hlavních kalamitních škůdců v ČSR" (se spoluaut., 1955), „Revize kritického množství píďalky tmavoskvrnáče (Bupalus piniarius E.)" (1963), „Škodlivé přemnožení štětconoše trnkového (Orgyia antiqua L.) ve smrčinách" (1983), „Vnímavost housenek obaleče Zeiraphera diniana Gn. pro nákazu preparáty Bacillus thuringiensis" (1984) a další.

Biografie:
Hochmut R.: Sixtieth birthday of Ing. Jiří Kudler, CSc.. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 84., 1987, p. 76-79, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Kudler J., p. 381-382). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha,1992.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Kudler J., p. 46, 199 -203, 202-203, 209-210, 213, 279). Vyd. Academia, Praha, 1969.
Acta Entomologica Bohemoslovaca,Vol. 84., 1987, p. 77-79.

KULT Karel

nar. 27.I.1917 Praha – zemř. 25.V.1998 Praha.
Národnost česká. Středoškolský profesor – matematik. Přírodovědec, entomolog, mykolog, botanik. Člen Čs. Spol. Ent. od r. 1935, člen České společnosti mykologické od r. 1946.

Pocházel z lesnické rodiny a mládí prožil ve Vápenném Podole na Chrudimsku a v Heřmanově Městci. Jako lesmistrův syn měl od dětství možnost věnovat se pod vedením otce pozorování přírody. Jeho vztah k přírodě vyústil v hlubší zájem o její poznávání během středoškolských studií na reálce v Pardubicích. Ve svých čtrnácti letech se začal zajímat o botaniku, ornitologii a později hlavně o entomologii a mykologii. Středoškolské studium ukončil maturitou v r. 1934 a zapsal se ke studiu na Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde si zvolil studijní obor matematika-deskriptiva. Dokončení studia mu v r. 1939 bylo znemožněno uzavřením

vysokých škol německými okupanty. Během okupace se věnoval učitelské práci a do r. 1942 vyučoval na základních školách ve Zlíně a v Nymburce. V r. 1943 byl pak totálně nasazen a nuceně zaměstnán v pardubickém podniku Telegrafia. Po osvobození v r. 1945 dokončil vysokoškolské studium složením 2. státní zkoušky, doktorem však promován nebyl a zůstal kandidátem přírodovědy – RNC. V r. 1946 nastoupil jako středoškolský profesor matematiky na Střední průmyslovou školu elektrotechnickou v Praze 1. (dnes SPŠ sdělovací techniky), kde aktivně vyučoval do roku 1978, kdy odešel do důchodu.

Intenzivnímu entomologickému studiu se začal věnovat ihned po příchodu do Prahy na vysokou školu a po získání členství v Československé společnosti entomologické v r. 1935. Věnoval se s neobyčejnou důkladností sbírání a určování brouků (Coleoptera) a brzy se specializoval na čeleď střevlíkovitých (Carabidae). Z počátku pod odborným vedením karabidologa Ing. Arnošta Jedličky, později samostatně, dosáhl studiem i praxí vynikající znalosti taxonomie střevlíků palearktické oblasti. V období let 1940-1945 se převážně věnoval faunistickému průzkumu a začal shromažďovat údaje o výskytu Carabidů na území českých zemí. V té době vzniklo i monografické zpracování této čeledě z našeho území „Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky". Publikace vyšla nákladem Čs. spol. ent. v r. 1947. Byla to na svou dobu práce mimořádné úrovně a důležitosti, která byla čs. karabidology determinačně využívána dlouhou řadu let. V r. 1941 vypracoval a uveřejnil přehled všech novějších jmen a synonym českých a moravských Carabidů s uvedením druhů, které byly zjištěny nově pro území Čech a Moravy (Čas. Č. spol. ent. 38., 1941). V r. 1944 zpracoval a druhou částí doplnil přehled synonym středoevropských Carabidů (Čas. Č. spol. ent., 41., 1944). Z jeho publikovaných karabidologických prací možno citovat „Příspěvek k poznání rodu Pterostichus Bon." (1944), „Popisy dvou nových Carabidů ze střední Evropy a kritické poznámky" (1946), „Amara pulpani sp. n. a nové subspecie druhů rodu Pterostichus z ČSR" (1949), „Nové druhy Carabidů ze střední Evropy" (1954), „Synonymické poznámky k druhům Netophonus Bed. (Col., Carab.)" (1954). Jeho neobyčejný cit, bystrý postřeh a aktivní přístup k řešení taxonomických problémů mu umožnily objevit i na území Československa několik pro vědu nových taxonů čeledi Carabidae. Jsou to: Stomis pumicatus obenbergeri Kult (1940), Amara pseudostrenua Kult (1946), Amara pulpani Kult (1949), Poecilus szepligetii havelkai Kult (1947), Pterostichus (Cryobius) tatricus Kult (1947), Pterostichus (Oreophilus) morio carpathicus Kult (1944). Svou specializaci v čeledi rozšířil na území světa v podčeledi Scaritinae, z níž se věnoval zejména svým oblíbeným rodům Dyschirius a Clivina, o nichž publikoval několik významných prací. Již v r. 1940 uveřejnil příspěvek „Genus Dyschirius Bon. (Col., Carab.)" (Čas. Č. spol. ent. 37., 1940) a v r. 1946 se k tomuto rodu vrátil prací „Nové palearktické druhy rodu Dyschirius Bon. (Carab., Col.)" (Čas. Čs. spol. ent. 43., 1946). V r. 1949 uvedl práci „Revize druhů Dyschirius Bon. z jihovýchodní Asie (Col., Carab.)" (Čas. Čs. spol. ent. 46., 1949). V roce 1946 podnikl také studijní cestu za účelem studia typů střevlíkovitých brouků tribu Clivinini, zejména ve sbírce Julese Putzeyse (1809-1882) v muzeu v Bruselu a ve sbírkách Národního přírodovědeckého muzea v Paříži a Muzea Belgického Konga v Tervurenu. O druzích rodu Clivina uveřejnil rovněž několik monografických příspěvků, např. „Třetí studie o střevlících tribu Clivinini" (1947), „Revise rodu Clivina Latr. z orientální oblasti (Col., Carab.)" (1951) a další. K poctě prof. K. Kulta pojmenovali někteří entomologové jeho jménem nové taxony brouků. Jsou to: Harpalus affinis Schrnk. a. kulti Pulpán (1948), Nebria apfelbecki kulti Mař. (1939), Bembidion milleri kulti Fassati (1942) (Carabidae), Rosalia alpina L. a. kulti Roub. (1938), Judolia erratica Dalm. a. kulti Heyr. (1939) (Cerambycidae).

Od roku 1938 prof. Kult zaměřil svoji pozornost též na houby (Fungi) a začal se zabývat jejich studiem. V r. 1946 se stal zakládajícím členem Čs. mykologického klubu (jeho pokračovatelem byla Čs. vědecká společnost pro mykologii při ČSAV) a v r. 1976 byl za zásluhy o čs. mykologii zvolen čestným členem ČsVSM. Byl důkladným znalcem hřibovitých a lupenitých hub a jejich spolehlivým determinátorem. Z houbařských publikací zpracoval a vydal praktické příručky pro houbaře „Kosmos Pilzfiebel" (1978), „Naše houby (I. Vyd. 1979, II. Vyd. 1980) a „Jedlé houby a některé jedovaté" (1981). Rovněž se zabýval i botanikou a spolupracoval se slovenským botanikem RNDr. Jánem Futákem. Shromáždil rozsáhlý herbář a vědecky zpracoval rod Rubus L. – ostružiník. Tuto botanickou sbírku v r. 1997 věnoval Botanickému ústavu AV ČR v Průhovicích.

Biografie:

Anonym (mf/jk): Profesor Karel Kult padesátiletý. Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV 3., č. 4., 1967, p. 71-73.

Šebek S.: K šedesátinám prof. Karla Kulta. Česká Mykologie 31., č. 3., 1977, p. 183-184.

Šebek S.: Významná výročí členů Čs. vědecké společnosti pro mykologii při ČSAV v r. 1982. (65 let prof. K. Kulta). Česká Mykologie 36., č. 3., 1982, p. 179-180.

Okáli I. A kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Kult K., p. 70). Bratislava 1996.

KUNST Miroslav, Doc., RNDr. , CSc.

nar. 18.X.1923 Česká Třebová, okr. Ústí nad Orlicí - zemř. 21.VI.1987 Praha.

Národnost česká. Vysokoškolský pedagog, zoolog, akarolog, vedoucí katedry systematické, zoologie Př. F. UK v Praze. Člen Č. spol. ent. od r. 1940, člen výboru Čs. spol. zoologické při ČSAV. Nositel Zlatého odznaku Př. F. UK a Bronzové medaile UK, od r. 1958 předseda redakční rady časopisu Acta Universitatis Carolinae - Biologica a od r. 1965 vedoucí redaktor Věstníku Čs. spol. zoolog.

Pocházel z učitelské rodiny a pod vedením otce našel velice blízký vztah k přírodě. Středoškolské studium konal na gymnáziu v Brandýse nad Labem a v České Třebové, kde také maturoval. V r. 1943 byl totálně nasazen jako dělník do Německa, odkud se vrátil zpět do vlasti, hned po osvobození počátkem května 1945. Před odchodem do Prahy na vysokou školu, pracoval krátce jako telegrafista na železniční stanici v České Třebové. Zapsal se na Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, kde studoval v letech 1945-1949. Během studia působil jako demonstrátor u prof. V. Breindla. Zpracoval doktorskou disertaci „Použití vitálního barvení ke studiu anatomie a fyziologie Oligochetů", kterou obhájil v r. 1949. Ještě před odchodem na vojenskou základní službu (1950-1952) se aktivně zúčastnil materiálního vybavování Ústavu pro všeobecnou a pokusnou zoologii, který vedl prof. J. Komárek. Po návratu z vojny nastoupil zaměstnání na nově vzniklé katedře systematické zoologie jako asistent prof. E. Bartoše. V průběhu doby se svou píli a houževnatou prací vypracoval na předního čs. zoologa, jehož neobyčejné znalosti a velký přehled mu získávaly respekt a obdiv pracovníků v zoologii. V r. 1967 převzal vedení katedry po prof. E. Bartošovi.

Z počátku se v zoologickém studiu zabýval různými tématy - např. vířníky (Rotatoria), ploštěnkami (Turbellaria), kroužkovci (Annelida) a výzkumem malárie na Slovensku. Přibližně po r. 1955 se začal specializovat na výzkum pozoruhodné skupiny roztočů pancířníků (Oribatei). Významnou roli v jeho výzkumu pancířníků sehrála i první ze tří dlouhodobých zahraničních stáží (Bulharsko 1955, Francie 1964, Itálie 1971), z níž vyplynul materiál pro kandidátskou disertaci. Pro svojí habilitační práci „Roztoči nadřádu Oribatei Československa", kterou úspěšně obhájil v r. 1969 zpracoval přes 2000 vzorků z různých oblastí ČSR, které obsahovaly přes 120.000 pancířníků, mezi nimiž zjistil přes 400 druhů, z toho několik nových pro vědu a většinu nových pro faunu ČSR. Zpracoval klíč čs. pancířníků v Klíči zvířeny ČSSR IV. (Academia Praha, 1971) a zanechal katedře rozsáhlou sbírku pro další badatelskou práci v tomto oboru. Byl vedoucím autorského kolektivu, který v r. 1954 zpracoval učebnici „Zoologické praktikum" (vyd. nakl. ČSAV Praha) v níž je hmyz uveden na str. 190-240. Se spoluautorem J. Zpěvákem vydal v r. 1978 „Atlas bezobratlých". Byl autorem 28 vědeckých prací a zpracoval řadu hesel do Naučného slovníku zemědělského.

Biografie:

Buchar J., Lelláková F.: K 50. narozeninám doc. RNDr. Miroslava Kunsta, CSc. Živa 22., č. 2., 1974, p. 141, portrét.
Buchar J.: K šedesátinám doc. RNDr. Miroslava Kunsta, CSc. Živa 32., č. 5., 1984, p. 180.
Buchar J.: Sixtieth birthday of RNDr. Miroslav Kunst, CSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 82., 1985, p. 155-157.
Buchar J.: Za docentem RNDr. Miroslavem Kunstem, CSc. Živa 36., 1988, p. 60-61, portrét.
Buchar J.: In memory of RNDr. Miroslav Kunst, CSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 86., 1989, p. 319, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Kunst M., p. 386). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha, 1992.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoologov so vzťahmi územiu Slovenska. (Kunst M., p. 70). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Acta Entomologica Bohemoslovaca,Vol. 82., 1985, p. 156-157.

KUNZ Karel

nar. - zemř.

Národnost česká. Koželuh. Entomolog amatér. V r. 1905 ze Slezska uveden, v Entomologem Adressnbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátku 20. stol. do konce třicátých let byl znám z Bílovce (okr. Nový Jičín) ve Slezsku, kde žil, bydlel a pracovně působil jako koželuh ve vlastní koželužně. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry prováděl na slezských lokalitách.

KUPKA Theodor Alexander, Dr.

nar. 1889 - zemř.

Národnost česká. Chemik. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1931.

V letech 1931-1936 pracoval v Chemických závodech v Ústí nad Labem, od r. 1937 ve Slezsku v Bohumínských chemických závodech v Novém Bohumíně. Po odtržení části čs. pohraničního území v r. 1938 a přičlenění ho k Polsku, bylo známo z let 1938-1940 jeho působení v Oderberger chem. Werke, A. G., Neu Oderberg, Polsko..V entomologii se věnoval sběru,studiu a faunistice blanokřídlých (Hymenoptera), speciálně se zaměřil na lumky (Ichneumonidae), jejichž faunistický průzkum prováděl v severozápadních a severních Čechách (Ústecko, Litoměřicko, Teplicko, České středohoří) a později ve Slezsku a na severní Moravě. V okolí Bohumína (Oderberg) sbíral též brouky (Coleoptera). RNDr. M. Záleskému poskytl myrmekologické sběry pro jeho prodromový oddíl mravenci (Formicoidea).

KUŘÁTKO (Kuřatka) Alexius, MVDr.

nar. 17.VII.1890 Chřibská, okr. Děčín- - zemř.

Národnost česká. Zvěrolékař. Entomolog amatér, člen Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau. V letech 1926-1930 z ČSR uveden,v Entomologem Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil, bydlel a pracoval v České Lípě,kde. vykonával povolání veterinárního lékaře. Dne 19.4.1937 se s rodinou z České Lípy přestěhoval do Liběšic v okrese Litoměřice. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum nejprve prováděl na lokalitách v okolí České Lípy, po přestěhování sbíral na Litoměřicku, v okolí Úštěku a v Českém středohoří. Byl ve styku s lepidopterology teplického entomologického spolku.

KVÍČALA Bohumír, Doc., Ing., PhDr., dr. tech., DrSc.

nar. 29.X.1909 Prostějov - zemř. 29.VIII.1988 Brno.

Národnost česká. Vědecký pracovník v oboru ochrany rostlin, fytopatolog, rostlinný virolog, entomolog.

Středoškolské vzdělání získal na reálném gymnáziu v Prostějově, kde maturoval v r. 1927. Po maturitě studoval Agronomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně, kde absolvoval v r. 1932. Ještě během studia se stal v r. 1931 asistentem fytopatologického ústavu VŠZ v Brně. Zabýval se minujícím hmyzem, bakteriózami a virózami rostlin a tato problematika se později stala těžištěm jeho vědecké práce. Nacistická okupace českých zemí jej v r. 1939 přiměla k odchodu do Francie, kde studoval travní rzi u prof. Viennot-Bourgina na Vysoké škole zemědělské v Grignotu. Po vypuknutí II. světové války vstoupil do tvořící se československé zahraniční armády a po pádu Francie v r. 1940 přešel s čs. vojenskými jednotkami do Anglie. V Anglii postgraduálně studoval na Univerzitě v Cambridge u virologa K. M. Smitha. Při studiu na této univerzitě učinil první svůj objev selektivního přenosu dvou virů mšicemi, který byl podkladem k získání doktorátu filozofie (PhDr.) v r. 1944 (nostrifikováno Karlovou univerzitou v Praze r. 1945). Po válce se vrátil zpět do vlasti a od dubna r. 1946 začal pracovat v Ústavu pro ochranu rostlin Státních výzkumných ústavů zemědělských (SVÚZ) v Brně, kde vedl virologické oddělení. V r. 1947 dosáhl titulu doktora technických věd na VŠZ v Brně. Od r. 1950 působil v Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském (ÚKZÚZ) v Brně, kde vedl oddělení všeobecné ochrany rostlin a karantény. V r. 1961 přešel do Virologického ústavu ČSAV v Bratislavě, kde v r. 1963 obhájil kandidátskou disertaci na téma „Studie o virové mozaice bobu". V r. 1965 se habilitoval a získal docenturu na VŠZ v Brně, kde rovněž přednášel posluchačům zemědělské fakulty a byl spoluautorem vysokoškolských skript a učebnic z ochrany rostlin. Po dosažení důchodového věku pracoval ještě 12 let v ÚKZÚZ Brno a pomáhal tam budovat základy oddělení virologické diagnostiky. V r. 1980 obhájil doktorskou disertaci na téma „Některé vlastnosti a přenos rostlinných virů se zřetelem k vektorům, hlavně mšicím" a získal vědecký titul doktora věd (DrSc.).

Řešil praktické otázky ochrany rostlin a vychovával mladé odborníky tohoto oboru. Všeobecně byly ceněny jeho výsledky ve výzkumu identifikace, přenosu, vlastností a škodlivosti viróz kulturních rostlin a metod ochrany proti nim. Uveřejnil přes 140 vědeckých a odborných publikací. Ze zemědělské entomologie a ochrany rostlin proti hmyzím škůdcům je možno uvést práce: „Příspěvek k poznání podkopěnek na Prostějovsku" (1938), „Škody způsobené minujícím hmyzem rostlinám na Kroměřížsku" (1938), „Některé vztahy mezi hmyzem a virovými chorobami rostlin" (1948), „Virová mozaika zelí a vztah k mšicím, které ji přenášejí" (1948), „Nejdůležitější mšice na bramborách" (1949), „Některé vztahy mezi virem mozaiky zelí a mšicí broskvoňovou (Myzus persicae Sulz)" (1949), „Příspěvek ke kvantitativnímu studiu populace mšic na bramborách v sadbových oblastech ve vztahu k virovým chorobám" (1950), „Přenos dvou izolátů viru mozaiky vojtěšky z různých hostitelů rostlin dvěma druhy mšic" (1970), „Srovnávací přenos čtyř izolátů virů výrůstkové mozaiky hrachu rasami mšice hrachové" (1970), „Přenos a latence dvou izolátů viru výrůstkové mozaiky hrachu u kyjatky bramborové (Dysaulacorthum

pseudosolani Th.)" (1974) a další práce. V rámci své aktivity a vědecké angažovanosti byl členem vědeckých rad a komisí výzkumných ústavů, pracoval v redakčních radách odborných časopisů a působil jako častý oponent při obhajobách závěrečných výzkumných zpráv a disertačních prací. Byl členem Mezinárodní komise pro ochranu rostlin v Paříži a v letech 1967-1968 působil 9 měsíců na Kubě jako expert ČSAV, kde ve výzkumu viróz zaškoloval mladé kubánské pracovníky. Svůj podíl dobré práce odvedl též Slovenské společnosti pro poľnohospodářské, lesnické a potravinářské vědy při SAV.

Biografie:

Brčák J.: K šedesátinám Doc. Dr. Ing. B. A. Kvičaly, CSc. Ochrana rostlin 6.(43), 1970, p. 230, portrét.
Bojňanský V.: Doc. RNDr. Ing. Dr. techn, Bohumír Kvíčala, CSc. - šesťdesiatpäťročný. Polnohospodárstvo 21., č. 3., 1975, p. 189-191, portrét.
Bojňanský V.: Doc., Ing., Dr. techn., RNDr. Bohumír A. Kvíčala, CSc. - sedemesiatročný. Ochrana rostlin, Sborník ÚVTIZ, 15., č. 4., 1979, p. 241-243.
Klumpar J.: Doc., RNDr. Ing. Dr.techn. Bohumír A. Kvíčala, DrSc., pětasedmdesátníkem. Ochrana rostlin, Sborník ÚVTIZ, 21., č.1., 1985, p. 78, portrét.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Kvíčala B. A., p. 150-151). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Kvíčala B. A., p. 291-292). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min.zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

Bibliografie:

Ochrana rostlin 6., (43), 1970, p. 231-232.
Ochrana rostlin, Sborník ÚVTIZ 21., č.1., 1985, p. 79-80.
Bojňanský V.: Bibliografia prác československých rastlínných virológov 1971-1988. (Kvíčala B. A., p. 71-76). Vyd. Slovenská spol. pro vedy polnohospod. lesn. a potravin při SAV, Bratislava 1989.

L

LAČÍK Robert

nar. 14.II.1902 Hulín, okr. Příbram - zemř.

Národnost česká. Státní zaměstnanec. Entomolog amatér, člen Slovenské entomolog. spol. SAV v Bratislavě.

Žil a bydlel v Banské Bystrici, kde pracoval jako úředník městského národního výboru. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl ponejvíce v oblasti středního Slovenska, v Pohroní a četné sběry měl též z okolí Banské Bystrice. Shromáždil sbírku brouků (6.000 ex.) a motýlů (13.790 ex.) ze Slovenska, která je uložena ve Středoslovenském muzeu v Banské Bystrici. Faunistické údaje o svých nálezech významných druhů střevlíkovitých brouků ze své sbírky poskytl RNDr. Janu Pulpánovi pro jeho „Prodromus Carabidů Československa".

LACHMANN Theodor Bohdan

nar. 5.X.1839 Gbely, okr. Senica (Slov. rep.) - zemř. 9.V.1884 Čáry, okr. Senica (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Katolický kněz. Praktický včelař, včelařský publicista, účastník včelařských výstav. Nositel Čestné bronzové medaile udělené Ústředním spolkem českých včelařů.

Studoval filozofii v Trnavě a teologii v maďarském Ostřihomu. Dne 25.2.1866 byl vysvěcený na kněze a kaplanoval pak v Kútech,odkud v r. 1871 odešel jako kaplan do farnosti v Borském Mikuláši,kde byl od 24.4.1873 ustanoven dočasným správcem farnosti. Od r. 1880 byl administrátorem farnosti v obci Čáry, okres Senica.

Byl aktivním praktickým včelařem se zájmem o organizovaný život včelařů. V r. 1872 se zúčastnil v Brně I. valného shromáždění Spolku moravských včelařů, jehož byl členem. Na včelařské výstavě, která byla u příležitosti valného shromáždění uspořádána, vystavil 4 lahve medu od svých včelstev. Podobně v Praze byla r. 1879 uspořádána Všeobecná včelařská výstava, které se Lachman svými exponáty rovněž zúčastnil. Za vystavený model svého včelína a dzierzonský úl byl vyznamenán bronzovou medailí a za svůj med a medovinu obdržel čestný diplom. Do časopisu „Školník" napsal stať o včelařství, ve které formou otázek a odpovědí poučoval o nejdůležitějších znalostech a praktikách, které měli praktičtí včelaři ovládat. Včelařské příspěvky a zprávy také uveřejňoval v časopise Obzor.

Biografie:
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Lachmann T.B., p. 400-401, portrét). Vyd. Slovenský zväz včelárov. Príroda Bratislava, 1969.

LAKMAYER František

nar. 24.VII.1865 Hosín, okr. Čes. Budějovice - zemř.
Národnost česká. Katolický kněz, farář. Praktický včelař, včelařský publicista.

Velmi záhy ve svém dětství osiřel a byl vychováván svým příznivcem a dobrodincem páterem F. Rittrem v Libníči u Lišova na Českobudějovicku. Vystudoval gymnázium v Jindřichové Hradci a v r. 1885 byl poslán do slovinského biskupského semináře v Lublani, kde byl po studiích vysvěcen:na kněze v r. 1888. Nejprve byl 3 roky kaplanem a pak byl ustanoven farářem v Grahovem u Cirknického jezera. Po pobytu v této farnosti byl poslán na faru do obce Preddvoru v Kraňsku, kde trvale zakotvil a prakticky včelařil. Včely a včelařství si oblíbil již v mládí a tato záliba u něho ještě více vzrostla, když se stal farářem. Zřídil si vlastní včelín, zkoumal různé soustavy úlů a konstruoval vlastní vhodné včelařské náčiní. Své postřehy, zkušenosti a praktické rady uveřejňoval ve slovinském včelařském měsíčníku „Slovinski čebelar", jehož se stal pilným a stálým spolupracovníkem. V r. 1907 vydala „Družba sv. Mohorja v Celovci" první díl jeho knihy „Splošno čebelarstvro" a v r. 1908 druhý díl „Napredno čebelarstvo". Knihy vyšly v nákladu 83 tisíc výtisků a byly první novodobou pokrokovou včelařskou publikací, vydanou ve slovinské řeči.

Biografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka, díl II. (Lakmayer F., p. 781-783, portrét). Praha 1909.

LAMER Karl

nar. - zemř.
Národnost německá. Pracovník cukrovaru. Entomolog amatér. Pravděpodobně byl členem německého entomolog. spolku v Kadani (Entomologischer Verein Kaden). V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 z ČSR. v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Byl pracovníkem cukrovaru v Prunéřově u Kadaně. V entomologii se zabýval sběratelstvím brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Kadaně, Prunéřova a na dalších lokalitách severozápadních Čech.

LANDSPERSKÝ Karel

nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér.

Na přelomu 19. a 20.století žil v Českých Budějovicích. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Zabýval se regionální faunistikou motýlů jižních Čech, hlavně Českobudějovicka. Ve své sbírce měl druhy motýlů chycené v letech 1900-1910 v Českých Budějovicích a jejich okolí.

LANG Karel

nar. .8.IV.1949 - zemř. 1982 Plzeň.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1976.

Žil, bydlel a pracoval v Plzni. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách: v Plzni a plzeňském okolí.

LANG Veleslav

nar. 27.IX.1913 Vídeň (Rakousko) - zemř. 24.X.1993 Vyškov na Moravě.
Národnost česká. Učitel, ředitel školy. Přírodovědec, paleontolog, botanik, sběratel přírodnin. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1937. Člen Přírodovědeckého klubu v Brně, Antropologické společnosti v Brně a Čs. společnosti pro mineralogii a geologii.

Narodil se v učitelské rodině, kde pod vedením vzdělaného otce od mládí silně tíhl k poznávání přírody a později k přírodním vědám, zejména k zoologii. Vystudoval učitelský ústav v Kroměříži a začal pracovat jako učitel na obecných školách. V letech 1937-1938 učil na škole v Radslavicích u Vyškova, 1939-1948 na škole v Dědicích u Vyškova. Od počátku padesátých let byl učitelem, později ředitelem 11-leté střední školy ve Vyškově na Moravě. V r. 1974 odešel do důchodu.

Jeho aktivní zájem o přírodní vědy a jejich historii jej již v době studia v Kroměříži přivedl do městského muzea, kde pomáhal v archeologickém oddělení, byl členem Moravského archeologického klubu a zúčastňoval se prací při vykopávkách na Vyškovsku. Od r. 1936 si začal více všímat živé přírody. Sbíral rostliny a založil herbář, největší zájem však měl o hmyz a jeho studium. Stal se členem moravsko-slezského odboru Čs. spol. entomologické a začal se zabývat sběrem a studiem zástupců hmyzího řádu stejnokřídlých (Homoptera) a z nich podřádem křísů (Cicadoidea) a podřádem molic (Aleurodoidea). Publikoval o nich několik prací a jako odborník v těchto skupinách je veden i v kompendiu „Directory of Zoological Taxonomists of the World", 1961 (Lang V., p. 252). Uveřejnil přes 30 entomologických prací, hlavně v brněnských Entomologických listech, Časopise Čs. spol. entomologické, Zoologických listech, Vesmíru a Přírodě. Z faunistického hlediska mají hlavní význam práce: „I. příspěvek k poznání našich cikád" (1940), „II. příspěvek k poznání našich cikád" (1941), „III. příspěvek k poznání našich cikád" (1942), „IV. příspěvek k poznání našich cikád" (1944), „Cikadologický výzkum Mohelenské rezervace" (1945), „Cikády Bílých Karpat" (1944), „Cikády moravských slanisek" (1945), „Cikády okolí Jindřichova Hradce" (1946), „Cikády, Psylly a molice Jeseníků" (1947), „Vosy Vyškovska" (1958). Spolupracoval na stati „Stejnokřídlí (Homoptera)" v publikaci J. Kratochvíl - E. Bartoš: Soustava a jména živočichů z r. 1954. Uveřejnil cca 150 dalších populárních přírodovědeckých příspěvků v mnoha časopisech z nichž entomologická témata měly např. články: „Náš největší pavouk" (Mladý svět, č. 12., 1936), „Několik poznámek ke sbírání a preparaci cikád" (Příroda, 32., 1939), „Cikády děti slunce" (Chvilky v přírodě I., 1941), „Naše největší cikády" (Vesmír, 19., 1941), „Naše ostnohřbetky" (Vesmír, 19., 1941), „Bezočky - drobní křískové" (Vesmír, 20., 1942), „Všimněte si molice na vlašťovičníku" (Vesmír, 21., 1943), „Nález vzácné kobylky na Moravě" (Ent. listy, 6., 1943) a řada jiných. Sbírkový materiál Homoptera - Cicadoidea V. Langa o rozsahu 4.269 ex. z Československa je uložen ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě. V Městském muzeu ve Vyškově je uložena jeho rozsáhlá sbírka fosilní flóry a herbář o 5.000 položkách rostlin z Československa. K Langově poctě pojmenoval v r. 1944 RNDr. J. Dlabola nově zjištěnou varietu křísa z okolí Pelhřimova Balclutha punctata Thunbg. v. langi Dlabola (1944). Od r. 1939 se Lang začal též zajímat o paleontologický výzkum fosilií v kulmských břidlicích. Z tohoto výzkumu uveřejnil práci „Goniatitová fauna v kulmu Drahanské vysočiny" (se spoluaut., 1975).

Biografie:

Kumpera O.: K 65. narozeninám Veleslava Langa. Sborník vědeckých prací Vysoké školy bánské v Ostravě. Řada hornicko-geologická., r. 24., č. 1., 197a, p. 201-202, portrét.
Severa J.: Unikátní sbírka v bytě Veleslava Langa. Výlety do minulosti. Mladá Fronta, r. 31., č. 33., z 8.2.1975, p. 3., portrét.

LÁSKA František, RNDr.

nar. 30.XI.1904 Uherský Brod., okr. Uherské Hradiště - zemř.29.VII.1965 Brno.
Národnost česká. Středoškolský profesor. Zoolog, akarolog.

Byl asistentem zoologického ústavu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně a později pracoval jako středoškolský profesor přírodopisu v Brně.

Zabýval se výzkumem a studiem vodulí (Hydrachnellae, Acari) na území ČSR. Z jeho prací o těchto vodních roztočích to např. byly články: „Poznámky k historii hydrachnologického výzkumu.ČSR a seznam dosud známých druhů. vodulí na našem území" (Sbor. Klubu přír. v Brně 29., 1948-1951), „Příspěvek k poznání moravských vodulí (Hydrachnellae, Acari) I. Vodule ze sedimentačních nádrží brněnských vodáren v Pisárkách" (Spisy Př. fak. Masar. univ. Brno, č. 330, 1951), „Ekologické a systematické poznatky o vodulích (Hydrachnellae, Acari) moravskoslezských a Vsatských Beskyd" (Spisy Př. fak. Masar. univ. č. 336, 1952). Pro „Klíč zvířeny ČSSR-IV" (Academia Praha, 1971) zpracoval kapitolu o vodulích - Hydrachnellae (str. 431-493) s klíčem 32 čeledí této skupiny vodních roztočů.

Biografie:

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Láska F., p. 72). Bratislava 1996.

LAŽNOVSKÝ Oskar

nar. - zemř.
Národnost česká. Celní úředník. Entomolog amatér. Člen Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátku 20. stol. až do poloviny dvacátých let byl znám z Karlových Varů, kde bydlel v penzionu „Norma". Pracoval na celním úřadě v K.V. ve služebních hodnostech oficiála a později revidenta. V entomologii se zajímal o evropské brouky (Coleoptera) a motýly (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum domácích druhů motýlů prováděl v širším regionu Karlovarska. Cizí druhy motýlů získával od zahraničních sběratelů.

LEGO Antonín

nar. 1839 - zemř. 1901.

Národnost česká. Katolický kněz. Praktický včelař, zakladatel a člen Včelařského spolku v Sedlčanech.

Byl správcem farnosti a farářem v Jesenici u Sedlčan, kde se zabýval praktickým včelařením ve vlastním včelíně. Věnoval péči zlepšování a lepšímu využívání včelařských pomůcek a pracovního náčiní, což se projevilo sestavením nového typu medometu na vytáčení obou stran plástů (tzv. Legův medomet). V časopise Český včelař uveřejňoval drobné články o zkušenostech ze své včelařské činnosti. Např. „A zase medomet !" (1882), „O své včelařské praxi" (1897) a j. Významným úspěchem jeho organizátorské snahy a činnosti bylo založení Včelařského spolku v Sedlčanech.

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Lego A., p. 322).Vyd. SZN Praha,1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Lego A., p. 164). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Lego A., p. 302). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

LEHMANN Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna Vídeň.

Z období I. Československé republiky byl znám jako učitel obecné školy v obci Světec u Bíliny (Schwaz bei Bilin). Věnoval se sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Bíliny, na Teplicku a v Českém středohoří.

LELLÁK Jan, Prof., RNDr., CSc.

nar. 16.I.1926 Helcmanovce, okr. Spiš. Nová Ves (Slov. rep.) - zemř. 31.VII.1993 Praha.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, hydrobiolog, zoolog, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od r. 1950, předseda Čs. limnologické společnosti.

Vystudoval obchodní akademii v Českých Budějovicích a po II. svět. válce si doplnil vzdělání maturitou na gymnáziu. V r. 1947 se přihlásil ke studiu na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Po ukončení studia zůstal pracovat. na fakultě jako asistent, později jako odborný asistent a v r. 1967 se habilitoval, byl jmenován a ustanoven docentem hydrobiologie.

Ve své vědecké práci se zabýval studiem bentické zvířeny a zaměřil se též na sledování rychlosti obnovení fauny dna po letnění a zimování rybníků. Byl světově uznávaným znalcem systematiky obtížné hmyzí skupiny pakomárovitých (Chironomidae, Diptera). Výsledky studia pakomárů shrnul do moderního kritického klíče „Klíč k určení larev pakomárů čeledi Chironomidae, se zřetelem k fauně Československa" (1971), který se stal nepostradatelnou pomůckou pro hydrobiology, zabývající se zvířenou vodního dna. O pakomárech čeledi Chironomidae napsal ještě řadu dalších prací a studií, z nichž to např. byly: „Chironomidae a ostatní zvířena dna některých stojatých vod ve středním Polabí" (1953), „Chironomidae a Ceratopogonidae řek Luciny, Morávky a Mohelnice" (1962). Do Technické hydrobiologie v Bulletinu metodického střediska chemicko-technologických laboratoří v Pardubicích, zpracoval v r. 1972 kapitolu „Dvoukřídlí - Diptera". Čeleď pakomárovití - Chironomidae zpracoval také do V. svazku Klíče zvířeny ČSSR - Dvoukřídlí (1977), dále do publikace dr. J. Čepeláka: Diptera Slovenska I. (1984) a klíč larev pakomárů též do publikace R. Rozkošného: Klíč vodních larev hmyzu (1980).

Se svými spolupracovníky rozšířil a zmodernizoval hydrobiologickou terénní stanici ve lnářsko-blatenské rybniční oblasti jižních Čech. Aktivně činným byl rovněž v oblasti práce pedagogické. Pro studenty řady oborů přednášel hydrobiologii a ekologii a za dobu svého vysokoškolského působení vychoval početnou řadu absolventů-hydrobiologů a vyškolil domácí i zahraniční vědecké aspiranty. Byl pravidelným účastníkem světových kongresů Mezinárodní limnologické společnosti a přednášel na jejích kongresech ve Vídni (1959), Varšavě (1965), Jeruzalémě (1968) a na mezinárodních symposiích v Německu, Anglii, SSSR, Polsku, Švédsku a Itálii.

Byl aktivním členem Mezinárodního sdruženi pracovníků zabývajících se studiem pakomárů. Jako ohlas na ocenění Lellákovy práce v tomto oboru pořádalo Sdružení v r. 1976 své symposium v Československu.

Biografie:
Kořínek V., Oliva O.: Doc. dr. Jan Lellák, CSc. padesátiletý. Živa, r. 25., 1977, p. 60, portrét.
Chvála M.: Sixtieth birthday of Doc. RNDr. Jan Lellák, CSc. Acta Entomol. Bohemoslov., Vol. 84., 1987, p. 233-234, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Lellák J., p. 404). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha, 1992.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Lellák J., p. 73). Bratislava 1996.
Kořínek V., Sládeček V.: In memoriam Pofessor RNDr. Jan Lellák, CSc. (16.1.1926-31.7.1993). Acta Soc. Zool. Bohem., 59, 1995, p. 137.

Bibliografie:
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol.84., 1987, p. 234-235.
Acta Soc. Zool. Bohem., 59, 1995, p. 138-140.

LEMARIE Jaroslav, Ing., RNDr.

nar. 7.X.1899 Úsor (Jugoslávie) - zemř. 22.II.1979 Zastávka, okr. Brno-venkov.
Národnost česká. Lesnický inženýr, přírodovědec, vědecký pracovník, vysokoškolský pedagog. Lesnický entomolog a fytopatolog. Člen moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. v Brně od r. 1922, od r. 1925 člen Klubu přírodovědeckého v Brně, zasloužilý pracovník v ochraně lesů.

Vystudoval lesnické inženýrství na Vysoké škole zemědělské ve Vídni. Mimo to studoval ještě u prof. J. Zavřela na Přírodovědecké fakultě v Brně, kde dosáhl doktorátu přírodních věd. Od r. 1921 byl pracovníkem Ústavu ochrany lesů Lesnické fakulty VŠZ v Brně, jako asistent prof. A. Dyka. Tímto pracovištěm byl vyslán u letech 1925-1926 jako lesnický expert do afrického Gabunu, kde působil v bažinatých pralesích u jezera Zonanghé jako vedoucí odborník při stavbě dráhy. Po návratu do Brna dále působil v ústavu ochrany lesů, kde po prof. Dykovi od 1.2.1939 suploval přednášky z ochrany lesů a myslivosti až do uzavření českých vysokých škol německými okupanty. Po přerušení vysokoškolské práce odešel do lesnické praxe na Českomoravskou vysočinu, kde pracoval do konce roku 1944, kdy byl zatčen Gestapem za podporu partyzánů. Až do konce II. svět. války byl vězněný v Kounicových kolejích v Brně. V r. 1947 byl Oblastním ředitelstvím čs. státních lesů v Bratislavě požádán, aby organizoval lesnický výzkum na Slovensku. Ujal se této práce a externě ještě vedl Ústav ochrany lesů na Lesnické fakultě Vysoké školy poĺnohospodárské v Košicích, kde též přednášel i předmět ochrana lesů. V r. 1953 se ze Slovenska vrátil do Brna a pracoval jako vědecký pracovník brněnského oddělení ochrany lesů Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti Zbraslav-Strnady u Prahy. V r. 1960 odešel do důchodu a žil v obci Zastávka u Brna.

Ing. J. Lemarie vynikal rozsáhlými znalostmi z oboru ochrany lesů a lesnické entomologie a zoologie. Jako entomolog byl aktivním sběratelem a průzkumníkem entomofauny, což potvrdil při své expertní činnosti v africkém Gabunu, kde se pilně věnoval sběru a studiu hmyzu. Po návratu do vlasti věnoval bohaté sběry hmyzu z této oblasti Ent. odd. Národ. muzea v Praze. Speciálně pro dr. J. Obenbergera sbíral krasce (Buprestidae, Col.), zvláště zástupce rodů Parataenia, Megactenodes, Chrysobothris a Agrilus, mezi kterými Obenberger zjistil několik nových druhů. K poctě J. Lemarie pojmenoval z těchto sběrů v r. 1928 nový taxon Psiloptera lemariei Obenb. (1928). Nový druh kuklice (Tachinoidea, Diptera), zjištěný v okolí Lednice na jižní Moravě, pojmenoval Ing. D. Jacentkovský Macronychia lemariei Jacent. (1941) a entomolog G. E. J. Nixon pojmenoval lumčíka (Braconidae, Hym.) Agapanteles lemariei Nixon. Na Moravě sbíral J. Lemarie hlavně v okolí Brna a na lokalitách jižní Moravy. Byl literárně činný a své práce publikoval převážně v lesnických časopisech a v Zoologických listech. Uveřejnil: „K otázce užitečnosti mravenců" (Čs. les, 1925), „Příspěvek k poznání bionomie makadlovky borové Exoteleia (Heringia) dodecella L." (Zool. l., 6., 1957), „Boj proti obaleči dubovému (Tortrix viridana L.) na jižní Moravě" (Les. pr. 35, 1956), „Listopas borový - škůdce borových mlazin" (Les. pr., 37., 1958), „Makadlovka borová - málo známý škůdce borových pupenů" (Les. pr., 38., 1959), „Obaleč pryskyřičný (Evetria resinella L.)" (Les. pr., 39., 1960) a jiné. Uveřejnil též tři příspěvky k poznání cizopasníků makadlovky borové z nadčeledě Chalcidoidea a čeledí Ichneumonidae, Braconidae a Larvaevoridae.

Biografie:
Anonym (J. P. M. Č.): Vzácné životné jubileum Dr. Ing. Lemaria. Les, r. 30., 1974, Bratislava, p. 526-527.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Lemarie J, p. 73). Bratislava 1996.

LEVÝ Josef

nar. 26.XI.1899 Staré Sedlo, okr. Písek - zemř. 11.IX.1986 Písek.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1934.

Vystudoval gymnázium v Písku a dále: absolvoval Katolický učitelský ústav ve Svatém Janu pod Skalou, kde v r. 1919 maturoval. Učitelskou dráhu nastoupil na škole v Kostelci nad Vltavou a od r. 1920 až do konce II. světové války působil jako učitel v Klučenicích, okr. Milevsko (s výjimkou let 1924-1927, kdy byl učitelem v Baníně na Svitavsku). V r. 1945 se trvale usadil v okresním městě Písku, kde se dále věnoval svému učitelskému povolání až do r, 1960, kdy odešel do důchodu.

Jako venkovský učitel měl neustálý kontakt.s přírodou, která v něm od mládí vzbuzovala hluboký zájem o všechny přírodní poznatky, především o rostliny a hmyz, z jehož řádů jej nejvíce zaujali motýli (Lepidoptera). Začal se věnovat sběratelství, studiu a faunistice domácích Lepidopter, čímž počala vznikat sbírka, jejíž základ tvořil regionální jihočeský materiál, zvláště z okolí Klučenic, Orlíku nad Vlt., Starého Sedla, Písku a dalších jihočeských lokalit. Navázal přátelský vztah i odbornou spolupráci s jinými lepidopterology (např. s A. Silbernagelem, J. Tykačem, J. Soffnerem, L. Baťou, J. Michelem a j.), od kterých získával cenné rady i srovnávací materiál. Vedle regionálních jihočeských sběrů doplňoval svou sbírku o nálezy motýlů z četných lokalit ostatních krajů ČSR a početný byl i materiál sběrů z Balkánu, kam podnikl několik sběratelských cest. Sbíral v Polsku (1950), Maďarsku (1958), Bulharsku (1961-1966), SSSR - Soči, Suchumi (1967) a v Jugoslávii (1968). Značný materiál motýlů získal též výměnou, a tak celkový rozsah sbírky byl větší než 25.000 kusů Lepidopter z celé palearktické oblasti. Neomezil se jen na pouhou sběratelskou činnost, ale získané poznatky a výsledky svých faunistických průzkumů publikoval v několika samostatných pracích a kromě toho posloužil jeho sbírkový materiál i ke studiím jiným lepidopterologům doma i v cizině. Z jeho prací to např. byly: „Příspěvek k motýlí fauně jihočeské" (1948), „Vzácný nález motýla Prodotis stolida F. v Čechách (Lep., Noctuidae)" (1967), „Předběžný seznam motýlů (Lepidoptera), zjištěných v Novohradských horách" (1971) aj. V letech 1968 a 1970 uveřejnil také dva příspěvky o bulharských motýlech v německém časopise Entomologische Nachrichten. Při svých jihočeských exkurzích sbíral též materiál mravenců, který poskytl entomologovi RNDr. M. Záleskému pro jeho prodromový oddíl blanokřídlého hmyzu - mravenci. K poctě J. Levého pojmenoval v r. 1944 A. Silbernagel novou formu motýla z Čech Lithosia deplana Esp. f. levýi Silb. (1944).

Biografie:
Krampl F.: 75 let Josefa Levého. Přírodověd. časopis jihočeský 13., č. 3., 1973, p. 160.

Bibliografie:
Přírodovědecký časopis jihočeský, r. 13., č. 3.,1973, p. 160.

LÍHA Karel

nar. - zemř.

Národnost česká. Katolický kněz, farář. Praktický včelař, propagátor včelařství, chovatel bource morušového.

Z let 1895-1899 se dochovala zpráva o jeho působnosti správce farnosti v obci Lukov (Velký Lukavec) na Zlínsku, kde se stal průkopníkem včelařství. Jeho včelín měl 36 včelstev, choval bource morušového (Bombyx mori L.) a zajímal se též o chov drobného hospodářského zvířectva. V okolí lukavské fary a ve farské zahradě vysázel morušové stromy. Podněcoval místní hospodáře k zájmu o chov včel a šíření myšlenky rozvoje včelařství propagoval v přednáškách i ve svých kázáních k věřícím. Za své zásluhy byl na vídeňské včelařské výstavě odměněn Zlatým záslužným křížem.

Biografie:
Anonym (vhk): Moruše v Lukově. (Údaje o páteru K. Líhovi). Práce, r. 40., č. 199 z 24.8.1985, p. 5.

LIKOVSKÝ Jaroslav

nar. 1.III.1903 Vídeň (Rakousko) - zemř. 6.IX.1979 Praha.

Národnost česká. Drogista, úředník. Entomolog amatér.

Po obecné škole absolvoval nižší gymnázium v Praze - Resslově ulici, kde jej dějepis učil spisovatel prof. Alois Jirásek. Po ukončení školy se v letech 1919-1922 učil drogistou v drogerii Jože Zlámala v Hodolanech u Olomouce. V r. 1922 učební dobu ukončil a získal výuční list asistenta drogerie. Po vyučení byl v letech 1922-1924 zaměstnancem pražské chemické továrny Medica a v období let 1924-1928 pracoval v medicinální drogerii PhMr. Kohouta v Praze. V období 1928-1933 působil u firmy Strankmüller a v r. 1933 založil vlastní drogerii v Praze, kterou vedl až do r. 1950. V období let 1951-1963 pracoval jako úředník na podnikovém ředitelství národního podniku Uhelné sklady, odkud v r. 1963 odešel do důchodu.

V entomologii se od mládí věnoval sběratelství brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera). Nebyl organizovaným členem Čs. spol. ent., ale po dlouhá léta pravidelně navštěvoval přátelské schůzky entomologů v pražském Černém pivovaru na Karlově náměstí. Ve zralejším věku začal provádět sběry a faunistické průzkumy s rozmyslem a vyhraněným zájmem společně se svým synem RNDr. Zbyňkem Likovským, který citoval jeho zajímavé nálezy brouků v publikovaných faunistických zprávách. Měl velký zájem o střevlíkovité (Carabidae), pro jejichž vyhledávání a biotopy výskytu měl velmi dobrý sběratelský cit. Velice dobře, pečlivě a úpravně také své nálezy brouků preparoval. Vedle častých sběrů na lokalitách v pražském okolí a na řadě lokalit v Čechách občasně v důchodovém věku zajížděl na sběratelské exkurze na Slovensko. Jeho entomologická sbírka je uložena v muzeu v České Lípě.

LILGE (pseud. Osikovský, Janké, Hagera) Ján Ivan

nar. 1826 - zemř. 1886.

Národnost slovenská. Měšťan, důstojník slovenských dobrovolníků, řádný člen Matice Slovenské. Včelař, včelařský organizátor, dendrolog.

Žil v Martině, kde byl váženým měšťanem a řádným členem Matice Slovenské. V revolučním roce 1848-1849 byl aktivním důstojníkem slovenských dobrovolníků. Zabýval se včelařstvím, jehož rozvoj v turčianském regionu podporoval a organizoval přípravu založení včelařského spolku. Zhotovoval z dřeva dlabané i slaměné úly a v r. 1869 proběhlo jeho přičiněním regionální zakládající shromáždění Spolku slovenských včelařů. Mimo včelařství se zajímal také o sadovnictví, sadařství a zahradnictví. V r. 1855 založil nad Martinem (lokalita Osikovo) arboretum s přírodními zajímavostmi (po jeho smrti zaniklo) a v zahradě Matice Slovenské vysadil četné ovocné i okrasné stromy.

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Lilge J. I., p. 271). Sborník ČSAZ č. 140, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A - L. (Lilge J. I., p. 265). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 8., 1986, p. 257.

LIPPERT Karl

nar. 17.X.1871 - zemř. 30.IV.1936 Karlovy Vary.

LOHNINSKÝ Alois, MUDr.

nar. 1906 - zemř. 1989.

Národnost česká. Praktický lékař. Včelař a včelařský funkcionář.

Žil, bydlel a jako lékař působil v Třeboni. Po celý život se aktivně věnoval včelařství. Sám nejen včely choval, ale z odborného hlediska se jako lékař zabýval studiem léčivých účinků včelích produktů. Svým výzkumem a zkušenostmi. přispěl k zahájení výroby léků s obsahem propolisu, kosmetických a lékařských preparátů na základě včelích produktů. Působil jako dlouholetý člen komise pro zužitkování včelích produktů. V letech 1967-1979 byl činným předsedou základní organizace Českého svazu včelařů v obci Lomnice nad Lužnicí na Třeboňsku. Pořádal odborné včelařské přednášky pro členy včelařských organizací v Jihočeském kraji i jinde po Čechách. Byl oceněn jako zasloužilý včelařský pracovník.

Biografie:

Skala L.: Malý slovník biografií. IV.-Dodatky. (Lohnický A., p. 272). Sborník ČSAZ č. 140, Praha, 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Lohniský A., p. 310). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993

LORENZ Antonín

nar. - zemř.

Národnost česká. Železniční úředník. Entomolog amatér, člen entomologické sekce Společnosti pro fysiokracii v Čechách.

Žil v obci Hořelice u Rudné ve středních Čechách a pracoval jako úředník železniční stanice Rudná. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na lokalitách v okolí Rudné, Unhoště a na Kladensku.

LOVECKÝ (Loveczky) Ernest

nar. - zemř. po r. 1929.

Národnost slovenská. Učitel. Včelař a včelařský publicista.

Působil na školách v Križovanech nad Dudváhom a v Opoji v Trnavském okrese. V r. 1902 napsal malou včelařskou knížku „Včelár - Náuka o včelárstve pre lud a ludové hospodárske i opakovacie školy". Knížka byla vytištěna v Ružomberoku a vydal ji Spolok sv. Vojtecha v Trnavě. V r. 1901 vydal také dvě včelařské publikace v maďarštině.

Biografie:

Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Lovecký E., p. 420). Vyd. Slov. zväz včelárov, Príroda, Bratislava, 1969.
Skala L.: Malý slovník biografii. IV. - Dodatky. (Lovecký E., p. 274). Sborník. ČSAZ č. 140, Praha, 1990.

LUKÁŠ Josef, senior

nar. 4.II.1920 Jinošov, okr. Třebíč - zemř. 30.III.1993 Trenčín (Slov. rep.).

Národnost česká. Technický úředník, projektant. Okresní konzervátor ochrany přírody, muzejní spolupracovník. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1957, obnovené členství od r. 1991. Člen Slov. ent. spol. SAV. V letech 1960 - 1979 člen Svazu pro ochranu přírody a krajiny, od r. 1962 člen Slov. zväzu ochráncov prírody a krajiny.

Základní školu navštěvoval v Jinošově a v Náměšti nad Oslavou. Poté absolvoval obchodní školu v Třebíči a pak ještě UMPRUM v Brně. V r. 1938 nastoupil u civilní geometrické firmy Ing. Emila Faltuse v Brně. Od r. 1942 do r. 1944 byl totálně nasazen na nucené práce do Německa, odkud se vrátil s podlomeným zdravím. Po návratu do vlasti v r. 1945 znovu nastoupil k firmě Ing. E. Faltuse, odkud v r. 1946 přešel do Kartografické kanceláře sdružených civilních inženýrů v Brně. V r. 1948 po sloučení tohoto pracoviště s technickou kanceláří družstevního podniku Komunotechna, který měl pobočku ve slovenském Trenčíně, byl přidělen na toto slovenské pracoviště. Od r. 1951 do r. 1958 byl zaměstnán jako typisátor - projektant v trenčínské pobočce státního projekčního ústavu Keramoprojekt, odkud v r. 1958 přešel do invalidního důchodu.

Od raného mládí měl hluboký vztah k přírodě, což ovlivnil i jeho otec zahradník a pobyt.v přírodně bohatém a krásném pahorkatém předhůří Českomoravské vysočiny. Zabýval se hlubším studiem geologie, botaniky a později entomologie, která se pak stala jeho celoživotní zálibou. Věnoval se sběratelství a studiu brouků (Coleoptera), jejichž faunistický průzkum začal provádět v okolí Trenčína. V r. 1965 se zaměřil na blanokřídlý hmyz (Hymenoptera), z jehož rozsáhlého řádu začal studovat a zpracovávat skupinu Aculeata. Sběry a faunistický průzkum prováděl na slovenských lokalitách v pohoří Považského Inovce, v severní části Malých Karpat, v Bílých Karpatech, ve Strážovských vrších a Súlovských skalách. Zúčastňoval se státního výzkumu hmyzu prostřednictvím Zoologického ústavu Přír. fak. Univerzity Komenského v Bratislavě, který byl prováděn v Malé a Velké Fatře a Súlovských skalách. Při účasti na resortních fakultních úkolech sbíral na lokalitách Soroš u Hlohovce, Zobor-Žibrica a v okolí Nitry. Aktivním pracovníkem byl v oblasti ochrany přírody. V r. 1960 byl jmenován KNV v Bratislavě a Odborem školství a kultury ONV v Trenčíně okresním konzervátorem ochrany přírody. Na tomto úseku své činnosti podal v r. 1971 čtrnáct návrhů na vyhlášení chráněných území v okrese Trenčín, z nichž bylo 10 realizováno. Intenzivně pracoval s mládeží, pro níž vedl zajímavé přírodovědecké a ochranářské kroužky a pořádal přednášky. Byl spolupracovníkem přírodovědeckého oddělení Trenčínského muzea. Entomologické sběry J. Lukáše sen. jsou uloženy v Trenčianském múzeu v Trenčíně, v Západoslovenském múzeu v Trnavě, v Nitrianském múzeu v Nitře a ve Slovenském národním múzeu v Bratislavě. Publikoval několik entomologických prací, z nichž to např. byly: „Poznámky k vývoju niektorých škodcov čeladě Cerambycidae (tesaríkovitých) a ich starostlivost o následujuce generácie" (Inform. Zpr. Trenč. múzea 2., 1958), „Poznatky o rozšírení niektorých čeladí žihadlovkovitých blanokrídlovcov (Hym., Aculeata) Zoborských vrchov pri Nitre" (Zborník Západoslov. múzea Trnava) a „Prírodné pomery Trenčianského okresu" (In.: Trenčín a okolie, 1965, p. 5-17) a jiné.

Biografie:

Varga J.: K pätdesiatke J. Lukáša. Trenčín 71., 1971, p. 188-190.

LUNGA Jindřich

nar. 1909 - zemř.

Národnost česká. Geometr. Entomolog amatér.

Pracoval jako geometr a podnikal expertní služební cesty do zahraničí. Při práci ve Vietnamské demokratické republice v jižní Asii prováděl ve volném čase sběry motýlů, jejichž sbírku po svém návratu do vlasti předal pobočce Okresního muzea v Hodoníně se sídlem v Kyjově, kde je uložena.

LUPÍNEK Václav

nar. 1878 - zemř. 1920.

Národnost česká. Účetní úředník. Praktický včelař, včelařský funkcionář a organizátor.

Žil a působil v Brně, kde pracoval jako účetní rada brněnské banky. Byl praktickým včelařem, ale i funkcionářem, členem výboru Zemského včelařského ústředí moravského, kde byl činným v letech 1909-1920. V té době byl ustanoven správcem pozorovacích včelařských stanic na Moravě, které za jeho vedení splňovaly všechny uložené úkoly. Jeho podávané zprávy o plnění úkolů byly vždy přehledné a odpovědně zpracované. Za svojí dlouholetou organizátorskou činnost byl včelařským ústředím jmenován „Zasloužilým včelařským pracovníkem".

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Lupínek V., p. 236). Včelařství, r. 22., 1969.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Lupínek V., p. 189). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. A-L. (Lupínek V., p. 315). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

LYCZEI Ján

nar. Prievidza (Slov. rep.) - zemř. kolem r. 1730 Krakovany, okr. Trnava (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Katolický kněz, náboženský spisovatel. Zájemce o včely a včelařství.

Studoval theologii ve Vídni a po studiích začal v letech 1700-1705 působit jako katolický farář farnosti obce Bzovík v okrese Krupina. V r. 1706 přešel do Prievidze, kde byl do r. 1710. Od r. 1710 až do konce života pak působil jako farář v obci Krakovany v okrese Trnava. V latinském jazyce sepsal sedm náboženských knih a jednu hospodářskou, která vyšla pod názvem „Inter oeconomicum, duodena stationum, quarum singulae in certas digrissiones distribuntur, definitum." (Hospodárska prechádzka). Tato kniha byla rovněž psaná latinsky a její VIII. část se zabývá včelařstvím. Vyšla v Trnavě ve dvou vydáních, a to v r. 1707 (301 pp.) a v r. 1713 (301 pp.). Kniha se zachovala jen v několika málo výtiscích a je velmi vzácná. Jeden výtisk je uložen v knihovně Karlovy univerzity v Praze a další výtisk má Matice Slovenská. Zpracovaná pasáž o včelařství měla v té době veliký význam, protože podávala na počátku 18. století na Slovensku prvý rozsáhlejší přehled o oboru včelařství a výklad potřebných znalostí v praktickém včelaření.

Biografie:

Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Lyczei J., p. 373). Vyd. Slov. zväz včelárov, Príroda, Bratislava, 1969.
Tibenský J. , Hrochová M., Mauerová M.: Biobibliografia prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do r. 1850. I. Autorská časť. (Lyczei J., p. 410). Vyd. Matica Slovenská, Martin, 1976.
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. III. zväzok K-M. (Lyczei J., p. 434). Vyd. Veda - SAV, Bratislava, 1979.

LYSENKO Oleg, RNDr., CSc.

nar. 1931 - zemř. 14.II.1985 Praha.

Národnost česká. Přírodovědec, vědecký pracovník, mikrobiolog, entomolog.

Po ukončení středoškolských studií, studoval Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity v Praze. Na závěr studia v r. 1955 zpracoval a obhájil diplomovou práci na téma „Vliv pakomára Chironomus plumosus na některé střevní mikroorganismy", na jejímž základě fakultu absolvoval a získal titul promovaný biolog. Po studiích nastoupil do Biologického ústavu ČSAV v Praze 6 - Dejvicích, kde začal pracovat v oddělení patologie hmyzu. Po ustavení samostatného Entomologického ústavu ČSAV pracoval dále na úkolech v oddělení patologie hmyzu tohoto ústavu. Po složení rigorózních zkoušek dosáhl titulu doktora přírodních věd (RNDr.), obhájil i kandidátskou disertaci a stal se kandidátem věd (CSc.).

Podílel se na úkolech výzkumu nákaz způsobených mikroorganizmy přenášených hmyzem. Věnoval také značnou pozornost využití možností biologického boje proti škodlivému hmyzu. Zabýval se možnostmi biologického boje proti obaleči hlohovému (Archips crataegana Hb., Lep.) pomocí umělé bakteriální nákazy, prováděl pokusy s hubením bekyně vrbové (Leucoma salicis L.) patogenními mikroorganismy, konal pokusy s hubením píďalky podzimní a píďalky lesní (Operophtera brumata L., Operophtera fagata Scharf.) i píďalky trnavoskvrnáče zhoubného (Erannis defoliaria Cl., Geometridae, Lep.) pomocí bakterií, sledoval bakteriosy u hmyzu a možnosti použití různých bakterií v boji s hmyzem v zemědělských kulturách. Jeho blízkými spolupracovníky i spoluautory některých prací byli dr. J. Weiser, ing. J. Kudler, dr. K. Sláma a jiní. Sám i se spoluautory publikoval v období let 1956-1984 více jak 90 prací uveřejněných v domácích i zahraničních odborných časopisech a ve sbornících z častých sympozií, kongresů a konferencí, kde přednesl své příspěvky.

Biografie:
Weiser J.: RNDr. Oleg Lysenko, CSc. died. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol. 83., 1986, 475-476, portrét.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Lysenko D., p. 46-47, 203, 248, 260). Vyd. Academia Praha, 1969.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 83., 1986, p. 476-480.

M

MACNER Hynek

nar. - zemř. 1894 Písek.
Národnost česká. Živnostník-cukrář. Praktický včelař, včelařský funkcionář a organizátor.

Žil a pracoval v jihočeském Písku, kde provozoval cukrářskou živnost. Byl praktickým včelařem a aktivním propagátorem včelařství na Písecku. Po řadu let zastával funkci předsedy Včelařské jednoty píseckého kraje. Od r. 1878 vyráběl úlové mezistěny na válcovém lisu a přispíval tak včelařům k snadnějšímu získávání těchto důležitých pomůcek. Byl i literárně činný a v r. 1879 vydal v Písku brožuru „Umělé mezistěny, jejich upotřebení a užitek".

Biografie:
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Macner H., p. 323). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. II. (Macner H., p. 194). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naší předchůdci. M-Ž. (Macner H., p. 319). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1993.

MADAR Jindřich, junior, Doc., RNDr., Ing.

nar. 9.VIII.1906 Kosová Hora u Sedlčan - zemř. 21.II.1993 Praha. Národnost česká. Přírodovědec, vědecký pracovník v oborech sférické astronomie, kartografie, matematické a fyzické geografie, ředitel Jedličkova ústavu v Praze. Entomolog, činným členem Čs. spol. ent. od r. 1923, zakládajícím od r. 1944. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

S vyznamenáním vystudoval reálku Adolfa Heyduka v Písku a maturoval v r. 1924. Na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze studoval matematiku a fyziku a v r. 1929 získal pro uvedené předměty pedagogickou aprobaci. V dalších letech působil na Přírodovědecké fakultě jako vědecký pracovník a v r. 1933 byl prohlášen doktorem přírodních věd (RNDr.). V r. 1933 přešel na České vysoké učení technické (ČVUT) v Praze, kde až do uzavření českých vysokých škol v r. 1939 pracoval jako asistent v Ústavu sférické astronomie. V období německé okupace pracoval na ministerstvu školství v odboru středních odborných škol a škol zemědělských. Po opětném zahájení výuky na vysokých školách v r. 1945 se vrátil zpět na ČVUT. V r. 1950 se na Pedagogické fakultě Karlovy univerzity habilitoval a získal docenturu pro obory kartografie a matematická a fyzická geografie. V r. 1957 vážně onemocněl a po vyléčení pracoval od r. 1960 v biofyzické laboratoři národního podniku Spofa a v r. 1968 byl jmenován ředitelem Jedličkova ústavu v Praze.

Entomologií se začal zabývat jako student v Písku pod vedením svého otce, stavitele Jindřicha Madara sen., který jej zaučoval do techniky různých způsobů sběru brouků (Coleoptera), jejichž studiu se pak po celý život aktivně věnoval. Jako středoškolský student podnikl sběratelské entomologické cesty do Jugoslávie na pohoří Papuk ve Slovenii, do Bosny a Hercegoviny, později do Přímořských Alp a do východních Pyrenejí. Při svém studijním pobytu na univerzitě v Turku sbíral ve Finsku a po druhé světové válce konal sběratelské cesty do Bulharska a Malé Asie. Aktivně pokračoval v budování vědecké dokumentární sbírky brouků, kterou převzal po svém otci. Sám se jako koleopternlog specializoval na determinačně a systematicky značně obtížnou podčeleď. mandelinkovitých - dřepčíky (Alticinae = Halticinae, Chrysomelidae, Col.), které studoval především z taxonomického a ekologického hlediska. O zástupcích podčeledi Alticinae uveřejnil několik vědeckých prací a řadu pojednání, v nichž popsal několik nových druhů a jeden nový rod. Sledoval též širší otázky biogeografické, jak to vyplývá z jeho prací o zeměpisném rozšíření dřepčíků na Kanárských ostrovech, na Madeiře, v několika oblastech Japonska i jinde. Jako specialista podčeledi Alticinae byl ve spojení s institucemi a vědeckými pracovišti entomologického oboru v řadě zemí světa. Koncem šedesátých let zpracoval originální sběry dřepčíků z Maroka a Afganistanu.

O dřepčících publikoval nejen vědecké faunisticko-systematické práce v odborných entomologických. časopisech domácích i zahraničních, ale v řadě popularizačních článků podal pro zemědělskou a zahradnickou veřejnost informace o škodlivosti dřepčíků na zelenině a jiných rostlinách v zahradnických a zahrádkářských časopisech. K poctě doc. J. Madara jun. pojmenovali někteří autoři jeho jménem nové taxony hmyzu. Nový druh madagaskarského svižníka Prothyma madari Mařan (1942) (Cicindelidae, Col.), nový druh hnojníka z Turkestánu Aphodius madari Tesař (1945) (Scarabaeidae, Col.), nový druh balkánského maločlence Cryptophagus madarorum Roubal (1945) (Cryptophagidae, Col.) a nový druh madagaskarské ploštice Rhagovelia madari Hoberlandt (1941) (Heteroptera). Bohatou koleopterologickou sbírku převzal po otcově smrti do další péče syn Ing. Jiří Madar, CSc.

Biografie:
Mařan J.: K pětašedesátinám doc. RNDr. Ing,. Jindřicha Madara. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol. 68., 1971, p. 427-428.
Mištera L.: K sedmdesátinám doc. RNDr., Ing. Jindřicha Madara. Sborník Čs. společnosti zeměpisné, r. 81., č. 3., 1976, p. 210.
Pfeffer A.: Doc. RNDr., Ing. Jindřich Madar - 70 Jahre. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol. 74., 1977, p. 286-287.
Pfeffer A.: Eightieth anniversary of Doc. RNDr. Ing. Jindřich Madar. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol. 83., 1986, p. 364.
Koleška Zd.: Zemřel Doc. RNDr. Ing. Jindřich Madar. Klapalekiana, vol. 29., č. 1-2., 1993, p. 64-65, portrét.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Madar J., p. 77). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 68., č. 6., 1971, p. 428.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 74., 1977, p. 287.
Sborník Čs. společnosti zeměpisné, r. 81., č. 3., 1976, p. 210-211.

MADLEN Ján, Doc., Ing., DrSc.

nar. 28.VII.1916 Lišov, okr. Zvolen (Slov. rep.) - zemř. 18.IV.1981 Zvolen (Slov. rep.). Národnost slovenská. Lesnický inženýr, lesnický muzeolog a vysokoškolský pedagog. Zoolog, entomolog. Člen historické komise Slovenské akademie zemědělské.

Po dokončení studií na Vysoké škole lesnické, pracoval v období let 1945-1947 jako vedoucí Ústavu pěstování lesů a lesnické biologie Státních výzkumných ústavů lesnických ve Zvolenu. Od r. 1947 byl odborným profesorem na Státní vyšší lesnické škole v Banské Štiavnici, kde vyučoval do r. 1952. V r. 1954 se stal zakladatelem a zároveň ředitelem Lesnického a dřevařského muzea ve Zvolenu.. Po přeložení muzea do Antolu zůstal pracovat ve Zvolenu. jako vedoucí historicko-dokumentačního oddělení muzea. Od r. 1964 přednášel biologii na Pedagogické fakultě v Banské Bystrici, kde byl ustanoven vedoucím katedry biologie a agrologie. Věnoval se lesnímu semenářství, chovu kožešinových zvířat a zoologii.

Jako entomolog se věnoval studiu a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Koleopterologický faunistický průzkum prováděl na Moravě v Beskydech a na Slovensku v Malé Fatře, Vysokých Tatrách, v Považí, v Krupinské vrchovině a v okolí Sitna. Výskyt motýlů sledoval hlavně na lokalitách v okolí Šahů a Levic. Studoval také význam brouků v biologické ochraně lesů a v r. 1952 napsal o této problematice studii o názvu „Chrobáky v biologickej ochrane lesov". Z jeho faunistických prací možno uvést: „Príspevok ku štúdiu Sitna z hľadiska koleopter" (1955), „Cerambycidae z okolia Krupiny a ich vyhodnotenie z hľadiska ochrany lesov" (1959), „Lepidoptera z hornej hranice šahanskej stepnej oblasti" (1971), „Letná aktivita Lepidopter z hornej hranice šahanskej stepnej oblasti" (1971), „Motýle z čeledě lišajovitých (Sphingidae, Lepidoptera) v šahanskej stepnej oblasti" (1975), „Píadivkovité (Geometridae, Lepidoptera) z okolia Šah" (1976), „Babočkovité (Nymphalidae, Lepidoptera) z okolia Šah" (1976). Zpracoval též historickou studii o motýlech sbíraných a zpracovaných maďarským malířem Štefanem Nécseym (1870-1902), kterou pod názvem „Motýle v štúdiách Štefana Nécseyho" v r. 1975 vydalo Tekovské múzeum v Levicích. Madlenova sbírka řádu Coleoptera v rozsahu cca 1.000 ex. z Československa je uložena v Tekovském múzeu v Levicích.

Biografie:
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž (Madlen J., p. 279). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha 1995.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Madlen J., p. 77). Bratislava 1996.
Časopis Múzeum, r. 27. , č. 1., 1982 (Madlen J., p. 110)

MAIWALD Vincenc Fridolín

nar. 11.XII.1862 Hostinné, okr. Vrchlabí - zemř. ve 20. letech 20. stol.
Národnost německá. Páter, katolický kněz, učitel. Entomolog amatér. V r. 1905: z Čech uveden v Entomologen

Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1921 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Broumově, kde byl ředitelem gymnázia. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Broumova, na Náchodsku a sbíral též v Krkonoších. Zabýval se dějinami přírodních věd a vlastivědou a byl autorem spisu „Geschichte der Botanik in Böhmen".

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 8., r. 1986, p. 272.

MAJER Alois

nar. 12.IX.1856 Vodňany, okr. Strakonice - zemř. 1932.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Majer A., p. 786, portrét). Praha 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola Kdo je kdo" (Majer A., p. 323). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií. II. (Majer A., p. 197). Sborník ČSAZ č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci M-Ž. (Majer A., p. 322). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 8., r. 1986, p. 274-275.

MALOCH Jan

nar. 11.VI.1825 Slaný - zemř. 15.I.1911 Praha.
Člen entomologické sekce Společnosti pro fysiokracii v Čechách.

Biografie:

Uzel J.: Eine Skizze von Johann Malochs Leben und entomologischer Sammeltätigkeit. Beiträge zur Insektenfauna Böhmens. VIII. Ges. Physiokr. Böhm. Prag., 1913, 18 pp., portrét.
Scheufler P.: Fotografické album Čech 1839-1914. (Maloch J., p. 439). Odeon, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Maloch J., p. 324). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměď.Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 8., r. 1986, p. 276.

MANNSFELD Josef

nar. 1861 - zemř. 1940 Brno.
Správce chovatelské včelařské stanice. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Vedle praktického včelaření se věnoval též sběratelství motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl na Moravě v okolí Halenkovic, Napajedel, na lokalitách Uherskohradišťska a Zlínska. Počátkem třicátých let se z Halenkovic přestěhoval do Brna, kde pak až do konce života bydlel ve Štefánikově čtvrti, Alšově ul. č. 26.

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Mannsfeld J., p. 211). Včelařství, r. 22. , 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Mannsfeld J., p. 323, portrét).Vyd. SZN Praha, l971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Mannsfeld J., p. 203). Sborník ČSAZ č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Mannsfeld J., p. 326). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha.1993.

MANTASSE (Mantasl) Rudolf

nar. - zemř.
Národnost německá. Živnostník. Entomolog amatér, člen Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomolotlen Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau.

Žil, bydlel a pracoval v Karlových Varech, kde provozoval holičskou a kadeřnickou živnost. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl na lokalitách v okolí Karlových Varů a na některých lokalitách západních Čech.

MAREK Jan

nar. 1897 - zemř.

Národnost česká. Odborný středoškolský profesor, výzkumný včelařský pracovník, publicista a spolupracovník odborných včelařských časopisů.

Nejprve působil jako středoškolský profesor na Hospodářské škole v Roudnici nad Labem. Byl organizátorem českého včelařství a spolupracovníkem významného včelaře Ivana Františka Kitzbergera (1880-1927), katolického faráře v Nebušicích u Prahy. Po založení Státního výzkumného ústavu včelařského v Dole u Libčic se Marek stal prvním asistentem tohoto výzkumného pracoviště. Byl též vedoucím redaktorem a členem redakčních rad včelařských časopisů. V letech 1933-1936 působil v redakčním kruhu nezávislého, svobodného listu československých včelařů „Včelařský obzor". V období let 1942-1943 pracoval jako vedoucí redaktor časopisu „Českomoravský včelař" a v letech 1944-1945 byl vedoucím redaktorem odborného časopisu „Včelař". Z jeho prací vztahujících se k oboru včelařství to např. byly články: „Dnešní stav a úkoly včelařských pozorovacích a pokusných stanic" (Včelař. rozhl., 1928), „Referát o opakovaném páření včelích matek" (Včela mor., 1924). Některé své práce věnoval též historii českého včelařství. Z této tématiky to byly práce: „Jak včelařil Karel Havlíček Borovský" (Praha, 1931), „K prvnímu pokusu o založení včelařského spolku v Čechách" (Včelař. sbor., Praha 1937). Pozornost věnoval také italskému včelaři, knězi a knihovníkovi z Milána Karlu Mesingerovi (1813-1892), zprostředkovateli dovozu italských včelích matek do Čech. Napsal a uveřejnil o něm práci „Páter Karel Mesinger jako propagátor zemědělských styků italsko-českých" (Časopis pro dějiny venkova č. 4., 1929, Praha).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Marek J., p. 323), Vyd. SZN Praha, 1971.

MAREK Oldřich

nar. 3.IV.1911 Ústí nad Orlicí - zemř. 26.XII.1986 Žamberk, okr. Ústí nad Orlicí.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1940.

Národní školu a školu měšťanskou navštěvoval v letech 1917 - 1921 a 1921 - 1924 v obci Dolní Čermná v okrese Ústí nad Orlicí. Reálku s maturitou absolvoval v letech 1924 - 1931 v České Třebové. Po maturitě v r. 1931 byl poslán na Slovensko, kde nastoupil jako výpomocný učitel na národní škole v Trnavě. Na této škole vyučoval do 30.6.1932 a poté v letech 1932-1938 vyučoval na slovenských školách v obcích Nížný Komárník, Stakčín, Smolník, Telepovce. V Prešově složil zkoušku učitelské dospělosti a zkoušku učitelské způsobilosti pro školy obecné. V důsledku politických událostí a územních změn v r. 1938 ze Slovenska odešel do Čech. Pracovně byl zařazen jako učitel čekatel a vyučoval od 1.9.1938 do 16.2.1939 ve Slatině v okrese Moravská Třebová. Po získání učitelské definitivy nastoupil dnem 16.2.1939 na školu v Liticích nad Orlicí, kde učil do 14.2.1940 a odkud byl přeložen jako odborný učitel na měšťanskou školu v Dolní Čermné u Letohradu, kde pak působil v období 1940-1945. V r. 1941 složil v Hradci Králové zkoušku učitelské způsobilosti II. stupně (Mat., Fys., Chem., Přír.). Od 1.9.1945 až do odchodu do důchodu 30.6.1971 učil na základní devítileté škole (ZDŠ) v Žamberku.

V entomologii se začal aktivně věnovat koleopterologii. Zaměřil se na užší studium broučí čeledě Nitidulidae, jejíž systematiku dobře zvládl a záhy se osvědčil jako zkušený taxonom a determinátor. Vedle speciálního zájmu o zástupce čeledě Nitidulidae z palearktické oblasti a Jižní Ameriky, věnoval pozornost i broukům z jiných čeledí. Po řadu let prováděl koleopterologický faunistický průzkum oblasti Orlických hor a Podorlicka, kde zevrubně prozkoumal lokality: Orlické Záhoří, Šajtava, Rokytnice v Orlických horách, Nová Ves, Častalovice, Kostelec nad Orlicí, Doudleby nad Orlicí, Kunvald, Týniště nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou, Vamberk, Potštejn, Litice nad Orlicí, Žamberk, Letohrad, Jablonné nad Orlicí, Mladkov a Lichkov. Podrobně zpracoval broučí faunu žamberecké ho parku. Mimo vlast sbíral v Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku. Determinačně zpracoval velké sbírky zástupců čeledi Nitidulidae ze zásilek jednotlivých sběratelů, institucí, muzeí a univerzit z Jižní Ameriky, ze států Venezuela, Brazílie, Argentina a Equador.

Byl činný též organizačně a výchovně. Od poloviny padesátých let 20. stol. vedl entomologickou sekci při Krajském domě pionýrů v Hradci Králové, později pak entomologický zájmový kroužek při Okresním domě pionýrů v Ústí nad Orlicí. Po řadu let pracoval také jako ochranář přírody a byl členem okresní komise pro životní prostředí. Ve styku s mladými zájemci o entomologii ochotně předával svoje zkušenosti a poskytoval rady pro jejich praktickou entomologickou práci.

Faunistickými údaji o významných nálezech zástupců čeledi Carabidae ze své sbírky přispěl karabidologovi RNDr. Janu Pulpánovi pro jeho zpracovávaný „Prodromus Carabidů Československa". Marek byl též literárně čin-

ný. První svoji entomologickou práci nazval „Kuklení nosatce Cionus scrophulariae L." a uveřejnil jí v časopise Věda přírodní, r. 22., 1943-44. Z dalších prací to např. byly: „Výskyt druhu Meligethes symphyti Heer. a jeho rostlinná stanoviště" (1957), „Příspěvek k poznání faunistiky a systematiky rodu Meligethes Steph. (Coleoptera) z Bulharska" (1962), „Příspěvek k poznání broučí fauny Orlických hor. Broučí fauna žambereckého parku" (1963) a „Nitiduliden-Fauna (Coleoptera) aus Liberia" (1968), „Die Nitiduliden-Fauna von Brasilien (Coleoptera)" (1969), „Příroda Orlických hor a Podorlicka. Malinovníkovití a lesknáčkovití brouci" (1977) a další práce.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 8., r. 1986, p. 277-278.

MARJANKO Josef, MVDr.

Biografie:

Společenská rubrika - MVDr. Josef Marjanko (uveden portrét). Lidová Demokracie, r. 38., č. 125 z 28.5.1982, p. 6. Lidová Demokracie, r. 44., č. 124 z 28.5.1988, p. 4.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Marjanko J., p. 329). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

MARTINOVIČ Jozef

nar. 1922 - zemř. 1968.
Národnost slovenská. Chemik. Entomolog amatér.

Žil, bydlel a pracoval v Bratislavě. Byl pracovníkem chemického průmyslu..V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum Lepidopter prováděl ponejvíce na lokalitách v okolí Bratislavy a sběry měl též z oblasti západních Tater. Jeho sbírka motýlů o rozsahu 589 exemplářů je uložena v entomologickém oddělení Slovenského národního muzea v Bratislavě.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 8., r. 1986, p. 280.

MARTINOVSKÝ Jaroslav

nar. 24.V.1852 Blatná, okr. Strakonice - zemř. 1912.

Byl místopředsedou Včelařského spolku v Blatné. Byl praktickým včelařem a jeho včelín obsahoval úly rozmanitých soustav a byl vzorně zřízen a veden.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Martinovský J., p. 788, portrét). Praha, 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Martinovský J., p. 323, portrét). Vyd. SZN. Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Martinovský J., p. 331). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

MASCHKE Franz

nar. - zemř.
Národnost německá. Soudní úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil ve Šluknově, kde pracoval jako vrchní soudní oficiál u tamního okresního soudu. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Zajímal se o Makro- i Mikrolepidoptera. Sběry a faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Šluknova a Haňšpachu (= Lipová) v severozápadních Čechách. Byl ve styku s lepidopterology JUDr. J. Sterneckem a PhDr. B. Zimmermannem, kterým ze své sbírky drobných motýlů z okolí Šluknova a Haňšpachu poskytl faunistické údaje pro jejich „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens II. Microlepidoptera" (Karlsbad, 1933). Jeho nálezy jsou uváděny pod značkou (Ma.). Publikoval též dvě entomologické práce o píďalkách čeledi Geometridae (Lep.): „Zur Eiablage von Epione parallelaria Schiff." (1908) a „Ex ovo-Zucht von Epione parallelaria Schiff." (1910).

MASLER Vít Ján, Ing., CSc.

nar. 24.VI.1933 Spišská Nová Ves (Slov. rep.) - zemř. 5.VIII.1979 Trnava (Slov rep.).
Národnost slovenská. Zemědělský inženýr, výzkumný pracovník, fytopatolog, entomolog.

Studoval na Agronomické fakultě Vysoké školy zemědělské v Praze jako posluchač rostlinolékařského směru. Odborné studium na katedře ochrany rostlin AF-VŠZ ukončil v r. 1957, obhájil speciální diplomovou práci zaměřenou na ochranářskou problematiku a získal titul zemědělského inženýra - specialisty rostlinolékaře. Po studiích a období práce v zemědělské praxi byl přijat v r. 1967 do Výzkumného ústavu kukuřice v Trnavě, kde pracoval jako výzkumný pracovník. Řešil problematiku výskytu chorob a hmyzích škůdců kukuřice i jiných plodin v zemědělských kulturách. Z jeho publikovaných prací to např. byly příspěvky: „Ochrana proti škodcom z hľadiska realizácie kukuričných programov" (1974), „Vijačka kukuričná" (1975), „Štúdium odolnosti kukurice proti vijačke kukuričnej" (se spoluaut., 1975)

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Masler V.J., p. 79). Bratislava, 1996.

MÁSLO Jaroslav

nar. 9.III.1950 Náchod - zemř. ?.II.1995.
Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1977.

Žil a bydlel v obci Dolní Radechová v okrese Náchod. Zaměstnán byl jako dělník v národním podniku Rubena Náchod. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum a sběry motýlů prováděl na lokalitách v okolí Náchoda a na jiných místech východních Čech.

MAŠÁT Josef

nar. - zemř.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín a v letech 1921-1926 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátečních let 20.stol. žil a bydlel v osadě Nový Etynk (Neuötting) a pracoval jako učitel obecné školy v obci Včelnice (= Nová Včelnice) v okrese Kamenice nad Lipou (od r. 1961 okres Jindřichův Hradec). V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Včelnice, Kamenice nad Lipou, na Pelhřimovsku a Jindřichohradecku.

MAŠÍN Bohuslav

nar. 21.II.1911 Praha - zemř. 22.XII.1989 Praha.
Národnost česká. Agronom, pedolog. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1962.

Vystudoval gymnázium a po maturitě začal pracovat v zemědělské praxi. Po řadu let byl zaměstnán v četných služebních funkcích u Československých státních statků a po roce 1960 nastoupil do Expediční skupiny pro průzkum půd ČSAZV, kde působil jako první asistent.

Entomologii si oblíbil v době svých gymnazijních studií a zásluhu na tom měla též podnětná podpora entomologa RNDr. Augustina Hoffera, který byl již v té době jeho přítelem. Věnoval se sběratelství a studiu brouků (Coleoptera), k užší specializaci došlo až po vstupu do Čs. spol. ent., kdy se začal věnovat čeledím střevlíkovitých (Carabidae) a tesaříkovitých (Cerambycidae). Prováděl několikaletý systematický průzkum tesaříků na Brdských hřebenech, jehož dílčí výsledky z okolí Řevnic u Prahy zveřejnil v samostatné publikaci „Entomologická lokalita v Řevnicích u Prahy, charakteristika vzhledem k ochraně přírody a zjištěný výskyt druhů Coleopter Cerambycidae" (Vyd. ONV Praha - západ, 1974). V této práci Mašín uvedl celkem 47 druhů tesaříků ze zkoumané lokality. (Dodatek dalších 41 druhů tesaříků nalezených na řevnické lokalitě, uvedl jako doplněk k Mašínově práci entomolog M. Sláma ve Zprávách Čs. spol. ent. v r. 1980). Příležitostně Mašín sbíral na četných lokalitách v celé Československé republice. Ze zahraničních exkurzí to byla v r. 1965 cesta na Sicilii, kde navštívil Instituto di Entomologia - Agrariale v Palermu, v r. 1968 se zúčastnil entomologického symposia v Görlitz v bývalé NDR, v r. 1969 sbíral v turecké Asii. Během roku 1970 navštívil jižní Austrálii, kde prováděl sběr tesaříků (Cerambycidae, Col.). V časopise Živa uveřejnil práci „Střevlíci pražského okolí" (1971) a v deníku Lidová Demokracie ze 13.9.1975 publikoval obsáhlý článek o názvu „Kraj kolem Ďáblovy řeky" z oblasti Primorska v Bulharsku, ve kterém popsal četné druhy z různých hmyzích řádů, vyskytujících se v této přírodně bohaté oblasti.

MATĚJKA Josef

nar. 12.X.1919 Městec Králové - zemř. 27.XII.1989 Praha.

Národnost česká. Číšník, kovodělník, svářeč. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1950. Od r. 1985 člen Čs. svazu ochránců přírody.

Po ukončení základního školního vzdělání vstoupil do učení v oboru číšník. Vyučení dokončil a po určitou dobu jako číšník pracoval. Později přešel do výroby v národním podniku ČKD-Dukla v Praze-Karlíně, kde pracoval po zaučení jako zámečník a elektrosvářeč. V r. 1964 přešel pracovat k Čs. státním dráhám (ČSD).

V entomologii se zaměřil na sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum a sběry prováděl v okolí Čísovic u Mníšku pod Brdy, od r. 1962 sbíral v okolí obce Levín u Litoměřic, kde chytal na světlo u svého rekreačního domku v Horní Vysoké čp. 13 (osada obce Levín) a v lukách a lesích katastru obce Levín. Od r. 1969 sbíral také na Moravě v Hustopečích u Brna. Kromě čeledí Geometridae, Pterophoridae a Sesiidae sbíral z ostatních čeledí všechny druhy motýlů. Zástupce drobných motýlů (Microlepidoptera) začal sbírat a studovat až od r. 1980. Jeho významnými nálezy byly druhy můr Hydraecia petasitis Doubl. - šedavka devětsilová zjištěná v okolí Habřiny (5451) a Eccrita ludicra Hb. - hnědopáska panonská z okolí Hustopeč (7066) (Noctuidae, Lep.). Výsledky svých faunistických průzkumů sám nepublikoval. Svoji lepidopterologickou sbírku o rozsahu 6.000 ex. daroval J. Matějka dne 6.5.1989 entomologovi Tomáši Dufkovi z Hustopečí u Brna.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 9., r. 1987, p. 287.

MATERNA Jan Nepomuk

nar. 1802 Kutná Hora - zemř. 30.VI.1876 Dobřejovice.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Materna J. N., p. 788-789, portrét). Praha, 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Materna J. N., p. 323, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Materna J. N., p. 213). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Materna J. N., p. 334.). Biografický slovník. českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

MATIOL Jan, Med. Dr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Lékař. Včelař na rožmberském panství.

V roce 1585 odešel do Hostivaře u Prahy, kde choval včely ve skleněných úlech, aby je mohl pozorovat. Je považován za zakladatele lidového včelařského výzkumnictví. O Matiolovi a jeho chovu včel ve skleněných úlech psal v „Kronice rodu Rožmberků" historik Václav Březan (1580-1618).

Biografie:

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Matiol J., p. 323). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Matiol J., p. 213). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha, 1989.

MATOUŠ Josef

nar. 1904 - zemř. 23.II.1943 Praha.

Národnost česká. Zoologický preparátor, dermoplastik.

Původně pracoval jako zoopreparátor v Českých Budějovicích, odkud přešel do Prahy a dne 30.6.1933 byl přijat do zoologického oddělení Národního muzea v Praze. Byl výborným zoopreparátorem a dermoplastikem a za deset let práce v zoologickém oddělení Národního muzea v Praze se vypracoval na odborníka evropské úrovně. Z jeho muzejní preparátorské dílny vyšel hotový preparát afrického slona a dlouhá řada jiných dermoplastických preparátů zvířat a stovky ptačích i savčích kožek. Matouš byl sám výborným sběratelem, lovcem a rybářem. Pomáhal se sběry hmyzu entomologickému oddělení Národního muzea, hlavně v r. 1937, když společně s RNDr. O. Štěpánkem sbíral hmyz na bývalé Podkarpatské Rusi v oblasti Apšinské klausury. (Portrét J. Matouše je uveden v publikaci O. Štěpánka: „150 let zoologie Národního muzea v Praze", p. 108. In: Čas. Nár. Muz., odd. přír. s. 138-139, 1969-1970).

MATZENAUER František, Ing.

nar. - zemř.

Národnost česká. Stavební inženýr. Entomolog amatér.

V období rakouské monarchie působil v Bosně, kde pracoval v Sarajevu jako vojenský stavební inženýr. Pobyt v Bosně využíval ke konání entomologických sběratelských exkurzí. Věnoval se sběratelství a studiu brouků (Coleoptera), z nichž se zaměřil hlavně na čeleď drabčíkovitých (Staphylinidae). Sběry prováděl na četných lokalitách v Bosně, Hercegovině, Dalmácii a sbíral též v Albánii (Miloti, Vukpalaj, Medua). V Sarajevu chytil nový druh drabčíka, který v r. 1907 popsal dr. Fr. Rambousek a k poctě nálezce pojmenoval Aleochara matzenaueri Ramb. (1907) (Staphylinidae, Col.), entomolog Em. Lokaj, jun. v r. 1908 popsal a pojmenoval nový druh nosatce Alophus matzenaueri Lokaj (1908) (Curculionidae, Col.). Ing. F. Matzenauer byl také společníkem na některých sběratelských cestách prof. Vladimíru Zoufalovi do Dalmácie a Bosny-Hercegoviny před první světovou válkou. Po ukončení I. svět.války se Ing. Fr. Matzenauer vrátil zpět do vlasti a usadil se ve Slezsku ve Frývaldově (Freiwaldau = dnes Jeseník). Tady pak dále pokračoval v entomologické činnosti a faunistický průzkum brouků konal hlavně v okolí Frývaldova a na Moravě v okolí Olomouce a Šternberku. V r. 1934 byl Ing. Fr. Matzenauer hostem přátelských schůzek členů Čs. spol. ent. v kavárně Morava na Václavském náměstí v Praze 2. (cit. Jednatelská zpráva Čs. spol. ent. za rok 1934).

MEHLER Johann Josef

nar. 1739 v Čechách - zemř. 1809 v Čechách.

Národnost německá. Zemědělský racionalista, inspektor šlechtického panství, právník.

Od r. 1773 člen Vlastenecko - hospodářské společnosti (VHS). Vystudoval práva na Karlově univerzitě v Praze a poté v letech 1771-1774 studoval v Anglii. Od r. 1777 byl inspektorem panství Doupov, Dobříš, Opočno ve službách hraběte Colloreda-Mansfelda. Tento úřad zastával až do svého odchodu na odpočinek. V letech 1787-1789 byl ve funkci sekretáře VHS. Vynikl v mnoha odvětvích zemědělství teoreticky i prakticky. Byl encyklopedista a ve svých pracích se zabýval všemi odvětvími zemědělské výroby. Z hlediska užité entomologie je možno se zmínit o jeho publikační činnosti v oboru včelařství a hedvábnictví. Pro třetí svazek odborné knihy „Zemědělství Království českého" (Die Landwirtschaft der Königreichs Böhmen) zpracoval v r. 1797 čtvrtou kapitolu o praktickém včelaření a pátou kapitolu o pěstování moruší, chovu bource morušového a hedvábnictví. Kompendium bylo vydáno ve 4 svazcích v letech 1794-1798 v Praze a Drážďanech.

Biografie:

Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Mehler J. J., p. 341-342). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

MEIERLE Alois

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér, člen německého entomologického spolku v Jezeří u Jirkova (Entomolog. Verein Eisenberg). V letech 1926-1930 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna,Vídeň.

Ve 20. a 30. letech dvacátého století žil a pracovně působil v obci Dřínov u Jezeří v okr. Jirkov (od r. 1961 okres Most). Jako entomolog, se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera), z nichž se speciálně zaměřil na faunistiku drobných motýlů (Microlepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Dřínova, Jirkova a na různých lokalitách Chomutovska a v oblasti Krušných hor. Údaji o nálezech významných druhů drobných motýlů z. regionu severozápadních Čech přispěl autorům JUDr. J. Sterneckovi a PhDr. F. Zimmermannovi do II. dílu Prodromu českých motýlů („Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens II Microlepidoptera". Karlsbad 1933).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 9., r. 1987, p. 297.

MELHUBA Hynek

Napsal: „O včelích příbytcích" (Včela mor., 1905), „O úlové otázce" (Včela mor., 1923).

Biografie:

Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Melhuba H., p. 187). Včelařství, r. 22., 1969.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Melhuba H., p. 324). Vyd. SZN Praha, 1971.

Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Melhuba H., p. 342). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 9., r. 1987, p. 301.

MENŠÍK Emanuel

V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Napsal: „Lepidopterologische Beobachtungen 1910 in Chrudim." (Jahresber. f. Schles. Insektenk., Breslau 1911), „Ergebnisse der Versuche über Goldpuppenbildung bei Vanessa urticae und weissgoldige Puppen von Vanessa jo." (Jahresber. Ver. f.. Schles. Naturk., Breslau 4., 1911).

MERGL Karol

nar. 8.IX.1876 Bratislava (Slov. rep.) - zemř. 30.X.1953 Bratislava (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Učitel. Botanik, zoolog, entomolog. Člen, knihovník a kustod sbírek Lékařsko - přírodovědného spolku v Bratislavě.

Vyučoval matematiku a jiné přírodovědné předměty na různých bratislavských školách, z nichž to byly např. Římsko-katolická škola sv. Martina (tzv. Dómská škola) a Učňovská škola ve Vazovovej ulici, kde byl ředitelem.

Od raného mládí měl vztah k přírodě a pod výchovným vlivem svého staršího bratrance, městského lékaře Edmunda Mergla, získal trvalý zájem o botaniku, zoologii a z ní, především o studium hmyzu. V r. 1902 se stal členem Bratislavského lékařsko - přírodovědeckého spolku, kde byl v r. 1904 zvolen knihovníkem spolkové knihovny. Knihovnickou funkci vykonával od r. 1904 až do zániku spolku v r. 1945. V r. 1925 byl zvolen také kustodem spolkových přírodovědeckých sbírek a tuto funkci konal do r. 1937. Ve svém volném čase, hlavně v letním prázdninovém období, se velmi aktivně věnoval sběratelské činnosti a floristickému i faunistickému průzkumu okolí Bratislavy. Nejčastěji sbíral na lokalitách Děvínské Kobyly a v Jurském Šúru. Sbíral však i na jiných místech Slovenska, např. v okolí. Lakšárské Nové Vsi v okrese Malacky, v okolí Senice a jinde. Z floristických sběrů pořídil bohaté herbáře lišejníků, mechorostů a cévnatých rostlin. Z hmyzu se věnoval sběru, studiu a faunistickému průzkumu zástupců řádů Coleoptera, Lepidoptera, Hymenoptera, Hemiptera, Orthoptera, Neuroptera, Thysanoptera. Z ostatních bezobratlých živočichů sledoval též zástupce třídy Myriapoda a Arachnoidea. Výsledky svých floristických a faunistických průzkumů nepublikoval, zachovaly se však jeho rukopisy se zkompletovanými údaji floristických a faunistických nálezů a sbírkové doklady. Pod názvem „Fauna Posoniensis(zpracoval ve dvou vázaných rukopisech brouky (Coleoptera) I., II., vázaný rukopis seznamu motýlů (Lepidoptera, Pressburg 1943), vázaný rukopis seznamů blanokřídlých a dvoukřídlých (Hymenoptera, Diptera, Pressburg 1943), vázaný rukopis seznamu savého hmyzu (Hemiptera, Pressburg 1943) a vázaný rukopis obsahující údaje o zástupcích Orthoptera, Neuroptera, Myriapoda, Arachnoidea (Pressburg 1943). V dalších rukopisech pojednával o ptácích, drobných savcích, plazech, měkkýších a jiných živočiších. Herbář je uložen v botanickém oddělení a sběry hmyzu v entomologickém oddělení Slovenského národního muzea v Bratislavě.

Biografie:

Lisická E.: Karol Mergl - neznámý bratislavský přírodovědec. Časopis Dějiny věd a techniky (DVT), r. 22., č. 1., 1989, p. 49-55.

MIČAN Rudolf

nar. - zemř.

Národnost česká. Finanční úředník. Entomolog amatér,člen Čs.spol.ent.od r. 1934.

Z období třicátých let 20. stol. je známo jeho pracovní působiště z Havlíčkova Brodu (bývalý Německý Brod), kde až do roku 1945 pracoval jako pokladník Okresní nemocenské pojišťovny. Po druhé světové válce se přestěhoval do Prahy a dále pracoval ve funkci pokladníka Okresní nemocenské pojišťovny Prahy 8.

V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum motýlů prováděl na různých lokalitách Českomoravské vysočiny, v okolí Havlíčkova Brodu, Ledče nad Sázavou a později v pražském okolí. V r. 1932 chytil na vnadidlo v obci Štoky u Havlíčkova Brodu 1 ex. samce jižního druhu motýla Glyphodes unionalis Hb. (= Palpita unionlis Hb.) (Pyralidae, Lep.).

MIČAN Theodor

nar. - zemř.

Národnost česká. Živnostník - restauratér. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z Čech uveden v Entomologem Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Českých Budějovicích, kde byl majitelem a provozovatelem restaurace. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl převážně v okolí Českých Budějovic a na jiných jihočeských lokalitách. V Českých Budějovicích chytil aberaci tesaříka Rhamnusium bicolor Schr., kterou popsal JUDr. L. Heyrovský a k Mičanově poctě pojmenoval m. gracilicorne Théry a. mičani Heyr.

MICHEL Johann

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér, člen německého přírodovědeckého spolku v Liberci (Verein der Naturfreunde in Reichenberg).

Žil a působil v Liberci, kde pracoval jako učitel německé základní školy. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Prováděl faunistický průzkum lokalit v okolí Liberce, sbíral na Ještědu, v Jizerských horách a v okolí Varnsdorfu. Byl jedním z předních průzkumníků, kteří měli hlavni význam pro regionální poznání hmyzu Liberecka a Jizerských hor. V r. 1896 uveřejnil ve spolkovém časopise Mittheilungen aus dem Vereirie der Naturfreunde in Reichenberg koleopterologickou práci o názvu „Beitrag zur Käferfauna der Umgebung Reichenbergs", ve které uvedl 556 druhů brouků zjištěných průzkumem v okolí Liberce. Další poznatky z průzkumu koleopterofauny Liberecka uveřejnil v práci „Zur Käferkunde in Reichenberg" (Mitt., 1909). V práci „Verzeichnis der Käfer vom Gebiete des Jeschken und Isergebirges" (Mitt., 1911), podal faunistickou zprávu a seznam 996 zjištěných druhů brouků z oblasti Ještědu a Jizerských hor, kde uvedl prvý údaj o vzácném výskytu drobného střevlíka Amara sabulosa Serv. (Carabidae, Col.). V práci „Forsetzung des Verzeichnisses der Nordböhmens. In Warnsdorf und Umgebung erbeutet" (Mitt., 1913) uveřejnil seznam 70 druhů brouků zjištěných v okolí Varnsdorfu.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 9., r. 1987, p. 302.

MICHEL Josef

nar. 18.I.1890 Žandov,okres Česká Lípa - zemř. 23.III. 1963 Eisleben (Německo).

Středoškolský profesor německého gymnázia v České Lípě.

Uveřejnil práce: „Ueber das Vorkommen von Vanessa L album Esp. im nördlichen Böhmen" (1931), „Eine merkwürdige Eiablage von Papilio machaon L." (1936), „Die zweite Generation von Gonepteryx rhamni L." (1936) „Ein neuer Lycaenidenhybrid" (1940). Tyto příspěvky publikoval v časopise Entomologische Zeitschrift Frankfurt Moh. v uvedených letech. Četné práce o motýlech uveřejnil též v časopise Natur und Heimat, např. „Wie sammelt man Tephrocysten" (1934), „Zwei für Böhmen neue Schmetterlinge" (1935), „Ein interessanter Kaisermantel Argynnis paphia L." (1935), „Ein neuer Beitrag zur Schmetterlingsfauna" (1936). V letech 1938-1941 zpracoval a uveřejnil výroční zprávy o činnosti německého entomologického spolku „Entomologen-Bund für die ČSR".

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 9., r. 1987, p. 305.

MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ Josef

nar. 1830 Stará Boleslav - zemř. 27.VII.1892 Praha.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Mikuláš Boleslavský J., p. 789-790, portrét). Praha, 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo.((Mikuláš Boleslavský J., p. 324, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Mikuláš Boleslavský J., p. 230). Sborník ČSAZ č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Mikuláš Boleslavský J., p. 349). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep. Praha, 1993.

MIKULÁŠ Jaroslav

nar. - zemř.

Národnost česká. Finanční úředník. Entomolog amatér.

V době před první světovou válkou bydlel a žil v Mělníku, kde entomologicky spolupracoval s učitelem Václavem Červeným. Po vzniku samostatné Československé republiky byl činný jako ředitel Generální finanční

pokladnice pro Slovensko a zastával též funkci správce budovy finančních úřadů v Bratislavě. Byl velkým milovníkem přírody a nadšeným entomologem. Hmyz sbíral všeobecně, především zástupce řádů Coleoptera, Lepidoptera, Hymenoptera, Diptera, Heteroptera, Orthoptera a Odonata. V období svého působení na Mělníce prováděl sběry a faunistický průzkum na lokalitách tohoto středočeského regionu, na Slovensku sbíral převážně v okolí Bratislavy. Vlivem změněných politických i územních poměrů v r. 1938 se ze Slovenska vrátil zpět na Mělník, kde pak byl jako důchodce dále entomologicky činný. Jeho bohaté entomologické sbírky a ostatní majetek byly zničeny při bombardování Mělníka německým letectvem dne 9. května 1945, když jeho dům byl plně zasažen leteckou pumou.

MIKULECKÝ Bohumír

nar. - zemř.

Národnost česká. Knihař. Entomolog amatér. Od r. 1945 člen Ent. kroužku při městském muzeu v Děčíně a v letech 1956-1958 člen entomologické sekce Vlastivědného kroužku při Krajském muzeu v Teplicích.

Žil a pracoval v Děčíně, kde vykonával knihařské povolání. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera) se speciálním zaměřením na drobné motýly (Mikrolepidoptera). „Mikra" též pěstoval a imaga doma vychovával a skvěle preparoval. Faunistický průzkum prováděl v okolí Děčína, v Podmoklech, Hřensku a na jiných lokalitách severozápadních Čech. Příležitostně sledoval a sbíral i brouky (Coleoptera), o čem svědčí jeho nález vzácného a po léta nikde nesbíraného tesaříka Strangalia pubescens F. (Cerambycidae, Col.), kterého ulovil 10.8.1956 v Hřensku.

MILFAIT Bohuslav

nar. 18.IV.1900 Praha - zemř. 16.IX.1972 Praha.

Národnost česká. Obchodní příručí, pracovník Dopravního podniku hlavního města Prahy. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent od r. 1942.

Vychodil obecnou školu, 3 třídy školy měšťanské a poté absolvoval 1. třídu obchodní školy Nového obchodního gremia v Praze. Vyučil se obchodním příručím a toto povolání vykonával do roku 1924. Dne 26.3.1925 byl přijat do služeb Elektrických podniků hlavního města Prahy jako řidič a průvodčí elektrické dráhy pro vozovny v Košířích, na Královských Vinohradech a v Motole. V r. 1940 ze zdravotních důvodů ze služeb Elektrických podniků odešel a pracoval pak v různých zaměstnáních (pomocný dělník, pracovník magistrátu a j.). Od 27.3.1957 byl v invalidním důchodu. V entomologii se začal věnovat sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na různých lokalitách pražského okolí a ve středních Čechách.

MLYNÁŘ Zdeněk, Prof., JUDr.

nar. 22.VI.1930 Vysoké Mýto - zemř. 15.IV.1997 Vídeň (Rakousko).

Národnost česká. Právník, politolog a politik. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1944.

Po středoškolských studiích, studoval v letech 1950-1955 na Právnické fakultě Lomonosovovy univerzity v Moskvě (SSSR). V období let 1956-1964 byl pracovníkem Ústavu státu a práva ČSAV v Praze a v r. 1963 získal docenturu na Právnické fakultě UK v Praze. V letech 1964-1968 vykonával funkci tajemníka právní komise ÚV KSČ a v období 1968 - 1969 byl členem ÚV-KSČ jako jeden z představitelů reformního proudu v KSČ. Byl autorem politické části „Akčního programu KSČ", přijatého v dubnu 1968, a účastníkem moskevských jednání v srpnu 1968. Pro nesouhlas s posrpnovou politickou linií KSČ, odešel v listopadu 1968 z politických funkcí a v letech 1968-1969 dále pracoval v Ústavu státu a práva ČSAV. Po vyloučení z řad členů KSČ našel zaměstnání v Entomologickém oddělení Národního muzea v Praze, kde pracoval v letech 1970-1977. Jako jeden z iniciátorů a signatářů „Charty 77" byl v lednu r. 1977 nuceně ze zaměstnání v muzeu propuštěn a v červnu r. 1977 se vystěhoval do Rakouska.

JUDr. Zdeněk Mynář měl vztah k entomologii od mládí a v době svého středoškolského studia se v r. 1944 stal členem Č. spol. ent. Zajímal se o studium brouků (Coleoptera) z nichž hlavně střevlíkovití (Carabidae) upoutali jeho zájem. Faunistický průzkum začal provádět v pražském okolí společně s karabidology V. Hykou a J. Pulpánem. V srpnu r. 1946 objevil v Dolánkách u Podbořan novou českou lokalitu pro výskyt střevlíka druhu Harpalus tenebrosus Dej. ssp. centralis Schb. O střevlících uveřejnil práce: „Harpalus anxius Dft. a. subcylindricus Dej." (Ent. listy 11., 1948), „Příspěvek k poznání výskytu čeledi Carabidae (Coleoptera) v okolí Telče" (Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV, 3., 1967). Faunistickými údaji o výskytu významných druhů střevlíkovitých přispěl

do „Prodromu Československých Carabidů", zpracovávaného RNDr. J. Pulpánem. K Mlynářově poctě pojmenoval v roce 1948 J. Pulpán aberaci střevlíka Notiophilus palustris Dft. a. mlynáři Pulpán (1948).

Biografie:
Anonym: Prof. Zdeněk Mlynář, politolog. Mladý svět, r. 32., č. 1., 1990, p. 21, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Mlynář Z., p. 463-464). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.
Kolektiv: Kdo je kdo v České republice 1994/1995. (Mlynář Z., p. 371). Vyd. Modrý jezdec, spol.s r.o., Praha, 1994.
Redakce: Zdeněk Mlynář, muž jara 1968, zemřel. Mladá Fronta Dnes, r. 8., č. 89, ze 16.4.1997, p. 1. a p. 4., portrét.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 9., r. 1987, p. 312.

MORBITZER Libor

nar. 1822 Mrsklice (= Mrsklesy, okr. Olomouc) - zemř.

Studoval v Olomouci a v r. 1848 byl vysvěcen na kněze. Začal působit jako kaplan ve farnostech Spálov, Loukov a Jaroměřice. Po 27 letech duchovní služby byl ustanoven farářem v Roubaníně u Jevíčka. Včelaření se začal aktivně věnovat jako mladý kaplan a s příchodem včelaře dr. F. Živanského do Brna začala i Morbitzerova spolupráce s tímto významným moravským včelařským organizátorem v moravském včelařském spolku. Po odchodu do výslužby žil na odpočinku v Novém Jičíně, kde dále aktivně včelařil.

Biografie:
Adamec F.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Morbitzer L., p. 93-94, portrét). Brno, 1909.
Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Morbitzer L., p. 790-791, portrét). Praha, 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Morbitzer L., p. 324, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Morbitzer L., p. 355.). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993

MRÁČEK Zdeněk

nar. 1.II.1924 Rokycany - zemř. 16.XI.1993 Strojetice, okr. Louny.
Národnost česká. Technický pracovník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent.od r. 1952.

Žil a bydlel v obci Strojetice na Lounsku a pracoval v podniku Západočeské keramické závody (ZKZ) v Podbořanech. Po řadu let byl v podniku mlynářem keramických hmot a od konce sedmdesátých let začal vykonávat práci normovače. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl na lokalitách regionů Podbořanska, Lounska, v Českém středohoří a sbíral též na Moravě, Slovensku a v zahraničí.

MÜLLER Anton

nar. 1831 Praha - zemř. 1892.
Národnost německá. Lesník, lesnický ochranář, entomolog.

V mládí studoval a působil v Praze, později zakotvil ve Slezsku, kde byl lesmistrem. Zabýval se lesnickou entomologií a ochranou lesních porostů proti hmyzím škůdcům. Spolupracoval s Moravsko-slezskou hospodářskou společností, v jejímž periodiku „Mitteilungen der k.k. mährisch-schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur und Landeskunde" uveřejnil některé své práce. Z lesnické entomologie napsal: „Die der Landwirtschaft schädlichen Insecten beschrieben nebst Angabe der bewährtesten mittel zu ihrer Vertilgung oder Verminderung" (1858), „Die wiechtigsten, nützlichen und schonenswerten Insekten in der Land- und Forstwirtschaft" (1852), „Die schädlichen Forstinsekten". Tato obsáhlá práce z r. 1852 měla 398 stran.

Biografie:
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Müller A., p. 246). Sborník ČSAZ č.130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Müller A., p. 358). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 9., r. 1987, p. 321.

MÜLLER Josef

nar. 13.III.1836 Plasy u Plzně - zemř. 9.XI.1890 Praha.

MUSIL Hugo

nar. 22.VI.1904 - zemř. 30.V.1976 Liberec.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1966.

Žil a působil v Liberci. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum konal v okolí Liberce a na lokalitách severních Čech. Speciálně se zajímal o problematiku migrace motýlů.

MUSIL Václav

nar. 1.III.1880 Blato - zemř. 25.III.1923 Jičín.
Národnost česká. Zahradník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v r. 1921 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v Jičíně, kde pracoval jako zahradník. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Jičína (Český ráj), Sobotecka a na jiných lokalitách východních Čech.

N

NAPP Cyril František

nar. 5.X.1792 Jevíčko, okr. Svitavy - zemř. 11.VII.1867 Brno.
Národnost česká. Theolog, zemský moravský prelát, opat kláštera, historik. Včelařský organizátor, propagátor včelařství na Moravě a předseda Hospodářské společnosti moravské.

V církevní oblasti působil v hodnosti zemského moravského preláta a byl opatem starobrněnského Augustiánského kláštera v Brně. Vedle zájmů o historii (zpracoval např. Dějiny kláštera Augustiánů na Starém Brně) byl velkým příznivcem a podporovatelem včelařství na Moravě. Jako předseda Hospodářské společnosti moravské měl velký podíl na rozvoji její činnosti a aktivně prosazoval ustavení jejího včelařského odboru, což se mu podařilo uskutečnit v roce 1854. I když v té době byl moravský včelařský odbor ještě převážně německý, přesto jeho založení příhodně posílilo včelařské moravské zájmy. Postupem doby tam pronikal i vliv český, aby se později (za vedení dr. Fr. Živanského) uplatňoval český podíl vlivu přednostně. Opat Cyril Napp předsedal také památnému Sjezdu rakouských a německých včelařů, který byl v r. 1865 svolán do Brna. Tento sjezd vstoupil do světových včelařských dějin objevitelským činem českého včelaře Fr. Hrušky, který na sjezdu předvedl svůj vynález „medomet".

Biografie:
Napp Cyril František, augustiánský opat na Starém Brně (1792-1867). Životopisný nástin. Vyd. v Brně 1937, 13 pp.
K národopisné činnosti Cyrila Fr. Nappa, opata na Starém Brně (1792-1867). Zvláštní otisk z časopisu Hlídka, r. 1937, Brno, p .20.
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Napp C. F., p .115). Včelařství, r. 22, 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Napp C. F., p. 324, portrét). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Napp C. F., p. 255). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Napp C. F., p. 364). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep. Praha 1993.

NATERER (Natterer) Ludvík

nar. 1865 - zemř.
Národnost česká. Voják z povolání. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Působil jako c. k. nadporučík ve vojenské posádce v Plzni, odkud byl znám jeho pobyt z období od 28.2. 1898 do listopadu r. 1904, kdy byl odvelen do polského Krakova k 56. pluku. V entomologii se zajímal o brouky (Coleoptera) a z nich speciálně o čeleď nosatcovitých (Curculionidae, Col.). Po dobu své působnosti v Plzni konal sběry brouků na lokalitách plzeňského okolí.

NATŠIN Ján

nar. 20.IX.1886 Breza, okr. Dolný Kubín (Slov. rep.) - zemř. 21.II. 1954 Piešťany, okr. Trnava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Učitel, účastník protifašistického odbojového hnutí. Včelařský odborník, organizátor a propagátor včelařství na Slovensku, včelařský publicista.

Po studiích působil od. r. 1908 jako učitel na školách v obcích Rabči, Hruštíně, Babíně, Korytnom, Čachticích, Trnavě a Piešťanech. Od r. 1945 byl školním inspektorem.

Jeho zájmovou činností bylo včelařství, o jehož racionální rozvoj na Slovensku se významně zasloužil. Byl organizačně činný a ve včelařském oboru zastával řadu různých funkcí a činností. V období 1927-1928 byl vedoucím Výboru pro plemenný chov včel na Slovensku a v letech 1935-1937 zastával funkci tajemníka Krajinského ústředí slovenských včelařských spolků. Od r. 1945 byl ve funkci prvého místopředsedy Ustředí slovenských včelařů a zástupcem slovenských včelařů v Jednotě československých včelařů v Praze. Věnoval se průzkumu nejvhodnějších metod zazimování včelstev a propagoval ruské včelařství, jehož metody využil při konstruování úlů ležanů. Byl odborně literárně činný, napsal a vydal práce: „Praktický včelár pre počiatočnikov i pokročilých" (Trnava, 1933), „Včelárstvo vo svetle výskumov" (Trnava, 1943), „Život včiel" (Liptovský Mikuláš, 1943), „Ako včelarit" (Piešťany, 1948). Aktivně spolupracoval s časopisem Slovenský včelár, v němž uveřejnil řadu odborných článků.

Biografie:
Kolektiv: Encyklopedia Slovenska. IV. zväzok N-Q. (Natšin J., p. 64). Vyd. Veda-SAV, Bratislava, 1980.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Natšin J., p. 256 - 257). Sborník ČSAV, č. 130, Praha, 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Natšin J., p. 317). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1995.

NAVRÁTIL Antonín

nar. 1902 - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1963.

Žil a pracovně působil v Prostějově. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Po II. světové válce se zaměřil na regionální faunistický průzkum motýlů Prostějovska, který prováděl ve spolupráci s prostějovskými lepidopterology Janem Klácelem, Františkem Urbáškem a Karlem Zahradníkem. Sbíral na četných lokalitách v prostějovském okolí, hlavně na vrchu Kosíři, kde dvakrát (28.5.1948 a 13.6.1954) ulovil vzácnou babočku vrbovou (Nymphalis xanthomelas D.Sch., Lep.). Údaje o významných nálezech motýlů ze svých faunistických průzkumů předal entomologovi Fr. Urbáškovi pro jeho práci „Příspěvek k průzkumu motýlů prostějovského okresu" (Sborník Vlastivědného muzea v Prostějově, část přír., 1961, p. 111-120).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 10., r. 1988, p. 330.

NEMČEK Stanislav, Ing.

nar. 2.VII.1921 Likavka, okr. Liptovský Mikuláš (Slov. rep.) - zemř. ?.VIII. 1980.

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Nemček S., p. 85). Bratislava, 1996.

NENDTVICH (Nendtwich) Tomáš

nar. 1782 Kežmarok, okr. Poprad (Slov. rep.) - zemř. 3.VIII.1858 Pětikostelí (Pécs, Maďarsko).
Národnost slovenská. Lékárník, botanik, entomolog.

Středoškolské studium konal v Debrecíně, v Kluži působil jako lékárnický praktikant a farmacii studoval v Pešti. Po studiích pracoval jako lékárník v Pešti a od r. 1805 byl majitelem vlastní lékárny v Pětikostelí. Zájmově se věnoval studiu botaniky a entomologie. Zvláště si oblíbil sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera). Floristické a faunistické průzkumy konal v Bornianské stolici a ve Slavónii. Úzce spolupracoval s botanikem pešťské univerzity prof. Jozefem Sadlerem (1791-1849), rodákem z Bratislavy. Ve své pozůstalosti T. Nendtvich zanechal obsáhlý herbář a bohatou sbírku motýlů, které odkázal univerzitní botanické zahradě v Pešti. Pro slovenskou entomologii měly význam jeho faunistické nálezy motýlů, které získal na lokalitách slovenského území.

Biografie:

Tibenský J., Hrochová M., Mauerová M.: Biobibliografia prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do roku 1850. I. Autorská časť. (Nendtvich T., p. 466-467). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1980.
Kolektív: Encyklopédia Slovenska. IV. zv. N-Q. (Nendtvich T., p. 81). Vyd. Veda -SAV, Bratislava 1980.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Nendtvich T., p. 85). Bratislava, 1996.

NEPRAŠ Josef

nar. 11.VI.1901 - zemř. 1983.

Národnost česká. Odborářský pracovník. Včelařský organizátor, funkcionář, publicista, historik českého včelařství.

Žil a působil v Praze, kde řadu let pracoval v odborech. Zájmově se věnoval organizátorské, redakční a publicistické práci v oboru včelařství. Byl žákem svého včelařského učitele Ivana Kitzberga, který jej ve dvacátých letech přivedl vyhledáváním životopisných dat včelařů k postupnému mnohaletému sbírání podkladů o českém včelařství, jejichž zpracováním vznikla kniha „České včelařství" (Vyd. SZN Praha, 1971). V této významné publikaci Nepraš nepodával jen pouhý soubor poznatků z historie českého včelařství, ale kriticky zhodnotil jednotlivé otázky a problémy vývoje včelařského provozu vzhledem ke stavu 70 let dvacátého století. Ve včelařském hnutí zastával Nepraš řadu funkcí v různých včelařských organizacích. V letech 1933-1935 byl předsedou Pražské včelařské župy a funkci jednatele Zemského ústředí včelařských spolků pro Čechy zastával v letech 1935-1942. Souběžně v letech 1936-1942 vykonával funkci jednatele Svazu zemských ústředí včelařských spolků v ČSR (v letech 1939-1942 Čech a Moravy) a v období 1936-1948 byl předsedou Českého včelařského družstva. Po německé okupaci byl od r. 1945 do r. 1948 funkcionářem Jednoty včelařů v Praze. Spolupracoval s redakcemi časopisů Včelařské rozhledy (1923-1932), Včelařský obzor (1933-1935) a Český včelař (1936-1942). Byl redaktorem včelařských kalendářů, které vydával v období let 1937-1948. Zpracoval a uveřejnil mnoho odborných statí a článků ve včelařském tisku i několik knižních publikací, např. „O medu a jeho upotřebení v domácnosti" (Praha, 1935), „Včelařství" (se spoluautory, vyd. 1953, 1955), „Včelařství v JZD" (se spoluautory, 1952). Ze svých časopiseckých článků např. uveřejnil: „O zamezení a potlačení včelích nákaz" (1945), „Včelařské družstevnictví" (1947), „O těžbě vosku" (1968), „Co byly včelařské cechy" (1968), „Portréty významných včelařů" (1969) a j.

Biografie:

Rodina: Nedožité 85. narozeniny pana Josefa Nepraše. Lidová Demokracie (inzertní část), r. 42., č. 135 z 11.6.1986, p. 6., portrét.
Skala L.: Malý slovník biografií II. (Nepraš J., p. 265-266). Sborník ČSAZ, č. 130, Praha 1989.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Nepraš J., p. 371). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

NESTLER Franz

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve třicátých letech 20. stol. bydlel, žil a pracoval v obci Jirkov (Görkau) v severních Čechách. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera) se zaměřením zvláště na drobné motýly (Mikrolepidoptera). Sběry prováděl v okolí Jirkova, odkud také poskytl faunistické údaje do Sterneck - Zimmermannova seznamu „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens - II. Microlepidoptera" (Karlsbad, 1933). Jeho nálezy jsou v tomto seznamu uvedeny pod značkou (Nstl).

NETERDA Nepomuk Ján

nar. - zemř.

Národnost slovenská. Učitel. Praktický včelař a včelařský spisovatel.

V 70. letech 19. stol. byl učitelem v obci Petrovice v okrese Bytča (nově okres Žilina). Věnoval se praktickému včelaření a úzce spolupracoval se včelařským odborníkem z Kolárovic Jánem Čajdou. Do Čajdovy knihy „Včelár na Slovensku" zpracoval Neterda dvě kapitoly: „Lepenie vosku na trámiky" a „Osádzanie roja". V r. 1871 napsal a Spolku sv. Vojtěcha v Trnavě předal k vydání rukopis knihy „Včelár", která v té době z nedostatku finančních prostředků nemohla být vytištěna. Později již k vydání nedošlo, protože se rukopis ztratil.

NEVŘALA Jan

nar. 2.VII.1873 Břest, okres Kroměříž - zemř.

Národnost česká. Odborný učitel. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. v období 1906-1910.

V letech 1884-1889 studoval na reálném gymnáziu v Přerově a v letech 1889-1892 absolvoval učitelský ústav v Příboře. Od 1. září 1904 začal vyučovat přírodopis a fyziku na měšťanské škole v Kelči a byl tam též správcem sbírek přírodopisného kabinetu a školní zahrady. Na škole v Kelči vyučoval do 15. února 1908. Dekretem c. k. zemské školní rady ze dne 23.12.1907 č. j. 29.703 byl ustanoven odborným učitelem na měšťanské škole chlapecké ve Vyškově na Moravě, kam nastoupil 15. února 1908. V entomologii se věnoval převážně sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera) a měl zájem i o hmyz jiných řádů. Jako správce školních přírodopisných kabinetů, doplňoval ze svých entomologických sběrů též školní hmyzí výukové sbírky. Sběry hmyzu prováděl v okolí svých pracovních působišť a na dalších moravských lokalitách.

NEZBEDA Augustin Václav

nar. - zemř.

Národnost česká. Typograf. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden. v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín a v r. 1921 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V prvých letech 20. stol. bydlel a žil v Praze na Královských Vinohradech. Zaměstnán byl jako tiskárenský typograf. Později se přestěhoval do Mělníka, kde jeho pobyt a působení bylo známo z období dvacátých let.

V entomologii se velice aktivně věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Sbíral a s jinými sběrateli vyměňoval brouky z celého světa. Speciální zájem měl o čeleď střevlíkovitých (Carabidae). Na Mělníce byl znám jako organizátor entomologické činnosti místních sběratelů které soustředil do soukromého entomologického kroužku s názvem „Moucha", jehož schůzky se konaly v hostinci v Mělníku - Rybářích. Koleopterologické sběry prováděl na různých lokalitách v pražském okolí a později v mělnickém regionu. Spolupracoval s mělnickými entomology V. Červeným (1863-1922), Jiřím Jelenem sen. (?-po r. 1926), Josefem Šulcem (1873-1951) a jinými.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 10., r. 1988, p. 341–342.

NIEDL Jiří

Z jeho faunistických příspěvků to byly ještě práce: „Výskyt vrubounovitých brouků rodu Aphodius Illiger na Třeboňsku" (1967), „Carabus (Eucarabus) scheidleri Panzer a jeho formy na území ČSSR" (1975), „Nová forma střevlíka Carabus (Megodontus) violaceus L. z jižních Čech" (1975). K poctě J. Niedla in memoriam pojmenoval entomolog J. Gottwald nový taxon Carabus (Cratocechenus) niedli Gottw. (1987). Zážitky, poznatky a dobrodružné příhody ze svých zahraničních sběratelských expedic zpracoval Niedl do dvou knih „Podivuhodná setkání na lovu hmyzu, plazů a obojživelníků" (1983) a „Okouzlen brouky a hady" (1986).

Biografie:

Hůrka K.: In Memoriam Direktor Jiří Niedl. Acta Entomolog. Bohemoslov. Vol. 84., 1987, p. 477-478, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Niedl J., p. 490). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha, 1992.

Bibliografie:

Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 84., 1987, p. 478-479.

NIGRIN Zdeněk

nar. 29.IX. 1959 Litomyšl, okr. Svitavy - zemř. 1987 Itálie.

Národnost česká. Zaměstnanec výrobny léčiv, muzejní pracovník. Entomolog člen Čs. spol. ent. od r. 1978.

V r. 1979 ukončil maturitou studium na Střední zemědělské technické škole v Lanškrouně. Zaměstnání nastoupil v podniku Zdravotnické zásobování ve Vysokém Mýtě, kde pracoval jako manipulant ve výrobně léčivých přípravků. Po absolvování vojenské prezenční služby působil na odboru kultury ONV v Ústí nad Orlicí a od r. 1983 se stal asistentem Orlického muzea v Chocni. Byl kustodem přírodovědeckých sbírek, renovoval ornitologickou sbírku a soustředil entomologický materiál, především z chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Byl členem výboru Ochránců přírody a okresním konzervátorem ochrany přírody v Chocni. V muzeu zpracoval a kompletoval materiály brouků (Coleoptera) z muzejních kolekcí (např. koleopterologickou sbírku choceňského sběratele Emila Šimka (1920-1975). Okrajově se zabýval i mykologií a propracoval metodiku sádrových odlitků hub, které pořizoval pro muzejní sbírky. Mnoho energie věnoval i makrofotografii hmyzu.

V entomologii se vědecky zabýval sběrem, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera). Zájem věnoval hlavně faunistice i bionomii a systematice skupiny měkkokrovečníků (Malacodermata) Československa a v rozsahu

palearktu sledoval čeledě Dasytidae a Melyridae. Ve východočeském regionu prováděl sběry a faunistický průzkum na lokalitách v okolí Chocně, Vysokého Mýta, Lanškrouna, Ústí nad Orlicí. Zahraniční sběry konal v Rumunsku a Bulharsku. Odborně úzce spolupracoval s entomologem doc. RNDr. J. Zahradníkem, CSc., se kterým zpracoval a uveřejnil dvě společné práce: „Cantharoidea Československa. 1. část" (1986) a „Wiederholtes Nisten der Hornisse, Vespa crabro in Ostböhmen (Hymenoptera, Vespidae)" (1987). Z drobnějších prací to byly příspěvky „Páteříček kořistí páteříčka" (Živa, 32, 1984), „Vzácný brouk naší přírody vějířník nápadný Metoecus paradoxus L." (Živa, 34, 1986), „Nosorožík kapucínek" (Živa, 35, 1987) a jiné. Při nástupu do práce v Orlickém muzeu odevzdal svojí entomologickou sbírku tomuto ústavu. Začal se též zajímat o výzkum jeskynní hmyzí zvířeny a za tím účelem v r. 1987 podnikl speleologicko-entomologickou výpravu k průzkumu krasových jeskyní Monte Canin v severní Itálii, kde nešťastnou náhodou tragicky zahynul. Po převezení do vlasti se pohřeb konal 29. října 1987 v Chocni. Na počest Z. Nigrina pojmenoval dr. J. Zahradník jeho jménem dva nově popsané taxony z podřádu molic (Aleurodoidea): Nigrinichiton Zahradník (1987) a Asterobemisia nigrini Zahradník (1987).

Biografie:
Zahradník J.: In memoriam Zdeněk Nigrin. Acta Entomol. Bohemoslov., Vol. 86., 1989, p. 79, portrét..

Bibliografie:
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 86., 1989, p. 79-80.

NITNAUSZ Július

nar. - zemř.
Národnost slovenská. Lesník. Entomolog amatér, člen Přírodovědeckého spolku župy Trenčianskej.

Žil v obci Ľuborča v okrese Trenčín, kde pracoval jako lesník tamního polesí. Jako lesnický pracovník se při výkonu povolání také zabýval ochranou lesních porostů proti škodlivým činitelům a zájmově se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera). Od. r. 1891 se stal spolupracovníkem přírodovědce a entomologa Karola Brančíka z Přírodovědeckého spolku župy Trenčianskej a poskytl mu ze svých koleopterologických sběrů faunistické údaje pro jeho práci „Additamenta ad Faunam Comitatus Trencsiniensis" (Dodatky k fauně župy Trenčianskej, 1891).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 10., r. 1988, p. 344.

NOSÁLEK Karel, Ing.

nar. 1836 - zemř. 1910 Hodonín.

Člen entomologické sekce Společnosti pro fysiokracii v Čechách.

NOVÁK Stanislav, Ing.

nar. - zemř.
Národnost česká. Zemědělský inženýr, pracovník v oboru ochrany rostlin.

Po studiích na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze (VŠZLI-ČVUT), začal pracovat jako adjunkt Státního fytopatologického ústavu v Praze. Zabýval se fytopatologií i užitou zemědělskou a lesnickou entomologií.

Své v praxi získané poznatky o rostlinných chorobách a hmyzích škůdcích uveřejňoval v příspěvcích, které vycházely od počátku dvacátých 1et 20. stol. v nově založeném odborném časopise Ochrana rostlin. Byly to např. články: „Rozšíření bekyně sosnové (mnišky) na ovocných stromech" (OR, 1, 1921), „Biologické ničení mšice krvavé" (OR, 2, 1922), „Velké škody na ozimech způsobené larvami hrbáče osenního" (OR, 2, 1922), „Larvy tiplic" (OR, 2, 1922) a jiné. Sledoval také výskyt a škodlivost bekyně mnišky v lesních porostech, o čem ve sborníku Zemědělský archiv, r. 11., 1920 uvedl práci „Příspěvek k mniškové otázce". V časopise Dřevařské listy 15., 1933 psal o škodlivé činnosti tesaříků (Cerambycidae, Col.). Po r. 1945 se více zaměřil na fytopatologickou problematiku, zvláště věnoval pozornost otázce rakoviny brambor (Synchytrium endobioticum Sch.-Perc.).

NOVICKÝ (Novickij) Svatoslav Igorovič, Ing.

nar. 1902 Rusko - zemř.
Národnost ruská. Lesnický inženýr, pracovník zoologického ústavu VŠZLI-ČVUT, muzejní pracovník.

Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1922. V r. 1926 z ČSR a v r. 1930 z Polska uveden v Entomologem Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Z Ruska přišel v r. 1920 do Československa a začal studovat lesnické inženýrství na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze. V r. 1926 studium ukončil, dosáhl absolutoria a získal titul lesnického inženýra. Po zahájení vysokoškolského studia byl v r. 1921 jako student na základě stanov „Nickerlova fondu", přijat jako pomocná vědecká síla do entomologického oddělení Národního muzea v Praze.

Již tehdy byl dobrým znalcem motýlů a zapracovával se do studia blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera). Byl pracovníkem velice pilným a energickým, který muzejním sbírkám značně pomáhal při kompletaci, preparaci i sběrech materiálu v terénu. Velmi aktivně se také podílel na preparaci brazilského hmyzu, zasílaného do entomologického oddělení Národního muzea českým krajanem, sběratelem Jaro Mrázem. V r. 1923 sbíral Novický společně s dr. J. Obenbergerem a dr. A. A. Ogloblinem na exkurzi v Krkonoších. Po dokončení studií se stal demonstrátorem v Zoologickém ústavu VŠZLI-ČVUT u prof. J. Uzla. V entomologickém oddělení Národního muzea po určitý čas ještě působil jako výpomocný asistent, ale koncem roku 1926 odešel definitivně pracovat na techniku. V r. 1926 byl také na studijním pobytu ve Státním lesnickém výzkumném ústavu ve Skierniewicích u Varšavy. V r. 1927 uskutečnil entomologickou sběratelskou cestu do Itálie a v r. 1930 působil na zemědělské stanici v polském městě Toruń.

V období své působnosti v Zoologickém ústavu VŠZLI-ČVUT zpracoval a uveřejnil několik entomologických prací o motýlech a drobných vosičkách čeledi Chalcididae (Hymenoptera). Byly to práce: „Description d'une nouveau genre des Satyrides de Polynesie. (Xeniconympha n. g.)" (1923), „Popis nového druhu motýla z čeledi Gelechiidae z Čech (Lita poniculatella Rössler i. l.)" (1924), „Description d'une nouvelle espèce du genre Copidosoma Ratz. (Chalcididae) parasitante dans une chenille nuisible (Blastvodaena putripennella Zell.)" (1925), „Parasiti a hyperparasiti puklice švestkové (Lecanium corni L.) z řádu blanokřídlých" (spoluautor Ctibor Blattný, 1926).

Po druhé světové válce přesídlil Novický z Čech do Rakouska a žil ve Vídni, kde se dále zabýval studiem zástupců nadčeledi Chalcidoidea (Hymenoptera). K jeho poctě byly pojmenovány nové taxony krasců. Z Anatolie v Malé Asii druh Sphenoptera novickii Obenb. (1927) a mexický druh Agrilus novickii Obenb. (1933) (Buprestidae, Col.).

NOVOTNÁ Zorka

nar. 7.X.1922 Dubrovník (Chorvatsko) - zemř. 5.VIII.1984 Ústí nad Labem.
Národnost česká. Účetní. Amatérská entomoložka, členka Čs. spol. ent. od r. 1962.

Žila a bydlela v severočeském Ústí nad Labem, kde též pracovala jako účetní v národním podniku Potraviny. V entomologii se společně se svým manželem, entomologem Jindřichem Novotným, věnovala sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Speciálně byla zaměřena na velké druhy střevlíků rodu Carabus. Sběry a faunistický průzkum prováděla ponejvíce v severočeském regionu hlavně na lokalitách Ústecka, Teplicka, Litoměřicka a v Českém středohoří. Spolu se svým manželem byla pravidelnou účastnicí entomologických shromáždění na „Výměnných dnech", pořádaných Čs. společností entomologickou při ČSAV v Praze. Spolupracovala s Krajským střediskem státní památkové péče a ochrany přírody v Ústí nad Labem, pro které se svým manželem v r. 1966 provedla entomologický inventarizační průzkum Státní přírodní rezervace Borečský vrch v severozápadních Čechách. Zpracovaný inventarizační seznam z. tohoto průzkumu je deponován v KSSPPOP v Ústí nad Labem.

NOVOTNÝ Antonín

nar. 1886 - zemř. 23.XI.1949 Praha.
Národnost česká. Pracovník Elektrických podniků hlavního města Prahy. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1944.

Po ukončení školní docházky nastoupil od 12.5.1901 do zaměstnání k pražským Elektrickým podnikům. Nejprve vykonával různé manuální a pomocné práce jako pracovník vozovny Praha-Strašnice, později působil jako průvodčí na trati Žižkov - Křížovnické náměstí. V průběhu let vykonával v podniku pražských elektrických drah ještě řadu jiných pracovních činností a do penze odešel ku dni 1.1.1931. Entomologií se začal zabývat až jako důchodce, kdy měl na tuto zálibu více volného času. V r. 1944 vstoupil také za člena České společnosti entomologické. Věnoval se sběratelství brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Bydlel v Praze – Vršovicích, a proto často chodil sbírat na nedaleký zalesněný vrch Bohdalec. Jinak své sběry prováděl na lokalitách v blízkém pražském okolí a ve středních Čechách.

O

OBERMAJER Jiří
nar. 31.III.1924 - zemř. 1994 Praha.
Národnost česká. Chemik, pracovník výzkumného ústavu. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. od r. 1942.

Žil a bydlel v Praze. Ve druhé polovině čtyřicátých let ukončil středoškolské studium a později byl zaměstnán jako chemik v Ústavu pro průzkum uhelných ložisek v Praze. V entomologii se od studentských let aktivně věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl v pražském okolí, např. v r. 1945 sbíral v Bojově u Prahy, kde 29.9.1945 zjistil vzácně se vyskytující druhou generaci základní formy motýla batolce červeného (Apatura ilia D. Sch., Apaturinae, Nymphalidae, Lep.). Nashromáždil též hodně lepidopterologického materiálu čeledě nesytkovitých (Sesiidae, Lep.). V pozdějším období zajížděl sbírat i na Slovensko, odkud faunistické údaje o svých významných nálezech poskytl prof. dr. K. Hrubému pro jeho „Prodromus Lepidopter Slovenska" z r. 1964. Jeho údaje jsou uvedeny pod značkou „Or".

OGLOBLIN Alexandr Alexejevič, RNDr.
nar. 1891 Rusko - zemř. 1967 Argentina.
Národnost ruská. Zoolog, entomolog, muzejní a výzkumný pracovník. Člen Čs. spol. ent. od r. 1922. V r. 1926 z ČSR a v r. 1930 z Argentiny uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od 1. května 1922 nastoupil zaměstnání v Entomologickém oddělení Národního muzea v Praze. V té době již byl specialistou v oboru blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera) a v oddělení začal společně s dr. J. Obenbergerem a Ing. S. I. Novickým pracovat na konečné úpravě a kompletaci muzejních entomologických sbírek. Zúčastnil se sběratelských exkurzí pro Národní muzeum po Čechách, na kterých byl poprvé sebrán rozsáhlý, cca čtvrt milionu kusů čítající entomologický materiál z různých hmyzích řádů. V r. 1923 prováděl sběry a faunistický průzkum, společně s dr. J. Obenbergerem a ing. S. I. Novickým, na exkurzi v Krkonoších. Ve své muzejní pracovní činnosti se zabýval zpracováváním zástupců řádů u blanokřídlých (Hymenoptera) z bohatých entomologických sběrů MUDr. V. Helfera z Tennasserimu, kde zjistil a popsal nový taxon parazitické vosičky z čeledi Diapriidae, kterou nazval Schizogalesus helferi Ogloblin (1925). Dnem 9. ledna 1927 dr. A. A. Ogloblin z Entomologického oddělení Národního muzea v Praze odešel, protože získal výhodné místo státního entomologa v Argentině. Ze svého nového argentinského působiště posílal do Prahy Národnímu muzeu různé entomologické zajímavosti, zvláště četné krasce pro dr. J. Obenbergera. V letech 1939-1955 působil v Ústavu zoologie Univerzity v Buenos Aires. Jako specialista řádu Hymenoptera se zvláště zajímal o zástupce čeledí brvuškovitých (Mimaridae), vejřitkovitých (Proctotrupidae) a hbitěnkovitých (Bethylidae). K poctě dr. A. A. Ogloblina pojmenoval dr. J. Obenberger několik nových taxonů krasců jeho jménem. Byly to druhy z Persie Sphenoptera ogloblini Obenb. (1927) a z Argentiny druhy Hylaeogena ogloblini Obenb. (1932), Pachyschelus ogloblini Obenb. (1932), Agrilaxia ogloblini Obenb. (1932), Agrilus alexandri Obenb (1933), Taphrocerus ogloblini Obenb. (1934), Leiopleura ogloblini Obenb. (1936) (Buprestidae, Col.).

P

PÁDR Zdeněk., RNDr., CSc.
nar. 12.II.1923 Svinišťany, okr. Náchod - zemř. 10.III.1997 Praha.
Národnost česká. Chemik, vědecký pracovník. Entomolog, člen Č. spol. ent. od r. 1939, po přerušení znovu od r. 1963.

Bydlel a studoval v Praze. Zaměstnán byl jako vědecký pracovník ve Výzkumném ústavu pro farmacii a biochemii v Praze.

V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera), zvláště žahadlovým (Aculeata) a širopasým (Symphyta). Zasloužil se též o výzkum čs. zlatěnek (Chrysididae). Napsal řadu původních vědeckých prací, z nichž nejrozsáhlejší je dvojdílná monografie o blanokřídlých Prahy (Natura pra-

gensis, 7, 1990; 9, 1993) a čtyři kapitoly v oddílu Hymenoptera v soupisu bezobratlých Biosférické rezervace Pálava (Fol. Fac. Sci. Natur. Univ. Masaryk. Brunensis, Biol. 93, 1995). Z. Pádr uveřejnil též několik populárně vědeckých příspěvků v přírodovědeckém časopise Vesmír, např. „Včelí jed" (Vesmír, 33, 1954), „První krystalický hormon hmyzu" (Vesmír, 34, 1955), „Růstové látky při tvorbě hálek" (Vesmír, 37, 1958), „Co vábí hmyz sající krev živočichů" (Vesmír, 39, 1960), „Co jsou to feromony?" (Vesmír, 39, 1960). V roce 1992 publikoval v časopise Živa několik hymenopterologických příspěvků. Byly to: „Hnízdiště samotářských včel" (r. 40, 1992), „První jarní samotářské včely" (r. 40, 1992) „Ještě o samotářské včele Andrena vaga" (r. 40, 1992), „Dřevule cizopasná" (r. 40, 1992). Ve spolupráci s entomologem Mgr. Pavlem Tyrnerem provedl v letech 1970-1985 faunistický průzkum blanokřídlého hmyzu na Písečném vrchu v oblasti Lounského středohoří, cca 10 km jihovýchodně od Mostu. Tento několikaletý systematický průzkum uvedené lokality byl zhodnocen ve společné práci obou autorů pod názvem „Hymenoptera Aculeata a Symphyta na Písečném vrchu v Českém středohoří" (In: Sbor. Okr. muz. Most, ř. přír. 11-12, 1989-1990).

Pádrovy sběry hmyzu z palearktické oblasti v rozsahu Hymenoptera 14.785 ex. (z toho Symphyta 7.220 ex.), Coleoptera 321 ex. a Diptera 337 ex. jsou uloženy ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě a sběry Hymenoptera z ČSR v rozsahu 6.195 ex. jsou uloženy v Turčianském múzeu Andreja Kmeťa v Martině. Nepreparovaný materiál (převážně Čechy, Morava a Slovensko, cca 10.000 ex.) je uložen v Okresním muzeu Praha-východ v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi, kde je nyní postupně preparován a zařazován do sbírek muzea.

PASLAVSKÝ (Paszlavszky) Jozef

nar. 2.II.1845 Drahňov, okr. Trebišov (Slov. rep.) - zemř. 21.IX.1919 Budapešť (Maďarsko).
Národnost slovenská. Středoškolský profesor, redaktor přírodovědeckých časopisů. Zoolog, entomolog, člen korespondent Maďarské akademie věd. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín.

Vysokoškolské studium na univerzitě v Budapešti ukončil v roce 1872. V r. 1874 se stal profesorem a od r. 1896 byl ředitelem na reálce v Budapešti, kde vyučoval až do r. 1911. Od r. 1877 zastával funkci redaktora maďarského časopisu Természettudományi Közlöny, ve kterém také publikoval některé své entomologické práce. Další práce uveřejňoval v časopise Rovartani Lapok a Wiener entomologische Zeitung. Od r. 1888 byl členem korespondentem Maďarské akademie věd a v letech 1897-1906 pracoval ve funkci prvého tajemníka Uherské přírodovědecké společnosti. Ve svých vědeckých pracích se zabýval hmyzem, rybami a ptáky. V období 1899-1900 zpracoval a vydal soubornou práci „Fauna Regni Hungariae".

Z hmyzu se nejvíce zajímal o zástupce řádu blanokřídlých (Hymenoptera) a o brouky (Coleoptera). Z blanokřídlých nejvíce prací napsal a uveřejnil o čeledi žlabatkovitých (Cynipidae). Byly to práce: „Über die Gallen" (1881), „Beitrage zur Cynipiden-Fauna Ungarns, besonders der Umgebung von Budapest." (1883), „Beitrage zur Biologie der Cynipiden" (1883), „Cynips superfetationis Giraud" (1884) „Ein Beitrag zur Kenntniss der Cynipiden" (1883-1884), „Die Galle und Wespe der Cynips superfetationis Gir." (1884). Z brouků věnoval pozornost krascům v práci „A Coraebus bifasciatus Ol." (1885). Škodlivostí brouků se zabýval v příspěvcích „Über die Schädigung eines seltenen Käfers in unserer Heimat" (1886), „Ueber den von einem seltenen Käfer in Ungarn angerichteten Schaden" (1886). Faunistický průzkum a sběry hmyzu ve svém období prováděl i na lokalitách na území Slovenska, takže má plně vztah i ke slovenské entomologii.

Biografie:
Kolektiv: Encyklopedie Slovenska. IV.zväzok N-Q. (Paslavský J., p. 281). Vyd. Veda -SAV, Bratislava, 1980.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vztahmi k územiu Slovenska. (Paslavský J., p. 91). Bratislava, 1996.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 3., M-R, (Paslavský J., p. 248). DDR-Berlín, 1968.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 11., r. 1989, p. 380.

PATEJDL Josef, JUDr.

nar. 30.XII.1878 Hromice (= Hromnice), okr. Plzeň-sever - zemř. 7.X.1940 Dachau (Německo).

Na začátku nacistické okupace českých zemí byl deportován do koncentračního tábora v německém Dachau, kde zemřel.

Biografie:
Nekrology: - Lidové Noviny č. 284 ze 4.12.1940, 3. vyd.
- Národní práce č. 332 ze 4.12.1940, 3. vyd.
- Naše Zprávy č. 99 z 11.12.1940.
Kolektiv: Československý biografický slovník (Patejdl J., p. 523). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV - Academia, Praha, 1992

PATZELT Viktor, Med.Dr.

nar. - zemř.

Národnost německá. Lékař. Entomolog, v r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín.

Žil v severočeském městě Most, kde pracoval jako vedoucí lékař všeobecné městské nemocnice. V entomologii se zájmově věnoval sběratelství a studiu velkých motýlů (Makrolepidoptera) Evropy. V Čechách konal sběry motýlů na lokalitách v okolí Mostu a v Českém středohoří. Ve 46. ročníku přírodovědeckého časopisu Lotos z r. 1896 uveřejnil zprávu „Brief an Herrn Prof. Dr. Laube über den Rückgang der Insektenfauna in den Umgebung von Brüx".

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 11., r. 1989, p. 382.

PAVLÍK Gabriel

nar. 1.I.1818 Tisovník, okr. Lučenec (Slov. rep.) - zemř. 26.V.1882 Palárikovo, okr. Nové Zámky (Slov. rep.).

Filozofii studoval v Trnavě a teologii v Pešti. Dne 28.7.1842 byl vysvěcen na římsko-katolického kněze a začal kaplanovat v obci Nadošany v okrese Levice. Po jeden a půl roce byl přeložen do farnosti Komjatice v okrese Nové Zámky. V r. 1844 byl ustanoven farářem do Slovenského Medera (= Palárikovo), kde pak setrval až do konce života.

Biografie:
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Pavlík G., p. 391-394, portrét). Vyd.. Slov zväz včelárov. Príroda Bratislava, 1969.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Pavlík G., p. 343). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví.. Vyd. Min. zeměď. Čes. rep., Praha, 1995.

PAVLŮ František

nar. 29.X.1833 Repechy, okr. Prostějov - zemř. 23.I.1903 Loučany, okr. Olomouc.

Národnost česká. Učitel. Praktický včelař, včelařský organizátor a člen včelařské družiny dr. Fr. Živanského.

Nejprve chodil do německé hlavní školy a pak studoval na gymnáziu v Olomouci. Na přání rodičů se měl stát knězem, sám však neměl o kněžský stav zájem, proto mu rodiče odepřeli další studijní podporu. Musel se osamostatnit a vyučil se proto zedníkem. Při výkonu vojenské služby působil u vojenské hudby a po ukončení vojny šel do Olomouce studovat dvouletý kurs učitelský, na němž v r. 1860 dosáhl absolutorium a uznání způsobilosti pro školy obecné. Po studiu po 2 roky působil jako pomocný učitel na farní škole ve Slatěnicích a poté dosáhl místa samostatného učitele v Droždíně u Sv. Kopečku. Po roce 1869 přešel na školu v Loučanech, kde se po dvanácti letech učitelské práce stal nadučitelem. Dne 30. května 1902 byl dán na vlastní žádost do výslužby a od zemské školní rady dostal za svou dlouholetou učitelskou práci čestné uznání.

Po dosažení místa samostatného učitele na škole v Droždíně začal věnovat svůj zájem praktickému včelaření. Přidal se k nadšené včelařské družině MUDr. Františka Živanského a začal horlivě šířit a propagovat včelařství. Své školní žáky vycvičil na zručné včelaře a na svém včelíně v Droždíně rád shromažďoval místní včelaře ke včelařským schůzkám. Byl vystavovatelem na včelařské výstavě v Příboře, kde získal ocenění návštěvníků za svůj lidově srozumitelný výklad o všech vystavených včelařských předmětech a zařízeních. Na schůzích včelařských spolků pronesl mnoho odborných přednášek a vedle včelařství propagoval i snahy o rozvoj pěstování bource morušového a hedvábnictví. Velice svědomitě se staral o zlepšeni včelí pastvy, což v přírodě prováděl vysazováním kvetoucích keřů a ovocných stromů. Spolupracoval též s významným včelařem páterem Janem Stáhalou (1813-1884), se kterým se vlaškami a cyperkami snažil zušlechtit chovy včely domácí v celém okolí své působnosti. V r. 1902 se organizačně podílel na založení Okresního včelařského spolku pro Olomoucko a podepsal společně s dalšími zakladateli žádost o jeho povolení.

Biografie:
Adamec F.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Pavlů F., p. 98-99). Brno, 1909.

PAZOUREK (Pasourek) František

nar. 9.X.1870 Prčice, okr. Benešov u Prahy - zemř. 26.IV.1951 Kamenický Šenov, okr. Česká Lípa.
Národnost česká. Zahradník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Vychodil základní školu a vyučil se zahradnickému povolání. Žil a bydlel v obci Kamenický Šenov, kde dlouhá léta pracoval jako zahradník. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl na různých lokalitách v okolí Kamenického Šenova a v českolipském regionu.

PECHLÁT Vladimír

nar. 11.IX.1921 Osek, okr. Hořovice - zemř. 22.IV.1989 Praha.
Národnost česká. Úředník, tovární dělník, zaměstnanec ČSD. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1969.

Vychodil 5 tříd obecné a 4 třídy měšťanské školy a poté absolvoval dvouletou obchodní školu v Praze. Po studiích nastoupil do účtárny firmy Transit v Praze 5, kde byl zaměstnán do října r. 1942. V tomto válečném období byl totálně nasazen na práci do Německa k firmě Amoniakwerke v Merseburgu. Po čase z tohoto pracoviště dezertoval, byl však gestapem dopaden a dán do kárného tábora v Hradištku u Štěchovic. Po osvobození v r. 1945 nastoupil jako úředník na Obvodní národní výbor v Praze 2, kde pracoval do r. 1951. Odtud odešel do výroby v ČKD v Praze 9, kde byl zaměstnán jako elektrosvářeč. V r. 1969 odešel pracovat k ČSD do strojírny a opravny kolejových vozidel v Praze 7. Na tomto pracovišti v pracovní funkci rozpisového mistra setrval až do důchodu.

Entomologie byla jeho zálibou od mladých let a věnoval jí hodně volného času. Zabýval se sběratelstvím, studiem a faunistikou brouků (Coleoptera). Nejvíce pozornosti věnoval čeledím Buprestidae, Cerambycidae a Scarabaeidae. V Československu sbíral na četných lokalitách v Čechách, na Moravě a na jižním Slovensku. Na zahraniční sběry zajížděl do Bulharska, Jugoslávie, Maďarska a SSSR. Jeho sbírka obsahuje cca 14.500 kusů exemplářů a po sběratelově smrti zůstala nadále v majetku rodiny.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 11., r. 1989, p. 389-390.

PEKING Franz

nar. 20.IX.1896 Nové Sedlo nad Bílinou, okr. Chomutov - zemř. ?.VII.1977.

Přispěl údaji o drobných motýlech do Sterneck - Zimmermannova „Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens - II. Microlepidoptera" (Karlsbad, 1933).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 11., r. 1989, p. 390.

PEKING Rudolf

nar. 1890 Nové Sedlo nad Bílinou, okr. Chomutov - zemř. ?.X.1974.

Pracovně působil jako správní zaměstnanec veřejné služebny.

PEŠKA Oldřich William

nar. 1899 - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér, člen. Čs. spol. ent. od. r. 1963.

Žil a bydlel v Sezimově Ústí u Tábora. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na lokalitách jižních Čech a občasné sběratelské exkurze podnikal též na Slovensko. Údaje o významnějších nálezech slovenských motýlů ve svojí sbírky přispěl do „Prodromu Lepidopter Slovenska" prof. dr. K. Hrubého z r. 1964. Jeho nálezy jsou uváděny pod značkou „Pš".

PETER Wilhelm

nar. - zemř.
Národnost německá. Železniční nádražní pracovník. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. Člen Zoolog, entomolog, Vereines Warnsdorf.

Byl železničním zaměstnancem a z let 1921-1930 bylo známo jeho pracovní působení na nádraží obce Krásné Pole (Schonfeld) u Varnsdorfu. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Z motýlů se zvláště zajímal o druhy čeledě modráskovitých (Lycaenidae, Lep.). Sběry prováděl na

severočeských lokalitách. Byl též literárně činný. V r. 1912 zpracoval a v Internationale entomologische Zeitschrift (VI., 1912-1913, p. 345) uveřejnil práci o modráskovi Lycaena icarus ab. coerulea . Ve stejném časopise z r. 1928 (XXII., 1928, p. 139) publikoval práci „Zwitter von Lycaena argus L. und Lycaena icarus Rott.".

PETR Ferdinand

nar. - zemř.
Národnost česká. Železniční zaměstnanec. Entomolog amatér. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Z období 20. a 30. let dvacátého stol. bylo známo jeho působení ze severu Čech v České Lípě, kde byl zaměstnán jako přednosta nádražní železniční stanice. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera), jejichž faunistický průzkum a sběry prováděl na lokalitách českolipského regionu.

PETRAŠOVIČ Jozef

nar. 16.X.1918 Stročín, okr. Bardejov (Slov. rep.) - zemř. 8.V.1995 Prešov (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Středoškolský profesor, pedagog, Entomolog, člen Slov. spol. ent. SAV.

Byl zaměstnán jako profesor řecko-katolického učitelského ústavu v Prešově. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera).

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k. územiu Slovenska. (Petrašovič J., p. 93). Bratislava, 1996.

PETROVSKÝ Vasilij, Ing.

nar. - zemř.
Národnost ruská. Stavební inženýr. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent., od r. 1934.

Žil a bydlel v Praze, kde pracoval jako stavební inženýr. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl v pražském okolí (Krč, Radotín, Jirny), ve středních Čechách (Jílové, Štěchovice, Mukařov) a v jižních Čechách (Koloděje nad Lužnicí, Františkov u Třeboně). V r. 1939 prováděl průzkum motýlů na Slovensku (např. 6.8.1939 v Malé Studené dolině ve Vysokých Tatrách). K průzkumu výskytu motýlů používal také sběratelskou metodu lovu na vnadidlo. V krátkém příspěvku o názvu „Vnadění v lednu" (Čas. Čs. spol. ent. 32., 1935, p. 218) popsal a uvedl výsledky svých sběrů motýlů na vnadidlo, provedené dne 19. ledna 1934 v lese u osady Ládvec v okr. Jílové. Zjistil tak několik druhů rodu zimovnic (Conistra Hh.) a zimovnici dravou (Eupsilia transversa Hfn. = E. satellitia L.) z podčeledi kukléřek (Cuculliinae, Noctuidae, Lep.). Četné faunistické údaje o svých nálezech významných druhů motýlů uvedl v příspěvku skupiny pražských lepidopterologů „K poznání fauny Lepidopter Československa v r. 1935" (Čas.Čs. sp. ent. 32., 1935, p. 63-65). Uveřejnil také několik samostatných lepidopterologických prací, např. „Rhyacia sigma Schiff. ab. nubila Esp., nová aberace pro Čechy a příspěvek k ekologii můry Rhyacia sigma Schiff." (Čas. Čs. sp. ent. 32., 1935), o motýlech Slovenska to byly práce „Nový druh motýle pro Slovensko Agrotis lucernea L." (Čas. Čs. spol. ent. 38., 1941), „O motýlech (Macrolepidoptera) Svätojurského Šúru" (Přírodověd. příl. Techn. obzoru slov. Bratislava 2, 1941), „Lepidoptera - Motýli" (Slov. vlastivěda I., Bratislava 1943). Ve třicátých letech V. Petrovský přispěl entomologickým materiálem do budované sbírky hmyzu bývalého Slovenského vlastivědného muzea v Bratislavě. Petrovského sbírka motýlů z Československa a bývalé Podkarpatské Rusi o rozsahu 1.750 ex. je uložena ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě.

PETŘÍK Jindřich

nar. 16.IX.1902 Královské Vinohrady, Praha - zemř.
Národnost česká. Poštovní úředník. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent.od r. 1944.

Po studiích byl dne 28.7.1921 přijat do služeb Československé státní pošty. Pracoval nejprve na několika pražských poštovních úřadech jako praktikant. V r. 1926 byl ustanoven do funkce poštovního oficiála pošty v Praze 7. a v r. 1930 jmenován poštovním adjunktem. V poštovní službě působil i v období německé okupace a po osvobození v r. 1945 byl ve funkci tajemníka ředitelství pošt v Praze. Entomologií se začal zájmově zabývat v období německé okupace, kdy také se svým studujícím synem Miroslavem vstoupili v r. 1944 za členy České společnosti entomologické. Věnoval se sběratelství hmyzu, zvláště brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl ponejvíce na různých lokalitách v pražském okolí a ve středních Čechách.

PETŘÍČEK Jan

nar. 9.IV.1896 Luštěnice, okr. Mladá Boleslav - zemř. 1.IX.1968 Říčany u Prahy.
Národnost česká. Ministerský úředník, průmyslový dělník. Muzejní pracovník, mineralog, botanik, entomolog. Divadelní ochotník.

Vystudoval obchodní akademii v Mladé Boleslavi a po studiích nastoupil jako úředník ministerstva zemědělství v Praze, kde pak pracovně působil podstatnou část svého života. V padesátých letech 20. stol. byl v rámci komunistické akce „70.000 osob do výroby" z ministerstva propuštěn a nastoupil jako dělník do podniku Ocelana v Uhříněvsi.

Od mládí měl velký vztah k přírodě a přírodninám, proto začal od r. 1948 pracovat jako dobrovolný spolupracovník v Městském muzeu v Říčanech. Z počátku vedl mineralogickou sbírku a od r. 1950 se začal starat o muzejní entomologické sbírky. Sám z velké části vlastními sběry vytvořil a zkompletoval muzejní sbírku motýlů (Lepidoptera), kterou až do roku 1968 stále doplňoval. V 60. letech se začal zajímat také o botaniku, sbíral rostliny a vytvořil pro muzeum pečlivě uspořádaný herbář z regionu jeho působnosti. V r. 1952 se zúčastnil přírodovědeckého výzkumu Slovenska, při němž se věnoval entomologickým sběrům. V okolí obce Feledince (= Jesenské) v okrese Rimavská Sobota se mu podařil nález nového druhu krasce rodu Sphenoptera Sol., který prof. J. Obenberger k jeho poctě pojmenoval Sphenoptera petriceki Obenb. Vedle zájmů přírodovědeckých měl Jan Petříček též zájem o divadlo. V Říčanech působil po řadu let jako režisér ochotnického divadelního spolku „Dramatika Radešovice".

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 11., r. 1989, p. 397.

PEYL Joseph

Biografie:

Klášterský I., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravsko slezském území od nejstarších dob. (Peyl J., p. 142). Zprávy Čs. spol. pro dějiny věd a techniky ČSAV, č. 14-15 (34-35), Praha, 1970.
Skala L.: Malý slovník biografií III. (Peyl J., p. 31). Sborník ČSAZ č. 138, Praha, 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Peyl J., p. 410). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min.zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

PFEFFER Antonín, Prof., Ing., dr. h. c., DrSc.

nar. 15.I.1904 Veselí nad Lužnicí, okr. Tábor - zemř. 19.II.1997 Praha.
Národnost česká. Vysokoškolský profesor, lesnický inženýr, vědecký pracovník, ekolog, entomolog. Členem Čs. spol. ent. od r. 1921, čestným od r. 1974. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň. Člen Čs. společnosti zoologické, Ústřední jednoty lesnické, Spolku inženýrů a architektů, Učené společnosti Šafaříkovy v Bratislavě, Société entomologique de France, Sociéte Linnéenne de Lyon.

Svojí životní dráhu započal ve Veselí nad Lužnicí v jižních Čechách, kde jeho otec pracoval jako přednosta železniční stanice. Po krátké době se rodina přestěhovala do Jinců a tam začal mladý Pfeffer navštěvovat obecnou školu. Středoškolské studium konal na reálce v Příbrami, kde byl jeho profesorem přírodopisu významný český entomolog Jan Roubal, který v něm jako první vzbudil zájem o entomologii, podporoval jej a vštípil mu základy vědecké práce. Maturitu vykonal v r. 1922 a v období let 1922/23-1925/26 studoval na lesnickém oboru Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství v Praze (VŠZLI-ČVUT) a v letech 1923/24-1927/28 byl též zapsán jako mimořádný posluchač Přírodovědecké fakulty pražské Karlovy univerzity. Po absolvování lesnického studia v r. 1926 získal titul lesnického inženýra. Za doby vysokoškolských studií byl pomocnou vědeckou silou na katedře ochrany lesů a cennou odbornou praxi získal též ve výzkumných ústavech a na lesních správách doma i v cizině. Byl v praxi u státních lesů v Jasině na Podkarpatské Rusi, ve slovinské Orahovici, ve Výzkumném ústavu lesnické entomologie ve Stockholmu a ve Státním výzkumném ústavu pro ochranu lesů v Praze. Uskutečnil též řadu zahraničních studijních cest do Švédska (1926), Francie (1928), Bulharska (1929, 1934), Alžíru (1932), Řecka (1936), Jugoslávie (1925), Itálie (1928), Rakouska (1934) za účelem poznání poměrů v oboru ochrany lesů v uvedených zemích. Dne 28.1.1932 dosáhl hodnosti doktora technických věd a v r. 1936 mu byl udělen doktorát věd zemědělských. Dne 1. března 1938 byl jmenován mimořádným profesorem pro obor ochrany lesů na VŠZLI-ČVUT v Praze. V době německé okupace se stal úředně autorizovaným civilním inženýrem pro obor lesnictví. Po skončení II. světové války byl v r. 1945 reaktivován a dne 1. června 1946 jmenován řádným profesorem na Lesnické fakultě ČVUT v Praze. Budoval fakultní Ústav ochrany lesa a pokračoval ve studiu problémů, kterými se zabýval prof. dr. Julius Komárek. V r. 1962 se stal ředitelem Ústavu pro tvorbu a ochranu krajiny, který vedl až

do r. 1973. Ve své aktivní činnosti působil nejen jako zkušený pedagog a vysokoškolský učitel, ale svou účast a vědecké příspěvky uplatnil také na mnohých kongresech a vědeckých symposiích doma i v zahraničí. Byl členem vědecké rady Entomologického ústavu ČSAV a vědeckých rad řady různých lesnických institucí, kde svými zkušenostmi pomáhal řešit četné problémy ochrany lesů v praxi. Byl také častým a kritickým oponentem diplomových prací, kandidátských disertací, habilitačních spisů, závěrečných výzkumných zpráv i recenzentem odborných lesnických a entomologických publikací. V 70. a 80. letech působil na Agronomické fakultě Vysoké školy zemědělské v Praze jako předseda pro obhajoby kandidátských disertací z ochrany rostlin.

V entomologii se zabýval brouky (Coleoptera), byl však výborným znalcem hmyzu i jiných řádů a hlavně těch druhů, které jsou zahrnovány mezi škůdce lesů. Patřil ke světovým znalcům kůrovců (Scolytoidea, Col.) jejichž studiu se věnoval po celý život. Podrobně prozkoumal jejich výskyt a druhové rozšíření nejen na území celého Československa, ale též na Balkánském poloostrově a v dalších zemích. Prvou obsáhlejší prácí o kůrovcích napsal v r. 1932 do Entomologických příruček sv. XVI. vydávaných Čs. spol. ent. Měla název „Seznam brouků Republiky Československé. 2. Ipidae - Kůrovci". Později své znalosti o těchto škodlivých broucích shrnul ve stěžejním díle - monografii, jež vyšla v 6. svazku „Fauny ČSR – Kůrovci (Scolytoidea)" v nakladatelství ČSAV v r. 1955. Vedle tohoto hlavního díla napsal ještě celou řadu obsáhlejších časopiseckých článků o výskytu kůrovců v různých územních regionech ČSR. Byly to např. práce: „Kůrovci na Jinecku v letech 1918-1922" (1923), „Dodatek k fauně Ipidů Republiky Československé" (1926), „Kůrovci nejzápadnějšího Slovenska" (1928), „Kůrovci ve Vysokých Tatrách" (1923), „O průběhu pokolení evropských kůrovců" (1943), „Kůrovci Jeseníků" (1950), „Kůrovec lýkožrout smrkový Ips typographus L. a boj proti němu" (1. vyd. 1952, 2. vyd. 1954). Se spoluautorem V. Zumrem zpracoval v r. 1984 pro Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích práci „Kůrovci (Col., Scolytidae) českobudějovické pánve". V r. 1989 v edici Zoologické klíče vyšla Pfefferova kniha „Kůrovcovití Scolytidae a jádrohlodovití Platypodidae" (Academia, Praha). Celoživotní Pfefferovou vědeckou syntézou byla jeho monografie západopalearktických kůrovců „Zentral- und westpaläarktische Borken- und Kernkäfer", která vyšla r. 1995.

Prof. A. Pfeffer patřil k vynikajícím znalcům problematiky ochrany lesů nejen u nás, ale i v evropském měřítku. V ČSR byl první, kdo podrobně zhodnotil gradaci obaleče modřínového (Zeiraphera griseana Hb., Lep.), jehož přemnožený výskyt byl velmi aktuální v 80. letech v Krkonoších a Krušných horách. Rovněž měl podíl na zastavení kalamity způsobené ploskohřbetkou smrkovou (Cephalcia abietis L., Hym.), která řádila v lesích v období 1924-1931. Jako spoluautor se s dr. J. Komárkam podílel na zpracování spisu „Mnišková kalamita v letech 1917-1921", který v r. 1931 vyšel nákladem ministerstva zemědělství ČSR. V r. 1947 vydal v Písku v edici „Malá encyklopedie lesnictví" učebnici „Ochrana lesů". Z dalších knižních prací to bylo velké dílo „Lesnická zoologie", vydané se spoluautory ve 3 svazcích v r. 1954. Pro výukovou a studijní potřebu studentů sepsal 10 vysokoškolských skript (některá se spoluautory) a lesnické praxi sloužily jeho odborné brožury a velké množství vědecko-populárních článků v lesnických časopisech. Velkou pozornost věnoval též bibliografii lesnického písemnictví z hlediska lesnické entomologie a ochrany lesů. Významnou a velice prospěšnou prací bylo zpracování „Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od roku 1800-1940", která v r. 1950 vyšla ve 4. čísle Časopisu Čs. spol. ent. Koordinoval také redakční skupinu pro zpracování hesel z lesnické zoologie a ochrany lesů v trojdílném Naučném slovníku lesnickém, který byl vydán péčí ČSAZV v letech 1959-1960. Sám do tohoto slovníku zpracoval 270 hesel z oboru ochrany lesů, lesnické zoologie a entomologie. V r. 1973 se spoluautorem Z. Madarem vydal slovníkově upravený lexikon „Životní prostředí". Spolupracoval i na úseku lesnické legislativy a jako odborný poradce vědecko-populárních filmů s náměty z ochrany lesa a lesnické entomologie.

Do Československé společnosti entomologické vstoupil jako student v roce. 1921. Stal se věrným návštěvníkem všech schůzí, podílel se organizačně na pořádání řady akcí a od r. 1946 vykonával funkci vedoucího redaktora Časopisu Čs. spol. ent. Po smrti JUDr. L. Heyrovského převzal funkci předsedy Společnosti a vykonával ji do 9.3.1985. Byl čestným členem Finské entomologické společnosti a Lesnického spolku polského. Jeho celoživotní dílo ocenila Lesnická fakulta v Brně udělením čestného doktorátu v r. 1993. Za velmi významný přínos vědě i praxi i jako vyjádření úcty a obdivu k jeho práci, pojmenovali někteří autoři nově zjištěné a popsané taxony brouků k poctě A. Pfeffera jeho jménem. Byly to nové druhy Staphylinidů z Peloponesu Sipalia pfefferi Roub. (1940) a Anthobium pfefferi Roub. (1941) (Staphylinidae, Col.), dále Cryptophagus pfefferi Roub. (1943) (Cryptophagidae, Col.) a nová varieta brouka Platysoma angustaturm Hoffm. a. pfefferi Roub. (1943) (Histeridae, Col.). Entomolog J. Bechyně pojmenoval nový taxon mandelinky Timarcha pfefferi Bechyně (1945) (Chrysomelidae, Col.).

Biografie:

Anonym: Pfeffer Antonín. In: České biografie, série 31., sešit 31., 7.VII.1941. Vyd. Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava v Praze.
Heyrovský L.: Šedesátiny profesora Ing. Antonína Pfeffera, DrSc. Časopis Čs. spol. ent., r. 61., 1964, p. 73-74.
Korf V.: Prof. inž. dr. Antonín Pfeffer ScDr. šedesátníkem. Lesnická Práce, r. 43., 1964., p. 94.
Nožička J.: K šedesátinám prof. Dr. Inž. Antonína Pfeffera D.Sc. In: Přehled lesnické a myslivecké literatury, r. 8., č. 1., 1964, 2 str. ob.
Skuhravý V.: Prof. Dr. A. Pfeffer šedesátníkem. Živa, r. l2., 1964, p. 23, portrét.
Kudela M.: Profesor dr. ing. Antonín Pfeffer se dožívá 65 let. Lesnická Práce, r. 48., 1969, p. 47-48, portrét.
Stolina M.: Prof. Dr. Ing. Antonín Pfeffer DrSc. 65-ročný. Les, r. 25., 1969, p. 141-142.
Tippl J.: Profesor Antonín Pfeffer jubilant a nositel „Řádu práce". Ochrana přírody, r. 24., 1969, p. 71.
Kudela M., Wolf F.: Profesor Pfeffer sedmdesátiletý. Lesnická Práce, r. 53. 1974, p . 94-95.
Anonym: K sedmdesátinám prof. dr. ing. Antonína Pfeffera, DrSc. In: Přehled lesnické a myslivecké literatury, r. 18., č. 1., 1974, 2 str. obálky.
Mařan J.: Antonín Pfeffer - 70 let. Vesmír, r. 53., 1974, p. 123, portrét.
Mařan J.: Siebzigster Geburstag von Professor Antonín Pfeffer. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol.71., 1974, p. 282-285, portrét.
Kudela M.: K životnímu jubileu profesora Antonína Pfeffera. (75.výročí narození). Lesnická Práce, r. 58., 1979, p. 45-46, portrét.
Skuhravý V.: Prof. dr. Antonín Pfeffer,DrSc., osmdesátiletý. Živa, r. 32., č. 2., 1984, p. 61, portrét.
Kudela M.: Eightieth birthday of Prof. Dr. Ing. Antonín Pfeffer, DrSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 82., 1985, p. 229-230, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Pfeffer A., p. 542), Vyd. Encyklopedický institut ČSAV-Academia, Praha, 1992.
Skuhravý V.: Prof. A. Pfeffer devadesátiletý. Živa, r. 42., č. 1., 1994, p. 47.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Pfeffer A., p. 94). Bratislava 1996.

Bibliografie:

Časopis Československé společnosti entomologické, r. 61., 1964, p. 74-76.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 71., 1974, p. 285-286.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 82., 1985, p. 230-231.
Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od r. 1800 -1940. (Práce A. Pfeffera na str., 237, 239-240, 242, 246, 249-250, 260, 262, 266:, 279, 282., 288, 295, 297, 299, 303, 306 308, 311, 327, 346). In: Časopis spol. ent., r. 47., č. 4., 1950, p. 231-356.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Pfeffer A., p. 35, 108, 199, 209, 287-288, 301). Vyd. Nakl. Academia, Praha, 1969.

PFLANZER Vilém

nar. 1882 - zemř. 1924 Praha.

Národnost německá. Majitel pivovaru. Entomolog amatér - sběratel exotických druhů. Člen Č. spol. ent. od r. 1912.

Byl majitelem pivovaru a pohostinských místností v domě „U Šenfloků" v Praze 2, Václavské náměstí čp. 804, který koupí převzal po předchozích majitelích Achatzovi a Goldfussovi. Za jeho působnosti se v pohostinských místnostech scházely význačné osobnosti veřejného a uměleckého pražského života a stěny pohostinských místností byly vyzdobeny originály kreseb Mikoláše Alše na náměty z pivovarského života. Jako entomologický sběratel se V. Pflanzer zajímal pouze o exotické velké druhy brouků (Coleoptera), které převážně získával nákupem od obchodníků s hmyzem. V r. 1924, po jeho smrti, byla sbírka exotických Coleopter rodinou předána do Národního muzea v Praze.

PIDAY Ján, Med. Dr.

nar. Vinosady, okr. Bratislava - vidiek (Slov. rep.) - zemř.

Národnost slovenská. Lékař, vysokoškolský učitel, entomolog.

Studoval medicínu na univerzitě v Pešti, kde se po ukončení studia stal asistentem na katedře botaniky. Později působil jako praktický lékař v Pešti. V r. 1823 vyšla v Pešti tiskem jeho rozprava o motýlech nazvaná „Dissertatio inauguralis medica sistens praeliminaria lepidopterologiae". V této práci uvedl podrobně údaje o ontogenezi motýlů (Lepidoptera) a o jejich systému na úrovni soudobého stavu znalostí s použitím Linnéova systému.

Biografie:

Tibenský J, Hrochová M., Mauerová M.: Biobibliografia prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do r. 1850. I. Autorská část. (Piday J., p. 511). Vyd. Matica Slovenská, Martin 1976.
Hrabovac I.: Z dejin botaniky a zoológie na Slovensku do polovice l9. storočia. (Piday J., p. 109). Edice: Z dejín vied a techniky na Slovensku. Vyd. Veda-SAV, Bratislava, 1990.
Okáli I. a kol.: Slovnik slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Piday J., p. 94). Bratislava, 1996.

PIJÁČEK Josef

nar. 24.IX.1898 Ostrava - Přívoz - zemř. 27.XII.1987 Ostrava - Petřkovice.

Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér, člen entomologické sekce Přírodovědecké společnosti v Ostravě, člen Entomologického klubu při Krajské stanici mladých přírodovědců v Ostravě-Porubě.

V letech 1904-1909 navštěvoval základní školu v Přívoze a poté reálku v Moravské Ostravě, kde v r. 1917 maturoval. Poté narukoval nejprve na ruskou frontu a později byl převelen do Itálie na Piavu, kde byl jako poručík c.k. rakouské armády zajat. Do vlasti se po válce vrátil až v r. 1920. Zaměstnání získal jako úředník na berním úřadě ve Slezské Ostravě, odkud byl v r. 1923 přeložen do Javorníku ve Slezsku a působil tam až do r. 1925. V letech 1926-1927 pracoval v Klimkovicích v okrese Nový Jičín a odtud byl v říjnu 1927 přeložen do Hlučína. Po obsazení Hlučína Němci v r. 1938 evakuoval tamní berní úřad do Valašského Meziříčí, kde pobyl jen krátce a nastoupil na dekretem určené místo berního úředníka v Napajedlích. Tam žil pak s celou rodinou po dobu německé okupace v letech 1939-1945. Po osvobození se s rodinou vrátil zpět do Hlučína, byl tam ustanoven vrchním berním tajemníkem a od r. 1946 až do důchodu v r. 1958 konal funkci přednosty Berního úřadu v Hlučíně.

V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera) na Hlučínsku. V seznamu hlučínských motýlů zachytil druhy, které tam sbíral před 2. světovou válkou v letech 1936-1938 a po válce od r. 1945 do r. 1949. Zjistil v tomto regionu 326 druhů motýlů. Mezi nimi byl i nález vzácného okáče jílkového (Pararge achine Scop. = Lopinga achine Scop.), kterého zjistil v hlučínském lese „Bor". Po roce 1945 začal provádět také pokusy s polymorfismem křídelní kresby u motýlů podčeledi vřetenušek (Zygaeninae, Lep.), zvláště s vřetenuškou čičorkovou (Zygaena ephialtes L.), o čem podal zprávu v Entomologickém zpravodaji Ent. klubu Krajské stanice mladých přírodovědců v Ostravě-Porubě. Podrobně o této otázce pojednal (společně s D. Povolným) v článku „Příspěvek k otázce polymorfismu Zygaena ephialtes L." (Přír. sbor. Ostrav. kraje, 10., 1949). O svém průzkumu motýlů Hlučínska uveřejnil několik prací v Přírodovědném sborníku Ostravského kraje. Byly to práce: „Okáč jílkový - Pararge achine Scop." (10, 1949), „Píďalka Bupalus piniaria L. v lese „Boru" sz. od Hlučína" (10, 1949), „První příspěvek k průzkumu motýlí fauny na Hlučínsku" (12, 1951), „Druhý příspěvek k průzkumu motýlí fauny na Hlučínsku" (14, 1953), „Nález Eupithecia sinuosaria Eversm. ve Slezsku" (14, 1953). Sbírka motýlů J. Pijáčka v rozsahu cca 2.039 ex., převážně ze Slezska, je uložena v Městském muzeu v Ostravě.

PINTERA Albert, RNDr., CSc.

nar. 4.IV.1929 Bratislava (Slov. rep.) - zemř. 1989.

Národnost česká. Vědecký pracovník, entomolog. V r. 1961 uveden v seznamu „Directory of Zoological Taxonomists of the World" (p. 309).

Po úmrtí matky byl vychováván otcem a obecnou školu začal navštěvovat v Bratislavě. V roce 1938 se s otcem ze Slovenska přestěhoval do Prahy, kde pokračoval v základní školní docházce. Později se přestěhovali z Prahy do Bučovic v okrese Vyškov na Moravě. V r. 1948 přešel studovat zpět do Prahy na Pedagogickou fakultu Karlovy univerzity, kde během studia působil jako pomocná vědecká síla u prof. Em. Bartoše. Později přestoupil na Přírodovědeckou fakultu KU, kde studium dokončil a získal titul doktora přírodních věd (RNDr.). Po studiích nejprve pracoval v oddělení fytopatologie Biologického ústavu ČSAV v Praze - Dejvicích, odkud přešel do Ústavu experimentální botaniky ČSAV v Praze 6., Na Karlovce. Ve druhé polovině osmdesátých let se stal pracovníkem oddělení fytofágů Entomologického ústavu ČSAV v Českých Budějovicích. Pracoval tam na problematice taxonomie a ekologie mšic (Aphidoidea).

Jako specialista studia mšic prováděl faunistické průzkumy na četných lokalitách v Československu, studoval výskyt mšic na Balkáně, zvláště v Bulharsku a Rumunsku. O bulharských mšicích napsal práci „Faunistický příspěvek k poznání mšic Bulharska (Hom., Aphid.)" (1959). Se spoluautorem J. Holmanem zpracoval v r. 1981 monografickou práci o fauně mšic Rumunska s názvem „Übersucht der Blattläuse der Rumanischen Sozialistischen Republik" (Studie ČSAV, 15., 1981). Uskutečnil také studijní pobyt na Kubě. Pro III. díl Klíče zvířeny ČSR, vyd. v r. 1959 v Nakl. ČSAV, zpracoval z řádu Homoptera-Stejnokřídlí podřád Aphidinea-Mšice. Byl literárně činný a z výsledků své výzkumné práce uveřejňoval o mšicích příspěvky biologické, faunistické, z ochrany rostlin i populárně-vědeckého zaměření. Z jeho prací to např. byly příspěvky: „Příspěvek k zjištění vlivu denního a nočního sání na vývoj parthenogenetických samiček mšic" (1957), „Příčiny vzniku okřídlených a bezkřídlých forem mšic" (1958), „Pokus o přenos žloutnutí jehlic smrku korovnicí Sacchiphantes abietis L. (= Chermes abietis L.)" (1955), „Mšice sg. Tuberculaphis Börner nové pro Slovensko (Hom., Aphidoidea)" (1956), „Monografický přehled evropských zástupců podčeledi Therioaphidinae (Homoptera, Aphidoidea)" (1956), „New Aphid species from Pannonian region (Homoptera)" (1965), „Přehled mšic čeledi Callaphidae v Československu" (1955), „Mšice na seselu" (1957), „K bionomii mšice švestkové (Hyalopterus pruni Geoffr.)" (1958), „Larvy pestřenek hubí vajíčka mšic" (1958), „Nevítaný host ve sklepích - mšice bramborová" (1960). Pro virologický výzkum a práci s přenašeči rostlinných virózkonstruoval spolu s dr. J. Brčákem přenosnou silonovou klícku na savý hmyz přenášející virózy a popsali ji

v Zoologických a entomologických listech 2(16)(1953) na str. 207-212. Z jeho populárně-vědeckých prací to byly články: „Mšice na rýži" (1952), „Mšice a mravenci" (1955) „Mšice krvavá" (1954), „Mravenci pěstitelé hub" (1984), „Šíření mšic v dřívější i současné době" (1986), „Mšice na orchidejích" (spoluaut. V. Lapáček, 1987) a jiné.

Biografie:
Skuhravý V.: RNDr. Albert Pintera, CSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 87., 1990, p. 319-320, portrét.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Pintera A., p. 94). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Pintera A., p. 35, 42, 76, 153, 176, 192, 209, 288). Vyd. Nakl. Academia, Praha1969.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 87. 1990, p. 320.

POKORNÝ Romuald

nar. - zemř. 1930.
Národnost česká. Lesník, lesnický ochranář, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od r. 1925. V letech 1926 - 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po první světové válce, až do své smrti v r. 1930, bydlel v obci Jablkynice (Jabkenice) u Loučeně v okrese Mladá Boleslav, kde působil jako lesní asistent tamní lesní správy. V entomologii se zajímal o sběratelství, studium a faunistiku brouků (Coleoptera). Na svém úseku lesního hospodářství pečoval také o ochranu lesních porostů proti hmyzím škůdcům. Vedle brouků sledoval a sbíral také motýly (Lepidoptera). Entomologické sběry prováděl na lokalitách v okolí Jabkenic, Loučeně, Dobrovic a na jiných lokalitách mladoboleslavského regionu. V období let 1925-1930 byl také občasným návštěvníkem přátelských schůzek členů Čs. spol. ent. v Praze.

POKORNÝ Rudolf, Ing.

nar. 20.III.1875 Krnov, okr. Bruntál - zemř.
Národnost česká. Metalurg, hutní inženýr. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň a v r. 1928 v členském seznamu spolku Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau.

Po studiích nastoupil 20.3.1899 do Vítkovických železáren jako hutní inženýr. Když získal odbornou praxi a odpracoval dostatečný počet let v hutním provozu, byl jmenován do pracovní funkce hutního inspektora. Dne 30.6.1928 odešel do invalidního důchodu a přestěhoval se do bydliště v Šumperku. V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera). Své sběry prováděl na Moravě a ve Slezsku, především v okolí Vítkovic, Ostravy, Krnova, Bruntálu a později na Šumpersku.

POKRIEVKA Karol

nar. - zemř.
Národnost slovenská. Učitel. Entomolog amatér.

V prvé polovině 20. stol. působil na Slovensku jako odborný učitel a v entomologii věnoval svůj. zájem sběratelství a studiu mravenců (Formicidae, Hymenoptera). Spolupracoval s českým myrmekologem RNDr. Milošem Záleským (1900-1944), se kterým prováděl myrmekologické sběry a faunistické průzkumy na různých slovenských lokalitách. V r. 1939 poskytl dr. Záleskému myrmekologické sběry z oblasti Turčanského Sv. Martina.

POLA Josef

nar. 1.XII.1912 Vlkoš, okr. Přerov - zemř. 25.II.1996 Chropyně, okr. Přerov.
Národnost česká. Obchodník, prodavač. Entomolog amatér, člen Č. spol. ent. - odbor Moravsko-slezský v Brně od r. 1944.

Po ukončení povinné školní docházky se vyučil prodavačem v potravinářském obchodě. Později byl samostatným majitelem potravinářské prodejny. Po znárodnění a zrušení soukromého podnikání byl od počátku padesátých let 20. stol. vedoucím prodejny n. p. Pramen v Chropyni a zaměstnancem národního podniku Pramen. Po převzetí potravinářských prodejen Pramenu podnikem Potraviny začal, již jako důchodce, pracovat v podnikovém kontrolním oddělení při provádění inventur. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sbíral a sledoval jen domácí československé druhy motýlů skupin Rhopalocera a Heterocera. Své sběry a faunistický průzkum prováděl převážně na moravských lokalitách.

POLÁČEK Vladimír Bronislav, RNDr.

nar. 1.VI.1926 Praha - zemř. 19.I.1990 Měšice, okr. Praha-východ.

Národnost česká. Odborný pracovník, dokumentátor, bibliograf, okresní konzervátor Státní ochrany přírody. Mykolog, botanik, entomolog, člen Č. spol. ent. od r. 1940, člen Čs. věd. spol. pro mykologii od r. 1941.

Maturoval v r. 1945 na gymnáziu v Brandýse nad Labem a v letech 1945-1949 vystudoval na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze učitelský směr oborů přírodopis-zeměpis. Po studiích pracoval jako knihovník a odborný dokumentátor na několika pracovištích do r. 1953, kdy získal titul doktora přírodních věd. (RNDr.) obhájením disertační práce. V r. 1954 nastoupil do Základní knihovny ČSAV, kde se podílel zejména na vybudování předmětového katalogu přírodních věd. Po ustavení Mikrobiologického ústavu ČSAV nastoupil od 1.1.1962 na toto výzkumné pracoviště jako odborný pracovník I. stupně. Pracovní náplní působil jako odborný dokumentátor oddělení mikrobní technologie.

Od svého raného dětství projevoval zájem o přírodu. Jako student se nejprve věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). V r. 1940 se stal členem České společnosti entomologické, v jejímž časopise uveřejnil v r. 1942 svojí první entomologickou práci „Příspěvek k rozšíření cvrčka Myrmecophila acervorum Panz. v Čechách" (Čas. Č. spol. ent., 39., 1942). V časopise Entomologické listy z r. 1943 uvedl tři faunistické lepidopterologické příspěvky: „Nová naleziště některých motýlů" (E.l., 6, 1943), „Stoupající výskyt motýlů škůdců" (E.l., 6, 1943) a „Nová naleziště českých Lepidopter" (E.l., 6, 1943). Velice intenzivně se věnoval sledování entomologické bibliografie, měl knihovnu s velmi bohatou sbírkou entomologické literatury, kterou trvale doplňoval. Od r. 1944 zpracovával dodatky k úplné literatuře kůrovců světa (např. „Třetí dodatek k úplné literatuře kůrovců světa" (Čas. Čs. spol. ent., 42, 1945) a shromažďoval faunistické doplňky a dodatky k publikovaným seznamům literatury autorů entomologických prací. Z této činnosti to byl v r. 1945 např. příspěvek „Miscellanea bibliographico-faunistica" (Čas. Čs. spol. ent., 42, 1945). Pro „Prodromus Lepidopter Slovenska" prof. dr. K. Hrubého zpracoval celou bibliografii literárních pramenů. Vedle své entomologické bibliofilské a bibliografické záliby se dr. V. B. Poláček věnoval bionomii, ekologii a faunistice motýlů (Lepidoptera) i brouků (Coleoptera). Z brouků měl speciálně zájem o čeleď krascovitých (Buprestidae). Zajímal se též o štírky (Pseudoscorpionidea) a květní ekologii hmyzu.

Mimo entomologii se zaměřil také na botaniku a mykologii. Začal se zajímat o jedlé i jiné houby v okolí svého bydliště Brandýsa nad Labem i v okolí obce Černčic nad Metují, jež byla rodištěm jeho otce. V letech 1941-1943 publikoval několik mykologických příspěvků v Mykologickém sborníku. Rovněž z oboru botaniky uveřejnil několik floristických příspěvků z oblasti dolního Pojizeří a středního Polabí a sestavil botanickou bibliografii těchto regionů. Bylo přirozené, že vyhraněný zájem o přírodu přivedl dr. Poláčka do řad ochránců přírody. Od r. 1960 vykonával funkci obvodního konzervátora Státní ochrany přírody v okrese Praha-východ a od r. 1972 převzal stejnou funkci v sousedící jižní části okresu Mladá Boleslav. Zároveň byl členem aktivů ochrany přírody při odborech kultury obou příslušných ONV. Část jeho sbírky hmyzu (8633 ex., převážně Lepidoptera z Čech, Moravy a Slovenska) je uložena v Okresním muzeu Praha-východ v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi.

Biografie:

Herink J.: Významná životní jubilea členů Čs. vědecké společnosti pro mykologii v r. 1986. RNDr. Vladimír Poláček. Česká Mykologie, r. 41., 1987, p. 61.

POLÁK František.

nar. 1889 - zemř. 1963.

Národnost česká. Učitel, ředitel školy, Praktický včelař, včelařský funkcionář, organizátor a publicista. Nositel Stříbrného odznaku za zásluhy o včelařství a jmenován „Zasloužilým včelařem".

Pracovně působil jako ředitel základní školy v Suchdole nad Lužnicí v jižních Čechách. Zájmově se od mládí věnoval chovu včel a pro své osobní vlastnosti a odborné znalosti byl jako vynikající včelař záhy volen do veřejných včelařských funkcí. Zastával přední místo v racionalizačním odboru Zemského ústředí včelařů v Čechách. Byl členem předsednictva Zemského ústředí včelařů v Čechách a jeho hospodářem v letech 1942-1943 a 1945-1948. Měl též značný organizační podíl na řízení včelařských pozorovacích stanic. Napsal příručky „Návod k vedení včelařského účetnictví" (1947) a „Proč včelařské účetnictví" (1947). Zabýval se racionalizaci chovu včel a bohatá byla jeho činnost jako učitele včelařství. Jeho přednášky byly velmi početně navštěvovány a stal se mimořádně oblíbeným rádcem četných včelařů v jihočeském regionu. Byl častým přispěvatelem do časopisu Český včelař a účastnil se též práce v přípravném výboru pro ustavení Jednoty včelařů v Praze.

Biografie:
Nepraš J.: Portréty významných včelařů. (Polák Fr., p. 236). Včelařství, r. 22., 1969.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Polák Fr., p. 327), portrét, Vyd. SZN Praha, 1971,
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Polák Fr., p. 420). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep. Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 11., r. 1989, p. 410.

POMEKÁČ Michal

nar. 1865 Banská Štiavnica (Slov. rep.) - zemř. 17.IX.1925 Spišská Nová Ves (Slov. rep.).

Biografie:
Mičieta R.: Z dejín včelárstva na Slovensku. (Pomekáč M., p. 4l6, portrét). Vyd. Slov. zväz včelárov. Príroda, Bratislava, 1969.

POSPÍŠIL Klement

nar. 22.XI.1827 Radešínská Svratka, okr. Žďár nad Sázavou - zemř. 12.XII.1893 Bořitov, okr. Blansko.
Národnost česká. Katolický kněz. Praktický včelař, člen včelařské družiny dr. Fr. Živanského. Nositel Stříbrné státní medaile z roku 1872.

Pocházel z učitelské rodiny Vojtěcha Pospíšila. Studoval gymnázium v Brně a v r. 1848 vstoupil do brněnského semináře na studium bohosloví. Po vysvěcení na kněze v r. 1853 byl kaplanem v Bořitově, kde kaplanoval do r. 1873. V r. 1874 byl ustanoven farářem a v r. 1884 se v bořitovské farnosti stal děkanem. Byl významným včelařem, předním odborníkem v chovu včel a publicistou včelařských článků v kalendáři „Moravanu" a časopise Včela moravská.

Biografie:
Adamec F.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Pospíšil K., p. 96-97). Brno, 1904.

POUZNAR Pavel

nar. 1.X.1943 Praha - zemř. 8.II.1990.
Národnost česká. Lesní dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1984.

Žil v obci Branov, okres Rakovník a zaměstnán byl jako lesní dělník-dřevorubec u Českých státních lesů, Lesní závod Křivoklát. V entomologii se věnoval koleopterologii. Sběry a faunistický průzkum brouků prováděl na Křivoklátsku a Rakovnicku.

PRAŽÁK Jaroslav

nar. 19.IV.1889 - zemř.
Národnost česká. Poštovní ředitel. Včelařský odborník plemenného chovu včel, organizátor a publicista v oboru včelařství.

Studoval na Karlově univerzitě v Praze. Po studiích vstoupil do poštovních služeb a jeho prvým pracovním působištěm byl Kostelec nad Černými lesy. V poštovní službě prošel řadou úředních funkcí až po funkci poštovního ředitele.

Zájmově byl velkým milovníkem včelařství od mládí, kdy jako student se zabýval chovem včel v Seminářské zahradě na Petříně po dobu svých pražských studií. V Kostelci nad Černými lesy včelařil na farní zahradě v Kuntzschových úlech a tento úlový systém neustále zlepšoval. Společně se včelařem Františkem Eichnerem (1886-1965) byl spolutvůrcem úlu „Univerzal I.", který se velmi rozšířil po včelínech v Čechách. Působil jako odborný učitel včelařství, byl znám jako znalec úlové problematiky a měl velkou zásluhu o rozvoj plemenného chovu včel, kterému se věnoval po řadu let. Působil jako správce stanic plemenného chovu včel v Čechách a s dr. Novackým spolupracoval na obnovení plemenného chovu včel na Slovensku. Podnikl také studijní cestu do Švýcarska, aby získal zkušenosti z tamního plemenného chovu včel. V letech 1928-1931 zastával funkci pokladníka Zemského včelařského ústředí v Čechách. Byl znám i z bohaté publikační činnosti a jako spolupracovník časopisů Český včelař, Včelař, Včelařské rozhledy, Včelařský obzor. Psal i do včelařských kalendářů a napsal několik odborných včelařských knih. Např.: „Návod k lidovému chovu ušlechtilých včelích matek" (1. vyd. r. 1928 Praha, 2. vyd. r. 1932 Praha). „Pražákova učebnice novodobého včelařství" (Praha, 1938), „O racionálním včelaření" (Praha, 1948). Z odborných článků to byly např. příspěvky: „Čechoněmecký plemenný chov včel" (Čes. včelař, 1927), „Potřeba matek a jejich chovu" (Včel. rozhl., 1928), „Umění včelařit" (Včel. obzor, 1933), „Na přelomu

dějin" (Včel. obzor, 1934), „Vztah zimních ztrát, rojivosti a výtěžku medu" (Čes. včelař, 1942), „Podvojný chov včel" (Včelař, 1945) a řada dalších. Velkou oblibu a uznání včelařské veřejnosti si získal též svou rozsáhlou přednáškovou činností ve včelařských organizacích.

Biografie:

Redakce: Osmdesátiny Jaroslava Pražáka. Včelařství, r. 22., č. 4., 1969, p. 93, portrét.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Pražák J., p. 327). Vyd. SZN, Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Pražák J., p. 428-429). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

PROCHÁZKA Josef

nar. 10.XII.1898 Rokycany - zemř.

Národnost česká. Slévačský dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1945.

Do obecné a měšťanské školy chodil v Rokycanech a po ukončení školní docházky nastoupil do zaměstnání jako slévačský dělník Železáren v Hrádku u Rokycan. Na frontě v prvé světové válce byl raněn a po vyléčení zůstal jako válečný invalida.

Od r. 1920 začal sbírat a preparovat hmyz všech řádů pro komerční účely. Zpracovaný hmyz dodával firmám a obchodníkům s přírodninami Edvardu Kudličkovi, dr. Karlu Pflegrovi v Praze, Emerichu Reitterovi do Opavy i některým firmám v zahraničí. Po druhé světové válce dodával hmyz firmám Logie, Učební pomůcky n.p. Zverex a j.

Svojí osobní sbírku hmyzu budoval 50 let a shromáždil do ní přes 40.000 kusů hmyzu, z toho cca 7.000 ex. exotů brouků (Coleoptera exota), exotů motýlů (Lepidoptera exota) i exotický hmyz jiných řádů. Cizí druhy hmyzu dostával výměnou za dodaný tuzemský entomologický materiál od entomologů dr. K. Pflegra, Ed. Kudlíčky, Em. Reittera a z Berlína od fy. E. A. Böttchera. Sbírka byla uložena ve 200 entomologických krabicích. J. Procházka byl sám nejen velký milovník přírody, výborný sběratel a preparátor, ale do sběratelských praktik a správné preparační techniky zaučoval i další zájemce z řad mladých adeptů entomologie. Kursy o sběru hmyzu v terénu a o preparační technice uspořádal na žádost krajského školského odboru KNV v Plzni pro učitele přírodopisu z rokycanského okresu.

Sběry hmyzu prováděl na různých lokalitách v okolí Rokycan, na Plzeňsku a po několik let zajížděl sbírat též na jižní Slovensko, hlavně do okolí Fiľakova, kde pobýval každý rok cca 3-4 měsíce. V Rokycanech uspořádal v průběhu let 8 velkých výstav hmyzu, které byly vždy četně navštíveny obyvatelstvem i školní mládeží. Pro školy i veřejnost uspořádal také více než 20 přednášek o výskytu, životě a sběru hmyzu.

Biografie:

Jizba J.: Ze záliby i pro užitek. Brouci až z Afriky. (O sběratelské činnosti J. Procházky). Svobodné Slovo z 8.11.1967.
Votruba V.: Půl století mezi brouky. Koníček bývalého slévače. Příroda je zajímavá. (O entomologovi J. Procházkovi.) Lidová Demokracie, r. 28., č. 55 ze 6.3.1972.
Anonym (ba): Vášnivě miluje přírodu. (O entomologovi J. Procházkovi). Beseda naší vesnice. Týdeník Svazu družstevních rolníků ČSR, č. 27 ze 4.7.1975, p. 6, portrét.

PROVÁZEK Stanislav (Prowazek Stanislaus Joseph Mathias, von), PhDr.

nar. 12.XI.1875 Jindřichův Hradec – zemř. 17.II.1915 Cottbus (Německo).

Národnost česká. Mikrobiolog, zoolog, parazitolog, výzkumný pracovník.

Byl žákem zoologa Bertolda Hatscheka (1864-1926), profesora německé univerzity v Praze. Později byli jeho učiteli bakteriolog Paul Ehrlich (1854-1915), profesor ve Frankfurtu n. Moh. a embryolog Oskar Hertwig (1849-1922), profesor univerzity v Berlíně. Po studiích se stal blízkým spolupracovníkem Fritze Richarda Schaudinna (1871-1906), ředitele Institutu pro tropické choroby v Hamburku. Zde se stal po Schaudinnově smrti jeho nástupcem.

S. Provázek byl v prvních dvou desetiletích 20. stol. jedním z nejvýznamnějších světových odborníků v oboru lékařské protozoologie. Zúčastnil se několika vědeckých výprav do tropických krajin, kde studoval infekční choroby. Důležité práce, shrnující výsledky jeho protozoologických výzkumů, jsou „Einführung in die Physiologie der Einzelligen Protozoen" (1910) a zejména vynikající kompendium (s řadou spoluautorů) „Handbuch der pathogenen Protozoen" (vycházelo v l. 1915-1929). V posledních létech svého života se věnoval výzkumu skvrnitého tyfu. Spolu s americkým badatelem H. T. Rickettsem měl rozhodující podíl na objevu původ-

ce této nemoci (poprvé jej zjistil v r. 1913 ve střevě vši šatní, Pediculus humanus L.), avšak v průběhu výzkumu v zajateckém táboře v Chotěbuzi zemřel na tyfus. Výzkum pak dokončil jeho spolupracovník, brazilský mikrobiolog H. da Rocha Lima, jenž r. 1916 původce nemoci popsal a věnoval jeho jméno památce obou objevitelů: Rickettsia prowazeki.

S. Provázek publikoval celkem 209 původních prací. Měl jako vědec široký rozhled a věnoval se i dalším oborům biologie včetně entomologie. Napsal několik desítek prací z anatomie, fyziologie a ontogenetiky hmyzu, medicinální entomologie a j. Entomologické práce publikoval především v německých a rakouských odborných časopisech, např.: Allgemeine Zeitschr. f. Entomologie, Natur (Halle), Arbeiten Zool. Inst. Univ. Wien, Naturwiss. Wochenschrift (Berlin), Zoologische Garten (Frankfurt a. M.).

Biografie:
Kolektiv: Příruční slovník naučný, III. Díl, M-Ř. (Prowazek S., p. 740-741). Vyd. Nakl. Academia, Praha, 1966.
Bober J.: Malá encyklopédia bádatelov a vynálezcov. (Prowazek S., p. 539-540). Vyd. Obzor, Bratislava, 1973.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Prowazek S., p. 438). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměď. Čes. rep., Praha, 1993.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 3., M-R. (Prowazek S., p. 337). DDR-Berlin, 1968.

PUDIL Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Středoškolský učitel. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1923, od r. 1934 do r. 1939 člen Moravsko-slezského odboru Čs. spol. ent. v Brně.

Po absolvování střední školy studoval od r. 1923 přírodní vědy na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze. Do roku 1925 pobýval v Praze a v letech 1926-1936 bydlel a působil v Třeboni. Od r. 1934 začal pracovat jako profesor Státního čsl. reálného gymnázia v Opavě, kde působil až do r. 1939. Po územních změnách v r. 1938, kdy byla Opava odtržena od čs. státního území, přestal být členem Č. spol. ent. a též o jeho další působnosti a činnosti v Opavě nebyly zjištěny žádné další údaje.

V entomologii se zabýval studiem a faunistikou zástupců řádu Odonata-vážky. V období své působnosti v rybničné oblasti Třeboňska a později i na Opavsku sledoval výskyt vážek v těchto regionech a v r. 1935 z výsledků svých průzkumů uveřejnil práci „O některých odonatologicky pozoruhodných lokalitách na Třeboňsku a Opavsku" (Příroda, r. 28., 1935, p. 194-196).

PULPÁN Jan, RNDr.

nar. 6.III.1923 Šumburk nad Desnou, okr. Jablonec nad Nisou - zemř. 28.V.1993 Praha.

Národnost česká. Přírodovědec, výzkumný pracovník, entomolog, člen Č. spol. ent. od r. 1939.

Po ukončení základního školního vzdělání začal v r. 1934 studovat střední školu na reálném gymnáziu v Praze 7., kde jej jako profesor přírodopisu vyučoval ředitel školy V. Hainer. Ten poutavými přednáškami podnítil jeho zájem o přírodovědu a zvláště pak o svět hmyzu. V r. 1939 byl přijat za člena České společnosti entomologické a začal se vážné zabývat entomologickým studiem. Jako středoškolský student napsal v 17-ti letech svůj prvý entomologický příspěvek o názvu „Kukléřka lociková (Cucullia lactucae D.Sch.)", který mu v r. 1940 uveřejnil přírodovědecký časopis Vesmír. V té době ustoupil od sběru motýlů (lepidopterologickou sbírku, kterou v r. 1932 založil spolu se svým otcem z oblasti Jizerských hor a pražského okolí o rozsahu 5.300 ex., věnoval Krajskému muzeu v Hradci Králové) a od čtyřicátých let 20. stol. začal svůj entomologický zájem věnovat řádu brouků (Coleoptera), z nichž se speciálně zaměřil na studium čeledi střevlíkovitých (Carabidae). Stal se žákem a přítelem významného karabidologa prof. K. Kulta, pod jehož vedením se začal aktivně zabývat studiem, faunistickým průzkumem a sběrem brouků čeledě Carabidae z území Čech, Moravy, Slezska a po r. 1945 i z území Slovenska.

J. Pulpán měl od mládí průbojnou, ráznou, nebojácnou povahu a nekompromisní postoj ke všem negativním jevům v životě i společnosti, což mu v řadě případů zkomplikovalo a citelně poznamenalo běh jeho života. Jeho protinacistický a později i nekompromisně protikomunistický postoj znemožnily nejen normální dokončení střední a vysoké školy (Přírodovědecké fakulty KU v Praze), ale byly i příčinou jeho velice různorodých zaměstnání a postavení v nich (zeměměřičský figurant, kreslič map, lesní brigádník, pracovník družstva Kovoslužba). Teprve po okupaci v r. 1945 dokončil studium střední školy a složil maturitní zkoušku. Po ukončení vojenské základní služby začal v r. 1947 studovat při zaměstnání na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. V r. 1948 byl však pro své

politické názory propuštěn ze zaměstnání a vyloučen ze studia na fakultě. Až dva roky před smrtí mu byl v rámci rehabilitací přiznán Př. fak. UK titul doktora přírodních věd (RNDr.).

Svízelnou situaci mu pomohl na čas vyřešit prof. dr. J. Obenberger, který jej vyslal na dvouletý pobyt na Slovensko k provádění průzkumu nových lokalit hmyzu. V letech 1951-1952 se na Slovensko opět vrátil a pracoval jako lesní brigádník na Horehroní při zdolávání kůrovcové kalamity. Při této práci se ve volném čase aktivně zabýval průzkumem a sběrem střevlíkovitých brouků. Z pracovní činnosti v likvidační skupině kůrovcové kalamity získal mnoho cenných poznatků a zkušeností z užité entomologie. V srpnu r. 1954 nastoupil jako výzkumný pracovník - entomolog do Výzkumného ústavu výkupu na úsek ochrany zemědělských produktů proti živočišným skladištním škůdcům. V r. 1958 bylo pracoviště výkupu začleněno do Výzkumného ústavu potravinářského průmyslu v Praze, kde pak byl zaměstnán až do odchodu do důchodu v r. 1983. V této pracovní činnosti dosáhl J. Pulpán mnoha úspěchů na poli tlumení škod způsobovaných skladištními škůdci. Ať to bylo potlačování pilouse černého (Sitophilus granarius) na skladovaném obilí, či využití dravého roztoče Cheyletus eruditus proti populacím roztočů z rodů Tyroglyphus, Glycyphagus a Tyrophagus škodících ve skladech obilí a osiv, program tlumení škod způsobovaných v potravinářských skladech zaviječi Ephestia elutella a Ephestia kuehniella nebo hubení škůdců ve skladech tabáku, či hubení molů škodících na vlně (Tineola bisselliella a Tinea pellionella) a dále i Pulpánovo působení při asanaci pekáren a jiných potravinářských provozoven, stejně jako lidských obydlí proti rusům a švábům. V oboru entomologie skladištních škůdců publikoval samostatně i se spolupracovníky kolem 50-ti původních odborných a vědeckých prací a odborných příruček, část i v renomovaných zahraničních časopisech. Byl též spoluautorem knižního kompendia „Boj proti skladištním škůdcům" (Vyd. SZN Praha, 1961). Z časopiseckých hlavních prací o skladištních škůdcích možno citovat: „Moli v obilních skladech" (1955), „Klíč k určení nejdůležitějších škůdců v obilních skladech" (1955), „Problém roztočů v uskladněném obilí" (1956), „Pilous černý (Calandra granaria L.) škůdce skladovaného obilí" (1957), „Výzkumné objevy zoologicko-entomologického oddělení Ústředního výzkumného ústavu potravinářského průmyslu a výkupu v boji proti skladištním škůdcům z řad hmyzu, roztočů a hlodavců" (1959), „Skladištní škůdci a skladování z hlediska ochrany rostlin" (1961), „Hubení švábů (Blatta orientalis L.) a rusů (Blattella germanica L.)" (1965) a jiné.

Druhou zájmovou oblastí a velkou láskou v Pulpánově entomologické činnosti bylo studium faunistiky, chorologie, zeměpisného rozšíření, morfologické variability a systematiky československých druhů brouků čeledi Carabidae. Identifikoval a revidoval na 600.000 exemplářů střevlíkovitých ze soukromých sbírek sběratelů i z fondů československých muzeí. Jeho vlastní unikátní sbírka československých střevlíkovitých zahrnuje přes 60.000 ex. více než 500 druhů a tvoří jeden ze základních podkladů pro faunistiku čeledi Carabidae České a Slovenské republiky. Sám za faunistickým průzkumem lokalit střevlíkovitých brouků navštívil a prošel všechny přírodně významné oblasti československého státního území. Na základě výsledků svých průzkumů i sběrů spolupracovníků literárně zpracoval faunu Carabidů Potiské nížiny, Turčianského regionu, Českolipska, Novohradských hor, severozápadních Čech a pro zpracování měl shromážděny údaje o fauně Carabidů Slezska, okolí Bardejova, Polonin, Českého středohoří a okolí Prahy. Dalším jeho monumentálním dílem byl „Prodromus střevlíkovitých brouků Československa", který zůstal v rukopisu a zahrnuje faunistické údaje a lokality této čeledi, jak publikované, tak i nepublikované, získané ze soukromých i muzejních sbírek na základě determinační Pulpánovy aktivity. Jednou z nejznámějších a často citovanou Pulpánovou studií je práce „Stanovení areálů a subareálů Československa vzhledem k faunistice brouků čeledi Carabidae(z r. 1968. Ve své entomologické práci a aktivitě se neomezoval pouze na sběratelskou činnost, ale častým stykem s četnými domácími sběrateli získával bohatý přehled o faunistických údajích. Shromáždil kolem sebe skupinu mladých nadšených entomologů, kteří cíleně a soustavně prozkoumávali území Československa, a dal tak základ vzniku Carabidologické sekce v rámci Čs. spol. ent. Po jejím ustavení v roce 1988 se stal jejím prvním předsedou. Díky činnosti sekce patří území bývalé Československé republiky k nejlépe karabidologicky prozkoumaným územím střední Evropy. Pulpán publikoval samostatně i se spoluautory 31 prací s entomologickou tématikou (mimo prací ze skladištní entomologie), z nichž podstatná většina byla věnována faunistice a systematice čeledi Carabidae. Práce zahrnují popisy nových taxonů, studie revizně taxonomické i kritický seznam druhů vyskytujících se na území ČSR. Oceněním Pulpánových zásluh o obor entomologie je i pojmenování nových taxonů Carabidů jeho jménem: Amara pulpani Kult (1949), Bembidion uvidum pulpani Fassati (1954) a Trechus pulpani Reška (1965). Pulpánova sbírka Carabidů byla po jeho smrti převzata do entomolog. oddělení Národního muzea v Praze. Vykonaná práce dr. J. Pulpána na úseku studia čs. Carabidů přinesla pro obohacení vědního oboru mnoho nových a cenných poznatků a na úseku užité entomologie četné pozitivní ochranářské i ekonomické výsledky v metodách boje se skladištními škůdci.

Biografie:
Koleška Zd.: Jan Pulpán šedesátníkem. Zprávy Čs. spol. ent. při ČSAV, Praha, r. 20., 1984, p. 131-132, portrét.
Koleška Zd.: Šedesátiny entomologa Jana Pulpána. Živa, r. 32., 1984, p. 20, portrét.
Hůrka K.: Sixty-fifth birthday of Jan Pulpán. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 87., 1990, p. 238, portrét.
Hůrka K.: RNDr. Jan Pulpán (6. března 1923 - 28. května 1993). Klapalekiana, vol. 31., 1995, p. 153-154, portrét.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k. územiu Slovenska. (Pulpán J., p. 96). Bratislava, 1996.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Práce J. Pulpána p. 82, 109, 250, 252). Vyd. Nakl. Academia Praha, 1969.
Seznam publikací za období 1958-1971 Výzkumného ústavu potravinářského průmyslu - odbor potrav. chemie a biochemie. (Práce J. Pulpána, p. 52-56). Vyd. ČAZ, Praha, 1972.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 87., 1990, p. 239.
Klapalekiana, Vol. 31., 1995., p. 154-156.

R

RANERT Josef

nar. - zemř.
Národnost česká. Učitel. Chovatel bource morušového a propagátor hedvábnictví v Čechách. Nositel Velké stříbrné medaile VHS z r. 1848.

Jako učitel působil na Městské farní škole svatý Kastulus v Praze. V 19. století byl znám jako chovatel bource morušového a aktivní propagátor jeho pěstování v Čechách. Zájemcům zdarma rozdával vajíčka bource, udílel pěstitelské rady a pěstování bource morušového propagoval i v tisku. V r. 1847 v Praze uveřejnil práci „Die Seidenkunst im Kleinen" a v r. 1854 uveřejnil rovněž v Praze spis „Anleitung zur Seidenerzeugung. Zur förderung der vaterländischen Seidenindustrie".

Biografie:
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Ranert J., p. 447), Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

RANGHERI Jindřich

nar. - zemř. 1857.
Národnost italská. Odborník v chovu bource morušového a pomolog. Od r. 1838 řádný člen Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze (VHS). Nositel Zlaté medaile VHS z r. 1852.

Působil v Praze jako ředitel sirotčince pro italské děti. Byl majitelem rozsáhlého chovu bource morušového ve vlastní účelné budově, kterou pro chovatelskou činnost nechal vystavět v Praze - Vršovicích a vlastnil též rozsáhlé morušové plantáže. V rozvoji českého hedvábnictví pokračoval v započatém díle svého otce Josefa Rangheri, který chov bource a hedvábnictví začal aktivně v Čechách rozvíjet a propagovat. V r. 1837 přednášel o hedvábnictví a chovu bource morušového na zasedání Společnosti německých přírodovědců a lékařů v Praze a doporučoval zřízení „sekce hedvábnictví" při Vlastenecko-hospodářské společnosti. V časopise „Oekonomische Neuigkeiten und Verhandlungen Prag", Nr. 56, uveřejnil v r. 1838 práci „Der Seiden bau in Böhmen". Vedle hedvábnictví se věnoval také pomologii.

Biografie:
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Rangheri Jindř., p. 447). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

RANGHERI Josef

nar. 1760 Gera am Lago di Coma, Lombardie - zemř. 2.XII.1832 Praha.
Národnost italská. Velkoobchodník, chovatel bource morušového, majitel morušových plantáží. Otec Jindřicha Rangheri. Dopisující člen Vlasteneckohospodářské společnosti v Praze (VHS) od r. 1814.

V r. 1776 začínal jako kupecký příručí a od r. 1815 vedl v Praze již svůj velkoobchod koloniálním zbožím. Byl jedním z prvních aktivních propagátorů hedvábnictví a chovu bource morušového v Čechách. Vlastnil morušové

plantáže v hradebních příkopech mezi Koňskou a Horskou branou v Praze. Hedvábnictví se věnoval od r. 1811, kdy koupil pozemky se 450 kusy zanedbaných morušovníků od tiskaře Schönfelda. V r. 1813 měl vysazeno již přes 5.000 morušovníků a pro VHS. vypracoval zprávu „Bericht über den gegenwärtigen Zustand der Maulbeerbaumpflanzung und der Seidenkulturin Prag".

V r. 1814 mu VHS vydala brožuru „Unterricht von Seidenbau in Böhmen. Eine Anleitung wie die Seidenraupen behandelt werden sollen", kterou Karel Hynek Thám přeložil jako „Ponaučení o dobývání hedvábí v Čechách, věrné prosté, na vlastní zkušenosti založené uvedení, kterak se s hedvábnými housenkami zacházeti má". V letech 1815-1816 konal neúspěšné pokusy s aklimatizací bource morušového ve volné přírodě. V r. 1820 se stal správcem morušovníkové školky VHS ve stavovské oboře v Praze - Bubenči, kde toho roku prodali přes 7000 morušovníkových sazenic. V pokročilejším věku spolupracoval na rozvoji chovu bource a hedvábnictví v Čechách se svým synem Jindřichem, který se po otcově smrti stal jeho nástupcem.

Biografie:

Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Rangheri Jos., p. 447-448). Biografický slovník.českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

RAUŠER Jaroslav, RNDr., CSc.

nar. 15.XII.1925 Praha - zemř. ?.XI.1993 jižní Francie.

Národnost česká. Vědecký pracovník, vysokoškolský pedagog, fyzický geograf. Entomolog, člen Č. spol. ent. od r. 1942.

Jeho otec byl pedagogickým pracovníkem na Slovensku a proto základní a část střední školy navštěvoval v Bratislavě. V r. 1938 se rodina přestěhovala do Brna, kde pokračoval ve středoškolském studiu. Za německé okupace byl jako student totálně nasazen v továrně. Po okupaci studoval geografii a historii přírodovědy na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity Brně. Ve druhé polovině padesátých let působil jako pedagog na katedře zeměpisu Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Brně a později i v Olomouci. Od r. 1961 byl vědeckým pracovníkem Geografického ústavu ČSAV v Brně. Zabýval se zoogeografií, tvorbou biogeografických map a blok-diagramů. Vedl biospeleologický výzkum v Moravském krasu a v Brně poznal prof. dr. Karla Absolona. Speleologická unie mu za jeho průzkumy v Moravském krasu udělila Stříbrnou medaili. Vykonal vědecké zahraniční cesty do Bulharska, Jugoslávie, Švédska, Francie a Norska.

Vedle jeho vlastní profesní činnosti byla druhou zájmovou oblastí J. Raušera entomologie. Z počátku se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl na četných lokalitách celého Československa. Jeho koleopterologická sbírka v rozsahu 10.503 ex. je uložena v entomologickém oddělení Moravského muzea v Brně. Ve druhé polovině padesátých let se začal velmi intenzivně věnovat studiu hmyzího řádu pošvatek (Plecoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl na Moravě, ve Slezsku i na Slovensku. V r. 1959 zpracoval řád Plecoptera - pošvatky do III. dílu „Klíče zvířeny ČSR" (Vyd. Nakl. ČSAV Praha, 1959). Z jeho dalších prací o pošvatkách je možno pro příklad citovat: „K poznání pošvatek (Plecoptera) střední Moravice" (1956), „K poznání dunajských pošvatek (Plecoptera)" (1957), „K poznání podzimních druhů rodu Protonemura (Nemouridae, Plecoptera)" (1957), „K zoogeografii severomoravských druhů rodu Protonemura a Leuctra" (1962), „K poznání vývoje plecopterologických společenstev Slezska" (1965) a další. K poctě J. Raušera pojmenoval dr. J. Obenberger novou aberaci slunéčka druhu Clitostethus arcuatus Rossi a. rauscheri Obenb. (1942).

Biografie:

Gregor F.: Sixtieth birthday of RNDr. Jaroslav Raušer, CSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 84, 1987, p. 159, portrét.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Raušer J., p. 587). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vztahmi k územiu Slovenska. (Raušer J., p. 99), Bratislava, 1996.

Biografie:

Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 84., 1987, p. 159-160.

REGNER Josef, Ing., CSc.

nar. 6.IV.1938 Hříšice, okr. Jindř. Hradec - zemř. 22.VI.1992 Praha.

Národnost česká. Vysokoškolský pracovník. Entomolog amatér člen Čs. spol. ent. od r. 1978, od r. 1969 člen. Čs. vědecko-technické společnosti.

Po ukončení středoškolského studia, vystudoval Agronomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Praze, kde v r. 1961 studium ukončil a byl promován zemědělským inženýrem. Po studiích zůstal pracovat jako zaměstnanec AF-VŠZ a působil ve funkci samostatného odborného pracovníka na katedře staveb a konstrukcí.

V entomologii se zabýval sběratelstvím a studiem ploštic (Heteroptera). Speciálně byl zaměřen na čeledě Pentatomidae, Coreidae a Lygaeidae v evropském rozsahu výskytu. Sledoval faunistiku a zoogeografii druhů uvedených čeledí. Své sběry prováděl na lokalitách v českých zemích i na Slovensku a občasně zajížděl sbírat i do zahraničí.

REHBERGER Karel, RNDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Přírodovědec, entomolog. Členem Čs. spol. ent. byl v období 1934-1937. Od r. 1932 byl činným členem Klubu přírodovědeckého v Praze.

Studoval Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde získal titul doktora přírodních věd - RNDr. V entomologii se věnoval studiu brouků (Coleoptera). Zabýval se zkoumáním měkkokrovečníků (Malacodermata) čeledi Cantharidae. V r. 1934 podnikl sběratelskou cestu společně s Rudolfem Procházkou do východního Bulharska a v r. 1935 společně s entomology R. Procházkou a Jar. Novákem sběratelskou exkurzi do Dalmácie. V r. 1936 uveřejnil ve Sborníku Ent. odd. Nár. muzea v Praze práci „Studie ústních orgánů Malacodermat".

REINWART Antonín

nar. 16.I.1856 Lité, okr. Plzeň-sever - zemř. 1929.

Národnost česká. Nakladatel a knihkupec, včelařský propagátor, organizátor a funkcionář. Od r. 1897 nositel Zlatého záslužného kříže s korunou za aktivní včelařskou činnost.

Měl titul císařský a c.k. komerční rada a byl majitelem jednoho z největších českých nakladatelství a knihkupectví té doby v Praze, Vodičkově ul. č. 23. V nakladatelské činnosti se věnoval hlavně vydávání zemědělské literatury a časopisů. Založil edici „Hospodářská knihovna", ve které v období let 1882-1924 vydal přes 75 svazků zemědělských spisů. Se značnými finančními obtížemi vydával v letech 1886-1891 první český zemědělský vědecký časopis „Archiv zemědělský" a od r. 1888 populární týdeník „Hospodář československý", přejmenovaný v r. 1889 na titul „Nový hospodář". Horlivě pečoval o povznesení českého včelařství a vydavatelsky věnoval značnou pozornost včelařským spisům. Vydal řadu včelařských knih, zpracovaných předními českými včelaři. V r. 1881 zpracoval a vydal prvou včelařskou bibliografii českých včelařů o názvu „Literární činnost včelařů českomoravských a zahraničních vzhledem k rozšíření našeho domácího včelařství". Další přehled včelařské literatury uvedl v r. 1886 ve vydaném „Katalogu veškerých knih o domácím a polním hospodářství, zahradnictví, včelařství a lesnictví". Na Zemské jubilejní včelařské výstavě v Brně roku 1904 vystavoval kolekci knih z včelařského oboru. Jako včelařský aktivista zastával v letech 1886-1904 funkci I. místopředsedy Zemského ústředního spolku včelařského v Praze.

Biografie:

Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Reinwart Ant., p. 791-792, portrét p. 743). Praha, 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Reinwart Ant., p. 327). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Reinwart Ant., p. 452). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr., čs. ent., sv. 12., r. 1990, p. 440–442.

REITTER Edmund

Biografie:

Skala L. Naši předchůdci. M-Ž. (Reitter Ed., p. 452-453). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.
Okáli I.: Edmund Reitter, život a dielo. In: Entomofauna Carpathica, 7., 1995, p. 122-126.
Okálí I. a kol.: Slovník slovenských zoologov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Reitter Ed., p. 99), Bratislava, 1996.
Šigut R.: 150 let od narození Edmunda Reittera. Klapalekiana, vol. 31., 1995, p. 151-152, portrét.
Šigut R.: Kdo vlastně byl Edmund Reitter. Sborník entomologických prací Reitteriana, r. 1., 1996, Paskov, p. 2-11, portrét.
Šigut. R.: 150 let od narození Edmunda Reittera. Živa, r. 44., č.1., 1996., p. 46, portrét.
Janáček J., Šigut R.: Vzpomínka na entomologa Edmunda Reittera. Knižní publikace vyd. Obecním úřadem v Paskově, 1995, 26 pp. (uveden portrét a životopisná fotodokumentace).

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 12., r. 1990, p. 444.

REMISCH Franz

nar. 1864 - zemř. 6.X.1912 Žatec.

Člen Společnosti pro fysiokracii v Čechách. Koleopterolog, specialista na slunéčka (Coccinellidae, Col.).

V letech 1909-1910 sbíral a určoval v žateckých chmelnicích slunéčka působící jako predátoři listových mšic. Dne 1.9.1910 předal Fysiokratické společnosti výtisk své práce „Zur Lebensweise von Adalia bipunctata (2-punktierten Marienkäfer) im Saazer Hopfenbaugebiete". Při sledování hmyzích škůdců chmele podal Fysiokratické společností 20.11.1911 zprávu o housenkách můry šedavky luční - Hydraecia micacea Esp. (Noctuidae, Lep.), škodících svým žírem na mladých výhoncích chmelových rév. Zprávu podal pod názvem „Hydraecia micacea Esp. ein neuer Hopfenschädling" (Z. f. wiss. Ins. Biol., VI., 1910, p. 349).

REŠKA Miroslav

nar. 30.I.1921 Brno-Komín, okr. Brno-město - zemř. 21.VIII.1995 Praha.

Národnost česká. Malíř, návrhář průmyslových výrobků, samostatný pracovník výzkumného ústavu. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1951.

Základní školu vychodil v Brně a v r. 1938 díky svému výtvarnému nadání, byl přijat na čtyřletou brněnskou školu uměleckých řemesel. V r. 1942 školu úspěšně ukončil a stal se zaměstnancem firmy Bratři Klimovičové a spol. v Praze, kde pracoval jako malíř porcelánu a keramiky. V době německého totálního nasazení byl donucen odejít do Německa jako pomocný dělník továrny Bunawerke ve Schkopau u Merseburgu, kde do konce II. světové války konal těžkou fyzickou práci. Po skončení války se v červnu 1945 vrátil domů a začal opět pracovat ve svém původním výtvarném povolání. Po roce 1948 pracoval v Družstvu Keramo v Praze a v červnu 1961 se stal zaměstnancem Výzkumného ústavu vodohospodářského. V prosinci 1963 přešel do oddělení ochrany zásob Výzkumného ústavu potravinářského průmyslu v Praze, kde se začal profesionálně zabývat entomologií. Zastával služební funkci technika, samostatného pracovníka a konal různé technické, experimentální a jiné práce se skladištními hmyzími škůdci. V ústavu pracoval až do roku 1986, kdy přešel do důchodu, ale i pak v ústavu každoročně vždy po několik měsíců vypomáhal jako brigádník.

Vedle své pracovní profesní činnosti v užité skladištní entomologii se začal velice aktivně zabývat sběratelstvím, studiem a faunistikou řádu brouků (Coleoptera). Po příkladu jeho ústavního spolupracovníka J. Pulpána se jeho dlouholetým zájmem stala čeleď střevlíkovitých (Carabidae, Col.). Kromě vybudování vlastní rozsáhlé koleopterologické sbírky, sestavil menší sbírku čeledi Scarabaeidae v rozsahu cca 700 ex., kterou deponoval v Krajském muzeu v Hradci Králové. Zaujala ho i řada dalších skupin, především drobní brouci, pro jejichž sběr, preparaci i odborné zpracování měl mimořádný cit. Byla to zvláště čeleď maločlencovitých - Cryptophagidae, která upoutala jeho pozornost a zájem. Během doby se stal vynikajícím specialistou na rod Cryptophagus Herbst, jehož početné druhy zpracoval a zrevidoval ve sbírkách řady domácích i zahraničních muzeí a vědeckých institucí i soukromých sběratelů.

Byl publikačně činný a samostatně i se spoluautory uveřejnil řadu prací. Jednak to byly příspěvky ze skladištní entomologie, např.: „Výskyt a migrace skladištních roztočů a brouků na některých přírodních stanovištích" (se spoluaut., 1982), „Klíč skladištních brouků čeledi Tenebrionidae (Coleoptera) na území Československa" (se spoluaut., 1983). Dále pak práce o broucích čeledí Carabidae a Cryptophagidae. Např. „Příspěvek k poznání rodu Dromius Bon. (Col., Carabidae)" (1964), „Příspěvek k poznání československých druhů rodu Dromius Bonelli (Col., Carabidae)" (1967), „Klíč československých druhů rodu Badister Clairville (Col., Carabidae)" (1976). O zástupcích čeledě Cryptophagidae to byly např. práce: „Druhy rodu Cryptophagus Herbst (Col., Cryptophagidae) v krmelcích zvěře" (1976), „Příspěvek k poznání synantropních druhů rodu Cryptophagus Herbst (Col., Cryptophagidae) z území Československa" (1977) a další. Jeho práce o těchto broucích vyústila v publikovaném obsáhlém a bohatě ilustrovaném klíči. z r. 1994. V posledních letech života se zajímal také o nosatcovité brouky diviznáčky (rod Cionus, Curculionidae, Col.).

Reška uplatnil svou mimořádnou kreslířskou dovednost také jako vědecký ilustrátor svých vlastních prací, ale i řady prací jiných entomologů. Jeho vzorně preparované a vkusně uspořádané sbírky čeledí Carabidae (cca 22.000 ex. z území ČSR a specializovaná sbírka asi 1.000 ex. rodu Dromius Bon. z celého palearktu) a Cryptophagidae (cca 40.000 ex.) jsou uloženy v entomologickém oddělení Národního muzea v Praze. Menší sbírka čeledi Cryptophagidae ze sběrů M. Rešky je též ve Slezském muzeu v Opavě. Sbírka blech (Aphaniptera), kterou

nashromáždil při sběru brouků žijících v zemních hnízdech savců, je deponována ve Východočeském krajském muzeu v Hradci Králové.

Biografie:
Jelínek J.: Sixty-fifth anniversary of Miroslav Reška. Acta Entomolog. Bohemoslov., vol. 84., 1987, p. 79, portrét.
Zuska J.: In memoriam Miroslav Reška. Klapalekiana, vol. 32., No. 3-4., 1996, p. 281-282.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Reška M., p. 99). Bratislava 1995.

Bibliografie:
Seznam publikací za období 1958-1971 Výzkumného ústavu potravinářského průmyslu v Praze. Odbor potravinářské chemie. (Práce M. Rešky ze skladištní entomologie). Vyd. ČAZ Praha 1972.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 84., 1987, p. 80.
Klapalekiana, Vol. 32., 1996, p. 282.

RIESE Albert

nar. 24.IX.1874 Kamenický Šenov - zemř. 5.IX.1942 Kamenický Šenov.
Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a bydlel v obci Kamenický Šenov, kde získal základní školní vzdělání a poté tam pracoval jako úředník. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí bydliště Kamenického Šenova a na lokalitách v okolí České Kamenice, Nového Boru, Děčína a na Českolipsku.

RÖBER (Roberius) Pavol

Žil ve druhé polovině 17. století.
Národnost slovenská.

V letech 1672-1673 byl literárně činný a autorem práce o hmyzu z okolí Banské Bystrice. Vyšla ve Wittenbergu v r. 1673 s názvem „Dissertatio de Insectis Novisolii in superiori die 20. Novembris elapsi (1672) anni Hungaria cum nive delapsis" (Wittenbergae 1673, 36 pp.).

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Röber P., p. 102). Bratislava, 1996.

ROD Stanislav

nar. 12.XI.1910 Kovářov, okr. Písek - zemř. v době německé okupace, popraven nacisty.
Národnost česká. Voják z povolání. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1926. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmana, Vídeň.

V letech 1922-1930 studoval na píseckém gymnáziu. Po studiích působil jako důstojník čs. armády I. ČSR. V době německé okupace českých zemí byl gestapem zatčen, vyslýchán a popraven za ilegální protiněmeckou činnost. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Ve 20. a 30. letech spolupracoval se skupinou píseckých entomologů vedenou prof. Lukešem, s jejímiž členy konal sběratelské vycházky na lokality v píseckém okolí.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 454.

RODR Eduard

nar. 31.X.1857 Jičín - zemř. 29.I.1927 Písek.

V letech 1867-1875 studoval na gymnáziu v Jičíně a poté v období 1876-1879 na pražské Karlově univerzitě. V r. 1881 získal aprobaci pro vyučování přírodopisu na vyšších gymnáziích. Učitelskou činnost započal ve školním roce 1881-82 suplenturou na českém gymnáziu v Českých Budějovicích, odkud přešel do Prahy, kde suploval 8 let na akademickém gymnáziu. Dnem 30. srpna 1890 byl jmenován provizorním učitelem gymnázia v Německém (Havlíčkově) Brodě. Od 1.9.1892 byl jmenován skutečným učitelem a profesorem státního gymnázia v Písku, kde pak působil do konce listopadu r. 1912, kdy na vlastní žádost odešel do výslužby s titulem školního rady. Jako entomolog se věnoval studiu Coleopter a Lepidopter pražského okolí a jihočeského regionu.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 455.

ROGER Julius August, Med. Dr.

nar. 28.II.1819 Niederstotzingen (Německo) - zemř. 7.I.1865 Gliwice - Sosnicowice (Polsko).

Biografie:

Fazan M.: Roger Juliusz (1819-1865). In: Polski Slownik Biograficzny, 31., 1988, p. 425-427.

Domański C. W.: Julius August Roger (1819-1865) lekarz, spolecznik, humanista i przyrodnik. In: Archiwum historii i filozofii medycyny, 57., 4., 1994, p. 339-446, portrét, p. 440.

ROKOS (Rokosz, Rochosz) Štefan

nar. 1793(1794?) Banská Bystrica (Slov. rep.) - zemř. 2.V.1864 Banská Bystrica (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Učitel, preparátor, entomolog.

Žil v Banské Bystrici a pracovně působil jako učitel v dětské ozdravovně. Pracoval též jako preparátor zoologických přírodnin. Zabýval se ornitologií a sledoval výskyt a druhové rozšíření ptáků (Aves). V entomologii se zajímal o sběratelství, studium a faunistiku motýlů (Lepidoptera).

Biografie:

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Rokos Š., p. 100). Bratislava, 1996.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 465-466.

RÓZSAY Emil

nar. 4.III.1839 Košice (Slov. rep.) - zemř. 16.VII.1891 Bratislava (Slov. rep.).

Biografie:

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Rózsay E., p. 102). Bratislava 1996.

RUMLER Eduard

nar. - zemř. 1867 Veverská Bytýška, okr. Brno-venkov.

Národnost česká. Železárenský strojmistr. Praktický včelař, konstruktér úlů, včelařský propagátor a člen moravské včelařské družiny dr. Fr. Živanského.

V šedesátých letech 19. stol. byl strojmistrem v Adamovských železárnách a strojírnách. Z Adamova přešel jako nájemce hostince do Brna a odtud jako nájemce mlýna do Veverské Bytýšky. Byl aktivním praktickým včelařem a jako neúnavný propagátor získal pro praktické včelaření velký počet nových zájemců, kterým sám dával prvé praktické rady a návod k zahájeni chovu včel. Za pomoci Fr. Zavadila sestrojil čtyřpatrový úl - stojak, jenž po úpravě na míru Wunderovu byl Živanským přijat za úl spolkový. Vynalezl rovněž rozpěrák na trámky, což byla pro včelaře další vítaná a praktická pomůcka. Svojí prací a aktivní činností přispěl k zvelebení Moravsko-slezského včelařského spolku a stal se jedním z významných včelařů moravských.

Biografie:

Adamec F.: Jubilejní památník včelařů moravských. (Rumler E., p. 99-100). Brno, 1904.

Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Rumler E., p. 327-328). Vyd. SZN Praha, 1971.

Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Rumler E., p. 469-470). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

RYBIŃSKI Michal

nar. 18.X.1844 Bludniky (Polsko) - zemř. 7.III.1905 Krakov (Polsko).

Národnost polská. Úředník, entomologický preparátor.

V období let 1873-1876 byl úředníkem v Koleji Karla Ludvíka a poté až do r. 1890 působil v haličském městě Tarnopolu. V r. 1891 navštívil stát Nový York v USA a po návratu pracoval znovu v Tarnopolu a pak i v Krakově. V roce 1893 nastoupil místo preparátora v entomologickém závodě Edmunda Reittera v Paskově na Moravě. Tato práce mu umožnila zdokonalení ve všech preparačních technikách a získal též potřebné vědomosti z entomologie. V Reitterově závodě pracoval do roku 1896, kdy přesídlil do polského Krakova a začal působit v Muzeu Akademie věd.

Zabýval se studiem a faunistikou brouků (Coleoptera) z oblasti Haliče (Galicia) a ze svých zpracovaných sběrů uveřejnil několik prací. Např.: „Verzeichnis für die galizische Fauna neuer Käfer" (1896), „Ausweis neuer

Käferarten fur die galizische Fauna" (1897), „Coleopterorum species novaeminusque cognitae in Galicia inventae" (1902) a jiné práce, hlavně seznam hmyzu sbíraného v letech 1884-1890 v oblasti Podola, Černé Hory a Tater, který uvedl ve „Spraw. Komisji Fizjograficznej", 37., 1903. K poctě Rybińského, a na památku jeho práce v Reitterově entomologickém závodě, pojmenoval Reitter v r. 1906 nový rod Rybinskiella Rtt. (Silphidae, Col.). Rybińského sbírka haličských brouků byla uložena v Physiogr. mus. Poln. Akad. Wiss. Krakau.

Biografie:
Insecten Börse, r. 22., 1905 (Rybiński M., p. 62).
Münchener Koleopterologische Zeitschr., 2., 1906 (Rybiński M., p. 391).
Pawłowski J.: Rybiński Michal (1844-1905). Polski Slownik Biograficzny, p. 348. Wydaw. Polskiej Akademii Nauk, Wroclaw-Warszawa-Krakow, 1992.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 476-477.

RYTÍŘ Jaroslav, MVDr.

nar. 27.IV.1887 Krpy, okr. Mělník - zemř. 6.V.1939 Krpy, okr. Mělník.

Ř

ŘEŘICHA Emil

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Entomologen-Bund für die Tschechoslowakische Republik, Teplitz-Schönau. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve 20. a 30. letech 20. stol. žil, bydlel a pracoval v Ústí nad Labem. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Oblíbil si zvláště drobné druhy motýlů (Microlepidoptera), které sbíral v okolí Ústí nad Labem a na jiných lokalitách severních Čech. Faunistické údaje o drobných motýlech Ústecka poskytl ze svojí sbírky JUDr. J. Sterneckovi pro II. díl Prodromu českých motýlů (Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens - Microlepidoptera), který zpracoval se spoluautorem Friedrichem Zimmermannem (Karlsbad 1933). Jako sběratele předválečné skupiny lepidopterologů působících na Ústecku, uvádí E. Řeřichu z let 1929-1932 také práce „Motýli okresu Ústí nad Labem" (aut. V. Vysoký a kol.) v Přírodovědném sborníku č. 1. Muzea v Ústí nad Labem, 1986. Sběry motýlů E. Řeřichy jsou obsaženy v lepidopterologické sbírce Okresního vlastivědného muzea v Ústí nad Labem.

ŘEZÁČ Jan Karel

nar. 5. VIII.1838 Úvaly, okr. Praha-východ - zemř. 26.VI.1886 Praha.

Národnost česká. Učitel. Včelař, včelařský organizátor, funkcionář a publicista.

Pracovně působil jako učitel základní školy na Smíchově v Praze. Zájmově se velmi aktivně věnoval oboru včelařství. Byl činný jako učitel včelařství, konal odborné přednášky pro včelařské spolky na českém venkově a od r. 1882 po tři roky redigoval časopis „Pražská včela". Po sloučení pražského včelařského spolku se spolkem ústředním se stal II. místopředsedou nové organizace. V r. 1874 napsal a vydal povídkovou knihu pro mládež „Včelky" a zpracoval příručku „Praktický včelař" (v r. 1898 měla po jeho smrti již 5. vydání). Své názory a návrhy na podstatné zlepšení včelařské činnosti uvedl v zásadní práci „Čeho k povznesení českého včelařství třeba?" (Včelař. listy, 1877).

Bibliografie:
Wohnout F.: Včelařova čítanka. Díl II. (Řezáč J. K., p. 793-794, portrét). Praha, 1909.
Nepraš J.: České včelařství. Kapitola „Kdo je kdo" (Řezáč J. K., p. 328). Vyd. SZN Praha, 1971.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Řezáč J. K, p. 475). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 480.

ŘEZBA Josef
nar. 18.III.1900 Praha.

S

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 482.

SABRANSKÝ Heinrich
nar. 23.IV.1864 Bratislava (Slov. rep.) - zemř. 12.III.1916 Söchen (Rakousko)

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmí k územiu Slovenska. (Sabranský H., p. 105). Bratislava 1996.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 482-483.

SADIL Josef
nar. 19.III.1919 Praha.
Od r. 1950 zaměstnán jako redaktor nakladatelství Orbis, Praha.

Biografie:
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Sadil J., p. 613). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV,Academia, Praha, 1992.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 484-485.

SACHER-MASOCH Leopold, rytíř
nar. 1797 - zemř. 1874 Štýrský Hradec (Rakousko).
Působil jako policejní ředitel ve Lvově a od r. 1848 v Praze. V r. 1854 byl přeložen vídeňskými úřady do Štýrského Hradce. I po odchodu do Rakouska byl ve styku s českým entomologem Emanuelem Lokajem sen. a entomologickým darem pamatoval na české muzeum. Jméno Masoch bylo dívčím příjmením jeho manželky. Jeho syn Leopold Sacher-Masoch, jun. (1836-1895) byl beletristický spisovatel.

SCOTTI Josef Bernard von
nar. 1724 - zemř. před r. 1805.
Národnost italská. Vysokoškolský profesor, komerční rada. Zakladatel chovů bource morušového a propagátor hedvábnictví. Od r. 1769 řádný člen Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze (VHS).
Byl komerčním radou gubernia v Praze a od r. 1749 působil jako profesor botaniky na Karlově univerzitě v Praze. Stal se členem přípravného výboru pro založení Vlastenecko-hospodářské společnosti, jejíž činnost v prvých letech po založení organizoval. Aktivně se věnoval propagaci hedvábnictví v Čechách a podporoval zakládání chovů bource morušového (Bombyx mori L.). V r. 1771 vydal dvojjazyčný leták „Hedvábnictvím k blahobytu", který znovu vyšel po jeho smrti v r. 1805. Vypracoval též text prováděcího nařízení ke královskému patentu o hedvábnictví.

Biografie:
Skala L.: Naší předchůdci. M-Ž. (Scotti J. B., p. 481). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

SEĎA Šimon
nar. 18.VII.1904 - zemř. 1990.
Národnost česká. Horník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1977.

Žil a bydlel v obci Dubňany v okrese Hodonín na Moravě. Zaměstnán byl jako horník. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Své sběry a faunistický průzkum prováděl ponejvíce na Moravě a často zajížděl sbírat i na Slovensko. Údaji o významných druzích motýlů ze slovenských lokalit přispěl do „Dodatků k Prodromu Lepidopter Slovenska I." (Autoři: Reiprich A., Okáli I.). Jeho nálezy jsou tam uváděny pod značkou „Se". Sbírka motýlů o rozsahu 2.982 ex. ze sběrů v Československu, ale obsahující též druhy zahraniční z oblastí Nová Guinea, Guinea, Afganistan, je uložena ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě. Druhá menší sbírka motýlů o rozsahu 967 ex. jen z lokalit Slovenska je uložena v muzeu v Bojnici.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 13., r. 1991, p. 489.

SEEHÁK Jindřich

nar. 11.VII.1872 Obrnice, okr. Most - zemř. po r. 1933 Praha.

Jako středoškolský profesor přírodopisu začal působit na gymnáziu ve Vysokém Mýtě a pak ještě postupně vyučoval na středních školách v Pelhřimově a v Písku. Od r. 1900 působil v Hradci Králové a od 1. září 1907 byl profesorem c.k. státní reálky v Praze 7. Od r. 1916 byl členem Prvního rybářského klubu v Praze a v letech 1929-1933 zastával funkci odpovědného redaktora časopisu Rybářský věstník. Byl autorem četných přírodovědeckých příspěvků v odborných časopisech. Entomologické články uveřejňoval v časopisech Vesmír a Příroda.

Biografie:

Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Seehák J., p. 482). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 14., r. 1993, p. 498.

SEVERA Josef

nar. 28.II.1879 Sobotka, okr. Jičín - zemř.

V letech 1891-1894 absolvoval měšťanskou školu v Sobotce a poté vystudoval učitelský ústav v Jičíně. Učil na obecných školách v Budčevsi, Bystřici, Ostružně, Libošovicích, Kopidlně, Rovni a Veliši u Jičína. V r. 1929 přesídlil z Veliše do Kropáčovy Vrutice.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 14., r. 1993, p. 499.

SCHÄFERNA Karel, Prof., PhDr.

Člen Čs. akademie zemědělské, Královské společnosti nauk, Mezinárodní limnoloqické společnosti. V r. 1929 jmenován rytířem dánského královského řádu. „Dannenborg".

Biografie:

Oliva O.: K stému výroční narození prof. dr. Karla Schäferny (1884-1950). Živa, r. 33., 1985, p. 21.

Kolektiv: Československý biografický slovník. (Schäferna K., p. 622). Vyd. Encyklopedický institut, ČSAV, Academia, Praha, 1992.

SCHILLE Fryderyk

nar. 20.XII.1850 Mladá Boleslav - zemř. 14.II.1931 Polsko.

Národnost polská. Lesník. Entomolog. V r. 1905 je z Haliče uveden v Entomologenn Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921 - 1930 z Polska v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Základní i střední školu absolvoval v Mladé Boleslavi, lesnictví studoval v Mariebrunnu a zkoušku lesnické způsobilosti složil v Praze. Po studiích pracoval v období let 1872-1906 u různých lesních správ v Polsku a v letech 1909-1926 byl ve funkci nadlesního.

V entomologii se z počátku věnoval sledování zástupců více hmyzích řádů, hlavně Lepidoptera, Thysanoptera, Thysanura a Collembola. Později se soustředil jen na sběratelství a faunistiku motýlů (Lepidoptera). Hodně se také zabýval studiem drobných motýlů (Mikrolepidoptera). Prováděl průzkumy na řadě polských lokalit, hlavně v okolí Krakova a na bývalém československém území zkoumal motýlí faunu v okolí Popradu na Slovensku. Ve spolupráci s J. Romanlszynem zpracoval a vydal spis „Fauna motyli Polski" (1931). Jeho sběry motýlů jsou uloženy v Ústavu systematické zoologie Polské akademie věd v Krakově.

Biografie:
Slownik biológow polskich. (Schille F., p. 477-478). Vyd. Polská Akademie Nauk, Warszawa, 1987.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 14., 1993, p. 500.

SCHINDLER Matthias (Matyáš)

nar. - zemř. 1911 Slaný.

Železniční úředník ve Slaném. Člen entomologické sekce Společnosti pro fysiokracii v Čechách.

SCHLÖGEL Ludwig

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Přírodovědec, entomolog.

Působil jako středoškolský učitel přírodopisu na gymnáziu v Uherském Hradišti na Moravě. Zabýval se sběrem a studiem brouků (Coleoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl na jihomoravských lokalitách v okolí Uherského Hradiště a jiných teplých lokalitách jižní Moravy. Výsledky svého průzkumu zpracoval a uveřejnil ve dvou částech ve Výročních zprávách gymnázia v letech 1882 a 1883. Práci publikoval pod názvem „Die Coleopteren-Fauna aus dem marchthale bei Ungarischen Hradisch" (In: Program Real und Ober. Gymn. Ungar. Hradisch 1881-82, p. 3-19 a 1882-83, p. 3-30).

SCHOLZ Josef

nar. 18.IX.1867 Otovice, okr. Náchod - zemř. 5.V.1956 Broumov, okr. Náchod.

Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Bydlel a žil v osadě Velkoves (Velká Ves) obce Broumov v okrese Náchod. V entomologii se zabýval sběratelstvím motýlů (Lepidoptera). Lepidopterologické sběry konal na lokalitách v okolí Broumova a na Náchodsku ve východních Čechách.

SCHÖNBAUER Josef Antonín, Prof., Med.Dr.

nar. 1757 Liberec - zemř. 27.XII.1807 Pešť (Maďarsko).

Národnost německá. Lékař, přírodovědec, vysokoškolský profesor.

Působil jako profesor zoologie na univerzitě v maďarské Pešti. Zabýval se ornitologií a entomologií. Uveřejnil příspěvek o škodlivosti komárů v maďarské územní části Banátu. Napsal: „Geschichte der schädlichen Kolumbatczer Mükken im Bannat, als ein Beitrag zur Naturgeschichte vom Ungyrn" (Wien, 1795, 100 pp.).

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Schönbauer J. A., p. 107). Bratislava, 1996.

Oprava k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 14., r. 1993, p. 508.

SCHUCK (ne Schluck) Wenzel

SCHUMANN Philip

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1930 byl z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V období I. Československé republiky žil v Teplicích, kde pracoval jako úředník. V entomologii se věnoval sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl na Teplicku, v Českém středohoří a na různých lokalitách severozápadních Čech.

SCHWAMBERK Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Truhlář. Entomolog amatér, člen entomologické sekce Vlastivědného kroužku při muzeu v Teplicích.

Žil a pracoval jako truhlář v obci Kundratice v okrese Chomutov. V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou motýlů (Lepidotera). Faunistický průzkum prováděl na lokalitách v okolí Ústí nad Labem, Teplic, Chomutova a v Českém středohoří. Jeho sběry motýlů jsou obsaženy v lepidopterologické sbírce Okresního vlastivědného muzea v Ustí nad Labem.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv.14., r. 1993, p. 514.

SIMON Ludvík

nar. 1822 - zemř. 7.VI.1896 Altona (Německo).

Divadelní režisér, člen Německého zemského divadla v Praze.

SKÁLA Václav

nar. 26.II.1913 - zemř. 1997 Plzeň.

Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent.od r. 1948.

Žil, bydlel a pracoval v Plzni, kde byl zaměstnán.jako technický úředník v bývalém národním podniku Závody V. I. Lenina (Škoda-Plzeň). V entomologii byl zaměřen na sběratelství, studium a faunistiku motýlů (Lepidoptera). Hlavní pozornost věnoval faunistice velkých motýlů (Makrolepidoptera) Československa a oblasti střední Evropy.

SLABA Jiří, JUDr.

nar. 20.III.1917 Písek - zemř. 8.I.1996 Písek.

Národnost česká. Právník, pracovník Čs. státní pojišťovny. Entomolog amatér, člen. Čs. spol. ent. od r. 1962.

V letech 1929-1936 absolvoval státní gymnázium v Písku a po maturitě v období 1936-1939 a po okupačním přerušení ještě v r. 1945 studoval Právnickou fakultu Karlovy univerzity v Praze. Titul doktora práv (JUDr.) získal v únoru 1948. Po skončení studií vykonal praxi v advokátních kancelářích a pak nastoupil jako právník do Čs. státní banky ve Strakonicích. Později přešel do služeb České státní pojišťovny, kde po řadu let působil jako vedoucí právního oddělení Krajského závodu ČSSP v Českých Budějovicích, kam každodenně dojížděl z rodného Písku. V r. 1981 odešel do důchodu. Od mládí měl, spolu se svým bratrem Rudolfem, jihočeským botanikem, velký zájem o přírodu, který v obou synech vzbudil jejich otec, velký milovník jihočeské přírody.

Dr. J. Slaba měl o entomologii zájem od svých studentských let, ale až ve svých 46 letech se začal naplno věnovat sbírání hmyzu. Zaměřil se na řád brouků (Coleoptera), z nichž si oblíbil čeleď střevlíkovitých (Carabidae). Vedle faunistiky zástupců této čeledě se zabýval i jejich ekologií a taxonomií. Sběratelské cesty podnikl na všechny významné lokality v celém Československu a speciálně Slovensko sběratelsky navštívil osmnáctkrát. Oblíbil si též balkánské země. Velmi dobře znal rumunské a bulharské hory a sedmkrát navštívil Jugoslávii. Dvakrát také podnikl sběratelskou výpravu na Kavkaz a do Zakavkazí. Sledoval výskyt střevlíka Carabus menetriesi Humm. na Šumavě, což doložil literárními příspěvky „Výskyt střevlíka Menétriesova (Carabus menetriesi Humm.) na Šumavě" (Zpr. Chrán. Kraj. Obl. Šumava, 1972) a „Náš nejvzácnější střevlík" (Živa, 1973). Při svém sběru v okolí Babylonu u Domažlic zjistil novou šumavskou rasu střevlíka Carabus silvestris, kterou entomolog J. Niedl popsal a k jeho poctě pojmenoval C. silvestris ssp. silvestris n. slabai Niedl.

Byl též znám jako aktivní organizátor jihočeského entomologického života. Po řadu let pracoval ve výboru jihočeské pobočky Čs. spol. ent. a od r. 1976 byl jejím předsedou. V r. 1978 zakládal entomologický klub Jihočeského muzea, jehož byl rovněž dlouholetým předsedou. Významnými faunistickými údaji ze své sbírky přispěl RNDr. J. Pulpánovi do jeho rukopisu „Prodromu československých Carabidů". Slabova sbírka brouků v rozsahu více než 30. 000 ex. převážně zástupci čeledě Carabidae zůstala ve vlastnictví rodiny.

Vedle práce na úseku entomologie byla též významná Slabova činnost v oblasti ochrany přírody a při faunistickém výzkumu chráněných území, kde se nejvíce zasloužil o vyhlášení klidového území Písecké hory.

Biografie:

Chán V., Ošmera S.: Bratři Jiří a Rudolf Slabovi - 60 let. Sborník Jihočeského muzea v Čs. Budějovicích, Přír. vědy, r. 17., č. 2., 1977, p. 89-90.
Kletečka Z.: In memoriam JUDr. Jiří Slaba. Klapalekiana, Vol. 32., 1996., p. 279-280, portrét.

SLABÝ Otto, Prof., MUDr., RNDr., DrSc.

nar. 26.V.1913 Německý (Havlíčkův) Brod - zemř. 18.X.1993 Plzeň.

Národnost česká. Lékař, přírodovědec, vědecký pracovník, vysokoškolský profesor. Entomolog, člen Č. spol. ent.

od r. 1942, člen Čs. zoolog. spol., čestný člen Čs. lékařské spol. J. E. Purkyně, čestný člen Čs. anatomické spol. Nositel Zlaté pamětní medaile Univerzity Karlovy, medailí K. Linného, J. E. Purkyně a Čestné plakety G. J. Mendela.

V letech 1924-1932 absolvoval Státní reálné gymnázium v Berouně, kde r. 1932 složil maturitní zkoušku. V období 1932-1938 studoval Lékařskou fakultu Karlovy univerzity v Praze, s promocí a udělením titulu MUDr. r. 1938. V r. 1939 začal studovat Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity, kde mu však studium přerušilo okupační uzavření českých vysokých škol. Studium přír. fak. dokončil až po válce v r. 1946 a v r. 1947 byl promován doktorem přírodních věd (RNDr.). Ve válečném období prvé poloviny čtyřicátých let pracoval jako lékař v nemocnicích v Praze a na Kladně. V r. 1947 nastoupil jako pedagogická síla na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Plzni a začal pracovat v ústavu histologie a embryologie, kde se stal docentem, později profesorem a vedoucím ústavu. V období 1967-1974 pracoval v Alžírsku, kde zastával funkci vedoucího Ústavu histologie a embryologie Lékařské fakulty Univerzity v Oranu. V letech 1954-1956 vykonával akademickou funkci proděkana Lékařské fakulty UK v Plzni. Byl významným pracovníkem ve svém oboru a vynikajícím morfologem světové úrovně a věhlasu. Zabýval se srovnávací embryologií obratlovců, teratologií a vývojovou morfologií. Byl autorem či spoluautorem kolem 160 vědeckých prací a několika monografií, např. „Vývojové anomálie kostry končetin člověka a jejich vztah k fylogenezi" (1968).

Slabého zájmem studia a činnosti v entomologii byla faunistika, systematika a zoogeografie motýlů (Lepidoptera), pozornost věnoval i fyziologické problematice. Sběratelství motýlů se věnoval od r. 1938, kdy nejdříve sbíral všechny skupiny palearktických Macrolepidopter, později se začal postupně orientovat a specializovat na palearktické Rhopalocery, hlavně na jasoně (Parnassiinae) a vřetenušky (Zygaenidae). Podrobně studoval populace druhu Parnassius apollo ve Slovenských Karpatech. Mimo sběrů v Čechách a na Moravě sbíral pravidelně v letech 1946-1958 na Slovensku. Do Bulharska podnikl sběratelské exkurze v letech 1949, 1955, 1959, 1960-1963, v Zakavkazsku sbíral v období 1963-1967, v r. 1967 navštívil Střední Asii, v letech 1968-1974 sbíral v Maroku a Alžírsku a v letech 1967, 1973-1974 navštívil Španělsko, Francii a Švýcarsko. Uveřejnil přes 40 lepidopterologických prací, v nichž se zabýval hlavně původem a výskytem Parnassius apollo ve Slovenských Karpatech, faunistikou, systematikou a zoogeografií skupiny Zygaenidae na Slovensku, Zakavkazí, Alžíru a Maroku a psal též o vlivu klimatických cyklů na motýlí faunu Čech i o jiných lepidopterologických otázkách. Z jeho prací možno uvést: „Některé zajímavosti z kladenských sbírek" (1944), „O cyklické intracelulární symbiose u hmyzu" (1946), „Zástupci rodu Erebia Dalm. ve Vysokých Tatrách (Lep., Satyridae)" (1947), „Jak tráví celulosu housenky drvopleňů a některých našich nesytek" (1948), „O několika zajímavějších Rhopalocerách z Orlických hor" (1948), „O vlivu klimatických cyklů na migraci motýlů a na motýlí zvířenu Čech" (1951), „O vertikálním rozšíření jasoně červenookého (Parnassius apollo) ve Slovenských Karpatech" (1952), „Je jasoň červenooký (Parnassius apollo L.) glaciálním reliktem a měl svá diluviální refugia ve Slovenských Karpatech?" (1950), „O původu jasoně červenookého (Parnassius apollo L.) ve Slovenských Karpatech" (1954), „O nových nalezištích pontomediterraního druhu Zygaena brizae Esp. ve Slovenských Karpatech a o jeho šíření do nových areálů" (1953), „O výskytu tzv. polymorfních populací Zygaena ephialtes L. na Slovensku" (1953), „Zygaenologische Nachlese aus Nord-Afrika" (1979) a řada dalších prací. Údaji o výskytu slovenských motýlů přispěl do „Prodromu Lepidopter Slovenska" prof. dr. K. Hrubého z r. 1964, kde jsou jeho významné nálezy uváděny pod značkou „Sý". Lepidopterologická sbírka dr. O. Slabého z Československa o rozsahu cca 6.500 ex. je uložena ve Slezském muzeu v Opavě. Sbírky Lepidopter, převážně ze sběrů na Slovensku, jsou uloženy v rozsahu 6.363 ex. s typovým materiálem ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě a v rozsahu 445 ex. z okolí Fiľakova v Novohradském muzeu ve Fiľakovu. Osobní studijní sbírka motýlů dr. O. Slabého má rozsah cca 40.000 ex.

Biografie:

Slípka J.: Prof. dr. O. Slabý šedesátníkem. Časopis lékařů českých, r. 112., 1973, p. 672.

Slípka J.: Šedesát let prof. MUDr. et RNDr. Otto Slabého, DrSc. Plzeňský lékařský sborník, r. 39., 1973, p. 265-269, portrét.

Slípka J.: Commemoration of 60th Birthday Anniversary of Professor MUDr. et RNDr. Otto Slabý, DrSc.. Zoologické listy, r. 22., č. 3., 1973, p. 283, portrét.

Slipka J.: A Birthday Tribute Paid to Professor Otto Slabý, DrSc. Folia Morphologica, Vol. 21., č. 4., 1973, p. 321-323, portrét.

Slípka J.: 60th Birthday of Professor MUDr. et RNDr. Otto Slabý, DrSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol. 71., 1974, p. 60-62, portrét.

Slípka J.: 70th Birthday of Professor Otto Slabý, DrSc. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol. 80. 1983, p. 400.

Kolektiv: Československý biografický slovník. (Slabý O., p. 636). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.

Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Slabý O., p. 108). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 71., 1974, p. 61-62.
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 80., 1983, p. 400.
Plzeňský lékařský sborník, r. 39., 1973, p. 265-269.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Práce O. Slabého, p. 43, 130-131, 285, 288). Vyd. Nakl. Academia, Praha, 1969.

Oprava k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 14., r. 1993, p. 519.

SLAVÍK Milan, MUDr.

nar. - zemř. 1938(ne 1939) Praha.

SMUTNÝ Anton Emil

nar. 9.V.1918 Žilina (Slov. rep.) - zemř.
Národnost slovenská. Pracovník ve stavebnictví, úředník pohostinství R a J. Entomolog amatér, člen Slov. spol. ent. SAV v letech 1958-1970.

Žil a bydlel v Žilině, kde byl zaměstnán jako pracovník stavebního podniku Památkostav a později pracoval jako úředník na podnikovém ředitelství Restaurací a jídelen v Žilině.

S dalšími slovenskými entomology byl 28. února 1941 spoluzakladatelem prvé Slovenské entomologické společnosti se sídlem v Žilině a v období let 1942-1952 byl jejím tajemníkem. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Byl úzce specializován na druhy podčeledě Parnassiinae - jasoně a čeledi Pieriidae - běláskovití a Satyridae - okáčovití. Soubor zástupců Parnassiinae z jeho sbírky byl později včleněn do speciální sbírky jasoňů prof. dr. O. Slabého z Plzně. Smutný prováděl sběry a faunistický průzkum motýlů na četných slovenských lokalitách, proto ze své sbírky poskytl údaje o významných nálezech do „Prodromu Lepidopter Slovenska" prof. dr. K. Hrubého z r. 1964, kde jsou uváděny pod značkou „Sm".

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vztahmi k územiu Slovenska. (Smutný A. E., p. l09). Bratislava, 1996.

SOBOTKA Viktor, MUDr.

nar. 9.III.1920 Třebíč - zemř. 20.III.1996 Březnice u Zlína.
Národnost česká. Lékař - chirurg. Entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1979.

Studoval gymnázium ve Zlíně a po maturitě začal studovat na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Po uzavření českých vysokých škol německými okupanty v listopadu 1939 mu bylo studium přerušeno, proto si našel zaměstnání ve Zlíně, kde po celou dobu okupace pracoval. Po osvobození v r. 1945 dokončil studium lékařství a promoval v únoru r. 1949. Po promoci nastoupil do nemocnice v Opavě, kde pracoval jako chirurg. Po několikaleté pracovní činnosti v Opavě přešel do Zlína a začal tam pracovat v Okresním ústavu národního zdraví, opět jako chirurg. Na tomto pracovišti působil až do svého odchodu do důchodu.

V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera), které začal sbírat s časovými přestávkami, od chlapeckých let již na obecné škole. Vědecky se však začal studiem brouků zabývat od r. 1949, kdy se v opavském muzeu blíže seznámil s entomologem RNDr. Zdenkem Tesařem, který byl jeho prvým entomologickým učitelem, rádcem a později i dobrým přítelem. Po Tesařově vzoru se dr. Sobotka začal specializovat na vrubounovité brouky (Scarabaeidae, Col.) a založil jejich sbírku. Sběr a faunistický průzkum prováděl na Moravě, Slovensku a často zajížděl na sběratelské exkurze do ciziny. Sbíral v Maďarsku, Bulharsku a dvakrát se vypravil až do Střední Asie - do Tádžikistánu a Uzbekistánu, kde byl hostem významného entomologa G. V. Balachina ze Samarkandu. Ze všech těchto zahraničních sběratelských cest přivezl bohaté koleopterologické sběry, které zpracoval do své sbírky. Velké množství tropických brouků získal ze zásilek od svého přítele, zubního lékaře MUDr. Jiřího Šabackého, který v šedesátých letech pracovně působil několik roků v Guineji v rovníkové Africe. Během tří let poslal dr. Sobotkovi z této oblasti cca 30.000 kusů brouků. V těchto rozsáhlých sběrech při zpracovávání zjistil neznámý druh nosorožíka, který maďarský specialista dr. S. Endrödi po prozkoumání popsal a pojmenoval na počest nálezce jako Heteronychus šabackyi Endr. Vedle brouků se dr. Sobotka příležitostně na svých exkurzích zajímal i o motýly (Lepidoptera), kterých měl ve své sbírce přes 2.000 ex. Koleopterologickou sbírku o rozsahu cca 50.000 ks měl uloženu ve 250 ent. krabicích.

Biografie:
Dvořáček J.: Brouci doktora Sobotky. In: Interpress Magazin č. 4., 1982, p. 104-109, portrét.
(jd)(=Dvořáček. J.): Padesát tisíc brouků. Květy, r. 32., č. 16 z 22. 4. 1982, p. 58, portrét.

SPÁLENKA Miloš, RNDr., CSc.

nar. 30.IV.1913 - zemř. 14.IV.1995 Praha.
Národnost česká. Přírodovědec, fyzik, vysokoškolský technický pracovník. Entomolog, člen Čs. spol. ent. v období 1981-1994.

Žil, bydlel a studoval v Praze. Pracoval jako fyzik ve Fyzikálním ústavu ČSAV v Praze a po odchodu do důchodu pracoval ještě od druhé poloviny sedmdesátých let jako technický asistent na katedře pedologie Agronomické fakulty Vysoké školy zemědělské v Praze - Suchdole. V entomologii se zabýval sběratelstvím, studiem a faunistikou motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na různých lokalitách státního území Československa a občasně zajížděl sbírat též do zahraničí.

SRNKA Gabriel

nar. - zemř.
Národnost slovenská. Odborný učitel. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1922. V r 1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V r. 1922 působil jako učitel a správce školy v Německé Lupči v Liptovské župě. V letech 1923-1924 byl odborným učitelem na chlapecké měšťanské škole v Lučenci, odkud v r. 1925 přešel na měšťanskou školu chlapeckou v Košicích. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl na Slovensku v okolí Lučence, Košic a na řadě lokalit Východoslovenské nížiny.

Oprava k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 14., r. 1993, p. 534.

STAMPFEL(ne Stanpfel) Jan

Oprava a doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 14., r. 1993, p. 534–535.

STANĚK Josef

nar. 2.VII.1902 Brno - zemř. 19.VIII.1981 Žilina (Slov. rep.).
Prvý předseda Slovenské entomologické společnosti, založené dne 28.2.1941 v Žilině.

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Staněk J., p. 110). Bratislava, 1996.

STARÝ Jaroslav, PhDr.

nar. 11.IV.1884 Výsonín u Lukavice, okr. Chrudim - zemř.
Národnost česká. Státní úředník, přírodovědec, botanik a entomolog. Činný člen Klubu přírodovědeckého v Praze.

Absolvoval vyšší reálku v Pardubicích a 26. září 1904 složil maturitu na českém gymnáziu v Plzni. Ve školním roce 1903-1904 absolvoval zimní a letní semestr jako mimořádný student Filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze a od školního roku 1904-1905 byl již řádným posluchačem. Studium ukončil ve školním roce 1908-1909. Na pražské univerzitě studoval přírodní vědy a jako člen pražského Klubu přírodovědeckého byl v letech 1907-1909 zvolen kustodem zoologických sbírek Klubu. Ve dvacátých letech 20. století byl pracovníkem Zemské školní rady v Praze.

Zabýval se botanikou a entomologií. Dne 18.8.1900 našel na bažinatých loukách u Slatiňan na Chrudimsku vzácnou a v českých zemích již vyhynulou liliovitou rostlinu Narthecium ossifragum (L.) Huds., která je jako rarita a doklad o výskytu této rostliny v Čechách uložena v herbáři Národního muzea v Praze. Pod vedením entomologa Emila Bindera byly v letech 1906-1907 pořádány klubové botanicko-entomologické exkurze, na kterých byl J. Starý aktivně účasten. Sběratelské exkurze byly konány do oblastí v pražském okolí a středních Čech, na

lokality u Veltrus, Kralup, Nové Huti u Berouna, Selce, Chaber, Roztok, Čelákovic, Jiřiny u Čelákovic, Lysé nad Labem, Jíloviště, Černošic, Všenorského údolí, Radotína, Černolic a jinde. Dne 19. května 1907 se J. Starý zúčastnil entomologické exkurze do povodí řeky Střely blíže Plas na Plzeňsku a 27. října 1907 exkurze do Debře na Mladoboleslavsku a do Kosmonos. Na klubových exkurzích sbíral hmyz pro klubovní entomologickou sbírku a pomáhal pro Klub nasbíraný hmyz též preparovat. Na sběratelské exkurzi v červnu r. 1906 zjistil společně s entomologem J. Roubalem v Nové Huti u Berouna v té době pro Čechy nové druhy brouků Melandria dubia Sch. (Melandryidae, Col.) a Hylesinus crenatus Fab. (Scolytidae, Col.).

STRASSER Matěj, Med. Dr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Lékař a přírodovědec, entomolog, ornitolog.

Působil jako lékař ve Zbraslavi nad Vltavou, později v Dolních Břežanech. V polovině 19. stol. byl jedním z představitelů tvořící se české přírodovědy a jako zanícený entomolog se věnoval sběratelství, studiu a faunistice hmyzu. V padesátých letech 19. stol. velmi často navštěvoval hájovnu Zalužanku na zbraslavské Závisti, kde se stýkal s mladým lesníkem a entomologem Vilémem Vetterem a s některými pražskými entomology, především s klasikem české entomologie Emanuelem Lokajem, sen. Hlavní pozornost věnoval studiu brouků (Coleoptera) a sběry prováděl na Závisti, v okolí Zbraslavi nad Vltavou, v Břežanském údolí v okolí Vraného nad Vltavou, v Radotíně a na jiných lokalitách pražského okolí. Kromě entomologie se zajímal také o ornitologii.

Biografie:

Frič J.: Velké vzory našeho lesnictví. (Strasser M., p. 112-113). Vyd. ČSAZV, Praha, 1958.

SUSAN Leonard (Sušan Leopold)

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 z Rakouska v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

V počátečních letech 20. stol. žil a pracoval v Nymburce, kde byl pracovníkem státní dráhy ve funkci asistenta železniční kontroly vagónů. Po převratu r. 1918 a vzniku samostatné ČSR přesídlil do Rakouska a žil v obci Lang-Enzersdorf u Vídně. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera).

Š

ŠAFRÁNEK Jan

nar. 1900 - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1953.

Žil a bydlel v obci Světice, pošta Říčany u Prahy V entomologii se zájmově věnoval sběratelství a faunistice brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na lokalitách říčanského regionu.

ŠEBESTA František, PhMr.

nar. - zemř. 5.XI.1938 Soběslav.

Národnost česká. Farmaceut. Entomolog amatér.

Žil v Soběslavi v jižních Čechách, kde pracovně působil jako magistr farmacie v místní lékárně. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice mravenců (Formicoidea, Hymenoptera). Mravence sbíral na různých lokalitách v okolí Soběslavi a na Táborsku. Např. 11.5.1938 našel pod kamenem v lomu u obce Myslkovice (dnes Myškovice) vzácný druh mravence příživného Solenopsis fugax Latr. a na téže lokalitě i druh mravence Tapinoma erraticum Latr. O svých významných nálezech předával faunistické údaje myrmekologovi RNDr. M. Záleskému, který je uváděl ve svých faunistických zprávách o výskytu mravenců.

ŠIMEK Antonín

nar. 1898 - zemř.

Národnost česká. Muzejní pracovník, sběratel přírodnin.

Žil a bydlel v Říčanech u Prahy, kde od r. 1937 zastával funkci kustoda Městského muzea. Během své dlouholeté muzejní organizátorské činnosti inicioval v r. 1950 získání vlastní muzejní budovy, vybudoval velkou odbornou knihovnu s více jak 700 svazky a v rámci muzea uspořádal 50 tématických výstav. Měl svůj podíl na shromáždění numismatické sbírky a bohatého botanického herbáře. Pro entomologii měla velký význam jeho aktivní činnost při budování sbírky entomologické, obsahující v prvé polovině sedmdesátých let 20. stol. přes 2.000 ex. hmyzu různých řádů. Sám pro muzejní sbírku prováděl sběry hmyzu na lokalitách říčanského regionu.

Biografie:

Anonym (skal): Muzeum je pro něho život. (Šimek A.). Svoboda, r. 82., č. 223 z 19.9.1973.

ŠLAIS Jaroslav, RNDr., DrSc.

nar. 9.VI.1922 Kdyně, okr. Domažlice - zemř. 29.VII.1991 Plzeň.

Národnost česká. Vědecký pracovník, parazitolog, entomolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1938.

Střední školu navštěvoval v období německé okupace v Domažlicích a v letech 1945-1948 studoval Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde získal titul doktora přírodních věd (RNDr.). Po studiích nastoupil v r. 1948 do Ústavu histologie a embryologie Lékařské fakulty UK v Hradci Králové, kde působil do r. 1953. V období let 1953-1956 byl vědeckým pracovníkem Biologického ústavu Lékařské fakulty UK v Plzni. V r. 1956 nastoupil jako vědecký pracovník do Biologického, později Parazitologického ústavu ČSAV v Praze, kde pracoval do r. 1973. V té době převzal funkci vedoucího laboratoře speciálních diagnostických metod Lékařské fakulty v Plzni a toto místo zastával do r. 1988.

Ve své odborné pracovní činnosti se hlavně zabýval histologií helmintů a některými problémy užité entomologie. Byl autorem či spoluautorem 115 vědeckých prací a knižních publikací. Uveřejnil např. „Jazyčnatky" ve sbírce Fauna ČSR (1967) a zpracoval kapitolu „Jazyčnatky" pro čtvrtý díl Klíče zvířeny ČSSR (1971). Z pu-blikovaných článků to byly práce: „Anatomie srpice Boreus hiemalis L. Hlava ve vztahu k zažívacímu ústrojí" (1947), „Anatomie srpice Boreus hiemalis L. Zažívací ústrojí" (1949), „Histologický průkaz odumřelých larev jazyčnatky v játrech člověka" (1963), „Příspěvek k morfologii svrabu" (1964) a j.

V mladším věku se v entomologii zájmově věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). V době svých středoškolských studií prováděl sběry a faunistický průzkum v okolí Kdyně, Domažlic, v předhoří Šumavy a v okolí Plzně. Údaje o některých svých nálezech uveřejňoval v drobných příspěvcích v Časopise České spol. ent. a v časopise Naší přírodou. Napsal: „Leptinus testaceus Mül. (36., 1939), „Larva dazule - Astynomus aedilis L." (38., 1941), „Bionomické poznámky o rodu Boreus - Panorpata" (40., 1943). V časopise Naší přírodou to byly příspěvky: „Broučí hosté u holubů" (3., 1939-40), „Naši velcí střevlíci" (4., 1940-41), „Škůdci našich lesů - kůrovci" (4., 1940-41).

Biografie:

Vaněk J.: K padesátinám RNDr. Jaroslava Šlaise, DrSc. Sborník Plzeňský lékař, 39., 1973, p. 217-218.
Černý V.: 60th Birthday of Dr. Jaroslav Šlais, D.Sc. Acta Entomolog. Bohemoslov., Vol. 80., 1983, p. 79-80.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Šlais J., p. 699). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.

Bibliografie:

Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 80., 1983, p. 80.

ŠOTEK Jiří

nar. 19.VI.1913 Praha - zemř. 1994 Praha.

Národnost česká. Administrativní pracovník. Entomolog amatér, botanik, člen Čs. spol. ent. od r. 1968, člen Čs. botanické společnosti.

Obecnou, měšťanskou a obchodní školu navštěvoval v Praze - Bubenči a v Holešovicích. Od r. 1931 byl zaměstnán jako úředník v administrativě Škodových závodů v Praze - Smíchově a později pracoval v národním podniku Mototechna až do r. 1960, kdy byl nucen pro onemocnění odejít do invalidního důchodu. Od mládí miloval přírodu a s podporou rodičů se již od dětství věnoval sbírání přírodnin všeho druhu. Jeho začátečnický herbář měl na 600 položek a prvá sbírka motýlů na 200 exemplářů. Od vstupu do zaměstnání byla entomologie a botani-

ka hlavní náplní jeho volného času. V období let 1947-1962 se věnoval sběru, studiu a faunistice československých denních motýlů (Rhopalocera), a to i ve vztahu k hostitelským rostlinám. Jeho lepidopterologická sbírka z té doby čítala přes 9.000 ex. Od r. 1963 se začal také intenzivně věnovat botanice. Nejvíce pozornosti věnoval dřevinám, plevelům a zavlečeným druhům rostlin. Speciálně se zajímal o klíční stadia rostlin, jichž měl ve speciálním herbáři preparováno od více než 700 rostlinných druhů. Jeho dokladový herbář měl kolem 2.000 položek.

Biografie:
Morávek A.: Jubilea členů ČSBS - Jiří Šotek. Preslia, r. 50., č. 4., 1978, p. 376.

ŠTĚPÁN Vilém

nar. 12. I. 1921 Nové Sedlo nad Bílinou - zemř. 1994 Kladno.
Národnost česká. Účetní. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1977.

Žil a bydlel v Praze - Břevnově, zaměstnán byl jako účetní v n. p. Mototechna. Po odchodu do důchodu se v r. 1987 přestěhoval do Kladna. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Sběry prováděl na lokalitách v okolí Prahy a na Kladensku.

ŠURDA*)

nar. - zemř.
Národnost česká. Lesmistr, entomolog.

Působil jako lesmistr v obci Bobrovníky ve Slezsku. Zabýval se sběratelstvím a studiem motýlů (Lepidoptera) na Hlučínsku. Zbytek jeho sbírky je uložen ve Slezském muzeu v Opavě.

*) Křestní jméno ani osobní životopisná data se nepodařilo zjistit.

T

TÁBORSKÝ Karel, RNDr., CSc.

nar. 31.V.1905 Klokoty, okr.Tábor – zemř.
Národnost česká. Přírodovědec, muzejní pracovník, zoolog, entomolog. Člen Čs. spol. ent. od r. 1925. V letech 1926-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Obecnou školu a reálku vychodil v Písku. Po maturitě se zapsal ke studiu na Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde studoval v letech 1924-1929. Po celý život byl zaměstnán v Národním muzeu v Praze, kam nastoupil do zoologického oddělení jako volontér. Postupem let se z pomocné vědecké síly (1925), asistenta (1928), komisaře (1933), vrchního komisaře (1936) vypracoval v r. 1949 do funkce muzejního rady a vědeckého pracovníka. Od 23.5.1953 do 31.7.1969 zastával také funkci vedoucího učňovského muzejního střediska pro obor preparátor.

Ještě jako posluchač přírodních věd v letech 1926-1927 zpracovával v ent. odd. Národního muzea sbírku vážek (Odonata). Věnoval se sběru, studiu, faunistice a systematice hmyzích řádů Odonata, Neuroptera a Plecoptera. Sám nebo s muzejními spolupracovníky uskutečnil řadu zahraničních sběratelských expedic, z nichž první byla v r. 1927 tříměsíční cesta do Bosny - Hercegoviny, Dalmácie a Černé Hory s velmi dobrými sběratelskými výsledky. Dále následovaly cesty na Korsiku (1928), do rumunských hor (1931), do Bulharska (1932-1935), do hor severní části Peloponésu (1936), do severních hor Řecka a na horu Olymp (1937), na Krétu (1938). V Čechách nejvíce sbíral v Polabí, na Písecku v jižních Čechách a v Krkonoších. Pravidelně doplňoval Klapálkovu sbírku v Národním muzeu novými přírůstky ze svých balkánských cest. Napsal řadu odborných entomologických prací i některé práce vědecko-populární. Byly to např.: „Systematicko-morfologická studie ústního ústrojí Odonat" (Sbor. ent. odd. Nár. muzea, 1927), „Příspěvek ke znalosti slovenských Orthopter" (Čas. Čs. spol. ent., 1933), „Příspěvek k poznání Ascalaphidů" (Čas. Čs. spol. ent., 1936), „Ploskorozi z Bartoňových expedic do Řecka" (Čas. Čs. spol. ent., 1936), „Studie druhu Ascalaphus macaronius Scopoli" (Čas. Nár. muzea, 1933), „Šídlo zelené" (Vesmír, 33., 1954). Do Sborníku ent. odd. Nár. muzea Praha, r. 12., 1934 zpracoval bibliografii entomo-

logických prací prof. Fr. Klapálka. Sběratelskou expedici pražského Národního muzea do Turecka přiblížil v příspěvcích: „Výsledky zoologické expedice Nár. muzea v Praze do Turecka" (Sbor. ent. odd. Nár. muzea, 26, 1952, se spoluaut.) a „Pragou RN z Ankary na Erciyas (sběr hmyzu)" (In: Člověk a příroda 3., 1952). K poctě dr. Táborského bylo popsáno několik nových taxonů hmyzu. Např. nový druh střevlíka z východní Asie Risophilus táborskýi Jedl. (1934), aberace druhu Trichius zonatus Germ. a. táborskýi Tesař (1935), nový řecký tesařík Dorcadion táborskýi Heyr. (1941) a nová mandelinka Timarcha táborskýi Bechyně.

THURZO Viliam, MUDr., DrSc.

nar. 13.XI.1912 Komárno (Slov. rep.) - zemř. 2.III.1984 Bratislava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Lékař, onkolog, vysokoškolský pedagog. Akademik ČSAV a SAV, člen. Slov. spol. ent. SAV, zahraniční člen Akademie věd NDR. Nositel Řádu SNP I. st. (1945), Řádu práce (1972), laureát Státní ceny Klementa Gottwalda (1973), nositel Čs. ceny míru (1955), medaile J. E. Purkyně (1962) a držitel Stříbrné plakety ČSAV Za zásluhy o vědu a lidstvo (1977).

Byl vědeckým pracovníkem a v letech 1945-1982 ředitelem Ústavu experimentální onkologie SAV v Bratislavě. Působil jako vedoucí katedry onkologie a profesor Lékařské fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě. Studium na Lékařské fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě absolvoval v r. 1940. V letech 1940-1941 pracoval ve Státním zdravotně - sociálním ústavu v Bratislavě a v letech 1941-1945 byl pracovníkem Sanatoria Penzijního ústavu soukromých úředníků v Novém Smokovci. V r. 1945 byl pověřencem zdravotnictví a v r. 1946 hlavním zdravotnickým poradcem slovenského Povereníctva zdravotnictví. Ve válečném období II. svět.války byl zapojen do ilegálního protifašistického hnutí a jako lékař se zúčastnil bojů ve Slovenském národním povstání.

Zabýval se užitou entomologií a jako parazitolog se věnoval studiu dvoukřídlých (Diptera), především komárům (Culicidae). Zpracoval a uveřejnil údaje o výskytu komárů rodu Theobaldia z okolí Bratislavy a Banské Štiavnice v práci „Výskyt komára Theobaldia glaphyroptera Schiner na Slovensku" (Biológia 10., 1955).

Biografie:
Kolektiv: Encyklopédia Slovenska. VI.zväzok T-Ž. (Thurzo V., p. 76, portrét). Vyd. Veda-SAV, Bratislava, 1982.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Thurzo V., p. 734). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska, (Thurzo V., p. 119). Bratislava, 1996.

TÖLG (Toelg) Franz, PhDr.

nar. 21.V.1877 Martínkovice (Märzdorf) u Broumova - zemř. 8.IV.1917 při železniční katastrofě.
Národnost německá. Středoškolský profesor, přírodovědec, entomolog. Člen entomologické sekce Společnosti pro fysiokracii v Čechách.

Bydlel a žil v Žatci, kde byl na gymnáziu středoškolským profesorem. V období I. světové války sloužil v c.k. rakouské armádě jako nadporučík. V r. 1917 při návratu vlakem z dovolené na frontu zahynul při železničním neštěstí. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Zájem měl též o zástupce řádů blanokřídlých (Hymenoptera) a dvoukřídlých (Diptera). V žateckých chmelnicích sledoval a studoval hmyzí škůdce chmelu. Jako nového škůdce chmelu na Žatecku zjistil můru šedavku luční Hydraecia micacea Esp. (Noctuidae, Lep.) a napsal o tam samostatné pojednání, vydané v Žatci r. 1910. Na Žatecku rovněž sledoval rozsah výskytu škodlivých motýlů a výsledky těchto pozorování uvedl v práci z r. 1912 o názvu „ Beobachtungen über einige in der Saazer Gegend schädlich aufgetretene Schmetterlinge" (Z. f. wiss. Ins. Biol., 8., 1912). Další jeho prací byla studie z r. 1913 o morfologii a biologii dřepčíků druhu Psylliodes attenuata Koch., škodících na chmelu. Práci nazval „Psylliodes attenuata Koch. der Hopfen - oder Hanferdfloh, I. T. Morphologie und Biologie der Präimaginalstadien" a uveřejnil jí ve Sborníku Zoologicko-botanické společnosti ve Vídni v r. 1913. Hymenopterologické a dipterologické sběry dr. F. Tölga převzal entomolog a muzejní pracovník Josef Fahringer (1876-1950).

TRÁVNÍČEK Miroslav, Ing.

nar. 1.IX.1932 Pelhřimov - zemř. 18.XI.1988 Praha.
Národnost česká. Zemědělský inženýr, vysokoškolský pracovník, akarolog.

Vystudoval Agronomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Praze. Po studiích pracoval jako agronom v Radešíně u Roudnice nad Labem. V r. 1963 přešel pracovat jako asistent na katedru zoologie Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity v Praze. Zabýval se ochranou rostlin a nematologií.

V r. 1970 se na katedře zoologie pod vedením RNDr. M. Kunsta, CSc. začal věnovat studiu a výzkumu roztočů skupiny pancířníků (Oribatei). Ponejvíce se zabýval zástupci čeledi Liacaridae, o nichž napsal několik pojednání. Své práce uveřejňoval ve Věstníku Čs. spol. zool. a v Acta Univ. Carol.-Biol. Napsal např. „Morphology of the post-embryonal stages of Liacarus coracinus (Acarina: Oribatei, Liacaridae)" (1977), „Spermatophores of some Oribatids of the family Liacaridae (Acarina: Oribatei)" (1979) a další práce.

Biografie:
Buchar J.: In memory of Ing. Miroslav Trávníček. Acta Entomol. Bohemoslov., Vol. 88., 1991, p. 74, portrét.

Bibliografie:
Acta Entomologica Bohemoslovaca, Vol. 88., 1991, p. 74.

TREFIL Bohumil

nar. ?.XI.1901 Praha-Smíchov - zemř.
Národnost česká. Úředník, organizátor městského společenského a kulturního života v Mladé Boleslavi. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1963.

Svá mladá léta prožil v Praze, kde získal i školní vzdělání. Od r. 1930 žil a bydlel v Mladé Boleslavi a pracoval tam jako bankovní úředník. Byl významnou osobností boleslavského společenského a kulturního života. Věnoval se divadlu, loutkářství, malbě, literatuře a hudbě. Působil též jako skladatel a kritik.

V entomologii se zájmově věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum prováděl převážně v mladoboleslavském regionu, odkud též zpracoval faunistické údaje a uveřejnil práci „Výskyt denních motýlů v našem okrese. Die Tagfaltes im Kreise Mladá Boleslav (Lepidoptera-Rhopalocera)" (In: Sbor. Labores musei Benátky nad Jizerou 3., 1967, p. 16-20). Svoji entomologickou sbírku odkázal městskému muzeu v Benátkách nad Jizerou (pobočka Okresního muzea v Mladé Boleslavi).

TREKOVAL Josef

nar. - zemř.
Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér. Člen entomologické sekce Vlastivědného kroužku při Krajském muzeu v Teplicích.

Žil a bydlel v Děčíně, kde pracoval jako elektromontér. Věnoval se sběratelství a faunistice motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl na Děčínsku a na lokalitách v severozápadních Čechách.

U

UHRYK Ferdinand (Nándor), Med.Dr.

nar. 1849 Košice (Slov. rep.) - zemř. 1909 Budapešť (Maďarsko).
Národnost slovenská. Lékař, entomolog. V r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Po studiích působil jako lékař v Budapešti. V entomologii se věnoval sběratelství a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na lokalitách v Maďarsku a rovněž na slovenském území. Své literární příspěvky o motýlech uveřejňoval v časopise Rovartani Lapok v letech 1896-1903. Napsal: „Újabb adatok Magyarország lepke-faunájához" (1898), „Újabb adatok a magyar lepefaunához" (1903), „Lampides boeticus L. (Lycaenidae, Lep.)" (1903).

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Uhryk F., p. 122). Bratislava, 1996.

ÚLEHLA Vladimír, Prof., PhDr.

nar. 16.VII.1888 Vídeň (Rakousko) - zemř. 3.VII.1947 Brno.
Národnost česká. Biolog a botanik, rostlinný fyziolog, vysokoškolský profesor. Člen Klubu přírodovědeckého v Brně, od r. 1930 člen Čs. akademie zemědělské.

Po středoškolském studiu ve Strážnici na Moravě studoval v období let 1907-1911 na Karlově univerzitě v Praze a na univerzitě ve Štrasburku. V letech 1911-1912 byl asistentem prof. B. Němce na pražské univerzitě a v letech 1912-1914 na univerzitě v Lipsku, kde u prof. W. Pfeffera studoval anatomii buňky. V letech 1919-1921 byl pedagogickým a vědeckým pracovníkem na pražské univerzitě a v období 1921-1939, 1945-1947 působil jako vysokoškolský učitel na Masarykově univerzitě v Brně, kde byl v r. 1921 jmenován profesorem. Na Přírodovědecké fakultě MU řídil ústav fyziologie rostlin. Zabýval se studiem fyziologie pohybů rostlin, dráždivostí a růstem rostlin, vodním režimem rostlin atd.

Pro entomologii má význam jeho sběratelská koleopterologická činnost v mladém věku, kdy se jako středoškolský student zabýval sběratelstvím a studiem vodních brouků (Haliplidae, Dytiscidae, Gyrinidae, Hydraenidae, Hydrophilidae). Údaj o jeho sběratelské činnosti je citován v časopise Příroda, příl. Příroda a škola, r. 5., 1905-1907, p. 43. Sběry prováděl na jižní Moravě hlavně v okolí Strážnice.

Biografie:
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Úlehla V., p. 56). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.
Skala L.: Naši předchůdci. M-Ž. (Úlehla V., p. 597). Biografický slovník českého zemědělství a venkova. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1993.

URBAN Václav

nar. 28.XII.1905 Brno - zemř.
Národnost česká. Muzejní pracovník, preparátor.

Od roku 1933 pracovně působil v zoologickém oddělení Národního muzea v Praze. Nejprve byl zařazen jako pomocný zřízenec (1934), později zřízenec (1944), podúředník (1945), asistent (1963). Konal různé práce pro zoologické oddělení ve sbírkách, depozitářích i ve volném terénu. Např. v r. 1957 se pracovně podílel na inventarizačním označování ornitologické sbírky. Úzce spolupracoval v entomologickém oddělení s dr. J. Obenbergerem, kterého často doprovázel na sběratelské entomologické výpravy do pražského okolí. Hlavně to byly dr. Obenbergerem organizované lovy vodních brouků v Polabí, kterých se V. Urban často zúčastňoval. (Portrétní foto V. Urbana viz v publikacích: Obenberger J.: Kapitolky o broucích. Orbis Praha, 1959, p. 37 a Obenbergr J.: Jak sbíráme vodní broučky. Naší přírodou, r. 2., č. 10., 1938-1939, p. 361-365).

Biografie:
Chalupa A.: Zaměstnanci N. M. v letech 1818-1963. Časopis Národ. muzea - Hist. muz., r. 137-139, 1968-1970, p. 50-101.

V

VALENČÍK Mikuláš

nar. 17.IX.1914 Hlohovec, okr. Trnava (Slov. rep.) - zemř. 15.V.1993 Hlohovec, okr. Trnava (Slov. rep.).
Národnost slovenská. Pedagog, středoškolský profesor, muzejní pracovník. Entomolog, člen Slovenské spol. ent. SAV.

Po středoškolském studiu v Trenčíně, studoval na Učitelském ústavu ve Spišské Nové Vsi, kde v r. 1935 maturoval. Ve školství působil na více místech (Pastuchov, Smolník, Nitra, Hlohovec) až do r. 1959, kdy se stal ředitelem v té době založeného muzea v Hlohovci. Organizačně řídil a zabezpečoval nejen adaptační práce v budově nového muzea, ale budoval též sbírkový fond a muzejní expozice. Vykonal mnoho práce při budování sbírkového fondu zejména v oblasti přírodních věd, ke kterým měl od mládí nejbližší vztah. Soustředil kolektiv spolupracovníků, kteří spolu s ním pomáhali budovat sbírkový fond. Vedle přírodovědeckých exponátů budoval též historické a národopisné sbírky, pro které se mu podařilo získat řadu cenných předmětů a dokumentů. Funkci ředitele muzea zastával do r. 1970, pak ještě pracoval jako odborný pracovník a v r. 1979 odešel do důchodu.

Entomologii se začal věnovat jako středoškolský student, bohužel jeho prvá sbírka byla v období válečných událostí počátkem čtyřicátých let z velké části zničena. Entomologické sběratelské činnosti se však věnoval velmi intenzivně jako muzejní pracovník. Zabýval se studiem brouků (Coleoptera) i blanokřídlého hmyzu (Hymenoptera). Aktivně byl zapojen do komplexních přírodovědeckých a ochranářských výzkumů státních

přírodních rezervací. V letech 1970-1971 to byl výzkum SPR Súlovské skály, 1972-1973 zkoumal oba Rozsutce v Malé Fatře, v r. 1974 se zapojil do výzkumu Gäderské a Blatnické doliny, organizoval výzkum PR „Poniklecová lúčka" na Soroši u Hlohovce a v letech 1978-1980 prováděl výzkum Zoborských vrchů. Při těchto výzkumech se hlavně věnoval faunistickému průzkumu brouků a čmeláků. Mimo to sběratelsky navštívil lokality Považský Inovec, Malé Karpaty, Velká Fatra a velmi často sbíral na různých lokalitách v okolí Hlohovce. Jako velmi dobrý sběratel získal celou řadu faunisticky zajímavých dokladů. Výsledky svých entomologických výzkumů publikoval sám i se spoluautorem prof. L. Korbelem. Z jeho prací možno uvést:. „Coleoptera v oblasti Súlovských skál" (1974), „Výskyt niektorých zástupcov podčeledí Bombinae a Psithyrinae (Hymenoptera, Apoidea) na Slovensku" (1979), „Príspevok k poznaniu fauny chrobákov (Coleoptera) v okolí doliny Chmúra na Kysuciach" (1977), „Chrobáky (Coleoptera) chráneného náleziska Sedlisko a jeho najbližšieho okolia" (1979), „Chrobáky (Coleoptera) Velkej Fatry - oblast Gäderskej a Blatnickej doliny" (1980), „Chrobáky (Coleoptera) v oblasti štátnej prírodnej rezervácie Rozsutec" (1981) a j. Faunistické údaje o střevlíkovitých broucích (Carabidae) na Slovensku poskytl RNDr. J. Pulpánovi pro jeho zpracovávaný „Prodromus Carabidů Československa". Rovněž údaji o výskytu slovenských motýlů přispěl do „Dodatku k prodromu Lepidopter Slovenska I." (Reiprich A., Okáli I., 1988), kde jsou jeho významné nálezy uvedeny pod značkou „Vk". Jeho entomologické sběry jsou uloženy v muzeích: Vlastivedné múzeum Hlohovec, Nitrianské múzeum Nitra, Vlastivedné múzeum Topolčany, Západoslovenské múzeum Trnava a Považské múzeum Žilina.

Biografie:
Okáli I.: K životnému jubileu Mikuláša Valenčíka. Múzeum, r. 19., č. 4., 1974, p. 168-169.
Okáli I.: Životné jubileum Mikuláša Valenčíka Múzeum, r. 29., č. 3., 1984, p. 89, portrét.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Valenčík M., p. 123). Bratislava, 1996.

VERBIRS Zoltán

nar. 19.III.1941 Hodonín - zemř. 1993 Brno.
Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1991, odbočka v Brně.

Žil a bydlel v Brně, pracoval jako topič Nemocnice OÚNZ v Hodoníně. V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Faunistický průzkum a sběry prováděl ponejvíce v okolí Brna, Hodonína a na jiných lokalitách jižní Moravy. Jeho sbírka motýlů z ČSR o rozsahu 11.500 ex. je uložena ve Vlastivedném múzeu v Hlohovci na Slovensku.

VLACH Vojtěch

nar. 31.III.1886 Kutná Hora - zemř. 7.XII.1961 Brno.
Národnost česká. Učitel. Přírodovědec, botanik, zoolog, ochránce přírody. Člen Čs. botanické společnosti.

Vystudoval Ústav pro vzdělávání učitelů v Kutné Hoře, kde v r. 1905 maturoval. Po studiích nastoupil učitelské zaměstnání a působil nejprve na obecných školách rodného kraje v Drahobudicích, Pučerách a v Kolíně. Po I. světové válce se přihlásil v r. 1923 ke službě na Slovensku. Působil rok v Trnavě a potom v Nitře, kde se zasloužil o vybudování moderní měšťanské školy. Po politických změnách a roztržení Čs. republiky v r. 1939 byl nucen Slovensko opustit. Odešel na Moravu, kde krátce pobyl v Třebíči, a pak nastoupil místo ředitele měšťanské školy v Brně. Ve svých 60-ti letech přešel do památkové služby a zastával místo vedoucího pracovníka Státního památkového ústavu v Brně. Pracoval na úseku ochrany přírody až do roku 1959.

Měl vědecký zájem o přírodu, osvojil si vědecké pracovní metody a posílil svůj sklon k botanickým disciplinám. Nikdy však natrvalo svůj široký přírodovědecký zájem nezúžil, což souviselo s jeho učitelským povoláním. Psal učebnice pro nižší třídy středních škol, např. „Ze života zvířat a rostlin. Příručka biologie, díl 3.", v nichž byl v živočišné části zahrnut i hmyz. Zajímavé byly také jeho regionální studie o přírodě některých oblastí, např. „Slanisko Zápověď u Terezína v okr. Hodonín na jižní Moravě", „Příroda v okolí Vranova nad Dyjí", „Příroda v okolí Znojma", „Živá příroda moravského krasu". V období svého pracovního pobytu v Kolíně sledoval a zaznamenával výskyt hmyzu polí, polabských luk, polabských písčin, pasek, pastvin, křovinatých a květnatých strání, polabských borů a listnatých lesů, hmyz u vod a ve vodě. Z těchto poznatků vznikla později práce „Zvířena Kolínska a Kouřimska" (1933), ve které jsou v kapitole nazvané „Živočišstvo bezobratlé" na str. 181-201 uvedeny zjištěné druhy hmyzu všech řádů. V přírodovědeckém časopise Vesmír, r. 6., 1928 uveřejnil pojednání „Kudlanka nábožná".

Biografie:
Pospíšil V.: Vojtěch Vlach (1886-1961) in memoriam. Preslia, r. 34., 1962, p. 300-301, portrét.
Pospíšil V.: Vojtěch Vlach. Ochrana přírody, r. 11., 1956, p. 58.
Klášterský I., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravsko-slezském území od nejstarších dob. (Vlach V., p. 197). In Zprávy Čs. spol. pro dějiny věd a techniky při ČSAV, č. 14-15 (34-35), 1970, Praha.

Bibliografie:
Preslia, r. 34., 1962, p. 301-302.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 15., r. 1995, p. 680.

VOKOUN Josef

Od roku 1921 byl členem entomologické sekce Klubu přírodovědeckého v Brně.

VOLF Blahomil

nar. 15.I.1928 Hrádek u Rokycan - zemř. 1993 Rokycany.
Národnost česká. Technolog. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1978.

Žil a bydlel v Rokycanech, pracoval jako tovární technolog v Oborovém podniku Škoda - závod válcovny Plzeň. V entomologii se zabýval sběratelstvím československých brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na lokalitách v okolí Rokycan a Plzně.

VORÁČEK Josef Karel

nar. 17.V.1927 - zemř. 15.4.1993 Kostomlaty nad Labem.
Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1969.

Žil a bydlel v obci Kostomlaty u Nymburka, pracoval jako dělník v národním podniku PREFA v Lysé nad Labem. Zabýval se sběratelstvím a faunistikou brouků (Coleoptera) ČSR. Sběry a faunistický průzkum konal v okolí Kostomlat a na řadě jiných lokalit v Polabí.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 15., r. 1995, p. 691-692.

VŠETEČKA František, PhMr.

Biografie:
Šebek S.: Zapomenutý český florista opizovské periody - František Všetečka, Nymburk. In: Muzejní zprávy Pražského kraje, r. 3., č. 5-6, 1958, p. 139-141. Vyd. Vlastivědné muzeum v Poděbradech.

VZIENTEK Petr

nar. 4.IX.1949 Sviadnov, okr. Frýdek-Místek - zemř. 1996 Sviadnov, okr. Frýdek-Místek.
Národnost česká. Dělník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1958.

Žil a bydlel v obci Sviadnov na Frýdecko-Místecku, pracoval jako dělník v Nové huti Klementa Gottwalda (NHKG) v Ostravě - Kunčicích. Zabýval se faunistikou brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Entomologické sběry prováděl ponejvíce na lokalitách v okolí svého bydliště a na Ostravsku.

W

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 15., r. 1995, p. 696.

WAGNER Wilhelm

nar. 1895 - zemř. 1977.

Po odsunu z českého pohraničí v r. 1945 odešel do NSR a působil v Hamburku. Byl čestným spolupracovníkem hamburského Zoologického muzea, kde se v entomologických. sbírkách podílel na zpracování středoevropských druhů křisů (Cicadoidea) a mer (Psylloidea).

WEISE Julius

nar. 6.VI.1844 Sommerfeld (Německo) - zemř. 25.II.1925 Hericksdorf bei Warmbrun (Německo).
Národnost německá. Pedagog. Entomolog. V r. 1905 z Německa uveden v Entomologem Adressbuch Ad. Junka, Berlin.

Žil v Berlíně v Německu, kde pracoval jako učitel. V entomologii se velmi aktivně a intenzivně věnoval studiu brouků (Coleoptera). Zajímal se o všechny broučí čeledě, ale hlavně byl zaměřen na systematiku a faunistiku čeledí Chrysomelidae, Coccinellidae a Curculionidae. Zpracoval evropské druhy těchto čeledí (např. ze sběrů v Haliči, Švýcarsku, Španělsku, Transylvánských Alpách) a byl velmi dobrým znalcem a determinátorem brouků z Japonska, Číny, Mongolska, Indie, Madagaskaru, západní a východní Afriky, Jižní Ameriky a Malé Asie. Byl aktivním publicistou a napsal velmi mnoho prací s popisy nových druhů, informacemi o významných faunistických nálezech na lokalitách četných evropských i mimoevropských regionů a byl autorem též řady biografických črt, medailonů a nekrologů mnohých významných entomologů jeho doby. Podstatnou většinu svých prací uveřejnil v německém časopise Deutsche entomologische Zeitschrift, v letech 1874-1875 však také publikoval v brněnském německém sborníku Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn. Byl spoluautorem (s E. Reitterem a L. von Heydenem) pro tehdejší dobu velmi důležitého díla „Catalogus Coleopterorum Europae, Caucasi et Armeniae Rossicae".

Hlavně pro slovenskou entomologii mají význam faunistické poznatky z druhé poloviny 19. stol. plynoucí ze zveřejněných výsledků jeho koleopterologické exkurze do Vysokých Tater v r. 1894. Práci o názvu „Eine Exkursion in das Tatra-Gebirge" publikoval v Dtsch. ent. Ztschr., 1894. Další prací dotýkající se našeho bývalého čs. území v Podkarpatské Rusi je studie o koleopterologickém výsledku sběrů v pohoří Černá hora v r. 1875. Z uvedených prací o Vysokých Tatrách a Černé hoře čerpal též údaje entomolog Jan Roubal při zpracování svého Katalogu brouků Slovenska a Podkarpatoruska. Weisova speciální sbírka čeledí Chrysomelidae a Coccinellidae byla v r. 1910 předána do Zoologického muzea v Berlíně a speciální sbírka čeledí Chrysomelidae a Coccinellidae světa je od r. 1926 uložena v Přírodovědeckém muzeu ve Stockholmu. Sbírkové materiály zástupců dalších jednotlivých broučích čeledí byly převzaty do sbírek řady soukromých sběratelů.

Biografie:
Hieikertinger F.: Weise Julius. Entomologische Bl(tter 20., 1924, p. 148-152, portrét.
Hedicke H.: Weise Julius. Deutsche ent. Ztschr., 1925, p. 88.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Weise J., p. 128). Bratislava 1996.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd. 4., S-Z. (Weise J., p. 407-410). DDR-Berlin.

WERNER Franz, Prof., PhDr.

nar. 15.VIII.1867 Vídeň (Rakousko) - zemř. 28.II.1939 Vídeň (Rakousko).
Národnost rakouská. Zoolog, entomolog. V r. 1930 z Rakouska uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna,Vídeň.

Působil jako profesor zoologie v Zoologickém institutu Univerzity ve Vídni. V entomologii se věnoval studiu, systematice a faunistice rovnokřídlého hmyzu (Orthoptera) a speciálně se zabýval studiem zástupců řádu kudlanek (Mantodea). Věnoval pozornost studiu Orthopter Alžíru a Egypta, sledoval pouštní faunu Orthopter Sahary. Uskutečnil zoologickou sběratelskou expedici do Alp, o čem podal zprávu v r. 1899. Uveřejnil zprávu o fauně Orthopter v Hercegovině v příspěvku „Beiträge zur Kenntniss der Orthopteren-Fauna den Hercegovina" (Verh. zool.-bot. Ges. Wien, 48., 1898). Pro českou entomologickou vědu měla význam skutečnost, že aktivita jeho faunistického průzkumu zasáhla i na Moravu, kde provedl průzkum Orthopter počátkem dvacátých let 20. stol. Výsledky zpracoval a uveřejnil ve sborníku německého přírodovědeckého spolku v Brně pod názvem „Beiträge zur Orthopterenfauna von Mähren" (In: Verh. naturforsch. Ver. Brünn, 58.,1923).

Biografie:
Strohal H: Franz Werner + . Fol. zool. hydrobiol., 9., 1939, p. 310-313, portrét.
Wettstein O.: Franz Werner. Ann. naturhist. Mus. Wien, 51., 1940, p. 8-53, portrét.

WINKLER Josef R., RNDr.

nar. 13.III.1930 Praha - zemř. 1993.
Národnost česká. Zoolog, muzejní pracovník, publicista. Entomolog, akarolog, člen Čs. spol. ent. od r. 1951.

Absolvoval gymnázium v Praze a po maturitě začal studovat Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde byl žákem profesorů Julia Komárka a Jana Obenbergera. Na katedře systematické zoologie se zabý-

val studiem mikrofauny lesních půd. Po studiích se začal věnovat akarologii a entomologii. Zabýval se půdními roztoči pancířníky (Oribatei) a druhy z podřádu sametkovci (Trombidiformes). V r. 1953 podal zprávu o nálezu roztoče Allocaeculus relictus Franz, nového pro faunu ČSR a v r. 1956 uveřejnil (se spoluaut.) výsledky svých studií o půdní zvířeně ČSR (Protura, Acari: Oribatida). Závěrem jeho akarologických studií bylo v r. 1958 zpracování „Bibliografie roztočů (Acari) ČSR".

V entomologické práci se věnoval studiu, faunistice a systematice brouků čeledi pestrokrovečníků (Cleridae, Col.) ve světovém rozsahu a brouků čeledi Lycidae v rozsahu palearktu. O pestrokrovečnících zpracoval řadu prací, týkajících se druhů domácích i zahraničních. Byly to např. práce: „Několik poznámek o středoevropských pestrokrovečnících (Cleridae, Col.)" (Čas. Čs. spol. ent., 48., 1951), „Tillus pallidipennis Bielz, nový pestrokrovečník pro ČSR (Col., Cleridae)" (Roč. Čs. spol. ent., 51., 1955), „K výskytu a ochraně vzácného pestrokrovečníka Orthopleura sanguinicollis F. (Col., Cleridae)" (Mus. zpr. Pražského kraje 2., 1957), „K variabilitě pestrokrovečníka Trichodes apiarius L. (Col., Cleridae)" (Mus. zpr. Pražského kraje 3., 1958), „Kapitoly o českých pestrokrovečnících (Col., Cleridae)" (Mus. zpr. Pražského kraje 3., 1958), „Středoevropské druhy pestrokrovečníků a poznámky o jejich výskytu ve středních Čechách" (Bohemia centr., l., 1959) a další. O zahraničních Cleridech napsal práci „Cleridae (Coleoptera) of Afghanistan" (Acta Univ. Carol. Biol., 1974). Domácími druhy čeledi Lycidae se zabývá práce „Příspěvek k poznání našich brouků z čeledi Lycidae (Coleoptera)" (Mus. zpr. Pražského kraje 2., 1957).

Jako ředitel Jihomoravského muzea ve Znojmě byl v letech 1965-1966 pozván prostřednictvím organizace UNESCO k účasti na jednoroční zoologickou expedici v Indonesii, kde sbíral zoologický a entomologický materiál pro Bischop Museum v Honolulu. Navštívil ostrovy Komodo, Rindja, Sapudi, Bawean, Moji, dále Moluky a Jávu. Na těchto ostrovech všude prováděl entomologický sběr a získal velké množství zajímavého hmyzu i jiných bezobratlých živočichů. Např. na Jávě nalezl nový rod bezkřídlých pošvatek, zjišťoval roztoče na tamních velkých včelách a na ostrově Komodo sbíral zvláštní druh klíšťat, vyskytujících se na velkých varanech.

Pro začínající entomologické sběratele napsal praktickou příručku „Sbíráme hmyz a zakládáme entomologickou sbírku", kterou v r. 1974 vydalo Státní zemědělské nakladatelství (SZN) v Praze. Kniha byla všeobecně velmi příznivě přijata a o jejím vydání vyšlo v denním tisku řada pochvalných recenzí. Z populárních prací s entomologickou tématikou to např. byly články: „Majky poslové jara" (ABC mlad. tech. a přír., 1991), „Jantar a fosilní brouci" (Živa, l992) a k 80. výročí založení Československé společnosti entomologické při ČSAV uveřejnil článek „Dílo, jež zapustilo hluboké kořeny" (Brněnský večerník z 12.10. 1984).

Biografie:

Ševčík J.: Mluví se o nich. (Ředitel Jihomoravského muzea ve Znojmě dr. J. R. Winkler). Rovnost, r. 81., č. 111 z 8.5.1965, p. 4, portrét.

Anonym (-on.): Další kniha vzniká v Podmolí. (O dr. J. R. Winklerovi a jeho knize „Sbíráme hmyz a zakládáme entomologickou sbírku(). Znojemsko, Orgán OV KSČ a ONV Znojmo, r. 14., č. 23 ze 6. 6. 1973, p .3-4, Znojmo.

Bibliografie:

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Winkler J. R., p. 52, 104, 114-115, 250, 303, 305). Vyd. Nakl. Academia, Praha. 1969.

Z

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 15., r. 1995, p. 738.

ZÁVADSKÝ Karel, PhDr.

Biografie:

Kolektiv: Československý biografický slovník. (Závadský K., p. 821). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.

ZBORNÍK Blahoslav, MVDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Veterinární lékař. Entomolog, člen Čs. spol. ent. v letech 1931-1936.

Vystudoval gymnázium v Českých Budějovicích, kde v r. 1933 maturoval. Od r. 1934 studoval veterinární lékařství v Bratislavě.

V entomologii se věnoval sběratelství,studiu a faunistice brouků (Coleoptera). Údaje o významných nálezech z jeho faunistického průzkumu byly známy z Čech, Slovenska a bývalé Podkarpatské Rusi. V Čechách sbíral na Českobudějovicku a na jiných lokalitách jižních Čech. V r. 1931 prováděl průzkum v okolí Dolní Libochové (dříve Libochov) v okrese Žďár nad Sázavou a na hoře Řípu. V r. 1932 sbíral v Ratajích nad Sázavou, kde našel řídce se vyskytující druh tesaříka Monochamus galloprovincialis Ol. ssp. pistor Germ. Na Slovensku prováděl sběry na četných lokalitách v okolí Bratislavy, na Děvíně, v Pezinoku, v Roháčích a Belánských Tatrách. Údaje o jeho některých významných slovenských nálezech brouků cituje Jan Roubal ve svém Katalogu Coleopter Slovenska a Podkarpatoruska III. (p. 22, 23, 25, 46, 55, 65,. 131, 201, 282, 286). Na Podkarpatské Rusi sbíral na lokalitách Mukačevo, Užok, Boržava, Hoverla a Pop Ivan. (cit. J. Roubal, Kat. Col. III., p. 117, 132, 133, 134, 149,171). B. Zborníkovi k poctě byl v r. 1935 pojmenován nový taxon afrického hnojníka (Col., Scarabaeidae) Aphodius zborniki Balth. (1935).

ZEDNÍČEK František

nar. 5.I.1913 Písek - zemř.

Národnost česká. Učitel, výtvarník. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1927.

V letech 1924-1932 studoval na gymnáziu v Písku a po maturitě na Akademii výtvarných umění v Praze. Po studiích vyučoval výtvarnou výchovu na školách a od r. 1948 byl asistentem výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Karlovy univerzity v Praze. V entomologii se zabýval sběratelstvím, faunistikou a studiem brouků (Coleoptera). Sběry prováděl na lokalitách v okolí Písku, v jihočeském regionu a v pražském okolí.

ZEJBRLÍK Otakar

nar. 15.I.1890 Praha - zemř. l5.IV.1963 Praha.

Národnost česká. Akademický malíř, ilustrátor vědeckých knih, laureát Státní ceny.

Studoval na vyšší průmyslové škole v Praze a malířské vzdělání získal v soukromé škole prof. Karla Reisnera v Praze. Dále studoval na umělecké škole v Záhřebu u profesorů Vlado Crnčiče a Josifa Auera. Po návratu do Prahy si doplňoval přírodovědecké znalosti studiem na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT jako mimořádný posluchač botaniky a mikroskopických praktik v botanickém ústavu.

Ilustrační činnosti v oboru botaniky a zoologie se pak vědecky fundovaně věnoval šedesát let, až do svého vysokého věku. Při své ilustrační činnosti spolupracoval s četnými odborníky a vědci, od nichž se učil a pro které vytvořil četné ilustrátorské práce. Ve své ilustrátorské činnosti se zaměřoval hlavně na botaniku a vyšší houby a učinil mnoho užitečného pro českou vědu a její popularizaci. Z entomologického hlediska byl pozoruhodnou prací jím vzorně ilustrovaný atlas dr. B. Starého „Naši motýli" (Nakl. Kropáč a Kucharský, Praha 1943). Pro tuto knihu pořídil O. Zejbrlík 103 původních obrazových tabulí, na nichž velmi výstižně zobrazil hlavní druhy naší motýlí zvířeny a jejich housenky.

Biografie:

Kulturní adresář ČSR. II. roč. (Zejbrlík O., p. 624). Praha, 1936.
Kratochvíl J.: Recenze: Dr. B. Starý - O. Zejbrlík: Naši motýli. Entomologické listy, r. 7., 1944, p. 32., Brno.
Helebrant L.: Galerie ilustrátorů XXV. Umělec a přírodovědec Otakar Zejbrlík. Živa, r. 32., č. 1., 1984, p. 39.

ZELNÝ Ján

nar. 26.VIII.1920 Žilina (Slov. rep.) - zemř. 27.IX.1995 Žilina (Slov. rep.).

Národnost slovenská. Diplomovaný technik, technický úředník. Entomolog amatér. Spoluzakladatel prvé Slovenské entomologické společnosti v Žilině. Člen Slov. ent. spol. SAV.

V letech 1926-1930 navštěvoval základní školu v Žilině a poté v období 1930-1937 studoval na Státní reálce v Žilině. Po druhé světové válce studoval v letech 1957-1958 ještě na Průmyslové škole v Žilině a v letech 1962-1965 absolvoval nadstavbové studium v Podnikovém institutu Krajské správy spojů v Banské Bystrici. Pracoval jako technický úředník - projektant spojů na detašovaném pracovišti Středoslovenského ředitelství spojů v Žilině.

V entomologii se věnoval sběratelství, studiu a faunistice motýlů (Lepidoptera). Zajímal se o faunistiku rodů Parnassius a Pieris karpatské oblasti. Sběry prováděl v celé územní oblasti Slovenska a občasné sběratelské exkurze konal též na Balkáně. Ze své zájmově sledované skupiny motýlů uveřejnil několik prací, např.: „Melanizmus u Parnassius apollo L. v karpatskej oblasti severného Slovenska" (Biológia, 11., 1956), „Pieris napi L. subsp. fatraica Stanek z Malej Fatry" (Biológia 11., 1956), „Parnassius mnemosyne mesoleucus Fruhst. aus der

Kleinen Fatra" (Ztschr. d. Wiener. entom. Ges., 41., 1956), „Pieris bryoninae O. ssp. aus dem Karpatengebirge der Slowakei" (Ztschr. d. Wiener. entom. Ges., 41., 1956), „Vorläufige Mitteilungen über Pieris bryoninae O. und Pieris napi L. aus der Kleinen Fatra" (Ztschr. d. Wiener. entom. Ges., 42., 1957) a j. Údaji o výskytu slovenských motýlů přispěl do „Prodromu Lepidopter Slovenska" prof. dr. K. Hrubého, kde jsou jeho nálezy uvedeny pod značkou „Zý". Jeho lepidopterologické sběry (Papilionidae 539 ex., Pieridae 200 ex.), převážně ze severního Slovenska, a typový materiál, jsou uloženy v ent. odd. Slovenského národního muzea v Bratislavě.

Biografie:
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k územiu Slovenska. (Zelný J., p. 131). Bratislava, 1996.

Bibliografie:
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951 - 1960. (Zelný J., p. 133). Vyd. Nakl. Academia, Praha, 1969.
Hrubý K.: Prodromus Lepidopter Slovenska. (Zelný J., p. 94-95). Vyd. SAV, Bratislava, 1964.
Reiprich A., Okáli I.: Dodatky k Prodromu Lepidopter Slovenska. I.zväzok. (Zelný J., p. 35., 39). Vyd. Veda-SAV, Bratislava, 1988.

Doplněk k heslu v Seznamu biogr. čs. ent., sv. 15., r. 1995, p. 752.

ZMORAY Ivan, Doc., RNDr., DrSc.

Biografie:
Matoušek D. a kol.: Príspevok k dejinám prírodovedného múzea Slovenského národného múzea v Bratislave, XII. časť. 60 rokov prírodovedných zbierok v Bratislave. (Zmoray I., p. 211-221, portrét). Zborník Slov. nár. Múz., Prír. vedy, 37., 1991, p. 211-234, Bratislava.
Kolektiv: Československý biografický slovník. (Zmoray I., p. 330). Vyd. Encyklopedický institut ČSAV, Academia, Praha, 1992.
Skala L.: Naší předchůdci. M-Ž. (Zmoray I., p. 517). Biografický slovník zahraničních osobností z oborů zemědělství a lesnictví. Vyd. Min. zeměd. Čes. rep., Praha, 1995.
Okáli I. a kol.: Slovník slovenských zoológov a zoológov so vzťahmi k. územiu Slovenska. (Zmoray I., p. 132). Bratislava, 1996.

Bibliografie:
Zborník Slovenského národného múzea, Prír. vedy, vol. 37., 1991, Bratislava. (Zmoray I., p. 221-232).

Ž

ŽĎÁRSKÝ Vladimír

nar. 31.VIII.1919 - zemř. 1994 Velké Meziříčí.
Národnost česká. Středoškolský učitel. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1937.

V letech 1937-1940 studoval reálné gymnázium, žil a bydlel ve Skuhrově u Habrů, odkud později přesídlil na Moravu do Velkého Meziříčí, kde vyučoval jako profesor na střední škole a byl tam i ředitelem školy. V entomologii se věnoval sběratelství, faunistice a studiu brouků (Coleoptera). Speciálně se zaměřil na čeleď střevlíkovitých (Carabidae), jejichž sběry a faunistický průzkum konal na lokalitách v okolí Havlíčkova Brodu, Žďáru nad Sázavou,Velkého Meziříčí a občasně zajížděl i na lokality v teplé oblasti jihomoravského regionu. Údaje o významnějších a zajímavých nálezech Carabidů ze své sbírky poskytl RNDr. J. Pulpánovi pro jeho zpracovávaný Prodromus Carabidů Československa.

ŽLÁBEK Karel, MUDr.

nar. – zemř.
Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér, člen Čs. spol. ent. od r. 1924. V r. 1926 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po středoškolském studiu studoval v letech 1924-1927 na Lékařské fakultě Karlovy univerzity v Praze. Po ukončení studia pracoval jako lékař v Praze.V entomologii se zajímal o sběratelství a studium zástupců řádu Odonata.

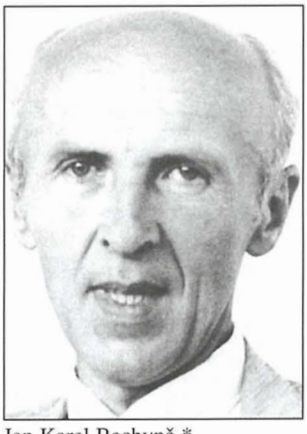
Josef Ambrož

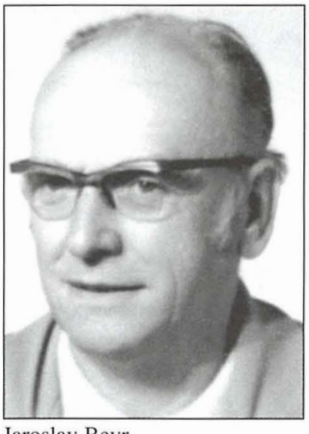
Leopold Anger

Vladimír Balthasar

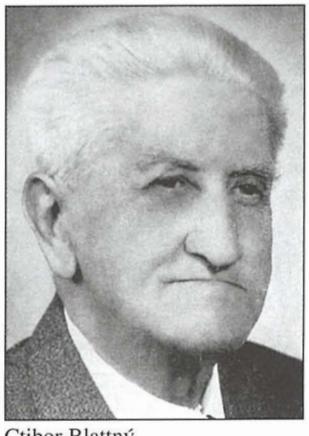
Jan Karel Bechyně *

Jaroslav Beyr

Emil Binder

Ctibor Blattný

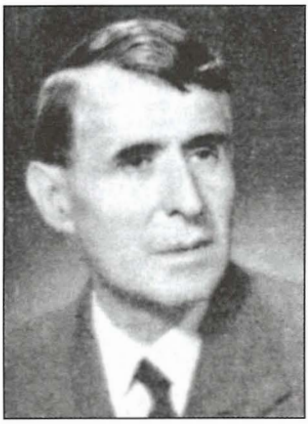
Ottokar Zdenko Bohatsch

Václav Borek

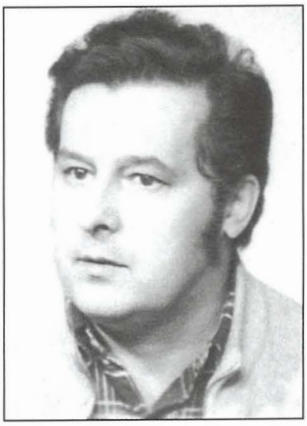
Jaroslav Brčák

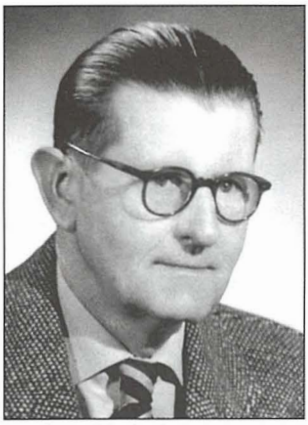
Václav Breindl

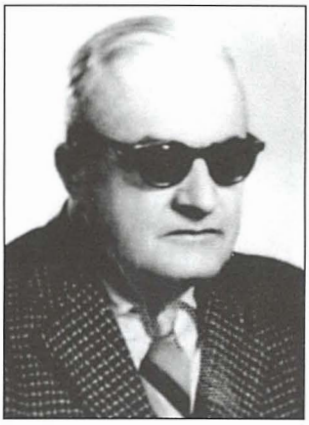
Antonín Břicháček

Otakar Brodský

Josef Brožík, junior

Josef Brožovský

Karel Cejp

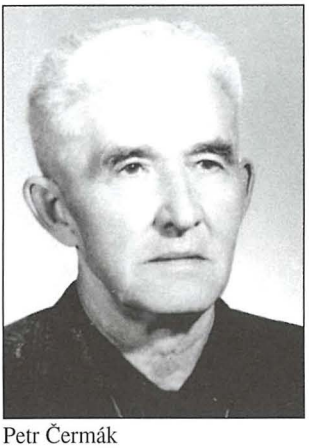
Ernö Csiki

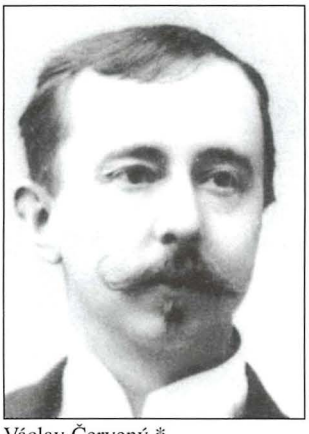
Karel Czižek *

JUDr. Josef Čermák

Petr Čermák

Václav Červený *

Alois David

Jan Doležal

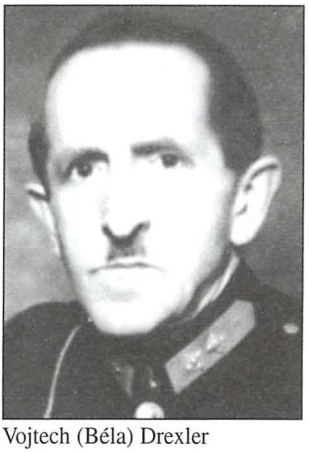
Augustin Dombrovský

Jaromír Doskočil

Ludvík Drastich

Vojtech (Béla) Drexler

Josef Ladislav Erben

Miloš Fassati

Josef Fischer von Röslerstamm *

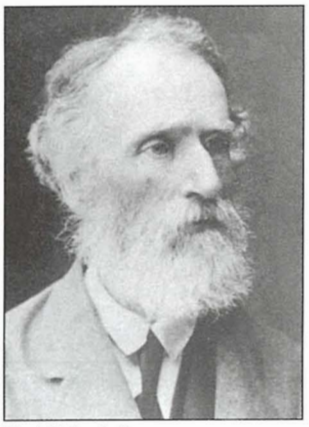
Jiří Foltýn

Antonín Frank *

Emil Fritsch (Frič)

Karl Fritsch *

Imrich Frivaldský (Frivaldszky)

Jindřich Gradl *

Jonáš Bohumil Guoth *

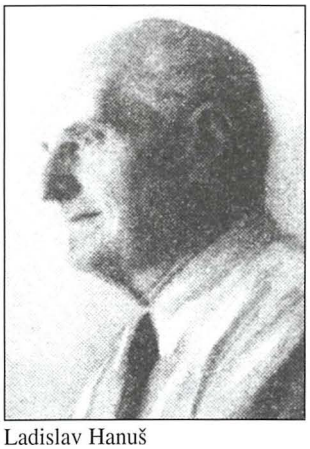
Emil Hachler

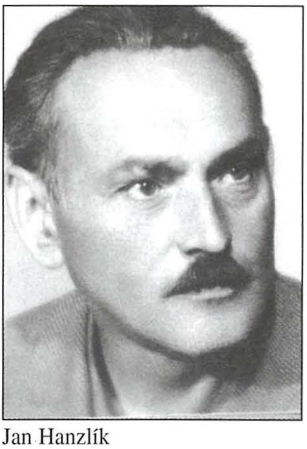
Klement Hampe *

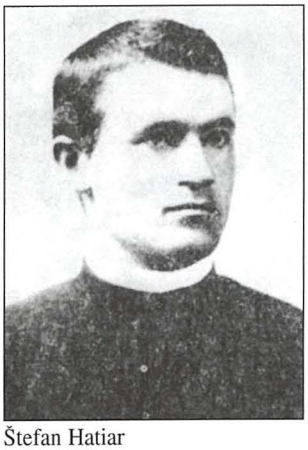
Anton Handlirsch

Ladislav Hanuš

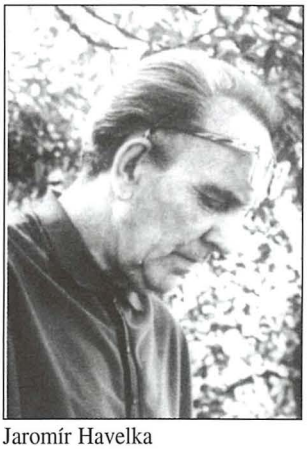
Jan Hanzlík

Štefan Hatiar

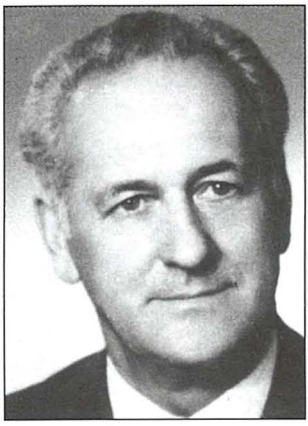
Ladislav Havel

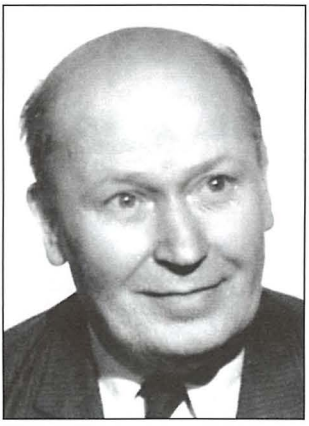
Jaromír Havelka

Jan Hejtmánek

Engelbert Hepner

Václav Heran

Gejza Horváth

Sergej Hrabě

Heinrich Hüttenbacher *

Emil Joštiak

Jan Karafiát

Ladislav Kempný

Leopold Anton Kirchner *

Václav Kliešť

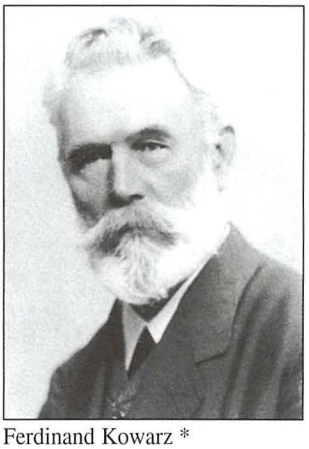
Václav Klíma

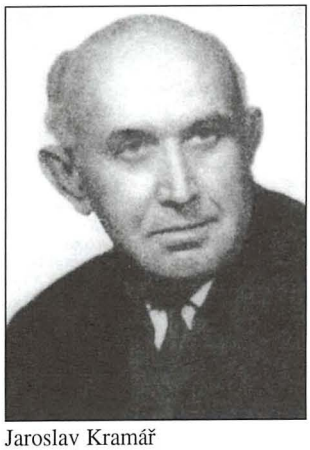
Jaroslav Kohoušek

Bohumil Kouřil *

Ferdinand Kowarz *

Jaroslav Kramář

Jan Kratochvíl

Josef Kratochvíl

Bohumil Kraus

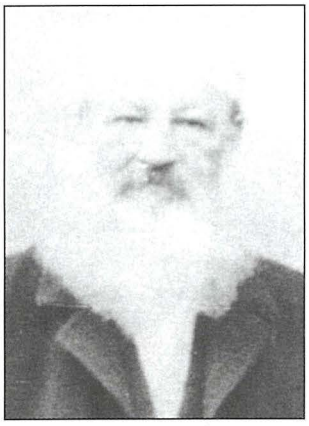
Vojtech Križan

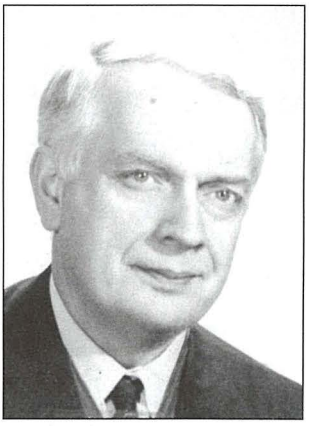
Otakar Kubík

Michael Kudela

Ferdinand Küenburg *

Karel Kult

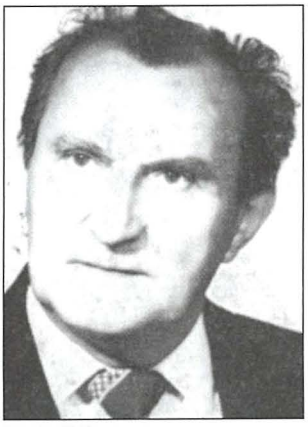
Adolf Kutín *

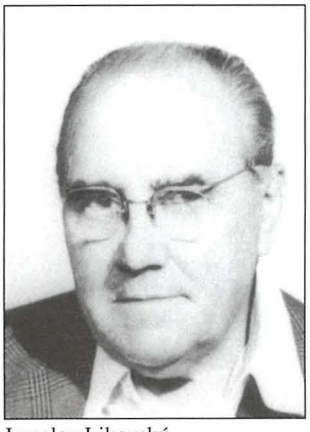
Bohumír Kvíčala

Veleslav Lang

Jan Lellák

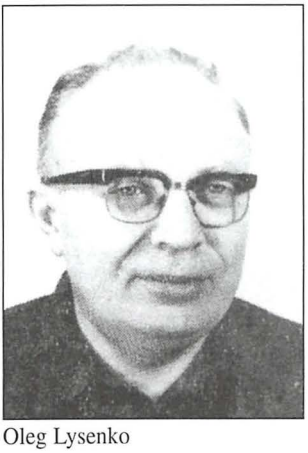
Jaroslav Likovský

František Linhart *

Emanuel Lokaj, senior *

Oleg Lysenko

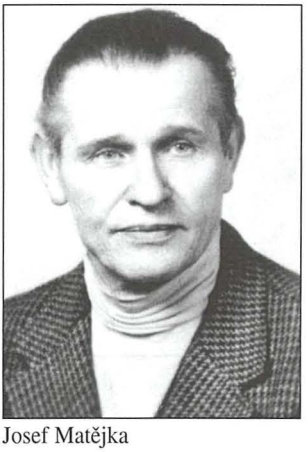
Jindřich Madar, junior

Oldřich Marek

Bohuslav Mašín

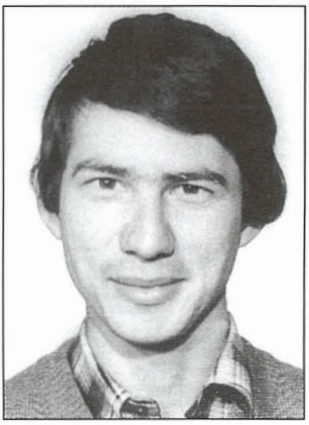
Josef Matějka

Ludwig Miller *

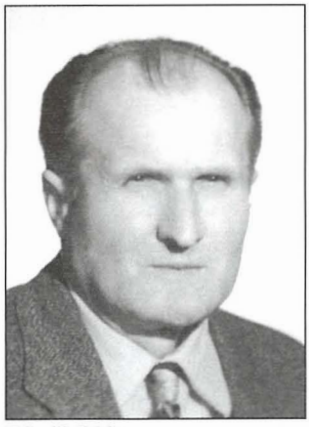
Julius Müller *

Zdeněk Nigrin

Alexandr Alexejevič Ogloblin

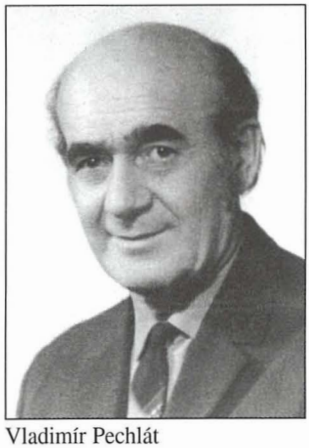
Zdeněk Pádr

Anton Alois Palliardi *

Ferdinand Albin Pax *

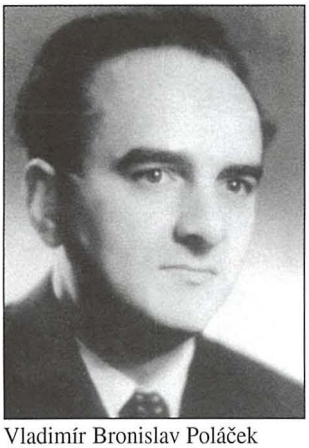
Vladimír Pechlát

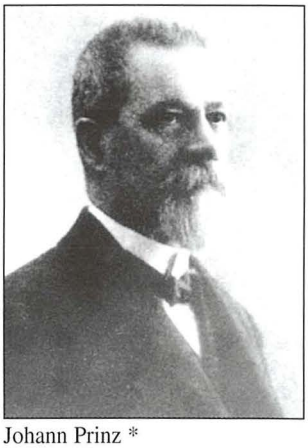
Jaroslav Peklo *

Antonín Pfeffer

Vladimír Bronislav Poláček

Johann Prinz *

Josef Procházka

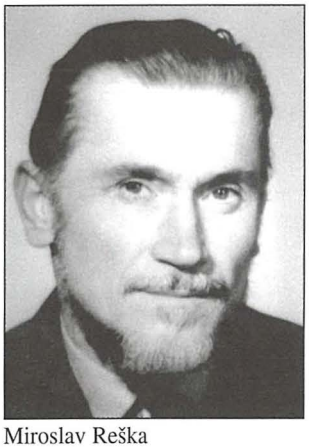
Jan Pulpán

Jaroslav Raušer

Emmerich Reitter *

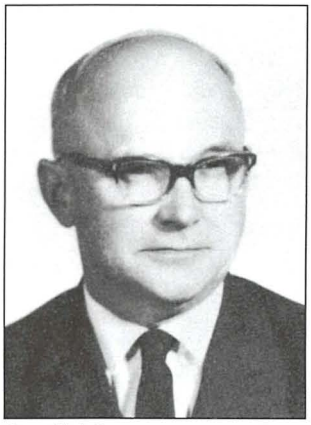
Miroslav Reška

Leopold Sacher-Masoch

Jiří Slaba

Otto Slabý

Josef. R. Winkler

Blahoslav Zborník

Ján Zelný

Poznámka: osoby, označené v této příloze hvězdičkou, jsou v tomto svazku zastoupeny pouze fotografií, nikoli heslem v textové části. Příslušný text je možno nalézt v předchozích svazcích Seznamu (viz bibliografii 1.-15. svazku v 15. části Seznamu na str. 774-775).

● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ●

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

Foto ● Komunikace ● Endoskopie ● Mikroskopie ● Diagnostika ● Servis

OLYMPUS®

OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1,
tel.: 02/24 91 77 77, fax: 02/24 91 50 80

● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ● OLYMPUS C&S, V Jirchářích 10, 111 21 Praha 1 ●